Bundel - 1.3 Commissievergadering van 5 juli 2022

1 BLOK ALGEMENE ZAKEN EN FINANCIËN: Opening en spreekrecht

2 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Conceptlijst ingekomen stukken raad 2022-07-05.doc

3 Besluitenlijst van de commissievergadering van 31 mei 2022

Besluitenlijst Commissievergadering 22-05-31.docx

4 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 5 juli 2022:

- *Agendapunt 5: Lijst van moties en toezeggingen;*
- *Agendapunt 6: Jaarrekening 2021;*
- *Agendapunt 7: 1e Tussenrapportage (TURAP);*
- *Agendapunt 8: Begroting VGGM en resultaatbestemming (voorstel wordt nagezonden).*

5. MOT lijst na de raadsvergadering van 31 mei 2022.doc

6a. Raadsvoorstel jaarstukken 2021.docx

6b. Concept-Raadsbesluit jaarstukken 2021.docx

6c. Bijlage 1. Jaarstukken 2021.pdf

6d. Bijlage 2. Accountantsverslag 2021 Rozendaal (w.g.).pdf

6e. Bijlage 3. Controleverklaring jaarrekening 2021 Rozendaal (w.g.).pdf

7a. Raadsvoorstel Turap 1 2022

7b Concept-raadsbesluit Turap 1 2022

7c Turap 1 2022

Raadsvoorstel Ontwerpbegroting 2023 VGGM.docx

Concept-raadsbesluit Ontwerpbegroting 2023 VGGM.docx

Concept-zienswijze Ontwerpbegroting 2023 VGGM gemeente Rozendaal.docx

Aanbiedingsbrief VGGM bij ontwerpbegroting 2023.pdf

Accountantsverslag 2021 VGGM.pdf

begroting 2023 VGGM ter consultatie versie dd 2022-04-26.pdf

Jaarverslag 2021 VGGM.docx

5 Rondvraag

6 Schorsing

7 Heropening: BLOK SOCIAAL DOMEIN

8 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Conceptlijst ingekomen stukken raad 2022-07-05.doc

21.2: Verantwoording Kinderopvang Rozendaal 2021.pdf

21.3: St Veluwezoom: Aanbiedingsbrief

21.3: St Veluwezoom Begroting 2022 e.v..pdf

21.3: St. Veluwezoom Jaaragenda

25.1 Raadsinformatiebrief Hbh.docx

25.1 Bijlage bij raadsinformatiebrief Inwonerbrief personeelstekort HbH.docx

25.2 Raadsinformatiebrief Eindrapport Rheden onderzoek toegang Wmo en Jeugdhulp

25.2 Bijlage Eindrapport Rheden onderzoek toegang Wmo en Jeugdhulp.pdf

9 Besluitenlijst van de commissievergadering van 31 mei 2022

Besluitenlijst Commissievergadering 22-05-31.docx

10 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 5 juli 2022:

- *Agendapunt 5: MOT-lijst;*

MOT lijst na de raadsvergadering van 31 mei 2022.doc

11 Rondvraag

12 Schorsing

13 Heropening: BLOK VOLKSHUISVESTING, RO, MILIEU, OPENBARE WERKEN, VERKEER EN VERVOER

14 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Conceptlijst ingekomen stukken raad 2022-07-05.doc

15 Besluitenlijst van de commissievergadering van 31 mei 2022

Besluitenlijst Commissievergadering 22-05-31.docx

16 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 5 juli 2022:

- *Agendapunt 5: MOT-lijst;*
- *Agendapunt 9: Masterplan Veluwezoom;*
- *Agendapunt 10: Krediet planschade Dorpsschool Rozendaal 2e tranche.*

MOT lijst na de raadsvergadering van 31 mei 2022.doc

9a. Raadsvoorstel Masterplan Veluwzoom.docx

9b. Concept-raadsbesluit Masterplan Veluwezoom.docx

9c. Masterplan 220509

9d. Peiling

9e. Uitvoeringsprogramma Welkom Veluwezoom 220509

9f. Vragen en antwoorden Masterplan Veluwezoom

10a. Raadsvoorstel - aanvullend krediet planschade

10b. Concept- Raadsbesluit - aanvullend krediet planschade

17 Rondvraag

18 Sluiting

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 5 juli 2022

Concept-lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
Raadsinformatiebrief Hulp bij het huishouden (25.1)	Voor kennisgeving aannemen.
Raadsinformatiebrief Rekenkamerrapport Rheden WMO en Jeugd (25.2)	Voor kennisgeving aannemen.
Jaarverantwoording kinderopvang (21.2, leesmap 31 mei 2022)	Voor kennisgeving aannemen.
Begroting 2022 Stichting Veluwezoom (21.3, leesmap 31 mei 2022)	Voor kennisgeving aannemen.

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking

Besluitenlijst 1.3 Commissievergadering

Datum	31-05-2022
Tijd	19:00 - 21:30
Locatie	Raadszaal
Voorzitter	G.H.W. Diepenbroek (BGR), commissievoorzitter
Toelichting	Het betrof een openbare vergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. De vergadering is terug te zien via de website van de gemeente: www.rozendaal.nl

1 **Opening: BLOK ALGEMENE ZAKEN EN FINANCIËN**

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heren De Jonge en Beije (R74), de heren Van den Akker en Breeuwsma (PAK), de dames Hupkes en Bouwman (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

De voorzitter opent de vergadering.

2 **Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad**

Er zijn geen mededelingen en geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

3 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: Lijst van moties en toezeggingen.
De heer Breeuwsma over de inspanningen gemeentelijke organisatie met betrekking tot de regionale agenda van de Groene Metropoolregio. De burgemeester geeft aan dat ambtelijke en bestuurlijke inspanningen beperkt blijven tot maximaal 8 uur per maand en stelt voor de toezegging van de lijst af te voeren.
De heer Breeuwsma over de Transitievisie warmte. Wethouder Van der Pas geeft aan vóór de zomer gesprekken met de buurt in te plannen, welke na de zomer plaatsvinden, en ter informatie een stukje in - In de Roos - te plaatsen.

Agendapunt 6: Jaarrekeningen en begrotingen diverse samenwerkingsverbanden (ODRA, BVO DRAN, SD CG, Gelders Archief).
Het voorstel wordt met een positief advies doorgezonden naar de raad.

Agendapunt 7: Jaarrekening en begroting GMRAN (incl. opgave-agenda).
De heer Van den Akker kondigt een motie aan, vreemd aan de orde van de dag, betreffende het waarborgen van de positie van de regioagendacommissie ten opzichte van de gemeenteraad. Vervolgens wordt geadviseerd het voorstel niet voor behandeling door te sturen naar de raad maar een extra besluitvormende raadsvergadering ter behandeling van dit voorstel te beleggen op dinsdag 21 juni 2022 om 19:30 uur op het gemeentehuis van Rozendaal.

4 Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag

5 Schorsing

6 Heropening: BLOK SOCIAAL DOMEIN

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heren De Jonge en Van Gorkum (R74), mevrouw Jordans en de heer Jansen (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Veltman (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Jansen. Zij wordt vervangen door de heer De Jonge.

7 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Mededelingen:

Er zijn geen mededelingen:

Ingekomen stukken:

De heer Van Gorkum en mevrouw Hupkes over de Raadsinformatiebrief overschrijding jeugd en wmo 2021.

8 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: MOT-lijst

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

9 Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

10 Schorsing

11 Heropening: BLOK VOLKSHUISVESTING, RO, MILIEU, OPENBARE WERKEN, VERKEER EN VERVOER

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heer Blokland en mevrouw Den Hartog (R74), mevrouw Le Mat en de heer Jansen (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Ruseler (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

Bericht van verhindering is ontvangen van de heer van Ooik. Hij wordt vervangen door de heer Jansen.

12 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Mededelingen:

Er zijn geen mededelingen:

Ingekomen stukken:

De heer Blokland en mevrouw Le Mat over de raadsinformatiebrief inzake het grondstoffenbeleid.

Mevrouw Hupkes en de heer Jansen over de raadsinformatiebrief kosten bestrating.

13 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: MOT-lijst;

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

Agendapunt 8: Groenvisie 2022-2026;

Besloten wordt het voorstel met een positief advies door te zenden naar de raad.

Agendapunt 9: Zienswijze begrotingswijziging GMR Circulair Regio UVP RES.

Besloten wordt het voorstel met een positief advies door te zenden naar de raad.

14 Rondvraag

- Mevrouw Den Hartog over de glasbak op de hoek van de Kerklaan en De Moestuin;
- De heer Blokland over de woonvisie;
- De heer Jansen over de houten paaltjes aan de Kerklaan in relatie tot de verkeersveiligheid
- De heer Ruseler over de stand van zaken met betrekking tot de aanleg van de glasvezelkabel.

15 Sluiting

de voorzitter sluit de vergadering.

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal (versie 13 juni 2022)

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
31 mei 2022		Waarborg de positie van de Regioagenda-commissie ten opzichte van de eigen gemeenteraad	Het college en de Rozendaalse leden van de agendacommissie op te roepen om de bestuurlijke afvaardiging in het algemeen bestuur de opdracht te geven in het algemeen bestuur deze kwestie aan de orde te stellen.	Burgemeester		Juli 2022 (AB vergadering GMRAN)

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
2-11-21	Commissie	Inspanningen gemeentelijke organisatie met betrekking tot de regionale agenda van de Groene Metropoolregio	Om in de organisatie vinger aan de pols te houden over de omvang van de inspanningen van de eigen organisatie voor de Regionale agenda van de Groene Metropoolregio	Weststeijn	In de commissievergadering van 31 mei heeft de heer Breeuwsma bij de bespreking van de nieuwe regionale agenda (en begroting) van de GMRAN geïnformeerd naar deze toezegging. De burgemeester heeft hierop aangegeven dat ambtelijke en bestuurlijke inspanningen beperkt blijven tot enkele uren per maand en	Van de lijst afvoeren

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
					voorgesteld om de toezegging van de lijst af te voeren	
2-11-21	Commissie	Transitievisie warmte	Om met betrekking tot de buurtuitvoerings-plannen rekening te houden met de wens om de raad daarbij mee te nemen	Van der Pas	We stellen in de 1e helft van 2022 een startnotitie op waarin staat hoe de raad bij de buurtuitvoeringsplannen betrokken wordt. In de commissievergadering van 31 mei 2022 heeft de heer Breeuwsma geïnformeerd naar de status van de toegezegde startnotitie. Wethouder Van der Pas heeft aangegeven om voor de zomer gesprekken met de buurt in te plannen welke na de zomer plaatsvinden en ter informatie een stukje in - In de Roos - te gaan plaatsen.	Juli 2022
2-11-21	Raad	Verhouding jaarlijkse afweging gemeenteraden tot meerjarenlooptijd algemene opgave overeenkomsten van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Schriftelijk terug te komen op de vraag hoe dit zich tot elkaar verhoudt	Weststeijn	In de raadsvergadering van 31 mei heeft de raadscommissie de nieuwe regionale agenda en de voorgestelde looptijd daarvan besproken. Besluitvorming (over de zienswijze vanuit de raad van Rozendaal) volgt in een extra raadsvergadering van 21 juni.	Juni 2022
31-5-22	Raad	Groenvisie	Om in 2023 te komen met een ge-update versie van de groenvisie aangaande de in de commissie besproken onderwerpen.	Warmerdam		2023

Nota bene: De in rood aangegeven status/voortgang c.q. planning afhandeling is gewijzigd ten opzichte van het in de voorgaande raadsvergadering overgelegde overzicht.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarrekening 2021

Adviseur	: Bas Pelgrum	**Datum B&W**	: 14 juni 2022
Programma	: Alle	**Datum Raad**	: 5 juli 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Hierbij biedt het college u de jaarrekening 2021 aan. Daarmee legt het college verantwoording af over de geboekte resultaten in 2021 en de financiële gevolgen. De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 1.106.721. Het college doet u via dit raadsvoorstel ook een voorstel voor het bestemmen van dat positieve saldo.

Het tweede jaar van de coronapandemie had grote impact op het dagelijkse werk. Ondanks die impact hebben we in 2021 veel resultaten weten te boeken; van verkeersmaatregelen aan de Kerklaan, tot het organiseren van Tweede Kamerverkiezingen, en het aanscherpen van de professionele samenwerking met de gemeente Rheden in het sociaal domein, tot het 'in control' komen op het vlak van informatievoorziening.

We realiseren over 2021 door de verkoop van de Steenhoek en de winstneming op de exploitatie van De Del weliswaar een positief eindsaldo. We zien echter ook dat zonder die eenmalige opbrengsten de financiële vooruitzichten niet zonder meer gunstig zijn. Zo beschouwd is 2021 te zien als een scharnierjaar in de meerjarige financiële aanpak van Rozendaal, waarbij we in de komende periode gezamenlijk moeten zoeken naar een optimale balans tussen het zinnig benutten van onze sterke reservepositie en het structureel ruimte creëren en behouden in de exploitatie. De voorgestelde besluiten zijn daar op gericht.

Gevraagde beslissing
1. De jaarstukken 2021 (jaarverslag en jaarrekening) vast te stellen.
2. Het positieve saldo van € 1.106.721 als volgt te bestemmen:
    - € 442.250 reserve kapitaallasten voor de school;
    - € 200.000 reserve sociaal domein;
    - € 36.000 Woo-gelden overhevelen naar 2022;
    - Restant bedrag € 428.471 storten in de algemene reserve.
3. Kennisnemen van het accountantsverslag en controleverklaring behorende bij de jaarrekening 2021.

Wat willen we bereiken?
Verantwoording afleggen aan uw raad ten aanzien van de (financiële) resultaten over 2021 en dit jaar financieel afsluiten met bestemming van het positieve saldo.

Argumenten
1.1 De jaarrekening kent een positief saldo

Met name door verkoop van de grond van Steenhoek € 820.000 en de winstneming op de exploitatie van De Del € 442.250 boeken we een positief resultaat. We sluiten het jaar 2021 dan ook financieel positief af.

1.2 De meeste voorgenomen doelstellingen in 2021 zijn gehaald
Naast het financieel positieve resultaat hebben we in 2021 op het overgrote gedeelte van de ambities de doelstellingen kunnen bereiken. In het oog springende resultaten zijn de vernieuwde wijze van afvalinzameling, de voortgang in de energietransitie en de ingezette beweging van de organisatieversterking richting een toekomstbestendige organisatie met de aanpak van prioriteiten in het sociaal domein en het informatiedomein.

2.1 De bestemming past bij de staande kaders en de ambitie om een financieel robuuste organisatie te zijn en blijven
- Door de raad is als kader vastgesteld dat de opbrengsten van De Del worden gestort in de reserve kapitaallasten voor de school. Door de opbrengsten van De Del € 442.250 hiertoe te bestemmen geven we uitvoering aan het genoemde kader.
- We zien in 2021 een forse overschrijding van de kosten in het sociaal domein. Dit zijn incidentele meerkosten als gevolg van het gebruik van open einderegelingen (met name Jeugd en Wmo). De reserve sociaal domein dient ertoe om dergelijke kosten uit te dekken. We zien de komende jaren de mogelijkheid van meerkosten als gevolg van de open einderegelingen wederom als een risico. Daarom is het gewenst om de reserve sociaal domein op peil te houden en een extra storting in deze reserve te doen.
- In 2021 zijn gelden ontvangen van het rijk voor de implementatie en uitvoering van de Wet open overheid. Het incidentele budget is bij raadsbesluit in september 2021 toegevoegd aan de reserve digitalisering (€ 43.000). Het restantbudget van € 36.000 (bedoeld voor uitvoeringskosten Woo) is in 2021 nog niet uitgegeven. We stellen voor deze door te schuiven naar 2022, aangezien het restant van de activiteiten t.b.v. de implementatie van deze wet in dat jaar plaatsvindt.
- Storting van het restantbedrag in de algemene reserve past binnen de kaders van de raad. Het draagt ook bij aan een verbetering van de weerstand. Na storting komt dit uit op een niveau van 14,7.

3.1 De jaarrekening is tot stand gekomen onder gedegen financieel beheer. De accountant constateert geen fouten of onzekerheden en geeft zodoende een goedkeurende verklaring af.
We ontvangen van de accountant een goedkeurende verklaring voor de jaarrekening. Dat onderschrijft het beeld dat het financieel beheer dat ten grondslag ligt aan deze jaarrekening goed op orde is. Op de volgende zaken hebben in dat licht het afgelopen jaar in het bijzonder de aandacht gevestigd:
- Anders dan de afgelopen jaren zijn er op het vlak van aanbestedingen geen fouten of onzekerheden geconstateerd. Dit blijft wel een risico. Voor alle gemeenten, maar in het bijzonder voor Rozendaal. Een fout heeft immers bij de kleine begrotingsomvang van Rozendaal relatief snel een onrechtmatigheid tot gevolg. Daarnaast is de Rozendaalse inkoopprocedure weinig geprotocolleerd, om de administratieve belasting zo laag mogelijk te houden. En wordt er bij inkopen constant een optimaal evenwicht gezocht wordt tussen inzet van (dure) juridische inkoopondersteuning om op voorhand risico's in te dammen enerzijds en de slagvaardigheid en korte lijnen anderzijds (proportionaliteit). We zien het als opgave voor het lopende jaar 2022 om op een voor Rozendaal passende wijze inkoopbeleid op te stellen, met als doel om op een

adminsitratief arme wijze nog beter ‘aan de voorkant’ aanbestedingsrisico’s en afwegingen te borgen in de besluitvorming.
- We hebben de controleaanpak intern verbeterd door:
    - Halfjaarlijks een controle op de aanbestedingen te verrichten (spendanalyse)
    - De controle-aanpak voor het sociaal domein (via gemeente Rheden) middels zogeheten Verbijzonderde interne tussentijdse controle in te richten
    - De risicobeheersing aan te scherpen, door nu twee keer per jaar de risicoparagraaf updaten.

Kanttekeningen
N.v.t.

Wat gaan we daarvoor doen?
Na vaststelling van de raad van deze jaarrekening en de aanpalende besluiten, worden deze gepubliceerd via de website. Conform de eis worden de stukken vóór 15 juli naar de Provincie Gelderland verzonden.

Wat mag het kosten?
N.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1. Jaarstukken 2021
2. Accountantverslag
3. Controleverklaring

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarstukken 2021

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 juni 2022

Besluit:

1. De jaarstukken 2021 (jaarverslag en jaarrekening) vast te stellen.
2. Het positieve saldo van € 1.106.721 als volgt te bestemmen:
    - € 442.250 reserve kapitaallasten voor de school;
    - € 200.000 reserve sociaal domein;
    - € 36.000 Woo-gelden overhevelen naar 2022;
    - Restant bedrag € 428.471 storten in de algemene reserve.
3. Kennisnemen van het accountantsverslag en controleverklaring behorende bij de jaarrekening 2021.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 5 juli 2022.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Gemeente
ROZENDAAL

Jaarverslag en Jaarrekening 2021

Voorwoord

Net als in 2020 heeft corona in 2021 een grote invloed gehad op ons alledaagse leven. Na de versoepeling van de coronamaatregelen richting de zomer werden deze in de herfst toch weer aangescherpt vanwege oplopende besmettingen en ziekenhuisopnames. En ondanks dat 2021 het tweede coronajaar in successie was met alle beperkingen van dien, hebben wij een behoorlijk deel van onze ambities ingelost. Een greep uit de resultaten:

- verkeersmaatregelen Kerklaan met plantenvakken en wegversmallingen;
- vervanging asfaltverharding van 'd Outreinstraat en De Moestuin door gebakken klinkers;
- aanzienlijke vermindering afvoer van huishoudelijk afval door gewijzigde afvalinzameling;
- aanleg WADI (Water afvoer Drainage infiltratie) hoek Rosendaalselaan/Kerklaan;
- verlenging subsidieregeling Energietransitie bestaande woningen tot 1 januari 2022;
- besluit renovatie van een fietspad buitengebied (begraafplaats Rozendaal tot en met aansluiting betonfietspad gemeente Rheden);
- jnwonersparticipatie door wandelafspraken inwoners met collegeleden ('Samen Oplopen') als tijdelijk alternatief voor de 2e ronde Buurt aan Tafelgesprekken;
- besluit over een alternatief scenario D in het Masterplan Veluwezoom, dat op initiatief van een meerderheid in de Rozendaalse raad tot stand is gekomen;
- verkoop grond Steenhoek voor de bouw acht grondgebonden woningen, die inmiddels gerealiseerd zijn;
- besluit tot een bijdrage en een garantstelling voor renovatie van Openluchttheater 'De Pinkenberg';
- veilige en zorgvuldige organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen in coronatijd;
- versterken organisatie: professionalisering door training en coaching plus het op sterkte brengen van het sociaal domein door een interim adviseur;
- voorbereiding, besluitvorming en start met de Digitale Agenda, om onze informatie-organisatie in de breedste zin van het woord op orde te brengen en te houden.

Deze resultaten hadden we niet bereikt zonder de inzet van onze betrokken medewerkers en de constructieve samenwerking met uw raad. Ook de samenwerking met andere gemeenten in Gemeenschappelijke Regelingen is van belang gebleven. Intekenen op de vijf opgaven dan de Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen is een belangrijke stap voorwaarts. Alleen ga je sneller, samen kom je verder. Met dit motto in gedachten hopen wij het constructieve samenspel tussen raad, college, organisatie en (bestuurlijke) partners voort te zetten in de komende periode. Op deze plek willen wij als college uw raad en onze medewerkers bedanken voor uw en hun inzet.

Wij zullen dit constructieve samenspel de komende jaren hard nodig hebben, want de financiële resultaten over 2021 zijn weliswaar positief, maar het is de vraag in hoeverre dat structureel is. Omdat er de komende jaren geen nieuwe incidentele baten worden verwacht zijn de vooruitzichten per definitie minder gunstig. Deze jaarrekening laat weliswaar een overschot zien van € 1,1 mln, maar zonder de eenmalige opbrengsten uit de exploitaties van De Del en de Steenhoek hadden we een negatief resultaat van ruim een ton gehad. Hoewel wij in vergelijking met andere gemeenten nog steeds een ruime reserve hebben, zien we dat deze niet onuitputtelijk is, zeker gezien de wensen die er nog liggen. Dit betekent dat we de komende periode waarschijnlijk scherp aan de wind moeten blijven varen om een solide en toekomstbestendige financiële toekomst voor Rozendaal te borgen.

Wij vertrouwen erop dat wij door een constructieve samenwerking met uw raad blijvend kunnen werken aan een gezond en toekomstbestendig Rozendaal.

14 juni 2022

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
Boele Boelens	Ester Weststeijn

Inhoudsopgave

OPBOUW EN LEESWIJZER VAN DE JAARSTUKKEN 2021 4

HET JAARVERSLAG 6

PROGRAMMAVERANTWOORDING 2021 7

Programma 0: Bestuur en ondersteuning 8
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat 14
Programma 3: Economie 16
Programma 4: Onderwijs 17
Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie 19
Programma 6: Sociaal domein 21
Programma 7: Volksgezondheid en milieu 26
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 29
Bijlage wettelijke beleidsindicatoren 31

PARAGRAFEN 39

Inleiding 39
Paragraaf 1 Lokale heffingen 40
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 42
Staat van Reserves en Voorzieningen (inclusief toelichting op mutaties) 47
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 53
Paragraaf 4 Financiering 56
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 58
Paragraaf 6 Verbonden partijen 62
Paragraaf 7 Grondbeleid 67
Paragraaf 8 Informatieveiligheid 68
Doelstelling informatieveiligheidsbeleid en privacy 68
Privacy: AVG 68
Uitvoering 2021 68
Uitvoering actieplan Privacy 2021/2022 68
Beleid en uitvoering ten aanzien van incidenten 69
Informatieveiligheid 69
Uitgevoerde activiteiten en resultaten m.b.t. ENSIA 70

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 73

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT) 76

OVERZICHT (LOPENDE) INVESTERINGEN EN KREDIETEN 77

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling per 31 december 2021 79
Balans per 31 december 2021 82
Toelichting op de balans 83
Activa 84
Passiva 87
(Overige) niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 89

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA) 90

..... 93
..... 94

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT 96

Opbouw en leeswijzer van de Jaarstukken 2021

Jaarverslag

Het Jaarverslag 2021 bestaat uit twee delen:
A. programmaverantwoording;
B. paragrafen.

A. Programmaverantwoording

In de programma´s wordt per beleidsonderdeel een uiteenzetting gegeven over het gevoerde beleid en is er daarnaast een analyse op de cijfermatige verschillen opgenomen.
De opzet van deze jaarrekening sluit zoveel mogelijk aan op de begroting. In de opzet is aan de hand vragen de vragen Wat wilden we bereiken?, Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan en Wat heeft het gekost? de relatie gelegd naar de primitieve begroting (begroting vóór wijzigingen).

Wat wilden we bereiken?
Bij de eerste W-vraag: 'wat wilden we bereiken' is de doelstelling uit de programmabegroting voor 2021 overgenomen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?
Bij de beantwoording van deze vraag wordt aan de hand van de voornemens uit de begroting ingegaan op de realisatie en implicaties.

Daarnaast is een tabel opgenomen waarin de speerpunten uit het coalitieakkoord zijn vervat met een beschrijving van de relevante ontwikkelingen in 2021.

Wat heeft het gekost?
De laatste W-vraag 'wat heeft het gekost?' wordt toegelicht op de volgende wijze:

- De gerealiseerde baten en lasten en het saldo (het resultaat) van het programma in vergelijking met de primitieve begroting en de begroting na wijziging.
- Een toelichting op de cijfermatige afwijkingen tussen de realisatie en de begroting na wijziging.

Daarnaast zijn de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves per programma in de financiële tabel opgenomen.

In de financiële tabellen is soms sprake van afrondingsverschillen van € 1 doordat de cijfers achter de komma niet getoond worden.

Beleidsindicatoren en verbonden partijen
Bij elk programma horen de wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren en een vermelding van de ontwikkelingen van de relevante verbonden partijen over het afgelopen jaar. De beleidsindicatoren worden in een overzichtelijke Bijlage per programma beschreven. De ontwikkelingen voor de verbonden partijen worden – eveneens per programma – beschreven in de paragraaf Verbonden partijen. Anders dan voorheen wordt dit dus niet (ook) beschreven onder de afzonderlijke programma's.

B. Paragrafen

In de paragrafen worden vanuit een dwarsverband op de programma's diverse onderwerpen, vooral op het vlak van de bedrijfsvoering, behandeld. Er zijn zeven voorgeschreven paragrafen waarvan op hoofdlijnen zowel de uitkomsten als de financiële afwijkingen (waar van toepassing) nader worden toegelicht. Sinds 2017 hebben we hier de paragraaf Informatieveiligheid aan toegevoegd.

Jaarrekening
In de jaarrekening wordt een toelichting gegeven op het overzicht van baten en lasten. Tevens bevat deze een recapitulatieoverzicht waarin de totalen per programma zijn opgenomen van:

- de werkelijke cijfers van 2020;
- de begroting na wijziging van 2021;
- de werkelijke cijfers van 2021;
- het saldo van 2021.

Daarnaast bevat de jaarrekening de balans met toelichting en is de bijlage in verband met ‘Single information, Single audit’ (SiSa) opgenomen alsmede de controleverklaring van de accountant.

Het jaarverslag

Programmaverantwoording 2021

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

- Op een democratische en efficiënte wijze laten functioneren van het bestuur.
- De privacy van persoonsgegevens en de informatieveiligheid borgen (zie paragraaf 8 Informatieveiligheid).
- Een zorgvuldige en transparante wijze van informatieverstrekking.
- Het zorgdragen van een goed financieel beheer (zie ook paragraaf 5 Bedrijfsvoering).

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Functioneren van het bestuur

College van burgemeester en wethouders

De continuïteit van het college van burgemeester en wethouders is geborgd door een soepele opvolging van scheidend wethouder Marieke Albricht-Brinkman door inkomend wethouder Simon Warmerdam van Rosendael'74.

Gemeenteraad

Op de momenten dat fysieke vergaderingen lastig waren door de coronabeperkingen, hebben we voor de vergaderingen van raad en college digitaal vergaderd volgens de wettelijke standaarden met iBabs Connect. Daarnaast hebben we een digitaal audiovisueel vergadersysteem ingevoerd, zodat de reguliere (fysieke) vergaderingen van de raad live digitaal te volgen zijn en later terug te kijken zijn. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 6.620 op de 0.1 post Bestuur.

Bestuursstijl

De voorgenomen tweede ronde 'Buurt aan Tafel' heeft vanwege corona niet plaatsgevonden. Om toch binding te houden met onze inwoners hebben we 'Samen Oplopen' georganiseerd, waarbij inwoners zich konden aanmelden voor een wandeling met een lid van het college van burgemeester en wethouders. Hiervan hebben ongeveer dertig inwoners gebruik gemaakt.
Mede door de coronabeperkingen is de raadswerkgroep burgerparticipatie niet van de grond gekomen en is ook de beoogde notitie over dit onderwerp niet opgesteld.

Regionale samenwerking

Een belangrijke stap die in de afgelopen jaren gezet is, is de versterking van de regionale samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen via een nieuw ontworpen Gemeenschappelijke Regeling, de Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen (GMRAN). Dit jaar lag voor het eerst een regionale agenda voor, verdeeld in vijf opgaven, die inhoud geven aan de inzet voor het komend jaar. Na een zorgvuldige afweging heeft de gemeenteraad besloten in te tekenen op de vijf opgaven in de regionale agenda. In de reactie op onze ingediende zienswijze bleek dat de GMRAN diverse punten heeft overgenomen (meer aandacht voor 'groen' in de opgave 'Groene Groei', een stopstrategie voor activiteiten die te weinig opleveren).

Burgerzaken

De Tweede Kamerverkiezingen zijn veilig en zorgvuldig georganiseerd in coronatijd. Door extra veiligheidsmaatregelen (drie verkiezingsdagen in plaats van één, huur van de kerk, extra beschermingsmiddelen) is de post 0.2 Burgerzaken met ruim € 5.000 overschreden.

Representatie en voorlichting

Door corona hebben verschillende bijeenkomsten niet of in aangepaste vorm plaatsgevonden. Zo hebben we bijvoorbeeld 4/5 mei herdacht met een uitgebreid videoverslag in plaats van een fysieke herdenking en werden jubilerende echtparen 'aan de deur' gefeliciteerd. We hebben gelukkig ruimte gezien om tijdens perioden van versoepeling van de maatregelen verschillende zaken wel plaats te laten vinden, zoals een bijeenkomst voor nieuwe inwoners in oktober en het installeren van een nieuwe kinderburgemeester.

Informatievoorziening

Digitalisering

In plaats van de voorgenomen 'visie op digitalisering' met een actieplan hebben we in 2021 een Digitale Agenda voorbereid om meer greep en aansturing in het i-domein (informatiebeleid, informatievoorziening en automatisering) te krijgen. In de aanloop naar het raadsbesluit dat uiteindelijk in februari 2022 genomen is, hebben we hiervoor al de nodige concrete stappen genomen, zoals de ontvlechting van de ICT bij Rheden, het verhelderen van de opdracht aan De Connectie, het beveiligen en verbeteren van de lijnverbindingen (waaronder opdrachtverstrekking aanleg en beheer glasvezelkabel voor het gemeentehuis) en het opstarten van de trajecten DMS/RMA en vernieuwde website.

In 2021 ontvingen we voor de implementatie van de Woo gelden vanuit het rijk (€ 79.000). Deze zijn bij de tweede tussenrapportage bestemd voor de implementatie en uitvoering Woo. In 2021 is hiervan € 43.000 bestemd voor de reserve digitalisering. Het restant van € 36.000 euro[1] is toegevoegd aan de exploitatie voor 2021. In 2021 hebben we hiervoor nog geen kosten gemaakt, maar we verwachten die in de loop van 2022 wel te maken[2]. Daarom stellen we in het raadsbesluit voor om het restantbedrag (€ 36.000) door te schuiven naar 2022.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)

In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we die gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
Lokale initiatieven steunen (o.a. van de kinderburgemeester en de Rozendaalse Buitendag, zie ook programma 6) en in een vroegtijdig stadium de dialoog met inwoners aangaan	Voor zover de coronamaatregelen en de lockdowns het toelieten, hebben we activiteiten georganiseerd die bijdragen aan binding en dialoog, zoals de bijeenkomst voor nieuwe inwoners in Het Rhedens en de selectie van een nieuwe kinderburgemeester. Lokale initiatieven van anderen hebben we ondersteund, zoals de opening van de kindertuin (door Werkgroep duurzaamheid), het ZOOM! Kamermuziekfestival (door de stichting ZOOM!).
Uitwerking burgerparticipatie	De notitie burgerparticipatie, in combinatie met het werk van de raadswerkgroep burgerparticipatie, is in 2021 niet van de grond gekomen.
Jaarlijkse inventarisatie onder inwoners over verbeterpunten	De beoogde tweede ronde ‘Buurt aan Tafel’ kon door coronabeperkingen geen doorgang vinden. Via individuele gesprekken en ‘Samen Oplopen’ is wel vinger aan de pols gehouden over verbeterpunten in de directe leefomgeving van inwoners en dienstverlening door de gemeente. Verder is gereageerd op diverse berichten van inwoners.
Informatie via website sneller openbaar	Aan deze doelstelling hebben we ook in 2021 aandacht besteed en zijn we daarnaast begonnen met de voorbereiding voor een nieuwe website.

[1] Verwacht wordt dat dit een structurele ophoging in het gemeentefonds tot gevolg heeft, echter die is nog niet concreet in beeld.

[2] In hoeverre dit leidt tot een verlaging van de lasten op het krediet Digitale Agenda wordt in 2022 bezien.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
Social return als gunningscriterium meenemen bij (omvangrijke) inkoop- en aanbestedingstrajecten.	De aard en schaal van de opdrachten hebben zich niet geleend voor social return.
Verkoop van Torckschool, met ondersteuning aan Rosendaalsche Kapel bij vinden nieuwe locatie.	De Torckschool is verkocht aan Geldersch Landschap en Kasteelen en de Koninklijke Rosendaalsche Kapel kan blijven oefenen in de Torckschool.
Een eenvoudig, eenduidig en transparant subsidiebeleid.	Dit hebben we (al eerder) gerealiseerd.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve * begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	6.620	6.620
0.2 Burgerzaken	26.650	13.650	24.021	10.371
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	10.550	10.550	10.870	320
0.4 Overhead	28.500	28.500	27.638	-862
0.5 Treasury	68.970	68.970	68.622	-348
0.61 OZB woningen	392.110	392.110	379.598	-12.512
0.62 OZB niet-woningen	54.051	54.051	60.069	6.018
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	2.670.064	2.756.064	2.806.894	0 50.830
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
totaal baten	**3.250.895**	**3.323.895**	**3.384.333**	**60.437**
Lasten				
0.1 Bestuur	403.874	403.874	415.704	-11.830
0.2 Burgerzaken	11.520	13.020	17.162	-4.142
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	1.572	-1.572
0.4 Overhead	1.467.005	1.696.745	1.775.833	-79.088
0.5 Treasury	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	39.122	39.122	31.179	7.943
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	0 0
0.8 Overige baten en lasten	10.000	10.000	0	10.000
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	-956	956
totaal lasten	**1.931.521**	**2.162.761**	**2.240.493**	**-77.732**
Saldo van baten en lasten	**1.319.374**	**1.161.134**	**1.143.839**	**-17.295**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	24.456	172.816	96.404	-76.412
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	6.686	64.686	49.686	15.000
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**17.770**	**108.130**	**46.718**	**-61.412**
Geraamd resultaat	**1.337.144**	**1.269.264**	**1.190.557**	**-78.707**

Toelichting
Het tekort dit jaar van € 78.707 euro wordt goeddeels verklaard door een overschrijding op de post overhead, meer specifiek door hogere personeelslasten. Een nadere toelichting hierover treft u in de Paragraaf bedrijfsvoering.

Programma 1: Veiligheid

Wat wilden we bereiken
Zo veilig mogelijke leefomstandigheden voor de inwoners.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?
Crisisbeheersing en brandweer
Omdat het hele jaar in het teken stond van de coronacrisis, hebben wij in de regio en met de VGGM intensief overlegd over de uitvoering van de coronamaatregelen.

Door corona hebben er in 2021 geen oefeningen plaatsgevonden. De VGGM heeft digitale opleidingen verzorgd.

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur van de VGGM een nieuwe verdeelsleutel vastgesteld die in vergelijking met de huidige kosten ongunstig uitpakt voor onze gemeente. Een intensieve bestuurlijke lobby vanuit onze gemeente heeft niet tot een ander besluit geleid.

Openbare orde en veiligheid
In 2021 heeft de raad een nieuwe APV voor Rozendaal vastgesteld. Het heetste hangijzer in de discussie over APV betrof regulering van carbidschieten via een bepaling in de APV. Dit voorstel heeft uw raad niet aangenomen.

We hebben in 2021 extra corona-controles door de BOA's laten uitvoeren bij het Rozendaalse Veld, IKC Dorpsschool en bij het Kasteel (bijv. rond de Trotsmarkten).

Bij de IKC Dorpsschool hebben BOA's ook extra gecontroleerd vanwege ervaren overlast door omwonenden. De uitvoering van het communicatie- en handhavingsplan Dorpsschool hebben we vanwege een mediationtraject met de omwonenden opgeschort.

Voor de reguliere handhaving van de openbare orde en in het bijzonder de preventie van mogelijke problemen hebben we samengewerkt met de basis eenheid IJsselwaarden van de politie. Verder hebben we samengewerkt met het Veiligheidshuis en het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC). Er hebben zich geen ernstige verstoringen van de openbare orde voorgedaan in Rozendaal in 2021.

We hebben op de website en in 'In de Roos' voorlichting gegeven over veiligheidsthema's zoals inbraakpreventie en cybercrime.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)
In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
Zo veilig mogelijke leef-omstandigheden voor de inwoners.	We blijven met onze partners (politie, BOA's van de gemeente Rheden) aandacht besteden aan een (sociaal) veilige omgeving in Rozendaal.
Het belang van preventie, bewustwording en eigen initiatieven van inwoners stimuleren en benadrukken.	Mede onder invloed van de coronacrisis is hier het afgelopen jaar minder aandacht aan besteed dan voorheen.
Indien de inbraakcijfers in Rozendaal onverhoopt weer toenemen wordt	De inbraakcijfers waren vorig jaar lager dan ooit. Er was geen aanleiding om de discussie over cameratoezicht op in- en uitvalswegen op te starten.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
cameratoezicht op in- en uitvalswegen bespreekbaar.	

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.000	1.000	4.958	3.958
totaal baten	**1.000**	**1.000**	**4.958**	**3.958**
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	85.950	85.950	86.843	-893
1.2 Openbare orde en veiligheid	8.080	8.080	11.762	-3.682
totaal lasten	**94.030**	**94.030**	**98.605**	**-4.575**
Saldo van baten en lasten	**-93.030**	**-93.030**	**-93.647**	**-617**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat	**-93.030**	**-93.030**	**-93.647**	**-617**

Toelichting
De baten en lasten vallen bij openbare orde hoger uit door een tegemoetkoming in de kosten van de controle op corona toegangsbewijzen. Hiervoor heeft Rozendaal € 4.500 ontvangen. Het niet bestede deel moet worden terugbetaald.

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat wilden we bereiken?

We wilden zorgdragen voor een geordende en veilige verkeersafwikkeling en -circulatie. Daarnaast wilden we in regionaal verband het bestaande openbaar vervoersnet handhaven (i.h.b. buslijn 8) de automobiliteit terugdringen door alle vervoerssystemen goed op elkaar te laten aansluiten.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Geordende en veilige verkeersafwikkeling en circulatie

Groot onderhoud 'd Outreinstraat en De Moestuin

De asfaltverharding van 'd Outreinstraat en De Moestuin is vervangen door gebakken klinkers. Ook zijn de trottoirs voorzien van nieuwe tegels en zijn er lijngoten aangebracht om hemelwater te bergen in ondergrondse reservoirs. We zijn binnen het beschikbare budget gebleven.

Verkeersmaatregelen Kerklaan en Beekhuizenseweg

Op de Kerklaan en Beekhuizenseweg zijn verkeersmaatregelen uitgevoerd in de vorm van plantvakken / bebording en belijning om de snelheid meer te regulieren met als doel de verkeersveiligheid te bevorderen. We zijn binnen het beschikbare budget gebleven.

Renovatie fietspad kluizenaarsweg

De raad heeft op 14 december besloten een bedrag van € 319.450 beschikbaar te stellen voor de renovatie van het fietspad kluizenaarsweg (begraafplaats Rozendaal tot en met aansluiting betonfietspad gemeente Rheden). Het asfalt fietspad wordt een betonfietspad.

Vervangen straatverlichting door LED

We hebben 49 traditionele armaturen laten vervangen door LED-verlichting. Het betreft hier de armaturen op de zogenoemde 6 meter masten o.a. Kerklaan, De Genestetlaan en Kapellenberglaan. Hiermee wordt een besparing voorzien in de het verbruik en onderhoud (ten bedrage van € 6.000). De omvang daarvan is nog onvoldoende in beeld.

Terugdringen automobiliteit

Masterplan Veluwezoom

We hebben samen met de gemeente Rheden en Natuurmonumenten verschillende scenario's opgesteld voor het opstellen van een Masterplan Veluwezoom + uitvoeringsplan. Doel is een betere balans tussen natuur en recreatie en met name het terugbrengen van de verkeersoverlast. Er is in totaal een bedrag ad. € 35.000 beschikbaar gesteld en hiervan is € 5.000 uitgegeven in 2021.

Opgave Verbonden Regio (GMRAN)

We werken in de regio (GMRAN) samen met de omringende gemeenten aan een goed op elkaar afgesteld (openbaar) vervoersnetwerk.

Intensiveren onkruidbestrijding

In 2021 hebben wij gemerkt dat inwoners nog niet tevreden zijn over het onkruid op de verharding. Met de uitvoerende partij hebben wij afspraken gemaakt om de verharding in Rozendaal schoner te houden. Ook is intern de werkverdeling aangepast om het toezicht te verbeteren.

Instandhouding openbaar vervoer

In 2021 liet vervoerder Connexxion weten buslijn 8 niet meer te laten rijden in Velp en Rozendaal. Wij hebben hier bezwaar tegen gemaakt en dat heeft erin geresulteerd dat we buslijn 8 hebben kunnen handhaven. In 2023 wordt opnieuw gekeken of buslijn 8 gehandhaafd kan blijven, maar is wel afgesproken dat er dan naar een volwaardig alternatief wordt gezocht.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)

In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
Rozendaal heeft nu voornamelijk asfaltwegen. Uitgangspunt bij groot wegenonderhoud is vervanging door klinkers.	De d'Outreinstraat en De Moestuin zijn voorzien van gebakken klinkers ter vervanging van asfalt.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	129.801	166.801	141.982	24.819
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal lasten	**129.801**	**166.801**	**141.982**	**24.819**
Saldo van baten en lasten	**-129.801**	**-166.801**	**-141.982**	**24.819**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	17.739	127.239	98.245	-28.994
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	3.221	82.721	76.872	5.849
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**14.518**	**44.518**	**21.373**	**-23.145**
Geraamd resultaat	**-115.283**	**-122.283**	**-120.609**	**1.674**

Toelichting

De lagere kosten bij verkeer hebben te maken met het krediet masterplan Veluwezoom van € 30.000 waarop in 2021 € 5.000 is uitgegeven. Dit budget hevelen we over naar 2022 voor het gestelde doel.

De bijgestelde baten en lasten bij de reserves hebben te maken met de investeringen in de Kerklaan en het fietspad buitengebied. De investeringen die hiermee gemoeid zijn worden geactiveerd en afgeschreven. De toekomstige afschrijving wordt hier naar de reserve kapitaallasten geboekt. Daarmee worden de jaarlijkse afschrijvingen gedekt.

Programma 3: Economie

Wat wilden we bereiken?

Participatie in voor Rozendaal relevante regionale ontwikkelingen. Bevorderen van toeristische en recreatieve activiteiten in brede zin.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Wandelknooppuntennetwerk

In 2021 zijn voorbereidingen getroffen door het routebureau voor het uitrollen van het wandelknooppunten-netwerk in de regio en voor de gehele Veluwe. De aanleg van het wandelknooppuntennetwerk maakt onderdeel uit van de netwerksamenwerking VeluweAlliantie. Dit betekent dat 50% van de investeringskosten worden gefinancierd door de provincie. Voor Rozendaal resteert een eenmalige investering van € 6.000. Dit bedrag is in 2021 nog niet uitgegeven, omdat het netwerk in onze gemeente later uitgerold wordt.

Snel internet

Delta heeft in 2021 binnen de bebouwde kom van onze gemeente glasvezel aangelegd. Bewoners die aangegeven hebben deel te willen nemen krijgen een snel internet. Definitieve (inpandige) huisaansluitingen worden in 2022 gerealiseerd door Delta.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)

In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
In gesprek blijven met providers voor snel internet.	Delta heeft in de bebouwde kom van Rozendaal glasvezel aangelegd voor een snel internet. Vertraagde levering materialen maakt echter dat huisaansluitingen vertraagd is.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	9.650	9.650	2.200	7.450
totaal lasten	**9.650**	**9.650**	**2.200**	**7.450**
Saldo van baten en lasten	**-9.650**	**-9.650**	**-2.200**	**7.450**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	6.000	6.000	0	-6.000
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**6.000**	**6.000**	**0**	**-6.000**
Geraamd resultaat	**-3.650**	**-3.650**	**-2.200**	**1.450**

Toelichting

De baten (onttrekking reserve) en lasten vallen lager uit doordat de kosten voor het wandelknooppuntenroute nog niet zijn uitgegeven. We verwachten deze kosten in 2022 alsnog te maken.

Programma 4: Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

In onze gemeente bestaat medio 2021 ongeveer 25% van de inwoners uit jongeren tot 19 jaar. Voor deze groep bestaat een groot deel van het leven uit onderwijs. Voor deze jongeren willen we een zorgeloze ontwikkeling stimuleren. Daarnaast blijft ook het Volwassenenonderwijs van belang, als tweede kans of als onderdeel van het levenslang leren. Bovengenoemde visie willen we verwezenlijken door: het faciliteren van openbaar basisonderwijs en het verzorgen van diverse gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen, waaronder begrepen leerplicht, logopedie, onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en volwasseneneducatie, volgens de daarvoor geldende wettelijke verplichtingen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Zorgeloze ontwikkeling stimuleren en een adequate onderwijshuisvesting

We hebben bereikt dat de huisvesting IKC Dorpsschool Rozendaal op een adequate wijze is beheerd. Het benodigde onderhoud aan de school en buitenterrein zijn conform het onderhoudsplan 2021 uitgevoerd. Waar nodig zijn er kleine structurele aanpassingen in en om de school uitgevoerd. De VVE (Vereniging van Eigenaren) heeft erop toegezien dat de taken en de verantwoordelijkheden van de eigenaren (Scholengroep Veluwezoom en gemeente) en gebruikers zijn nageleefd conform het 'Handboek Exploitatie en beheer VVE IKC Dorpsschool Rozendaal'. De VVE heeft in verschillende overleggen gesproken over de exploitatie en het beheer van de school. Verder is een gebruikersoverleg geweest , waarin de school, de kinderopvangorganisatie en de gemeente zijn vertegenwoordigd, en is gesproken over het dagelijkse gebruik van het gebouw. Onze financiële bijdrage aan de VVE is binnen de begroting gebleven.

Versterken positie schoolmaatschappelijk werk en terugdringen corona-effect

We wilden de positie van het schoolmaatschappelijk werk (SMW) versterken en, meer in het algemeen: de nadelige gevolgen van de coronapandemie voor onze jongeren verminderen. Schoolmaatschappelijk werk (SMW) is onderdeel van de sociale basis van welzijnsorganisatie Incluzio. Veel jongeren worstelen met de gevolgen van de coronamaatregelen. Dit beeld kwam ook naar voren uit een gesprek van ons college met de leerlingenraad van Het Rhedens. Een deel van onze NPO middelen zijn ingezet voor extra inzet voor het SMW.

Opstart onderwijsachterstandenbeleid

In 2021 hebben we ons sterk gemaakt voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Sinds 2019 ontvangen we hiervoor financiële middelen in de vorm van een specifieke uitkering 2019-2022. Deze zijn bedoeld voor voor- en vroegschoolse educatie (vve), te verzorgen door kinderopvang en basisschool, en hieraan gerelateerde activiteiten. We hebben afspraken gemaakt met de GGD over de toeleiding van 'doelgroepkinderen' naar voor- en vroegschoolse educatie. Basisschool en kinderopvang hebben een subsidie ontvangen voor hun Locatieplan voor- en vroegschoolse educatie en voor de opstartkosten voor bibliotheek op school.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)

In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
Samenwerken met het PO en VO en gemeente Rheden aan een agenda om de samenwerking te intensiveren.	In 2021 is deze samenwerking met Rheden en de schoolbesturen geïntensiveerd. Onze gemeente heeft meer taken gekregen op onderwijsgebied. Niet alleen bij het onderwijsachterstandenbeleid maar ook vanwege het Nationaal Programma Onderwijs(NPO) moeten wij meer samenwerken.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	27.100	27.100	25.443	-1.657
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	0	56.452	56.452
totaal baten	**27.100**	**27.100**	**81.895**	**54.795**
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	30.420	41.170	24.050	17.120
4.2 Onderwijshuisvesting	456.000	430.000	430.256	-256
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	37.290	37.290	85.679	-48.389
totaal lasten	**523.710**	**508.460**	**539.986**	**-31.526**
Saldo van baten en lasten	**-496.610**	**-481.360**	**-458.091**	**23.269**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	111.267	111.267	111.791	524
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**111.267**	**111.267**	**111.791**	**524**
Geraamd resultaat	**-385.343**	**-370.093**	**-346.300**	**23.793**

Toelichting
De baten en lasten bij taakveld 4.3 onderwijsbeleid vallen hoger uit. Oorzaak hiervoor zijn de middelen die Rozendaal heeft ontvangen voor onderwijsachterstandenbeleid. Het niet bestede deel is gereserveerd voor 2022. De lagere lasten bij taakveld 4.1 worden veroorzaakt door de vrijval van een oudere balanspost.

Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

Wat wilden we bereiken?

Het scheppen van mogelijkheden en randvoorwaarden ter bevordering van het welzijn en ontwikkeling van de inwoners van de gemeente Rozendaal in het algemeen en specifieke doelgroepen in het bijzonder en daarnaast:

- het doelmatig inrichten en beheren van het openbaar groen met behoud van belevings-, sier- en natuurwaarde;
- het op gemeentelijk niveau en in regionaal verband initiëren, stimuleren en scheppen van randvoorwaarden van/voor activiteiten op het terrein van toerisme en recreatie;
- het onderhouden en in stand houden van de gemeentelijke recreatievoorzieningen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Beheer openbaar groen

Renovatie openbaar groen Steenhoek

Voorbereidende werkzaamheden, bestaande uit kredietaanvraag. De daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden hebben wij naar het voorjaar van 2022 verplaatst vanwege het uitlopen van de bouwwerkzaamheden aan de Steenhoek.

Onderhoud heggen en gazons, biodiversiteit

Op verschillende plekken in het openbaar groen zijn er geslaagde acties geweest om de biodiversiteit te vergroten. Zo hebben we onder meer nestkasten geplaatst door de verschillende wijken heen en op daarvoor geschikte plaatsen minder gemaaid. Daarnaast was in 2021 was de uitbesteding van het heggen knippen en gazon maaien verlopen. We hebben een nieuwe aannemer geselecteerd voor het heggen knippen en het maaien van de gazons.

Bevorderen behoud en verduurzaming monumenten

Er is een subsidie verstrekt voor de verbouw van één van de Rietveldwoningen waardoor de monumentale waarden zijn verbeterd. Tegelijkertijd heeft er ook qua verduurzaming een verbetering plaatsgevonden. In totaal is er een duurzaamheidssubsidie verstrekt voor twee gemeentelijke monumenten en drie Rijksmonumenten. Daarnaast zijn met Geldersch Landschap en Kasteelen afspraken gemaakt over de renovatie van de dorpspomp naast de Torckschool.

Instandhouding recreatievoorzieningen

Renovatie van Openluchttheater 'De Pinkenberg' in 2021

We hebben € 75.000 plus een garantstelling van max. € 13.000 beschikbaar gesteld voor renovatie van Openluchttheater 'De Pinkenberg' in 2021. Omdat renovatie echter niet mogelijk bleek binnen het in eerste instantie beschikbaar gestelde budget, en is daarom uitgesteld tot 2022. Gemeente Rheden heeft de projectaanpak op onderdelen gewijzigd en extra middelen beschikbaar gesteld.

Leisurelands

We hebben sinds de reorganisatie van Leisurelands geen activiteiten meer die onder de paraplu van Leisurelands vallen en hebben daarom geen direct belang in deze organisatie. We hebben daarom in 2021 besloten om de aandelen Leisurelands te verkopen. Leisurelands keert geen dividend uit en derhalve wordt er ook geen rendement gemaakt. De aandelen zijn door ons verkocht aan de gemeente Apeldoorn voor een prijs van € 5 per stuk. De verkoop heeft een boekwinst van € 1.540 opgeleverd.

Fusie bibliotheek en RIQQ

We hebben ingestemd met de beoogde fusie tussen bibliotheek Veluwezoom Rheden/Rozendaal met het Rhedense cultuurbedrijf RIQQ. Het aantal Rozendaalse leden van bibliotheek Velp is gestegen na de terug verhuizing medio 2021 naar locatie 'Den Heuvel' in Velp.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)

In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
Indien wenselijk, faciliteren van verenigingen en nieuwe sportinitiatieven. Het samenwerken in een Lokaal Sport- en beweegakkoord met de gemeente Rheden maakt veel nieuwe initiatieven mogelijk.	Wij wilden samen met Rheden activiteiten stimuleren in het kader van het lokale sport- en beweegakkoord 2020-2022. Er is een aantal activiteiten gestart, zoals .een flexibel sportaanbod voor jongeren van 12-18 jaar. Het Rijk heeft in 2021 extra middelen beschikbaar gesteld voor lokale sportakkoorden. Voor Rozendaal ging het in totaal om €42.571,15 bestaande uit een verdubbeling van de reguliere bijdrage ad € 10.000 plus een eenmalige aanvulling ad € 22.571,15 voor gezonde-leefstijlinterventies. Deze middelen hevelen we over naar 2022.
Stimuleren van watertappunten in de openbare ruimte	In 2021 hebben we contact gezocht met Vitens voor het realiseren van een watertappunt op de kruising Kerklaan / Rosendaalselaan. Dat heeft nog niet tot resultaat geleid.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	42.571	42.571
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie	0	0	0	0
en cultuurparticipatie	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0
5.6 Media	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	2.065	2.065
totaal baten	**0**	**0**	**44.636**	**44.636**
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	2.965	2.965	45.466	-42.501
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie				0
en cultuurparticipatie	4.435	92.435	3.093	89.342
5.5 Cultureel erfgoed	1.540	1.540	1.000	540
5.6 Media	36.000	36.000	36.330	-330
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	111.647	118.187	95.323	22.864
totaal lasten	**156.587**	**251.127**	**181.212**	**69.915**
Saldo van baten en lasten	**-156.587**	**-251.127**	**-136.576**	**114.551**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	4.592	109.132	2.092	-107.040
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**4.592**	**109.132**	**2.092**	**-107.040**
Geraamd resultaat	**-151.995**	**-141.995**	**-134.484**	**7.511**

Toelichting

De lasten en baten bij taakveld 5.1 zijn hogere door een specifieke uitkering. De middelen die niet zijn uitgegeven zijn gereserveerd voor 2022. De lasten bij taakveld 5.3 en de onttrekking aan de reserves zijn lager doordat de bijdrage aan het Openluchttheater De Pinkenberg nog niet is betaald. Bij de kosten voor openbaar groen is sprake van een overschot. Dit wordt veroorzaakt doordat de door de raad geaccordeerde middelen voor beplanting op de Steenhoek nog niet zijn uitgegeven. We benutten dit budget in 2022 alsnog voor het beoogde doel.

Programma 6: Sociaal domein

Wat wilden we bereiken?

Het scheppen van mogelijkheden en randvoorwaarden ter bevordering van het welzijn en ontwikkeling van de inwoners van de gemeente Rozendaal in het algemeen en van specifieke doelgroepen in het bijzonder door (doen) uitvoeren van de wettelijke taken in het brede sociaal domein, zoals de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Relatie met Rheden

Binnen het sociaal domein is, naast de steeds grotere rol van de regio, de samenwerking met Rheden van bijzonder belang. Medio 2021 is een externe adviseur aangesteld met als een van de opdrachten: meer regie op het sociaal domein door het opdrachtgeverschap naar de gemeente Rheden beter te organiseren. Onder andere door het inrichten van een gesprekscyclus met een vaste agenda, meer aandacht voor data en monitoring en heldere rollen en taken. Het project wordt in 2022 afgerond.

Koerswijziging naar meer algemene voorzieningen

Vanaf 1-1-2021 is voor Rozendaal en Rheden de koerswijziging in het sociaal domein van start gegaan. Deze wijziging is gericht op het versterken en verbreden van de sociale basis en het bieden en normaliseren van passende en tijdige hulp en ondersteuning. Incluzio heeft als welzijnspartner hier een belangrijke rol gekregen. Daarnaast zijn er nieuwe opdrachten gestart op het gebied van maatwerkdiensten Wmo en jeugdhulp. Kern daarvan is dat er meer vanuit partnerschap gewerkt gaat worden met minder aanbieders om gespecialiseerde hulp en ondersteuning te bieden. Het jaar 2021 is daarin een overgangsjaar, waarin nog zorg vanuit de oude contracten geleverd werd om trajecten af te ronden. Daarnaast hebben jeugdigen ook vanuit de nieuwe opdracht zorg ontvangen.

Jeugd

Het aantal jeugdigen dat jeugdhulp heeft ontvangen is in 2021 vrijwel gelijk gebleven. Maar daarbinnen constateren we dat Rozendaal in 2021 te maken heeft met enkele jeugdigen die gebruik hebben gemaakt van hoog-specialistische zorg en verblijfszorg. Voorgaande jaren was hier geen sprake van en vanuit financieel perspectief pakt dit nadelig uit. In 2020 ging het om vier kinderen met uitgaven boven de 10K. In 2021 waren dat er zeven. Van deze zeven zijn er twee met fors hogere uitgaven, waardoor het gemiddelde van 14.000 naar 21.000 gaat. Dit bij elkaar maakt dat er in 2021 voor Rozendaal sprake is van substantieel hogere uitgaven aan jeugdhulp ten opzichte van voorgaande jaren.

Regionale innovatie en transformatie sociaal domein

- Vanuit het Regionaal Transformatieplan Jeugdhulp is gewerkt aan innovatie en transformatie. Met dit plan is onder andere mogelijk gemaakt dat er in 2021 in Rozendaal/Rheden het initiatief van steunouder is opgestart. Dat is voor gezinnen bedoeld om ze te ontlasten waar de draaglast te groot wordt. Een kind gaat dan bijvoorbeeld eens in de twee weken naar het steungezin om daar te spelen.
- Op 1 maart 2021 is het regionale digitale scheidingsloket gelanceerd. Bij het loket kan iedereen die gaat scheiden of uit elkaar gaat, terecht voor praktische informatie en ondersteuning tijdens het gehele scheidingsproces of voor een luisterend oor. Ook kinderen van ouders in scheiding kunnen (anoniem) chatten en bellen om hun vraag te stellen.
- In 2021 is het Regionaal Expert Team Centraal Gelderland opgestart als opvolger van het Perspectiefoverleg. Dit is er op gericht om voor kinderen met complexe problematiek uithuisplaatsingen te voorkomen en passende hulp te in te zetten.
- De looptijd van het Regionaal Transformatieplan Jeugdhulp is eind 2021 afgelopen, maar het regionaal samenwerken aan transformatie en innovatie wordt gecontinueerd. Middelen die in 2021 nog niet zijn uitgegeven, zijn bestemd voor projecten die reeds gestart zijn en doorlopen in 2022.

- In 2020 is de Gelderse Verbeteragenda jeugdbescherming opgesteld door de Gelderse gemeenten en partners inzake (on)veiligheid van jeugdigen. In 2021 heeft dit o.a. geleid tot nieuwe contracten voor de jeugdbescherming per 2022, die hen beter in staat stelt hun taken uit te voeren.

Ondersteuner Jeugd en gezin
Vanaf 1 juni 2021 is de pilot Ondersteuner Jeugd & Gezin (OJG) voor de huisartsen gestart in de gemeenten Rheden en Rozendaal. Voor de huisartsen gevestigd in Velp, werkt de OJG vanuit een dorpshuis in Velp. De inzet van de OJG draagt bij aan het bieden van laagdrempelige hulp en ondersteuning voor jeugdigen en gerichte verwijzing naar specialistische hulp of juist verwijzing naar het dorpsteam van de welzijnsorganisatie.

Lokale aanbestedingen jeugd en sociale basis
Vanaf 2021 zijn acht partijen (waarvan twee als combinatie van meerdere aanbieders) gestart met het lokaal verzorgen van passende gespecialiseerde jeugdhulp. Terugkijkend kunnen we spreken van een overgangs- en opbouwjaar. Overgang want een deel van de jeugdigen waarvan de zorg nog doorliep vanuit 2020, heeft in 2021 nog zorg ontvangen bij de oude aanbieder(s). Opbouw, want naast het bieden van de zorg is er gewerkt aan de samenwerking tussen partijen en met netwerkpartners. We zien binnen deze opdracht nog ruimte voor groei van samenwerking en ontwikkeling van vraaggerichte hulp in samenhang met de sociale basis en de hooggespecialiseerde zorgaanbieders.

Maatschappelijke ondersteuning
Ook bij de Wmo zijn de programmakosten hoger dan geraamd. Wat hierbij een rol speelt, is een landelijke ontwikkeling. Het abonnementstarief (een vaste bijdrage voor Wmo-maatwerkvoorzieningen) heeft vooral bij hulp bij het huishouden geleid tot meer aanvragen. Daarnaast zijn er incidentele uitgaven, zoals een dure woonvoorziening, die relatief zwaar op het budget drukt.

Toename in gebruik algemene voorzieningen
We wilden dat meer inwoners gebruik zouden maken van algemene voorzieningen. Onder meer door het inzetten van schoonmaakbedrijf Hommerson voor aanvullende Hbh, Powerful ageing als voorliggende voorziening en het overhevelen van lichte begeleiding naar Incluzio. Onze inwoners hebben in 2021 van alle drie de algemene voorzieningen, die in 2021 zijn gerealiseerd, gebruik gemaakt.

Wet verplichte ggz (WvGGZ)
De ambtelijke uitvoering van de Wet verplichte ggz (WvGGZ) is per 1 januari 2020 belegd bij de GGD-VGGM en de gemeente Rheden. In 2021 hebben wij opnieuw ingestemd met de offerte van de VGGM voor de uitvoering van taken in het kader van de WvGGZin 2022.

Beschermd Wonen
In 2021 is hard gewerkt aan een Regionale Visie en begroting 2022 voor Beschermd Wonen voor de decentralisatie per 2022. Binnen onze regio zijn voormalig centrumgemeente Arnhem en de negen regiogemeenten (excl. Wageningen) het inhoudelijk eens, de meningen verschillen eind 2021 over de financiële overgang van de oude naar de nieuwe situatie. In de nieuwe situatie, ontvangt elke gemeente financiële middelen in de vorm van een integratie-uitkering.

Werk en Inkomen
Participatiewet – Inkomensregelingen
In 2020 heeft het Rijk de Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) ingesteld ten tijde van de corona-lockdown om zelfstandige ondernemers (zzp'ers) te ondersteunen met een bijdrage voor levensonderhoud of kapitaal. Ook in 2021 is deze regeling van kracht. De impact van de economische gevolgen van de coronacrisis was ook voor Rozendaalse zelfstandigen groot. De financiële gevolgen voor onze gemeente blijken echter mee te vallen. Ze hebben minder dan verwacht een beroep gedaan op financiële coronaregelingen. De uitgaven op inkomensregelingen zijn iets hoger dan begroot, maar daar stonden grotere baten (via Rijksbijdrage) tegenover. Het niveau van inkomensregelingen in algemene zin is na een kleine (tijdelijke) toename als gevolg van corona nagenoeg gelijk gebleven aan voorgaande jaren.

Update afspraken Scalabor
Scalabor streeft ernaar dat de deelnemende gemeenten zo veel mogelijk werkzoekenden met een arbeidsbeperking bij hun organisatie zullen onderbrengen. Zo kunnen de lege plekken die ontstaan door de uitstroom van Wsw-medewerkers, worden ingevuld en kunnen bestaande contracten met opdrachtgevers worden behouden. In 2021 hebben regiogemeenten met Scalabor afspraken gemaakt om ook na 2023 continuïteit te bieden voor Wsw-medewerkers, door nieuwe contractafspraken te maken voor de periode 2023-2025. Dit als gevolg van tevredenheid over de wijze waarop Scalabor invulling geeft aan het materiaal werkgeverschap voor Wsw'ers en de noodzaak voor nieuwe financiële afspraken door onvermijdelijke tekorten door het kleiner wordende bestand SW'ers. Hiermee is het gelukt bestaande werkplekken te behouden. De komende contractperiode wordt gekeken naar de landelijke ontwikkelingen rond werkzoekenden met een arbeidsbeperking en de invloed hiervan op de regio en betrokken gemeenten.

Arbeidsparticipatie
Is gericht op het creëren van werk voor mensen met een arbeidsbeperking. De operationele aanpak is belegd bij het Werkgeversservicepunt (WSP). Tijdens de coronacrisis liep de arbeidsparticipatie van werknemers met een arbeidsbeperking iets terug, maar is dit inmiddels boven het oude niveau. De arbeidskrapte zorgt voor een verschuiving van de dienstverlening van het WSP van vraaggericht (vacature van werkgevers) naar aanbodgericht (de behoeften en mogelijkheden van werkzoekenden zijn leidend). Het WSP heeft ruimschoots aan haar regionale doelstellingen kunnen voldoen. Voor Rozendaal is gaat het om heel kleine aantallen en is de impact gering.

Wet inburgering
Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet Inburgering in werking. De gemeente heeft de regie op de inburgering. De kern van de wet is dat inburgeringsplichtigen vanaf het moment dat zij in de gemeente wonen actief aan de slag gaan met inburgeren, taal, participatie en werk. Met als doel dat zij zo snel mogelijk naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving, het liefst via betaald werk. In 2021 zijn voorbereidingen getroffen ter voorbereiding op de nieuwe wet inburgering:

1. de regionale inkoop en aanbesteding van leerroutes inburgering op basis van de regionaal afgesproken aanbestedingsstrategie;
2. het onderbrengen van het contractmanagement bij de MGR Inkoop Sociaal Domein Centraal Gelderland.
3. De uitvoering valt onder de participatiewet en wordt namens Rozendaal uitgevoerd door de gemeente Rheden. Afspraken hierover worden in 2022 vastgelegd in de nieuwe samenwerkingsafspraken.

Huisvesting statushouders
Wij hebben op grond van de Huisvestingswet een verplichting om erkende vluchtelingen te huisvesten. Medio 2021 zijn twee statushouders gehuisvest in een vrijkomende sociale huurwoning.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)
In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
'Mijn Huis, Mijn Toekomst' en onderzoek naar blijverslening.	De activiteit 'Mijn huis, mijn toekomst' (MHMT) is per 2021 beëindigd. De uitgaven 2021 komen voort uit aanvragen uit 2020 die doorliepen tot in 2021. Door instelling van de regeling 'Toekomstbestendig wonen' voor woningeigenaren was het, gezien het kleine aantal sociale huurwoningen, niet zinvol MHMT voort te zetten. De nieuwe regeling omvat ook de blijverslening.
Faciliteren van initiatieven om eenzaamheid onder ouderen terug te dringen.	In 2021 hebben wij samen met Rheden het lokale preventieakkoord 'Samen sterker gezond' afgesloten. Een van de thema's uit dit akkoord is de aanpak van eenzaamheid. In 2021 is Incluzio een coalitie tegen Eenzaamheid gestart in Velp. Wij zetten ons in om hier in 2022 alsnog op aan te sluiten.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
In kader van Social return zoveel mogelijk inzetten op inzet van Scalabor (binnen aanbestedingsregels)	In 2021 heeft de gemeente Rozendaal gebruik gemaakt van de inzet van 2 arbeidskrachten via Scalabor. Dit is passend bij de omvang van de gemeente Rozendaal.
Onderzoek naar mogelijkheid zorgcoöperatie/de Serre breder te benutten als ontmoetingsruimte voor inwoners	De Serre van Rozendaal wordt geëxploiteerd door de kerk. Op de woensdagochtend is er een inloopochtend die door kerk en gemeente wordt gefinancierd. Sinds medio 2021 heeft Incluzio hier een maandelijks inlooppunt geopend. Het besluit een inlooppunt te openen is genomen nadat duidelijk was geworden (2019), dat er geen draagvlak en geen noodzaak was voor een zorgcoöperatie in Rozendaal. Het gaat er vooral om inwoners bekend te maken met voorzieningen.
Lokale initiatieven steunen o.a. van de Kinderburgemeester en de Rozendaalse buitendag	Vanwege corona konden veel plannen van de kinderburgemeester niet doorgaan. Wel is zij enkele keren met de burgemeester mee gegaan. Vanwege corona is haar termijn met een jaar verlengd, waarna medio 2021 een nieuwe kinderburgemeester is gekozen. In 2021 is een keer een bijeenkomst van de jongerenraad georganiseerd.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	2.044	2.044
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	55.000	55.000	186.720	131.720
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	3.839	3.839
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.000	6.000	7.429	1.429
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal baten	**61.000**	**61.000**	**200.032**	**139.032**
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	271.685	271.685	264.811	6.874
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	89.125	89.125	239.220	-150.095
6.4 Begeleide participatie	56.700	56.700	58.052	-1.352
6.5 Arbeidsparticipatie	1.000	1.000	205	795
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	166.809	166.809	244.211	-77.402
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	77.800	77.800	95.874	-18.074
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	198.935	198.935	346.176	-147.241
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal lasten	**862.054**	**862.054**	**1.248.549**	**-386.495**
Saldo van baten en lasten	**-801.054**	**-801.054**	**-1.048.517**	**-247.463**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	215.500	215.500	430.370	214.870
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**215.500**	**215.500**	**430.370**	**214.870**
Geraamd resultaat	**-585.554**	**-585.554**	**-618.147**	**-32.593**

Toelichting
Per raadsinformatiebrief d.d. 19 april 2022 is de raad geïnformeerd over diverse overschrijdingen binnen dit programma. Het gaat in het bijzonder om de volgende gevallen: De baten en lasten bij taakveld 6.3 vallen hoger uit door de Tozo-regeling. Overtollige middelen zijn gereserveerd en moeten worden terugbetaald aan het rijk. Tevens zijn de kosten van bijstand toegenomen door een toename van het aantal bijstandscliënten. De kosten bij taakveld 6.6 zijn hoger door duurdere woningaanpassingen. Bij taakveld 6.71 zijn de kosten voor huishoudelijke hulp gestegen. Bij taakveld 6.72 zijn de kosten hoger door specialistische jeugdzorg.

In totaal overschrijden we daarmee fors het budget binnen dit programma. Het betreft over de volle breedte de uitvoering van open einde regelingen waar we weinig invloed op hebben. Conform de gehanteerde systematiek worden deze tekorten aangevuld vanuit de reserve sociaal domein. Dat verklaart de onttrekking ter hoogte van € 214.870.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Wat wilden we bereiken?

- Zorgdragen voor het verantwoord verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen en restafval (grondstoffen).
- Zorgdragen voor een doelmatige inzameling en een doelmatig transport van afvalwater.
- Zorgdragen voor een schoon en leefbaar milieu betreffende bodem, water, lucht en geluid.
- Een zo goed mogelijke gezondheid voor onze inwoners.
- Het voldoen aan de wettelijke normen uit de Wet publieke gezondheid (Wpg).

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Grondstoffenbeleid

Gewijzigd grondstoffenbeleid

In 2021 is ons nieuwe afvalstoffenbeleid van start gegaan. Ons gemeentelijk beleid is erop gericht om de hoeveelheid afval te beperken, hergebruik en nuttige toepassing van afvalstoffen (grondstoffen) te bevorderen en een doelmatige werkwijze en optimale service voor de inwoners te bieden. We hebben met de gewijzigde wijze van afvalinzameling bereikt dat er minder huishoudelijk afval naar de verbrandingsinstallatie is afgevoerd. In 2021 hebben we 94 ton minder huishoudelijk restafval ingezameld dan in 2020. De hoeveelheden GFT en PMD zijn daarentegen fors toegenomen.

Plaatsing ondergrondse glascontainer

We hebben op de kruising De Moestuin/Kerklaan een ondergrondse glascontainer gerealiseerd.

Financieel effect

Er is in 2021 een overschrijding van ongeveer € 21.000 ontstaan. Deze is grotendeels het gevolg van de nieuwe wijze van afvalinzameling. Zo hebben we extra kosten gemaakt in de communicatie van de nieuwe werkwijze, bijvoorbeeld door het gebruik van een app (€10.000). Ook zijn er meerkosten doordat er meer rollen plastic zakken en hondenpoepzakjes (€ 3.000). Verder zijn er kleinere kostentoenames, bijvoorbeeld voor de vervanging van groene containers en verwerkingskosten GFT.

Beheer riolering

We hebben op basis van het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) zorg gedragen voor het beheer van het riool. Zo zijn er tijdens het renoveren van de bestrating aan ‘d Outreinstraat en De Moestuin zogenoemde lijngoten aangebracht waarmee het regenwater wordt getransporteerd naar ondergrondse waterreservoirs. Ook is het asfalt vervangen door gebakken klinkers waardoor er regenwater beter (direct) kan infiltreren. Op de kruising Rosendaalselaan/Kerklaan hebben we een zogenoemde WADI (Water afvoer Drainage infiltratie) aangelegd. Deze WADI bergt tijdens regenval het hemelwater en laat het vervolgens in de grond infiltreren. In het kader van de klimaatadaptatie zijn dit maatregelen die overlast van hemelwater beperken en droogte helpen bestrijden.

Schoon en leefbaar milieu

Toezicht en handhaving

Met adequate toezicht-en handhavingsbeleid hebben we bijgedragen aan een veilige, leefbare en duurzame gemeente in 2021. We hebben het ‘naleefgedrag’ van inwoners en ondernemers bevorderd waardoor de kans op overtredingen laag is geweest. We hebben samen met de ODRA (omgevingsdienst regio Arnhem) het milieutoezicht uitgevoerd. We hebben de beschikbare capaciteit en deskundigheid zo verstandig mogelijk ingezet, om overtredingen op de meest essentiële zaken te voorkomen of aan te pakken. Binnen de begroting van de ODRA is € 5.000 van ons budget niet gebruikt.

Goede gezondheid Rozendalers

Lokaal preventieakkoord

In 2021 hebben wij samen met gemeente Rheden en enkele maatschappelijke partners waaronder Incluzio en gezondheidscentrum 'EenPlus' het Lokaal preventieakkoord 20221-2023 afgesloten. Hiervoor ontvangen wij gedurende drie jaar een rijksbijdrage ad € 10.000 in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK).

Gezondheid jongere Rozendalers

In 2021 was sprake van voortzetting van de nieuwe activiteit 'Nu Niet Zwanger' waaraan wij deelnemen via het belang van een regionaal dekkend netwerk.

Aanpassing nota Publieke gezondheid (PG) 2017-2020

Wij wilden de huidige Nota Publieke gezondheid (PG) 2017-2020 aanpassen en verlengen. In 2021 is de regionale nota PG verschenen, die hiervoor het kader vormt.

Energietransitie

1,5% Energiebesparing in de gebouwde omgeving

Rozendaal ligt óp koers' voor wat betreft de jaarlijkse doelstelling van 1,5% energiebesparing. Dit is bereikt door:

- 62 subsidieaanvragen van particuliere woningeigenaren ten behoeve van de verduurzaming van de woningvoorraad (plaatsing zonnepanelen, toepassing van dak-, vloer- of spouwmuurisolatie en toepassing van HR++ glas);
- 7 verstrekte duurzaamheidsleningen vanuit de Regeling Toekomstbestendig Wonen Gelderland- gemeente Rozendaal;
- 14 deelnemers binnen de collectieve inkoopactie Winst uit je Woning, waarvan 2 deelnemers uiteindelijk maatregelen hebben laten uitvoeren in 2021;
- 20 gesprekken rond verduurzaming van woningen met de Rozendaalse energiecoach.

2% toevoeging van duurzaam opgewekte energie

Onze gemeente ligt 'op koers' voor wat betreft de jaarlijkse toevoeging van 2% duurzame energie opwekking binnen de gemeente. Dat is bereikt door:

- beleggen van 195 daken van woningen met zonnepanelen, waaronder 5 monumenten (met behulp van de subsidieregeling).

Gemeentelijke visie op de warmtetransitie

Begin november 2021 is de Transitievisie Warmte gemeente Rozendaal unaniem vastgesteld door de raad.

Vergroten van de bewustwording en communicatie

- 3 x 20 inwoners aan tafel tijdens Buurtgesprek over duurzaam & comfortabel wonen (juni 2021).
- Gesprek over duurzaam & comfortabel wonen bij de Buurtbus, met diverse inwoners van de huur- en koopwoningen aan De Moestuin (juni 2021).
- Verlenging subsidieregeling Energietransitie bestaande woningen – van 1 januari 2021 tot 1 januari 2022.
- Aanbieden van de collectieve inkoopactie Winst uit je Woning.
- Naast specifieke buurtgesprekken zijn inwoners via de website DuurzaamRozendaal.nl en artikelen in 'In de Roos' geïnformeerd, gestimuleerd en geënthousiasmeerd over door gemeente genomen stappen of zelf te zetten stappen in verduurzaming van de eigen woning en/of woonomgeving.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)

In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
Aandacht voor de gevolgen van houtstook.	We hebben hier in 2021 meerdere keren aandacht voor gevraagd m.n. via publicaties in 'In de Roos.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
7.1 Volksgezondheid	0	0	10.000	10.000
7.2 Riolering	158.215	158.215	157.115	-1.100
7.3 Afval	187.139	187.139	185.311	-1.828
7.4 Milieubeheer	0	0	27.860	27.860
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	66.500	66.500	95.974	29.474
totaal baten	**411.854**	**411.854**	**476.260**	**64.406**
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	53.220	53.220	66.015	-12.795
7.2 Riolering	143.520	143.520	109.491	34.030
7.3 Afval	150.870	193.870	215.642	-21.772
7.4 Milieubeheer	51.500	51.500	170.983	-119.483
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	21.193	21.193	39.282	-18.089
totaal lasten	**420.303**	**463.303**	**601.412**	**-138.109**
Saldo van baten en lasten	**-8.449**	**-51.449**	**-125.152**	**-73.703**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	17.611	17.611	121.292	103.681
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**17.611**	**17.611**	**121.292**	**103.681**
Geraamd resultaat	**9.162**	**-33.838**	**-3.860**	**29.978**

Toelichting
Bij taakveld 7.1 is bij de baten en lasten een afwijking te zien. Dit wordt veroorzaakt door de specifieke uitkering preventieakkoord. De middelen die hiervoor zijn ontvangen zijn ook uitgegeven. De hogere lasten en baten bij milieubeheer (taakveld 7.4) worden veroorzaakt door de kosten van de energietransitie. Per saldo worden deze uitgaven ten laste van het daarvoor beschikking gesteld krediet gebracht en daarmee onttrokken uit de reserve (€ 103.000). De opbrengsten op de begraafplaats vallen een stuk hoger uit en de daarmee samenhangende kosten ook.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat wilden we bereiken?

De zorg voor een goed geordende en veilige woon-, werk- en leefomgeving waarin de diversiteit van de functies en de kwaliteit van de bebouwing op een verantwoorde wijze worden gewaarborgd. Daarnaast het beschermen, in stand houden en verbeteren van het monumentale erfgoed en aangewezen dorpsgezichten.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Adequate afhandeling omgevingsvergunningen

We wilden de omgevingsvergunningen op een adequate wijze verlenen, daarop toezien en indien nodig handhaven binnen de wettelijke kaders. Er zijn 39 omgevingsvergunningen verleend. Door de toezichthouders zijn geen afwijkingen geconstateerd die tot handhavingszaken hebben geleid. Er is een begin gemaakt met de legalisatie van de airco-units en warmtepompen die zonder vergunning zijn geplaatst. Dit proces wordt in 2022 afgerond.

Uitvoering Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)

In 2021 zijn de taken in het kader van de Bag, BGT en aanpalende zaken, zoals gegevensbeheer voor de WOZ belegd bij De Connectie.

Voorzitterschap subregio Arnhem (wonen)

Deze taken rouleren binnen de subregio. Wij hebben deze taken van 1 juli 2020 tot 1 juli 2021 uitgevoerd. Hierna heeft de gemeente Arnhem deze taak voor een jaar overgenomen.

Speerpunten 2021 (o.a. coalitieakkoord)

In onderstaande schema beschrijven we welke speerpunten uit het coalitieakkoord we hebben gesteld voor 2021 en in hoeverre we dat gerealiseerd hebben.

Wat wilden we bereiken	Wat hebben we bereikt
In het kader van de invoering Omgevingswet wilden we eind 2021 de legesverordening aanpassen rekening houdend met de aanstaande Omgevingswet.	Mede door het uitstel van de invoering van de Omgevingswet is de legesverordening hierop nog niet aangepast. De overige voorbereidingen lopen conform het planningsschema.
Uitvoering geven aan de visie ontwikkeld voor de herontwikkeling van de voormalige schoollocatie aan de Steenhoek.	Na vaststelling van het bestemmingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning is het project in 2021 nagenoeg afgerond.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Baten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	0	0	1.800	1.800
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	160.020	1.139.854	1.661.036	521.182
8.3 Wonen en bouwen	61.500	26.500	19.782	-6.718
totaal baten	**221.520**	**1.166.354**	**1.682.618**	**516.264**
Lasten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	14.230	14.230	33.640	-19.410
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	160.020	400.457	377.149	23.308
8.3 Wonen en bouwen	36.110	62.610	59.972	2.638
totaal lasten	**210.360**	**477.297**	**470.761**	**6.536**
Saldo van baten en lasten	**11.160**	**689.057**	**1.211.857**	**522.800**

0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	3.400	3.400	23.553	20.153
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**3.400**	**3.400**	**23.553**	**20.153**
Geraamd resultaat	**14.560**	**692.457**	**1.235.410**	**542.953**

Toelichting
Op taakveld 8.2 is bij de baten de verkoopopbrengst van de Steenhoek opgenomen. Het gaat om een bedrag van € 820.000. Daarnaast is er winst genomen op het woningbouwproject op De Del. Hiervoor is een verplichte rekenmethode (POC) gebruikt. De te nemen winst bedraagt € 442.000. Deze winst zal worden toegevoegd aan de reserve kapitaallasten ten behoeve van de dekking van de afschrijvingslasten van de school.
Bij taakveld 8.1 zijn uitgaven gedaan op de beschikbaar gestelde kredieten voor de omgevingswet en aansluiting DSO. Deze kosten worden onttrokken uit de reserves.

Bijlage wettelijke beleidsindicatoren

Per programma worden de verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. De informatie die het CBS hanteert is niet in alle gevallen actueel, accuraat (bijvoorbeeld naar peildatum), of adequaat (naar referentiegegevens). Waar mogelijk wordt de informatie in perspectief geplaatst.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Indicator	Begroting Rozendaal 2022	Begroting Rozendaal 2021
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	7	8
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	7	7,3
Apparaatskosten (€ per inwoner)	921	889
Externe inhuur (% van de totale loonsom)	13%	18%
Externe inhuur (de totale kosten inhuur externen)	111.596	148.986
Overhead (% van totale lasten)	35%	35%

Toelichting: Voor deze indicatoren zijn geen landelijke cijfers bekend. Een vergelijking met bijvoorbeeld gemeenten < 25.000 is dan ook niet op basis van deze informatie te maken. T.a.v. de post overhead wordt een nadere uitwerking gegeven in de paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

Programma 1 Veiligheid

In onderstaande tabellen presenteren we de meest recente informatie zoals die door het CBS is aangeleverd via waarstaatjegemeente.nl. De landelijk beschikbare informatie onderschrijft het beeld van Rozendaal als zeer veilige gemeente.

In 2019 was er een piek in het aantal verwijzingen naar Halt.
We zien dit als een incidentele omstandigheid.

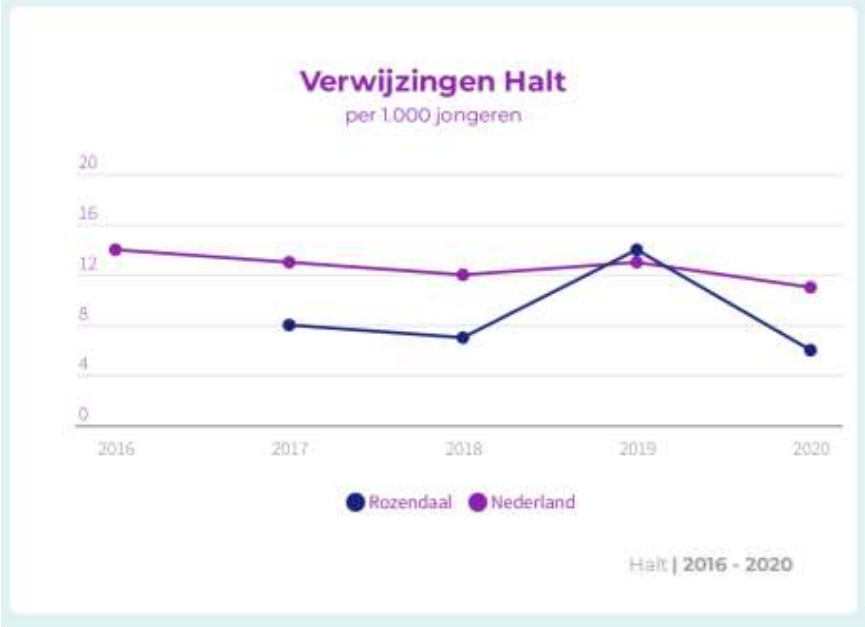

Op het vlak van misdrijven scoort Rozendaal bijzonder goed.

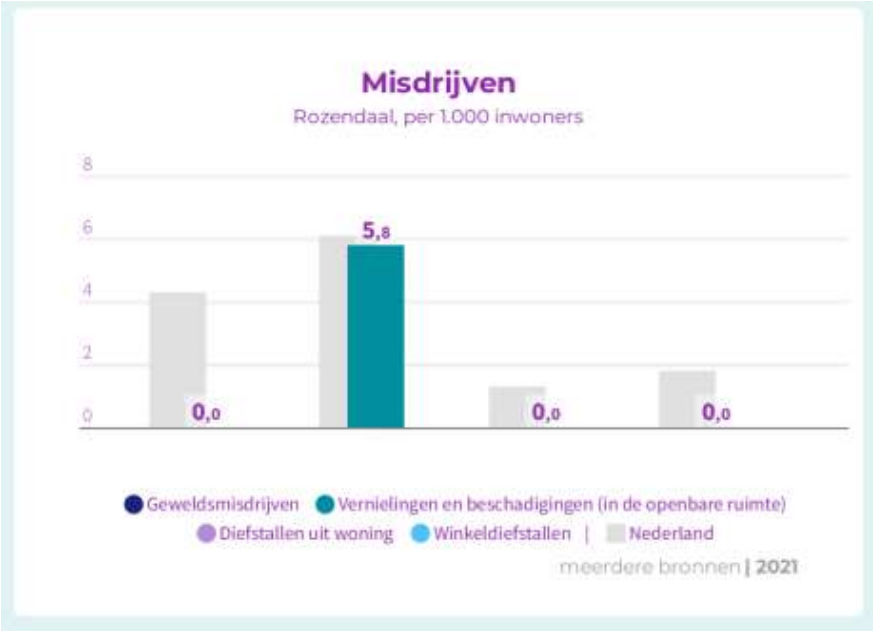

Programma 2 Verkeer en vervoer

Er zijn geen voorgeschreven beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma.

Programma 3 Economie

Hieronder staat de verhouding tussen banen en woningen. Dat varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Het betreft de zogeheten functiemenging. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Het relatief hoge aantal vestigingen wordt beïnvloedt door het hoge aantal zzp'ers dat Rozendaal rijk is.

Programma 4 Onderwijs

De onderstaande gegevens laten zien in hoeverre er in Rozendaal sprake is van schoolverzuim. Absoluut verzuim heeft betrekking op de schoolplichtigen en/of kwalificatieplichtigen in Rozendaal die niet staan ingeschreven bij een school (absoluut). Relatief verzuim betreft de vraag in hoeverre een schoolplichtige wel staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde periode lessen/praktijk verzuimt.

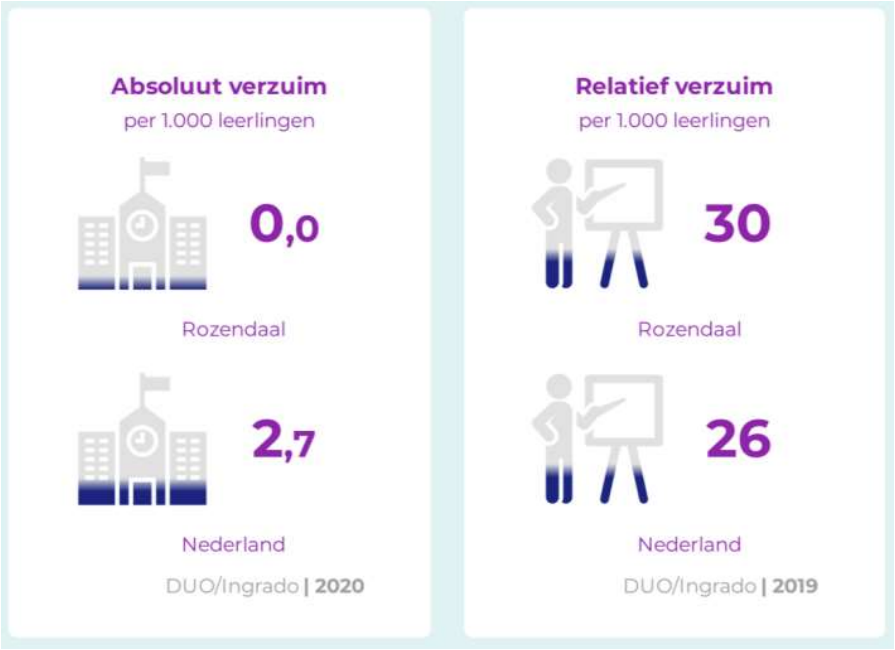

Onderstaande tabel geeft weer in hoeverre er sprake is van voortijdig schoolverlaten in Rozendaal, afgezet tegen het gemiddelde in Nederland

Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

In Rozendaal wordt door een relatief hoog aantal inwoners gesport (volgens de definitie van het CBS). De landelijke trend is dat er steeds minder gesport wordt. In Rozendaal is het percentage niet-sporters echter gedaald van 37,6 in 2016 naar onderstaande niveau van 37,3.

Programma 6 Sociaal domein

Banen - Rozendaal, per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

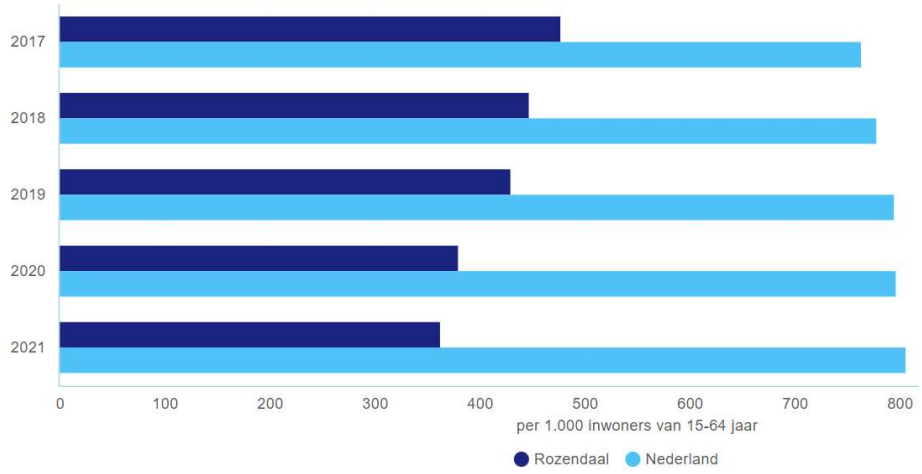

Jongeren met een delict

Netto arbeidsparticipatie - Rozendaal, %

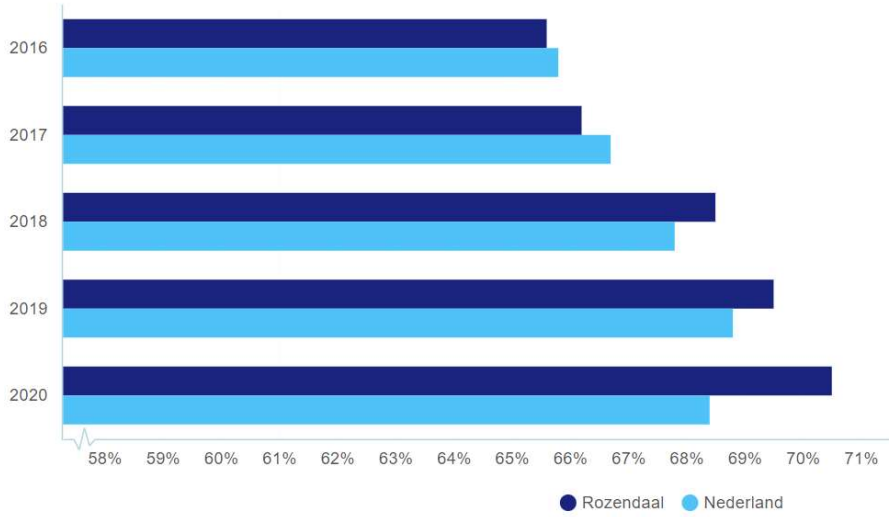

De netto arbeidsparticipatie drukt uit welk percentage van de potentiële beroepsbevolking daadwerkelijk werkzaam is.

Personen met een bijstandsuitkering - Rozendaal, per 10.000 inwoners

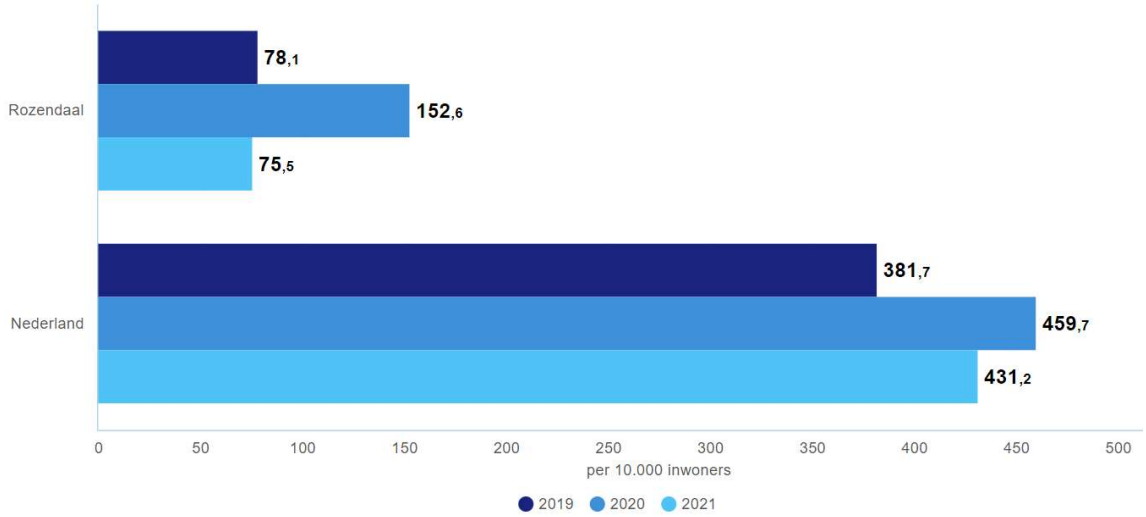

Re-integratievoorzieningen

Jongeren met Jeugdhulp

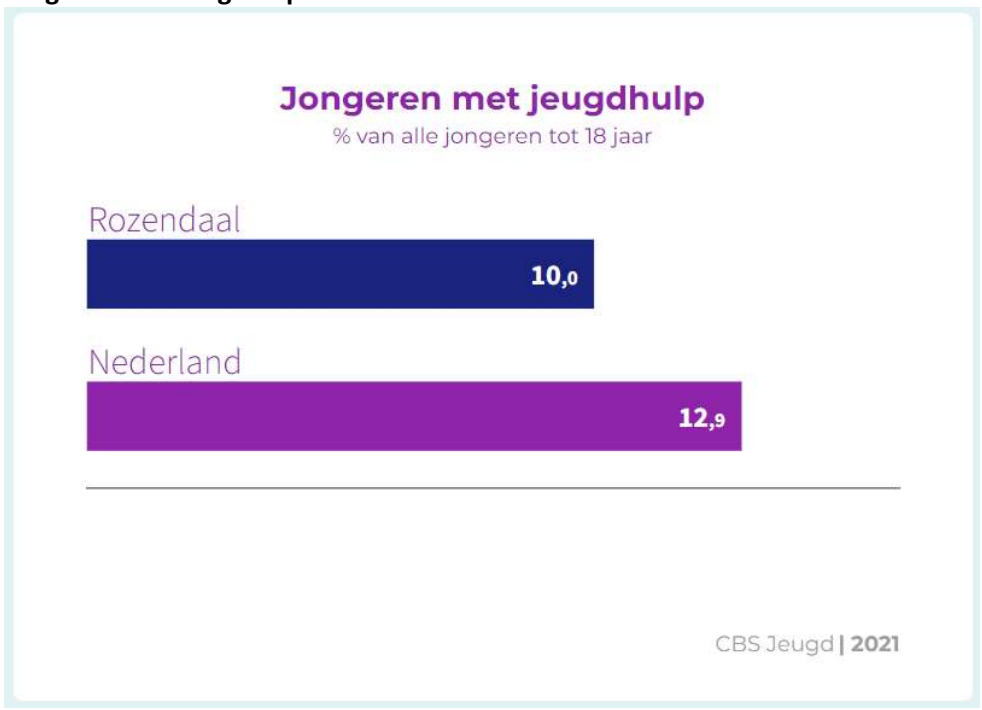

Jongeren met jeugdbescherming

Jongeren met jeugdreclassering

Maatwerkvoorzieningen

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

We zien een toename in het huishoudelijk afval naar het nationale niveau. Sinds 2019 is de toename in kilogrammen in Rozendaal echter opvallend groot in vergelijking met Nederland totaal (25 kg om 9 kg).

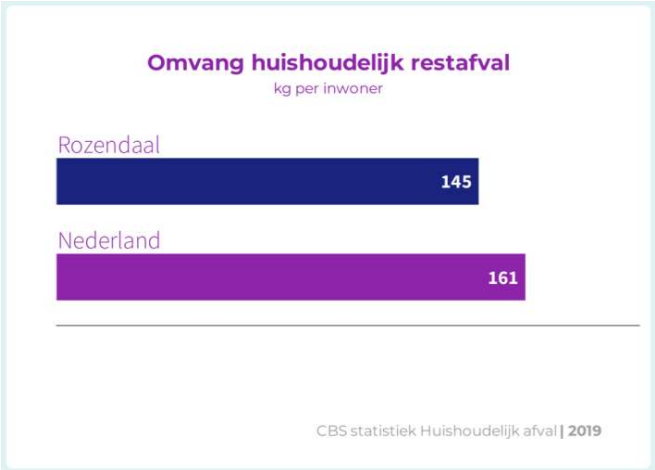

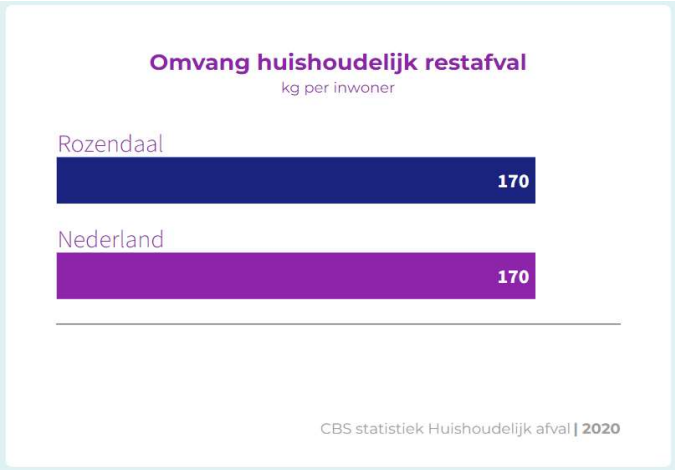

Hernieuwde elektriciteit

Programma 8

WOZ-waarde

De toename in de gemiddelde WOZ waarde houdt gelijk tred met de landelijke stijging. Zoals blijkt uit de grafiek rechts.

Woningbouw

Ondanks de bouw van de wijk De Del en de exploitatie van de Steenhoek blijven we achter op het landelijk gemiddelde aan nieuwbouw.

Demografische druk

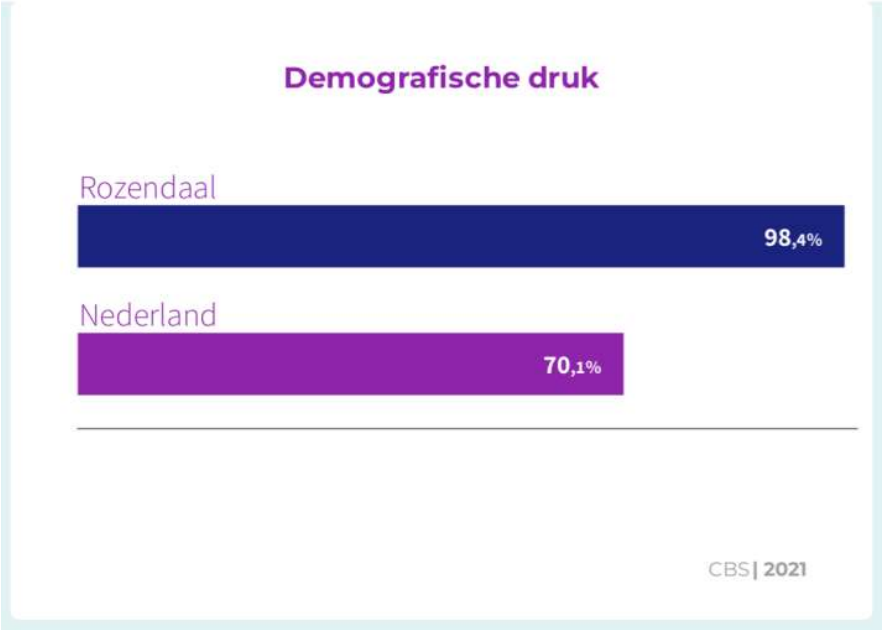

Het CBS hanteert de volgende beschrijving van demografische druk: het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder, per honderd personen van 20 tot 65.

Paragrafen

Inleiding
Naast programma's zijn er in de begroting ook financiële paragrafen opgenomen. Waar programma's direct gericht zijn op de burger, geven de paragrafen een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, bezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een overzicht, waardoor de raad een goed inzicht krijgt. Gezien de raad in een gedualiseerd stelsel kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad inzicht heeft in en overzicht heeft over deze onderwerpen. De raad legt in de paragrafen de beleidslijnen vast met betrekking tot de beheersmatige aspecten.
Daarnaast zijn de verplichte paragrafen bedoeld om de raad en het college de financiële positie van de gemeente beter te laten beheersen. Vanaf 1 januari 2004 zijn de volgende zeven paragrafen verplicht voorgeschreven:

- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen (externe samenwerking);
- grondbeleid.

Daaraan is een paragraaf Informatieveiligheid (en privacy) toegevoegd. Deze is wettelijk niet verplicht, maar de grote bewegingen op dit terrein, vervlochten met andere bedrijfsvoeringsaspecten én met alle inhoudelijke programma's, maken dat we hier vanaf de jaarrekening 2017 apart aandacht aan besteden.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

In de jaarrekening wordt ingegaan op de begrote en werkelijke opbrengsten ten aanzien van de lokale heffingen. Het beleid, en eventuele wijzigingen daarin, komen aan de orde in de begroting evenals relevante kengetallen en vergelijkingen.

Uitgangspunten tarieven

Uitgangspunten voor de lokale heffingen in de begroting 2021 waren als volgt:

- We corrigeren jaarlijks OZB-tarieven met het inflatiepercentage, voor 2021 was dat 1,5%.
- Het tarief voor afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% kostendekkendheid.

Het tarief voor rioolheffing is gebaseerd op 100% kostendekkend (begrotingsbasis).
Op de leges is eveneens het inflatiepercentage van 1,5% toegepast (behoudens producten waarvoor wettelijk vastgestelde tarieven gelden).

	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
OZB	446.161	439.667	-6.494
Afvalstoffenheffing	187.139	185.311	-1.828
Rioolheffing	158.215	157.115	-1.100
Leges	107.650	140.290	32.640
Totaal	**899.165**	**922.383**	**23.218**

OZB en Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

In 2021 zijn in het kader van de wet WOZ 741 objecten beschikt waarop in totaal 29 bezwaarschriften zijn ingediend. In 16 gevallen (objecten) is de WOZ-waarde verlaagd. Het percentage gegrond verklaarde bezwaarschriften ten opzichte van het totaal aantal WOZ-objecten komt daarmee uit op 2,2 %.

Per saldo vallen de opbrengsten van de OZB € 6.000 lager uit. Hoewel er, zeker in deze markt, altijd wel sprake is van fluctuaties in de waardeontwikkeling, is in principe sprake van een eenmalig nadeel. Bij de berekening, ook in de begroting 2021, wordt namelijk uitgegaan van de vastgestelde te realiseren opbrengst.

Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Geen bijzonderheden ten aanzien van deze heffingen.

Leges

Hieronder vallen de opbrengsten op basis van de legesverordening, zoals:

- Producten van burgerzaken;
- (Omgevings)vergunningen;
- Huwelijken;
- Grafrechten;
- Overige leges.

Vooral de opbrengsten van de begraafplaats zijn in 2021 hoger geweest dan geraamd. De leges voor huwelijken en bouwen vallen lager uit, deels als gevolg van COVID19.

Kwijtschelding

De kwijtschelding is vastgelegd in een gemeentelijke regeling kwijtschelding. Kwijtschelding kan worden aangevraagd door particuliere belastingplichtigen voor de volgende belastingen:

- Onroerende zaakbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

In 2021 hebben er in totaal 7 huishoudens kwijtschelding ontvangen.

Kostendekkendheid van tarieven

Onderstaande tabel toont de mate van kostendekkendheid die in 2021 is gerealiseerd.

	Begroot baten 2021	Werkelijk baten 2021	Saldo 2021	Werkelijk lasten 2021	Dekkings-percentage 2021
Bestemmingsbelastingen					
Afvalstoffenheffing	187.139	185.311	-1.828	268.504	69%
Rioolheffing	158.215	157.115	-1.100	125.203	125%
subtotaal	345.354	342.426	-2.928	393.707	87%
Retributies					
Rijbewijzen/reisdocumenten	3.200	16.455	13.255	36.076	46%
Huwelijken/Burg stand	10.450	7.567	-2.883	19.189	39%
APV-vergunningen	1.000	513	-487	5.929	9%
Begraafrechten	66.500	95.974	29.474	105.932	91%
Omgevingsvergunning	26.500	19.782	-6.718	43.259	46%
subtotaal	107.650	140.290	32.640	210.385	67%
Totaal	**453.004**	**482.716**	**29.712**	**604.092**	**80%**

Ten aanzien van afvalstoffenheffing en rioolrecht wordt de kostendekkendheid van de tarieven (100%) berekend op basis van de begroting. Afwijkingen op realisatie worden als onderdeel van het rekeningresultaat beschouwd en niet verrekend met een egalisatiereserve.

Verder geldt dat door de kleine schaal van Rozendaal een groot aantal leges niet kostendekkend is te krijgen. Dit geldt met name voor de rijbewijzen/reisdocumenten en de APV-vergunningen. Daarnaast is er door die kleine schaal soms ook sprake van een uitschieter naar boven (> 100%), in 2021 is daarvan sprake bij de leges voor de begraafplaatsen en omgevingsvergunningen.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre een gemeente in staat is om niet afgedekte risico's op te vangen met gereserveerde financiële middelen (weerstandscapaciteit). Voldoende weerstandsvermogen zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Voldoende weerstandsvermogen gaat over twee vragen:

1. Welke risico's lopen we?
2. Wat is de beschikbare weerstandscapaciteit?

Risico's

Een risico is de kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente. Een gemeente loopt tal van risico's die we in meer of mindere mate kunnen inschatten en beheersen. Gemeentelijke risico's kunnen voortkomen uit de politiek, de aansprakelijkheid, de strategie, financiële samenwerking, het bedrijfsproces en het milieu. Daarnaast zijn zaken als verbonden partijen, open einde regelingen en grondexploitaties bekende onderwerpen waar de gemeente belangrijke risico's loopt.

Risicoprofiel

Er zijn meer methoden om een gekwantificeerd risicoprofiel op te stellen, uiteenlopend van meer wetenschappelijke methoden tot meer praktische modellen. Voor alle methoden geldt dat ze geen 100% garantie bieden op volledigheid. Het gaat er immers om risico's zo goed mogelijk te benoemen waar nog niet op één of andere manier in is voorzien. De eigenschap van een risico is echter dat men niet weet wat, wanneer of hoe het zich aandient. Voor deze paragraaf kiezen we voor een pragmatische aanpak. Basis voor het risicoprofiel is een organisatiebrede inventarisatie van risico's die twee maal per jaar plaatsvindt (begroting en rekening). Deze hebben we zo goed mogelijk gekwantificeerd en voorzien van een risicoscore (kans x impact), op basis van de volgende tabellen.

Kans	***Score***
Gering (minder dan 1 x per 4 jaar)	1
Gemiddeld (ongeveer 1 x per 4 jaar)	3
Hoog (minimaal 1 x per jaar)	5

Financieel gevolg	***Score***
Gering (< 0,1% omzet = < € 4.000	1
Beperkt (> 0,1% omzet < 0,5 % omzet = tussen € 4.000 en € 20.000)	2
Groot (> 0,5 % omzet = > € 20.000)	3

Omzet: lasten programma's Rozendaal (begroting 2021: afgerond structureel € 4,3 miljoen)

De risicoscore komt tot stand door de kans te vermenigvuldigen met de impact. Hoe hoger de score hoe groter het risico. De uitkomst zetten we af tegen de volgende tabel:

Ranking	***Gevolg***
Scores >= 10	Hoog risico. Als het een financieel risico betreft dient weerstandsvermogen aanwezig te zijn.
5 < Scores < 10	Beperkt risico. Als het een structureel financieel risico betreft wordt deze voor 25% meegeteld voor het aanhouden van een weerstandsvermogen (spreiding over 4 jaar). Een incidenteel risico wordt voor 50% meegenomen.
Scores < 5	Gering risico. Voor zover het financiële gevolgen betreft worden die geacht binnen de reguliere bedrijfsvoering gedragen te kunnen worden.

Structureel of incidenteel

Van belang is onderscheid te maken tussen risico's met structurele en incidentele effecten, in het profiel is dit onderscheid ook aangebracht. Risico's met structurele effecten hangen meestal samen met de bedrijfsvoering zoals rente of hogere kosten vanwege een hoger aantal bijstandontvangers. Wanneer dit soort risico's zich voordoen dienen ook structurele maatregelen genomen te worden door ze mee te nemen in het financieel meerjarig perspectief. Het kan zijn dat het perspectief hiervoor op korte termijn geen ruimte biedt en dat moet worden omgebogen binnen de begroting. Om die reden wordt het risico voor 100% meegenomen wanneer het hoog is en voor 25% wanneer het beperkt is om het eerste jaar eventueel te overbruggen met behulp van het weerstandsvermogen. Wanneer zich een incidenteel risico voordoet dient deze in principe ineens ten laste van de weerstandscapaciteit gebracht te worden, wanneer deze niet kan worden opgevangen in het rekeningresultaat.

Uit het profiel valt op te maken dat op verschillende manieren rekening wordt gehouden met de verschillende risico's. Wanneer met alle risico's voor 100% rekening gehouden zou worden zou een gemeente een onevenredig deel van haar reserves moeten blokkeren, het is immers niet reëel dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Weerstandscapaciteit

Voor een oordeel over ons weerstandsvermogen is naast het risicoprofiel ook een inschatting van onze weerstandscapaciteit nodig, ook hierbij wordt in principe onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele middelen. Bronnen van weerstandscapaciteit zijn de algemene reserve, vrij aanwendbare bestemmingsreserves, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorziene uitgaven.

Stille reserves kunnen hierbij ook een rol spelen. Het betreft eigendommen die lager zijn gewaardeerd (boekwaarde) dan de waarde in het economisch verkeer (bij gebouwen is uitgegaan van de WOZ-waarde met peildatum 1-1-2021). Omdat deze niet onmiddellijk in een feitelijk dekkingsmiddel kunnen worden omgezet, laten we deze voortaan bij de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing. We benoemen deze wel zoals voorheen.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Economische waarde	Stille reserve
Kerklaan 1 en 3	0	1.402.000	1.402.000
Werf	0	146.000	146.000
Obligaties	142.941	155.148	12.207
Totaal			**1.560.207**

Door de verkoop van de Torckschool (2020) en de voormalige Dorpsschool/Steenhoek (2021) is nog maar beperkt sprake van stille reserves. Het gebouw aan de Kerklaan en de Werf zijn immers nodig voor de 'bedrijfsvoering' en zijn zodoende niet eenvoudig te gelde te maken.

Structureel

Dit wordt met name gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit (en dan met name OZB aangezien er al voor 100% dekking is gekozen voor afval en riool) en het bedrag voor onvoorzien. De onbenutte belastingcapaciteit kan berekend worden door aansluiting te zoeken bij artikel 12 van de financiële verhoudingswet.

Artikel 12

Bij een eventuele 'artikel 12-aanvraag' geldt ook een normtarief voor de OZB als één van de toelatingseisen. In dat geval dient een gemeente minimaal 20% meer OZB te heffen dan het landelijk gemiddelde. Op basis van die norm bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit voor de gemeente Rozendaal ongeveer € 275.000.

Echter, de feitelijke hoogte van de onbenutte belastingcapaciteit (behoudens een artikel 12-aanvraag) is vooral een politieke keuze. Op basis van het gewenste financiële beleid (OZB verhoging zoveel mogelijk beperken tot

inflatiestijging) is er feitelijk geen onbenutte belastingcapaciteit. Om die reden wordt voor de bepaling van de structurele weerstandscapaciteit alleen het bedrag voor onvoorzien meegenomen.

Incidenteel

De incidentele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de som van alle reserves waaraan nog geen specifieke bestemming is gegeven en eventuele bestemmingsreserves zonder concrete verplichting die daardoor her-bestemd kunnen worden. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit beperken we ons tot de algemene reserve. De overige reserves hebben in principe allemaal een bestemming waarvan het niet wenselijk is om deze opnieuw te bestemmen. Het genoemde bedrag betreft de stand per ultimo 2020 (balansdatum).

Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Onvoorzien	10.000
subtotaal structureel	10.000
Incidenteel	
Algemene reserve	4.219.491
Totale weerstandscapaciteit	4.229.491

Risicoprofiel

De onderstaande tabel betreft de risico-indicatie zoals gehanteerd bij begroting en jaarrekening 2021. Deze inventarisatie wordt vanaf 2022 twee keer per jaar herzien. De impact van de recent herziene inventarisatie (februari) wordt verwerkt bij de Kadernota 2023.

Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	K	I	Bedrag	Risico score	%	Bedrag
Open einde regelingen								
WWB	Meer aanvragen	Geen, conjunctuurgevoelig	3	2	15.000	6	25%	3.750
WMO	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid aan te passen	3	2	15.000	6	25%	3.750
Jeugdzorg	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid (gedeeltelijk) aan te passen	3	3	40.000	9	25%	10.000
Leerlingenvervoer	Meer aanvragen	Geen	3	3	20.000	9	25%	5.000
Overige risico's met structureel effect								
Algemene uitkering	Samen trap af	Geen	3	3	100.000	9	25%	25.000
Renterisico (uitgaven)	Schommelingen op de geld- en kapitaalmarkt	Op dit moment geen lening en anders wordt dit risico afgedekt via de renterisiconorm	1	1	0	1	0%	0
Renterisico (inkomsten)	Daling van rentevergoeding over uitgezette eigen middelen	Feitelijk geen gezien de verplichting tot schatkistbankieren. Momenteel lage rentevergoeding	1	1	0	1	0%	0
Kapitaalgoederen	Onvoorzien en onverwacht onderhoud aan gebouwen of wegen	Actuele beheerplannen en periodiek inspectie	3	3	50.000	9	25%	12.500
Kortleven pensioen wethouders	Het vroegtijdig overlijden van een (ex) bestuurder kan financiele consequenties hebben (verzekerbaar)	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	1	3	50.000	3	0%	0

Wachtgeldverplichtingen bestuurders	Bij mutaties in het college kunnen wachtgeldverplichtingen ontstaan	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	2	3	50.000	6	25%	12.500
Gemeenschappelijke regelingen	Het algemeen bestuur kan besluiten nemen met financiele consequenties waaraan de gemeente vanwege de constructie gehouden is	Feitelijk niet aanwezig	5	3	30.000	15	100%	30.000
Personeel	Lastig vervulbare vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is	Aantrekkelijke werkgever blijven	3	3	50.000	9	25%	12.500
							subtotaal structureel	**115.000**
Risico's met incidenteel effect								
Opbrengst De Del	Stijging van de kosten in het plan boven de 2%	Strak op de planning	3	3	100.000	9	50%	50.000
Ramp c.q. groot incident	Gemeente wordt door bijvoorbeeld het ministerie niet volledig gecompenseerd voor de kosten die gemaakt zijn	Feitelijk niet aanwezig	3	3	50.000	9	50%	25.000
Rechtspositionele consequenties	Binnen elk bedrijf kunnen situaties aan de orde zijn waarbij er kosten optreden voor besluiten met rechtspostionele consequenties. De gemeente is hiervoor eigen-risico-drager.	Voorziening voor treffen dan wel opvangen binnen weerstandsvermogen	3	3	75.000	9	50%	37.500
Schades	Schade door eigendommen van de gemeente (bijvoorbeeld door bomen)	In principe geldt hiervoor de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente, echter er is altijd een risico dat het niet past binnen de voorwaarden, bijvoorbeeld het niet uitvoeren van inspecties	2	3	30.000	6	50%	15.000
Planschade	Niet binnen de exploitatieovereenkomst af te dekken planschaden	Feitelijk niet aanwezig	2	3	50.000	6	50%	25.000
							subtotaal incidenteel	**152.500**
							Totaal	**267.500**

Weerstandsratio

Deze confrontatie van risicoprofiel en weerstandscapaciteit is opgenomen in de volgende tabel. Het vervolgens gepresenteerde overzicht geeft aan hoe de ratio gewaardeerd kan worden.

Weerstandsvermogen		**Beschikbaar**		**Benodigd**
Structureel	A	10.000	B	115.000
Incidenteel	C	4.219.491	D	152.500
Totaal	E	4.229.491	F	267.500
Structureel (A/B)		0,09		
Incidenteel (C/D)		27,67		
Totaal (E/F)		**15,81**		

Ratio	Waardering
> 2,0	uitstekend
1,5 - 2,0	ruim voldoende
1,0 - 1,5	voldoende
0,8 - 1,0	matig
0,6 - 0,8	onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

Conclusie
De weerstandsratio van 15,8 is meer dan uitstekend, waarbij de stille reserves niet in de berekening zijn meegenomen.

De gemeente Rozendaal is hiermee uitstekend in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen.

Daarnaast is voor financiële tegenvallers binnen het sociaal domein nog steeds een afzonderlijke bestemmingsreserve van ruim € 130.000 aanwezig waarmee in de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening is gehouden.

Staat van Reserves en Voorzieningen (inclusief toelichting op mutaties)

Overzichtstabel

	Saldo 1-1-2021	Onttrek-kingen	Toevoe-gingen	Saldo 31-12-2021	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.217.152	103.759	106.098	4.219.491	228.261
subtotaal A	**4.217.152**	**103.759**	**106.098**	**4.219.491**	**228.261**
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	25.959			25.959	
Reserve sociaal domein	620.154	487.510		132.644	
Reserve gemeentelijke gebouwen	82.567		6.686	89.253	
Reserve digitalisering	130.400	9.042	43.000	164.358	28.750
Reserve fietspaden	147.551	1.845		145.706	145.706
Reserve wegen	88.966		3.221	92.187	
Reserve begraafplaats	18.913			18.913	
Reserve dekking kapitaallasten	3.955.179	179.889	545.432	4.320.722	4.320.722
Reserve energietransitie	318.277	101.702	0	216.575	216.575
subtotaal B	**5.387.966**	**779.988**	**598.339**	**5.206.317**	**4.711.753**
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	868.000		57.000	925.000	
Voorziening pensioenen wethouders	354.464	6.620	4.949	352.793	
subtotaal C	**1.222.464**	**6.620**	**61.949**	**1.277.793**	**0**
Totaal	**10.827.582**	**890.367**	**766.386**	**10.703.601**	**4.940.014**

A. Algemene reserve

Vrije algemene reserve

Doel	Weerstandsvermogen en dekking van incidentele kosten c.q. projecten
Claim	Niet alle besluiten die ten laste komen van de algemene reserve zijn op 31 december 2021 volledig uitgevoerd. Voor het restant daarvan rust er nog een claim op een aantal reserves. Het gaat om een totaalbedrag van € 228.000 dat beschikbaar is gesteld voor verschillende kredieten. De voornaamste kredieten zijn: bijdrage Openluchttheater De Pinkenberg, fietspad Kluizenaarsweg en een aantal kredieten inzake ruimtelijke ordening.
Mutatie	In 2021 is de uitvoering van diverse raadsbesluiten ten laste van de algemene reserve gebracht. Het gaat hierbij zowel om besluiten uit 2021 als eerdere jaren. Naast de toevoeging van het resultaat 2020 ad € 106.098 was in 2021 sprake van de volgende onttrekkingen: Secretariaat wonen 3.400 Pr0 Reconstructie Kerklaan 71.806 Pr2

	Masterplan Veluwezoom	5.000	Pr2
	Handhaving IKC Dorpsschool	2.120	Pr8
	Herziening bestemmingsplannen	2.251	Pr8
	Omgevingswet	7.980	Pr8
	Aansluiting DSO	11.202	Pr8
	Totaal	103.759	

B. Bestemmingsreserves

1. Reserve monumenten

Doel	Bekostiging van verleende subsidies aan inwoners ten behoeve van monumentenzorg.
Claim	N.v.t.
Mutatie	N.v.t.

2. Reserve sociaal domein

Doel	Opvang van eventuele tegenvallers in het sociaal domein en/of egalisatie van de kosten voor de WWB.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De bijdrage aan het doelgroepenbad van € 215.500 en het tekort in het sociaal domein over 2021 ad € 214.870 zijn uit deze reserve onttrokken.

3. Reserve gemeentelijke gebouwen

Doel	Opvang van kosten van vervanging van inventaris, (ICT)apparatuur. Daarnaast worden voortaan de kosten van het schilderwerk en overig groot onderhoud voor het gemeentehuis aan deze reserve onttrokken.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging komt voort uit de notitie reserves en voorzieningen (nota R&V) en betreft de jaarlijkse storting ten behoeve van het schilderwerk. De toevoeging komt voort uit de notitie reserves en voorzieningen (nota R&V) en betreft de jaarlijkse storting ten behoeve van het schilderwerk.

4. Reserve digitalisering

Doel	Opvang van kosten/investeringen op het gebied van digitalisering (basisregistraties, digitale ontsluiting van gegevens, koppelingen met landelijke registraties e.d., geen hardware)
Claim	De eerdere claim met betrekking tot een investering voor het digitaliseren van facturen is vervallen met het uitbesteden van de financiële administratie aan De Connectie. De claim

	die er nu staat heeft betrekking op de glasvezelaansluiting voor het gemeentehuis ten behoeve van de ambtelijke organisatie.
Mutatie	De eerste kosten voor het DMS zijn onttrokken (€ 4.792) evenals een beperkte kostenpost voor de glasvezelkabel (€ 4.250). De toevoeging betreft de dotatie uit de ontvangen gelden voor de Wet Open Overheid zoals besloten bij het raadsvoorstel inzake DMS.

5. Reserve fietspaden

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud fietspaden.
Claim	Dit betreft het krediet voor het fietspad Kluizenaarsweg zoals dat in de raad van december 2021 beschikbaar is gesteld.
Mutatie	Er is een onttrekking gedaan van € 1.845. Dit eerste deel betreft onderzoekskosten voor het fietspad Kluizenaarsweg.

6. Reserve wegen

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud wegen.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging betreft de jaarlijkse dotatie ten behoeve van het wegenonderhoud van geasfalteerde wegen. In de kadernota 2023 worden de uitkomsten van een herrekening hiervan verwerkt.

7. Reserve begraafplaats

Doel	Opvang van kosten voor het op peil houden van de begraafplaats en het onderhoud van de paden.
Claim	N.v.t.
Mutatie	N.v.t.

8. Reserve dekking kapitaallasten

Doel	Bij de invoering van het BBV is de systematiek van dekking van afschrijvingen gewijzigd. Voorheen werden sommige investeringen direct uit een reserve/voorziening gedekt. Conform de voorschriften moet eerst worden geactiveerd. Vervolgens worden de afschrijvingslasten van een investering (die t.l.v. een reserve is gebracht) uit de reserve geboekt. Deze reserve is in feite de som van de toekomstige afschrijvingen.
Claim	N.v.t.
Mutatie	In 2021 is er ruim € 545.000 toegevoegd aan deze reserve ten behoeve van de reconstructie van de Kerklaan en de aanpak van het fietspad Kluizenaarsweg. Tevens is uit het jaarrekeningsaldo 2020 een bedrag van € 471.781 toegevoegd. Daar wordt met de resultaatbestemming van deze jaarrekening nog € 442.000 aan toegevoegd (tussentijdse

	winst De Del). De onttrekkingen betreffen de afschrijvingen van investeringen die eerder zijn gedaan. De grootste daarvan betreft de nieuwe Dorpsschool. De totale onttrekking voor de egalisatie van die kapitaallasten bedraagt € 179.000.

9. Reserve energietransitie

Doel	De reserve kan worden ingezet voor een breed aantal maatregelen met als doel Rozendaal op lange termijn klimaatneutraal. Wanneer de plannen (en hoogte van de investeringen) meer concreet zijn vindt een dotatie vanuit de algemene reserve plaats. Die storting kan worden aangevuld met aanvullende middelen die het rijk beschikbaar stelt om bij te dragen vanuit het Interbestuurlijk Programma.
Claim	De claims betreffen het krediet voor de uitvoering van de energietransitie in 2022 en het restant van het beschikbaar gestelde budget voor de klimaatsubsidies.
Mutatie	In 2021 bedragen de programmakosten (na aftrek van inkomsten) afgerond € 36.000 en de verstrekte subsidies € 66.000. Beide bedragen zijn ten laste van deze reserve gebracht.

C. Voorzieningen

Voorziening riolering

Deze voorziening dient ter dekking van kosten groot onderhoud en vervanging. Op basis van het verbrede gemeentelijk rioleringsplan. Jaarlijks wordt er gestort conform het vGRP. Betreft de jaarlijkse dotatie aan de voorziening voor de toekomstige rioolinvesteringen op basis van het rioleringsplan (hiermee is in het tarief rekening gehouden).

Voorziening pensioen wethouders

De toekomstige pensioenverplichtingen en wachtgeldverplichtingen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Naast storting van ingehouden pensioenpremies, heeft de jaarlijkse berekening uitgewezen dat er een bedrag van € 6.620 moest worden vrijvallen om de voorziening op het juiste peil te brengen. De lage rekenrente verklaard de onttrekking. In de begroting was hiervoor €15.000 opgenomen.

Overige financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten met ingang van het begrotingsjaar 2016 een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Doel is in 1 oogopslag de gemeenteraad meer inzicht te bieden in de financiële positie van de gemeente.

Financiële kengetallen	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020	Gelderland*
Netto schuldquote	-100%	-138%	-109%	67%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-100%	-138%	-109%	59%
Solvabiliteitsratio	79%	83%	79%	29%
Kengetal grondexploitatie	5%	0%	-3%	9%
Structurele exploitatieruimte	-12%	1%	-7%	1%
Belastingcapaciteit	123%	123%	133%	103%

* ter vergelijking gemiddelde van Gelderland toegevoegd, betreffen begrotingscijfers 2021

Betekenis van de kengetallen

Net als bij het weerstandsvermogen gelden ook voor deze kengetallen geen harde normen. Wel zijn er algemene bandbreedtes waarmee een indruk kan worden verkregen over de waarde van het kengetal, de Provincie Gelderland heeft bijvoorbeeld de volgende categorieen aangeduid:

	Categorie A Voldoende	Categorie B Matig	Categorie C Onvoldoende
Netto schuldquote	< 90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	< 90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
Kengetal grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr en Mrj >0%	Begr of Mrj >0%	Begr en Mrj <0%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

Netto schuldquote inclusief alle verstrekte leningen

Beide zijn voor Rozendaal gelijk omdat er geen doorverstrekte geldleningen aan bijvoorbeeld woningcorporaties zijn. De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90% (groen), oranje is hoog en rood betekent gevarenzone, het gemeentebestuur moet er dan werk van maken om de schuld te verlagen. In Rozendaal is de schuldquote onverminderd uitstekend, de lagere score ten opzichte van de begroting komt door vertraging in de ontvangsten voor de kavels op De Del.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Rozendaal in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen, ook deze is onverminderd hoog.

Kengetal grondexploitatie

De grondexploitatie kan een grote invloed op de financiële positie van een gemeente hebben (zowel positief als negatief). Dit kengetal geeft een indicatie van het relatieve belang van de grondexploitatie voor Rozendaal. Het percentage is de waarde van bouwgronden in relatie tot de totale baten exclusief de reserves.
In het kengetal zijn alleen de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers opgenomen. Ten opzichte van vorige jaren is dit kengetal verbeterd omdat nu de inkomsten binnen komen en de boekwaarde daalt.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de begroting beoordeeld worden. Een percentage van 0% betekent een sluitende begroting, een positief percentage wil zeggen dat er begrotingsruimte is. In dit geval biedt het financieel meerjarig perspectief bij de begroting dan ook een betere indicatie.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in Rozendaal. De gemiddelde WOZ waarde in Nederland bedroeg in 2020 € 290.000 en in Rozendaal € 575.000. Dat is dan ook de voornaamste reden voor het hoge percentage. Dit zegt dus niets over de uiteindelijke belastingcapaciteit. Zoals elders in deze paragraaf aangegeven is dat een politieke keuze (gerelateerd aan de ‘Artikel 12-norm’ bedraagt die capaciteit ongeveer € 275.000).

Berekening van de kengetallen

	Kengetal	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
	1A Netto Schuldquote (incl. verstrekte leningen)			
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	1.058.038	700.000	926.035
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	398.765	10.000	639.126
D	Financiële activa (cf. art 36 lid d, e en f)	1.638.449	1.638.486	1.583.804
E	Uitzettingen < 1 jaar	5.269.929	4.242.687	5.972.814
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	35.703	50.000	23.972
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	374.726	250.000	67.334
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	5.874.732	3.973.368	5.576.296
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-100%**	**-138%**	**-109%**
	2. Solvabiliteitsratio			
A	Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	10.532.530	9.730.160	10.182.998
B	Balanstotaal	13.267.126	11.745.823	12.970.622
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**79%**	**83%**	**79%**
	Kengetal grondexploitatie			
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	269.479	0	-173.714
C	Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	5.874.732	3.973.368	5.576.296
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	**5%**	**0%**	**-3%**
	Structurele exploitatieruimte			
A	Structurele lasten	5.386.578	3.949.095	4.850.392
B	Structurele baten	4.605.106	3.813.348	4.301.296
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	83.558	10.013	96.742
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	179.889	175.664	265.718
E	Totaal baten	5.874.732	3.973.368	5.576.296
	Structurele exploitatieruimte (((B-A)+(D-C))/E x 100%	**-11,7%**	**0,8%**	**-6,8%**
	Belastingcapaciteit, woonlast meerpersoonshuishouden			
A	OZB lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	536	536	572
B	Rioolheffing voor een gezin	220	220	220
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	244	275	226
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totaal woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	1000	1031	1018
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in 2019*	810	839	766
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	**123%**	**123%**	**133%**

De berekende woonlast (F) wordt gepresenteerd vanuit het perspectief van de belastingbetaler, het betreft immers ook de feitelijke aanslag. Binnen de algemene uitkering wordt er echter (via een korting gebaseerd op de WOZ-waarde) vanuit gegaan dat een gemeente met een gemiddelde hoge WOZ-waarde in staat is meer eigen inkomsten te genereren via de OZB (hier bestaat een relatie met de onbenutte belastingcapaciteit). Om die reden komt het percentage hoog uit, wanneer het OZB-% vergeleken zou worden met het OZB-% van andere gemeenten ligt dat onder het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Rozendaal beslaat een oppervlakte van 2.795 hectare. Hier wonen, werken en recreëren mensen waarvoor een aantal zogenaamde kapitaalgoederen nodig zijn. In deze paragraaf geven we inzicht in de onderhoudstoestand en de kosten van onze belangrijkste groepen kapitaalgoederen (wegen, riolering/water, openbare verlichting, groen en gebouwen). Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. De lasten hiervan komen in verschillende programma's tot uitdrukking.

Beleid voor beheer kapitaalgoederen

Voor het onderhoud hanteerden we in 2021 de volgende plannen:

Nota	Jaar van vaststelling/beoordeling
Onderhoudsinventarisatie wegen (2015 -2024)	2018
Onderhoudsplan riolering (2020 - 2024)	2018
Groenplan (2015 – 2020)	2015

Wegbeheer

Als uitvloeisel van het coalitieakkoord is in 2018 besloten om op het moment van onderhoud voor de binnenwegen het asfalt te vervangen door klinkers. Dat betekent dat die kosten voortaan geactiveerd worden en als kapitaallast in de meerjarenbegroting worden opgenomen. Als gevolg hiervan is de jaarlijkse dotatie van € 35.000 in de begroting verlaagd naar € 3.000 omdat nog maar een deel met asfalt wordt onderhouden. Voordat tot daadwerkelijke uitvoering van het wegbeheer wordt overgegaan wordt ook het riool geïnspecteerd om te beoordelen of er 'werk met werk' gemaakt kan worden en voorkomen we dat niet veel later diezelfde weg weer open moet voor periodiek onderhoud aan het riool. In 2021 is er het groot onderhoud op De Moestuin en de Johan d'Outreinstraat afgrond waarbij het asfalt is vervangen door gebakken klinkers.

Financieel

Exploitatie (zie ook programma 2)

	Primitieve begroting 2020	Begroting na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Programma 2				
2.1 Verkeer en vervoer	129.801	166.801	141.982	24.819

Investeringen (zie ook overzicht investeringen en kredieten)

	Jaar	Krediet*	Uitgegeven t/m 2020	Uitgegeven in 2021	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Programma 2									
Verkeersveiligheid	2020	27.500	9.385	0	9.385	18.115	0	18.115	reserves
de Moestuin waterberging (2020)	2020	19.000	0	0	0	19.000	19.000	0	afschrijving
Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	0	5.000	5.000	25.000	25.000	0	reserves
de Moestuin/outeinstr, wegen (begr 2020)	2020	175.000	14.673	229.910	244.583	-69.583	0	-69.583	afschrijving
Kerklaan 2021-2022	2021	79.500	0	71.806	71.806	7.694	7.694	0	reserves

Fietspad Kluizenaarsweg	2021	171.950	0	1.845	1.845	170.105	170.105	0	reserves
Armaturen	2020	13.500	0	13.422	13.422	78	0	78	afschrijving

Riolering

In 2018 is het laatste verbreed rioleringsplan (vGRP) 2020 - 2024 vastgesteld. Dit plan is de uitvoering van de wettelijke verplichting dat de gemeente een rioleringsplan moet hebben. In dit plan zijn de normen bepaald voor de kwaliteit van het onderhoud en milieu en wordt aangegeven welke investeringen jaarlijks nodig zijn om aan de gestelde voorwaarden uit het plan te voldoen. De hieruit voortvloeiende lasten zijn in de begroting verwerkt. Als blijkt dat investeringen niet direct noodzakelijk zijn, dan zullen deze investeringen worden uitgesteld. In 2021 is gestart met de actualisatie van het vGRP.

Verder hebben metingen uitgewezen dat wij voldoen aan de basisinspanning (afkoppelen) zoals deze is opgelegd door de Provincie. Dit is vastgelegd in het BRP (Basis rioleringsplan) en getoetst door het waterschap Rijn&IJssel. Door de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken zijn gemeenten vanaf 2008 verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing van maatregelen die de waterbeheerder betreft. Daarnaast kent de wet drie zorgplichten toe aan gemeenten: afvalwater, hemelwater en grondwater. In het vGRP is met deze zorgplichten rekening gehouden. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de verplichting voor het opstellen van een GRP vervallen. De zorgplichten worden wel overgenomen in de Omgevingswet.

Naast het opstellen en periodiek herzien van het vGRP (vooral ook bedoeld om tijdig de kosten voor riolering in beeld te hebben) wordt er jaarlijks zo'n 1500 meter riolering geïnspecteerd. Daaruit volgen aanbevelingen voor onderhoud dan wel herstel/vervanging zodat die activiteiten op het juiste moment worden uitgevoerd en er ook geen onnodige kosten worden gemaakt.

Er zijn geen bijzondere investeringen in het kader van riool geweest in 2021.

Financieel

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Programma 7				
7.2 Riolering	138.718	138.718	134.573	4.145

Bij riolering is sprake van een voordeel van € 4.000. De storting in de voorziening riolering is lager uitgevallen. Daarnaast zijn er minder onderhoudskosten geweest aan de riolering.

Gemeentegebouwen

Om het benodigde onderhoud uit te kunnen voeren is jaarlijks per gebouw een budget in de begroting opgenomen. Om deze budgetten te kunnen bepalen is een onderhoudsplanning gemaakt waarbij gebruik is gemaakt van ervaringscijfers. De budgetten in de begroting waren toereikend voor het noodzakelijke onderhoud, in 2021 is geen beroep op de reserve gedaan.

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	23.002	29.609	-6.607

Zie ook paragraaf Bedrijfsvoering voor een nadere toelichting.

Groenplan

In dit plan is voor de lange termijn aangegeven waar het openbaar groen verbeterd of aangepast kan worden. Hieraan is gevolg gegeven door uitvoering van een groot aantal zaken. Tevens wordt in dit plan beschreven hoe Rozendaal met het openbaar groen om wil gaan. Bij het opstellen van de begroting wordt rekening gehouden met de hierin beschreven zaken. In 2015 is een Groenplan vastgesteld, de kosten voor onderhoud van het groen zijn opgenomen in de begroting. Als onderdeel van het Groenplan is in 2020 een plan gemaakt voor onderhoud van windsingels en houtwallen. In 2022 wordt een nieuw groenplan opgesteld en ter besluitvorming aangeboden aan de raad.

	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Programma 5				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	111.647	118.187	95.323	22.864

Zie ook programma 5 voor een nadere toelichting.

Fietspaden

In 2021 is een start gemaakt met de plannen voor de vervanging van het fietspad Kluizenaarsweg. Hiertoe is in de raad van december 2021 een voorstel gedaan. Dit fietspad zal worden uitgevoerd in beton. De uitvoering hiervan zal in 2022 gebeuren. Overigens maken eventuele (kapitaal)lasten hiervoor onderdeel uit van taakveld 2.1. Verkeer en vervoer.

Water

We hebben slechts 1 beek binnen de gemeente waarmee geen bijzonder onderhoud voor de gemeente Rozendaal is gemoeid.

Paragraaf 4 Financiering

De paragraaf Financiering geeft jaarlijks inzicht in de ontwikkelingen rond de meerjarenfinanciering, het te voeren beleid op dit gebied en in de risico's die de gemeente daarbij loopt. Zoals wettelijk voorgeschreven hanteren we hiervoor een treasurystatuut dat door de raad is vastgesteld. In het treasurystatuut staat aan welke partijen en onder welke condities de gemeente geld mag uitlenen en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid. De gemeente verricht geen 'near banking'- of 'banking'-activiteiten omdat dit niet tot de kernactiviteiten van de gemeente behoort.

Risicobeheer

In deze paragraaf wordt, via onderstaande tabel, inzicht gegeven in de risico's met betrekking tot de vlottende schuld (kasgeldlimiet) en de risico's op de vaste schuld (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op opgenomen kortlopende geldleningen tot een acceptabel maximum te beperken. Kortlopende leningen zijn immers 'goedkoper' dan langlopende leningen. Een risico hierbij is echter dat het lagere rentepercentage ook voor een korte periode van toepassing is. Om te voorkomen dat gemeenten met omvangrijke kortlopende leningen bij forse rentestijgingen in de problemen komen is er een landelijke kasgeldlimiet vastgesteld.

Kasgeldlimiet

Grondslag: omvang begroting per 01-01-2021	**Rekening 2021**
Omvang begroting per 1 januari 2021 (afgerond)	4.338.016
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5% begroting)	368.731
2. Omvang vlottende korte schuld (rekening-courant Gemeente)	1.456.803
3. Vlottende middelen (kortlopende vorderingen)	5.950.701
4. Totaal kasgeld (2) – (3)	-4.493.898
5. Toegestane kasgeldlimiet (1)	368.731
6. Overschrijding (+) / ruimte (-) onder kasgeldlimiet (4-5)	-4.862.630

Het negatieve bedrag bij de overschrijding van de kasgeldlimiet betekent in dit geval dat we ruim voldoen aan de norm van kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Eventuele renterisico's op de langere termijn worden beheerst door de toepassing van de zogenaamde renterisiconorm. In de kern komt deze erop neer dat niet op eenzelfde moment een omvangrijke herfinanciering van langlopende leningen plaatsvindt tegen op dat moment bijvoorbeeld fors hogere rentepercentages. Met het toepassen van een renterisiconorm worden de renterisico's gespreid.

De gemeente Rozendaal kent momenteel (en dat is ook niet voorzien) geen langlopende leningen, derhalve is berekening van de norm niet aan de orde.

Kwartaal	Gemiddelde netto vlottende schuld
1	829.727
2	740.810
3	756.392
4	839.444

Uitgezette middelen
De gemeente Rozendaal heeft een goede liquiditeitspositie. In 2021 is gemiddeld een bedrag van ruim € 4,6 miljoen aangehouden bij de schatkist. Gezien de huidige omstandigheden op de geld- en kapitaalmarkt is hierop geen rendement behaald. Deze middelen uitlenen aan andere gemeenten is toegestaan, maar ook die gemeenten kunnen momenteel tegen nagenoeg 0% lenen bij bijvoorbeeld de BNG.

Garanties op leningen aan derden
Er zijn op dit moment geen garanties op leningen aan derden verstrekt.

Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF, sinds 2013)
De decentrale overheden hebben door deze wet nog eens nadrukkelijk dezelfde verantwoordelijkheid als de centrale overheid opgelegd gekregen voor een gedegen begrotingsbeleid. Doel is om samen het Nederlandse begrotingstekort binnen de perken te houden. Er wordt gewerkt met het zogenaamde EMU-saldo en Europese normeringen hiervoor. Tevens is bepaald dat overtollige kasmiddelen belegd dienen te worden bij het Rijk. Dat geldt dus ook voor de gemeente Rozendaal.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Een begrotingsparagraaf Bedrijfsvoering is door het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht gesteld. De toelichting stelt: *"Bedrijfsvoering is heden ten dage (…) meer en meer van belang voor het verwezenlijken van de programma's en in verband daarmee voor een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beheer en beleid. (…). De bedrijfsvoeringsparagraaf dient inzicht te geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering."*

De bedrijfsvoering is van belang voor het verwezenlijken van de programma's en voor een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beheer en beleid. Bedrijfsvoering omvat de vakgebieden Personeel en Organisatie, Informatisering, Juridische zaken, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting en valt vooral onder de verantwoordelijkheid van het college.

Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling

Nadat we in 2020 de organisatiestructuur veranderd hebben door van drie leidinggevenden naar één leidinggevende (de gemeentesecretaris) te gaan, hebben we vorig jaar een organisatieontwikkeltraject gestart. Een belangrijk doel hierin is geweest om het eigenaarschap van medewerkers te stimuleren. Het traject heeft de volgende resultaten opgeleverd:

- er bestaat een gedeeld beeld en inzicht op de positie en ontwikkelnoodzaak van de medewerkers;
- medewerkers hebben meer inzicht in de eigen rol en taken;
- medewerkers weten elkaar beter te vinden;
- medewerkers beschikken over een eigen ontwikkelplan;
- het beeld dat de ontwikkeling van Rozendaal vraagt om heldere scenario's die vertaald kunnen worden; naar concrete inrichtingskeuzes is een gedeeld beeld binnen de organisatie.

Digitaal vergaderen

In verband met de coronabeperkingen heeft de gemeenteraad een groot deel van 2021 digitaal vergaderd. Uit efficiencyoverwegingen en vanuit beveiligingsoogpunt hebben de digitale vergaderingen plaatsgevonden via iBabs Connect. Door de automatische koppeling met de besluitvormingsapplicatie iBabs kon deze direct uitgezonden worden via onze website.

Integriteit

Vorig jaar hebben we in Rozendaal één nieuwe medewerker verwelkomd die een integriteitsverklaring en gedragscode heeft ondertekend (voorheen werkte deze medewerker als zzp'er voor Rozendaal). Ook externe medewerkers laten wij een verklaring ondertekenen. Het afleggen van integriteitsverklaringen vindt plaats in het bijzijn van medewerkers uit de organisatie, waardoor integriteit onder de aandacht blijft in de hele organisatie.

Uitbestede taken

In 2021 heeft de gemeentelijke organisatie prioriteit gegeven aan versterken van het opdrachtgeverschap in het sociaal domein richting gemeente Rheden en voor de ICT-taken richting De Connectie en andere dienstverleners. Hiervoor hebben we externe adviseurs ingehuurd die, naast taakverlichting van de bestaande organisatie, gezorgd hebben voor specifieke aandacht voor het organiseren van het opdrachtgeverschap. Hierdoor hebben we zowel in het sociaal domein als in het i-domein scherper in beeld welke diensten we afnemen, tegen welke prijs en hoe verantwoording wordt afgelegd.

Financiële functie

In de verdere verbetering van de P&C-cyclus hebben we in 2021 voor het eerst gewerkt met een Kadernota als integraal afwegingsdocument voor de begroting 2022. Dit zetten wij voort. Voor de Financiële administratie nemen we diensten af van De Connectie. De Connectie heeft over 2021 een zogenaamde ISAE-verklaring weten af te geven. Daarin wordt door een extern accountant vastgesteld dat De Connectie op een veilige en normconforme wijze de taken voor haar partners uitvoert. Daar kunnen we op steunen t.a.v. de controle op de jaarrekening door de accountant. En zo vermindert de controlelast voor dit onderdeel.

Kengetallen en kosten personeel en organisatie

Omschrijving	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Formatieplaatsen (fte)	11,9	11	10,8
Medewerkers (aantal)	13	12	10
Mannen (%)	58%	58%	50%
Vrouwen (%)	42%	42%	50%
Ziekteverzuim (%)	6,81%	5,60%	1,60%
Instroom (%)	8%	25%	0%
Uitstroom (%)	0%	8%	0%
Deeltijders (%)	46%	42%	30%
Leeftijd (gemiddeld)	51,1	50,6	52,6
Maximum Salarisschaal (%)	85%	83%	100%
Budget opleidingen (% loonsom)	0,84%	0,00%	0,73%

De formatie is gestegen door de invulling van een vacature waar voor lange tijd werd ingehuurd. Voor enkele dagen per maand wordt personele capaciteit ingehuurd ten behoeve van het archief, inhuur voor de wet Woz en belastingen is in 2020 gestopt. De gemeente maakt gedurende het hele jaar gebruik van twee medewerkers van werkbedrijf Scalabor voor werkzaamheden in de buitendienst. In 2021 is daarnaast een projectleider voor het project duurzaamheid/energietransitie ingehuurd.

Ziekteverzuim

	2021	2020	2019
Verzuimpercentage	6,8%	5,6%	1,6%
Kort (0-8 dagen)	0,3%	1,9%	1,6%
Middellang (8-43 dagen)	0,7%	0,0%	0,0%
Lang (>43 dagen)	5,8%	3,7%	0,0%

Het verzuimpercentage is al jaren laag geweest. In 2020 en 2021 is het verzuim hoger uitgevallen door enkele langdurige ziektegevallen, deels als gevolg van corona. Het landelijk gemiddelde percentage bij gemeenten (laatst officieel bekend gegeven) bedroeg 5,5%. Zonder de langdurige ziektegevallen ligt het verzuimpercentage op een voor Rozendaal normaal niveau van ongeveer 2%.

Inkoop en aanbesteding

In 2021 hebben we geoordeeld of en in hoeverre aanbestedingsprocedures nodig waren. Een belangrijk voorbeeld hiervan was de aanbesteding van het DMS. Tevens hebben we 2021 de controle op de aanbestedingen aangescherpt door in plaats van jaarlijks ook halfjaarlijks met een spendanalyse te controleren of en hoe we conform de Europese normen handelen. Hieruit kwamen geen onvolkomenheden, maar wel aandachtspunten in lijn met die de accountant constateert. Bijvoorbeeld ten aanzien van verlengingen van contracten.

Kosten bedrijfsvoering

Binnen het ‘programma 0 Bestuur en organisatie` is het taakveld Overhead opgenomen. Dat taakveld heeft vooral betrekking op de bedrijfsvoering. Per saldo bedragen de lasten hiervoor in 2021 ruim € 1,7 miljoen. In deze paragraaf zijn die kosten per onderdeel uitgesplitst en nader toegelicht.

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Personeelslasten	1.091.336	1.263.528	-172.192
Overige personeelslasten	24.825	23.535	1.290
ICT	274.085	160.604	113.481
Huisvesting (inclusief baten)	23.002	29.609	-6.607
Overige organisatiekosten	207.960	228.736	-20.776

Tractie	47.037	42.182	4.855
Totaal	**1.668.245**	**1.748.195**	**-79.950**

Personeelslasten

Besteding budgetten eigen personeel en inhuur derden voor normale bedrijfsvoering

In het volgende overzicht staan de personeelsbudgetten voor de normale bedrijfsvoering (exclusief bestuur), uitgesplitst naar loonkosten voor eigen medewerkers en (structurele) inhuur. In de kolom 'budget 2021' staan de reguliere personeelsbudgetten (gebaseerd op de bestaande formatie) en het inhuurbudget voor bijvoorbeeld overwerk en ziekte.

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Reguliere organisatie	829.610	936.400	-106.790
Inhuurbudget	261.726	327.128	-65.402
Totaal	1.091.336	1.263.528	-172.192

De overschrijding op de post reguliere organisatie (€ 106.790) vindt zijn oorzaak in het laatste restant van een personele regeling, een administratieve fout waardoor een onterecht lager begrotingsbedrag is opgenomen voor 2021 en het in dienst treden van de adviseur ruimtelijke ontwikkeling.

Ondanks de aanstelling van deze voorheen externe adviseur kent het inhuurbudget ook een overschrijding (€ 65.000). De grootste kostenpost wordt veroorzaakt door vervanging vanwege langdurig ziekteverzuim. Daarnaast waren we, vooruitlopend op het Krediet voor de Digitale Agenda, genoodzaakt om specifieke ICT-expertise in te huren om de continuïteit en stabiliteit van informatievoorziening zeker te stellen.

Overige personeelslasten

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Overige personeelslasten (reis- en verblijfkosten, opleidingskosten, etc.)	24.825	23.535	1.290

Vanwege COVID-19 zijn er nagenoeg geen opleidingen gevolgd, daar staat tegenover dat er vanwege ziekte wel meer andere kosten zijn gemaakt, zoals arbo-adviezen. Per saldo is sprake van een klein voordeel.

Informatisering en automatisering (I&A)

De zorg voor een goede informatievoorziening is een vitaal onderdeel binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering, waarbij automatisering van wezenlijk belang is. Vrijwel alle processen dienen geautomatiseerd plaats te vinden, vaak wettelijk voorgeschreven. In 2021 is veel inzet gepleegd om de ontvlechting met Rheden op het ICT-vlak te realiseren. Dit heeft geleid tot verbeterd inzicht in de – soms grote – risico's voor de bedrijfsvoering die gebrekkig opdrachtgeverschap op het i-vlak tot gevolg heeft. Eind 2021 is aan de raad voorgesteld om middels een meerjarenagenda de significante risico's in het brede i-domein aan te pakken samen met de moderniseringsslag die qua digitalisering van Rozendaal verwacht wordt.

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Kosten informatisering en automatisering (licenties software, kapitaallasten diverse applicaties)	274.085	160.604	113.481

Een groot deel van het overschot dat we op het vlak van informatisering en automatisering laat zich verklaren door aanvullende middelen Woo vanuit het Rijk. Deze middelen zijn bij raadbesluitvorming over onder meer DMS voor een groot gedeelte al bestemd, € 43.000 wordt als gevolg daarvan doorgestort naar programma 0 (zie mutaties reserves). Een restantbedrag van € 36.000 is in 2021 nog niet benut voor de implementatie en uitvoering van de Woo, maar is wel nodig in 2022.

Huisvesting

De huisvesting voor het gemeentelijk personeel is voldoende. Alle personeelsleden hadden een adequate werkplek, qua vergaderruimten is het gemeentehuis niet ruim bedeeld. Er wordt op de juiste wijze aandacht geschonken aan ARBO-voorzieningen. In 2021 hebben op dit gebied kleine aanschaffingen plaatsgevonden. Een deel van het gemeentehuis is langjarig verhuurd aan 't Regthuys'.

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	23.002	29.609	-6.607

De overschrijding wordt enerzijds veroorzaakt door hogere lasten voor *energie en gas* dan begroot. Het lijkt erop dat de begroting 2021 te ambitieus is afgeraamd voor het financiële positieve effect van de zonnepanelen.

Overige kosten organisatie (o.a. facilitaire zaken)

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Overige organisatiekosten (repro, huishoudelijke zaken, postverzorging, inventaris, tijdschriften en abonnementen, algemene benodigdheden, contributies, verzekeringen etc.), per saldo	207.960	228.736	-20.776

In 2021 vallen de kosten hoger uit doordat er extra (incidentele) kosten zijn gemaakt voor mobiele telefonie, een stijging van de portiprijzen en hogere kosten inzake de pensioenberekeningen en voorzieningen voor (oud) wethouders.

Tractie

De kostenplaats tractie heeft betrekking op het materiaal dat in gebruik is voor onze buitendienst.

Onderdeel	Budget 2021	Werkelijk 2021	Saldo 2021
Brandstof, onderhoud, belastingen, verzekeringen, etc. per saldo	47.037	42.182	4.855

In 2021 is minder onderhoud en brandstof noodzakelijk gebleken.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In artikel 1 lid b BBV wordt het als volgt gedefinieerd: "*Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."* In deze paragraaf treft u dan ook de relevante informatie ten aanzien van die verbonden partijen.

Wat is ons beleid?
Deelname aan een verbonden partij wordt bepaald door doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitvoering van de taak. Op voorkomende beleidsterreinen stimuleren de hogere overheden samenwerking in een verbonden partij of stellen dit zelfs verplicht.

Wat is het belang voor de gemeenteraad?
Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Allereerst voeren de 'verbonden partijen' vaak beleid uit dat we in principe zelf ook kunnen uitvoeren. We mandateren als het ware de 'verbonden partijen' om die taken voor ons uit te oefenen. In de Rozendaalse situatie blijft in alle gevallen de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's bij de gemeente liggen. Voor de raad blijft er dus nog steeds een kaderstellende en controlerende taak bij die programma's. Er zijn ook de financiële risico's die we met 'verbonden partijen' kunnen lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Bij het aangaan en onderhouden van contacten met 'verbonden partijen' is van belang om:

- af te wegen wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren;
- te bekijken welke manier de beste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals we voor ogen hebben;
- te zorgen dat we voldoende inhoudelijk en financieel inzicht hebben en houden in het uitvoeren van een taak.

Invloed
Over het algemeen is de invloed van de gemeente Rozendaal, vanwege de omvang en het belang, klein te noemen. Van belang is voortdurend af te wegen welke bestuurlijke en ambtelijke capaciteit dan geïnvesteerd wordt in de betreffende verbonden partij gegeven dat belang. Het is ook niet altijd noodzakelijk omdat de deelname van meerdere gemeenten in gemeenschappelijke regelingen ook voor een soort natuurlijk aantal 'checks en balances' zorgt waar het gaat over bestuur en toezicht.

Overzicht verbonden partijen
Verbonden partijen worden onderscheiden in drie groepen:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Stichtingen en verenigingen;
3. Coöperaties en vennootschappen

Gemeenschappelijke regelingen
Deelname in een gemeenschappelijke regeling gebeurt in de gevallen waarin de gemeente, taken waar zij verantwoordelijk voor is, in samenwerking met anderen wil uitvoeren. Het betreft daarbij altijd een overdracht van publiekrechtelijke bevoegdheden van de raad dan wel college. De door de gemeente aangewezen vertegenwoordigers in de besturen informeren college en raad over relevante ontwikkelingen. De betreffende organen leggen hun begroting, rekening en andere beleidsplannen voor aan de gemeente. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) regelt deze samenwerkingsvorm. Het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen wordt meestal gevormd door een afvaardiging van de deelnemers en de besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten.

In lijn met de voorgeschreven informatievoorzienig op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) presenteren wij onderstaand de informatie over de gemeenschappelijke regelingen waar Rozendaal onderdeel van uit maakt. We hanteren de meest (officiële) beschikbare cijfers.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 1 Veiligheid en Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Openbaar belang	De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: a. Brandweerzorg; b. Publieke gezondheid c. GHOR d. Rampenbestrijding en crisisbeheersing e. Gemeenschappelijke meldkamer	
Ontwikkelingen en risico's	In 2021 zijn afspraken gemaakt over een nieuwe verdeling van kosten voor de VGGM. Deze hebben zoals bekend een aanzienlijk nadeel tot gevolg. Op een aantal dossiers omtrent kostenverdeling is nog geen duidelijkheid.	
Financieel belang	2021 bijdrage van € 82.632 (brandweer) en € 54.395 (GGD + JGZ 0-4)	
Bestuurlijk belang	De burgemeester en de wethouder sociaal domein zijn lid van het algemeen bestuur	
Financiële gegevens	**1-1-2021** Eigen vermogen € 7.368.000 Vreemd vermogen € 43.041.000 Resultaat 2020 € 3.112.000	**31-12-2021** Eigen vermogen € 9.884.000 Vreemd vermogen € 49.663.000

Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu en programma 8 (VHROSV)	
Openbaar belang	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Tevens het belang van goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland	
Ontwikkelingen en risico's	In 2021 is een evaluatie gestart van de uitvoeringskwaliteit van de ODRA, vanwege landelijke onvrede over de kwaliteit van Omgevingsdiensten. Inmiddels zijn daarop acties geïdentificeerd. Deze leiden vooralsnog niet tot voor Rozendaal relevante wijzigingen in beleid.	
Financieel belang	Basistaken worden uitgevoerd tegen uurtarief op basis van jaarlijks te sluiten overeenkomsten, bijdrage 2021: € 22.604. (incl. voordelige afrekening)	
Bestuurlijk belang	Eén lid algemeen bestuur uit Rozendaal. Eén lid dagelijks bestuur (wethouder Renkum) namens Doesburg, Renkum, Rheden en Rozendaal	
Financiële gegevens	**1-1-2021** Eigen vermogen € 950.200 Vreemd vermogen € 4.838.900 Resultaat 2021 € 64.300	**31-12-2021** Eigen vermogen € 932.400 Vreemd vermogen € 6.446.000

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 4 Onderwijs en programma 6 Sociaal domein	
Openbaar belang	Adequaat en efficiënt vervoer van diverse doelgroepen	
Ontwikkelingen en risico's	De organisatie is in 2016 gestart	
Financieel belang	2021 Rozendaalse bijdrage € 44.696 (begroting 2021 DRAN)	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het bestuur, de wethouder sociaal domein	
Financiële gegevens	Bij de aanbieding van deze jaarrekening zijn er nog geen cijfers over 2021 bekend	

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland (MGRSD)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 6 Sociaal domein	
Openbaar belang	Regio Centraal Gelderland is een samenwerkingsverband van 11 gemeenten in het sociaal domein. Gezamenlijk wordt de transformatie in het sociaal domein zo goed mogelijk vorm gegeven met als doel optimale dienstverlening voor de inwoners. Rozendaal draagt bij aan de onderdelen Beheer, Inkoop, Regionaal Bureau Leerlingzaken, Werkgevers ServicePunt en Werkgeverschap SW.	
Ontwikkelingen en risico's	Met ingang van 2018 zijn naast de taken op het gebied van de Wmo en de Jeugdhulp ook taken op het terrein van onderwijs en participatie onder de MGR gebracht. Dat betekende dat de Gemeenschappelijke Regeling Onderwijszaken in 2018 is ontmanteld. In 2018 is besloten het werkgeverschap sociale werkvoorziening per 1 januari 2020 onder de MGR te brengen.	
Financieel belang	2021 gecumuleerde Rozendaalse bijdrage van € 63.774,00	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de wethouder financiën. Deze heeft één stem. De wethouder Sociaal Domein heeft zitting in de bestuurscommissies die onderdeel uitmaken van de MGR.	
Financiële gegevens	**1-1-2021** Eigen vermogen € 724.000 Vreemd vermogen € 7.288.000 Resultaat 2021 € 0	**31-12-2021** Eigen vermogen € 699.000 Vreemd vermogen € 4.362.000

Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GRMAN)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning	
Openbaar belang	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is, als opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen, op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio bestaat uit achttien gemeenten die zich via vijf opgaven gericht op ruimtelijke en sociaaleconomische ontwikkeling (wonen, landschap, verkeer en mobiliteit, werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme en cultuur).	
Ontwikkelingen en risico's	Het GO is bij besluit van het AB in december 2020 opgeheven per 1-1-2021 en heeft in de samenwerking een rechtsopvolger gekregen in de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.	
Financieel belang	In 2021 Rozendaalse bijdrage € 4.784	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de burgemeester. Leden van het algemeen bestuur hebben een stemverhouding naar rato van de grootte van de gemeente.	
Financiële gegevens	**1-1-2021** Eigen vermogen € 142.850 Vreemd vermogen € 133.981 Resultaat 2020 € 331.012	**31-12-2021** Eigen vermogen € 331.012 Vreemd vermogen € 1.364.396

Stichtingen en verenigingen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) (Vereniging)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. gemeenten in het hele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies
Ontwikkelingen en risico's	Geen specifiek voor Rozendaal relevante ontwikkelingen
Financieel belang	2021: € 370 NL + € 120 VNG Gelderland
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap
Financiële gegevens	De VNG sluit 2021 af met een positief resultaat van € 1,124 miljoen. Dit is aanzienlijk beter dan het begrote verlies van € 4,750 miljoen (incl. de onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 0,607 miljoen).

K80	
Vestigingsplaats	Beesel
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. kleine gemeenten (< ca. 20.000 inwoners) in het hele proces van besluitvorming bij VNG, de rijksoverheid en provincies; samenwerking en kennisdeling tussen kleine gemeenten
Ontwikkelingen en risico's	Voorbereiding voor oprichting van de K80, alsmede lobbyactiviteiten in het kader van de financiële positie van kleine gemeenten
Financieel belang	2021 gemeentelijke bijdrage € 1.500
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap, lid van de bestuurlijke kopgroep
Financiële gegevens	Wegens oprichting nog geen resultaat bekend.

Stichting Veilig Thuis (zelfstandige stichting onder verantwoordelijkheid van de GR VGGM)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 6 Sociaal Domein
Openbaar belang	Opdracht: het uitvoeren van de wettelijke en overige taken van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) voor de zestien gemeenten van Gelderland-Midden
Ontwikkelingen en risico's	Geen noemenswaardige ontwikkelingen in 2021
Financieel belang	2021 bijdrage van € 10.844
Bestuurlijk belang	Er is een Raad van Toezicht bestaande uit ten minste vijf leden, waaronder leden van het college van deelnemende gemeenten, die benoemd worden door het AB van de VGGM
Financiële gegevens	Deze gegevens zijn niet bekend; Jaarverslag nog niet beschikbaar

VeluweAlliantie	
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Programma	Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie
Openbaar belang	Een netwerkorganisatie die is gericht op promotie van de Veluwe ten behoeve van toerisme, recreatie en werkgelegenheid
Ontwikkelingen en risico's	Projectontwikkelingen zijn te volgen op https://www.veluweop1.nl/projectenoverzicht/

Financiële bijdrage	Op basis van inwoneraantal, 2021: € 380
Bestuurlijk belang	Eén vertegenwoordiger van iedere partij neemt deel in de VeluweAlliantie. In 2021 vertegenwoordigde Anton Logemann Rozendaal
Financiële gegevens	Deze gegevens zijn niet bekend

Coöperaties en vennootschappen (en overigen)

Leisurelands
We hebben sinds de reorganisatie van Leisurelands geen activiteiten meer die onder de paraplu van Leisurelands valt en hebben daarom geen direct belang in deze organisatie. We hebben daarom in 2021 besloten om de aandelen Leisurelands te verkopen. Leisurelands keert geen dividend uit en derhalve wordt er ook geen rendement gemaakt. De aandelen zijn door ons verkocht aan de gemeente Apeldoorn voor een prijs van € 5 per stuk. De verkoop heeft een boekwinst van € 1.540 opgeleverd.

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding
Grondbeleid is een belangrijk instrument in het kader van het ruimtelijke beleid. Het aantal grondexploitaties is in Rozendaal echter zeer gering.

Bij de jaarrekening wordt in deze paragraaf, voor zover van toepassing, op hoofdlijnen verslag gedaan van de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten. Een aanvullende toelichting staat in de Grondexploitatie (hierna: Grex) De Del, deze bevat een verantwoording op het niveau van het individuele project.

Centraal daarin staat de ontwikkeling van locatie De Del. De ontwikkeling hiervan maakte woningbouw mogelijk op de percelen de Del 6 en 10. Het perceel de Del 6 bestond uit twee voormalige voetbalvelden, de Del 10 was een voormalig tennis- en squashpark.

Voor de ontwikkeling van De Del is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met projectontwikkelaar Credo. In deze overeenkomst is bepaald dat Credo de gemeente een financiële kostenverhaalsbijdrage zal betalen.
De totale ontwikkeling bestaat uit 63 woningen, waarvan 44 woningen door Credo worden gerealiseerd, de gemeente geeft de overige kavels uit.

Bij de uitgifte van de vrije kavels is een deel als kavelstroken aangeboden waarbij kopers de keuze hadden om vier of meer kavels te kopen

Op grond van vastgestelde (23 maart 2021) Grex bedraagt het geprognosticeerde saldo van het plan De Del naar verwachting € 4,43 miljoen (op 31-12-2021).

Economische situatie en actuele ontwikkelingen
De woningmarkt was in 2021 onveranderd goed. Op 31-12-2021 zijn er van de (bijgestelde) 63 kavels 61 daadwerkelijk uitgegeven en is de eigendom overgedragen. Van de overige 2 was op 31-12-2020 voor 1 al wel een koopovereenkomst gesloten. De feitelijke uitgifte en realisatie van woningen loopt wel achter op de planning in verband met drukte bij adviseurs, architecten en aannemers. Feitelijk is er dus nog 1 kavel beschikbaar, deze is inmiddels in optie.

Lasten en baten in 2021
De werkelijke lasten voor de ontwikkeling van De Del bedroegen in 2021 afgerond € 377.000. Hier stonden verkoopopbrengsten tegenover van afgerond € 376.000.

Risicomanagement in relatie tot weerstandsvermogen
Het risico op de grondexploitatie is een integraal onderdeel van het totale risicoprofiel van de gemeente, daardoor is een afzonderlijke reserve voor grondexploitaties niet nodig. Met de voortgang en belangstelling voor de kavels is het risico inmiddels nagenoeg nihil. Alleen voor het woonrijp maken (definitieve afronding van het plan) zou er nog sprake kunnen zijn van een risico wanneer de inflatie hoger is dan 2% per jaar.

Paragraaf 8 Informatieveiligheid

Doelstelling informatieveiligheidsbeleid en privacy
We zijn in onze organisatie steeds meer afhankelijk van de beschikbaarheid van betrouwbare informatie, maar worden daarbij ook blootgesteld aan risico's. Burgers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Het gaat daarbij om het waarborgen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen. Informatiebeveiliging moet de primaire bedrijfsprocessen ondersteunen en de veilige en verantwoorde uitvoering daarvan mogelijk maken. Daarnaast moet informatiebeveiliging via passende technische en organisatorische maatregelen de privacy van personen die in onze informatiesystemen beschreven zijn beschermen.

Wettelijk kader

Privacy: AVG
Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing, als opvolger van de Wet bescherming persoonsgegevens. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geeft de wettelijke kaders aan en eist dat organisaties aantonen dat zij de juiste organisatorische en technische maatregelen hebben genomen voor de verwerking van persoonsgegevens.
De AVG zorgt onder meer voor:

- versterking en uitbreiding van privacyrechten van burgers;
- meer verantwoordelijkheden voor organisaties;
- dezelfde, uitgebreidere bevoegdheden voor alle Europese privacytoezichthouders, zoals de bevoegdheid om boetes tot 20 miljoen euro op te leggen.

De AVG richt zich vooral op de bescherming en een juist gebruik van persoonsgegevens (vertrouwelijkheid). Dit geldt ook voor organisaties die namens Rozendaal persoonsgegevens verwerken.

Informatieveiligheid: BIO en ENSIA
Vanaf 2020 geldt voor de gehele Nederlandse overheid één uniform normenkader voor informatiebeveiliging, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO is opgesteld door de IBD (Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten). Om te voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd, vormt risicomanagement een belangrijk onderdeel in dit proces. De BIO is opgezet om gemeentes vanuit een meer risico-gebaseerde denkwijze de voor hen relevante beheersmaatregelen te laten treffen. De beheersmaatregelen die in de BIO zijn opgenomen, zijn verplicht voor alle overheden. De BIO is gebaseerd op de meest actuele ISO 27002 norm.

ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) vloeit voort uit en is gebaseerd op de BIO. Uit het proces ENSIA volgt een beeld van de mate waarin aan de BIO wordt voldaan. Bij ENSIA gaat het vooral om de beveiliging van overheidsinformatie in brede zin (waaronder persoonsgegevens). ENSIA is het instrument waarmee intern aan het college van B&W en extern aan de toezichthouders van de verschillende stelsels verantwoording wordt afgelegd. Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op basis van vragenlijsten die door de stelselhouders zijn opgesteld. Daarnaast verantwoordt de gemeente zich ook horizontaal aan de gemeenteraad. ENSIA sluit aan op de gemeentelijke planning en control-cyclus. Zo krijgt het gemeentebestuur meer overzicht over de informatieveiligheid van hun gemeente. In 2021 is de ENSIA voor de vijfde maal toegepast (2^{e} jaar op basis van de BIO).

Uitvoering 2021
Uitvoering actieplan Privacy 2021/2022
De gemeente Rozendaal heeft een duidelijke ambitie voor verdergaande digitalisering, in samenwerking met derde partijen. In het kader van nieuwe wetgeving zullen in 2021 en 2022 veranderingen plaatsvinden in processen en digitalisering. Om er voor te zorgen dat de privacy gewaarborgd blijft, is een actieplan privacy 2021/2022 opgesteld. Het is belangrijk om een PDCA-cyclus te hebben. In dit kader is het belangrijk om jaarlijks

het privacy beleid en reglement te bekijken en waar nodig aan te passen en toe te spitsen op de huidige werkelijkheid. Daarnaast wordt jaarlijks o.a. gekeken naar de actualisering en borging van processen, het actualiseren van het verwerkingsregister, bewustwording en afspraken met derden. Jaarlijks wordt door de FG verslag uitgebracht van de stand van zaken rondom privacy op basis van het privacybeleid.

Voor de functie van FG (Functionaris gegevensbescherming) blijven we gebruik maken van een extern bureau. De functie van PO (Privacy Officer) was in 2021 ook belegd bij een extern bureau, maar zal vanaf 2022 intern worden ingevuld.

De gemeente Rozendaal heeft de verplichtingen uit de wet door gevoerd in de organisatie. In 2021 hebben we ons gericht op consolideren en borging, vooral door invulling van rollen en taken in relatie tot privacy. De gemeente Rozendaal heeft deze aspecten afgelopen jaar tastbaar gemaakt door het privacy beleid te herzien, de rollen en verantwoordelijkheden voor informatiebeveiliging en privacy te herijken en door in te zetten op bewustwording. 2021 is het eerste volledige jaar dat onze gemeente volgens het jaarplan privacy activiteiten uitvoert.

Beleid en uitvoering ten aanzien van incidenten
De CISO (Chief Information Security Officer) wordt door de medewerkers geïnformeerd over beveiligingsincidenten en legt deze vast ten behoeve van rapportages. Hieronder vallen o.a. inbreuken op en (ver)storingen in de informatietechnologie, datacommunicatie of andere infrastructurele voorzieningen die gevolgen kunnen hebben voor de continuïteit en integriteit van de bedrijfsprocessen evenals signaleringen dat het informatieveiligheidsbeleid niet wordt nageleefd. Eventuele incidenten of datalekken worden bijgehouden in een afzonderlijk register en wanneer van toepassing gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).
De activiteiten die de gemeente onderneemt om zowel aan de BIO als de AVG te voldoen zijn talrijk en hebben veelal een technisch karakter. Ondanks alle fysieke, technische en digitale maatregelen blijft de mens (vaak onbewust) een zwakke schakel waar het gaat om informatieveiligheid. Incidenten vallen dan ook niet uit te sluiten. Het is van belang dat er sprake is van een veilige omgeving (dus niet direct afrekenen) waarin dergelijke incidenten gemeld kunnen worden om van te leren.

In 2021:
- hebben alle medewerkers deelgenomen aan de privacy bewustwordingsworkshops;
- zijn twee beveiligingsincidenten gemeld (en opgelost);
- zijn er twee inzageverzoeken en een correctie/ verwijderingsverzoek binnengekomen en naar tevredenheid afgehandeld;
- zijn het privacybeleid en -reglement opnieuw opgesteld (en vastgesteld begin 2022);
- is het verwerkingenregister geactualiseerd (het verwerkingenregister is in 2020 herzien en geactualiseerd. Het aanvullen en actualiseren van alle inhoudelijke onderdelen in het verwerkingsregister is echter een blijvende verplichting);
- zijn verschillende ingekomen verwerkingsovereenkomsten beoordeeld en opgesteld (met betrekking tot verwerkingsovereenkomsten, wordt de standaard verwerkingsovereenkomst van de VNG gebruikt);
- is de invulling van de rollen en taken m.b.t. privacy herzien;
- zijn geen datalekken gemeld.

Informatieveiligheid
Het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleidsplan dat in 2020 door het college is vastgesteld, is gebaseerd op de BIO en wordt minimaal eens in de drie jaar geëvalueerd. Uiteraard heeft ook de gemeente Rozendaal de ambitie om te voldoen aan de BIO. De BIO is echter geen doel op zich, het gaat om:
- zorgvuldig omgaan met gevoelige informatie;
- betrouwbare en continue dienstverlening;
- voldoen aan wet- en regelgeving (o.a. privacy);
- beheersen van risico's.

Risico-gestuurd werken is een drijfveer in de aanpak. Ook voor een kleine gemeente als Rozendaal is het essentieel dat risico's goed worden ingeschat. In 2021 is aandacht besteedt aan o.a. bewustwording. In 2021 is hier op ingezet d.m.v. een hacking-game. Daarnaast heeft de CISO diverse memo's over veilig werken en meldingen van bijvoorbeeld de IBD (over phishing-emails en andere dreigingen) gedeeld met alle medewerkers en het bestuur om zo aandacht te vragen voor veilig werken. In 2022 zal meer aandacht worden besteed aan bewustwordingssessies.

Uitgevoerde activiteiten en resultaten m.b.t. ENSIA

Zelfevaluatie

Net als voorgaande jaren is in de tweede helft van 2020 opnieuw een (verplichte) zelfevaluatie uitgevoerd waarmee een beeld is verkregen van de stand van zaken op dat moment. De maatregelen voor 2021 zijn in 2020 bepaald en we zijn gestart met de diverse risicoanalyses op basis van de BIO. Deze risicoanalyses worden vanaf 2020 jaarlijks opnieuw uitgevoerd om de risico's inzichtelijk te maken, te adviseren over de te treffen maatregelen en om deze maatregelen vervolgens te implementeren. Dit is de werkwijze die met ENSIA wordt beoogd, waarmee gemeenten uiteindelijk voldoen aan de BIO.

Collegeverklaring ENSIA 2021 over informatiebeveiliging DigiD en Suwinet (informatie-uitwisseling over werk en inkomen)

De werkwijze van de ENSIA voorziet erin dat er jaarlijks een zogenaamde Collegeverklaring wordt afgegeven. Daarmee legt het college verantwoording af over de kwaliteit en veiligheid van bepaalde registraties: DigiD en Suwinet. Voor 2021 geldt daarbij dat er, net als in voorgaande jaren, een audit diende plaats te vinden op DigiD en Suwinet. In de voorgaande jaren is voor Rozendaal alleen een collegeverklaring en audit op Suwinet van toepassing geweest. Met ingang van 2021, bij de introductie van de Belastingbalie, is hier ook DigiD bijgekomen.

- Bij de verklaring over Suwinet kan het volgende worden opgemerkt:
  De externe IT auditor heeft bij de gemeente Rheden geconstateerd dat aan de normen gesteld in het Suwinet Normenkader Afnemers nog niet (geheel) wordt voldaan. De gemeente Rheden heeft hiervoor inmiddels een verbeterplan kenbaar gemaakt aan de auditor en aan de gemeente Rozendaal. De auditor heeft de gemeente Rozendaal er op gewezen dat de gemeente in control dient te blijven. Als actiepunt is opgenomen dat de samenwerkingsafspraken verder moeten worden geactualiseerd. Medio 2021 heeft de gemeente Rozendaal een senior adviseur Regievoering Sociaal domein a.i. aangesteld. Eén van zijn opdrachten is het herzien van deze afspraken met de gemeente Rheden en een sterkere invulling geven aan de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Daarnaast zullen er ook afspraken gemaakt dienen te worden over de aanlevering van gebruiksrapportages Suwinet.
- Bij de verklaring over DigiD kan het volgende worden opgemerkt:
  De werkzaamheden m.b.t. de Belastingbalie zijn uitbesteed aan De Connectie. Jaarlijks zal worden onderzocht, door een onafhankelijke auditor, of opzet en bestaan van de maatregelen en procedures gericht op de ICT-beveiliging van de webomgeving van de DigiD-aansluiting voldoen aan de gestelde eisen. Hiervoor wordt een TPM (Third Party Memorandum) opgesteld. De TPM voor DigiD is niet tijdig opgesteld en geleverd waardoor niet met zekerheid vast te stellen is dat tijdig (vóór 31-12-2021) aan de gestelde eisen is voldaan.

Verantwoordingsrapportage BAG (basisregistratie adressen en gebouwen), de BGT (basiskaart grootschalige topografie), de BRO (basisregistratie ondergrond) en de WOZ (Waardering Onroerende zaken)

Naast de collegeverklaring heeft het college de verantwoordingsrapportages voor de BAG, de BGT, de BRO en de WOZ vastgesteld. Voor de BAG, de BGT en de WOZ zijn de feitelijke werkzaamheden aan De Connectie uitbesteed. In 2021 zijn met De Connectie nieuwe afspraken gemaakt over het beheer van de BAG, de BGT en de WOZ.

- Het beheer van de BAG voldoet voor de gemeente Rozendaal aan de gestelde normen, met een totaalscore van 89% op de borging van de totale uitvoering van Wet BAG. Vanaf een score van 75% wordt een voldoende gescoord. Voor de uitbesteding van de BAG, zijn in 2021 de contracten opgesteld. Daarnaast is de gemeente Rozendaal in 2021 begonnen met de voorbereidingen om het beheer van de BAG en BGT te mandateren aan De Connectie. Begin 2022 is ook dit afgerond.
- Het beheer van de BGT voldoet voor de gemeente Rozendaal aan de gestelde normen, met een totaalscore van 100% op de borging van de totale uitvoering van Wet BAG. Vanaf een score van 75%

wordt een voldoende gescoord. In 2020 zijn officieel de werkzaamheden met betrekking tot de BGT overgedragen aan De Connectie (hiervoor is de mandatering inmiddels geregeld). De formatie bij De Connectie is inmiddels uitgebreid met een kwaliteitsbeheerder BGT en het aantrekken van twee trainees. Dit is niet specifiek relevant voor Rozendaal, maar wel voor de totale uitvoering van de BGT door samenwerkingsorganisatie. Daarnaast is een proceshandboek BGT opgeleverd en er is een start gemaakt met het opnemen van WOZ gegevens direct in de BGT.

- Het beheer van de BRO voldoet nog niet voor de gemeente Rozendaal aan de gestelde normen, met een totaalscore van 44% op de borging van de totale uitvoering van Wet BAG. Vanaf een score van 60% wordt een voldoende gescoord.De gemeente Rozendaal heeft na de aansluiting op de BRO niet te maken gehad met het aanleveren van ondergrondsegegevens. Het standaardiseren van de opdrachten aan aannemers en de daarbij meegenomen bepalingen dat zij namens ons aanleveren, is nog werk in uitvoering. Wij streven naar volledigheid, echter, de BRO is nog steeds een relatief nieuwe basisregistratie die wij zo goed mogelijk implementeren in onze organisatie.
- Het beheer van de WOZ voldoet in grote lijnen voor de gemeente Rozendaal aan de gestelde normen. Sinds 2021 verantwoordt de gemeente zich via ENSIA ook over informatiebeveiliging en informatie-architectuur van de WOZ-uitvoering aan de toezichthouder Waarderingskamer. Ook het beheer van de WOZ heeft de gemeente Rozendaal uitbesteed aan De Connectie. Het streven is om in de loop van 2022 te voldoen aan alle gestelde eisen m.b.t. de WOZ.

De jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

	Programma	Werkelijk	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
	Baten	**2020**	**2021**	**2021**	**2021**
0	Bestuur en ondersteuning	3.294.980	3.323.895	3.384.333	60.438
1	Veiligheid	1.768	1.000	4.958	3.958
2	Verkeer en vervoer	0	0	0	0
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	29.535	27.100	81.895	54.795
5	Sport, cultuur en recreatie	666	0	44.636	44.636
6	Sociaal domein	73.610	61.000	200.032	139.032
7	Volksgezondheid en milieu	381.280	411.854	476.260	64.406
8	VHROSV	648.366	1.166.354	1.682.618	516.264
	subtotaal baten programma's	4.430.205	4.991.203	5.874.732	883.529
	Onttrekkingen aan reserves				
0	Bestuur en ondersteuning	13.037	172.816	96.404	-76.412
1	Veiligheid	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	237.750	127.239	98.245	-28.994
3	Economie	0	6.000	0	-6.000
4	Onderwijs	134.542	111.267	111.791	524
5	Sport, cultuur en recreatie	2.092	109.132	2.092	-107.040
6	Sociaal domein	0	215.500	430.370	214.870
7	Volksgezondheid en milieu	607.507	17.611	121.292	103.681
8	VHROSV	127.742	3.400	23.553	20.153
	subtotaal onttrekkingen	1.122.670	762.965	883.747	120.782
	Lasten				
0	Bestuur en ondersteuning	1.884.565	2.162.761	2.240.493	-77.732
1	Veiligheid	89.581	94.030	98.605	-4.575
2	Verkeer en vervoer	133.199	166.801	141.982	24.819
3	Economie	2.719	9.650	2.200	7.450
4	Onderwijs	486.400	508.460	539.986	-31.526
5	Sport, cultuur en recreatie	145.489	251.127	181.212	69.915
6	Sociaal domein	684.720	862.054	1.248.549	-386.495
7	Volksgezondheid en milieu	487.458	463.303	601.412	-138.109
8	VHROSV	763.810	477.297	470.761	6.536
	subtotaal lasten programma's	4.677.944	4.995.483	5.525.200	-529.717
	Toevoegingen aan reserves				
0	Bestuur en ondersteuning	6.686	64.686	49.686	15.000
1	Veiligheid	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	223.608	82.721	76.872	5.849
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	25.094	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0
6	Sociaal domein	0	0	0	0
7	Volksgezondheid en milieu	501.125	0	0	0
8	VHROSV	0	0	0	0
	subtotaal toevoegingen	756.513	147.407	126.558	20.849
	Saldo baten en lasten	-247.738	-4.280	349.532	353.812
	Saldo onttrekkingen en toevoegingen	366.157	615.558	757.189	141.631
	Totaal saldo	**118.418**	**611.278**	**1.106.721**	**495.443**

Toelichting voordelig saldo
Het financiële resultaat van de jaarrekening 2021, inclusief de mutaties op reserves, bedraagt afgerond € 1.106.000 bij een begroot resultaat van € 611.000. Het verschil van € 500.000 wordt grotendeels veroorzaakt door de winst op de grondexploitatie De Del.

Incidentele versus structurele afwijkingen
Uit de analyse van het resultaat van de jaarrekeningen over de afgelopen jaren blijkt (zoals bij de meeste gemeenten) dat de afwijkingen overwegend een incidenteel karakter hebben, daarmee onderdeel van het jaarlijkse rekeningresultaat zijn en verder niet van invloed op de financiële positie van de gemeente. Hierna zijn de volgende twee tabellen opgenomen om dat te illustreren:

- Tabel incidentele baten en lasten (> € 10.000 **niet** zijnde fluctuaties bestaand beleid);
- Tabel incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

Incidentele baten en lasten

	Werkelijk 31-12-2021	**Begroot 31-12-2021**
Totale lasten	5.525.200	4.995.483
Oprichting K80	-1.500	0
Dubbeling salariskosten secretaris	-32.165	0
Incidentele trajecten sociaal domein	-57.140	-52.360
Inhuur agv ziekte	-47.817	0
Structurele lasten	**5.386.578**	**4.943.123**
Totale baten	5.874.732	4.991.203
Verkoop aandelen Leisurelands	-1.540	0
Verkoop ambulantiseringsmiddelen ggz	-3.839	0
Verkoop grond Steenhoek	-821.997	-743.897
Winst GREX	-442.250	395.957
Structurele baten	**4.605.106**	**4.643.263**

Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

	Werkelijk 31-12-2021
Totale toevoegingen aan reserves	126.558
DMS	-43.000
Structurele toevoegingen	**83.558**
Totale onttrekkingen aan reserves	883.747
Glasvezelkabel	-4.250
Inhuur sociaal domein	-57.140
DMS	-4.792

Secretariaat wonen	-3.400
Recontructie Kerklaan	-71.806
Fietspad Kluizenaarsweg	-1.845
Masterplan Veluwezoom	-5.000
Doelgroepenbad	-215.500
Tekort Sociaal domein 2021	-214.870
Energietransitie/subsidies	-101.702
Handhaving IKC Dorpsschool	-2.120
Herziening bestemmingsplannen	-2.251
Omgevingswet	-7.980
Aansluiting DSO	-11.202
Structurele onttrekkingen	**179.889**

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2021

De financiële toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de rekening 2021 is per programma, onder 'Wat heeft het gekost?' opgenomen in de programmabladen in deel 1 'Het Jaarverslag'.

Doordat het Jaarverslag (deel 1) en de Jaarrekening (deel 2) integraal in 1 boekwerk zijn opgenomen dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld gaat het college ervan uit dat hiermee aan (de bedoeling van) de voorschriften van het BBV wordt voldaan. Hetzelfde geldt voor een nadere toelichting op de reserves en de voorgeschreven indeling in taakvelden.

Begrotingsrechtmatigheid

Programma	Constatering	Oordeel
0. Bestuur en ondersteuning	Overschrijding van € 77.000	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door hogere salariskosten (regeling oud-secretaris, Cao-nabetaling) hogere inhuurkosten als gevolg van ziekte, hogere arbokosten en hogere energielasten
1. Openbare orde en veiligheid	Overschrijding van € 5.000	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten van het dierenasiel (open eind regeling) en een kostentegemoetkoming voor coronatoegangscontrole welke wordt gedekt door een SPUK
4. Onderwijs	Overschrijding van € 31.000	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door kosten die zijn gemaakt voor onderwijsachterstandenbeleid. Deze kosten worden gedekt door een SPUK.
6. Sociaal domein	Overschrijding van € 386.000	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten in het sociaal domein. Het betreft nagenoeg uitsluitend open-eind regelingen (WWB, Wmo, Jeugdwet).
7. Volksgezondheid en milieu	Overschrijding van € 138.000	Deze overschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door de kosten van de energietransitie. Deze kosten worden gedekt door een krediet en een tweetal ontvangen subsidies. Daarnaast vallen de kosten op de begraafplaats hoger uit welke worden opgevangen door hogere baten op dit taakveld.

Wet normering topinkomens (WNT)

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden als opvolger van de WOPT. Op basis van deze wet moeten in de jaarrekening de inkomens van de zogenaamde topfunctionarissen worden gepubliceerd, ongeacht de hoogte hiervan.

De topfunctionarissen binnen de gemeente Rozendaal zijn de griffier en de gemeentesecretaris.

Functie en naam	**Gemeentesecretaris** **B. Boelens**	**Griffier** **K.M. Schaap**
2021		
Duur dienstverband in boekjaar	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	87.998	72.827
Beloningen betaalbaar op termijn	15.829	15.202
subtotaal	103.827	88.029
Individueel toepasselijk maximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	103.827	88.029
Bedrag van overschrijding + reden	n.v.t.	n.v.t.
toelicting op vordering onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

2020		
Duur dienstverband in boekjaar	14-9-2020 t/m 31-12-2020	1-1-2020 t/m 31-12-2020
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	26.421	72.339
Beloningen betaalbaar op termijn	5230	14317
Subtotaal	31.651	86.656
Individueel toepasselijke maximum	142.375	201.000
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

De WNT-norm voor 2021 bedraagt € 209.000.

Overzicht (lopende) investeringen en kredieten

Vanaf de jaarrekening 2021 worden hier naast de investeringen, die uiteindelijk ook geactiveerd worden, ook de kredieten opgenomen (met meestal een looptijd 2-3 jaar) die gedekt worden door een onttrekking aan de reserves. Van die laatste categorie (met dekking 'reserves') worden de feitelijke kosten in enig jaar binnen het betreffende programma verantwoord waarbij eveneens de dekking uit de reserve is opgenomen. Via onderstaand overzicht is voor de raad dan zichtbaar wat de uiteindelijke kosten ten opzichte van het beschikbare krediet is.

Overzicht lopende investeringen 2021

		Jaar	Krediet *	Uitgegeven t/m 2020	Uitgegeven in 2021	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking
		1	2	3	4	5	6	7	8	
	Betrekking hebbend op MVA									
1	Audio/camera raadszaal	2020	42.835	0	43.200	43.200	-365	-365	0	afschrijving
2	de Moestuin/outeinstr, wegen (begr 2020)	2020	175.000	14.673	229.910	244.583	-69.583	0	-69.583	afschrijving
3	Kerklaan 2021-2022	2021	79.500	0	71.806	71.806	7.694	7.694	0	reserves
4	Fietspad Kluizenaarsweg	2021	171.950	0	1.845	1.845	170.105	170.105	0	reserves
5	Ondergrondse glascontainer	2020	13.000	0	12.403	12.403	597	597	0	afsch / tarief
6	Armaturen	2020	13.500	0	13.422	13.422	78	0	78	afschrijving
7	Verlichting kunstwerk	2021	6.015	0	3.609	3.609	2.406	0	2.406	afschrijving
	Totaal				**376.195**					
	Overige investeringen: Programma 0 (waaronder overhead)									
8	Aanleg glasvezel	2020	33.000	0	4.250	4.250	28.750	28.750	0	reserves
9	Vervanging kopieerapparaat (begr 2020)	2020	12.000	0	0	0	12.000	12.000	0	afschrijving
10	Vervanging website (begr 2020)	2020	15.000	0	0	0	15.000	15.000	0	afschrijving
	Programma 2									
11	Verkeersveiligheid	2020	27.500	9.385	0	9.385	18.115	0	18.115	reserves
12	de Moestuin waterberging (2020)	2020	19.000	0	0	0	19.000	19.000	0	afschrijving
13	Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	0	5.000	5.000	25.000	25.000	0	reserves
	Programma 5									
14	(her)inrichting speelplaatsen	2018	32.500	28.656	0	28.656	3.844	0	3.844	afschrijving
15	Panna Court	2019	25.000	3.920	0	3.920	21.080	21.080	0	afschrijving
16	Bijdr. Openluchttheatrer Pinkenberg	2021	88.000		0	0	88.000	88.000	0	reserves
17	Plantvakken Steenhoek	2021	16.540		0	0	16.540	16.540	0	reserves

	Programma 7									
18	Energietransitie (uitvoeringsprogramma)	2018	237.500	139.718	35.998	175.716	61.784	61.784	0	reserves
19	Energietransitie (subsidiemaatregelen)	2019	315.000	144.506	65.704	210.210	104.790	104.790	0	reserves
20	Riool/wateroverlast	2020	20.000	0	0	0	20.000	20.000	0	reserves
21	Werklijnen energietransitie 2022	2021	60.000	0	0		60.000	60.000	0	reserves
22	Inhuur energietransitie	2021	42.750	0	0		42.750	42.750	0	reserves
	Programma 8									
23	Uitvoeringsplan IKC handhaving	2020	8.500	0	2.120	2.120	6.380	6.380	0	reserves
24	Herziening bestemmingsplannen	2017	60.000	46.823	2.251	49.074	10.926	10.926	0	reserves
25	Invoering omgevingswet	2019	50.000	13.588	7.980	21.568	28.432	28.432	0	reserves
26	Ontwikkeling Steenhoek	2018	141.000	141.000	0	141.000	0	0	0	reserves
27	Bestemmingsplan Steenhoek	2020	15.000	389	0	389	14.611	14.611	0	reserves
28	Omgevingsvisie	2020	85.000	29.322	0	29.322	55.678	55.678	0	reserves
29	Aansluiting DSO omgevingswet	2020	10.000	0	11.202	11.202	-1.202	-1.202	0	reserves

Waar de verwachte uitgaven op € 0 staan kan geconcludeerd worden dat de investering in 2021 is afgewikkeld.

Programma 0
De licht hogere kosten voor de audio/camera raadszaal heeft te maken met btw.

Programma 2
De kosten voor de beklinkering van de Moestuin zijn hoger uitgevallen. Dit is reeds eerder toegelicht en de hogere afschrijvingslasten worden in de begroting meegenomen.

Programma 8
De kleine overschrijding bij het krediet DSO zijn veroorzaakt door prijsstijgingen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling per 31 december 2021

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Balans
Vaste activa
Immateriële vaste activa
In het kader van het BBV zijn de voorwaarden om immateriële vaste activa op te voeren aangescherpt. Daardoor zal slechts zeer beperkt een immaterieel activum kunnen worden geactiveerd.

Materiële vaste activa
Afhankelijk van het soort investering worden de materiële vaste activa gewaardeerd tegen:

- De aanschaffings- of vervaardigingskosten verminderd met eventuele bijdragen (subsidies) van derden, (eventueel) beschikkingen over in verleden toegepaste extra of versnelde afschrijvingen;
- Bruto-activering, d.w.z. reserves worden niet in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

De normale jaarlijkse lineaire afschrijvingen zijn gebaseerd op de verordening ex. art 212 Gemeentewet die door de raad is vastgesteld op 28 maart 2017. Afschrijving vindt plaats met ingang van het eerste jaar na ingebruikname. De afschrijvingstermijnen zijn voor activa met een economisch nut:

- 40 jaar: nieuwbouw woonruimten, school- en bedrijfsgebouwen;
- 30 jaar (maximaal): rioleringen;
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, kantoren, school- en bedrijfsgebouwen;
- 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen en rioolgemalen;
- 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken;
- 5 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen;
- 3 jaar: automatiseringsapparatuur;
- niet; gronden en terreinen;

en voor activa met een maatschappelijk nut:

- 40 jaar (maximaal): klinkerwegen, pleinen, rotondes, lantaarnpalen openbare verlichting, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
- 30 jaar (maximaal): parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
- 20 jaar (maximaal): geluidswallen
- 15 jaar (maximaal): armaturen openbare verlichting, asfaltwegen, asfaltpleinen en asfaltrotondes;
- 10 jaar: straatmeubilair, pompen en gemalen.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. In hoeverre de boekwaarde (of beurswaarde) afwijkt van de nominale waarde wordt aangegeven in de toelichting op de balans.

Vlottende activa
Voorraden
Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Bouwgrond in exploitatie
De bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa
De liquide middelen en de overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten. In de balans worden de reserves gesplitst opgenomen in de volgende onderdelen:

- algemene reserve;
- bestemmingsreserves;
- gerealiseerde resultaat.

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in “overzicht van reserves en voorzieningen”. Reserves worden gevormd conform de door de raad genomen besluiten. Onttrekkingen aan de reserves geschieden conform daartoe strekkende raadsbesluiten.

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in ‘overzicht van reserves en voorzieningen’. Aan de dotaties aan de volgende voorzieningen (middels verwerking in begroting gevoteerd door de raad) liggen meerjarige berekeningen ten grondslag:

- Rioleringen;
- Pensioenen (oud)wethouders.

De jaarlijkse dotaties in deze voorzieningen zijn op een zodanig niveau vastgesteld dat de voorzieningen, binnen de daarvoor door de raad vastgestelde criteria, toereikend zijn om de ten laste van de voorzieningen komende uitgaven te dekken. Bij de berekining van de voorziening -pernsioenen wethouders is gerekend met een rentpercentage van 0,528% en de sterftetabel GBM/GBV 14-19.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De waardering van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer geschiedt tegen nominale waarde. Gedane aflossingen worden hierop in mindering gebracht.

Vlottende passiva
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde.

Overzicht baten en lasten

<u>Exploitatierekening</u>
De lasten en baten worden tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De afschrijvingen worden conform de onder vaste activa genoemde criteria berekend.

<u>Overhead</u>
Conform het BBV worden er geen kosten voor overhead meer toegerekend aan de taakvelden, vanwege de brede eenmansfuncties geldt dit ook voor de salarislasten van medewerkers die niet tot de ondersteunde functies behoren. Derhalve komen alle personeelslasten (eigen en inhuur) en overige ‘bedrijfskosten’ op het taakveld overhead (binnen programma 0) tot uitdrukking. Bij taakvelden waarvan de kosten in rekening worden gebracht bij derden (bijvoorbeeld afval en riool) wordt er in de berekening van de kosten (extracomptabel) wel rekening gehouden met een component voor bedrijfskosten.

Winstneming

Voor verliezen in de onderhanden werk (voor zover van toepassing), waaronder bouwgronden in exploitatie wordt een voorziening getroffen op het moment dat deze bekend zijn en winstneming geschiedt volgens de zogenaamde POC-methode.

Balans per 31 december 2021

Activa		31-12-2021		31-12-2020
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		*0*		*0*
Materiële vaste activa		*5.677.975*		*5.496.102*
- Investeringen met een economisch nut	4.470.687		4.596.968	
- Investeringen met een economisch nut waarvoor				
een heffing kan worden geheven	137.669		147.948	
- Investeringen met maatschappelijk nut	1.069.619		751.185	
Financiële vaste activa		*1.638.449*		*1.583.804*
- Overige langlopende leningen u/g	1.638.449		1.583.804	
Totale vaste activa		7.316.425		7.079.905
Vlottende activa				
Voorraden		*270.343*		*-173.403*
- Onderhanden werk, waaronder				
bouwgrond in exploitatie	269.479		-173.714	
- Gereed product en handelsgoederen	865		311	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		*5.269.929*		*5.972.814*
- Overige vorderingen	216.288		232.859	
- Vorderingen op openbare lichamen	421.078		346.757	
- Schatkistbankieren	4.632.564		5.393.197	
Liquide middelen		*35.703*		*23.972*
- Kassaldi	1.307		632	
- Banksaldi	34.396		23.340	
Overlopende activa		*374.726*		*67.334*
- Nog te ontv voorschotten EU	0		0	
- Nog te ontv voorschotten Rijk	2.406		0	
- Nog te ontv voorschotten Overige	370.829		41.263	
Ov. nog te ontvangen en vooruitbet.bedragen	1.491		26.071	
Totaal vlottende activa		5.950.701		5.890.717
Totaal generaal		**13.267.126**		**12.970.622**

Passiva		31-12-2021		31-12-2020
Vaste passiva				
Eigen vermogen		*10.532.530*		*10.182.998*
- Algemene reserve	4.219.491		4.217.152	
- Bestemmingsreserve	5.206.317		5.387.966	
- Gerealiseerd resultaat	1.106.721		577.879	
Voorzieningen		*1.277.793*		*1.222.464*
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	352.793		354.464	
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen				
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	925.000		868.000	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan een jaar		*0*		*0*
- Waarborgsommen				
Totaal vaste passiva		11.810.323		11.405.462
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		*1.058.038*		*926.035*
- Overige schulden	1.058.038		813.638	
- Vooruitontvangen subsidies	0		112.397	
Overlopende passiva		*398.765*		*639.126*
- Verplichtingen volgend begrotingsjaar	100.460		74.799	
- Van Europese en NL overheidslichamen ontv vs	298.305		486.227	
- Overige vooruitontvangen bedragen	0		78.100	
Totaal vlottende passiva		1.456.803		1.565.160
Totaal generaal		**13.267.126**		**12.970.622**

Toelichting op de balans

In deze toelichting op de balans worden alleen cijfermatige staatjes opgenomen wanneer er daadwerkelijk sprake is van een nadere uitsplitsing van onderdelen van de balans, naast relevant inhoudelijke toelichtingen op balansmutaties.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa
Zie balans.

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2021
Activa economisch nut							
Gronden en terreinen	188.644	0		10.754			177.890
Woonruimten	0						0
Bedrijfsgebouwen	4.232.689	0		108.530			4.124.159
Vervoersmiddelen	93.649	0		23.413			70.236
Machines, apparaten en installaties	49.237	43.200		3.887			88.550
Speeltoestellen							0
Overige materiele vast activa	32.750	12.403		1.457			43.696
Activa economisch nut met mogelijkheid van heffing							
Riolering	147.948	0		10.279			137.669
Activa met maatschappelijk nut							
Grond-, weg en waterbouwk werken	751.185	320.591		36.001			1.035.776
Totaal	**5.496.102**	**376.194**	**0**	**194.319**	**0**	**0**	**5.677.976**

Onder gronden en terreinen zijn de kosten voor de uitbreiding van de begraafplaats opgenomen.
De toename van de boekwaarde van de machines en installaties is toe te schrijven aan de camera en audio systeem in de raadszaal. De toename van de overige materiele vast activa wordt veroorzaakt door de ondergrondse glascontainer.
Tot slot zijn de onder activa met een maatschappelijk nut de investeringen in de wegen opgenomen.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2020	Bijstorten	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2021
Effecten	142.941	0	0	142.941
Langlopende lening Rabobank	1.440.863	54.646	0	1.495.508
Totaal	**1.583.804**	**54.646**	**0**	**1.638.449**

De toename op de langlopende lening van de Rabobank betreft de bijgeschreven rente over 2021 die feitelijk na 1 januari 2021 is ontvangen.

Vlottende Activa

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Opbrengsten	Winst	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2021
Grondexploitatie De Del	-173.714	377.149	376.207	442.450	269.678		269.678
Voorraad huwelijksboekjes en eigen verklaringen	311	1.182	629		865		865
Totaal	**-173.403**	**378.331**	**376.836**	**442.450**	**270.543**	**0**	**270.543**

De kosten voor bouw- en woonrijp maken bedroegen in 2021 € 377.000 waar een opbrengst van € 376.000 tegenover stond. Conform boekhoudvoorschriften is op basis van de zogenaamde POC-methode in 2021 sprake van een winst van € 442.000. Hierdoor is de boekwaarde uiteindelijk, per saldo, verhoogd met € 443.000.

Nog te realiseren kosten en opbrengsten grondexploitatie De Del

Nog te maken kosten	17.986
Nog te realiseren opbrengsten	543.201
Per saldo opbrengst van	525.215
Boekwaarde 31-12-2021	269.478
Nog te realiseren winst	255.737
Reeds genomen winst 31-12-2021	4.175.615
Totale te verwachten winst	4.431.352

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	Saldo 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Gecorr saldo 31-12-2021	Gecorr saldo 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	421.078	0	421.078	346.757
Uitzettingen bij de schatkist looptijd	4.632.564	0	4.632.564	5.393.197
Overige vorderingen	216.288	0	216.288	232.859
Totaal	**5.269.929**	**0**	**5.269.929**	**5.972.814**

De vordering op openbare lichamen betreft de declaratie bij het BTW-compensatiefonds over 2021. Het lagere saldo op de schatkist komt doordat de feitelijke uitgaven in 2021 hoger waren dan de feitelijke ontvangsten.

	Saldo 31-12-2020
Overige vorderingen :	
Bijstandsdebiteuren	23.388
Belastingdebiteuren	10.953
Rente obligaties	10.720
Rabo rente 2020	54.651
Subsidie schoolpein	17.500
Nedvang 2021	12.191
Afr. VVE IKC Dorpsschool 2021	5.518
Bouwvergunningen	16.700

Grafleges	19.025
Verhuur grond	2.260
Overige vorderingen	43.381
Voorziening dubieuze debiteuren	0
Totaal	**216.288**

De overige vorderingen bestaan uit nog te ontvangen bedragen die betrekking hebben op 2021 maar die nog niet als debiteur geregistreerd staan als de daadwerkelijke debiteuren per 31 december. In bovenstaand overzicht zijn de grotere vorderingen boven de € 10.000 specifiek benoemd. De kleinere vorderingen zijn opgenomen in 1 saldo.

De voorziening dubieuze debiteuren is op € 0 gesteld en vrijgevallen omdat het saldo van de dubieuze debiteuren onder het saldo uitkomt dat in de financiële verordening is bepaald op € 35.000.

Kwartaal	**Drempel**	**Gemiddeld buiten de schatkist gehouden**
1e kwartaal	250.000	46.546
2e kwartaal	250.000	49.296
3e kwartaal	1.000.000	34.389
4e kwartaal	1.000.000	34.924

Liquide middelen boven de € 250.000 (per 1 juli 2021 is dat 1 miljoen) dienen verplicht bij de schatkist te worden aangehouden. In bovenstaande tabel is per kwartaal aangegeven welk bedrag gemiddeld op de eigen bankrekening is aangehouden.

Liquide middelen

	Saldo 31-12-2020	**Saldo 31-12-2021**
Kassaldi	632	1.307
Bankssaldi:		
BNG bank	1.427	693
Rabobank		1.433
Effectenrekening ABN AMRO	21.913	32.271
Totaal	**23.972**	**35.703**

Deze rekeningen hebben allemaal het karakter van een rekening courant.

Overlopende activa

	Saldo 31-12-2020	**Saldo 31-12-2021**
Overlopende activa (vooruitbetaalde bedragen)	0	0
Totaal	**0**	**0**

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten, waarbij het resultaat als afzonderlijk onderdeel van het eigen vermogen is opgenomen.

	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	4.217.152	4.219.491
Bestemmingsreserves	5.387.966	5.206.317
Gerealiseerd resultaat	577.879	1.106.721
Totaal	**10.182.998**	**10.532.530**

Het resultaat over 2021 is nagenoeg geheel toe te schrijven aan de winstneming op De Del (ruim € 442.000) en de verkoop van de Steenhoek (€ 820.000).

Verloopoverzicht reserves

	Saldo 1-1-2021	Onttrek-kingen	Toevoe-gingen	Saldo 31-12-2021	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.217.152	103.759	106.098	4.219.491	228.261
subtotaal A	**4.217.152**	**103.759**	**106.098**	**4.219.491**	**228.261**
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	25.959			25.959	
Reserve sociaal domein	620.154	487.510		132.644	
Reserve gemeentelijke gebouwen	82.567		6.686	89.253	
Reserve digitalisering	130.400	9.042	43.000	164.358	28.750
Reserve fietspaden	147.551	1.845		145.706	145.706
Reserve wegen	88.966		3.221	92.187	
Reserve begraafplaats	18.913			18.913	
Reserve dekking kapitaallasten	3.955.179	179.889	545.432	4.320.722	4.320.722
Reserve energietransitie	318.277	101.702	0	216.575	216.575
subtotaal B	**5.387.966**	**779.988**	**598.339**	**5.206.317**	**4.711.753**
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	868.000		57.000	925.000	
Voorziening pensioenen wethouders	354.464	6.620	4.949	352.793	
subtotaal C	**1.222.464**	**6.620**	**61.949**	**1.277.793**	**0**
Totaal	**10.827.582**	**890.367**	**766.386**	**10.703.601**	**4.940.014**

Voor een nadere toelichting op de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves, verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Voorzieningen

Op de balans is een voorziening opgenomen voor pensioenverplichtingen voor wethouders (€ 352.793) en voor de egalisatie van kosten (en tarieven) voor riolering (€ 925.000). Voor een nadere toelichting wordt eveneens verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De gemeente Rozendaal heeft sinds 2001 geen lening meer afgesloten.

Vlottende Passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de overige schulden zijn de crediteuren per 31 december 2021 opgenomen en nog te betalen bedragen die betrekking hebben op 2021 maar waarvoor niet tijdig een factuur is ontvangen. In onderstaand overzicht zijn bedragen boven de € 10.000 specifiek benoemd, bedragen daaronder zijn samengenomen in één saldo.

	Saldo 31-12-2021
Overige schulden :	
Uitvoeringkosten sociaal domein 2020	272.105
Programmakosten 4e kwartaal sociaal domein	201.830
`SMI Rheden	18.679
Subsidie peuteropvang/VVE	13.288
Afr. Basisregistraties	34.500
OAB 2019 tm 2021	100.294
Nabetaling cao 2021	14.967
Afr. Tozo	17.182
Uitvoeringkosten sociaal domein 2021	217.375
Afr. Energie 2021	5.826
Afr. ICT 2021	35.534
Preventieakkoord	10.000
Werk begraafplaats 2002/2021	18.081
Dorpsschool voorschot BOS	24.856
Bladafvoer	12.725
Boa/bodem/toezicht 2021	8.005
Rheden nadecl jeugd	20.827
Overige schulden	31.964
Totaal	**1.058.038**

Overlopende passiva	**Saldo 31-12-2020**	**Vermeer-deringen**	**Verminder-ingen**	**Saldo 31-12-2021**
Verplichtingen 2021, betaling 2022	74.799			27.997
Van EU, Rijk, Provincie ontvangen voorschotten izake specif. uitkeringen				
- Tozo	379.859	131.630	389.807	121.682
- Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	106.368	124.000	56.452	173.916
- NPO	0	20.743	0	20.743
- Sportakkoord 2021	0	42.571	0	42.571
- CTB gelden	0	4.445	2.589	1.856
- Preventieakkoord	0	0	0	10.000
Overige vooruitontvangen bedragen	78.100	0	78.100	0
Totaal	639.126	323.389	526.948	398.765

(Overige) niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
Artikel 53 BBV bepaalt onder meer dat in de toelichting van de balans wordt vermeld:
de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de provincie of de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden.

De Commissie BBV heeft hierover de volgende stellige uitspraak gedaan: “neem meerjarige contracten, die zouden moeten voldoen aan Europese regels, op in de toelichting op de jaarrekening bij de ‘niet uit de balans blijkende verplichtingen’ voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten”. Wanneer er bijvoorbeeld sprake zou zijn van een onrechtmatigheid bij de contractverlening, zou deze jaarlijks in de afweging naar de controleverklaring kunnen blijven doorwerken omdat de gemeenteraad geen afwijkingen van hogere regelgeving kan sanctioneren.

Onder dit onderdeel worden dus alleen die (meerjarige) contracten opgenomen waarvan de waarde boven de Europese aanbestedingsgrens komt, niet zijnde eenmalige investeringen die Europees zijn aanbesteed.

De gemeente Rozendaal kent sinds een aantal jaren geen waarborgen en garanties meer. Ook voor overlopende vakantiedagen en vakantietoelagen (conform de bedoeling van het Besluit Begroting en Verantwoording) is geen verplichting of voorziening opgenomen. De werkelijke lasten hiervan komen tot uitdrukking in het jaar van uitbetaling.

Met inachtneming van bovenstaande vallen, op dit moment, onderstaande zaken onder de voorwaarden.

Contract afvalinzamelaar
De gemeente Rozendaal is begin 2014 een contract voor 5 jaar aangegaan ten behoeve van de inzameling van de verschillende afvalstromen. Het contract loopt van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2021. De jaarlijkse last hiervan bedraagt € 66.405 en de totale waarde van het contract bedraagt daarmee € 330.225. De restant contractwaarde per 31-12-2021 bedraagt € 0.

Eigen bijdragen WMO van het CAK
Met betrekking tot de WMO-eigen bijdragen van het CAK is bij alle gemeenten sprake van een onzekerheid. Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van de gemeentelijke verordening WMO en inkomensgegevens van de aanvrager In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Rozendaal ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.
Bij de gemeente Rozendaal zijn de eigen bijdragen beperkt tot een totaalbedrag van ongeveer € 5.000 en daarmee niet materieel van aard.

Gebeurtenissen na balansdatum
Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2021, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2022 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico’s en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			VGGM	€ 2.590	Ja	€ 2.590	Ja	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslage naffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			0	€ 0	€ 0	Ja		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 0	€ 0	€ 56.452	€ 100.419		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
		1						

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.743	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
		1					
		2					
		3					
		4					
		5					
		6					
		7					
		8					
		9					
		10					
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*
		1	EAW-20-01657399	€ 23.285	€ 23.285	Ja	
		2					
		3					
		4					
		5					
		6					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*				

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 53.685	€ 3.300	€ 7.532	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 13.473	€ 2.918	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 5.904	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 12.564	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 7.735	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 4.298	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	3	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	2	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	1	0	Ja		
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*			
				€ 0	€ 0	€ 0			

				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*		
				€ 0	€ 0	0		

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1033547	€ 20.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	1033547	€ 22.571	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3						
		4						

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*
		1	1033547	Nee
		2	1033547	Nee
		3		
		4		

VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*
			€ 0	Ja	Nee

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Accountantsverslag 2021

Gemeente Rozendaal

Definitief
14 juni 2022

stolwijk kennisnetwerk

Inleiding

Aan de Raad van de gemeente Rozendaal
Kerklaan 1
6891 CL Rozendaal

Doetinchem, 14 juni 2022
324601/HdF/NK

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2021 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van burgemeester en wethouders. Wij geven hier een controleverklaring bij.

Namens de Raad heeft de controlecommissie aan ons voor de controle van de jaarrekening 2021 drie aandachtspunten meegegeven. Deze hebben wij besproken met de controlecommissie bij de behandeling van de bestuursbrief in november 2021. Over de verdere uitwerking rapporteren wij in dit verslag. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening en de interne beheersing.

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst met de controlecommissie op 21 juni 2022 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

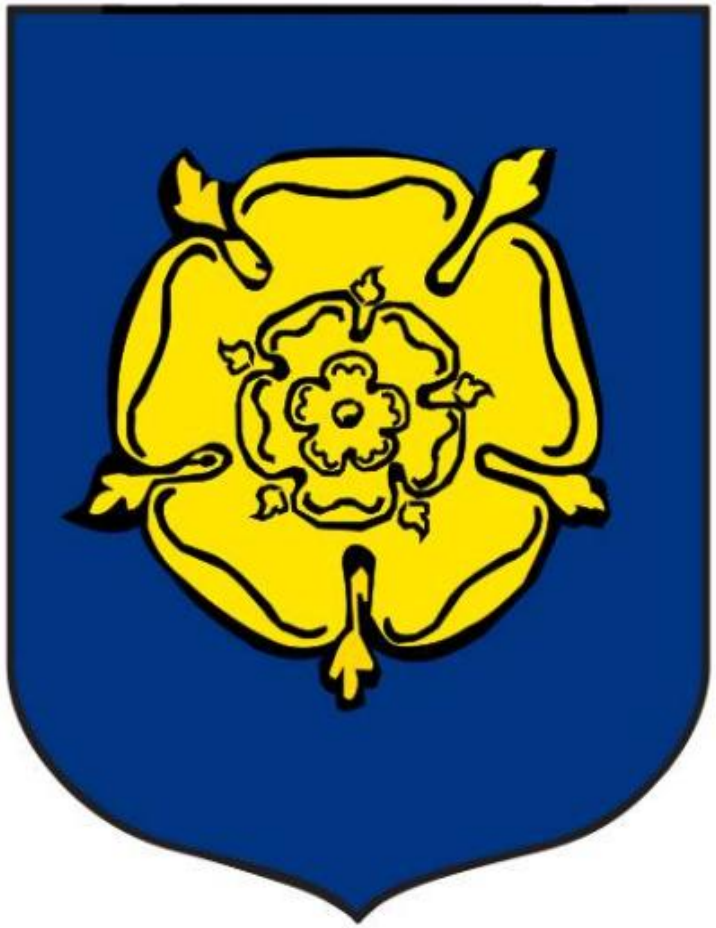

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten
2. Onderbouwing oordeel
3. Aandachtspunten Raad
4. Jaarrekening
5. Interne beheersing
6. SiSa
7. Onze verantwoordelijkheid
8. Afsluiting

1. Kernpunten

De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

Wij zijn voornemens:

- **Een goedkeurend oordeel te verstrekken voor de getrouwheid**
- **een goedkeurend oordeel te verstrekken voor de rechtmatigheid**

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2021 van uw gemeente een getrouw beeld geeft van de financiële positie op 31 december 2021 en het de baten en lasten over 2021.

Wij zijn van ook van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

Uit onze controle kwamen een aantal aanpassingen in de jaarstukken voort. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

Interne beheersing op orde

Wij hebben tijdens de interimcontrole de interne beheersing beoordeeld. Deze voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Wij hebben in de managementletter enkele verbeterpunten geadviseerd aan het College.

Voor naar verwachting 2022 verandert de rechtmatigheidscontrole. Het College neemt dan een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening.
De inrichting en uitvoering van verbijzonderde interne controle voldoet in belangrijke mate aan de nieuwe eisen.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij vonden de samenwerking transparant en plezierig.

Jaarrekeningresultaat

Het primitief begrote resultaat was € 26.000 positief. Gedurende het jaar is dit bijgesteld naar € 611.000 positief (definitieve begroting). Het gerealiseerde resultaat over 2021 is € 1.107.000 positief. Het verschil is met name ontstaan door de winst op de grondexploitatie.

2. Onderbouwing oordeel

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2020 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan de goedkeuringstolerantie aan u te rapporteren.

	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
Omschrijving	Fouten €	Onzeker-heden €	Fouten €	Onzeker-heden €
Uitgaven zorgaanbieders WMO en Jeugd		43.000		43.000
Persoonsgebonden budget (SVB)		12.000		12.000
Totaal	**0**	**55.000**	**0**	**55.000**
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	**57.000**			
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	**170.000**			

Oordeel

De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken, en hebben daarom geen invloed op de strekking van ons oordeel.

SiSa en WNT

Bij de controle van de SiSa-bijlage en de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd die van invloed zijn op de strekking van ons oordeel.

2. Toelichting oordeel

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

- **Uitgaven zorgaanbieders WMO en jeugd**

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2021 voor € 270.000 controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 43.000, is geen controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is aangemerkt als onzekerheid.

- **Persoonsgebonden budget (PGB)**

Het totale bedrag van € 12.000 dat aan PGB's voor de WMO en de Jeugdzorg is betaald moeten wij als onzeker aanmerken. Er is geen interne controle uitgevoerd op het toekenningsproces en er heeft geen interne controle op de levering van de zorg plaatsgevonden en tevens wordt tussentijds geen beoordeling uitgevoerd op de uitnutting van de PGB-budgetten.

Wij hebben het College geadviseerd om in 2022 de interne controles uit te (laten) voeren teneinde de onzekerheid te reduceren.

Aandachtspunten Raad

Van de Raad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen.

Speerpunten	Bevindingen
Afwikkeling de Del	De Del is per 31 december 2021 zo goed als afgerond. In 2021 is formeel één kavel verkocht. De opbrengst is ten gunste van 2021 gebracht. Per 31 december 2021 is er nog één kavel in optie en deze is in 2022 verkocht. De inschatting van de nog te maken kosten is beperkt tot € 18.000. In 2022 kan het totale project afgesloten worden met een bate totaal gerealiseerde winst van € 4,4 miljoen.
Grondverkoop de Steenhoek	De opbrengst van de Steenhoek bedraagt € 822.000. Deze bate is in de exploitatie verantwoord onder programma 8. Wij hebben deze opbrengst getoetst aan de hand van de notariële akte en facturen.
Uitbesteding de Connectie: fiatteringsproces inkoopfacturen	De bevoegdheden voor het inkoopproces liggen in de mandaatregeling en in de budgethoudersregeling vast. ▪ Er is een budgethouder en een budgetbeheerder ingesteld. ▪ Alle medewerkers zijn bevoegd tot bestellen. Verplichtingen groter dan € 15.000 worden ter goedkeuring voorgelegd aan het College. ▪ Facturen groter dan € 1.000 moeten worden geautoriseerd door 2 personen, expliciet voor de prestatie (budgetbeheerder) en voor de betaling (budgethouder). ▪ De betaaladvieslijst wordt gereedgezet en definitief betaald door de Connectie. De betaaladvieslijst van de salarissen wordt geautoriseerd door de gemeentesecretaris. ▪ De financieel medewerker controleert de betalingen achteraf, maar legt dit niet zichtbaar vast. ▪ De crediteurenstamgegevens worden beheerd door de Connectie. Hierop vindt geen interne controle plaats door de gemeente Rozendaal. *Voor het uitbesteden van werkzaamheden hebben wij het College geadviseerd in de contractuele overeenkomsten expliciet afspraken te maken over de inhoud, de verantwoording hierover en de controle-informatie die u wil ontvangen. Wij hebben het College geadviseerd controle-informatie op te vragen van de Connectie inzake (onder meer) de aansluiting tussen het bankafschrift en de kolommenbalans en de mutaties in de crediteurenstamgegevens (bankrekening ca.).*

Nadere toelichting jaarstukken

4. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-rechtmatigheid

Overige bevindingen

4.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat 2021 en de financiële positie van uw gemeente op 31 december 2021.

• Saldo van baten en lasten

Het saldo van de lasten en baten over het jaar 2021 bedraagt na bestemming € 1.107.000 positief tegenover begroot € 611.000 positief. Dit is een groter voordeel ten opzichte van de begroting van € 495.000.

Het positieve resultaat is grotendeels ontstaan door de winst op de grondexploitatie de Del van € 442.000.

In 2021 is het begrote resultaat naar boven bijgesteld, van € 26.000 naar € 611.000, met name als gevolg van een begrote opbrengst inzake de Steenhoek van € 744.000.

• Incidentele baten en lasten

De exploitatie is deels beïnvloed door incidentele baten en lasten. De incidentele lasten bedragen € 139.000 en zijn ten opzichte van de totale lasten beperkt. Het betreffen met name incidentele lasten als gevolg van personele ontwikkelingen.

De incidentele baten bedragen € 1.270.000 en zijn van een materiële omvang. Dit betreft met name de opbrengst van de verkoop Steenhoek (€ 822.000) en de winst op de grondexploitatie de Del (€ 442.000).

Daarnaast zijn een aantal incidentele lasten verrekend met bestemmingsreserves, in navolging op de genomen raadsbesluiten hierover.

De Tozo baten en lasten zijn niet als incidenteel aangemerkt, maar hebben ook geen resultaateffect door de volledige vergoeding van het Rijk.

• Eigen vermogen

Het eigen vermogen van uw gemeente is per ultimo 2021 € 10,5 miljoen (2020: € 10,2 miljoen). Hiervan is € 5,2 miljoen opgenomen in een bestemmingsreserve (2020: € 5,4 miljoen).

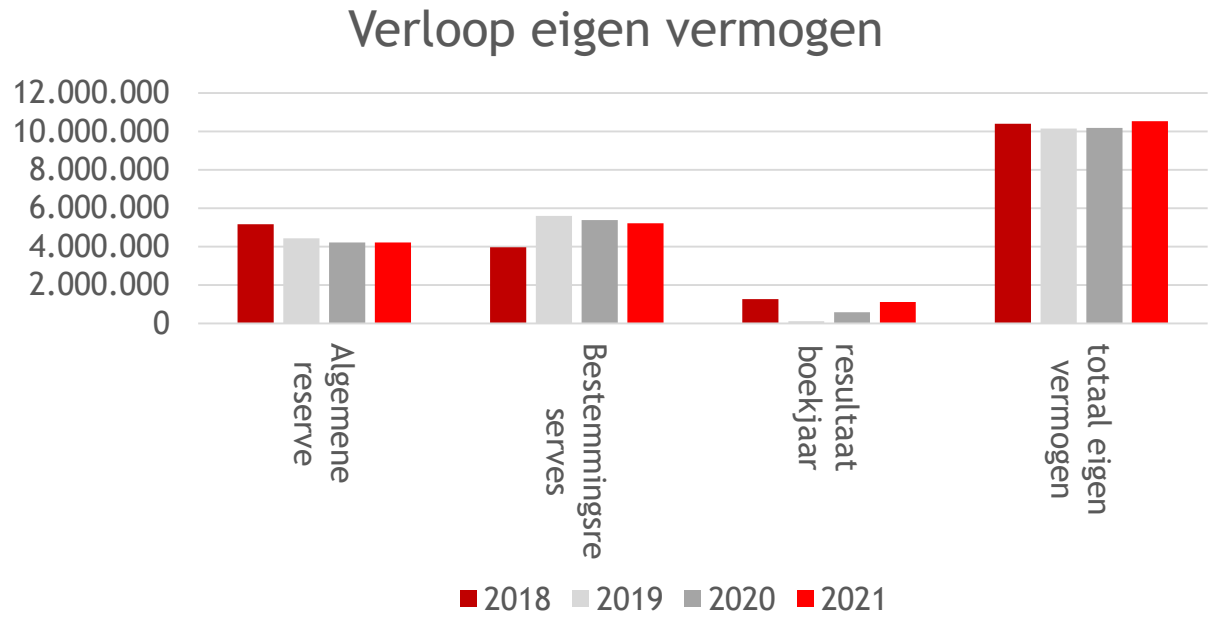

4.2 Kwaliteit jaarstukken

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

- ## Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 8 programma's. Per programma is een toelichting opgenomen van de financiële afwijkingen. In de jaarrekening wordt verwezen naar deze toelichting in het jaarverslag.

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen, kosten overhead en de heffing voor vennootschapsbelasting is opgenomen in programma 0 bestuur en ondersteuning in het jaarverslag.

- ## Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de minimale eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording. Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2021.

- ## Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Verloop van de controle

Het proces van het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2021 zodanig gepland om aan de controlecommissie de gecontroleerde jaarrekening in juni 2022 voor te kunnen leggen aan de raadsleden en de controlecommissie.

De afwikkeling was op basis van de planning. Voorafgaand aan de accountantscontrole waren de concept jaarstukken gereed. Na de controle zijn beperkte aanpassingen doorgevoerd.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2021 gecontroleerd op rechtmatigheid.

Begrotingscriterium

De Raad heeft besloten met 8 programma's te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het College toestemming gegeven om binnen de budgetten van de programma's te opereren. Het College legt verantwoording af over de besteding op de programma's. Op basis van de kadernota Rechtmatigheid 2018 telt een overschrijding niet mee in het oordeel van de accountant wanneer deze bij de behandeling van de jaarrekening alsnog door de Raad wordt geautoriseerd.

- **Lasten**

Bij 5 programma's is sprake van overschrijdingen van de begrote lasten ten opzichte van de werkelijke lasten. De oorzaak hiervan is in de jaarrekening toegelicht onder de analyse begrotingsrechtmatigheid. De toelichting is voldoende en daarmee heeft de overschrijding geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid inzake de programma's.

- **Investeringen**

Bij de toelichting op de balans is inzage gegeven in de kredieten en de lopende investeringen. Er is sprake van 1 overschrijding en deze is eerder gemeld aan de Raad. Op grond hiervan zijn er geen onrechtmatigheden die meetellen voor het oordeel van de accountant.

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2021	Overschrijding
0. Bestuur en ondersteuning	2.163	2.240	×
1. Veiligheid	94	99	×
2. Verkeer en vervoer	167	142	✓
3. Economie	10	2	✓
4. Onderwijs	508	540	×
5. Sport, cultuur en recreatie	251	181	✓
6. Sociaal domein	862	1.249	×
7. Volksgezondheid en milieu	463	601	×
8. VHROSV	478	471	✓
Totaal	4.995	5.525	

Hier informeren wij u over de bevindingen op het gebied van de getrouwheid

4.4 Overige bevindingen

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist, dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en de verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen.

Deze lichten wij de grootste toe hier kort toe:

1) Grondexploitatie

Er is 1 bouwexploitatie, de Del. De begroting voor deze grondexploitatie is geactualiseerd op 23 maart 2021. In 2022 zal geen nadere actualisatie meer plaatsvinden van de verwachte kosten of opbrengsten. Het project nadert het einde, met nog slechts 1 kavel definitief te verkopen in 2022.

De totale winstverwachting van deze grondexploitatie bedraagt € 4,4 miljoen voor het gehele project. In 2021 is op basis van de voorgeschreven methode de genomen winst € 442.000.

2) Voorziening riolering

Een voorziening riolering dient te worden gebaseerd op een meerjaren-onderhoudsplan van maximaal 5 jaar oud. De voorziening per 31.12.2020 is gebaseerd op het rioleringsplan van 2019-2023.

Wij achten de voorziening daarmee voldoende onderbouwd.

3) Voorzieningen pensioenen wethouders

De voorzieningen voor pensioenen van wethouders zijn gebaseerd op wettelijke regelingen. Hieraan liggen berekeningen ten grondslag, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende parameters. Wij hebben de berekeningen en uitgangspunten getoetst en kunnen hiermee instemmen.

4) Voorziening dubieuze debiteuren

Voor de debiteuren is geen voorziening voor oninbaarheid opgenomen. Dit is in overeenstemming met artikel 12 van de financiële verordening waarin wordt gesteld dat slechts een voorziening opgenomen dient te worden indien het risico op oninbaarheid groter is dan € 35.000. Op basis van de individuele beoordeling van de vorderingen blijkt dat het risico op oninbaarheid niet groter dan € 35.000 wordt ingeschat. Derhalve is er geen voorziening voor oninbaarheid gevormd.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

- **Subsidie verstrekkingen**

Ten behoeve van de beheersbaarheid van de subsidieverstrekkingen hebben wij het College geadviseerd ondersteuning te zoeken in een software-matige oplossing voor een subadministratie van de subsidieverstrekkingen.

- **Opbrengst Bouwleges**

Bij onze detailcontrole op de bouwleges hebben wij geconstateerd dat de in rekening gebrachte tarieven voor de bouwleges beperkte afwijkingen vertonen ten opzichte van de tarieven zoals deze zijn vastgelegd in de verordening. *Wij hebben het College geadviseerd interne controle uit te laten voeren op de in rekening gebrachte tarieven en bijvoorbeeld een software-matige oplossing te zoeken voor een subadministratie.*

- **Loonheffing**

Uit onze controle is naar voren gekomen dat de aangifte loonheffingen niet overeen komt met de af te dragen loonheffing volgens de salarisadministratie. De afdrachten komen overeen met de aangiften. *Wij hebben het College geadviseerd de Connectie de oorzaak van deze verschillen te laten onderzoeken.*

- **Wet normering Topinkomens**

De WNT regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector en stelt maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Voor uw gemeente zijn dat de griffier en de gemeentesecretaris.

Op basis van de WNT is uw organisatie verplicht de beloningen van topfunctionarissen openbaar te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2021 van € 209.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2021 is voor geen van de topfunctionarissen en/of overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Wij hebben het College geadviseerd de jaarstukken 2020 en 2021 via het internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken om zo te voldoen aan de verplichtingen uit de WNT.

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

4.4 Overige bevindingen

- **IT omgeving**

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening.

Tijdens de interimcontrole hebben we een aantal aandachtspunten meegegeven, die we in de managementletter hebben gerapporteerd aan het College.

Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd door Logius op de informatiebeveiliging, de zogenaamde ENSIA-audit. *Wij hebben het College geadviseerd de bevindingen inzake de beveiliging DigiD binnen afzienbare tijd op te pakken.*

5. Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementletter en de bestuursbrief gerapporteerd.

Samenvatting managementletter en bestuursbrief

Tijdens de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter d.d. 18 november 2021 gerapporteerd aan het College. Een samenvatting daarvan hebben wij opgenomen in de bestuursbrief voor de gemeenteraad.

De interne beheersing is in de basis op orde. Gedurende de Coronaperiode en het thuiswerken is de interne beheersing niet verstoord.

Wij hebben aandacht gevraagd voor het opzetten en uitwerken van een goed systeem van risicomanagement. De planning en control cyclus is in de basis op orde.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat, hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden verricht om dit risico te verlagen.

Hieronder geven wij kort weer welke werkzaamheden zijn uitgevoerd voor onze top 3 risico's:

- **Juistheid en volledigheid lokale heffingen**

De belastingen en heffingen worden door de Connectie geheven en geïnd.
De gevraagde controle informatie vanuit de Connectie is opgeleverd.

- **Beheersing uitbestede diensten**

Uw organisatie heeft relatief veel taken en diensten uitbesteed aan diverse partners. Bij het uitbesteden van diensten blijft het College van B&W verantwoordelijk voor de rechtmatige, juiste en volledige verwerking van de financiële gevolgen. Het is belangrijk met de samenwerkende partners niet alleen een goede dienstverlening, maar ook goede afspraken te maken over de verantwoordingsinformatie en de controle-informatie. Deze informatie hebben wij ontvangen voor het afronden van de jaarrekeningcontrole. Voor de financiële administratie is over 2021 een ISAE 3402 type 2 verklaring ontvangen waarin uitsluitsel wordt gegeven over de juiste opzet, bestaan en werking van de financiële administratie.

- **Europese aanbestedingen**

Naar aanleiding van de interim controle hebben wij uw aandacht gevestigd op het risico voor het onterecht niet Europees aanbesteden. In de organisatie is daar aandacht voor, waardoor het risico beperkt is. Wij hebben aan de hand van de inkopen van 2018 tot en met 2021 een controle uitgevoerd op de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen. Hieruit zijn geen fouten naar voren gekomen. Wij hebben het College nog een aantal adviezen voor het proces meegegeven in de managementletter.

5. Interne beheersing

Landelijke ontwikkeling

Het College was altijd al verantwoordelijk voor het rechtmatig handelen van uw gemeente. Maar na de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording over 2022 neemt het College heel expliciet de verantwoordelijkheid hiervoor. Het College legt over het rechtmatig handelen verantwoording af in de jaarrekening aan de Raad De kaderstellende en controlerende taak van de Raad op de financiële rechtmatigheid van transacties krijgt hierdoor extra aandacht. Daarnaast biedt de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording ook een kans om de kwaliteit van de interne beheersing te versterken.

De wijziging van de gemeentewet met daarin de verplichting tot het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording is in het voorjaar geagendeerd.

Pas na de wetswijziging is het mogelijk verdere stappen te ondernemen in het aanpassen van de financiële verordening, de controleverordening en het controleprotocol.

Normenkader

De commissie BBV adviseert de door de Raad gedelegeerde bevoegdheden aan het College niet op te nemen in het normenkader rechtmatigheid. De commissie BBV heeft daarnaast voorgeschreven dat dit normenkader jaarlijks geactualiseerd dient te worden en expliciet dient te worden vastgesteld door de Raad.

Aanpassingen in financiële verordening

In de kadernota Rechtmatigheid 2022 worden de volgende aspecten aangehaald om in de financiële verordening op te nemen:

- De kaderstelling op het gebied van rechtmatigheid vormgeven;
- De verantwoordingsgrens – de grens tot waar onrechtmatigheden worden geaccepteerd - op basis van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves;
- De rapportagegrens – de grens voor het melden van afwijkingen door het College - voor de rechtmatigheidsverantwoording;
- De manier waarop wordt om gegaan met begrotingsonrechtmatigheden. Hieruit moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door de Raad;
- De afspraken tussen de Raad en het College over verschuivingen van uitgaven tussen jaarschijven in een investeringsbudget;
- De kaders indien specifieke budgetten bij onderuitputting op jaareinde in bestemmingsreserves opgenomen worden.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Geen	n.v.t.	n.v.t
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen gedupeerden door de toeslagen affaire	Geen	n.v.t.	n.v.t
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Geen	n.v.t.	n.v.t
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Geen	n.v.t.	n.v.t
F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2022 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 4	Geen	n.v.t.	n.v.t.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 5	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)	Geen	n.v.t.	n.v.t.

6. SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 d.d. 31 januari 2022.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Geen	n.v.t.	n.v.t.

7. Onze verantwoordelijkheid

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2021 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Onderdeel van de jaarrekening is de SiSa bijlage. Met deze bijlage legt het College verantwoording over de besteding van Rijksbijdragen af aan het Rijk.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 57.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 170.000 (3% van de lasten). Voor SiSa en voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2021 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

Tekenend accountant	26
Controleteam	405

Dank u voor de samenwerking

8. Afsluiting

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de raad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant.

Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Toegevoegde waarde

die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van gemeente Rozendaal, te Rozendaal

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Rozendaal te Rozendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Rozendaal op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021, ter kennisgeving aan de gemeenteraad voorgelegd.

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2021;
2. de balans per 31 december 2021;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 31 januari 2017 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Rozendaal zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 57.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 57.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 31 januari 2017, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 14 juni 2022

Stolwijk Kelderman

w.g. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Turap 1 2022

Adviseur	: A. van der Wiel	**Datum B&W**	: 14 juni 2022
Programma	: N.v.t.	**Datum Raad**	: 5 juli 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: **ja**

Aan de Raad

Aanleiding
Conform de financiële verordening wordt er drie keer per jaar een tussenrapportage aangeboden aan de raad. Zoals eerder gemeld zal dat in 2022 twee keer gebeuren. Dit is de eerste turap over 2022.

Gevraagde beslissing
1. De eerste tussenrapportage ter kennisgeving aan te nemen

Wat willen we bereiken?
De doelstelling is om de raad te informeren over de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Argumenten
Deze tussenrapportage laat een voordelig saldo zien van € 73.500. Het betreft structurele en incidentele afwijkingen. Structureel gaat het om de invulling sociaal domein (in de kadernota 2023-2026 is dit meerjarig reeds opgenomen) de cao verhoging en de uitkering uit gemeentefonds. Incidenteel is de coronacompensatie, de verhoogde bijdrage WgsW en de klimaatmiddelen in het gmeentefonds. Of de hogere energiekosten structureel zijn moet nog blijken.
Na bijboeking op het begrotingssaldo resteert er voor 2022 een voordelig saldo van € 125.070.

Kanttekeningen
Niet van toepassing.

Wat mag het kosten?
Het voordelige saldo van deze tussenrapportage ad € 73.500 wordt verantwoord bij de post begrotingssaldo 2022.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Turap 1

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 juni 2022

Besluit:

1. De eerste tussenrapportage ter kennisname aan te nemen
2. De begrote uitgaven in begrotingsjaar 2022 te laten stijgen met in totaal € 190.500 en de begrote inkomsten te laten stijgen met € 264.000 conform bijgaande turap.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 5 juli 2022

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Gemeente
ROZENDAAL

Turap 1

Voorwoord en leeswijzer

Voor u ligt de eerste tussenrapportage (Turap 1) van 2022.

Opzet

Alleen wanneer er sprake is van een afwijking wordt daar in het betreffende programma aandacht aan geschonken, zowel beleidsmatig als financieel. Wanneer dat niet het geval is, komt het programma in deze Turap ook niet voor.

De Turap wordt afgesloten met een totaaloverzicht van de financiële effect op het financieel meerjarig perspectief en zo nodig met een toelichting op de ontwikkeling van de vermogenspositie en de weerstandsratio.

14 juni 2022

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

de secretaris,	de burgemeester,
Boele Boelens	Ester Weststeijn

Inhoudsopgave

VOORWOORD EN LEESWIJZER **1**

PROGRAMMA'S **4**

PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING 5
PROGRAMMA 2: VERKEER EN VERVOER 5
PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN 6
PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU 6
IN DE BEGROTING 2022 NEMEN WIJ DEZE POST VAN € 105.000 OP. 6

RECAPITULATIE EN RESERVES **7**

FINANCIËLE SAMENVATTING 7
VERMOGENSPOSITIE EN WEERSTANDSRATIO 8

Programma’s

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Beheer overige gebouwen en gronden
Doordat de energiecontracten zijn verlopen betaalt Rozendaal een variabele prijs. Door de geopolitieke ontwikkelingen is deze bijna verdubbeld (van € 11.000 naar € 19.000). Momenteel vindt een regionale aanbesteding voor gas plaats, waar Rozendaal zich voor het eerst bij heeft aangesloten. Tot het nieuwe contract is afgesloten, zal Rozendaal meer betalen. In de kadernota is reeds geanticipeerd op deze ontwikkeling.

Overhead
In de raad van 8 februari 2022 is ingestemd met de taakinvulling sociaal domein. Daarin is aangegeven in de turap terug te komen op de financiële vertaling voor dit jaar. Inmiddels is een nieuwe medewerker geworven en kunnen we voor 2022 bepalen wat de kosten hiervoor zijn.

De totale salariskosten van het personeel vallen hoger uit door een aantal oorzaken. In de nieuw afgesloten cao is een hogere salarisstijging (€ 29.000) opgenomen dan voorzien bij de begroting. De cao is pas rond de jaarwisseling 2021/2022 tot stand gekomen en kon derhalve niet worden meegenomen in de begroting 2022. Tevens is er een coronacompensatie (€ 15.000) toegekend zoals in de nieuwe cao is overeengekomen. Ook de sociale lasten dragen bij aan een toename van de kosten.

Gemeentefonds
Op 1 juni is de mei-circulaire over het gemeentefonds verschenen. Uit deze circulaire blijkt dat Rozendaal in 2022 fors meer geld gaat ontvangen. Grotendeels komt dit doordat het rijk meer uitgaven verwacht te gaan maken. Conform de gehanteerd trap-op-trap-af methode groeien de gemeenten daarin mee. Daarnaast wordt een bedrag van € 105.000 ontvangen voor de uitvoeringskosten voor klimaat – en energiebeleid. Over de budgetten voor de komende jaren vinden nog gesprekken plaats tussen VNG, IPO en het Rijk.

Financieel effect
De begrotingspost voor energiekosten gemeentehuis wordt bijgesteld van € 11.000 naar € 19.000.
De begrotingspost voor salarissen wordt bijgesteld met € 48.000 als gevolg van de cao-ontwikkelingen en voor € 20.500 voor de taakinvulling sociaal domein. De totale salarislast stijgt hiermee van € 950.831 naar € 1.019.331.
De uitkering uit het gemeentefonds wordt bijgesteld met een bedrag van € 264.000 van € 2.912.000 naar € 3.176.000.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Verkeer, wegen en water
Doordat de energiecontracten zijn verlopen, betalen wij hogere kosten voor elektra voor de openbare verlichting. Als elektra in de regio wordt aanbesteed, overwegen we ons hierbij aan te sluiten. In de kadernota hebben we rekening gehouden met hogere energiekosten voor openbare verlichting.

Financieel effect
De begrotingspost voor elektra openbare verlichting stijgt van € 12.500 naar € 15.500

Programma 6: Sociaal domein

Wmo en jeugd
De afrekening over het eerste kwartaal inzake de programmakosten Wmo en jeugd geeft enigszins inzicht in de kosten over 2022. Als we de kosten doortrekken over het hele jaar lijken we op een tekort af te stevenen van ongeveer € 75.000. De prognose voor de rest van het jaar is echter lastig te geven. Het gaat hier om open-eind regelingen waarvan moeilijk inzichtelijk is te maken wat er nog aan aanvragen binnen zal gaan komen. Hier speelt de kleine schaal van Rozendaal ons parten, bij een grotere gemeente met grotere volumes middelen deze effecten uit.

Begeleide participatie
Bij de WgSW regeling die wordt door uitgevoerd door de MGR stellen wij de begroting bij met € 6.000. Reden hiervoor is de afbouw van de SW. De ouder wordende populatie met een hoger ziekteverzuim en verminderde productiviteit zorg voor stijgende kosten. Dit is een landelijk beeld.
Zoals bij de behandeling van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen in de raad van 31 mei 2022 aangegeven, wijzigt de bijdrage van Rozendaal aan de MGR. De kostenstijging wordt voor een groot deel verklaard door de relatie lage uitstroomprognoses..

Financieel effect
De begrotingspost voor de WgSW regeling stijgt hiermee van € 50.600 naar € 56.600

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Energietransitie
In de mei-circulaire over het gemeentefonds wordt een bedrag van € 105.000 toegekend voor de uitvoeringskosten klimaat- en energiebeleid. Deze middelen reserveren wij vooralsnog ten behoeve van de hiermee nog te maken kosten.

Financieel effect
In de begroting 2022 nemen wij deze post van € 105.000 op.

Recapitulatie en reserves

Financiële samenvatting

In onderstaande tabel zijn alle afwijkingen samengevat en afgezet tegen het begrotingssaldo.

	2022
Primitief begrotingssaldo	**51.570**
Programma 0	
Taakinvulling sociaal domein	-20.500
Energiekosten gemeentehuis	-8.000
Salariskosten	-48.000
Gemeentefonds	264.000
Programma 2	
Electra openbare verlichting	-3.000
Programma 6	
MGR bijdrage WgsW	-6.000
Programma 7	
Uitvoeringkosten klimaat/energiebeleid	-105.000
Bijgesteld begrotingssaldo (tm turap 1)	**125.070**

Vermogenspositie en weerstandsratio

In onderstaande tabel is een actueel overzicht van het vermogen opgenomen. De eerste kolom bevat de feitelijke stand per 31-12-2021 (conform jaarrekening). In de tweede kolom zijn de claims opgenomen. Dit betreffen raadsbesluiten op reserves die niet of niet geheel uitgevoerd zijn. De derde kolom geeft daarmee in feite de beschikbare stand per reserve weer.

1.	2.	3.	4.	5.
	Saldo 1-1-2021	**Claims**		**Saldo beschikbaar**
A. Algemene reserve				
Vrije algemene reserve	4.219.491	778.772	1	3.440.719
subtotaal A	**4.219.491**	**778.772**		**3.440.719**
B. Bestemmingsreserves				
Reserve monumenten	25.959	0		25.959
Reserve sociaal domein	132.644	0		132.644
Vervangingsreserve inventaris gemeentehuis	95.939	0		95.939
Reserve digitalisering	164.358	28.750	2	135.608
Reserve fietspaden	145.706	145.706	3	0
Reserve wegen	95.408	0		95.408
Reserve begraafplaats	18.913	0		18.913
Reserve dekking kapitaallasten	4.320.722	4.320.722	4	0
Reserve energietransitie	216.575	216.575	5	0
subtotaal B	**5.216.224**	**4.711.753**		**504.471**
C. Voorzieningen				
Voorziening riolering	999.000	0		999.000
Voorziening wachtgeld/pensioen wethouders	377.793	0		377.793
subtotaal C	**1.376.793**	**0**		**1.376.793**
Totaal	**10.812.508**	**5.490.525**		**5.321.983**

1 Dit betreft de (rest)kredieten voor: Verandermanagement € 25k, bestemmingsplannen 11k, omgevingswet 28k, bestemmingsplan Steenhoek 14K, omgevingsvisie 56K, verkeersmaatregelen 7K, Pinkenberg 88K, energietransitie 102K, beplanting Steenhoek 16k, fietspad 170K, Digitale agenda 66K, rollen digitale agenda 96K, herziening bestemmingsplan Dorpsschool 10k, planschades 195k en enkele kleinere posten.

2. Dit betreft de glasvezelverbinding

3. Dit betreft de renovatie fietspad Kluizenaarsweg.

4. Dit betreffen de afschrijvingslasten die conform de systematiek uit deze reserve worden onttrokken

5. Dit betreft de reeds beschikbaar gestelde kredieten voor de energietransitie en de subsidieregeling voor inwoners

Weerstandsratio

Bij elke turap geven we ook de weerstandsratio aan. Het risicoprofiel is conform de meest recente begroting of jaarrekening (dat zijn de twee momenten in het jaar dat het profiel geactualiseerd wordt). Voor het weerstandsvermogen geldt het bedrag van de algemene reserve uit de derde kolom van bovenstaande tabel.

Weerstandsvermogen		Beschikbaar		Benodigd
Structureel	A	10.000	B	120.000
Incidenteel	C	3.678.188	D	127.500
Totaal	E	3.688.188	F	247.500
Structureel (A/B)		0,08		
Incidenteel (C/D)		28,85		
Totaal (E/F)		14,90		

Met een weerstandsratio van 14,9 is de gemeente Rozendaal op dit moment in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Ontwerpbegroting 2023 VGGM

Adviseur	: K. Schaap	**Datum B&W**	: 21 juni 2022
Programma	: 0 en 7	**Datum Raad**	: 5 juli 2022
Portefeuillehouder	: E. Weststeijn/T. van der Pas	**Openbaar**	: ja

---

Aan de Raad

Aanleiding
Op 28 april 2022 heeft onze Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) de ontwerpbegroting 2023 voor een zienswijze aangeboden aan de raden van de 15 deelnemende gemeenten. De VGGM verzoekt de gemeenten om voor 15 juli 2022 de zienswijze bij de directie van het Dagelijks Bestuur van de VGGM aan te leveren, zodat de zienswijze bij vaststelling van de begroting 2023 in het Algemeen Bestuur van de VGGM kan worden meegenomen. De ontwerpbegroting 2023 bevat tevens de geactualiseerde begroting 2022 en een voorstel voor de resultaatbestemming 2021.

Gevraagde beslissing
1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2023 van de VGGM.
2. Kennis te nemen van de jaarrekening 2021 en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021.
3. Bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de VGGM ten aanzien van de ontwerpbegroting 2023 van VGGM en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021.
4. De gevolgen van de definitief vastgestelde begroting te verwerken in de programmabegroting 2023 van Rozendaal.

Wat willen we bereiken?
Door u in de gelegenheid te stellen om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting van de VGGM, kunt u invloed uitoefenen op financiën, taken en te behalen doelstellingen van de VGGM. De zienswijzemogelijkheid is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM, 2015) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Argumenten
1. De ontwerpbegroting 2023 brengt helder in beeld waarop de te verwachten uitgaven voor 2023 zijn gebaseerd
De ontwerpbegroting is een weergave van inhoud en financiën voor de VGGM in 2023. In deze begroting staat hoe de VGGM inspeelt op landelijke ontwikkelingen en welke regionale accenten in de uitvoering van het beleid zijn vastgelegd. De begroting en kaders worden normaliter in de maand december twee jaar voor het betreffende begrotingsjaar opgesteld (dat zou in dit geval dus december 2021 zijn geweest). Het AB van de VGGM heeft in december 2021 besloten de totstandkoming van deze ontwerpbegroting 2023 enige maanden uit te stellen tot april 2022, zodat de effecten van een aantal recente ontwikkelingen kunnen worden verwerkt.

De ontwerpbegroting 2023, achterliggende documentatie en het jaaroverzicht 2021 inclusief het jaarverslag 2021 zijn te vinden op www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde. De VGGM heeft in mei en juni 2022 een aantal fysieke raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd voor (nieuwe) raads- en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen.

2. Een aantal ontwikkelingen leiden tot een structurele en onvermijdelijke kostenverhoging
In de ontwerpbegroting van de VGGM zien we een aantal elementen die doorwerken in onze (structurele) bijdragen aan de VGGM. We verwerken deze in onze eigen programmabegroting voor 2023 (e.v.). Het gaat met name om:
- loon-/prijscompensatie (bijna € 1,4 mln. in 2023);
- functiewaarderingstraject GGD (€ 596.000 in 2023, oplopend naar € 999.000 in 2025);
- vaccinatie tegen Meningokokken (€ 283.000 in 2023);
- uitbreiding prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan zwangere vrouwen in een kwetsbare situatie (€ 198.000 in 2023).

De kosten van loon-/prijscompensatie en van de functiewaardering bij de GGD zijn niet te vermijden. De functiewaardering is eerder al als risico benoemd, toen nog zonder bedrag. De kosten voor de Meningokokkenvaccinaties en uitbreiding prenataal huisbezoek worden voor de gemeenten (naar verwachting) gecompenseerd via het Gemeentefonds.

3. Versterking bedrijfsvoering VGGM leidt in het voorstel tot structurele kostenverhoging en incidenteel kosten voor verdiepend onderzoek
Uit een benchmarkonderzoek (2021) is gebleken dat de bedrijfsvoering van de VGGM krap is georganiseerd. De VGGM ziet het als noodzakelijk om de bedrijfsvoering op korte termijn te versterken. Met de eerste voorstellen daarvoor is een structureel bedrag van € 1,5 mln. gemoeid, te verdelen over de gemeentelijke bijdragen Brandweer en GGD. Dat bedrag is gebaseerd op een inschatting. Daarnaast wil de directie van de VGGM uit het overschot van 2021 een bedrag van € 400.000 bestemmen voor een diepgaand onderzoek naar de bedrijfsvoering. Onderstaand kader bevat een nadere toelichting.

Programma 'Samen Beter Bedrijfsvoeren'
De benchmark brandweerzorg (2021), de toename van het takenpakken dat de VGGM in opdracht van het rijk moet uitvoeren en actuele wijzigingen in wet- en regelgeving (denk aan taken rondom Covid-19 en toegenomen ICT risico's) zorgen ervoor dat sprake is van een taakverzwaring voor de Veiligheidsregio's. Gelet op de krappe ondersteuning bij de VGGM is er een risico dat het primaire proces wordt geraakt. Dit primaire proces staat overigens ten dienste van én de veiligheidspoot (brandweer, crisis, bevolkingszorg) én de gezondheidspoot (GGD-taken).

De VGGM gaat met alle bestuurders in gesprek om een gezamenlijke ambitie en plan op te stellen. Op basis van deze uitkomsten kunnen maatregelen voor de middellange termijn en een uitgangspunt voor een toekomstbestendig overheadpercentage worden vastgesteld. De VGGM wil voor dit onderzoek incidenteel € 100.000 reserveren. Deze kosten hebben met name betrekking op de strategische begeleiding, het operationaliseren van de ambitie en externe toetsing. Voor de analyse van de werkprocessen en rolverduidelijking stelt de VGGM voor om incidenteel € 300.000 te reserveren. Dit betreft de interne begeleiding, de uitwerking van de processen op hoofdlijnen en identificeren van hiaten in de huidige invulling van de processen en rollen. VGGM stelt voor het resultaat over 2021 te gebruiken ter dekking van deze incidentele kosten.

4. De jaarrekening 2021 sluit positief; de ontwerpbegroting 2023 bevat een voorstel voor de resultaatbestemming

De VGGM heeft van de € 174 mln. begrote inkomsten € 1,7 miljoen niet besteed (ongeveer 1%). Het batig saldo is met name ontstaan door minder activiteiten als gevolg van COVID-19 binnen het programma Brandweerzorg is gerealiseerd. De € 1,7 mln. is als te bestemmen resultaat als volgt verantwoord. In 2021 is bestuurlijk besproken om de financiële effecten voor 2022 als gevolg van de functiewaardering voor artsen en verpleegkundigen uit het overschot te dekken (€ 479.000). Om de administratieve last van de afbouw van bevolkingszorg te beperken wordt voor 2022 € 132.000 uit het resultaat van 2021 afgedekt. Daarnaast wordt dus voorgesteld om voor het programma 'Samen Beter Bedrijfsvoeren' € 400.000 te reserveren uit het resultaat. Dit betekent dat van het voorlopige resultaat (€ 1,7 mln.) in totaal € 1.011.000 gereserveerd wordt. Het restant vloeit naar rato terug naar de gemeenten. De voorgenomen resultaatbestemming 2021 is opgenomen in paragraaf 3.6 van de ontwerpbegroting 2023.

4. Onze conceptzienswijze is kritisch op de structurele investeringen in bedrijfsvoering en de incidentele bestemming van het resultaat
De directie van de VGGM geeft zoals gezegd aan € 1,5 mln. (waarbinnen 9,5 fte) structureel nodig te hebben voor de versterking van de bedrijfsvoering. De onderbouwing voor dit bedrag is gebaseerd op een 'beste inschatting van dit moment'. Het college vindt dit een (te) magere onderbouwing om een uitzetting van de begroting te verdedigen. Voorstel is om dit op te nemen in de conceptzienswijze namens uw raad.

Naast de structurele uitbreiding met 9,5 fte wil de directie een onderzoek laten doen om diepgaander uit te zoeken wat er nodig is. Onderdeel van dit onderzoek vormen de gezamenlijke ambities van bestuur en organisatie ten aanzien van de uitvoering van taken die zijn ondergebracht bij VGGM. Daarbij wordt aangegeven dat indien uit dit onderzoek blijkt dat de uitbreiding niet nodig is, de voorgestelde uitzetting van de begroting vanzelfsprekend niet wordt doorgevoerd. Ook is denkbaar dat op basis van dit nader onderzoek aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Deze maatregelen zouden dan aansluitend worden verwerkt in de begroting 2024. Dit lijkt de verkeerde volgorde: eerst dient onderzoek plaats te vinden, daarna kan indien nodig beargumenteerd een verhoging worden voorgesteld. Voor de meest urgente zaken in 2022 en 2023 kan in de tussentijd wellicht een oplossing worden gezocht binnen bestaande (personeels)budgetten. Het voorstel is om dit punt op te nemen in de conceptzienswijze namens uw raad.

Zoals gezegd stelt de directie voor om € 400.000 uit het positieve jaarrekeningresultaat te gebruiken voor het onderzoek naar de versterking van de bedrijfsvoering. In de ogen van het college is dit een (te) fors bedrag en moet het voor minder kunnen. Ook dit punt is in de conceptzienswijze opgenomen.

Tot slot is het wat betreft het college noodzakelijk om te kijken welk deel van de kosten ten laste van de huidige begroting kunnen komen (door terugdringen van andere kostenposten), voordat tot uitzetting van de begroting wordt besloten. Dit is niet anders dan hoe het in gemeenten gaat. Daarbij komt dat wij vorig jaar geconfronteerd werden met een fors hogere bijdrage aan de VGGM vanwege de herverdeling van de brandweerkosten. In onze zienswijze kwam toen terug dat onze raad aandringt op structurele besparingen bij de VGGM. In plaats van met besparingen worden we nu opnieuw geconfronteerd met hogere kosten. Het voorstel is om dit op te nemen in de conceptzienswijze van uw raad.

Kanttekeningen
1. Door autonome ontwikkelingen wordt de druk op de bedrijfsvoering hoger

De autonome ontwikkelingen waardoor de versterking van de bedrijfsvoering noodzakelijk worden geacht zijn onder andere de implementatie van de Wet Open Overheid, eisen rond informatiebeveiliging en privacy (o.a. splitsing CISO – FG), eisen rond en inregelen van de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening en de beheersing fiscale risico's. In paragraaf 2f van de conceptbegroting worden deze ontwikkelingen toegelicht.

Het college erkent en ondersteunt de noodzaak voor versterking van de bedrijfsvoering. De risico's nemen toe, en doen zich ook daadwerkelijk voor. Als voorbeeld noemen we een situatie die zich in 2021 voor deed rond de (te lage) afdracht van een verplichte heffing en issues op informatieveiligheid Als gemeente hebben wij ook met dergelijke risico's te maken. In die zin zijn de investeringen in de bedrijfsvoering herkenbaar, verdedigbaar en mogelijk in de toekomst ook deels onontkoombaar.

2. Landelijke risico's kunnen in de toekomst leiden tot een verdere uitzetting van de
De VGGM adresseert een aantal grote risico's. Deze zijn niet financieel vertaald, maar dragen wel het risico in zich dat ze op termijn leiden tot verdere kostenstijgingen. Overigens betreft het merendeels risico's die zich niet beperken tot ónze regio, maar die landelijk spelen. Het betreft met name:
- de meerjarige effecten van het COVID-19 virus op de reguliere dienstverlening;
- complexiteit van de positie van brandweervrijwilligers naar aanleiding van de implementatie van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA);
- arbeidsontwikkelingen, waaronder een krappe arbeidsmarkt, vergrijzing en vitaliteit;
- toenemende ICT-lasten als gevolg van verdere digitalisering en plaatsonafhankelijk werken.

Wat gaan we daarvoor doen?
a) Planning
Na besluitvorming in uw raad van 5 juli sturen we de zienswijze naar het DB van de VGGM (deadline: 15 juli). Het bestuur van VGGM betrekt de zienswijzen van de betrokken gemeenten bij hun besluitvorming over de ontwerpbegroting 2023. Begin september 2022 stelt het AB van de VGGM de begroting 2023 en de bestemming van het resultaat 2021 vast.

b) Evaluatie
N.v.t.

Wat mag het kosten?
Effect op begroting
In de ontwerpbegroting 2023 van de VGGM staat een begrote bijdrage voor onze gemeente van € 180.601. De bijdrage 2023 stijgt voor het totaal van taken met € 19.251 ten opzichte van onze raming in onze meerjarenbegroting 2022-2025 (€ 161.350). De kosten zijn als volgt onder te verdelen.

Taak	**Verdeelsleutel**	**Nieuwe raming begroting Rozendaal 2023 o.b.v. Ontwerpbegroting VGGM 2023**	**Raming begroting Rozendaal 2023 (in meerjarenbegroting 2022-2025)**
Veiligheid (OOV en brandweer)	O.b.v. Gemeentefonds, cluster OOV	€ 118.593*	€ 103.000
Bevolkingszorg	O.b.v. # inwoners 1-1-'21	€ 1.674	€ 29.450
GGD	O.b.v. # inwoners 1-1-'21	€ 29.998	

JGZ	O.b.v. # jeugd 1-1-'21	€ 25.516	€ 28.900
Rijksvaccinatieprogramma	O.b.v. # jeugd 1-1-'21	€ 4.820	
Totaal		**€ 180.601**	**€ 161.350**

Tabel 1: begroting VGGM 2023, vergeleken met raming 2022

** zie de verder uitwerking in tabel 2, jaarschijf 2023*

Verdere uitwerking cluster Veiligheid (OOV en brandweer)

Effect nieuwe verdeelsleutel

Vorig jaar is door de deelnemende gemeenten een nieuwe systematiek afgesproken voor de verdeling van de kosten van brandweerzorg. De nieuwe systematiek, die gebaseerd is op de gemeentelijke uitkering voor brandweer en OOV uit het Gemeentefonds, pakt onder andere voor onze gemeente zeer ongunstig uit. Om het effect voor de nadeelgemeenten enigszins te dempen heeft het AB van de VGGM besloten tot een gefaseerde invoering. Door deze systematiek stijgt de jaarlijkse bijdrage van Rozendaal op dit onderwerp van € 82.000 in 2021 naar ruim € 160.000 in 2025 (n.b.: cijfers zoals opgenomen in onze begroting 2022-2025).

Component inflatie

Abusievelijk is de jaarlijkse component vorig jaar in de begroting niet meegenomen. We rekenen hier met € 4.000 per jaar, cumulatief. We corrigeren dat in de komende begroting.

Bedrijfsvoering

De nu voorgestelde versterking van de bedrijfsvoering (de € 1.5 mln.) betekent voor onze gemeente een toename van € 4.000 per jaar (structureel). Deze komt geheel terug in het cluster Veiligheid, maar de versterking van de bedrijfsvoering is zoals gezegd óók nodig in en draagt bij aan de bedrijfsvoering ten behoeve van het gezondheidsdeel van onze VGGM.

Dit alles leidt dan tot de volgende bijdragen voor het cluster Veiligheid.

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bijdrage Rozendaal cluster OOV en brandweer	€ 82.000	€ 95.000	€ 119.000	€ 127.000	€ 177.400

Tabel 2

Resultaatbestemming 2021

Het algemeen bestuur van de VGGM neemt in september tevens een besluit over de resultaatbestemming, met in achtneming van de zienswijzen van de gemeenten. Het voorstel voor de bestemming van het resultaat 2021 van € 1,7 mln. is als volgt:

- Functiewaardering GGD: € 478.000
- Afbouw bevolkingszorg: € 132.000
- Onderzoek bedrijfsvoering 2022: € 400.000

Als dit voorstel wordt overgenomen vloeit er ongeveer € 700.000 terug naar de gemeenten. Dat is ongeveer € 1 per inwoner. Het definitieve bedrag wordt verwerkt in de tweede Turap.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit ontwerpbegroting VVGM 2023
2. Brief aan VGGM met reactie (zienswijze)
3. Aanbiedingsbrief VGGM
4. Ontwerpbegroting VGGM 2023
5. Jaarverslag 2021 VGGM
6. Accountantsverslag 2021

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 5 juli 2022,

Besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2023 van de VGGM.
2. Kennis te nemen van de jaarrekening 2021 en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021.
3. Bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de VGGM ten aanzien van de ontwerpbegroting 2023 van VGGM en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021.
4. De gevolgen van de definitief vastgestelde begroting te verwerken in de programmabegroting 2023 van Rozendaal.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

GEMEENTE ROZENDAAL

Aan het dagelijks bestuur van
De Veiligheids- en Gezondheidsregio
Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Briefnr.	: -	Bijlage(n):	: -
Behandeld door	: K. Schaap	Datum:	: 5 juli 2022
Telefoonnr.	: 026-3843666		
Uw brief	: 211129-0113		

Onderwerp: Zienswijze conceptbegroting 2023 VGGM

Geacht bestuur,

U heeft onze gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 15 juli 2022 een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2023 van de VGGM. In zijn vergadering van 5 juli jl. heeft de gemeenteraad de ontwerpbegroting behandeld.

Algemeen
De gemeenteraad dankt u voor de inzichtelijke wijze waarop de begroting is ingericht. De informatie is goed toegankelijk en transparant. We hebben het gewaardeerd dat in mei/juni enkele bijeenkomsten zijn georganiseerd voor (nieuwe) raadsleden om op vlieghoogte te komen met de organisatie en de taken van de VGGM. Op hoofdlijnen hebben wij geen opmerkingen over de beleidsmatige ontwikkelingen zoals opgenomen in de ontwerpbegroting.

Kostenbeheersing noodzakelijk
Vorig jaar werden wij geconfronteerd met een fors hogere bijdrage aan de VGGM vanwege de herverdeling van de brandweerkosten. In onze zienswijze (april 2021) hebben wij aangegeven ons niet te kunnen vinden in de uitkomst die dat voor de gemeente Rozendaal had. Daarbij hebben we nadrukkelijk opgenomen dat wij van de VGGM de komende jaren een kritische blik verwachten op de omvang van de totale begroting van de VGGM, en de mogelijkheden om de komende jaren verdere besparingen te realiseren. In plaats van met besparingen worden we helaas opnieuw geconfronteerd met fors hogere kosten.

Versterken bedrijfsvoering
U geeft aan voor de versterking van de bedrijfsvoering structureel een bedrag van € 1,5 miljoen nodig te hebben. Wij zien dat investeringen in de bedrijfsvoering verdedigbaar en mogelijk in de toekomst ook deels onontkoombaar zijn. Wij vinden de onderbouwing van een dergelijk structureel bedrag in déze begroting echter te matig. We zijn vooralsnog niet overtuigd van de noodzaak van (al) deze kosten en vinden die zonder gedegen onderbouwing niet te verantwoorden. U kondigt aan dat

GEMEENTE ROZENDAAL

u een nader onderzoek wilt doen naar de versterking van de bedrijfsvoering. Het nadere onderzoek in 2022 zal uitwijzen of de ingeschatte formatie-uitbreiding noodzakelijk is en zo nodig zal leiden tot bijstelling van de begroting 2023. Wij vinden het zuiverder om eerst het onderzoek te houden en pas daarna met een eventuele claim voor een hogere bijdrage te komen. Wij rekenen er daarbij op dat u voor de meest urgente zaken in de tussentijd binnen de eigen begroting een oplossing vindt.

Loon- en prijsstijgingen
De verwerking van deze indexeringen zouden onderdeel uit moeten maken van een meerjarenbegroting. Het voordeel daarvan is dat de deelnemende gemeenten niet ieder jaar worden verrast door deze lastentoename.

Over de overige verhogingen van de bijdrage hebben wij geen opmerkingen.

Bestemming resultaat jaarrekening 2021
Een bedrag van € 400.000 reserveren voor het onderzoek naar de bedrijfsvoering vinden wij (te) fors. Bovendien is ook dit bedrag nauwelijks onderbouwd. Voor (veel) minder geld zou al een goed onderzoek uitgevoerd moeten kunnen worden.

Voor het overige hebben wij geen opmerkingen over de bestemming van het resultaat over 2021.

Wij ontvangen graag na uw vergadering van het Algemeen Bestuur in september uw reactie op wat er met de zienswijze is gebeurd en tot welke aanpassingen dit in de ontwerpbegroting heeft geleid.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Rozendaal

De Griffier
Klaas Schaap

De Voorzitter
Ester Weststeijn

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Aan: Colleges van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraden van onze deelnemende gemeenten

Datum 28 april 2022
Kenmerk 211129-0113
Contactpersoon Eric van Neerrijnen
E-mailadres eric.van.neerrijnen@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: conceptbegroting VGGM 2023 en bestemming resultaat jaarrekening 2021

Geachte leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting aan voor het begrotingsjaar 2023.
De begroting en kaders worden normaliter in december opgesteld. Het algemeen bestuur van VGGM heeft op 1 december 2021 besloten de totstandkoming van deze begroting 2023 enige maanden uit te stellen, zodat de effecten van een aantal ontwikkelingen kunnen worden verwerkt in deze begroting. Dit houdt tevens in dat de begroting 2023 ná de gemeenteraadsverkiezingen voor een zienswijze zal worden aangeboden aan de gemeenteraden. In december 2021 heeft VGGM aan de gemeenteraden een raadsinformatiebrief gestuurd met een schets van belangrijke ontwikkelingen die de basis vormen voor deze begroting.

Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over deze ontwerpbegroting naar te voren brengen bij het dagelijks bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur ter vaststelling wordt aangeboden. Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze uiterlijk 15 juli 2022 toe te sturen.

In deze brief maken wij van de gelegenheid gebruik een korte toelichting op de ontwerpbegroting te geven. Op onze website (www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde) vindt u de achterliggende documentatie. Op deze pagina vindt u ook het makkelijk toegankelijke jaaroverzicht 2021 en het volledige jaarverslag 2021.

Aankondiging informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert een reeks van raadsinformatiebijeenkomsten voor raadsleden en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Voor de begroting 2023 is ervoor gekozen om drie bijeenkomsten te organiseren op verschillende locaties in de regio. Deze bijeenkomsten zijn ook geschikt om als nieuw raads- of collegelid kennis te maken met VGGM. De bijeenkomsten vinden vanaf 18.30 uur plaats op 9 mei (Brandweerkazerne Arnhem-Noord), 17 mei (Hulpverleningscentrum Barneveld) en 7 juni (Brandweerkazerne Zevenaar). De uitnodiging voor deze bijeenkomsten is separaat verstuurd. Deelnemers kunnen zelf kiezen aan welke bijeenkomst zij willen deelnemen.

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

Programma Samen Beter Bedrijfsvoeren
Eén element van de ontwerpbegroting 2023 vraagt bijzondere aandacht: een aantal autonome ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en ICT veiligheid en het programma Samen Beter Bedrijfsvoeren. In paragraaf 2f worden de autonome ontwikkelingen benoemd, inclusief de versterkingsmaatregelen.

Het dagelijks bestuur is, net als de directie, zich er ten volle van bewust dat deze voorstellen gebaseerd zijn op een beste inschatting van dit moment. Daarom wordt voorgesteld nader onderzoek te doen (inclusief externe toetsing) zodat deze inschatting eind 2022 mogelijk bijgesteld kan worden. Onderdeel van dit onderzoek vormen de gezamenlijke ambities van bestuur en organisatie ten aanzien van de uitvoering van taken die zijn ondergebracht bij VGGM.

Mocht tegen de verwachting in blijken dat dit nader onderzoek aantoont dat uitbreiding niet nodig is, zal de voorgestelde uitzetting van de begroting vanzelfsprekend niet worden doorgevoerd. Ook is denkbaar dat op basis van dit nader onderzoek aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Deze maatregelen worden aansluitend verwerkt in de begroting 2024. Voorzien is dat de ontwerpbegroting 2024 in december 2022 ter consultatie zal worden aangeboden aan de raden.

Consultatie resultaatbestemming 2021
Op 6 april 2022 heeft het algemeen bestuur het jaarverslag over 2021 vastgesteld. Over de bestemming van het resultaat is nog geen besluit genomen. Ten aanzien van de bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze voorgenomen resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.6 van de onderliggende begroting 2023.

Het algemeen bestuur neemt een besluit over de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021 waarbij de ontvangen zienswijzen bij de besluitvorming worden betrokken.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,
Namens het dagelijks bestuur,

Anton Slofstra
Directie

Deze brief wordt tevens gemaild aan griffies en collegesecretariaten.

begroting 2023

BEGROTING & KADERS 2023

Begroting 2023

Bevat tevens de geactualiseerde begroting 2022

Versie ten behoeve van consultatie Colleges en Raden

1. Inleiding

Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2023.

De begroting en kaders worden normaliter in december 2 jaar voor het betreffende begrotingsjaar opgesteld. Het Algemeen Bestuur van VGGM heeft in december 2021 besloten de totstandkoming van deze begroting 2023 enige maanden uit te stellen, zodat de effecten van een aantal ontwikkelingen kan worden verwerkt in deze begroting. Dit houdt tevens in dat de begroting 2023 ná de gemeenteraadsverkiezingen voor een zienswijze zal worden aangeboden aan de gemeenteraden. In december 2021 heeft VGGM voor de gemeenteraden een ontwikkelingenbrief opgesteld. De geschetste ontwikkelingen vormen de basis voor deze begroting.

Het opstellen van dit document geeft eveneens de mogelijkheid om de geactualiseerde begroting 2022 nauwkeuriger op te stellen, doordat diverse bekostigingsgesprekken voor 2022 recent zijn afgerond. Denk hierbij aan afspraken met subsidiegevers, gemeenten inzake lokaal aanbod GGD en zorgverzekeraars.

Afgelopen jaar hebben de activiteiten van VGGM weer voor een belangrijk deel in het teken van de COVID-19 bestrijding gestaan. Dit zal ook voor 2022 het geval zijn, al zal de aard en omvang van deze activiteiten deels onzeker zijn. De kosten die samenhangen met de COVID-19 bestrijding voor 2022 worden door VWS vergoed.

Mede door de Covid19 pandemie is landelijk het gesprek gestart om aan gezondheidsbevordering meer aandacht te geven. Doel is om via preventie de macro zorgkosten te laten drukken of minder hard te laten stijgen. Uitkomsten hiervan kunnen leiden tot versterking van de preventieve gezondheidszorg.
De programmastructuur van deze begroting is:

Programma COVID-19

Programma Crisisbeheersing
- *Multi taken*
- *Bevolkingszorg*
- *Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)*

Programma Brandweerzorg
- *Operatie*
- *Risicobeheersing*
- *Meldkamer*

Programma GGD
- *Algemene Gezondheidszorg*
- *Jeugdgezondheidszorg*
- *Monitoring & Onderzoek*

Programma Ambulancezorg
- *Mobiele Zorg*
- *Zorgcoördinatie*

Programma Bedrijfsvoering

Op basis van deze programma indeling wordt de volgende begroting voorgesteld:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	**Realisatie** **2021**	**Begroting** **2022**	**Gew. Begr.** **2022**	**Begroting** **2023**	**Raming** **2024**	**Raming** **2025**	**Raming** **2026**
Programma Crisisbeheersing	4.346	4.660	4.764	4.695	4.695	4.695	4.695
Programma Brandweerzorg	37.512	38.133	37.702	37.764	37.764	37.764	37.760
Programma GGD	25.448	27.158	27.698	28.498	28.648	28.720	28.720
Programma Ambulancezorg	23.698	26.725	26.175	26.588	26.588	26.588	26.588
Programma Bedrijfsvoering	19.492	19.100	21.327	20.865	20.823	20.784	20.723
Programma COVID-19	62.766	0	55.414	0	0	0	0
Lasten	**173.261**	**115.776**	**173.079**	**118.410**	**118.518**	**118.551**	**118.486**
Gemeentelijke bijdrage	63.991	64.907	64.977	68.568	68.772	69.059	69.059
Lokaal aanbod	6.197	6.530	7.127	6.717	6.717	6.717	6.717
Rijksbijdragen	71.172	6.771	62.325	6.989	6.989	6.989	6.989
Zorgverzekeraars	23.861	25.990	25.737	26.169	26.169	26.169	26.169
Overige baten	8.859	10.519	11.239	9.401	9.401	9.401	9.401
Baten	**174.081**	**114.718**	**171.405**	**117.844**	**118.048**	**118.335**	**118.335**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**820**	**-1.058**	**-1.674**	**-567**	**-470**	**-216**	**-151**
Mutatie reserves	910	1.058	1.674	567	470	216	151
Resultaat na bestemming	**1.730**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.730**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor 2023 is een toename te zien van de bedrijfsvoering en de kosten van de GGD als gevolg van een nieuwe functiewaardering voor verpleegkundig medewerkers en artsen.
In de bijlagen zijn ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen gepresenteerd.
In hoofdstuk 2 zijn de beleidsontwikkelingen, ambities, doelstellingen, risico's, lasten en dekkingsbronnen per pijler beschreven. Een deel van de ontwikkelingen bevindingen zich in een verkenningsfase. In dat geval zijn de consequenties op beleid, bedrijfsvoering en financiën nog onbekend en niet uitgewerkt in de voorliggende begroting. Na afronding van de verkenning zullen te maken keuzes op beleid, bedrijfsvoering en financiën besproken worden.

Voor de pijler multi taken en voor het programma brandweerzorg zijn de ontwikkelingen en ambities gebaseerd op de in 2019 vastgestelde beleidsplannen 2020-2023. Uitgangspunt bij het formuleren van de ambities is dat deze passen binnen de bestaande financiële uitgangspunten. Daarnaast zijn in de programma's Brandweerzorg en GGD de ontwikkelingen ten aanzien van de in te voeren omgevingswet beschreven, inclusief een nader op te stellen uitwerking met de gevolgen voor de aard en diepgang van de taken die daaruit voortkomen. Een overkoepelend speerpunt voor alle programma's is het informatie gestuurd werken. De huidige ICT-ontwikkelingen maken het complex om de bijbehorende kosten voor de komende jaren goed te kunnen schatten.

Eén element van de ontwerpbegroting 2023 vraagt bijzondere aandacht: een aantal autonome ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en ICT veiligheid. In paragraaf 2f worden de autonome ontwikkelingen benoemd, inclusief de versterkingsmaatregelen.
Het dagelijks bestuur is, net als de directie, zich er ten volle van bewust dat deze voorstellen gebaseerd zijn op een beste inschatting van dit moment. Daarom wordt in paragraaf 3.3 voorgesteld nader onderzoek te doen (inclusief externe toetsing) zodat deze inschatting eind 2022 mogelijk bijgesteld kan worden. Onderdeel van dit onderzoek is de gezamenlijke ambities van bestuur en organisatie ten aanzien van de uitvoering van taken die zijn ondergebracht bij VGGM.
Mocht blijken dat dit nader onderzoek aantoont dat uitbreiding niet nodig is, zal de voorgestelde uitzetting van de begroting vanzelfsprekend niet worden doorgevoerd. Ook is denkbaar dat op basis van dit nader onderzoek aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Deze maatregelen worden aansluitend verwerkt in de begroting 2024. Voorzien is dat de ontwerpbegroting 2024 in december 2022 ter consultatie zal worden aangeboden aan de raden.

De financiële uitgangspunten zijn opgenomen in hoofdstuk 3, waaronder een toelichting op de indexatie en de risico's van de huidige inflatie en geo-politieke situatie.
Paragraaf 3.5 bevat de actualisatie van de begroting 2021 en paragraaf 3.6 het voorstel resultaatbestemming over 2020.

De belangrijkste risico's voor VGGM hebben betrekking op:

- De meerjarige effecten van het COVID-19 virus op de reguliere dienstverlening. Op dit moment worden onderkend preventie ten aanzien van kwetsbare groepen, advisering van hygiënemaatregelen, versterking infectieziektebestrijding, terug op niveau van reguliere diensten voor derden zoals reizigersvaccinaties en binden van medewerkers en vrijwilligers aan de organisatie.
- Naar aanleiding van de implementatie van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) is een complexiteit met betrekking tot de positie van de vrijwilligers ontstaan. Op basis van de huidige wet- en regelgeving is het onderscheid tussen een brandweervrijwilliger en een brandweermedewerker nauwelijks te maken. Hiermee heeft de invoering van WNRA een groot financieel risico op de betaalbaarheid van het huidige brandweermodel. Landelijk heeft een Denktank een oplossing voor deze ontstane situatie bedacht in de vorm van taakdifferentiatie. De financiële consequenties van de taakdifferentiatie worden nog nader geanalyseerd.
- Arbeidsontwikkelingen, waaronder een krappe arbeidsmarkt, vergrijzing en vitaliteit.
- Sterk toenemende ICT-lasten als gevolg van verdere digitalisering en plaats onafhankelijk werken. Meerdere (verouderde) systemen dienen op korte termijn vernieuwd te worden gebracht en toenemende gebruikerswensen gebaseerd op maatschappelijke ontwikkelingen zijn niet passend binnen de huidige ICT-budgetten.
- Door grote druk op (gemeentelijke)financiën en bij andere opdrachtgevers leidt tot continuïteitsrisico's van niet door gemeentelijke bijdrage gefinancierde activiteiten.

De risico's zijn nader uitgewerkt in paragraaf 4.1.

Deze begroting en kaders bevatten niet de doelstellingen, taken en ontwikkelingen voor de Stichting Veilig Thuis, welke onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM valt. Met de bestuurlijke portefeuillehouders is afgesproken om voor de zomer van 2022 een separate begroting 2023 voor deze stichting op te stellen.

Om de leesbaarheid van de begroting te verbeteren is onderzocht om de begroting in een online omgeving te presenteren. Op dit moment vallen de kosten om dat mogelijk te maken buiten de financiële kaders.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 2

2. ONTWIKKELINGEN 6

2a. Programma COVID-19 6

2b. Programma Crisisbeheersing 7

2c. Programma Brandweerzorg 12

2d. Programma GGD 21

2e. Programma Ambulancezorg 32

2f. Programma Bedrijfsvoering 36

3. FINANCIËN 41

3.1 Nominale ontwikkelingen 41

3.2 Evaluatie taken 41

3.3 Samen beter bedrijfsvoeren 43

3.4 Investeringen 44

3.5 Effect op lopende begrotingsjaar 2022 45

3.6 Voorstel bestemming resultaat over 2021 46

4. PARAGRAFEN 47

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 47

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 49

4.3 Financiering 51

5. PLANNING EN CONTROL CYCLUS 52

BIJLAGE 1: ONTWIKKELINGEN IN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN 53

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid 53

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg 53

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD 54

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4 54

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP 55

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's 55

BIJLAGE 2: SPECIFICATIE GEMEENTELIJKE BIJDRAGE PER GEMEENTE 56

a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid 56

b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg 56

c. Gemeentelijke bijdrage GGD 57

d. Budgettair kader bijdrage JGZ 0-4 57

e. Budgettair kader bijdrage RVP 58

f. Totale bijdrage per gemeente 59

g. Aantallen inwoners 59

h. Opbouw gemeentefonds subcluster brandweer 60

BIJLAGE 3: GEPROGNOTISEERDE BALANS 61

BIJLAGE 4: RESERVES EN VOORZIENINGEN 63

BIJLAGE 5: MEERJAREN INVESTERINGSPLAN 2022 – 2026 64

BIJLAGE 6: TAAKVELDEN 65

BIJLAGE 7: RISICO'S IN RELATIE TOT TOEKOMSTBESTENDIGHEID 66

2. Ontwikkelingen

In januari 2020 is onze afdeling infectieziektebestrijding door het RIVM op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in Wuhan naar aanleiding van de COVID-19 uitbraak. Hierop is het team infectieziektebestrijding binnen de GGD gestart met de voorbereiding op een eventuele uitbraak in Nederland. Na de eerste besmetting in Nederland volgde snel een “intelligente lockdown” en sindsdien staan de activiteiten van VGGM voor een groot deel in het teken van de COVID-19 bestrijding. Ambities zijn niet of in een langzamer tempo gerealiseerd. Om die reden is de begroting relatief beleidsarm en bevat het met name ambities die vanuit 2020 en 2021 doorschuiven.

Daarnaast zijn de effecten op de langere termijn op dit moment niet te overzien en bestaat er onzekerheid over de mogelijke consequenties in 2023 en verder. De aard en omvang van activiteiten die direct of indirect het gevolg zijn van COVID-19 uitbraak zijn onzeker, denk hierbij onder andere aan het al dan niet continueren van testen, traceren en vaccineren, een nazorgfase, evaluatie, extra aandacht voor en de consequenties voor (kwetsbare) jongeren, het al dan niet weer op niveau zijn van reizigersspreekuren, grotere behoefte aan taken op het gebied van gezondheidsbevordering en preventie etc. Deze onzekerheid is groot en heeft mogelijk (forse) impact op de geformuleerde doelen en de bijbehorende uitgavenen inkomsten.

2a. Programma COVID-19

In Nederland hebben de 25 GGD-en een cruciale rol in de bestrijding van het coronavirus (COVID-19) met vaccineren, testen, en traceren dat wil zeggen bron- en contactonderzoek en voorlichting aan inwoners en (zorg)partners in opdracht van VWS. Met ingang van de 5-maandsrapportage 2021 is er voor gekozen om COVID-19 als een apart programma te presenteren.

De aard en de omvang van de activiteiten voor 2022 en 2023 is onzeker. In de geactualiseerde begroting 2022 is gekozen om een vergelijkbaar volume als in 2021 te hanteren. Daarnaast zal mogelijk rekening moeten worden gehouden met afbouw- of transitiekosten van de huidige programmaorganisatie. Eventuele meer/minder activiteiten komen ten laste/gunste van de specifieke bijdrage van VWS.

Beheersmaatregelen:
- Aanvullende (landelijke) financiering voor extra taken coronabestrijding
- Ambities bijstellen: naast wettelijke taken en coronabestrijding is er beperkte ruimte voor nieuwe taken
- Max. inzetten op werven, inwerken en versneld opleiden nieuwe medewerkers

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
COVID-19	62.766	0	55.414	0	0	0	0
Lasten	**62.766**	**0**	**55.414**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	63.436	0	55.414	0	0	0	0
Overige baten	12	0	0	0	0	0	0
Baten	**63.448**	**0**	**55.414**	**0**	**0**	**0**	**0**
Doorbelasting	-683	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b. Programma Crisisbeheersing

Het programma crisisbeheersing valt uiteen in de pijlers multi taken, bevolkingszorg en GHOR. Voor het programma crisisbeheersing zijn geen overkoepelende doelstellingen en risico's opgenomen. Voor het programma Crisisbeheersing is één ontwikkeling overkoepelende ontwikkeling, namelijk de evaluatie van de wet veiligheidsregio.

Evaluatie Wet Veiligheidsregio's

De Wet veiligheidsregio's wordt geëvalueerd. In de zomer van 2019 is hiertoe een evaluatiecommissie ingesteld. In december 2020 heeft deze commissie haar bevindingen gerapporteerd en in februari 2021 heeft het Kabinet hierop een standpunt ingenomen. De verwachting is da in het voorjaar van 2022 meer duidelijkheid wordt gegeven op het gebied van crisisbeheersing.

De evaluatie is van belang om zicht te krijgen op het functioneren van het stelsel zoals beschreven in de Wet Veiligheidsregio's, zowel ten aanzien van de bestuurlijke als operationele componenten. Het gaat daarbij om de realisatie van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder bestuurlijke regie. De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet Veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing.
De commissie heeft met haar bevindingen inzicht gegeven in wat goed werkt, waar verbetermogelijkheden zijn en waar bij knelpunten verbeteringen mogelijk zijn.
Voor nadere details wordt verwezen naar: Evaluatiecommissie Wet op de veiligheidsregio's (evaluatiewvr.nl).

Het is nog onduidelijk welke beleidsmatige en financiële consequenties voortkomen uit deze evaluatie.

Wat mag het kosten

Voor de aansluiting met de totale begroting zoals opgenomen in paragraaf 1 is wel een financieel totaaloverzicht opgenomen.

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Multi	2.472	2.655	2.701	2.731	2.731	2.731	2.731
GHOR	1.086	1.324	1.255	1.272	1.272	1.272	1.272
Bevolkingszorg	787	681	808	692	692	692	692
Lasten	**4.346**	**4.660**	**4.764**	**4.695**	**4.695**	**4.695**	**4.695**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	4.178	4.282	4.400	4.511	4.511	4.511	4.511
Rijksbijdragen	998	1.076	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Overige baten	249	183	168	172	172	172	172
Baten	**5.424**	**5.540**	**5.668**	**5.782**	**5.782**	**5.782**	**5.782**
Doorbelasting	-948	-880	-1.067	-1.087	-1.087	-1.087	-1.087
Resultaat voor bestemming	**130**	**0**	**-162**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	162	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**130**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**130**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.1 Pijler multi

Binnen de veiligheidsregio wordt samengewerkt tussen gemeenten, politie, defensie, waterschap en andere partijen bij de uitvoering van taken op het terrein van brandweerzorg, rampen- en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid. Binnen de pijler multi zijn de bestuurlijke en operationele activiteiten opgenomen die betrekking hebben op de samenwerking.

Dynamische risicosignalering

Het bestuur van VGGM stelt minimaal één keer per vier jaar een beleidsplan waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. Dit beleid is gebaseerd op een risicoanalyse. De huidige beleidsplanperiode loopt tot en met 2023. De huidige aanpak om te komen tot een regionaal risicoprofiel wordt het komende jaar aangepast, waarbij het doel is dat de risicoanalyse een veel dynamischer karakter krijgt. Daarbij past de ontwikkeling van een Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) van waaruit bij een incident real-time relevante informatie beschikbaar kan worden gesteld aan operationele diensten.

Nieuwe Meldkamer Oost-Nederland

Gepland is dat in het voorjaar van 2023 de meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn operationeel wordt. Vanaf dat moment vinden de meldkameractiviteiten voor de regio Gelderland-

Midden vanuit deze meldkamer plaats. Dit is circa 6 maanden later dan de eerder planning.

Per 1 januari 2020 zijn de beheeractiviteiten van de huidige meldkamer in Arnhem overgedragen aan de politie, in overeenstemming met de wetswijziging meldkamers. Dit betekent dat de huidige (systeem)beheerders die in dienst zijn bij VGGM over zijn gegaan naar de politieorganisatie (nieuwe werkgever). Gelijktijdig met deze overdracht van het beheer is landelijk afgesproken dat de totale budgetten van de meldkamer van brandweer en ambulancedienst worden overgeheveld naar de landelijke meldkamerorganisatie onder beheer van de politie. Dat betekende een afroming van de BDUR per 1 januari 2020 en op landelijk niveau overdracht van het beheerbudget voor de ambulancemeldkamer.

De kosten die VGGM in de periode tot aan het operationeel zijn van de meldkamer Oost-Nederland maakt voor de taken die niet worden overgeheveld zullen naar verwachting groter zijn dan het resterende budget. Dit bedrag wordt als maximaal 200.000 per jaar. Voor deze lasten is vanuit het resultaat over het boekjaar 2019 een bestemmingsreserve gevormd.
Op basis van de gemaakte afspraken met de politie en het gegeven dat de meldkamers voor Gelderland Zuid en Gelderland Midden zijn samengevoegd is het risico minder groot als in 2019 geschat. Anderzijds zal het risico langer duren doordat de opening van de meldkamer in Apeldoorn in de tijd is uitgesteld naar het voorjaar van 2023. De verwachting is dat de gevormde bestemmingsreserve het risico afdoende afdekt.
De verwachting is dat de financiële kaders na overgang in Apeldoorn wél dekkend zijn voor de uitvoering van de operationele meldkamertaken als gevolg van schaal efficiëntie in het operationeel proces.

Programma informatievoorziening Veiligheidsregio's

Het Programma Informatievoorziening 2020-2025 is in 2020 vastgesteld door het veiligheidsberaad en gebaseerd op de volgende hoofdlijnen:

- Continuïteit (onder andere versterking van de eigen informatiebeveiliging in de regio, voortzetting van de collegiale toetsing informatieveiligheid en aansluiting bij het National Cyber Security Centre)
- Samenwerking (met partners en met databronnen)
- Informatie gestuurd werken om beter beleid te kunnen maken, beter te kunnen managen, meer risico's te kunnen voorspellen en veiliger en efficiënter te kunnen werken.

De mogelijkheden - en (financiële) impact voor VGGM worden nog uitwerkt.

Veiligheidsinformatiecentrum

Op dit moment is de (multi) informatievoorziening ten behoeve van opschalingsituaties basaal ingericht. De 5 Veiligheidsregio's die vanaf 2023 samenwerken in de Meldkamer Oost-Nederland hebben gezamenlijk informatievoorziening en informatie delen als een belangrijk thema voor de nieuwe meldkamer benoemd. Meer (achtergrond) informatie uit de eigen systemen en uit de systemen van partners op de meldkamer kan de (gezamenlijke) aanpak sterk verbeteren.
De politie kent al haar RTIC (Real-Time Intelligence Center) op de meldkamer. De veiligheidsregio's zijn soortgelijke ontwikkelingen gestart en de RAV's gaan voorzien in één functionaris, die de informatiespil is tussen haar eigen operationele proces en haar samenwerking partners in de meldkamer. Deze ontwikkelingen worden aan elkaar verbonden met als doel om, binnen de wettelijke kaders, elkaar zo actueel mogelijk van informatie te voorzien.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	2.052	2.071	2.127	2.176	2.176	2.176	2.176
Materiele kosten	335	416	477	459	459	459	459
Kapitaallasten	45	142	57	57	57	57	57
Huisvestingskosten	40	27	39	39	39	39	39
Lasten	**2.472**	**2.655**	**2.701**	**2.731**	**2.731**	**2.731**	**2.731**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	3.033	3.105	3.223	3.296	3.296	3.296	3.296
Rijksbijdragen	25	25	25	25	25	25	25
Overige baten	35	0	0	0	0	0	0
Baten	**3.093**	**3.130**	**3.248**	**3.321**	**3.321**	**3.321**	**3.321**
Doorbelasting	-479	-474	-577	-590	-590	-590	-590
Resultaat voor bestemming	**142**	**0**	**-30**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	30	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**142**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**142**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.2 Pijler bevolkingszorg

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een essentiële rol in de crisisbeheersing. De activiteiten kunnen worden verdeeld naar de volgende taken: crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg en (preparatie) nafase.
Zowel in het rapport van de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's als in het kabinetsstandpunt daarop wordt voorgesteld om de veiligheidsregio's een sterkere regierol te geven op bevolkingszorg en crisiscommunicatie. Het Veiligheidsberaad heeft op 4 oktober 2021 besloten de adviezen van de evaluatiecommissie en het Kabinetsstandpunt verder uit te werken in een landelijk beschreven kwaliteitsniveau voor bevolkingszorg (incl. crisiscommunicatie), ter vaststelling door de 25 besturen veiligheidsregio. Het vastgestelde kwaliteitsniveau kan vervolgens dienen voor implementatie in de regio's en daarnaast worden meegenomen in het traject van de wetsontwikkeling.

In 2021 is verzocht om de afbouw van het team bevolkingszorg in 2022 uit het resultaat 2021 te dekken. In de geactualiseerde begroting 2022 (zie 3.5) is hiervoor een bedrag van € 132.000 opgenomen).

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	638	490	584	463	463	463	463
Materiele kosten	133	177	211	216	216	216	216
Huisvestingskosten	17	14	14	14	14	14	14
Lasten	**787**	**681**	**808**	**692**	**692**	**692**	**692**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	649	662	662	680	680	680	680
Overige baten	124	118	118	118	118	118	118
Baten	**773**	**779**	**779**	**798**	**798**	**798**	**798**
Doorbelasting	-98	-99	-103	-106	-106	-106	-106
Resultaat voor bestemming	**-113**	**0**	**-132**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	132	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-113**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-113**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.3 Pijler GHOR

De GHOR draagt zorg voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis. Ook adviseert de GHOR-gemeenten, andere overheden en organisaties op dat gebied. Voor 2023 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen te benoemen.

Informatie-uitwisseling ten tijde van crisis en in de voorbereiding

Ook de COVID-19-crisis laat zien hoe belangrijk het is om het proces informatie-uitwisseling verder te verbinden met een permanent toestandsbeeld capaciteit in de zorgketen. Ook de aansluiting op een dynamisch risicoprofiel helpt bij het tijdig herkennen van risico's en daarmee de inzet van de juiste interventies.

Continuïteit van zorg in de keten (acuut en niet acuut)

De COVID-19-crisis heeft laten zien dat zorg niet onuitputtelijk flexibel en beschikbaar is. Er is een alsmaar toenemende druk op de beschikbaarheid van de zorg door enerzijds krapte op de arbeidsmarkt en anderzijds een verhoogde vraag als gevolg van een toename van kwetsbare burgers in de thuissituaties en een steeds ouder wordende groep ouderen. De verwachting is dat deze situatie de komende jaren niet alleen aanhoudt maar ook in ernst en frequentie toe zal nemen. Tijdens COVID-19 zijn er sterke (sub)regionale netwerken ingezet waarin acute en niet acute zorgpartners aan elkaar verbonden zijn ten gunste van de continuïteit van zorg in de keten. Het in standhouden en door ontwikkelen van deze netwerken heeft ook voor de toekomst een absolute meerwaarde.

Daarnaast geldt dat het essentieel is om deze capaciteitsrisico's tijdig te signaleren door een continu inzicht in de beschikbaarheid van acute zorg. De ketenpartners, betrokken bij de in- door- en uitstroom in de acute zorg, kunnen op basis van deze informatie afgestemd op elkaar handelen.

Het openbaar bestuur kan op basis van hetzelfde toestandsbeeld zo nodig haar rol nemen als het gaat om (mogelijke) effecten die leiden tot verstoring van de openbare orde en veiligheid.

Toenemende evenementenadvisering

Als gevolg van de kennis die is opgedaan met experimenten op het gebied van coronaveilig organiseren van evenementen zal er extra druk op de adviserende en voorbereidende rol van de veiligheidsregio komen te liggen. In de komende periode zal de veiligheidsregio en de vergunningverlener (gemeenten) gezamenlijk zich hierop moeten voorbereiden.

Doelenboom

Wat willen bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogde effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Regie op voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	Actuele schriftelijke afspraken met acute- en publieke zorgpartners.	Zorgpartners zijn voorbereid op geneeskundige hulpverlening in geval van rampen en crises
Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit)	Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorg continuïteit te garanderen	Alle zorgorganisaties kunnen zorg verlenen onder alle omstandigheden, ook tijdens rampen en crises.
	Adviseert over risicobeheersing (het voorkomen van rampen en crises)	Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet)	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van GM
Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.	24x7 paraatheid van kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie	- Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V - Werven en selecteren nieuwe crisisfunctionarissen - Beschikbaar hebben van gekwalificeerde crisisfunctionarissen - OTO-plan; uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid. - Materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde	Efficiënt en effectief optreden van de crisisorganisatie tijdens rampen en crises.

	Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	- Informatiemanagement t.b.v. instellingen (m.b.v. GHOR 4all en LCMS) - Realiseren van een systeem tbv informatie-uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
	Visie zelfredzaamheid GHOR en Veiligheidsregio ten uitvoering brengen	- Netwerk bouwen - Analyseren van kwetsbare groepen - Bieden van handelingsperspectieven tijden rampen en crisis - Adviseren van sociale netwerk en zorginstelling rondom verminderd zelfredzamen. - Samenwerking met andere disciplines - Visie zelfredzaamheid toepassen in oefeningen. -	
In de voorbereiding op en tijdens rampen en crises is er specifiek aandacht voor niet of verminderd zelfredzamen. Er wordt daar waar mogelijk gebruikt gemaakt van de veerkracht van de bevolking.	Voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen.	- Inzetten Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek indien nodig. - Onderwijs toepassen/ vakbekwaam houden van betrokken functionarissen. Procedures crisisorganisatie op orde brengen c.q. houden	Verminderd zelfredzamen worden zo goed mogelijk ondersteund tijdens rampen en crises. Er wordt tijdens een ramp en crises, daar waar mogelijk, een beroep gedaan op zelfredzame burgers t.b.v. de groep verminderd en niet zelfredzame burgers
Het doelmatig en doeltreffend inzetten van publieke gezondheidstaken	Ondersteunen van bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke)maatschappelijke onrust	Adviseren van bevoegd gezag en inzetten hulpverlening bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust.	- Burgers ontvangen de meeste adequate hulp. - Beperken gezondheidsschade
			- Burgers ontvangen de meest adequate hulp.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	871	1.048	981	992	992	992	992
Materiele kosten	149	205	202	207	207	207	207
Kapitaallasten	25	29	30	30	30	30	30
Huisvestingskosten	43	42	42	42	42	42	42
Lasten	**1.086**	**1.324**	**1.255**	**1.272**	**1.272**	**1.272**	**1.272**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	496	515	516	535	535	535	535
Rijksbijdragen	973	1.051	1.075	1.075	1.075	1.075	1.075
Overige baten	90	65	50	54	54	54	54
Baten	**1.559**	**1.631**	**1.641**	**1.664**	**1.664**	**1.664**	**1.664**
Doorbelasting	-371	-307	-386	-392	-392	-392	-392
Resultaat voor bestemming	**101**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**101**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**101**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c. Programma Brandweerzorg

De brandweerorganisatie voert de taken uit op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing zoals omschreven in de Wet Veiligheidsregio's. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk operatie, risicobeheersing en meldkamer. De brandweer voert daarnaast de multidisciplinaire coördinatie uit in de voorbereiding van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, deze zijn uitgewerkt in het programma crisisbeheersing.

In 2019 is het beleidsplan brandweer voor 2020 tot en met 2023 vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft de speerpunten in relatie tot ontwikkelingen die op de brandweer afkomen. Deze speerpunten zijn: Vrijwilligheid en paraatheid, risicogerichtheid en meldkamer Oost-Nederland. Voor de periode 2020-2023 wil Brandweer Gelderland-Midden zorgen voor een toekomstbestendige, slagvaardige organisatie met een sterke risicogerichte informatiepositie die anticipeert op maatschappelijke ontwikkelingen. Daarmee willen wij een belangrijke bijdrage te leveren aan een (brand)veiligere samenleving.

Zoals is verwoord in het beleidsplan zal in 2022 de huidige organisatiestructuur van Brandweer Gelderland-Midden worden geëvalueerd. Binnen Brandweer Gelderland-Midden is de crisisbeheersing op dit moment een minder herkenbaar deel binnen de afdeling operationele voorbereiding. Kijkend naar de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's en de versnelde ontwikkelingen door de Coronacrisis is de verwachting dat de crisisorganisatie een duidelijke eigen plek gaat krijgen binnen de VGGM. Daarnaast wordt onderzocht of op andere onderdelen verbeteringen mogelijk zijn met het oog op de toekomst.

De prestaties blijven op het afgesproken niveau, waarbij de minimumeisen uit de wet worden gerespecteerd. Bij de opkomsttijden voldoet de regio niet 100% aan de wettelijk eis. Dit is in de praktijk ook niet haalbaar. Brandweer Nederland werkt aan een nieuwe systematiek, die mogelijk ook voor Gelderland-Midden nieuwe normen met zich mee kan brengen.

Brandweer Gelderland-Midden investeert in haar mensen; zowel in de beroeps en vrijwillige brandweermensen, alsook in de crisisorganisatie en zet deze mensen en het benodigde materieel optimaal en kostenbewust in om de samenleving van dienst te zijn.

Beleidsuitgangspunten regionaal:
- Aanwijsbeleid bedrijfsbrandweer 2018
- Handhavingsbeleid industriële veiligheid 2018
- Visie Basisbrandweerzorg 2014
- Visie Uitruk op maat 2014
- Visie Paraatheid 2014
- Visie Specialistische taken 2014
- Visie Brandveilig Leven 2014
- Dekkingsplan 2017

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Paraatheid brandweer onder druk als gevolg van afnemende beschikbaarheid vrijwilligers en gevolgen invoering WNRA. Een afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers leidt eveneens tot een grotere instroom van nieuwe vrijwilligers. Dit leidt tot hogere opleidingskosten.	Vanuit Brandweer Gelderland-Midden vroegtijdig inspelen op maatschappelijke verandering en landelijke ontwikkelingen van de arbeidsmarkt en het toepassen van een strategische personeelsplanning
Gevolgen 20-jarigenbeleid beroepsbrandweermensen repressieve dienst	Personeelsplanning afstemmen door in- doorstroom en uitstroombeleid
Vergrijzing samenleving en uitbreiding participatiemaatschappij waardoor minder zelfredzame mensen langer zelfstandig wonen	Landelijke gedragsbeïnvloeding risicogroepen, woningcorporaties, verzekeraars, zorgaanbieders e.d., versterken samenwerking met externe partijen en inzet van innovaties die bijdragen aan brandveiligheid
Verscherping milieuregels en invoering milieuzones voor diesel (brandweer)voertuigen met mogelijke versnelde afschrijving wagenpark met bijkomende extra financiële gevolgen	Vroegtijdig anticiperen vanuit investeringsschema en incorporeren in vervangingsschema wagenpark
Beperking capaciteit bluswater vanuit reguliere drinkwatervoorziening door aanpassing waterleidingnetwerk	Aanschaf tankwagens voor borging bluswatercapaciteit brandweer
Extra kosten door afkopen contracten waterleidingbedrijven en verwijderen brandkranen	Vroegtijdig voldoende financiële middelen reserveren. Op de lange termijn reductie kosten onderhoud en beheer brandkranen

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Operatie	31.449	32.631	31.949	32.290	32.290	32.290	32.286
Risicobeheersing	4.244	4.209	4.572	4.370	4.370	4.370	4.370
Meldkamer	1.818	1.293	1.181	1.104	1.104	1.104	1.104
Lasten	**37.512**	**38.133**	**37.702**	**37.764**	**37.764**	**37.764**	**37.760**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	40.561	41.023	40.904	42.257	42.311	42.526	42.526
Rijksbijdragen	5.730	5.383	5.493	5.493	5.493	5.493	5.493
Overige baten	1.369	1.770	928	995	995	995	995
Baten	**47.660**	**48.175**	**47.325**	**48.744**	**48.798**	**49.014**	**49.014**
Doorbelasting	-10.101	-10.262	-10.267	-11.280	-11.280	-11.280	-11.280
Resultaat voor bestemming	**48**	**-219**	**-644**	**-299**	**-245**	**-30**	**-26**
Mutatie reserves	1.220	219	644	299	245	30	26
Resultaat na bestemming	**1.268**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.268**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c.1 Pijler operatie

De activiteiten met betrekking tot operatiën hebben betrekking op het (voorbereiden op) het bestrijden van brand en verlenen van hulp bij ongevallen.

Landelijke agenda brandweerzorg 2018-2022

In de landelijke agenda brandweerzorg wordt een aantal ontwikkelopgaven benoemd waar Brandweer Nederland de komende jaren zich op richt. In de kern komt het hierbij neer op de volgende ontwikkelopgaven: innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor elke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerker en organisatie.

Deze landelijke ontwikkelopgaven sluiten goed aan bij de vier kernwaarden die tot uiting zullen komen in het beleidsplan brandweer 2020-2023: Verbinding, Vertrouwen, Vakmanschap en Vitaliteit.

Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers

In het kader van de inwerkingtreding van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is landelijk onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het huidige stelsel van de vrijwillige brandweer. Rode draad hierbij was in hoeverre het nodig was om te komen tot taakdifferentiatie tussen beroeps en vrijwillig brandweerpersoneel. De resultaten van het laatste onderzoek zijn enkele maanden geleden naar de Tweede Kamer gestuurd. In 2022 zal nadere uitwerking worden gegeven aan de noodzakelijke maatregelen, maar deze zullen naar verwachting voor onze regio beperkt zijn. In essentie komt het erop neer dat de inzet van vrijwilligers ook écht vrijwillig is en dat geen sprake mag zijn van kazernering en piketting van vrijwilligers.
Door verbeteringen in de techniek (precom-pager) is er meer inzicht gekomen over de verwachte paraatheid per post. Dit inzicht kan de brandweerorganisatie gebruiken om de paraatheid over de regio ter verbeteren. Ook op het gebied van oefenen vindt steeds meer innovatie plaats, deels noodgedwongen om de geoefendheid tijdens de COVID-19 crisis op peil te kunnen houden of nog thuis is. De verwachting is dat deze innovatie het komende jaar verder door zet.

In-, doorstroom- en uitstroombeleid

In-, doorstroom en uitstroombeleid past binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. Gesignaleerd wordt dat de tijd dat een vrijwilliger verbonden is aan de organisatie korter wordt. De uitstroom is opgelopen van circa 5% in 2012 naar circa 9% nu. Dit brengt paraatheidsrisico's met zich mee alsmede tekorten op het opleidingsbudget. Daarnaast is het zogenaamde 20-jarigenbeleid een belangrijke ontwikkeling: brandweermensen mogen niet langer dan 20 jaar hun bezwarende functie uitoefenen. De werkgever begeleidt hen naar een passende functie na deze 20 jaar. Dit geldt voor mensen die vanaf 2006 in dienst getreden zijn.

Doel is te komen tot vastgesteld beleid met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van repressief personeel (zowel vrijwillig als beroeps) met daarbij een implementatieplan. Het proces van werving en selectie valt hierbuiten.

Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen

Op het gebied van de vakbekwaamheid is de organisatie al enige tijd bezig met een verschuiving van aanbod naar vraaggestuurd oefenen. Dit geeft de verschillende brandweereenheden meer ruimte om te oefenen op basis van risico's in hun directe omgeving en op basis van ervaringen die zij zelf hebben opgedaan.

Dekkingsplan

In 2022 zal het regionaal dekkingsplan worden vernieuwd. Het is normaal dat het dekkingsplan periodiek wordt geactualiseerd maar dit keer zal sprake zijn van een forse aanpassing. Aanleiding

hiervoor is de landelijke ontwikkeling van gebiedsgerichte opkomsttijden. De gemeenteraden zullen medio zomer 2022 in de gelegenheid worden gesteld inhoudelijk in gesprek te gaan over de uitgangspunten die de basis vormen van het nieuwe dekkingsplan.

Wagenpark personenvoertuigen in relatie tot duurzaamheid

Het wagenpark van de brandweer bestaat momenteel voornamelijk uit dieselvoertuigen. De maatschappelijke aandacht voor duurzaamheid en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van milieuzones leidt ertoe dat ook VGGM nadenkt over een transitie naar een meer duurzame oplossing voor haar personenvoertuigen. De ontwikkeling op het gebied van alternatief aangedreven personenauto's gaan snel. Het is te verwachten dat op het moment van her-aanbesteding van het huidige wagenpark voldoende aanbod is aan emissie loze personenauto's. De prijs van emissie loze voertuigen ligt op dit moment echter een stuk hoger dan de prijs van met fossiele brandstof aangedreven voertuigen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze prijzen op het moment dat het aanbod toeneemt zullen dalen, er is echter geen zekerheid op dat gebied. Op basis van het huidige budget en afschrijvingstermijnen is vervanging naar emissie loze personenwagens nog niet mogelijk. Op het moment van aanbesteden zullen we een nieuwe analyse maken en onderzoeken of het verlengen van de afschrijvingstermijnen een deel van de oplossing kan geven.

Investeringsschema

Bij de regionalisering van de brandweer is een omvangrijk investeringsprogramma vastgesteld waarmee onder meer de structurele vervanging van voertuigen en materialen is geborgd (ca € 50 mln). Het vervangingsschema is zodanig dat de afgelopen jaren geld "over" bleef in de wetenschap dat over enkele jaren een omslagpunt zal ontstaan waarna in een beperkt aantal jaar daarna een "tekort" resteert. Bovendien is duidelijk geworden dat veel maar niet alle structurele vervangingen zijn ondergebracht in het investeringsprogramma. Dit betreft veelal materieel boven de sterkte. Hierdoor is het huidige budget te kort om in overeenstemming met het dekkings- en materieelplan alle vervangingen te kunnen uitvoeren. In 2021 is besloten om dit tekort op te lossen door een reductie van de specialistische voertuigen.

Bluswatervoorziening

De primaire bluswatervoorziening (brandkranen) behoort tot de infrastructuur van Vitens in het kader van drinkwatervoorziening. De kwaliteit van drinkwater is hierbij het primaire belang wat soms op gespannen voet staat met voldoende bluswater. De tendens is dat de brandweer steeds minder afhankelijk wordt van de primaire bluswatervoorziening vanuit brandkranen en meer gebruik maakt van andere voorzieningen zoals tankwagens. Op de lange termijn reduceert hiermee ook de kosten van onderhoud en beheer van brandkranen.

Blusschuim

Ten behoeve van brandbestrijding wordt onder andere gebruik gemaakt van fluorhoudend blusschuim. Dit fluorhoudend blusschuim is milieubelastend en om die reden wordt gezocht naar een minder milieubelastend blusmiddel. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij landelijke ontwikkelingen om in de toekomst over te kunnen stappen.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		**Wat gaan we ervoor doen**	**Wat is het beoogd maatschappelijk effect**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2021-2024**	
Effectief optreden bij brand en andere incidenten	Personeel in staat stellen op een professionele en veilige manier te werken	• Landelijke agenda brandweerzorg, innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor welke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerkere en organisatie. Kernwaarden Brandweer Gelderland-Midden, verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit • Paraatheid brandweer in relatie beschikbaarheid vrijwilligers (aansluiting bij landelijk programmaplan vrijwilligheid) • In-doorstroom- en uitstroombeleid • Project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem-Ede-Centrum • Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen • Innovatie in oefenen (interregionaal VR-programma) • Blijven investeren in het creëren van een veilig en gezond arbeidsklimaat voor repressieve medewerkers	Minder schade en slachtoffers bij brand en andere incidenten De burger weet wat hij wel, maar ook wat hij niet van de brandweer mag verwachten

	Verbeteren en vervangen van middelen en materieel nodig voor brandbestrijding en andere acute hulp	• Wagenpark in relatie tot duurzaamheid, onderzoeken mogelijkheid gefaseerd overgaan naar duurzaam wagenpark • Overgang van primaire bluswatervoorziening (reguliere drinkwatersysteem) naar alternatieve bluswatervoorziening in eigenbeheer (tankwagens). • Innoveren van informatie-uitwisseling in de veiligheidsketen (bijv. met behulp van geo-informatie, Live-OP, LCMS) • Innovatie op materieel en materiaal in te bedden in onze organisatie. Het gaat hier met name om landelijke ontwikkelingen die ook voor Brandweer Gelderland-Midden van meerwaarde zijn	
	Verbeteren van processen voor dagelijkse brandweerzorg en hulpverlening	• Uitruk op maat, waar gewenst doorvoeren van flexibelere repressieve organisatie met behoud van slagkracht • Kennisdeling (landelijk en regionaal) op basis van kenniscentrum, evaluaties en de resultaten van incidentgegevens • Structureel evalueren van brandweerinzetten, incidentgegevens en deze resultaten omzetten in betere werkwijzen • Toewerken naar operationele grenzen, als vervanger van vaste regiogrenzen • Actualisatie van het dekkingsplan in 2022, uitgaande van gebiedsgerichte opkomsttijden, in plaats van (nu nog) wettelijke verplichte objectgerichte opkomsttijden (project Rembrand) • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5	
	Uitbreiden interregionale samenwerking	• Verder intensiveren samenwerking oost5 en landelijke/interregionale projectgroepen • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5 • Bestendigen samenwerking Oost5 bij uitvoering duiktaak • Optimaliseren samenwerking en delen expertise natuurbrandbestrijding Oost5/landelijk • Brandbestrijding en hulpverlening effectiever en efficiënter maken door samenwerking met omringende regio's	
Duurzaam inzetbare medewerker, die goed is opgeleid en kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen.	Aantoonbaar vakbekwaam	• Invoering Profchecks • Registratie: van kwantiteit naar kwaliteit	Groter veiligheidsgevoel Een betrokken brandweer organisatie
	Kwaliteit impuls oefenen op de post	• Opleiden ploeginstructeurs • Verder uitbouwen producten oefenen op maat • Team vakbekwaamheid maakt onderwijskundig onderbouwde producten • Gebruik maken van moderne inzichten (brein leren), middelen en technieken (Virtueel, argumented reality e.d.)	
	In balans brengen persoonlijk leren, teamleren en organisatieleren	• Van aanbod naar vraaggericht oefenen individueel en op postniveau • Meer risicogericht oefenen	
Duurzaam wagenpark	Terugbrengen van de uitlaatgas emissie	De markt actief volgen, aan de hand van nieuwe ontwikkelingen bijsturen, en indien mogelijk inzetten op emissiearme of emissie loze voertuigen.	Voorbeeldfunctie voor de energietransitie en behalen klimaatdoelstellingen.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	22.281	21.866	21.123	21.585	21.585	21.585	21.585
Materiele kosten	5.174	5.973	5.820	5.639	5.639	5.639	5.635
Kapitaallasten	3.748	4.513	4.727	4.787	4.787	4.787	4.787
Huisvestingskosten	245	279	279	279	279	279	279
Lasten	**31.449**	**32.631**	**31.949**	**32.290**	**32.290**	**32.290**	**32.286**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	34.997	35.386	35.225	36.449	36.504	36.719	36.719
Rijksbijdragen	4.511	4.427	4.531	4.502	4.502	4.502	4.502
Overige baten	645	1.498	784	754	754	754	754
Baten	**40.153**	**41.311**	**40.540**	**41.706**	**41.760**	**41.975**	**41.975**
Doorbelasting	-8.631	-8.699	-8.736	-9.716	-9.716	-9.716	-9.716
Resultaat voor bestemming	**74**	**-19**	**-144**	**-299**	**-245**	**-30**	**-26**
Mutatie reserves	1.220	19	144	299	245	30	26
Resultaat na bestemming	**1.294**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.294**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c.2 Pijler Risicobeheersing

De activiteiten van risicobeheersing zijn gericht op een gezonde en veilige leefomgeving door de realisatie van: minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Impact omgevingswet en visie risicogerichtheid

De impact omgevingswet en visie risicogerichtheid past binnen het speerpunt risicogerichtheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. De nieuwe Omgevingswet beoogt een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden. Na de decentralisaties in het sociaal domein bereiden gemeenten zich voor op deze decentralisatie binnen het fysieke domein. Door deze wetswijziging en de door de Raad van directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Regionaal Brandweercommandanten en Raad van directeuren Publieke Gezondheid vastgestelde visie 'De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid in 2020: Samen zorgen voor échte coproductie!', veranderen de advies- en toezichtrol op het gebied van een gezonde en (brand)veilige leefomgeving. Het heeft de voorkeur om in vroegtijdig stadium aan tafel te zitten zodat de brede scope van veiligheids- en gezondheidsaspecten meegenomen kunnen worden in omgevingsvisies, -plannen en de verdere uitwerking hiervan in de fysieke leefomgeving. In het licht van preventie en het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen is de leefomgeving immers een belangrijke "knop" waaraan gedraaid kan worden. Daarnaast wordt steeds meer van de brandweer gevraagd om flexibel in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld ondermijning en illegaliteit. Om ook in de toekomst toegevoegde waarde te hebben investeert de brandweer in de vaardigheden en kennis van medewerkers. De specialist die op afstand plannen en vergunningen beoordeelt, ontwikkelt zich tot een adviseur die zijn rol en inbreng afstemt op de fase in het proces en de betrokken (maatschappelijke) partners. Meer "risicogericht werken" betekent ook voorbereid zijn op complexere vraagstukken (zoals de energietransitie). Naast inhoudelijke expertise vraagt dit communicatieve vaardigheden, overtuigingskracht en samenwerking in netwerken. Ook wordt aangesloten op een ander digitaal-stelsel en informatiehuizen. Middels een (reorganisatie-) programma speelt de brandweer in op de bovengenoemde ontwikkelingen. In 2021 heeft het AB van VGGM goedkeuring gegeven om dit programma tot uitvoering te brengen.

Onze omgeving en die van onze partners verandert. Om die reden willen wij een andere rol innemen binnen ons netwerk. Deze verandering leidt tot een andere kijk naar de omgeving en een andere kijk naar onze afdeling door onze partners. Onze langetermijnvisie is om door onze omgeving gezien te worden als expertisecentrum. Het expertisecentrum vervult de behoefte van onze omgeving aan betrouwbare informatie over brand- en omgevingsveiligheid. Zowel van de publieke als private partijen. Als expertisecentrum hebben wij een sterke informatiepositie en komen onderzoek, innovatie, samenwerking (tussen private en publieke partijen), onderwijs, voorlichting en evaluatie van incidenten bij elkaar.

Project Veilige Energietransitie (VET)

De ontwikkelingen op het gebied van de (veilige) energietransitie gaan snel. Het is een uitdaging om snel en adequaat in te kunnen spelen op alle veranderingen. Binnen de brandweer is een regiegroep ingesteld die de (landelijke) ontwikkelingen monitort en informatie binnen de brandweer verspreid. In het netwerk met gemeenten worden pragmatisch oplossingen onderzocht zodat hier meer gericht op geadviseerd kan gaan worden.

Landelijke herijking Brandveilig Leven

Brandweer Nederland heeft in 2016 op basis van nieuwe visies en onderzoeken vier speerpunten benoemd voor de toekomst. Zo worden risicogroepen gestructureerd geanalyseerd, wordt op Brandveilig Leven gestuurd door beïnvloeders, worden innovaties gestimuleerd en er wordt geïnvesteerd in de kennis en kwaliteit van het eigen personeel. Daaraan is de laatste jaren de inzet op gedragsverandering toegevoegd.

Deze speerpunten staan de komende jaren centraal en worden uitgewerkt in concrete acties. Vanuit deelnemende gemeenten is aangegeven dat de risicogroep ouderen bijzondere aandacht verdiend. De herijking gaat ervan uit dat de brandweer een goede informatiepositie heeft, maar andere partijen de grootste invloed hebben, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, cliëntenraden en media. Zij worden volgens de herijking nadrukkelijker ingezet. Dit vergt een andere benadering. Daarnaast is één van de speerpunten dat gedragsbeïnvloeding alleen onvoldoende is en ook ingezet wordt op innovaties die bijdragen aan brandveiligheid.

In 2021 is een actieplan Brandveilig Leven opgesteld . De basis hiervoor is de (in 2014 bestuurlijk vastgestelde) Visie Brandveilig Leven Het programmaplan plaatst deze visie in de huidige tijd en schetst daarvoor drie ambitiescenario's. Begin 2022 wordt de ambitie bepaald: brons – zilver – goud. In het programmaplan beschrijven we onder meer hoe we onze eigen brandweermedewerkers nadrukkelijker in kunnen zetten om het gedachtegoed te verspreiden. Daarnaast geven we aan hoe we andere partijen, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en (social) media optimaler kunnen betrekken.

Impuls omgevingsveiligheid

De Veiligheidsregio's hebben momenteel de structurele adviestaken inzake de Besluiten Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi), Externe Veiligheid Buisleidingen en Externe Veiligheid Transport. Het betreft de taakuitvoering van het lokale externe veiligheidsbeleid voor de wettelijke externe veiligheid adviezen over vergunningverlening, toezicht, handhaving (VTH) en ruimtelijke ordening. VGGM ontving jaarlijks circa € 135.000 voor deze taken van het Rijk.

Vanaf 2021 worden de gelden overgeheveld naar de reguliere fondsen. Aan het gemeentefonds voor de 15 gemeenten binnen Gelderland-Midden wordt € 134.000 toegevoegd. Dit bedrag heeft betrekking op de volledige taakuitvoering van externe veiligheid/omgevingsveiligheid. Het is de bedoeling dat de taakuitvoering van zowel de omgevingsdiensten als veiligheidsregio's met deze middelen gefinancierd worden. Hierbij wordt gedacht aan een verdeling van 60% respectievelijk 40%.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (verwacht per 1 juli 2022) wordt het bestuur van de veiligheidsregio de wettelijke adviseur ten aanzien van milieubelastende activiteiten en niet alleen externe veiligheid. Dit betreft Bevi-bedrijven en bedrijven met ontplofbare stoffen of grote hoeveelheden vuurwerk. Dit betreft circa 85 risico-objecten die in het reguliere adviestraject meegenomen gaan worden. In 2022 werken we deze wijziging van onze advisering nader uit met de andere veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel.

Meldingsplicht Wonen met zorg

Mede door demografische ontwikkelingen zijn afgelopen jaren diverse wooncomplexen gerealiseerd voor mensen die zorg nodig hebben. Deze complexen hebben een verhoogd veiligheidsrisico, mede omdat bewoners in geval van een incident veelal niet zelfstandig het complex kunnen verlaten. De wetgever is voornemens om in het Besluit Bouwen Leefomgeving (BBL) rekening te houden met "Wonen met zorg", onder andere door meer advisering en vooral toezicht vanuit de brandweerorganisatie. In 2022 zal nader worden uitgewerkt om hoeveel objecten het in Gelderland-Midden gaat en hoe invulling aan het aangepaste besluit kan worden gegeven.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		**Wat gaan we ervoor doen**	**Wat is het beoogd maatschappelijk effect**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2020-2023**	
Brandveilige samenleving door minder slachtoffers, minder branden en minder schade	Bewustzijn creëren over (brand)veiligheid bij burgers, bedrijven en (zorg)instellingen.	• Zorgen dat brandveiligheid een integraal onderdeel is van relevante gemeentelijke plannen en processen • Samenwerking met betrokken gemeenten en woningcoöperaties continueren en uitbreiden, zowel voor domeinen wonen, onderwijs en zorg • Voorlichtingssessie in de wijk na een woningbrand • Bedrijven en (zorg)instellingen voeren zelf een brandveiligheidscontrole uit waarmee zij zicht krijgen in het eigen brandveiligheidsniveau • Met gemeenten de rookmelderdichtheid bevorderen - juist ook als per 1 juli 2022 de wettelijke rookmelderplicht is ingevoerd voor alle bestaande woningen - en het bewustzijn van de gevaren van koolmonoxidevergiftiging vergroten	Een grotere (brand) veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bijdragen aan brandveiligheid van bedrijven en hun omgeving	• Inzetten Risico Analyse Monitor, waarbij naast bouwkundige zaken en omgevingseffecten ook nadrukkelijke de organisatorische kant wordt meegenomen. • Inspelen op en uitvoering geven aan de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen	
	Samenwerking met omgevingsdiensten continueren	• Optimale samenwerking zoeken vanuit de eigen kaders door zo veel mogelijk met elkaars uitvoeringsprogramma's te verbinden	
	In beeld hebben van de brandrisico's in een brandrisicoprofiel	• Door ontwikkelen van het brandrisicoprofiel	

Omgevingsrechtproof maken van organisatie	Een toekomstbestendige brandweerorganisatie, die meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal kan inspelen op de vragen die spelen	• Proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's door het bevoegd gezag; met als resultaat een veiliger en gezonder fysieke leefomgeving • Bewegen van regel- naar risicogericht werken zodat we door differentiatie van risico's en vanuit onze specifieke deskundigheid ons kunnen richten op het bevorderen van de fysieke veiligheid bij (vooral) complexe risico's in de samenleving.	Een gezonde en vellige leefomgeving

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	4.014	4.060	4.362	4.155	4.155	4.155	4.155
Materiele kosten	230	146	208	213	213	213	213
Kapitaallasten	1	2	2	2	2	2	2
Lasten	**4.244**	**4.209**	**4.572**	**4.370**	**4.370**	**4.370**	**4.370**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	5.565	5.637	5.679	5.807	5.807	5.807	5.807
Overige baten	7	18	0	0	0	0	0
Baten	**5.572**	**5.655**	**5.679**	**5.807**	**5.807**	**5.807**	**5.807**
Doorbelasting	-1.353	-1.446	-1.407	-1.437	-1.437	-1.437	-1.437
Resultaat voor bestemming	**-25**	**0**	**-300**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	300	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c.3 Pijler meldkamerfunctie

De meldkamerfunctie past binnen het speerpunt Meldkamer Oost-Nederland uit het beleidsplan brandweer 2020-2023.
De activiteiten met betrekking tot de meldkamer hebben betrekking op het ontvangen van noodmeldingen van burgers of professionals en het alarmeren van eenheden in de regio.

De meldkamer activiteiten worden gezamenlijk met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid, Noord en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente uitgevoerd vanuit de nieuw te realiseren meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn. De realisatie van de nieuwe meldkamer is uitgesteld en wordt nu naar verwachting in maart 2023 operationeel. Dit uitstel maakt het steeds moeilijker om de huidige meldkamer in Arnhem in stand te houden. De financiële gevolgen van dit uitstel zijn geadresseerd bij het ministerie van Justitie en Veiligheid.

De activiteiten in 2021 en 2022 zijn erop gericht om deze samenwerking mogelijk te maken, binnen de huidige financiële budgetten. De ambitie is om tot één functionerende meldkamer voor de provincies Gelderland en Overijssel te komen, waarbij één veiligheidsregio de betrokken medewerkers in dienst neemt. Door de samenwerking zijn schaalvoordelen te behalen, welke deels zijn overgedragen aan het Rijk en deels worden ingezet voor kwalitatieve verbeteringen. De belangrijkste verbetering betreft de wijze waarop invulling gaat worden gegeven aan de rol van calamiteiten coördinator.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	1.026	1.146	1.041	238	238	238	238
Materiele kosten	774	137	126	857	857	857	857
Kapitaallasten	7	4	7	7	7	7	7
Huisvestingskosten	11	6	6	1	1	1	1
Lasten	**1.818**	**1.293**	**1.181**	**1.104**	**1.104**	**1.104**	**1.104**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Rijksbijdragen	1.219	956	962	990	990	990	990
Overige baten	717	254	144	241	241	241	241
Baten	**1.936**	**1.210**	**1.106**	**1.231**	**1.231**	**1.231**	**1.231**
Doorbelasting	-117	-117	-125	-127	-127	-127	-127
Resultaat voor bestemming	**0**	**-200**	**-200**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	200	200	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d. Programma GGD

Het programma GGD bevat de activiteiten gericht op de gezondheid beschermde en gezondheid bevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk algemene gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en monitoring & onderzoek.

Het ministerie van VWS heeft vier landelijke ambities opgesteld, deze zijn regionaal vertaald in de herijking van de visie op PG Gelderland-Midden. GGD Gelderland-Midden heeft op basis van deze ambities en de ontwikkelingen die zij ziet in haar vakgebied een viertal speerpunten opgesteld voor de komende jaren.

- Gezond opgroeien en een Kansrijke Start
- Gezondheidsbevordering borgen en investeren in impactvolle preventie
- Het verminderen van de kans op én de gevolgen van infectieziektenuitbraken
- Bijdragen aan een gezonde fysieke en sociale leefomgeving

De speerpunten worden opgepakt door de afdelingen Jeugdgezondheidzorg en Algemene gezondheidzorg. In de afdeling AGZ zijn de teams bij elkaar gebracht in de clusters Gezond Leven, Zorg & Veiligheid, Infectieziekenbestrijding en Monitoring & Onderzoek.

Bekostigingsonderzoek

De bestuurders van VGGM hebben aangegeven dat zij een brede discussie willen voeren over de scope van activiteiten ten laste van de gemeentelijke budgetten. Bijvoorbeeld door gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties.

In 2022 is aan Lysias Advies opdracht gegeven om de GGD activiteiten van VGGM met bijbehorende formatie, lasten en gemeentelijke bijdrage te vergelijken met een aantal referentie GGD-en.

Functiewaardering verpleegkundigen en artsen

In 2021 heeft een functiewaarderingstraject plaatsgevonden voor verpleegkundigen en een groot deel van de artsen van de GGD. Zowel in de begroting 2021 als in de ontwerpbegroting 2022 van VGGM staat de uitkomst van het functiewaarderingstraject als een risico beschreven. In dit traject is een externe toetsingscommissie opgenomen die de beschrijving en waardering toetst. Het advies van de toetsingscommissie heeft financiële effecten. De financiële consequenties van deze functiewaarderingen zijn voor 2022 begroot op €479.000 oplopend naar €999.000 in 2025. Voor 2021 en 2022 zal VGGM de consequenties binnen haar begroting oplossen, al dan niet via het vormen van een bestemmingsreserve. VGGM heeft de consequenties voor 2023 en verder in de begroting verwerkt.

Nota volksgezondheid en regiovisie

Aan de hand van de VTV en input van o.a. VNG, diverse ministeries, gemeenten en GGD-en stelt de minister van VWS een landelijke nota volksgezondheid vast. Deze bevat landelijke prioriteiten op het gebied van PG. De landelijke nota heeft een doorlooptijd van 2020 – 2023. De landelijke prioriteiten bieden gemeenten aanknopingspunten voor lokaal beleid. De landelijke nota is in mei 2020 uitgebracht.

In de nota worden vier vraagstukken geprioriteerd:

1. Gezondheid in de fysieke en sociale omgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen
4. Vitaal ouder worden

In Gelderland- Midden kiezen de gemeenten ervoor als regio een overkoepelende visie op publieke gezondheid te maken om samen op te trekken. De regiovisie op publieke gezondheid vertaalt de vier vraagstukken die in de landelijke nota volksgezondheid zijn benoemd vanuit de verschillende beleidsdomeinen, zowel met collectieve, selectieve, geïndiceerde als zorggerelateerde preventie. Met het uiteindelijk doel dat inwoners van Gelderland-Midden gezond en gelukkig zijn. Kortom: de visie op publieke gezondheidszorg in Gelderland-Midden is een gedachtegoed dat een hele stevige basis legt voor het werk aan de opgaven waar gemeenten voor staan.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (deskundig) personeel	Wettelijke taken uitvoeren maar geen nieuwe taken uitvoeren Duurzame inzet bevorderen Max. inzetten in opleiden medewerkers Herwaardering van functies
Implementatie nieuwe registratie- en archiefsystemen (organisatiebreed)	Tijdelijke medewerkers inhuren voor ondersteuning bij werkzaamheden tijdens implementatie
Uitval ICT-voorzieningen	Noodplan met laptops Overstappen op 2e server
Dalende incidentie en op middellange termijn mogelijk onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel (mn artsen)	Visie op toekomstbestendige organisatie van TBC opstellen i.s.m. GGD-en binnen Regionaal Expertisecentrum Noord Oost.
Tijdelijk opschorten van de aanbesteding Medische Arrestantenzorg en onduidelijkheid of de GGD de zorgverlening behoudt na 2023.	ZZP'ers minder of niet meer inzetten (niet bij GGD) Bij daling inkomsten ook daling kosten. Aantrekken nieuw personeel of extra opleiden tot forensisch arts van bestaand personeel.
Ketenpartners komen afspraken niet na op het gebied van voorbereid zijn op rampen en crises	- OTO-afspraken ketenpartners - Zorgcontinuïteit bij ketenpartners georganiseerd - Evaluatie convenanten en werkafspraken met ketenpartners
Een aantal structurele taken van de OGGZ zijn gefinancierd door subsidies, offertes en jaarlijkse opdrachten van gemeenten	Goede afspraken met gemeenten over monitoring gedurende looptijd en tijdig bericht van continueren en/ of opzeggen
Evenementadviezen worden niet overgenomen/opgevolgd	Middels een goede relatie met vergunningverlener, gemeenten overtuigen van toepassen advies t.b.v. vergunningverlening.

Coronabestrijding

In Nederland hebben de 25 GGD-en een cruciale rol in de bestrijding van COVID-19 met testen, traceren en vaccineren. In 2022 zal de bestrijding van het coronavirus nog extra inzet van de GGD vragen, denk bijvoorbeeld aan de 3e prik voor vaccineren. In hoeverre dat ook in 2023 het geval zal zijn (aard en omvang), is nog niet in te schatten.

Beheersmaatregelen:
- Aanvullende (landelijke) financiering voor extra taken coronabestrijding
- Ambities bijstellen: naast wettelijke taken en coronabestrijding is er beperkte ruimte voor nieuwe taken
- Inzetten op binden en boeien van tijdelijke medewerkers

Door uitbraak van COVID-19 is het aantal Nederlanders dat een verre reis maakt, afgenomen. Hierdoor is de vraag naar reizigersconsulten sterk gedaald. Inmiddels neemt de vraag naar reizigersconsulten weer toe. Alleen het is lastig in te schatten of de vraag naar reizigersconsulten weer terugkomt op het 'oude niveau' van voor COVID-19.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
Jeugdgezondheidszorg	16.349	17.146	17.834	18.227	18.361	18.426	18.426
Algemene gezondheidszorg	7.348	7.989	7.834	8.194	8.209	8.216	8.216
Monitoring en Advies	1.752	2.022	2.030	2.078	2.078	2.078	2.078
Lasten	**25.448**	**27.158**	**27.698**	**28.498**	**28.648**	**28.720**	**28.720**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	19.252	19.603	19.673	21.800	21.950	22.022	22.022
Lokaal aanbod	6.197	6.530	7.127	6.717	6.717	6.717	6.717
Rijksbijdragen	447	84	86	163	163	163	163
Overige baten	4.585	5.522	5.271	5.513	5.513	5.513	5.513
Baten	**30.482**	**31.738**	**32.157**	**34.193**	**34.343**	**34.415**	**34.415**
Doorbelasting	-4.854	-4.955	-5.012	-5.720	-5.720	-5.720	-5.720
Resultaat voor bestemming	**179**	**-375**	**-554**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
Mutatie reserves	24	375	554	25	25	25	25
Resultaat na bestemming	**204**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**204**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d.1 Pijler algemene gezondheidszorg

De activiteiten behorend tot de algemene gezondheidszorg dragen bij aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's met inbegrip van gezondheidsbevordering, preventieve maatregelen op het gebied van infectieziekte bestrijding en houden van toezicht op specifieke doelgroepen.

Infectieziektebestrijding

De impact van COVID-19 op de maatschappij, de introductie van nieuwe infectieziekten in ons land (bijvoorbeeld Westnijlvirus) en de dreiging van nieuwe pandemieën in de toekomst, zal zeker leiden tot meer aandacht voor infectieziektepreventie en –bestrijding. Organisatorische en financiële consequenties zijn nog niet bekend. Vanaf september 2021 loopt een tweejarig landelijk project 'Versterking professionele bezetting Infectieziektebestrijding' voor alle GGD-en.

Een kerntaak van de GGD is om mensen te beschermen tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf niet of nauwelijks invloed op hebben. Zoals het opsporen en bestrijden van infectieziekten. Dit vraagt om een stevig samenwerkingsnetwerk, voorlichting en advies. Vanuit de werkzaamheden voor coronabestrijding is de GGD goed zichtbaar op het thema infectiepreventie. De wens is om dit te continueren door onder andere instellingen en scholen waar nodig te ondersteunen op het gebied van infectiepreventie.

Activiteiten om de vaccinatiegraad in het werkgebied te verhogen zullen ook de komende jaren onverminderd voortgezet worden.

Het ministerie van VWS heeft een landelijke heroriëntatie op het vaccinatiestelsel aangekondigd. Als eerste stap hebben rondetafelgesprekken plaatsgevonden met onder andere vertegenwoordigers van het ministerie van VWS, RIVM en GGD-en. Het ministerie van VWS ziet de rondetafelgesprekken als een eerste verkenning om te komen tot een toekomstig vaccinatiestelsel. Ook de opgedane kennis en ervaring met vaccineren en de geleerde lessen uit de COVID-19 pandemie worden meegenomen in een beleidsreactie voor het nieuwe kabinet. Organisatorische en financiële consequenties zijn nog niet bekend.

Seksuele gezondheid

De werkzaamheden op het gebied van seksuele gezondheid worden bijna geheel vergoed door het ministerie van VWS. De subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG-regeling) valt onder de landelijke subsidieregeling Publieke Gezondheid. Deze subsidieregeling vervalt per 1-1-2022. Het Ministerie van VWS heeft verkend welke scenario's er zijn om vanaf 1 januari 2022 een andere juridische grondslag te vinden voor de taken die de GGD uitvoert. De verwachting is dat een mogelijke wetswijziging per 1 januari 2023 zal ingaan, dat betekent dat de huidige ASG-regeling verlengd wordt tot 1 januari 2023.

Bijdragen aan een gezonde fysieke en sociale leefomgeving

De Omgevingswet, die 1 juli 2022 in werking treedt, introduceert nieuwe instrumenten (o.a. omgevingsvisie en -plan) en stuurt aan op het herzien van processen. Uitgangspunt is dat in de toekomst meer ruimte is voor interactie en inbreng van inwoners en initiatiefnemers. Dit vraagt een andere wijze waarop deskundigen van VGGM hun kennis inbrengen.

De veranderende rol doet zijn intrede in periode waarin we als maatschappij voor diverse opgaven staan: klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en de energietransitie. Deze opgaven bieden keuzes die kunnen bijdragen aan gezondheidswinst. Denk aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden, een gezondere leefstijl en vitaal ouder worden. Tegelijkertijd is er sprake van (nieuwe) veiligheids- en/of gezondheidsrisico's. VGGM investeert in een (door)ontwikkeling naar een deskundige en proactieve partner voor een 'veilige en gezonde leefomgeving'. Dat betekent domeinoverstijgend adviseren van gemeenten, zodat zij een integrale afweging kunnen maken waarbij gezondheid een vast onderdeel is van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. Hiertoe leggen we verbindingen binnen VGGM (gezondheid en (brand)veiligheid) en buiten VGGM (Omgevingsdiensten, ruimtelijke ordening, sociaal domein).

Deze ontwikkeling is in een eerder stadium besproken. Eind 2021 zullen aan gemeenten meerdere scenario's worden voorgelegd, waarin de effecten op het budgettair kader van VGGM worden meegenomen.

Forensische Geneeskunde

In 2019 heeft de DPG-raad een herijkte visie op de forensische geneeskunde vastgesteld. Stip op de horizon is een bovenregionale organisatie van het forensisch medisch onderzoek en de lijkschouw op het niveau van de 10 politieregio's. De uitvoering van deze landelijke visie wordt opgepakt in nauwe samenwerking met de overige 4 GGD-en in Oost-Nederland. Op dit moment loopt een landelijk onafhankelijk onderzoek naar de kostenberekening van forensische geneeskunde. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met het oog op de toekomstige financiering van de verschillende onderdelen van forensische geneeskunde. Doelstelling is om vanaf 2022 landelijk uniforme tarieven te hanteren voor lijkschouw en forensisch medisch onderzoek voor onder andere politie en gemeenten.

De aanbestedingsprocedure voor de medische arrestantenzorg (MAZ) is door de politie opgeschort tot na de zomer 2023 op verzoek van het Ministerie van J en V. Dit betekent dat VGGM vooralsnog de MAZ blijft uitvoeren in opdracht van de politie. Wel

wordt gekeken naar landelijk uniforme tarieven voor de uitvoering van de MAZ vanaf 2022.

TBC

De expertise van TBC-artsen en verpleegkundigen komt onder druk te staan door de dalende incidentie in Nederland. Daarnaast is de uitstroom van specialistische artsen groot en de instroom beperkt.

In 2021 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een toekomstbestendige TBC-zorg in Nederland. Dit betreft zowel samenwerking tussen de 8 GGD-en van het Regionaal Expertisecentrum Noord-Oost als intensivering van de samenwerking tussen de drie Gelderse GGD-en. Financiële en organisatorische consequenties voor 2022 en 2023 zijn nog niet bekend.

Toezicht kinderopvang

<u>Gastouderopvang</u>

Het ministerie van SZW wil de kwaliteit van de gastouderopvang verder verhogen. Hiervoor zijn de volgende verbetermaatregelen geformuleerd:

- Het versterken van toezicht;
- Het verbeteren van de begeleiding van gastouders door gastouderbureaus;
- Professionalisering van de gastouderopvang.

Voor de versterking van het toezicht stort het Rijk vanaf 2022 structureel extra geld (6,4 miljoen euro) in het gemeentefonds. Vanaf 2022 zal het jaarlijks onderzoek van 3 naar 4,5 uur worden uitgebreid, tevens zal minimaal 50% in plaats van 5% van de gastouders jaarlijks getoetst worden (na aanpassing van de betreffende wet- en regelgeving).
GGD en gemeenten zullen samen in gesprek gaan hoe de middelen lokaal het meest effectief kunnen worden ingezet.

<u>Pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie</u>

Voor het toezicht en handhaving op de nieuwe voorwaarden Voorschoolse educatie (inzet pedagogisch beleidsmedewerkers), wordt extra geld (650.598 euro) gestort in het gemeentefonds.

De extra tijd (1 uur en 14 minuten) die gemoeid is met de toetsing van deze nieuwe voorwaarden, komt bovenop de eerder overeengekomen tijd per VE locatie.

Publieke gezondheid Asielzoekers (PGA)

Het COA heeft aangekondigd dat zij het voornemen heeft de uitvoering van Gezondheidsbevordering PGA vanaf 2023 aan te besteden. Op 31 december 2022 eindigt het reguliere contract tussen GGD GHOR Nederland en het COA over de uitvoering van PGA, met uitzondering van de uitvoering van het contract JGZ/ PGA. Naar verwachting zal het COA begin 2022 een openbare aanbesteding uitschrijven. Het is op dit moment nog niet bekend wat de voorwaarden zullen zijn waaraan een door het COA te contracteren partij moet voldoen.

Zorg en Veiligheid

Sinds de decentralisaties zijn gemeenten verantwoordelijk voor passende zorg en ondersteuning van haar inwoners. In de praktijk zien we dat complexe casuïstiek vraagt om een integrale, casusgerichte (keten)benadering en zowel zorg- als veiligheidsaspecten bevat. Onderstaande ontwikkelingen raken de taak en positie van het team OGGZ.

- In 2022 en 2023 wordt VGGM ingezet voor advies en consultatie vanuit de Wet verplichte ggz (WvGGZ) en het landelijk meldpunt Zorgwekkend gedrag in 2022 en 2023. De wettelijke borging van deze meldpunten wordt voorbereid in de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS). Deze wet treedt vermoedelijk eind 2022 in werking.
- In 2021 is gemeente Arnhem een pilot daklozenloket gestart voor mensen die dak- en thuisloos zijn of dreigen te worden. Binnen het daklozenloket werken diverse partijen samen. De GGD is nauw betrokken.
- In 2022 start de doordecentralisatie van Beschermd Wonen, met een ingroeipad van 10 jaar tot 2032. In 2026 vindt besluitvorming plaats over doordecentralisatie Maatschappelijke Opvang. Dit leidt mogelijk tot verschuivingen in verantwoordelijkheden en financiering van centrumgemeenten naar regiogemeenten. Consequenties voor (regionale) visie, capaciteit, werkprocessen en rollen van o.a. VGGM voor 2022 e.v. zijn nog niet bekend.

Al enkele jaren is een wetsvoorstel Regulering Sekswerk in de maak. Het voorstel m.b.t. een vergunningstelsel prostitutie is controversieel verklaard in verband met het demissionair kabinet. Onderdeel van het aanvragen van een vergunning is een ‘zelfredzaamheidsgesprek’. Voor de uitvoering hiervan wordt aan de GGD gedacht. De behandeling ligt stil.

Sturing Zorg & Veiligheid

In 2020 heeft een analyse plaats gevonden van de overlegstructuur op het themagebied Zorg en Veiligheid en de wijze waarop het bestuurlijk overleg vorm wordt gegeven. Resultaat van dit proces is een aantal besluiten van het Algemeen Bestuur van VGGM. Besloten is tot inrichting van een regionale bestuurlijke faciliteit voor vraagstukken Zorg & Veiligheid. De huidige stuurgroep Verward Gedrag wordt daarbij omgevormd tot een stuurgroep Zorg & Veiligheid. De twee bestaande brede bestuurlijke overleggen (periodiek overleg Wvggz en platform Verward Gerag) worden samengevoegd tot één overleg. Met dit overleg wordt voldaan aan de wettelijke verplichting tot instelling van een regionaal periodiek overleg Wvggz.

Op basis van drie criteria kunnen thema’s regionaal worden geagendeerd: lokaal ervaren urgentie terwijl het onderwerp het lokale niveau overstijgt nieuwe wet- en regelgeving, waarbij gemeenten energie

ervaren bij het gezamenlijk oppakken of vanwege noodzakelijke / gewenste verbinding met maatschappelijke partners.
VGGM heeft opdracht gekregen de taken ter ondersteuning van deze bestuurlijke structuur uit te voeren. Dit gebeurt in de vorm van een agendacommissie. In overeenstemming met het bestuurlijk besluit in het najaar van 2021 is de gemeentelijke bijdrage met ingang van 2022 met € 70.000 verhoogd (zie 3.5 actualisatie begroting 2022). De verhoging van de inwonerbijdrage wordt vooralsnog verantwoord binnen de pijler monitoring en advies.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	- Taken in het kader van bestrijding coronavirus - Afhandelen van meldingen van infectieziekten - Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen - Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid - Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. Antibioticaresistentie en infectiepreventie	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	- Screening TBC - Consulten TBC - Behandeling actieve en latente TBC - Bron- en contactopsporing - Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa's	- Screening op SOA - Consulten Soa en Sense - Consulten PrEP - Behandeling SOA - Bron- en contactopsporing - Voorlichting aan jongeren en risicogroepen - Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	- Reizigersconsulten - Groepsvaccinaties (bedrijven, zorginstellingen e.d.) - Vaccinaties op maat (i.o.) - Voorlichting risicogroepen	
	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	- (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu en RO - (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de leefomgeving de gezondheid kan bevorderen - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen om gezondheid hierin te borgen - Voorlichting over o.a. asbest, eikenprocessierups, gewasbeschermingsmiddelen kwik, hitte, houtkachels en windmolens	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden
	Voorkomen van dakloosheid sociaal kwetsbare inwoners	- Meldpunt Ontruimingen - Meldpunt vroegsignalering voor risicovolle schulden	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het toeleiden (van

		- Meldpunt dreigende waterafsluiting (Vitens)	zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig toeleiden naar passende hulpverlening	- Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen - Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen - Passende begeleiding organiseren voor bezoekers Spoorhoek Arnhem	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij multi-problematiek	- Centraal meldpunt OGGZ - Meldpunt Onverzekerdenzorg - Project Woonhygiëne - (pro) actief adviseren over verbeterpunten ketensamenwerking	
	Bevorderen afstemming en samenwerking keten	- Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen langs elkaar heen werken hulpverleners)
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg	- Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood
		- Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken, kindermishandeling, etc. - Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie - Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM
		- Uitvoeren medische arrestantenzorg - Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten
	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM - Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring - Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten
Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	- Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus - Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren onderzoeken bij gastouders - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven /internaten	- Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	- Onderzoek (laten) doen bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding waar sprake is van calamiteiten. - Inspecties uitvoeren bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding (dagbesteding, begeleid en	

		beschermd wonen, ambulante zorg, PGB e.d.)	
	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven	Inspecties uitvoeren en adviseren van • Ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche • (Tijdelijke) huisvesting van vluchtelingen en statushouders • Seksbedrijven	Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	6.354	7.026	6.684	7.017	7.032	7.039	7.039
Materiele kosten	978	947	1.136	1.162	1.162	1.162	1.162
Kapitaallasten	14	15	14	15	15	15	15
Huisvestingskosten	2	0	0	0	0	0	0
Lasten	**7.348**	**7.989**	**7.834**	**8.194**	**8.209**	**8.216**	**8.216**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	2.694	2.764	2.764	2.945	2.961	2.967	2.967
Lokaal aanbod	3.183	3.317	3.393	3.452	3.452	3.452	3.452
Rijksbijdragen	334	84	86	163	163	163	163
Overige baten	3.123	3.880	3.608	3.786	3.786	3.786	3.786
Baten	**9.335**	**10.045**	**9.851**	**10.347**	**10.362**	**10.369**	**10.369**
Doorbelasting	-1.997	-2.056	-2.111	-2.153	-2.153	-2.153	-2.153
Resultaat voor bestemming	**-10**	**0**	**-94**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	94	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d.2 Pijler jeugdgezondheidszorg

De JGZ volgt bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven.
Door vroegtijdig signaleren, ondersteunen en meedenken kan de JGZ een waardevolle bijdrage leveren aan de zorg voor jeugdigen en (aanstaande) ouders, van – 9 maanden tot 18 jaar. De JGZ bevordert veilig en gezond opgroeien en geeft betrouwbare informatie over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. De JGZ investeert in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met basisvoorzieningen en eerstelijns zorg, aan preventie en gelijke kansen voor alle kinderen.

Door vroegtijdig te investeren in de preventie en normaliseren levert de JGZ een bijdrage aan het terug dringen van gebruik van specialistische voorzieningen en zorggebruik op langere termijn.

Voor de komende periode ligt de nadruk binnen de JGZ op de volgende thema's:

Kansrijke Start en preventieagenda

De eerste 1000 dagen in het leven van een kind zijn cruciaal voor de verdere ontwikkelingskansen in het leven. Het landelijk programma Kansrijke Start investeert in een goede start voor alle kinderen.
Het programma kent 3 sporen:

1. Vóór de Zwangerschap
2. Tijdens de Zwangerschap
3. Na de Zwangerschap

Het programma Nu niet Zwanger (NNZ) richt zich vooral op het 1e spoor. De doelstelling van NNZ is het vergroten van de regie op een kinderwens en het daarmee voorkomen van ongeplande en ongewenste zwangerschap bij kwetsbare (potentiële) ouders. Voor de overige 3 interventies geldt dat deze zijn gericht op advisering en begeleiding van kwetsbare zwangeren gedurende de zwangerschap en de voorbereiding op de ouder- kind relatie, op een meer of minder intensieve wijze. De inhoudelijk coördinator is werkzaam bij de GGD, schoolt de professionals van organisaties tot aandachtsfunctionaris NNZ, voert complexe casuïstiek uit op aanvraag en houdt contact met aandachtsfunctionaris voor intervisie en registratie. De uitrol van NNZ is succesvol in de gemeenten rond Arnhem. In 2021 oriënteren de gemeenten rond Ede

zich op eventuele deelname aan het landelijke programma. Organisatorische en financiële consequenties van eventuele deelname aan NNZ zijn nog niet bekend.

De programma's Stevig Ouderschap en VoorZorg richten zich op het 2e en 3e spoor.

Gemeenten kunnen gebruik maken van extra impulsmiddelen Kansrijke Start.
Vanaf 2022 volgt er op landelijk niveau een dataset met waardevolle informatie over de doelgroep kwetsbare zwangeren en jonge ouders.

Daarnaast wordt er vanuit ZonMW een indicatorenset ontwikkeld, bruikbaar voor de regio Gelderland-Midden.

Binnen Gelderland-Midden werken we verder aan

- Lokale coalities die zich actief inzetten voor de meest kwetsbare doelgroepen in gemeenten
- Uitbreiding prenataal huisbezoek
  Naar verwachting zal dit, gefinancierd vanuit Rijksmiddelen, medio 2022 opgenomen worden in het basispakket JGZ (WPG)
- Invoeren ouderdossier
- Verbeteren samenwerking geboortezorg en sociaal domein
- Deelname aan Babyconnect: een instrument voor het uitwisselen van gegevens in de geboortezorg

Prenataal huisbezoek

In 2021 heeft de Tweede Kamer de wijziging van de Wet publieke gezondheid aangenomen waarin staat dat alle gemeenten een prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie moeten aanbieden. Voor het prenatale huisbezoek door de JGZ wordt jaarlijks een budget van € 5,3 miljoen euro in het gemeentefonds gestort, hiervan ontvangen de gemeenten in Gelderland-Midden € 0,2 miljoen.
Om de samenhang met de uitvoering van de JGZ te waarborgen, vereist het wetsvoorstel dat gemeenten de uitvoering van het prenatale huisbezoek door dezelfde organisatie die het basispakket JGZ uitvoert, te laten uitvoeren. Het doel hiervan is om zoveel mogelijk continuïteit van zorg aan deze doelgroep te bewerkstelligen. In de begroting 2023 is voor deze taak een aanvullende inwonerbijdrage opgenomen van in totaal € 0,2 miljoen. In 2022 zal er gefactureerd worden door VGGM.

Doorontwikkeling toekomstbestendige JGZ

- Herijken zorgaanbod. Verder ontwikkelen van zorg op maat, flexibilisering, digitalisering en personalisatie van zorg
- Optimaal aansluiten bij eigen regie en kracht van ouders en jongeren en ondersteunen waar nodig
- Efficiëntie en kwaliteit van werk -en inhoudelijke processen verbeteren met behulp van digitalisering

Modernisering en digitalisering van klantcontacten

- Ontwikkelen van 24/7 online beschikbaarheid
- Mailen, bellen en chatten met de JGZ, naast of in plaats van fysieke contactmomenten
- Doorontwikkeling landelijke Groeigidsapp, Groeigidschat, JouwGGD en MijnKinddossier

Betrouwbare en transparante data-infrastructuur

Betrouwbare data, rapportages en dashboards zijn essentieel voor differentiatie in zorgaanbod, het maken van keuzes en verantwoording van zorg.

Uitvoeren en optimaliseren Rijksvaccinatie-programma voor kinderen en jongeren

In 2022 zal de leeftijd waarop de HPV-vaccinatie wordt verstrekt verschuiven van het jaar waarin kinderen 13 worden, naar het jaar waarin ze 10 jaar worden. Behalve meisjes zullen vanaf 2022 ook jongens gevaccineerd worden tegen HPV. Dit betekent voor de periode 2022-2024 een inhaalcampagne voor alle 13-18-jarige jongens en een cohortverschuiving. Omdat een HPV vaccinatieserie 2 of 3 prikken omvat met een vast interval, behelst dit een grote personele- en logistieke krachtsinspanning van de JGZ.
Voorbereidingen voor deze grootschalige campagne zijn reeds in gang gezet.

Vanaf 2022 zal ook de informed consent procedure binnen het RVP ingeregeld moeten zijn.
Dit is zowel logistiek als inhoudelijk een enorme uitdaging. Bij ieder vaccinatie moet expliciet toestemming gegeven worden voor uitwisseling van de gegevens met RIVM.
Wordt die toestemming niet gegeven, dan bestaat het risico dat het zicht op de vaccinatiestatus van kinderen en jongeren in Nederland verminderd.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	- Aanbieden van contactmomenten conform Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften	- Aanbieden van extra contactmomenten	
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied van jeugdgezondheidszorg	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	- Aanbieden zorg op maat - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten	
Kansrijke Start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	- Uitvoeren pre- en perinataal aanbod o Nu Niet Zwanger o Samen Starten o Prenataal huisbezoek o Stevig Ouderschap (pre- en postnataal) o Voorzorg (pre- en postnataal) - Participatie JGZ-preventieagenda - Participatie lokale coalities Kansrijke Start - Projectleiding regionale project ZonMw	
Bevorderen gezondheid van 'nieuwkomers' in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	- JGZ 0-18-jarigen - IZB-preventie en –bestrijding - THZ - Tbc-preventie en –bestrijding - Gezondheidsbevordering - Individuele seksuele gezondheidszorg en preventie van soa/hiv - Afstemming en participatie in de lokale zorgketen	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP	- Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma - Uitvoeren in haalprogramma's HPV	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau
Behouden en verstevigen van de unieke kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid	- Opstellen Integrale Jeugdrapportage - Gezondheidsmonitor o Kindmonitor o Jeugdmonitor	Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in onderwijs, jeugd- en sociaal domein versterken	Deelname in netwerkoverleggen op kind- en collectief niveau	- Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren - Voorkomen van versnippering van aanbod

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	14.465	14.898	15.816	16.164	16.298	16.363	16.363
Materiele kosten	751	993	742	786	786	786	786
Kapitaallasten	39	77	88	83	83	83	83
Huisvestingskosten	1.093	1.179	1.189	1.194	1.194	1.194	1.194
Lasten	**16.349**	**17.146**	**17.834**	**18.227**	**18.361**	**18.426**	**18.426**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	15.636	15.893	15.893	17.193	17.327	17.392	17.392
Lokaal aanbod	2.999	3.213	3.723	3.255	3.255	3.255	3.255
Rijksbijdragen	113	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.208	1.338	1.423	1.486	1.486	1.486	1.486
Baten	**19.956**	**20.444**	**21.039**	**21.933**	**22.068**	**22.133**	**22.133**
Doorbelasting	-3.632	-3.672	-3.665	-3.732	-3.732	-3.732	-3.732
Resultaat voor bestemming	**-24**	**-375**	**-460**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
Mutatie reserves	24	375	460	25	25	25	25
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d.3 Pijler Monitoring & Onderzoek

De activiteiten binnen de pijler Monitoring & Onderzoek zijn gericht op het systematisch vergaren van gezondheidsinformatie binnen de regio in brede zin, het analyseren van deze informatie en gemeenten adviseren naar aanleiding van gesignaleerde ontwikkelingen.
Daarnaast krijgt informatie gestuurd werken een meer centrale plaats door de informatievoorziening zowel intern als extern verder vorm te geven.

De komende jaren willen we meer gaan werken met integrale rapportages daar waar dit zinvol is op wijk- en/of woonkernniveau. Dit sluit beter aan bij de wensen van de gemeenten en dit vraagt een doorontwikkeling op datavisualisatie, analyse, digitale vindbaarheid en vormgeving. We willen gezondheidsbevordering beter borgen binnen onze organisatie, zodat er een samenhangend pakket voor gemeenten ontstaat (waaronder Gezonde School advisering, ondersteuning bij de lokale preventieakkoorden en het omzetten van monitorresultaten in acties). Op het gebied van onderzoek zullen de komende jaren in het teken staan van de impactonderzoeken van Corona op diverse (kwetsbare) groepen. Er zal extra ingezet worden op onderzoek voor de doelgroepen laaggeletterden en mensen met een licht verstandelijke beperking.

Epidemiologische monitoring

De basis van het werk wordt gevormd door de epidemiologische monitoring, een wettelijke taak van gemeenten die bij de GGD'en is belegd. Met behulp van gezondheidsmonitors verzamelt het team informatie over de gezondheid en het welzijn van inwoners. Hiervoor worden vragenlijsten gebruikt. De onderzoeken gebeuren in het hele land op dezelfde wijze. Met de inzichten van de onderzoeken worden rapportages gemaakt voor de gemeenten. In deze rapportages staat beschreven hoe het gaat met de inwoners. De informatie wordt geduid en waar mogelijk voorzien van aangrijpingspunten om de gezondheid te bevorderen. Voor de duiding wordt gebruik gemaakt van kennis over en zicht op het lokale veld en van kennis over onderzoek en effectieve interventies.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten

		- Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring - Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	1.521	1.765	1.760	1.802	1.802	1.802	1.802
Materiele kosten	224	252	265	270	270	270	270
Kapitaallasten	7	6	6	6	6	6	6
Lasten	**1.752**	**2.022**	**2.030**	**2.078**	**2.078**	**2.078**	**2.078**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	922	946	1.015	1.662	1.662	1.662	1.662
Lokaal aanbod	15	0	10	10	10	10	10
Overige baten	254	304	241	241	241	241	241
Baten	**1.191**	**1.250**	**1.266**	**1.913**	**1.913**	**1.913**	**1.913**
Doorbelasting	775	773	764	165	165	165	165
Resultaat voor bestemming	**214**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**214**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**214**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e. Programma Ambulancezorg

Het programma ambulancezorg heeft tot taak om acute en niet-acute zorg te verlenen aan zieken en gewonden. Het programma is opgedeeld in 2 pijlers, namelijk zorgcoördinatiecentrum (waaronder de meldkamer) en mobiele zorg (waaronder de rijdende dienst).

Wetgeving ambulancezorg

De ordening van de ambulancezorg is sinds 2021 geregeld via de Wet ambulancezorgvoorzieningen (Wazv). Op basis van deze nieuwe wet hebben de huidige aanbieders van ambulancezorg voor onbepaalde tijd een aanwijzing ontvangen.

Samenwerking met Gelderland-Zuid

Met buurregio Ambulancezorg Gelderland-Zuid is de samenwerking de afgelopen jaren toegenomen. Zo wordt er gewerkt met een gezamenlijke meldkamer in Arnhem, is er een gezamenlijke materialencommissie en verzorgen beide regio's gezamenlijk de scholing vanaf één locatie. Vanaf 2021 is de samenwerking worden geïntensiveerd, denk onder andere samenwerking op het gebied aan medische advisering en midden-complexe ambulance. Vanaf 2023 werken regio's ook samen in het opstellen van een meerjarenbeleidsplan. De pijlers 'zorgcoördinatie' en 'de meldkamer' doorlopen regio's ook gezamenlijk.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	• Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers • Ambulancebijstandsplan • Inhuur derden • Meer flexibiliteit tussen inzet van personeel op rijdienst of meldkamer zodat piekuitval intern opgevangen kan worden. • Meer flexibiliteit en uitwisselbaarheid van personeel tussen meldkamer en andere werkgevers, zoals ziekenhuizen, om piekuitval op te vangen.
Sluiting (delen) locaties	• Andere locaties/opkomstplaatsen bepalen in overleg met de brandweer. • Meldkamer: 'fall-back' naar andere regio.
Uitval ICT-voorzieningen	• Meldkamer: Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren.
Tekort materialen/middelen	• Tijdelijk overhevelen materiaal naar andere post.
Vertraging in zorg door extreme drukte	• Meldkamer: 'overloop' van meldingen naar andere meldkamers indien op piekmomenten de telefoon niet tijdig beantwoord kan worden. • Rijdienst: uitwijk naar andere ziekenhuizen indien sprake is van extreme drukte

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
Zorgcoordinatie	2.043	2.623	2.364	2.408	2.408	2.408	2.408
Mobiele zorg	21.655	24.102	23.811	24.180	24.180	24.180	24.180
Lasten	**23.698**	**26.725**	**26.175**	**26.588**	**26.588**	**26.588**	**26.588**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	185	181	185	185	185	185	185
Zorgverzekeraars	23.861	25.990	25.737	26.169	26.169	26.169	26.169
Overige baten	1.833	2.258	2.068	2.089	2.089	2.089	2.089
Baten	**25.879**	**28.429**	**27.990**	**28.443**	**28.443**	**28.443**	**28.443**
Doorbelasting	-1.648	-1.703	-1.815	-1.855	-1.855	-1.855	-1.855
Resultaat voor bestemming	**533**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-533	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e.1 Mobiele zorg

Beschikbaarheid

Ieder jaar berekent het RIVM voor de ambulancesector in Nederland het aantal diensten dat de regionale ambulancevoorzieningen op de weg moet zetten. De dekking voor een gebied is gebaseerd op standplaatsen en gaat uit van het principe van 'open grenzen' en de bereidheid van regio's om elkaar incidenteel te helpen bij zorgvragen in grensgebied van twee regio's. In het actieplan ambulancezorg staat aangegeven dat het huidige Landelijke Referentiekader Spreiding- en Beschikbaarheid verder kan worden verbeterd. Het RIVM heeft vanwege het afwijkende COVID-19 jaar 2020 een nieuwe berekening gemaakt voor 2022.

Op basis van groei in zorgvraag is de verwachting dat voor Ambulancezorg Gelderland-Midden het aantal ambulancediensten verder zal uitbreiden. Zo komt er stapsgewijs meer ambulancecapaciteit op de weg. Om prestatieverbetering te bereiken is er aandacht voor gebieden waar de ambulanceprestatie lager is dan in de rest van de regio.

Standplaatsen

Diverse ontwikkelingen maken dat Ambulancezorg G-M de plaatsing van een aantal ambulanceposten wil herzien, zodat de meest optimale dekking in de regio wordt bereikt. Met betreffende gemeenten zullen gesprekken plaatsvinden over andere locaties die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het bereik van ambulances.

Doelenboom

Nota Goede ambulancezorg	Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd maatschappelijk effect?
	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	
Bereikbare en beschikbare zorg	Een melder kan 24/7 de meldkamer ambulancezorg bereiken	De melder ondervindt geen hinder van organisatorische ontwikkeling van de LMS	• Geen vertraging in het 112-proces •	Continuïteit van de meldkamertaak ambulancezorg voor een optimaal aanname- en uitgifteproces.
Bereikbare en beschikbare zorg	De patiënt kan 24/7 op de ambulancedienst rekenen	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg	• A1 binnen 15 min • A2 binnen 30 min • In absolute aantallen meer ritten op tijd op jaarbasis.	De patiënt zo snel mogelijk naar de juiste zorg leiden, door de juiste zorgverlener.
Bereikbare en beschikbare zorg	De juiste zorg op de juiste plek door de juiste zorgverlener op het juiste moment	In 2025 wendt de patiënt met een acute zorgvraag zich tot een regionaal loket voor de acute en niet-acute zorg.	Testen met het concept zorgcoördinatie door: • ICT-oplossingen zoals zichtbaarheid voertuigen, beeldverbinding. • Meer afstemming tussen huisarts en MKA over zorginzet.	Ongeacht waar de zorgvraag van een patiënt komt, hij/zij wordt geholpen door de juiste zorgverlener.
Patiënt centraal	De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg	• Patiëntervaringen worden ingezet in het optimaliseren van de zorgverlening • De cliëntenraad is betrokken bij de ontwikkelingen.	De zorgverlening is patiëntgericht.
Veiligheid	Veilige zorgverlening	Leveren van veilige zorg in een veilige werkomgeving	• Personeel werkt met kwalitatief hoogstaand materiaal dat voldoet aan veiligheidseisen • Informatiebeveiliging: Certificering NEN-7510 behaald	Veiligheid patiënt optimaal gewaarborgd.
Professionaliteit en professionele standaard	Leveren van goede ambulancezorg	Ambulancezorg G-M houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor goede ambulancezorg	• Medewerkers zijn optimaal (bij)geschoold • Er is inzicht in de vaccinatiestatus van medewerkers • Alle medewerkers zijn bevoegd en bekwaam • Klachten worden binnen 31 dagen teruggekoppeld aan de klager.	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.
Professionaliteit en professionele standaard/ samenwerken	Verantwoorde ambulancezorg bij rampenbestrijding en crisis-beheersing	Werken volgens GGB	• Deelname aan Multirealistisch Oefenen en TECC door alle medewerkers van de rijdende dienst.	Medewerkers optimaal getraind in het verlenen van grootschalige geneeskundige hulpverlening
Samenwerken	Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector	Knelpunten in acute zorg dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen	• Doen van meldingen kindermishandeling en huiselijk geweld bij Veilig Thuis. • Participeren in ROAZ overleggen • Meldingen over ketenpartners bespreken en verbeterafspraken maken • Samenwerken in een 'pilot' voor de inzet van Physician Assistants en Verpleegkundig Specialisten in de ambulancezorg.	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	16.826	18.070	19.012	19.353	19.353	19.353	19.353
Materiele kosten	3.170	3.968	2.671	2.666	2.666	2.666	2.666
Kapitaallasten	1.207	1.660	1.692	1.726	1.726	1.726	1.726
Huisvestingskosten	452	403	436	436	436	436	436
Lasten	**21.655**	**24.102**	**23.811**	**24.180**	**24.180**	**24.180**	**24.180**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	66	64	65	65	65	65	65
Zorgverzekeraars	21.835	23.698	23.688	24.079	24.079	24.079	24.079
Overige baten	1.735	1.908	1.711	1.725	1.725	1.725	1.725
Baten	**23.635**	**25.670**	**25.464**	**25.870**	**25.870**	**25.870**	**25.870**
Doorbelasting	-1.512	-1.568	-1.653	-1.690	-1.690	-1.690	-1.690
Resultaat voor bestemming	**468**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-468	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e.2 Zorgcoördinatie en meldkamer

Meldkamer

Situatie meldkamer 'oud'

De meldkamers ambulancezorg van Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden vervullen vanaf één locatie in Arnhem hun meldkamerfunctie. Eind 2021 kampt de meldkamer ambulancezorg Arnhem-Nijmegen met personeelstekorten. Daarom wordt actie ondernomen om in de toekomst de continuïteit blijvend te kunnen waarborgen. Met nieuwe programma's maken we het meldkamerproces ambulancezorg efficiënter zodat er vaker een ambulance beschikbaar is. Daarnaast testen we met de pijler 'zorgcoördinatie' hoe we beter in verbinding kunnen staan met andere zorgverleners en hoe we kunnen werken aan: 'juiste zorg door juiste zorgverlener'.

Transitie 'oud' naar 'nieuw'

De meldkamers in de regio's Oost 5 (Twente, IJsselland, Noord- en Oost Gelderland, Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden) staan voor een transitie. De meldkamertaken worden vanaf het voorjaar 2023 samengevoegd in de LMS Apeldoorn. Dat betekent dat de meldkamertaken van de regio's, inclusief werkafspraken, protocollen en een stuk organisatie zullen worden geharmoniseerd in Apeldoorn. Voor de ambulancezorg is nog niet helder welke taken wel en niet zullen overgaan naar de LMS Apeldoorn. Wel staat vast dat Ambulancezorg Gelderland-Midden zich voorbereidt en actief aangesloten is bij de ontwikkelingen in LMS Apeldoorn.

Situatie meldkamer 'nieuw'

In de nieuwe meldkamer LMS Apeldoorn werken de ambulancemeldkamers samen vanaf één locatie voor heel Oost-Nederland. Ook de brandweer en politie zijn in de nieuwe meldkamer op die schaal georganiseerd. Ambulancezorg Gelderland-Midden investeert in zorgcoördinatie (zie hieronder) en zal tegelijkertijd aangesloten moeten blijven bij de samengevoegde meldkamer in Apeldoorn.

Zorgcoördinatie

De druk op de acute gezondheidszorg is groot. Ambulancezorg Nederland (AZN) heeft het initiatief genomen om onderzoek te doen hoe samenwerking en het efficiënt gebruik van middelen in de zorg verder geoptimaliseerd kan worden. Zorgcoördinatie is een van de beoogde oplossingen. Om het concept zorgcoördinatie in de praktijk te testen zijn er tien pilots in Nederland gestart. De pilots verschillen van elkaar, maar hebben soms ook overeenkomsten. Ook Ambulancezorg Gelderland-Midden werkt samen met de regio Gelderland-Zuid aan een pilot. Naast de Ambulancezorg nemen de huisartsenposten in Arnhem, Ede, Nijmegen en Tiel en GGZ ProPersona deel aan de pilot.

Vanaf 2021 wordt er uitvoering gegeven aan de pilot zorgcoördinatie. De pilot loopt door tot en met 2022. Eind 2021 volgt een tussentijdse landelijke evaluatie, in 2022 zal er ook regionaal geëvalueerd worden. Input uit de evaluaties draagt bij aan het besluitvormingsproces ten aanzien wat je wil bestendigen uit de pilot. De inpassing van zorgcoördinatie is afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt voor de werkzaamheden die wel/niet overgaan naar de LMS meldkamer te Apeldoorn en de mate waarin (acute) zorg partijen in de regio verdere uitvoering willen geven aan samenwerking in de regio.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	1.965	2.059	2.061	2.096	2.096	2.096	2.096
Materiele kosten	78	564	303	313	313	313	313
Lasten	**2.043**	**2.623**	**2.364**	**2.408**	**2.408**	**2.408**	**2.408**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	119	117	119	119	119	119	119
Zorgverzekeraars	2.026	2.292	2.050	2.091	2.091	2.091	2.091
Overige baten	98	350	357	364	364	364	364
Baten	**2.244**	**2.758**	**2.526**	**2.574**	**2.574**	**2.574**	**2.574**
Doorbelasting	-135	-135	-162	-165	-165	-165	-165
Resultaat voor bestemming	**66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-66	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2f. Programma Bedrijfsvoering

Het programma bedrijfsvoering is ondersteunend aan de andere programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, Informatie Management, ICT, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie.

Uitgangspunten die worden gehanteerd:

- Ondersteunend aan het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld
- Functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting
- Functionerend binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen
- Werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering – met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy – actief wordt opgepakt
- Duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van grondstoffen en energie
- Duurzame inzetbaarheid van medewerkers

Samen beter bedrijfsvoeren

De organisatie heeft afgelopen jaren in het teken gestaan van groei en absorberen van nieuwe taken. Denk hierbij aan de activiteiten van Veilig Thuis en Jeugdgezondheidszorg 0-4, maar ook de bestrijding van COVID19. De organisatiebesturing en bijbehorende ondersteuning is afgelopen jaren in beperkte mate meegegroeid. De organisatie heeft hier een belangrijke inhaalslag te maken om risico's in het primaire proces te beperken. Hiervoor is een traject voorzien "Samen beter bedrijfsvoeren". In paragraaf 3.3 *evaluatie van taken* wordt nader ingegaan op dit programma.

Anderzijds zijn er autonome ontwikkelingen die om een versterking van de ondersteuning op korte termijn vragen. De omvang van deze ontwikkelingen worden geraamd op € 1,5 mln, structureel te verdelen over de gemeentelijke bijdragen Brandweer en GGD. Het dagelijks bestuur is, net als de directie, zich er ten volle van bewust dat dit voorstel is gebaseerd op een beste inschatting van dit moment. Daarom wordt voorgesteld nader onderzoek te doen (inclusief externe toetsing) zodat deze inschatting eind 2022 mogelijk bijgesteld kan worden. Dit onderzoek is onderdeel van het hierboven benoemde programma "samen beter bedrijfsvoeren".
Mocht blijken dat dit nader onderzoek aantoont dat uitbreiding niet nodig is, dan zal de voorgestelde uitzetting van de begroting vanzelfsprekend niet worden doorgevoerd. Ook is denkbaar dat op basis van dit nader onderzoek aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Deze maatregelen worden aansluitend verwerkt in de begroting 2024.

Deze autonome ontwikkelingen waarvoor de versterking noodzakelijk worden geacht zijn:

- Wet Open Overheid
- Informatiebeveiliging
- Splitsing CISO – FG
- Informatievoorziening & communicatie
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Versterking beheersing fiscale risico's

Deze ontwikkelingen, de risico's en bijbehorende versterking worden hierna nader toegelicht.

Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel overheden en semi-overheden transparanter te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo treedt op 1 mei 2022 in werking. Daarmee komt de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) te vervallen.
Veel data en stukken kunnen op dit moment niet geautomatiseerd worden ontsloten voor een breder publiek. VGGM loopt het risico niet te voldoen aan deze wijziging, leidend tot mogelijke claims van betrokkenen of aanwijzingen / boetes door toezichthouders.
Om te voldoen aan de veranderende wet en regelgeving zijn aanpassingen in de applicaties noodzakelijk en een (part time) functionaris die de gegevensontsluiting monitort. Gemeenten hebben afgelopen periode hier ook structurele middelen voor ontvangen binnen het gemeentefonds.

Informatiebeveiliging - Cyber

Informatiebeveiliging wordt gezien als een belangrijk onderwerp voor de toekomst. Het Veiligheidsberaad heeft zich medio 2021 uitgesproken om versneld te gaan voldoen aan het basis beveiligingsniveau zoals bepaald in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Onderwerpen van de BIO zijn vergelijkbaar met de aspecten die de Informatiebeveiligingsdienst / VNG in het najaar van 2021 met de gemeenten hebben gedeeld:

- Houd hard- en software up-to-date
- Gebruik meerfactorauthenticatie
- Hanteer een strikte netwerksegmentatie
- Zorg voor robuuste backups
- Test en oefen uw ICT crisisplannen

VGGM voldoet niet volledig aan de in de BIO gestelde normen en loopt het risico afgesloten te worden van landelijke gegevensuitwisseling. Zonder deze gegevens loopt VGGM het risico dat systemen niet zijn bijgewerkt en op basis van onjuiste of achterhaalde gegevens besluiten worden genomen voor de inzet van hulpverlening.

VGGM heeft door M&I partners een onderzoek laten uitvoeren op de minimaal te treffen maatregelen om uiteindelijk te kunnen voldoen aan de BIO. M&I

partners adviseert om op korte termijn een versterking van de CISO en FG rol (zie volgende paragraaf) en om maatregelen te treffen op het gebied van awareness en toegangsbeveiliging. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan voor het vervangen van verouderde applicaties.

De uiteindelijke ambitie vraagt om bestuurlijke keuzes, een volwassen aanpak en om het beleggen van verantwoordelijkheden op het gebied van informatiebeveiliging en privacy binnen VGGM. Het onderwerp informatiebeveiliging zal daarbij steeds vaker onderwerp van gesprek zijn op de bestuurstafel en daarom is een dialoog in menselijke taal gewenst.

Het bestuur ziet kansen om de kennis en ervaring van VGGM bij het aanpakken van rampen en incidenten, door te vertalen naar mogelijke ondersteuning bij de aanpak van cyberincidenten in de gemeente of bij vitale organisaties in de regio. De rol van VGGM als crisispartner bij cyberincidenten moet zodoende worden verkend.

Splitsing CISO – FG

Binnen VGGM worden persoonsgegevens gebruikt en uitgewisseld. De belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens zijn vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Sinds een aantal jaar is VGGM, als overheidsorgaan, verplicht om een interne toezichthouder aan te stellen die toeziet op de naleving van de AVG. Dit is de functionaris gegevensbescherming (FG).
Bij invoering van de FG rol heeft VGGM uit pragmatisch oogpunt ervoor gekozen deze rol te combineren met de rol van Chief Information Security Officer (CISO). De CISO is verantwoordelijk voor het implementeren van infomatiebeveiligingsbeleid en het toezicht daarop.

Deze situatie is om een aantal redenen niet houdbaar:

- De FG is niet onafhankelijk gepositioneerd ten opzichte van de CISO, dit is een onwenselijke samenloop van verantwoordelijkheden om beide rollen onafhankelijk uit te kunnen voeren.
- De diversiteit in processen en ondersteunende systemen is groot en het belang van goede informatiebeveiliging en privacy neemt steeds verder toe.

Dit versterkt de noodzaak om de rollen van de CISO en de FG te verstevigen zodat deze rollen op een deugdelijke wijze ten uitvoer kunnen worden gebracht. Dit wordt ook onderschreven in de rapportage van M&I partners.

We stellen voor om de huidige capaciteit met 2,5 FTE uit te breiden, zodat deze past op de omvang van de huidige problematiek. Met deze uitbreiding kan tevens de CISO worden onderscheiden van de FG en de Privacy Officer.

Informatievoorziening en communicatie

De maatschappij digitaliseert in snel tempo. Daarnaast is de informatiebehoefte in de samenleving fors toegenomen. Of het nu gaat om digitalisering van klantcontacten, hybride werken, de ontwikkeling van een veiligheidsinformatieknooppunt of het ontsluiten van management- en verantwoordingsinformatie: burgers, professionals en ketenpartners stellen steeds hogere eisen aan onze informatievoorziening. Door de aard van onze activiteiten komen steeds meer vragen uit de samenleving bij VGGM terecht.

Om voldoende mee te bewegen met deze ontwikkelingen, rechtmatig te blijven en de informatiepositie van VGGM op onderdelen te verstevigen, is investering noodzakelijk. Investeren in nieuwe voorzieningen om informatie gestuurd en data gedreven werken (landelijk thema) verder vorm te geven, onze IV-huishouding en datakwaliteit op orde te brengen/houden en een passende besturing in te richten.

Vanuit de ervaringen binnen het programma COVID19 is gebleken dat het op een juiste wijze ontsluiten, analyseren en presenteren van data cruciale informatie ontstaat voor bestuurlijke en managementbesluiten alsmede ten behoeve van (crisis)communicatie aan burgers. Binnen de organisatie wordt niet alle data gestructureerd vastgelegd of een eenduidige definitie gehanteerd. Hierdoor is niet alle data om te zetten in cruciale informatieproducten. Om de ingezette ontwikkeling vanuit het programma COVID19 voort te zetten stelt de directie voor om de formatie van data specialist en crisiscommunicator, die in 2021 en 2022 worden betaald vanuit de coronagelden, voor de organisatie te behouden.

Aanpassing regelgeving rechtmatigheidsverantwoording

Naar verwachting moeten gemeenschappelijke regelingen over het verslagjaar 2022 voor de eerste keer een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Dit onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring.
Het Dagelijks Bestuur is en blijft ook na 2021 verantwoordelijk voor de rechtmatigheid binnen de organisatie. In de huidige situatie vormt de accountant hierover een oordeel en brengt hij of zij er verslag over uit. Vanaf verslagjaar 2022 stelt het Dagelijks Bestuur deze verantwoording op. Het publiceren van de verantwoordingstekst in de jaarstukken alleen is echter niet voldoende. Er is in de organisatie een duidelijke grondslag voor deze verantwoording nodig. Deze grondslag wordt de onderbouwing van de verantwoording genoemd. Doel is met een bepaalde mate van zekerheid vast te stellen dat handelingen hebben plaatsgevonden binnen de kaders van wet- en regelgeving. Onderdeel van de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording zijn de uitkomsten van de interne controles die binnen VGGM uitgevoerd worden om vast te stellen of wet- en

regelgeving zijn nageleefd. Dit betekent dat de organisatie zelfstandig vaststelt of wordt voldaan aan het normenkader waarin relevante wet- en regelgeving is opgenomen. Momenteel is binnen VGGM een interne controle functie niet ingeregeld.

De accountant van VGGM adviseert in haar Accountantsverslag om de interne controle functie te versterken, enerzijds omdat deze op onderdelen matig kwalificeert en anderzijds om vorm te geven aan de rechtmatigheidsverordening.

In 2022 wordt een nulmeting uitgevoerd als startpunt voor de implementatie van een interne rechtmatigheidsbeoordeling. Naar verwachting is hiervoor een minimale capaciteitsuitbreiding van ca 2,0 fte benodigd.

Versterken beheersing fiscale risico's

VGGM heeft in 2013 een convenant horizontaal toezicht met de belastingdienst getekend. De belastingdienst constateerde dat de mate van toezicht op de uitvoering van Horizontaal Toezicht op landelijke schaal verschilde. Sommige organisaties bleken goed in staat te zijn om hun fiscale risico's in te schatten en te beheersen, onder andere door een effectieve inzet van een Tax Control Framework. Aan de andere kant liet de mate van interne beheersing bij andere organisaties te wensen over of kwam de ontwikkeling naar een hoger niveau niet op gang.
De belastingdienst komt voor grote organisaties, waartoe VGGM wordt gerekend, met een herziene en aangescherpte versie van het Horizontaal Toezicht en gaat deze ook strenger handhaven. Onderdeel van dit horizontaal toezicht is het implementeren van een goed werkend Tax Control Framework en een verantwoordelijke functionaris binnen de organisatie die toeziet op de werking van dit Tax Control Framework (een tax manager). VGGM onderzoekt momenteel de impact van de aangescherpte versie van het Horizontaal Toezicht.

Naar aanleiding van bovenstaande ontwikkeling en de constatering in 2021 dat in de salarisadministratie een onjuiste parameter was ingevoerd met als resultaat een naheffing ZVW premie van ruim €1,0 mln, heeft VGGM door BDO een nulmeting laten uitvoeren ten aanzien van haar fiscale risico's. Uit deze nulmeting blijkt dat VGGM een aantal fiscale risico's onvoldoende beheerst en fiscale optimalisatie mogelijk is. Deze risico's en optimalisatie mogelijkheden komen met name voort uit:

- Een grote diversiteit aan (vanuit fiscale optiek) activiteiten voor derden naast de reguliere taken vanuit de Wet Veiligheidsregio en Wet Publieke Gezondheid, zoals gemeentelijke taken, medische dienstverlening, onderwijs en administratieve dienstverlening;
- Een complexe juridische structuur waarbij verwevenheid bestaat tussen de gemeenschappelijke regeling en een 2-tal stichtingen;
- Diversiteit aan samenwerkingsverbanden met andere Veiligheidsregio's, GGD-en of derden;
- Verschillende personele regelingen als gevolg van 4 CAO's binnen de organisatie.

BDO constateert dat verbeteringen noodzakelijk zijn in de bewustwording van fiscale regelgeving, administratieve inrichting, de interne controle op fiscale aangelegenheden, dossiervorming en periodieke toetsing op juiste naleving van de fiscale regels.

Op basis van de nulmeting adviseert BDO aanvullende capaciteit voor administratie en controle in te regelen. Het gaat dan met name om capaciteit voor de volgende functionarissen:
- financieel administrateur
- salarisadministrateur
- een controller die periodiek de naleving toetst.

Aankondiging landelijke stichting (ongevallen)verzekeringen

De Veiligheidsregio's zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met ontwikkelingen in de verzekeringsmarkt waar het gaat om ongevallenverzekeringen. Voor verzekeraars is de specifieke dekking voor Veiligheidsregio's een niche, waarin op dit moment nog maar een zeer beperkt aantal verzekeraars specifieke producten voor Veiligheidsregio's aanbieden. Landelijk is tevens geconstateerd dat de gezamenlijke premielast de gezamenlijke schadelast ruim overschrijdt. Dit is aanleiding geweest dat de Veiligheidsregio's hun krachten willen bundelen op het gebied van verzekeren en risico denken. Bijkomstig voordeel is dat toegewerkt kan worden naar een landelijk uniform verzekeringspakket (elke brandweerman heeft recht op dezelfde aanspraak waar ook in Nederland). Om invulling te geven aan deze uitdagingen is het de bedoeling dat:

- er landelijk één set van aanspraken bij dienstongevallen komt het collectief inkopen van één ongevallenverzekering (voor verzekerbare aanspraken) mogelijk wordt;
- er een waarborgfonds wordt opgericht om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet verzekerbare aanspraken;
- er een (landelijk) expertisebureau wordt opgericht dat kan adviseren en bemiddelen;
- er strategische samenwerkingsverbanden worden aangegaan met onder andere de VNG

Om hieraan invulling te geven is één van de eerste stappen de oprichting van de Stichting Risicobeheer zijnde het toekomstige expertisebureau. Een tweede stichting zal, op een latere termijn, worden opgericht voor het beheer van het Waarborgfonds. Het Veiligheidsberaad heeft 4 oktober j.l., gelet op advies RCDV, het principebesluit tot oprichting van de Stichting Risicobeheer genomen.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Door omgevingsontwikkelingen wegvallende inkomsten: ontvlechting, teruglopende subsidies e.d.	Sturen op mogelijkheden van taakverbreding, bevorderen employability en flexibiliteit
Uitval ICT en elektriciteit	Uitvoering geven aan beheersmaatregelen uit continuïteitsplan
Onvoldoende (deskundig) personeel	Continue monitoren
Ontoereikend niveau van informatiebeveiliging	• Implementeren van privacybeleid overeenkomstig de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG), het beheren van een privacyregister en de medewerkers op een actieve manier bewust maken van de do's en dont's bij het werken met gevoelige persoonsinformatie • Focus houden op het melden van incidenten met lekken van persoonsgegevens volgens de Wet op de datalekken • Vaststellen van een beleidsplan informatiebeveiliging binnen de landelijke norm voor VR's (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en NEN 7510) en uitvoering geven aan de noodzakelijk geachte beheersmaatregelen om de beveiliging van de binnen de organisatie aanwezige informatie te borgen. Dit kan kosten met zich meebrengen, waarvoor geen voorziening in de begroting aanwezig is

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties 2020 - 2023**	
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	• Het vereenvoudigen en digitaliseren van processtappen en procedures • Terugbrengen formatie administratie als gevolg van digitalisering	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	• Realiseren inkoopvoordelen • Doelmatig beheren en gebruiken van alle gebouwen die de VGGM gebruikt	
	Duurzaam ondernemen	• Voorkomen van verspilling van grondstoffen en energie • Verduurzaming van het wagenpark • Inkoop/gebruik van duurzame en verantwoorde materialen • Invoeren e-facturering	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	• Optimaal inzetten van beschikbare gelden voor het realiseren van de doelen van de organisatie • Transparant verantwoorden over bestedingen	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	• Jaarlijks actualiseren van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde reservebeleid	
Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	• Vernieuwing Document Management Systeem en herinrichting digitaal archief	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van informatie-uitwisseling
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	• Door vormgeving en digitalisering toegankelijk maken van beleids- en verantwoordingsdocumenten • Directie en medewerkers van de VGGM onderhouden en bestendigen op ambtelijk en bestuurlijk niveau goede contacten met de gemeenten. De raadsinformatieavonden, netwerkdagen en gesprekken met stakeholders zijn terugkerende initiatieven	
	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	• Informatie beschikbaar stellen conform de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur)	

		• Planmatig realiseren van een samenhangend informatiestelsel (met elkaar verbinden van registraties) • Implementeren van het vastgestelde beleid voor informatiemanagement	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en gevarieerd medewerkersbestand	• Investeren in leiderschap (gericht op kwaliteit werkrelaties, ontwikkeling talent en duurzame inzetbaarheid personeel) • VGGM voor mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt toegankelijker te maken	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd wordt op ontwikkelingen
	Aantrekkelijk werkgever zijn nu en in de toekomst (borgen continuïteit van de organisatie)	• Verder invulling geven aan tijd- en plaats onafhankelijk werken • Bepalen profiel van de VGGM als (toekomstig) werkgever en het zichtbaar maken van de VGGM als werkgever (presentatie /marketing/werving)	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
0.4 Overhead							
Personeelskosten	9.942	9.527	9.364	11.029	10.987	10.987	10.987
Materiele kosten	4.338	3.943	4.241	4.379	4.379	4.379	4.379
Kapitaallasten	1.677	2.052	4.128	1.863	1.863	1.863	1.863
Huisvestingskosten	3.535	3.578	3.594	3.594	3.594	3.555	3.494
Lasten	**19.492**	**19.100**	**21.327**	**20.865**	**20.823**	**20.784**	**20.723**
0.4 Overhead							
Rijksbijdragen	376	47	48	48	48	48	48
Overige baten	811	788	2.804	633	633	633	633
Baten	**1.187**	**835**	**2.852**	**681**	**681**	**681**	**681**
Doorbelasting	18.233	17.800	18.160	19.942	19.942	19.942	19.942
Resultaat voor bestemming	**-71**	**-464**	**-314**	**-242**	**-200**	**-161**	**-100**
Mutatie reserves	199	464	314	242	200	161	100
Resultaat na bestemming	**129**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**129**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3. Financiën

Voor het opstellen van de bestuursbegroting 2023 is de vertreksituatie de jaarschijf 2022 zoals opgenomen in de bestuursbegroting 2023.

De financiële beschouwingen bevat de volgende onderwerpen:

- Nominale ontwikkelingen: ontwikkelingen vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2021 en de prijs- en loonindexering.
- Investeringen
- Effect op het lopende begrotingsjaar 2022
- Financiële begroting

3.1 Nominale ontwikkelingen

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaat uit een voorcalculatie voor 2023 en een nacalculatie over 2021.

- In de voorcalculatie van de begroting 2023 wordt uitgegaan van de raming van het CPB in het Centraal Economisch Plan 2022 (hierna: CEP). In de CEP (maart 2022) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2023 van 3,6% en hogere materiele kosten van 2,3%.

- In de nacalculatie van de begroting 2023 wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2021 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld. Hiervoor gebruiken we eveneens de CEP 2022. In de begroting 2021 was rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 2,8% en 1,6% voor prijsontwikkeling (MEV 2020). Deze percentages zijn volgens de CEP 2022 voor 2021 respectievelijk 1,1% en 1,8%. Dit betekent een nacalculatie van -/-1,7% op de lonen en 0,2% op de prijzen. De lage werkelijke loonkosten-ontwikkeling 2021 volgens de CEP zijn het gevolg van de rijks brede corona steunmaatregelen, leidend tot een verstoring in de rekensystematiek.

- Als de voor- en nacalculatie worden gecombineerd dan bedraagt de indexatie voor loon 1,9% en voor prijzen 2,5%.
  Kijkend naar de economische onzekerheid als gevolg van de (geo-)politieke stabiliteit, de huidige hoge rijksoverheidsuitgaven, grondstoftekorten leidend tot een hoog inflatie-niveau en de oorzaak van de lage rekenkundige loonkostenstijging, dan bestaat een reële kans dat de werkelijke indexatie voor loon en prijzen fors hoger uitvallen. Illustratief noemen we de stijging van de cao lonen voor 2022 met ca 3,9% en forse bijstellingen van prijzen door grondstof schaarste. Hierdoor bestaat het risico dat de opgenomen raming gaat leiden tot structurele tekorten in 2023-2024. Op dit moment verwachten we voor 2023 een tekort van € 350.000 of meer, afhankelijk van de CAO afspraken voor 2023 en de werkelijke prijsontwikkeling in 2022 en 2023. De werking van de indexeringssystematiek is zodanig dat vanaf 2025 de effecten weer worden opgevangen. Het huidige geprognotiseerde tekort van € 350.000 in 2023 kan worden opgevangen met het huidige weerstandsvermogen.
- Uitgangspunt bij het toepassen van bovenstaande systematiek is dat 70% van de begrote kosten betrekking hebben op loon en 30% op prijs.

3.2 Evaluatie taken

De bestuurders van VGGM hebben aangegeven dat zij een brede discussie willen voeren over de scope van activiteiten ten laste van de gemeentelijke budgetten. Bijvoorbeeld door gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties.

Met de uitkomst van deze benchmark kan aansluitend het gesprek worden gevoerd over de gewenste omvang en kwaliteit van de aan VGGM opgedragen taken.

In 2021 is dit onderzoek door Berenschot uitgevoerd. Berenschot heeft haar resultaten op 4 november jl. aan het Algemeen Bestuur gepresenteerd. Scope van het onderzoek betrof de activiteiten brandweerzorg en overhead. Gezien de energie die vanuit de GGD momenteel in de COVID19 bestrijding wordt gestoken, zijn deze activiteiten buiten scope gebleven. In 2022 wordt bekeken hoe ook deze activiteiten met andere GGD-en vergeleken kunnen worden.

Brandweerzorg

Samenvattend concludeert Berenschot dat Gelderland Midden beschikt over een gemiddelde brandweerzorg tegen een gemiddelde prijs. De organisatie is ingericht op basis van de beleidsmatige uitgangspunten zoals afgesproken bij de regionalisering van de Brandweer. Gelderland Midden heeft ten opzichte van het gemiddelde net iets minder posten en brandweerauto's per 10.000 inwoners. Daarnaast is Gelderland Midden ook iets later ter plaatse.
De activiteiten die nodig zijn om de brandweer goed te laten functioneren, zoals het onderhoud aan de voertuigen en geoefend houden van de vrijwilligers, wordt in Gelderland Midden zo veel als mogelijk regionaal uitgevoerd. Dit leidt tot efficiënte werkprocessen en een kostprijs onder het gemiddelde. De activiteiten van risicobeheersing, waaronder toezicht op het veilig gebruik van gebouwen, is sterk beheersmatig en gestandaardiseerd ingericht. Dit geeft beperkte

flexibiliteit in het toezicht, zoals een proactieve advisering. Anderzijds leidt dit tot een lagere kostprijs dan gemiddeld.

In haar presentatie heeft Berenschot nader toegelicht dat een aantal Veiligheidsregio's gestart is met de voorbereiding van diverse ontwikkelingen. Denk hierbij aan de komst van de omgevingswet, Wet Normalisatie Rechtspositie Ambtenaren, versterking van de taken behorend tot de (multi)crisisbeheering en verduurzaming van de bedrijfsvoering. Berenschot gaf aan dat Veiligheidsregio's die al gestart zijn met deze ontwikkelingen dit veelal tot hogere lasten heeft geleid.

Het benchmark onderzoek leidt niet tot het inzicht dat activiteiten te ruim of inefficiënt zijn ingericht. Eventuele besparingen zijn te realiseren door keuzes in de omvang van de taakuitvoering. In 2023 zal de directie de bestuurlijke uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de omvang van de taakuitvoering met het bestuur gaan spreken. Denk hierbij aan uitgangspunten met betrekking tot de snelheid waarop de brandweer ter plaatse kan zijn of de aard en omvang van de meer specialistische hulpverlening.

GGD

In overeenstemming met het eerdere besluit van het Algemeen Bestuur is ook kostenvergelijk voor de GGD wenselijk, echter dit was afgelopen periode niet goed mogelijk door de inspanningen ten behoeve van de Corona bestrijding. Zoals in paragraaf 2.d staat beschreven is inmiddels aan Lysias Advies opdracht gegeven om de GGD activiteiten van VGGM met bijbehorende formatie, lasten en gemeentelijke bijdrage te vergelijken met een aantal referentie GGD-en. De uitkomsten worden in 2022 met het bestuur besproken.

Overhead

Ten aanzien van de overhead concludeert Berenschot dat deze “knap maar krap” is ingericht. Ten opzichte van andere Veiligheidsregio's is de omvang van de overhead ca 23% kleiner en ten opzichte van andere uitvoeringsorganisaties ca 28%. Deze krappe invulling is gerealiseerd door focus en standaardisatie aan te brengen op de dag dagelijkse taken. De controlerende en adviserende rollen zijn minimaal ingeregeld.

Reflectie op bovenstaande constatering

De overhead is werkzaam voor de gehele VGGM organisatie. Dus naast de Veiligheidsregio en brandweer ook voor de Ambulancezorg, GGD en Veilig Thuis.

Uit de rapportage van Berenschot blijkt dat overhead van VGGM knap en krap is georganiseerd: zo’n 23% lager dan andere Veiligheidsregio’s en zo’n 39% lager dan andere publieke uitvoeringsorganisaties. Deze laatste halen we expliciet aan omdat de activiteiten van een GGD (productieorganisatie) meer lijken op publieke uitvoeringsorganisaties dan op de activiteiten van een Veiligheidsregio, brandweer of ambulancedienst (beschikbaarheidsorganisaties).

Omgerekend in budget houdt dit in dat VGGM met ruim € 3 mln minder personele lasten en € 0,9 mln minder overige kosten de ondersteunende diensten organiseert dan vergelijkbare organisaties. Dit is een belangrijk kenmerk van VGGM ‘sober en goedkoop’. Dit uitgangspunt is ook bij de regionalisering van de brandweer en bij de vormgeving van GGD taken gehanteerd.

Bij deze regionalisering van de brandweer zijn keuzes gemaakt ten aanzien van de omvang van de overhead (management en ondersteunende functies). Deze omvang is op 15% gesteld van de directe functies, waarvan 5% binnen de operationele sectoren (mn management, secretariaat en bestuursondersteuning) en 10% binnen de sector bedrijfsvoering (de PIOFACH functies). De onderbouwing hiervoor is geweest:

Besluitvorming 2013	**Gemiddeld brandweer**
Norm	**18,0%**
Af:	
• Vastgoedbeheer bij gemeenten	**-/- 0,8%**
• Verwacht schaalvoordeel VGGM	**-/- 1,9%**
Beleidsuitgangspunt VGGM	**15,3%**

Uit de rapportage van Berenschot zien we een verdere daling van overhead naar 14,4%. Deze verwatering is met name het gevolg van de groei van de organisatie door toevoeging van nieuwe taken (denk aan Veilig Thuis en JGZ 0-4) en het niet invullen van vacatures waardoor de formatie is teruggebracht. Deze afname is vooral terug te zien bij ICT, communicatie, juridische zaken en financiën en leidt tot versobering van de (interne) dienstverleningen:

Brugstaat 2019 2022	Norm 2013		Berenschot norm 2019		VGGM 2019
Als volgt te verdelen					
• Directie, management, bestuursondersteuning en secretariaat	5,0%		7,1%		5,5%
• P&O	1,4%		2,2%		1,4%
• ICT/ DIV	3,6%		2,9%		3,4%
• Communicatie / kwaliteit	1,2%		1,1%		0,9%
• Juridische Zaken	0,3%		0,2%		0,1%
• Facility / inkoop	1,6%		2,7%		1,6%
• Financiën en Control	2,2%		2,6%		1,5%
Totaal	15,3%		18,8%		14,4%

De relatief grote omvang van ICT is het gevolg van het eigenstandig uitvoeren van ICT beheer. Dit is ook terug te zien in de benchmark, VGGM heeft de laagste materiële kosten (waaronder de kosten voor ICT spullen) voor overhead per 10.000 inwoners. De lagere bezetting bij facility wordt mede veroorzaakt doordat een groot deel van het vastgoed niet in eigen beheer is. Zowel de inrichtingskeuzes voor ICT en facility zijn in de normering van 2013 betrokken. In 2020 is de sector bedrijfsvoering gereorganiseerd. Dit heeft tot een uitbreiding van 3 fte Informatieadviseurs geleidt, ten koste van de operationele sectoren. Daarmee stijgt het overhead percentage van 14,4% naar ca 14,6%.

De huidige invulling van de overhead leidt tot het in stand houden van bestaande processen en producten. Deze processen zijn sterk uitvoerend, bevatten relatief veel handmatige handelingen, beperkte controleslagen en zijn niet altijd passend op de primaire processen. Daarnaast zijn door uitbreiding van activiteiten binnen het publieke gezondheidsdomein en toegenomen wet- en regelgeving de overheadtaken afgelopen jaren complexer geworden. Denk aan het in beheer nemen van nieuwe CAO's (naast CAR-UWO en Ambulancezorg zijn de CAO VVT en CAO Jeugdzorg toegevoegd), ondersteuning geven aan een organisatie met een toenemende diversiteit en informatie gestuurd wil worden, stringente regelgeving omtrent het verwerken van (medische) informatie, toenemende risico's van cyber crime, meer aandacht voor transparantie en verantwoording van (rechtmatige) uitgaven, toenemende rapportages voor derden/toezichthouders (mn voor de zorg taken) en behoefte naar moderne wijze van communiceren.

De directie van VGGM is van mening dat deze situatie niet lang houdbaar is. Bij veranderende omstandigheden ontstaan risico's in een adequate ondersteuning van de primaire processen. Denk hierbij aan uitval of onjuiste inregeling van systemen en data, werving van nieuwe medewerkers of het binnen veranderende wet- en regelgeving organiseren van de activiteiten.

Mede op basis van de uitkomsten van de Benchmark stelt de directie voor om in 2022 te starten met het programma "samen beter bedrijfsvoeren".

3.3 Samen beter bedrijfsvoeren

Aanleiding

Naast de benchmark zijn er 2 andere vertrekpunten die aanleiding geven voor het programma "samen beter bedrijfsvoeren":

Extern: Allereerst zien we een aantal autonome ontwikkelingen die direct effect hebben op de bedrijfsvoering van VGGM. Daarbij gaat het primair om een toename van het takenpakket van het Rijk en om wijzigingen van wet- en regelgeving. Denk hierbij aan nieuwe en andere taken als gevolg van Covid19, toegenomen ICT risico's en toegenomen compliance regelgeving. Voor wat betreft het uitbreiden van taken wordt in de nabije toekomst een extra verzwaring voorzien op het gebied van de crisisbeheersing en het classificeren van veiligheidsregio's tot de vitale sector.

Intern: Enkele jaren geleden is door de (nieuwe) directie geconstateerd dat vanuit de sector bedrijfsvoering niet in voldoende mate ondersteuning wordt geboden aan het primair proces. Dit leidt tot doelmatig- en rechtmatigheidsrisico's. Bedrijfsvoering is te dun georganiseerd. De constatering was dat er onbalans

was ontstaan tussen toegenomen taken en vrijwel gelijkblijvende middelen. Taken die werden toegevoegd waren onder andere Veilig Thuis en de consultatiebureaus JGZ. De sector bedrijfsvoering werd niet of nauwelijks uitgebreid. De gedachte was dat 'het grote VGGM' dit soort nieuwe onderdelen goedkoop kon overnemen en de ondersteuning op kon gaan in het grotere geheel. Dat is niet het geval gebleken, leidend tot het uithollen van de organisatie.
Daarnaast constateren we onduidelijkheid binnen de organisatie als het gaat om processen, procedures en verantwoordelijkheden. Kijkend naar de toekomst is het beter bedrijfsvoeren nodig om risico's in de taakuitvoering te voorkomen.

Toekomstbestendig bedrijfsvoeren

Idealiter beweegt de overhead van een organisatie zich binnen een bepaalde bandbreedte. Een te krappe invulling van de overhead leidt tot kwaliteitsrisico's in het primaire proces. Anderzijds leidt een te ruime invulling van de overhead tot onnodige bureaucratie. Idealiter kent de organisatie een uitgangpunt voor de overhead. Bijdragen voor taken die aan de organisatie worden opgedragen kunnen voorts worden getoetst aan dit uitgangspunt. Het uitgangspunt zelf kan dan periodiek worden geëvalueerd aan de hand van autonome ontwikkelingen. De organisatiewijze is vervolgens een managementbeslissing.

Gezien de krappe ondersteuning ziet de directie risico's die de kwaliteit van het primaire proces raken. In bijlage 2 zijn de belangrijkste risico's die de directie ziet opgenomen. Dit overzicht is niet uitputtend en kan nog worden aangevuld. De directie wenst een grondige analyse van de interne werkprocessen uit te (laten) voeren die nader duidelijk maakt hoe rolverduidelijking en andere aansturing van de organisatie intern kan leiden tot verbetering van de bedrijfsvoering als geheel. Op basis van bovenstaande uitkomsten kunnen de onderkende risico's nader worden aangevuld, aangescherpt of uitgediept.

De directie heeft voor ogen om hierop aansluitend een gezamenlijke ambitie en plan op te maken, inclusief het bestuurlijke gesprek te voeren over het ambitieniveau van de organisatie.
Op basis van deze uitkomsten kan een adequate respons aan maatregelen voor de middellange termijn en een uitgangspunt voor een toekomstbestendig overheadpercentage worden vastgesteld, inclusief de toekenning van de overhead aan de verschillende gemeentelijke bijdragen en andere inkomstenbronnen, zoals van zorgverzekeraars en subsidies.

De directie stelt voor om voor het traject van ambitievorming incidenteel € 100.000 te reserveren. Deze kosten hebben dan met name betrekking op de strategische begeleiding, het operationaliseren van de ambitie en externe toetsing. Voor de analyse van de werkprocessen en rolverduidelijking stelt de directie voor incidenteel € 300.000 te reserveren. Dit betreft de interne begeleiding, de uitwerking van de processen op hoofdlijnen en identificeren van hiaten in de huidige invulling van de processen en rollen.

De directie stelt voor het resultaat over 2021 te gebruiken ter dekking van deze incidentele deze kosten.

3.4 Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten van de programmabegroting. Als onderdeel van deze

In de programmabegroting 2023 is het MJIP 2022 - 2026 geactualiseerd.
Geplande vervangingsinvesteringen zijn beoordeeld op nut en noodzaak en er is, voor zover mogelijk, beoordeeld of de opgenomen vervangingsbedragen toereikend zijn. Dit leidt tot fluctuatie van investeringsvolumen in de verschillende jaren. De geplande investeringen worden opgenomen in de meerjarige inkoopkalender, zodat de ondersteuning op het gebied van inkoop hierop afgestemd kan worden.
In de periode 2022-2026 is de prognose dat voor € 44,2 miljoen wordt geïnvesteerd. De totale waarde van de materiële vaste activa wordt per eind 2026 geraamd op € 38,9 miljoen. In bijlage 4 is een detailoverzicht van het investeringsplan opgenomen.

3.5 Effect op lopende begrotingsjaar 2022

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid wordt bij het vaststellen van de begroting 2023 ook de eerste actualisatie van de begroting 2022 aan het bestuur voorgelegd. Eventueel vindt naar aanleiding van de 5-maandsrapportage over 2022 een tweede actualisatie plaats.

Het verloop van de bestuursbegroting 2022 naar de geactualiseerde begroting 2022 kan als volgt worden weergegeven:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Resultaat 2021	Gem. bijdrage	Lokaal aanbod	NZA	BDUR	COVID-19	Projecten	Overig	Gew. Begr. 2022
Programma Crisisbeheersing	4.660	132	0	0	0	24	30	0	-83	4.764
Programma Brandweerzorg	38.133	0	0	0	0	109	425	0	-965	37.702
Programma GGD	27.158	479	0	672	0	2	0	-290	-322	27.698
Programma Ambulancezorg	26.725	0	0	0	-253	4	0	7	-308	26.175
Programma Bedrijfsvoering	19.100	0	0	0	0	1	0	-150	2.376	21.327
Programma COVID-19	0	0	0	0	0	0	55.414	0	0	55.414
Lasten	**115.776**	**611**	**0**	**672**	**-253**	**140**	**55.869**	**-433**	**698**	**173.079**
Gemeentelijke bijdrage	64.907	0	70	0	0	0	0	0	0	64.977
Lokaal aanbod	6.530	0	0	587	0	0	0	10	0	7.127
Rijksbijdragen	6.771	0	0	0	0	140	55.414	0	0	62.325
Zorgverzekeraars	25.990	0	0	0	-253	0	0	0	0	25.737
Overige baten	10.519	0	-70	85	0	0	0	7	698	11.239
Baten	**114.718**	**0**	**0**	**672**	**-253**	**140**	**55.414**	**17**	**698**	**171.405**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**-1.058**	**-611**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-455**	**450**	**0**	**-1.674**
Mutatie reserves	1.058	611	0	0	0	0	455	-450	0	1.674
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de geactualiseerde begroting 2022 zijn de navolgende aanpassingen opgenomen:

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage muteert met € 69.662 voor de bijdrage Zorg en Veiligheid.

Opbrengsten gemeenten regionaal (lokaal aanbod)

Het verschil wordt veroorzaakt door wijziging van het werkelijke lokaal aanbod ten opzichte van de begroting. Het lokaal aanbod wordt altijd 1 jaar van tevoren afgesproken, leidend tot deze bijstelling. Een groot deel van de toename is te verklaren door de aanvullende bijdrage als gevolg uitvoering Prenataal huisbezoek, uitvoering van het RVP-Meningokokken en HPV mannen. In 2022 ontvangen gemeenten hiervoor via het gemeentefonds een bijdrage van het Rijk welke via lokaal aanbod wordt doorbetaald aan VGGM. Vanaf 2023 loopt deze taakuitbreiding via de gemeentelijke bijdrage.

Rijksbijdragen (BDUR/COVID-19)

De BDUR bijdrage van het rijk muteert naar aanleiding van de hoger dan geraamde indexering. Tevens zijn hier de opbrengsten COVID-19 van het ministerie van VWS opgenomen.

Bijdrage VWS inzake COVID-19 (COVID-19)

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben de GGD-en opdracht gegeven om het COVID-19 virus middelen testen, traceren en vaccineren te bestrijden. De kosten die hiervoor worden gemaakt worden op basis van werkelijke kosten bij VWS gedeclareerd. In de gewijzigde begroting 2022 is op basis van de realisatie 2021 een voorlopige inschatting van de totale bijdrage vanuit VWS opgenomen.

Daarnaast heeft VGGM in 2020 en 2021 diverse activiteiten niet kunnen uitvoeren als gevolg van COVID-19. Het betreft onder andere specifieke opleidingen en trainingen voor brandweerpersoneel en de implementatie van ICT-systemen. De bijbehorende budgetten zijn hierdoor niet uitgegeven, terwijl uitvoering op termijn wel noodzakelijk is. Begroot is dat in 2022 € 455.000 hieraan wordt besteed.

Projecten

Temporisering van diverse (door)ontwikkelings-trajecten door o.a. COVID-19 heeft geleid tot het naar beneden bijstellen van de onttrekking van reserves ter dekking van incidentele lasten samenhangend met deze trajecten.

Overige

De kolom overige betreft met name de mutatie in de overige baten als gevolg van herrubriceringen, detacheringen, subsidieverstrekkingen en overige diensten. Daarnaast vindt in de lasten een verschuiving tussen de programma's en pijlers plaats als gevolg van administratieve opschoningen. Een

grote post hier is de administratieve verwerking van de teruggave van de kazernes Bemmel en Valburg van € 2.171.507 (baten en lasten).

3.6 Voorstel bestemming resultaat over 2021

De jaarrekening 2021 is opgesteld. VGGM heeft van de € 174 miljoen euro ontvangen bijdragen € 1,7 miljoen niet besteed, ofwel ca 1% van de bijdragen is niet besteed. In de jaarrekening is het resultaat van € 1,7 miljoen als te bestemmen resultaat verantwoord. Dit resultaat staat ter beschikking van de gemeenten. In de begroting 2023 zal een voorstel voor resultaatbestemming, alsmede voor de besteding hiervan.

In 2021 is bestuurlijk besproken om de financiële effecten voor 2022 als gevolg van de functiewaardering voor artsen en verpleegkundigen uit het overschot te dekken (€ 479.000). Daarnaast is verzocht om de afbouw van het team bevolkingszorg in 2022 uit het resultaat van 2021 te dekken (€ 132.00).

Fuwa

In 2021 heeft een functiewaarderingstraject plaatsgevonden voor verpleegkundigen en een groot deel van de artsen van de GGD, zoals opgenomen in de risicoparagraaf van de begroting 2021 en 2022. In dit traject heeft een externe toetsingscommissie de geactualiseerde functiebeschrijving gewaardeerd. Deze waardering leidt tot een andere inschaling van de medewerkers. De financiële consequenties van deze functiewaarderingen zijn voor 2022 begroot op €479.000 oplopend naar €999.000 in 2025. In de resultaatbestemming van 2021 is het voorstel opgenomen om een bestemmingsreserve te vormen van € 479.000 voor 2022. VGGM heeft de consequenties voor 2023 in de begroting verwerkt.

Bevolkingszorg

De Coördinerend Gemeentesecretaris heeft aangegeven dat de afbouw van bevolkingszorg meer tijd in beslag neemt dan gepland en hiervoor een extra gemeentelijke bijdrage nodig is. Om de administratieve last te beperken is in de resultaatbestemming van 2021 is het voorstel opgenomen om een bestemmingsreserve te vormen van € 132.000 voor 2022. VGGM heeft de consequenties voor 2023 in de begroting verwerkt

Samen beter bedrijfsvoeren

In paragraaf 3.2 staat een uitgebreide toelichting op het programma Samen Beter Bedrijfsvoeren. Het voorstel is om voor dit programma € 400.000 te bestemmen.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Reservebeleid

De Veiligheidsregio houdt gewenst reserveniveau aan, dat uitgaat van de situatie dat de gemeenten een deel van het risicodragerschap voor hun rekening nemen. Met deze reserve wordt ervan uitgegaan dat te verwachten risico's goed zijn op te vangen.

Risico's

Hieronder is een inventarisatie van de belangrijkste risico's opgenomen.

Risico's voor heel VGGM

Arbeidsmarkt

De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk om medewerkers en vrijwilligers te vinden en te binden. Voor dit moment specifiek geldt dat de COVID-19 maatregelen leiden tot het risico van een hoger verloop van vrijwilligers doordat de sociale binding met de organisatie afstandelijker is geworden.
Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit noopt de organisatie om haar arbeidsmarktstrategie te evalueren en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om (tijdelijk) personeel aan te trekken.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

De Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM. Er is geen sprake van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Consequenties COVID-19 - ziekteverzuim

Het is van maatschappelijk belang dat de taken die vallen onder de Wet publieke gezondheid en Wet Veiligheidsregio zoveel mogelijk worden uitgevoerd. De Coronabestrijding vraagt ruime tijd veel extra inzet van VGGM-medewerkers. Alles tezamen is er een verhoogd risico op ziekteverzuim:

- Het COVID-19 virus zelf;
- De werkdruk als gevolg van de Coronabestrijding
- Algemene maatschappelijke effecten als gevolg van de COVID-19 bestrijding (minder reguliere zorg, mentale gevolgen etc)

In voorkomende gevallen betekent dit dat soms keuzes gemaakt moeten worden: welke werkzaamheden kunnen uitgesteld worden (en hoe lang) en welke activiteiten worden als eerste niet uitgevoerd bij krapte aan personeel.

Consequenties Covid-19 – effect op taken

Het is nog onduidelijk welke effecten COVID-19 en de bestrijding van het virus heeft op de samenleving op de lange termijn. Denk hierbij aan de impact op kwetsbare jongeren of vraag naar reizigersvaccinaties. Deze onzekerheid heeft mogelijk gevolgen op de uitvoering van de omvang en aard van de taken in 2022 en verder.

Opvang ontheemden Oekraïne

Begin 2022 zijn Oekraïne en Rusland in een oorlog verwikkeld. Om die reden zijn Oekraïense burgers het land ontvlucht. Een deel van deze ontheemden zijn naar Nederland gereisd om (tijdelijk) in veiligheid te zijn. Voor Veiligheidsregio's en GGD-en is een belangrijke taak weggelegd voor coördinatie en regie ten behoeve van de opvang, eerste medische verzorging en (reguliere) taken voortkomend uit de Wet Publieke Gezondheid. De aard, omvang en bekostiging van deze taken zijn 2022 en 2023 zijn op dit moment niet helemaal duidelijk.

Programma brandweerzorg

Groot onderhoud brandweerkazernes

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer is de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat er op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.). VGGM heeft in de jaarrekening een onderhoudsreserve gevormd voor het groot onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Rechtspositie vrijwilligers brandweer

De invoering van de Wet normalisering rechtsposities ambtenaren is ingegaan per 1 januari 2020. Een onverkorte invoering heeft waarschijnlijke grote ongewenste effecten voor, met name, de vrijwilligers bij de brandweer. Om deze reden is voor veiligheidsregio's uitstel verleend om de gevolgen in kaart te brengen en met alternatieve voorstellen te komen.
In de brandweerkamer wordt samen met de Ministers de mogelijkheid verkend de vrijwilligers uit de Wnra te houden.

Financiering inzet 25kv

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu versterkt een jaarlijkse bijdrage van € 324.000 om VGGM in staat te stellen expertise toe te passen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de Betuweroute, met name gerelateerd aan de 25kV bovenleiding. Binnenkort wordt een besluit verwacht ten aanzien van de continuering van deze vergoeding.

Programma GGD

Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert regelmatig in Europese projecten en in diverse projecten van de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Bedrijfsvoeringsrisico's AGZ

De afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ) kent een aantal bedrijfsvoering risico's waaronder de kwetsbaarheid in de opbouw van het personeelsbestand. Binnen de specialistische functies is sprake van een vergrijzing van het personeelsbestand. Ook is het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt voor met name deze specialistische functies een uitdaging om de juiste mensen aan te trekken. Hierdoor kan de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar kan komen.

Naast deze uitdaging bestaan onzekerheden ten aanzien van de inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

Functiewaardering

Landelijk blijken er verschillen te bestaan tussen de inschaling van forensisch artsen. Dit betreft een specialistische functie, waarbij het ongewenst is als medewerkers om verschil in arbeidsvoorwaarden van GGD-regio wisselen. Om die reden wordt landelijk het functieprofiel gewaardeerd, mogelijk leidend tot een aanpassing van de functiewaardering bij de individuele regio's. Het aanpassen van de functiewaardering kan financiële effecten hebben voor VGGM.

Daarnaast is er een grote groep werknemers die na de overgang van STMG en Icare in dienst zijn gekomen bij de Stichting PG. Zij vallen hiermee onder een andere CAO dan de medewerkers van VGGM. Binnen de organisatie geeft dit onwenselijke verschillen. Het uit faseren van de Stichting heeft echter een grote financiële impact op de organisatie door toepassing van de arbeidsvoorwaarden die VGGM heeft.

Lokaal aanbod JGZ

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van zowel de jeugdgezondheidszorg als voor preventie en jeugdhulp op basis van de Jeugdwet. JGZ-organisaties zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de primaire invulling van het JGZ-aanbod.
De JGZ richt zich op het vroegtijdig signaleren, geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Hiermee kan de eigen kracht van kinderen, jongeren en ouders worden versterkt en (indien mogelijk) kunnen ervaren problemen worden genormaliseerd. Preventie en lichte ondersteuning kunnen zwaardere hulp mogelijk voorkomen. Dit basispakket JGZ valt onder de Wpg. Bepaalde interventies uitgevoerd door de JGZ, zoals Voorzorg en Stevig Ouderschap, vallen onder de Jeugdwet.
Om bovenstaand te realiseren en in te kunnen spelen op de lokale zorgbehoefte, in aansluiting met de zorg vanuit het jeugd -en sociale domein kopen gemeenten naast het wettelijk (regionale) deel van de JGZ ook gemeentelijk lokaal aanbod in.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg. De overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten is gepaard gegaan met een flinke bezuiniging. Afgelopen jaren zien we bij bijna alle gemeenten een stijging van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de jeugdzorg.
De insteek een verschuiving te creëren naar meer preventieve en informele zorg heeft tot heden voor gemeenten onvoldoende opgeleverd. Dit lijdt in toenemende mate tot overschrijding van gemeentelijke budgetten en tekorten.

Rijksvaccinatieprogramma

Met ingang van 1 januari 2019 is de uitvoering van het RVP een taak welke onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten valt. Hiermee wordt de samenhang tussen de uitvoering van het RVP en de Jeugdgezondheidszorg versterkt.
De uitvoering van de groepsvaccinaties in het kader van het RVP kent extra financiële risico's door COVID-19. De beleidsmaatregelen die aangeven hoeveel mensen in een ruimte mogen zijn fluctueren met enige regelmaat. De borging van de anderhalve

meter, de extra inzet van logistieke middelen en personeel en de kleinere aantallen die in een sessie kunnen worden opgeroepen leiden tot extra kosten. Voor 2023 is hier op voorhand niet op geanticipeerd.

Publieke gezondheid Asielzoekers

Sinds maart 2019 heeft COA laten weten dat zij middels een aanbestedingstraject op zoek is naar een opdrachtnemer die landelijk de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan kan bieden aan alle kinderen van 0 tot 18 jaar die vallen onder de COA. GGD GHOR NL heeft de aanbesteding PGA COA gegund gekregen.
Dit nieuwe contract is ingegaan op 1 augustus 2020 en heeft een looptijd van twee jaar met de mogelijkheid het contract tweemaal met 24 maanden te verlengen. Het risico bestaat dat COA op korte termijn een nieuwe aanbesteding start.

Programma Bedrijfsvoering

ICT-ontwikkelingen

ICT-ontwikkelingen in de samenleving gaan momenteel snel. Stakeholders hebben een navenant hogere verwachting van de mogelijkheden alsmede van een tijdige en juiste informatie-ontsluiting. Daarnaast stoppen leveranciers de ondersteuning van oudere ICT-applicaties.

De komende jaren worden om deze redenen diverse bedrijfsvoeringssystemen up-to-date gebracht en met elkaar gekoppeld. De kosten van implementatie en van vernieuwde licenties nemen sterk toe. Deze kosten kunnen niet in alle gevallen worden terugverdiend in de primaire of ondersteunende processen of door reduceren van applicaties met vergelijkbare toepassingsmogelijkheden. In voorkomende gevallen zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde “kans x effect”-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico’s en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er en indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico’s te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).
Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren. In het kader van de implementatie van de verordening rechtmatigheid, welke op basis van een risicoaanpak wordt geïmplementeerd, wordt in 2022 en 2023 dit niveau opnieuw geëvalueerd.

Solvabiliteit

Naast een buffer tegen optredende risico’s, wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en efficiënte vervulling van de publieke functie van de VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio per 1 ultimo 2023 is naar verwachting 11,8% (per eind 2021: circa 13,2%. Voor een overheidsorganisatie is dit een redelijke waarde.

Netto Schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 26% blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen de VGGM in evenwicht.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen welke een meerjarig nut hebben ten behoeve van de productie. Het gaat daarbij veelal om zaken die na de eerste aanschaf regelmatig onderhoud vergen. Binnen de VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de crisis- en hulpverleningsvoertuigen, de beschermende kleding, de (inrichting van) kazernes en panden en ICT-middelen.

- Crisis- en hulpverleningsvoertuigen worden jaarlijks gekeurd en veelal onderhouden op basis van de kilometerstand. Wanneer gebreken tussentijds worden geconstateerd, vindt direct onderhoudt plaats. Vervanging van de voertuigen is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Het onderhoud is opgenomen in de begroting.

- Beschermende kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar in de begroting.

- Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazerne Doorwerth is in voorgaande jaren weer terug verkocht aan de gemeente Renkum. De kazernes Bemmel, Dieren en Valburg zullen in 2022 worden terug verkocht. De overige

kazernes zijn in eigendom en in beheer van de deelnemende gemeentes.

- Voor de gebouwen in eigendom van de VGGM, met name ten behoeve van de ambulancezorg, zijn meerjarenonderhoudsplannen beschikbaar.

4.3 Financiering

Algemeen

Wet fido

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), en gelden ook voor gemeenschappelijke regelingen als de VGGM. Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

- Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor. De VGGM hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:
- Beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren
- Beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico
- Minimaliseren van de kosten van geldleningen
- Verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting. Voor 2023 bedraagt de limiet 9,7 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VGGM komt dat neer op een bedrag van € 23 miljoen. In 2023 zal naar verwachting € 6,9 miljoen moeten worden gefinancierd, dat ruimschoots onder de gestelde norm ligt.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. De kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. De kasstroom uit investeringen
3. De kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken geldleningen)

Het inzicht hierin wordt verkregen door het regelmatig actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting en het investeringsplan het uitgangspunt.

Op basis van het meerjarige investeringsplan (zie bijlage 4) en de in 2019 afgesloten meerjarige lening van € 15 miljoen wordt geen liquiditeitstekort verwacht.

Renteomslag en financieringsresultaat

Voor vergelijkbaarheid tussen overheidsorganisaties, schrijft de BBV de manier van bepalen van de renteomslag voor. Voor de VGGM bedraagt de renteomslag 0,5%.

5. Planning en control cyclus

Op hoofdlijnen kan de planning & control cyclus voor begrotingsjaar 2023 als volgt worden geschetst:

Wanneer	Wat	Wie
April 2022	Bespreken kaderbrief & ontwerp-begroting 2023	Algemeen Bestuur
Mei - juni 2022	Consultatie kaderbrief & ontwerp-begroting 2023	Colleges van B&W en gemeente raden
Eind juni 2022	Bespreken zienswijze en begroting 2023	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
4 juli 2022	Bespreken zienswijze en vaststellen begroting 2023	Algemeen Bestuur
Maart - sept 2023	Bespreking begrotingswijzigingen	Fin cie, Dagelijks Bestuur en Algemeen bestuur
Maart 2024	Bespreking jaarrekening 2023	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
April 2024	Bespreking en vaststellen jaarrekening 2024	Algemeen Bestuur

Bijlage 1: Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader van de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer).

In € x 1.000	2022	**2023**	2024	2025	2026
Begroting t-1 (2021)	42.150	**43.815**	43.535	43.481	43.677
Beroepsorganisatie Ede in regiobijdrage	1.500				
specifieke bijdrage Ede 2021 vervalt	-500				
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	692	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
ingroei herverdeling (*)	11	**-280**	55	215	
Specifieke afspraken (**)	-38	-	-109	-19	
MJB 2021-2025	43.815	**43.535**	43.481	43.677	43.677
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**930**	930	930	930
Specifieke afspraken (**)		**-109**			
Versterking bedrijfsvoering		**883**	**883**	883	883
MJB 2022-2026	**43.815**	**45.239**	**45.294**	**45.490**	**45.490**

(*) Ingroei: hiervoor is een reserve gecreëerd
(**) Terug leveren van kazernes (deels 1 jaar eerder)

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage bevolkingszorg:

In € x 1.000	2022	**2023**	2024	2025	2026
Begroting t-1 (2021)	649	**662**	662	662	662
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	7	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
Mutatie inwoneraantallen	6				
MJB 2021-2025	662	**662**	662	662	662
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**14**	14	14	14
Mutatie inwoneraantallen		**4**	4	4	4
MJB 2022-2026	**662**	**680**	**680**	**680**	**680**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 0,97 (2022: € 0,95). Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2021.

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD:

In € x 1.000	2022	**2023**	2024	2025	2026
Begroting t-1 (2021)	10.150	**10.414**	10.414	10.414	10.414
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	167	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
Mutatie inwoneraantallen	97	**-**	-	-	-
MJB 2021-2025	10.414	**10.414**	10.414	10.414	10.414
Z&V	70	**70**	70	70	70
Prenataal huisbezoek		**196**	196	196	196
Functiewaardering		**596**	604	615	615
Versterking Bedrijfsvoering		**617**	617	617	617
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**225**	225	225	225
Mutatie inwoneraantallen		**69**	69	69	69
MJB 2022-2026	**10.484**	**12.187**	**12.187**	**12.187**	**12.187**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 17,38 (2022: € 15,05) voor het basispakket. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2021.

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader voor JGZ 0-4:

In € x 1.000	2022	**2023**	2024	2025	2026
Begroting t-1 (2021)	8.566	**8.661**	8.661	8.661	8.661
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	136	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
Mutatie inwoneraantallen	-41	**-**	-	-	-
MJB 2021-2025	8.661	**8.661**	8.661	8.661	8.661
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**184**	184	184	184
Mutatie inwoneraantallen		**-46**	-46	-46	-46
MJB 2022-2026	**8.661**	**8.799**	**8.799**	**8.799**	**8.799**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 63,63 (2022: € 62,30) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2021.

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader RVP:

In € x 1.000	2022	**2023**	2024	2025	2026
Begroting t-1 (2021)	1.342	**1.356**	1.356	1.356	1.356
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	20		P.M.	P.M.	P.M.
Mutatie inwoneraantallen	-6	-	-	-	-
MJB 2021-2025	1.356	**1.356**	1.356	1.356	1.356
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**30**	30	30	30
Mutatie inwoneraantallen		**-7**	-7	-7	-7
Vaccinatie Meningokokken / HPV (*)		**283**	283	283	283
MJB 2022-2026	**1.356**	**1.662**	**1.662**	**1.662**	**1.662**

(*) Structurele ophoging gemeentefonds (Meningokokken per 1-1-2021; HPV per 1-1-2022)

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 12,02 (2022: € 9,75) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2021.

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

VGGM verdeelt onder 5 categorieën haar te ontvangen bijdragen van de gemeente, namelijk Veiligheid, Bevolkingszorg, GGD, Jeugdgezondheidszorg en Rijksvaccinatieprogramma. De aansluiting tussen deze bijdragen en de verschillende programma's is als volgt:

Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

In € x 1.000	**Gemeentelijke bijdragen 2023**					
	Veiligheid	BZ	PG	JGZ	RVP	**Totaal**
Crisisbeheersing						
- Multi	2.982			313		**3.296**
- Bevolkingszorg			680			**680**
- GHOR				535		**535**
Subtotaal crisisbeheersing	2.982		680	849	0	0	**4.511**
Brandweerzorg						
- Aandeel versterking BV	883					**883**
- Operatie	35.567					**35.567**
- Risicobeheersing	5.807					**5.807**
Subtotaal brandweerzorg	42.257		0	0	0	0	**42.257**
PG						
- Aandeel versterking BV				617		**617**
- Algemene gezondheidszorg				2.840		**2.840**
- Jeugdgezondheidszorg				6.837	8.799	1.662	**17.298**
- Monitoring & advies				1.045		**1.045**
Subtotaal PG	0		0	11.339	8.799	1.662	**21.800**
Totaal	**45.239**		**680**	**12.188**	**8.799**	**1.662**	**68.568**

Bijlage 2: Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente

a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De mutatie van de begroting 2022 naar de bijdrage 2023 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Bijdrage Veiligheid 2022	Bijdrage Veiligheid 2022	Correctie Ingroei OOV 2022	Bijdrage Veiligheid 2022	loon/prijs 2023	Versterking BV	specifieke correctie	OOV 2021	Bijdrage Veiligheid 2023	Correctie Ingroei OOV 2023	**Bijdrage Veiligheid 2023**
Arnhem	12.674	12.674	0	12.674	270	227		-83	13.088	0	**13.088**
Barneveld	3.797	3.797	0	3.797	79	81		-17	3.941	0	**3.941**
Doesburg	732	732	-164	569	10	12		-12	579	21	**600**
Duiven	970	970	335	1.306	32	29		-4	1.363	-169	**1.194**
Ede	7.399	7.399	156	7.555	161	151		81	7.948	0	**7.948**
Lingewaard	2.259	2.259	115	2.374	53	49	-79	-1	2.395	0	**2.395**
Nijkerk	2.893	2.893	-605	2.288	41	49		-43	2.335	49	**2.384**
Overbetuwe	2.528	2.528	69	2.597	58	55	-30	-23	2.657	0	**2.657**
Renkum	1.858	1.858	-56	1.803	37	37		-22	1.855	0	**1.855**
Rheden	2.733	2.733	-193	2.540	50	55		-35	2.611	0	**2.611**
Rozendaal	95	95	66	161	4	4		0	169	-50	**119**
Scherpenzeel	503	503	-7	497	10	11		5	523	0	**523**
Wageningen	1.878	1.878	440	2.318	56	51		130	2.554	-120	**2.434**
Westervoort	860	860	-169	691	12	15		-12	707	1	**708**
Zevenaar	2.634	2.634	0	2.634	57	56		35	2.782	0	**2.782**
Totaal	**43.815**	**43.815**	**-11**	**43.804**	**930**	**883**	**-109**	**0**	**45.509**	**-269**	**45.239**

De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Bemmel aan de gemeente Lingewaard en de kazerne Valburg aan de gemeente Overbetuwe. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor bevolkingszorg is gebaseerd op een tarief van € 0,97 (2022: € 0,95) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2021 (zie bijlage 2g.) is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Kader 2022	loon/prijs 2023/2021	Mutatie Inwoners	**Kader 2023**
Arnhem	**153**	3	1	**157**
Barneveld	**56**	1	1	**58**
Doesburg	**11**	0	0	**11**
Duiven	**24**	1	0	**25**
Ede	**111**	2	1	**115**
Lingewaard	**45**	1	0	**46**
Nijkerk	**41**	1	0	**42**
Overbetuwe	**46**	1	0	**47**
Renkum	**30**	1	0	**31**
Rheden	**42**	1	0	**43**
Rozendaal	**2**	0	0	**2**
Scherpenzeel	**9**	0	0	**10**
Wageningen	**37**	1	0	**38**
Westervoort	**14**	0	0	**15**
Zevenaar	**42**	1	0	**43**
Totaal	**662**	14	4	**680**

c. Gemeentelijke bijdrage GGD

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 17,38 (2022: € 15,05) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2021 (zie bijlage 2g.) is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Kader 2022	Mutatie Z&V	**Nieuw Kader 2022**	loon/prijs 2023	Mutatie Inwoners	versterking BV	Prenataal Huisbezoek	functie-waardering	**Kader 2023**
Arnhem	2.412	16	**2.428**	52	16	143	45	138	**2.823**
Barneveld	883	6	**889**	19	14	53	17	51	**1.043**
Doesburg	166	1	**167**	4	0	10	3	9	**192**
Duiven	376	3	**378**	8	-1	22	7	21	**436**
Ede	1.752	12	**1.763**	38	20	104	33	101	**2.060**
Lingewaard	697	5	**701**	15	3	41	13	40	**814**
Nijkerk	645	4	**650**	14	6	38	12	37	**758**
Overbetuwe	716	5	**721**	15	5	42	13	41	**838**
Renkum	470	3	**473**	10	0	28	9	27	**546**
Rheden	654	4	**659**	14	-4	38	12	37	**756**
Rozendaal	25	0	**26**	1	0	2	0	1	**30**
Scherpenzeel	148	1	**149**	3	4	9	3	9	**176**
Wageningen	593	4	**597**	13	0	35	11	34	**689**
Westervoort	224	1	**225**	5	1	13	4	13	**261**
Zevenaar	654	4	**658**	14	5	39	12	37	**766**
Totaal	10.414	70	**10.484**	225	69	617	196	596	**12.187**

d. Budgettair kader bijdrage JGZ 0-4

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4 is gebaseerd op een tarief van € 63,63 (2022: € 62,30) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2021 (zie bijlage 2g.) is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	**Kader 2022**	loon/prijs 2023/2021	Mutatie Inwoners	**Kader 2023**
Arnhem	**1.890**	40	-25	**1.905**
Barneveld	**944**	20	10	**974**
Doesburg	**111**	2	-3	**110**
Duiven	**293**	6	-6	**292**
Ede	**1.589**	34	10	**1.633**
Lingewaard	**584**	12	-12	**585**
Nijkerk	**601**	13	-2	**612**
Overbetuwe	**644**	14	-3	**654**
Renkum	**345**	7	-6	**346**
Rheden	**471**	10	-6	**475**
Rozendaal	**24**	1	0	**26**
Scherpenzeel	**140**	3	3	**146**
Wageningen	**373**	8	-6	**375**
Westervoort	**169**	4	1	**174**
Zevenaar	**483**	10	-2	**491**
Totaal	**8.661**	**184**	**-46**	**8.799**

e. Budgettair kader bijdrage RVP

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage RVP is gebaseerd op een tarief van € 12,02 (2022: € 9,75) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2021 (zie bijlage 2g.) is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	**Kader 2022**	loon/prijs 2023/2021	Mutatie Inwoners	Meningokokken/ HPV	**Kader 2023**
Arnhem	**296**	7	-4	61	**360**
Barneveld	**148**	3	2	31	**184**
Doesburg	**17**	0	0	4	**21**
Duiven	**46**	1	-1	9	**55**
Ede	**249**	6	2	53	**308**
Lingewaard	**91**	2	-2	19	**110**
Nijkerk	**94**	2	0	20	**116**
Overbetuwe	**101**	2	-1	21	**124**
Renkum	**54**	1	-1	11	**65**
Rheden	**74**	2	-1	15	**90**
Rozendaal	**4**	0	0	1	**5**
Scherpenzeel	**22**	1	0	5	**28**
Wageningen	**58**	1	-1	12	**71**
Westervoort	**26**	1	0	6	**33**
Zevenaar	**76**	2	0	16	**93**
Totaal	**1.355**	**30**	**-7**	**283**	**1.662**

f. Totale bijdrage per gemeente

Alle bovengenoemde bijdragen leiden tot de volgende totale bijdrage 2023 per gemeente:

	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 2.822.929	€ 1.905.019	€ 359.867	€ 157.551	€ 13.088.365	€ 18.333.731
Barneveld	€ 1.042.661	€ 974.366	€ 184.062	€ 58.192	€ 3.941.158	€ 6.200.439
Doesburg	€ 192.292	€ 110.207	€ 20.819	€ 10.732	€ 600.498	€ 934.548
Duiven	€ 435.647	€ 292.380	€ 55.232	€ 24.314	€ 1.193.853	€ 2.001.426
Ede	€ 2.060.051	€ 1.632.555	€ 308.397	€ 114.974	€ 7.948.121	€ 12.064.098
Lingewaard	€ 813.766	€ 584.632	€ 110.440	€ 45.417	€ 2.395.232	€ 3.949.487
Nijkerk	€ 757.768	€ 612.375	€ 115.680	€ 42.292	€ 2.383.678	€ 3.911.793
Overbetuwe	€ 837.959	€ 654.498	€ 123.638	€ 46.768	€ 2.657.469	€ 4.320.332
Renkum	€ 546.027	€ 346.211	€ 65.401	€ 30.474	€ 1.855.467	€ 2.843.580
Rheden	€ 756.465	€ 474.807	€ 89.693	€ 42.219	€ 2.610.537	€ 3.973.721
Rozendaal	€ 29.998	€ 25.516	€ 4.820	€ 1.674	€ 118.593	€ 180.601
Scherpenzeel	€ 176.025	€ 146.285	€ 27.634	€ 9.824	€ 522.516	€ 882.284
Wageningen	€ 688.856	€ 374.590	€ 70.762	€ 38.446	€ 2.433.924	€ 3.606.578
Westervoort	€ 260.943	€ 174.346	€ 32.935	€ 14.564	€ 707.770	€ 1.190.558
Zevenaar	€ 766.388	€ 490.905	€ 92.734	€ 42.773	€ 2.781.919	€ 4.174.719
	€ 12.187.775	**€ 8.798.692**	**€ 1.662.114**	**€ 680.214**	**€ 45.239.101**	**€ 68.567.896**

De geactualiseerde totale bijdrage 2022 per gemeente komt op:

	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 2.428.287	€ 1.890.182	€ 295.815	€ 153.281	€ 12.673.985	€ 17.441.550
Barneveld	€ 889.184	€ 943.907	€ 147.722	€ 56.128	€ 3.797.483	€ 5.834.424
Doesburg	€ 166.709	€ 110.520	€ 17.297	€ 10.523	€ 732.386	€ 1.037.435
Duiven	€ 378.146	€ 292.561	€ 45.786	€ 23.870	€ 970.234	€ 1.710.597
Ede	€ 1.763.333	€ 1.588.650	€ 248.625	€ 111.307	€ 7.399.280	€ 11.111.195
Lingewaard	€ 701.345	€ 584.374	€ 91.455	€ 44.271	€ 2.258.817	€ 3.680.262
Nijkerk	€ 649.724	€ 601.444	€ 94.127	€ 41.012	€ 2.892.501	€ 4.278.808
Overbetuwe	€ 720.985	€ 644.182	€ 100.815	€ 45.511	€ 2.528.324	€ 4.039.817
Renkum	€ 472.856	€ 344.706	€ 53.947	€ 29.848	€ 1.858.402	€ 2.759.759
Rheden	€ 658.603	€ 470.739	€ 73.671	€ 41.573	€ 2.733.107	€ 3.977.693
Rozendaal	€ 25.645	€ 24.484	€ 3.832	€ 1.619	€ 94.940	€ 150.520
Scherpenzeel	€ 148.694	€ 140.175	€ 21.938	€ 9.386	€ 503.469	€ 823.662
Wageningen	€ 596.943	€ 372.803	€ 58.344	€ 37.681	€ 1.877.693	€ 2.943.464
Westervoort	€ 225.314	€ 169.269	€ 26.491	€ 14.222	€ 860.266	€ 1.295.562
Zevenaar	€ 658.438	€ 482.825	€ 75.563	€ 41.563	€ 2.634.299	€ 3.892.688
	€ 10.484.206	**€ 8.660.821**	**€ 1.355.428**	**€ 661.795**	**€ 43.815.186**	**€ 64.977.436**

g. Aantallen inwoners

Het aantal inwoners per 1 januari zoals gehanteerd in deze begroting is als volgt te specificeren:

	per 1 januari 2020		per 1 januari 2021	
	0-18 jarigen	# inwoners	0-18 jarigen	# inwoners
Arnhem	30.340	161.348	29.939	162.424
Barneveld	15.151	59.082	15.313	59.992
Doesburg	1.774	11.077	1.732	11.064
Duiven	4.696	25.126	4.595	25.066
Ede	25.500	117.165	25.657	118.530
Lingewaard	9.380	46.601	9.188	46.822
Nijkerk	9.654	43.171	9.624	43.600
Overbetuwe	10.340	47.906	10.286	48.214
Renkum	5.533	31.419	5.441	31.417
Rheden	7.556	43.761	7.462	43.525
Rozendaal	393	1.704	401	1.726
Scherpenzeel	2.250	9.880	2.299	10.128
Wageningen	5.984	39.664	5.887	39.635
Westervoort	2.717	14.971	2.740	15.014
Zevenaar	7.750	43.750	7.715	44.096
Totaal	**139.018**	**696.625**	**138.279**	**701.253**

h. Opbouw gemeentefonds subcluster brandweer

Gemeente	kernen met 500 of meer adressen	ozb-waarde van de niet-woningen gedeeld door 1.000.000	Klanten-potentieel lokaal	Klanten-potentieel regionaal	Land	Oppervlakte bebouwing	Woonruimten	omgevings-adressen-dichtheid (oad)	Meer-kernigheid	Bedrijven	Totaalbedrag 2021	Verhouding
	uitkeringsjaar 2021 (stand meicirculaire 2021) gebruikt voor herverdeling (2023)											
Arnhem	93.049	1.391.187	215.073	1.122.451	78.418	144.773	5.570.232	3.707.521	31.610	183.670	12.537.983	25,60%
Barneveld	651.342	834.672	62.693	112.124	141.181	136.610	1.869.264	491.986	100.100	75.614	4.475.586	9,14%
Doesburg	93.049	54.879	12.240	15.050	9.296	13.317	370.514	94.868	5.268	10.040	678.523	1,39%
Duiven	93.049	303.319	28.039	52.861	27.239	40.596	750.835	259.388	26.342	23.873	1.605.543	3,28%
Ede	558.293	1.276.872	136.345	462.274	255.412	192.243	3.602.410	1.679.390	126.442	131.863	8.421.544	17,19%
Lingewaard	372.195	238.534	43.625	42.671	49.686	64.009	1.399.913	401.419	31.610	44.824	2.688.487	5,49%
Nijkerk	279.147	451.313	43.098	55.409	55.666	71.957	1.228.324	408.600	52.684	51.559	2.697.756	5,51%
Overbetuwe	558.293	369.689	42.413	45.017	87.409	81.408	1.410.625	339.318	57.952	53.832	3.045.956	6,22%
Renkum	279.147	189.005	29.275	31.978	36.889	37.804	1.087.129	296.823	26.342	38.299	2.052.690	4,19%
Rheden	279.147	229.223	43.727	51.252	65.589	52.840	1.525.945	662.705	42.147	42.435	2.995.009	6,11%
Rozendaal	93.049	10.897	1.067	134	22.406	2.363	48.549	13.690	5.268	2.398	199.820	0,41%
Scherpenzeel	93.049	71.323	9.107	4.659	11.071	16.325	295.257	81.759	10.537	10.872	603.957	1,23%
Wageningen	93.049	353.245	47.578	122.683	24.397	34.367	1.393.028	861.588	15.805	35.509	2.981.249	6,09%
Westervoort	93.049	44.378	14.272	13.978	5.644	14.177	471.020	162.581	5.268	11.750	836.117	1,71%
Zevenaar	558.293	368.302	45.198	82.426	74.227	70.453	1.417.997	440.418	68.489	39.990	3.165.793	6,46%

Gemeente	kernen met 500 of meer adressen	ozb-waarde van de niet-woningen gedeeld door 1.000.000	Klanten-potentieel lokaal	Klanten-potentieel regionaal	Land	Oppervlakte bebouwing	Woonruimten	omgevings-adressen-dichtheid (oad)	Meer-kernigheid	Bedrijven	Totaalbedrag 2020	Verhouding
	uitkeringsjaar 2020 (stand meicirculaire 2020) gebruikt voor eerste herverdeling (2022)											
Arnhem	89.496	1.384.367	204.754	1.078.944	75.454	138.005	5.279.456	3.454.183	30.403	176.656	11.911.718	25,73%
Barneveld	626.470	784.506	59.078	105.941	135.790	130.361	1.773.800	461.045	96.277	72.726	4.245.994	9,17%
Doesburg	89.496	51.068	11.870	15.088	8.941	12.809	355.161	91.043	5.067	9.657	650.201	1,40%
Duiven	89.496	273.253	27.336	52.841	26.191	38.633	721.160	248.276	30.403	22.962	1.530.552	3,31%
Ede	536.974	1.149.225	129.529	440.140	245.667	183.455	3.400.559	1.574.140	121.613	126.827	7.908.130	17,08%
Lingewaard	357.983	214.753	42.359	42.976	47.819	60.945	1.334.281	377.031	25.336	43.112	2.546.595	5,50%
Nijkerk	268.487	425.124	41.279	53.454	53.541	68.796	1.179.546	390.968	50.672	49.590	2.581.456	5,58%
Overbetuwe	536.974	352.523	41.312	44.652	84.218	76.440	1.344.315	320.963	55.739	51.777	2.908.913	6,28%
Renkum	268.487	176.643	28.211	31.563	35.480	35.121	1.039.929	283.316	25.336	36.836	1.960.922	4,24%
Rheden	268.487	212.848	42.186	50.359	63.131	49.996	1.462.123	632.372	40.538	40.815	2.862.854	6,18%
Rozendaal	89.496	9.528	1.004	97	21.551	2.273	46.427	12.995	5.067	2.306	190.743	0,41%
Scherpenzeel	89.496	63.073	8.727	4.546	10.648	15.495	276.623	75.857	10.134	10.456	565.055	1,22%
Wageningen	89.496	229.045	44.962	115.419	23.489	32.642	1.314.011	786.082	15.202	34.153	2.684.500	5,80%
Westervoort	89.496	40.016	13.771	13.766	5.420	13.222	451.695	155.372	5.067	11.302	799.128	1,73%
Zevenaar	536.974	285.448	43.223	79.343	71.393	67.350	1.346.857	419.125	65.874	38.463	2.954.050	6,38%

Bijlage 3: Geprognotiseerde balans

Balans Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiele vaste activa						
Grond	1.451	33	33	0	0	0
Gebouwen	6.271	4.381	4.172	3.648	3.812	3.516
Vervoermiddelen	20.712	24.307	24.414	25.229	25.403	23.588
Machines, apparaten en installaties	9.732	14.840	12.218	12.716	12.447	11.754
Onderhanden werk	385	0	0	0	0	0
	38.551	43.561	40.837	41.593	41.662	38.858
Financiele vaste activa						
Waarborgsommen	141	24	24	24	24	24
Totaal vaste activa	38.692	43.585	40.861	41.617	41.686	38.882
Vlottende activa						
Voorraden	36	36	36	36	36	36
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	1.627	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	22.448	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Rekening courant niet financiele instellingen	90	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	5.734	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
	29.899	8.100	8.100	8.100	8.100	8.100
Liquide middelen						
Banksaldi	16	10	10	10	10	10
Kas	2	1	1	1	1	1
	18	11	11	11	11	11
Overlopende activa						
Vooruitbetaalde posten	4.199	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal vlottende activa	34.152	12.147	12.147	12.147	12.147	12.147
TOTAAL ACTIVA	**72.844**	**55.732**	**53.008**	**53.764**	**53.833**	**51.029**

Balans Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453
Bestemmingsreserves	6.432	5.369	4.802	4.207	3.991	3.840
Gerealiseerd resultaat	1.730	0	0	0	0	0
	9.615	6.822	6.255	5.660	5.444	5.293
Voorzieningen	5.430	4.394	4.020	4.020	4.020	4.020
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar						
Onderhandse leningen	16.402	15.286	15.277	15.000	15.000	15.000
	16.402	15.286	15.277	15.000	15.000	15.000
Totaal vaste passiva	31.447	26.502	25.552	24.680	24.464	24.313
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige kasgeldleningen (sluitpost)	0	8.730	6.957	8.584	8.869	6.216
Overige schulden	10.465	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	10.465	13.730	11.957	13.584	13.869	11.216
Overlopende passiva						
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	16.313	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Overige vooruitontvangen bedragen	14.618	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
	30.931	15.500	15.500	15.500	15.500	15.500
Totaal vlottende passiva	41.396	29.230	27.457	29.084	29.369	26.716
TOTAAL PASSIVA	**72.844**	**55.732**	**53.008**	**53.764**	**53.833**	**51.029**

Bijlage 4: Reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Toevoeging 2022	Besteding 2022	Saldo 31-12-2022	Toevoeging 2023	Besteding 2023	Saldo 31-12-2023	Verwachting ultimo 2024	2025	2026
Algemene reserve	1.453	0	0	1.453	0	0	1.453	1.453	1.453	1.453
Totaal	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**1.453**	**1.453**	**1.453**

Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Toevoeging 2022	Besteding 2022	Saldo 31-12-2022	Toevoeging 2023	Besteding 2023	Saldo 31-12-2023	Verwachting ultimo 2024	2025	2026
Reserve Aanvaardbare kosten AGM/CPA	1.789	0	0	1.789	0	0	1.789	1.789	1.789	1.789
Reserve Onderhoud kazernes	813	0	100	713	0	100	613	513	413	313
Reserve Activa Brandweer Ede	361	0	100	261	0	100	161	61	0	0
Reserve Arbeidshygiene Brandweer	146	0	30	116	0	30	86	56	26	0
Reserve Informatietechnologie Brandweer	39	0	39	0	0	0	0	0	0	0
Reserve JGZ	1.058	0	50	1.008	0	0	1.008	1.008	1.008	1.008
Reserve Onderhoud consultatiebureaus	155	0	25	130	0	25	105	80	55	30
Reserve ICT	117	0	75	42	0	42	0	0	0	0
Reserve Meldkamer Brandweer	500	0	200	300	0	0	300	300	300	300
Reserve Reorganisatie Bedrijfsvoering	400	0	0	400	0	0	400	400	400	400
Reserve Doorontwikkeling RB	300	0	300	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Brandweer Ede	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Verdeelsleutels	474	11	0	485	0	269	215	0	0	0
Reserve Uitgestelde werkzaamheden BRW / BV	280	0	155	125	0	0	125	0	0	0
Reserve FUWA (bestemming 2021)	479	0	479	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Bevolkingszorg (bestemming 2021)	132	0	132	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**7.043**	**11**	**1.685**	**5.369**	**0**	**567**	**4.802**	**4.207**	**3.991**	**3.840**

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Toevoeging 2022	Besteding 2022	Saldo 31-12-2022	Toevoeging 2023	Besteding 2023	Saldo 31-12-2023	Verwachting ultimo 2024	2025	2026
Voorziening Afbouw BMI	813	0	650	163	0	163	0	0	0	0
Voorziening Personeelsaangelegenheden	112	0	112	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Reorganisatie bedrijfsvoering	196	0	196	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening PLB -AGM	1.291	0	0	1.291	0	0	1.291	1.291	1.291	1.291
Voorziening KOD	13	0	11	2	0	2	0	0	0	0
Voorziening FLO	3.006	0	66	2.939	0	210	2.730	2.730	2.730	2.730
Totaal	**5.430**	**0**	**1.036**	**4.394**	**0**	**374**	**4.020**	**4.020**	**4.020**	**4.020**

Bijlage 5: Meerjaren investeringsplan 2022 – 2026

Uitgangspunten voor het meerjaren investeringsplan zijn:
- Vervanging van huidige materieel op basis van verwachte levensduur
- Realiseren van het regionale materieelplan ten behoeve van het regionale dekkingsplan

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Programma GGD						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	91	346	42	103	74	26
Voertuigen	38	0	37	0	0	38
Totaal programma GGD	**129**	**346**	**79**	**103**	**74**	**64**
Programma Brandweerzorg						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	1.581	3.285	1.031	4.173	1.709	2.075
Voertuigen	3.303	5.582	1.076	2.737	3.530	494
Totaal programma Brandweerzorg	**4.884**	**8.868**	**2.106**	**6.910**	**5.238**	**2.569**
Programma Crisisbeheersing						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	0	198	0	0	0	30
Voertuigen	0	0	208	0	0	0
Totaal programma Crisisbeheersing	**0**	**198**	**208**	**0**	**0**	**30**
Programma Ambulance zorg						
Bouwkundige aanpassingen	28	0	80	0	293	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	174	2.974	19	210	157	260
Voertuigen	593	1.179	2.156	0	93	1.148
Totaal programma Ambulance zorg	**795**	**4.153**	**2.255**	**210**	**542**	**1.408**
Programma Bedrijfsvoering						
Bouwkundige aanpassingen	252	166	0	35	170	0
ICT middelen	2.073	2.701	739	1.707	1.998	1.149
Bedrijfsmiddelen	28	105	9	47	312	12
Voertuigen	0	70	0	0	40	0
Totaal programma Bedrijfsvoering	**2.353**	**3.041**	**748**	**1.789**	**2.520**	**1.161**
Totaal investeringen	**8.161**	**16.605**	**5.395**	**9.012**	**8.374**	**5.232**

Bijlage 6: Taakvelden

Baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021			Begroting 2022			Gew. Begr. 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	119.809	111.912	**7.897**	60.167	53.883	**6.284**	115.560	109.287	**6.273**	62.637	55.087	**7.550**
Crisisbeheersing en brandweer	53.085	41.857	**11.227**	53.716	42.793	**10.923**	52.992	42.465	**10.527**	54.526	42.459	**12.068**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	1.187	19.492	**-18.304**	835	19.100	**-18.265**	2.852	21.327	**-18.475**	681	20.865	**-20.184**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**174.081**	**173.261**	**820**	**114.718**	**115.776**	**-1.058**	**171.405**	**173.079**	**-1.674**	**117.844**	**118.410**	**-567**
Mutatie reserves	910	0	**910**	1.058	0	**1.058**	1.674	0	**1.674**	567	0	**567**
Resultaat	**174.991**	**173.261**	**1.730**	**115.776**	**115.776**	**0**	**173.079**	**173.079**	**0**	**118.410**	**118.410**	**0**

Baten en lasten per taakveld meerjarig

Bedragen x € 1.000	Raming 2024			Raming 2025			Raming 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	62.787	55.237	**7.550**	62.858	55.308	**7.550**	62.858	55.308	**7.550**
Crisisbeheersing en brandweer	54.580	42.459	**12.122**	54.796	42.459	**12.337**	54.796	42.455	**12.341**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	681	20.823	**-20.142**	681	20.784	**-20.103**	681	20.723	**-20.042**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**118.048**	**118.518**	**-470**	**118.335**	**118.551**	**-216**	**118.335**	**118.486**	**-151**
Mutatie reserves	470	0	**470**	216	0	**216**	151	0	**151**
Resultaat	**118.518**	**118.518**	**0**	**118.551**	**118.551**	**0**	**118.486**	**118.486**	**0**

Bijlage 7: Risico's in relatie tot toekomstbestendigheid

Risico	*Knelpunt*	*Maatregel en kosten*
VGGM heeft een relatief hoge gemiddelde leeftijd, komende jaren gaan veel medewerkers met pensioen. Jonge medewerkers hebben een andere kijk op werk- en ontwikkeling wat veelal niet meer leidt tot levenslange dienstverbanden. Deze ontwikkeling leidt tot een hogere uitstroom van medewerkers, leidend tot risico's in de taakuitvoering. Om dit risico te beheersen is een andere HRM dienstverlening noodzakelijk. Denk hierbij aan zaken als het vorm geven aan een strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid en moderne wijze van arbeidsmarktbenadering.	De invulling van de HRM dienstverlening binnen VGGM is niet voldoende geëquipeerd om de organisatie handvatten te bieden om te kunnen anticiperen op de geschetste ontwikkelingen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Aan medewerkers worden steeds hogere eisen aan opleiding, bekwaamheid en functieontwikkeling gesteld. Het risico op het niet ontwikkelen van medewerkers is dat ze niet meer gecertificeerd zijn om hulpverlening te verrichten of productiviteit achteruit gaat. Om dit risico te beheersen is een verandering van HRM dienstverlening noodzakelijk. Denk hierbij aan continue focus op scholing, ontwikkeling en actualiseren van het functiehuis.	De invulling van de HRM dienstverlening binnen VGGM is niet voldoende geëquipeerd om de organisatie handvatten te bieden om te kunnen anticiperen op de geschetste ontwikkelingen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Diverse automatiseringssystemen die VGGM gebruikt zijn verouderd en worden op (korte) termijn niet meer ondersteund door de leverancier. Hiermee loopt VGGM het risico bepaalde systemen niet meer te kunnen gebruiken, leidend tot arbeidsintensieve workarounds of het niet meer kunnen beschikken over informatie benodigd om de juiste hulpverlener op het juiste moment op de juiste plaats in te zetten.	Nieuwe applicaties zijn over het algemeen (fors) duurder dan de huidige begrote automatiseringskosten, veelal het gevolg van een fee per gebruiker of transactie.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
De processen en procedures binnen VGGM zijn minimaal vastgelegd en beperkt organisatie breed afgestemd. Doordat medewerkers lang een zelfde taak uitvoeren verloopt dit zonder problemen, echter bij verloop van medewerkers, ontwikkeling binnen het eigen vakgebied of bredere integrale inzet door bijvoorbeeld crisissen, zijn tekortkomingen zichtbaar, leidend tot het risico dat wordt beschikt over onvoldoende of onjuiste informatie benodigd om de noodzakelijk om de juiste hulpverlener op het juiste moment op de juiste plaats in te zetten. Extra inzet op procesverbetering en kwaliteitsborging is noodzakelijk om dit risico te beheersen.	Binnen VGGM is minimale capaciteit beschikbaar voor procesverbetering en kwaliteitsborging.	Naar verwachting van de directie zal op dit thema een achterstand ingehaald moeten worden, naast een meer structurele inbedding van kwaliteitszorg en omvang van ondersteunende functies. Onderdeel van de middellange termijn agenda.
VGGM gebruikt verschillende ICT systemen ter ondersteuning van haar bedrijfsvoeringsprocessen. Deze systemen zijn gericht op de functionele toepassing van het specifieke team of afdeling. In voorkomende gevallen worden de processen middels end user applicaties, zoals Excel, ondersteund. Met name team overstijgende processen zijn hierdoor niet of gefragmenteerd gekoppeld, leidend tot onvoldoende informatie, onbetrouwbare data ten behoeve van controle-, besluitvorming- en verantwoordingsprocessen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Binnen VGGM zijn, vanuit een historische context, verschillende rollen bij eenzelfde functionaris belegd. Het gevolg is dat noodzakelijke functiescheiding op cruciale onderdelen niet is aangebracht, rolonduidelijkheid bestaat en in voorkomende gevallen onvoldoende capaciteit is georganiseerd om de rollen op een adequate wijze vorm te geven. Daarnaast worden bepaalde rollen in crisissituatie niet meer uitgevoerd door de volledige aandacht voor de crisis. Het risico bestaat dat reguliere sturingsprocessen onvoldoende kunnen worden uitgevoerd.	Onderdeel van de middellange termijn agenda	Onderdeel van de middellange termijn agenda

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM):
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten van Gelderland-Midden.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

www.vggm.nl

Jaarverslag 2021

Ter vaststelling in Algemeen Bestuur 6 april 2022

ter vaststelling AB

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Inhoudsopgave

Inhoud

1. Jaarverslag 5
   - 1.1 Programma COVID-19 5
   - 1.2 Programma Crisisbeheersing 8
   - 1.3 Programma Brandweerzorg 14
   - 1.4 Programma GGD 30
   - 1.5 Programma Ambulancezorg 50
   - 1.6 Programma Bedrijfsvoering 57

2. Paragrafen 62
   - 2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 62
   - 2.2 Onderhoud kapitaalgoederen 66
   - 2.3 Verbonden partijen 66
   - 2.4 Financiering 70

3. Jaarrekening 73
   - 3.1 Balans en toelichting 73
   - 3.2 Overzicht van baten en lasten 75
   - 3.3 Waarderingsgrondslagen 76
   - 3.4 Toelichting op de balans 78
   - 3.5 Toelichting op de baten en lasten 89
   - 3.6 Normering topinkomens 92
   - 3.7 Verantwoording is het kader van SISA 93
   - 3.8 Verantwoording 2021 Meerkosten GGD COVID-19 94
   - 3.9 Overige 95

4. Bijlagen 98

Digitale toegankelijkheid

Dit document voldoet niet aan de toegankelijkheidseisen voor digitale informatie volgens de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.1). Als u meer informatie over het rapport wilt, of alsnog een toegankelijke complete versie van een rapport, kunt u contact opnemen met de auteurs via telefoonnummer 0800 8446 000. Als u ondanks de maatregelen die wij al hebben genomen een toegankelijkheidsprobleem ervaart, laat het ons dan weten. De contactmanieren en toegankelijkheidsverklaringen vindt u op: https://vggm.nl/digitale-toegankelijkheid

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over 2021 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Het jaar 2021 heeft voor een belangrijk deel in het teken van de COVID-19 bestrijding gestaan. De projectorganisatie is gegroeid van zo'n 400 medewerkers naar 800 medewerkers. Op piekmomenten waren bijna 2.000 medewerkers actief. Deze medewerkers waren volop bezig met testen, traceren, vaccineren en voorlichten (preventie). Direct of indirect is de gehele VGGM-organisatie geconfronteerd met de gevolgen. Werkzaamheden voor crisisbeheersing van GHOR en Veilig thuis komen misschien minder voor het voetlicht maar zijn van grote waarde gebleken.

Financieel gezien leidt al die inzet tot substantiële meerkosten. Daarnaast zijn minder activiteiten uitgevoerd, waardoor minder inkomsten zijn gerealiseerd. Deze meerkosten en minderopbrengsten zijn vergoed door VWS, door het RIVM of opgevangen binnen eigen (niet uitgenutte) budgetten. In de paragraaf COVID-19 is een nadere toelichting opgenomen.

Naast de COVID-19 activiteiten zijn er ook andere grote ontwikkelingen waar we ons toe verhouden. Zo is op 1 januari 2021 de 24/7 dienst voor Ede Stad gestart en zijn werkzaamheden binnen de beroepsposten in Arnhem en Ede verder geüniformeerd. De migratie naar de nieuwe meldkamer Oost Nederland in Apeldoorn is enkele maanden vertraagd naar het voorjaar 2023. Daarop hebben we ons ook het afgelopen jaar op voorbereid. Maar ook door te zorgen dat de huidige Meldkamer Arnhem-Nijmegen goed blijft doordraaien tot het moment van overgang. De relatie met het concept Zorgcoördinatie voor de juiste zorg door de juiste zorgaanbieder met bijpassend vervoer, staat beschreven in het programma Ambulancezorg.

De komst van de Omgevingswet biedt veel mogelijkheden om gezondheid en veiligheid samen op te pakken. Binnen VGGM is één programmateam gevormd van adviseurs vanuit GGD, Brandweer en GHOR. Daarnaast loopt (tot 2023) een reorganisatie van de afdeling risicobeheersing van de brandweer om deze afdeling klaar te maken voor de toekomst. Ondanks alle COVID-19 activiteiten heeft de GGD het afgelopen jaar de eerste stappen gezet naar 'de GGD in de wijk': samen met andere professionals werken aan gezondheidsrisico's op wijk/dorpniveau.

Ondanks de pandemie zijn de activiteiten van de jeugdgezondheidszorg zoveel mogelijk doorgegaan. Tijdens sluiting van de scholen was het niet mogelijk om alle kinderen te screenen. Er is in die periode ingezet op de risicovolle kinderen. Door de maatschappelijke discussie omtrent de COVID-19 vaccinaties zien we een minder aantal kinderen dat vaccinaties krijgt uit het RVP. De GGD informeert ouders en jongeren over eerder gemiste vaccinaties, zodat ze deze kunnen inhalen. In 2020 is de evaluatie Wet Veiligheidsregio afgerond. Tevens vinden de eerste evaluaties plaats inzake de bestrijding van COVID19. De betekenis daarvan krijgt een vervolg in 2022 en 2023.

Op verzoek van de gemeenten zijn in 2021 de budgetten voor brandweerzorg en overhead vergeleken met andere Veiligheidsregio's. De conclusie is dat VGGM de brandweerzorg per 10.000 inwoners iets goedkoper organiseert dan andere regio's. Dit wordt met name veroorzaakt door een minder dan gemiddeld aantal posten en bijbehorend materieel en minimale preventieve activiteiten op het gebied van

brandveiligheid. Ten aanzien van de overhead is de conclusie dat VGGM zeer krap is georganiseerd. Dit wordt veroorzaakt door een kwetsbare en starre inrichting van de bedrijfsvoeringsprocessen. Dit brengt risico's met zich mee dat de organisatie onvoldoende kan anticiperen op maatschappelijke, technologische en wettelijke ontwikkelingen. In de begroting 2023 wordt hier nader aandacht aan geschonken.

Naast dit formele jaarverslag is er een digitaal jaaroverzicht over 2021 uitgebracht (www.vggmjaaroverzicht.nl). Dit overzicht geeft een beknopt inzicht in de resultaten over 2021. Het formele jaarverslag is dit jaar zo veel mogelijk toegankelijk gemaakt. Een aantal tabellen voldoen hier nog niet aan en worden volgend jaar verder vorm gegeven.
Het jaar 2021 is afgesloten met een batig saldo van € 1,7 miljoen, welke met name door minder activiteiten als gevolg van COVID-19 binnen het programma Brandweerzorg is gerealiseerd. De financiële resultaten worden per programma verder toegelicht.
Al met al was 2021 een indrukwekkend jaar waarbij grote inspanningen zijn verricht waarbij wij als directie enorm trots zijn op de grote inzet en flexibiliteit van onze medewerkers en van samenwerkende partners. De inzet heeft zijn sporen achtergelaten in de organisatie en we hopen dat we ons in de komende fasen kunnen herstellen en ons kunnen versterken om komende crises weer het hoofd te kunnen bieden. De VGGM is van en voor de gemeenten in onze regio!

Arnhem, 6 april 2022
De directie,

Anton Slofstra en Henk Bril

1. Jaarverslag

1.1 Programma COVID-19

In 2021 ging de COVID-19 bestrijding in Nederland onverminderd door. VGGM zet in op preventie en het vergroten van het bewustzijn van risico's om zo verspreiding te voorkomen. Daarnaast is de inzet gericht op beschermende maatregelen om COVID-19 zo snel mogelijk te bestrijden.
VGGM heeft binnen de bestrijding van COVID-19 een belangrijke taak:

- De veiligheidsregio is met name belast met de coördinatie van de crisisbeheersing door de verschillende veiligheidsdiensten, onder andere door het inwinnen en beschikbaar stellen van informatie en de (crisis)communicatie. De aansturing van de crisis vond in 2021 vooral landelijk plaats vanuit het kabinet (landelijke maatregelen, zoals een lockdown, het invoeren van de avondklok, de te volgen vaccinatiestrategie, etc.).
- De GGD is met name belast met het registreren en monitoren van COVID-19 besmettingen, het testen van inwoners van klachten en het uitvoeren en opvolgen van bron- en contactonderzoek bij constatering van een besmetting. En de GGD voert samen met partners, zoals het rode kruis, defensie, ziekenhuizen en huisartsen, de landelijke vaccinatiecampagne uit. Daarnaast verstrekt de GGD-informatie aan professionals en burgers die COVID-19 gerelateerde vragen hebben.
- De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) coördineert de acute en niet-acute zorg en stuurt op zorgcontinuïteit in de keten. Tijdens COVID-19 zijn er sterke (sub)regionale netwerken ingezet waarin acute en niet acute zorgpartners aan elkaar verbonden zijn ten gunste van de continuïteit van zorg in de keten. Door samenwerking is de doorstroom van patiënten verbeterd, is cohortverpleging binnen de verschillende organisaties gestroomlijnd. Er heeft veel inzet plaatsgevonden op het monitoren van de zorg in de verschillende onderdelen van de keten en het delen van informatie, dit ook ten behoeve van landelijke monitoring. Gezamenlijk heeft in de zorgketen voorbereiding plaatsgevonden op worstcasescenario's ten aanzien van gebrek aan zorg/ het zwarte scenario. Ook heeft de GHOR begin 2021 de start van de vaccinatiecampagne gecoördineerd.
- De ambulancezorg verzorgt het vervoer van COVID-19 patiënten naar en tussen ziekenhuizen.
- Bijdrage leveren aan landelijke coördinatie door beschikbaar stellen van personeel voor LOT-C en LOCC.

In de COVID-19 bestrijding volgt de GGD landelijk beleid in het uitvoeren van testen, traceren (bron- en contactonderzoek) en vaccineren. In de eerste helft van 2021 is de grootschalige vaccinatiecampagne uitgevoerd. Binnen korte tijd zijn grootschalige vaccinatielocaties ingericht, zoals sporthal Molenbeke in Arnhem en sporthal Lentemorgen in Zevenaar. Na de zomer van 2021 is de grootschalige vaccinatiecampagne omgezet in fijnmazig vaccineren om de vaccinatiegraad verder omhoog te krijgen. Samen met gemeenten, wijk- en buurtcoaches, jongerenwerkers, huisartsen, e.d. worden specifieke groepen benaderd, zoals jongeren, anderstaligen of arbeidsmigranten. Naast de uitvoering van deze fijnmazige activiteiten, is in december 2021 weer opgeschaald naar grote vaccinatielocaties voor de uitvoering van de landelijke boostercampagne.

Ook voor de andere taken binnen VGGM hebben de getroffen (rijks)maatregelen nog steeds grote invloed in 2021:

- Om besmettingsrisico's te beperken zijn oefeningen en opleidingen via e-learning vormgegeven of enkele maanden opgeschort. Daarnaast is de bezetting op de brandweerkazernes naar een minimum teruggebracht en werkt personeel voor zo veel mogelijk thuis.

- Door het uitblijven van plannen van burgers om een verre reis te maken zijn er nauwelijks reizigersvaccinaties gezet.
- Door minder reguliere reisbewegingen binnen de regio en het wegvallen van sport of uitgaansmogelijkheden waren er minder incidenten, leidend tot een afname van inzetten door de ambulancedienst. Doordat veel brandweervrijwilligers noodgedwongen thuis aan het werk waren was de paraatheid groot.

In financiële zin hebben bovenstaande gevolgen grote impact op de inkomsten en lasten van VGGM. Besparingen zijn gerealiseerd doordat geplande activiteiten geen doorgang konden vinden. Voor een deel zullen deze activiteiten op een later moment worden ingehaald. Doordat deze activiteiten ook betrekking hebben op activiteiten die op productiebasis worden bekostigd, zijn de inkomsten lager dan begroot. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor de extra inspanningen door de veiligheidsregio en de GGD. Ook de getroffen maatregelen in de bedrijfsvoering om thuiswerken mogelijk te maken, extra schoon te maken en de anderhalve meter samenleving toe te passen leiden tot extra kosten.

Juli 2020 is van het Ministerie van VWS een schrijven ontvangen over de bestuurlijke en financiële afspraken COVID-19. Kort gezegd kunnen de meerkosten die Veiligheidsregio's en GGD'en maken in 2020 en 2021 onder voorwaarden gedeclareerd worden bij het Ministerie van VWS. De volgende meerkosten komen in aanmerking voor vergoeding:

- Intensivering van reguliere GGD-taken;
- Opdrachten op basis van artikel 7 WPG;
- Vervangingskosten voor taken die niet konden worden uitgevoerd;
- Nieuwe taken op basis van de nieuwe tijdelijke spoedwet

Daarnaast worden de gemaakte kosten voor laboratoriumonderzoeken en de kosten van de vaccins vergoed door het RIVM. In 2021 is door VWS de Dienst Testen opgericht die contracten met de laboratoria heeft afgesloten.

Voor de GGD-tak betekent dit dat alle COVID-19-meerkosten als voorschot zijn gedeclareerd bij het Ministerie van VWS-rekening houdend met de verrekening van de positieve en negatieve saldi binnen de PG-activiteiten en enkele bedrijfsvoeringsactiviteiten. Voor de VR-tak houdt dit in dat de meerkosten daar zijn opgevangen binnen de ruimte die is ontstaan door vermindering van activiteiten.

In de jaarrekening zijn de meerkosten onder de programmaverantwoording bij het programma waar de meerkosten zijn gemaakt verwerkt. De kosten zijn op de reguliere wijze toegelicht. Hieronder zijn de officiële formats voor de verantwoording opgenomen en ook een meer verdiepende specificatie voor de GGD-tak. Via controleverklaring van de account zijn de meerkosten vastgesteld. In paragraaf 3.8 is een opstelling van de totale COVID-19 verantwoording ten behoeve van het Ministerie van VWS opgenomen. Het Ministerie van VWS heeft de beschikking over 2020 nog niet definitief vastgesteld.

1.1.2 Wat heeft het programma COVID-19 in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gew.Begr. 2021	Realisatie 2021
7.1 Volksgezondheid				
COVID-19	0	0	39.870	62.766
Lasten	**0**	**0**	**39.870**	**62.766**
7.1 Volksgezondheid				
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0
Rijksbijdragen	0	0	40.773	63.436
Zorgverzekeraars	0	0	0	0
Overige baten	0	0	-559	12
Baten	**0**	**0**	**40.214**	**63.448**
Doorbelasting	0	0	-344	-683
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**

Binnen het programma COVID-19 zijn de baten en lasten verantwoord welke betrekking hebben op het testen, traceren, vaccineren en voorlichten inzake COVID-19.

In de initiële begroting 2021 waren de verwachte baten en lasten opgenomen binnen het programma GGD. Gezien de omvang van de activiteiten in het feit dat deze activiteiten in opdracht van het Rijk worden uitgevoerd is bij het opstellen van de 5-maandsrapportage ervoor gekozen om COVID-19 als een apart programma op te nemen.

De overschrijding van de lasten ten opzichte van gewijzigde begroting zijn met name veroorzaakt door de boostercampagne in het 4e kwartaal. De opdracht voor deze boostercampagne is ontvangen na het opstellen van de gewijzigde begroting. Daarnaast zijn aan het einde van het 3e kwartaal en in het 4e kwartaal meer testen afgenomen als gevolg van de 4e golf van besmettingen.

De lasten bestaan met name uit personele lasten van € 55.600.000, zijnde de inzet van medewerkers voor het testen en traceren en vaccineren, huisvestingslasten van € 4.892.300 en materiele kosten van € 2.272.600 (o.a. medische verbruiksartikelen).

1.2 Programma Crisisbeheersing

1.2.1 Multi taken

COVID-19 crisis

Het jaar 2021 stond wederom primair in het teken van de COVID-19 crisis. Vanaf maart 2020 tot 10 september 2021 werkte de crisisorganisatie in opschaling GRIP4, daarna werden de overlegstructuren in GRIP 0 voortgezet. Na een ogenschijnlijke terugkeer naar normaal aan het eind van de zomer kwam de COVID-19-crisis in november weer in alle hevigheid terug met verstrekkende rijksmaatregelen. Code zwart in de zorg werd een reëel scenario en polarisatie maakte zijn intrede in de samenleving. Een scenariogroep ontwikkelde daartoe een methodiek voor ondersteuning van het ROT bij het kiezen van proactieve maatregelen. De organieke verbinding van GGD-GHOR-Crisisorganisatie in één huis VGGM bleek wederom van groot belang bij het uit de grond stampen van een boostercampagne die ongekend was in de geschiedenis van de regio.

Om de crisisstructuur te versterken en de afstemming op het landelijke niveau te behouden, heeft het informatieknooppunt COVID-19 zijn waarde bewezen. Deze is verder organisch uitgebouwd met wekelijkse briefing met de operationeel leider. Ook de functie bevolkingszorg is versterkt (zie aldaar).

Veel personele capaciteit was weer nodig voor daadwerkelijke crisisbeheersing waardoor er minder tijd was voor uitvoering van geplande projecten zoals de ontwikkeling van een dynamisch risicoprofiel, kwaliteit en vakbekwaamheid van de multifuncties en evenementenadvisering.

Multidisciplinair Oefenen, Trainen en Opleiden

Vanwege de te verwachte personele inzet voor de vaccinatiecampagne en andere COVID-19 gerelateerde werkzaamheden is op voorhand besloten om in 2021 geen MOTO-activiteiten te organiseren die veel voorbereidingscapaciteit vragen. Om deze reden zijn er ook in 2021 geen MRO's georganiseerd. Omdat in 2020 beperkt is geoefend, is in 2021 waar mogelijk gekozen voor alternatieve werkvormen of verplaatsen van de activiteit. Hierdoor is belangrijk deel van de activiteiten doorgegaan.

- 12 CoPI-oefeningen (gepland 12)
  4x op locatie bij vliegbasis Deelen
  2x fysiek met inachtneming van 1,5 meter afstand
  6x digitaal via Teams
- 16 Multi virtual reality oefeningen verspreid over 2 dagdelen (gepland 20))
- 1x ROT oefening (gepland: 2)
- 2 Gemeentelijke beleidsteam oefeningen (gepland 15)
- 3 digitale opleidingsmomenten voor beleidsteams (gepland 5)
- Enkele overige multi trainingen (gepland tientallen)
- Grensoverschrijdende hoogwateroefening

Voorbereiding Multi crisisbeheersing Planvorming

In 2021 zijn de volgende activiteiten wat betreft planvorming uitgevoerd: de samenvatting planvorming hoogwater, de incidentbestrijdingskaart spoorwegen en de incidentbestrijdingskaart Landsgrensoverschrijdende (internationale) samenwerking zijn geactualiseerd.

Voortbordurend op de evaluatie wet-VR heeft verkenning plaats gevonden naar een Veiligheidsinformatie-knooppunt (Risico signalering en netwerken), digitale ontwrichting, klimaatverandering, de ontkleurd operationeel leider en de evacuatiemogelijkheden na dijkdoorbraak en overstroming.

Visitatie

Medio 2021 is de tweede wettelijk verplichte visitatie van veiligheidsregio Gelderland-Midden afgerond. De vorm is aangepast en verkort als gevolg van de COVID-19crisis die uitbrak tijdens de laatste onderdelen van de uitvoering. In de visitatie stonden 3 thema's centraal: maatschappelijke opdracht, leiderschap & verandervermogen en organisatie in samenwerking. Het concrete resultaat waren een zelfevaluatie en een advies.

Meldkamersamenwerking

Ter voorbereiding op de samengevoegde meldkamer Oost-Nederland is geparticipeerd in het project Landelijke meldkamersamenwerking Oost 5 Rood Multi. Het project heeft geleid tot besluitvorming over de taakinvulling van de functie van Calamiteitencoördinator. Daarnaast is een veelheid van vraagstukken rondom informatievoorziening (ICT) tussen meldkamer en veiligheidsregio uitgewerkt.

GRIP-incidenten

In het jaar 2021 hebben 3 GRIP1-incidenten plaatsgevonden binnen onze regio (2020: 8).

- 15-12-2021 Ontruiming van een groot aantal appartementen i.v.m., waterlekkage en daardoor stroomuitval Doorwerth
- 12-05-2021 Bij een brand in een timmerfabriek in Herveld ontstond mogelijk explosiegevaar. I.v.m. dat gevaar zijn een aantal woningen in de omgeving ontruimd.
- 11-02-2021 Een deel van sorteercentrum in Duiven is ingestort, mogelijk door te veel sneeuw op het dak

Daarnaast was er de langdurige GRIP 4 COVID-19 crisis**.**

1.2.2 Bevolkingszorg

Gemeenten zijn samen met politie, brandweer en GHOR verantwoordelijk voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Specifieker: de gemeenten zijn procesverantwoordelijk voor de bevolkingszorg. Door middel van een convenant werken de gemeenten van Gelderland-Midden slim en nauw samen op het gebied van Bevolkingszorg.

2021 heeft voor Bevolkingszorg bijna volledig in het teken gestaan van de COVID-19 crisis. Het Gemeentelijk Knooppunt COVID-19 (GKC) heeft tot 1 oktober 2021 op volle kracht gedraaid en daar is aanvullende menskracht van extern voor ingehuurd. Het GKC ondersteunt gemeenten bij de juridische interpretatie van de landelijke regels en adviseert over de aan te houden lijn. Op het gebied van (crisis)communicatie verzorgt het GKC een trechterfunctie waarbij landelijke content gestructureerd wordt doorgespeeld aan gemeenten en vragen vanuit gemeenten worden doorgeleid aan de juiste loketten binnen de Rijksoverheid. Per 6 december 2021 is het GKC opnieuw opgeschaald in verband met de aangekondigde lockdown en aangescherpte regels.

De inzet op Bevolkingszorg is verder gericht geweest op het operationeel en beoefend houden van de regionale piketorganisatie en de deelnemende medewerkers van gemeenten en veiligheidsregio. Ook de landelijke ontwikkelingen in de versterking van Bevolkingszorg worden nauwlettend gevolgd zodat onze regionale organisatie goed aangesloten blijft op het landelijke netwerk.

Ondanks de beperkende COVID-19 maatregelen konden veel opleidingen en trainingen in digitale vorm doorgaan:

- 10 nieuwe mensen opgeleid voor in de regionale bevolkingszorg piketten
- 11 bijscholingen met de verschillende Bevolkingszorg piketten
- 13 piketbijeenkomsten met de verschillende piketten
- 1 Opleiding crisiscommunicatie
- Bijdrage van (piket)functionarissen bevolkingszorg in diverse multidisciplinaire oefeningen
- 61 gemeentecollega’s 24/7 beschikbaar en bereikbaar in 10 piketfuncties
- 2 Webinars; Omgang met desinformatie en maatschappelijk onbehagen
- 3 Basiscursussen Crisisbeheersing voor bestuurders

1.2.3 GHOR

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) coördineert de acute en niet-acute zorg in de regio en stuurt op zorgcontinuïteit in de keten. In het jaar 2021 deed de GHOR dit in grote mate gericht op COVID-19 onder andere door:

- Continue actieve samenwerking in sterke (sub) regionale netwerken met acute en niet acute zorgpartners ten behoeve van continuïteit van zorg in de keten.
- Intensieve monitoring van de zorg in de verschillende onderdelen van de zorgketen en het delen van informatie, dit ook ten behoeve van landelijke monitoring.
- Het samen met de partners binnen de veiligheidsregio vormgeven aan de taakstelling passend bij GRIP4. Afstemming tussen zorg en veiligheid
- Coördinatie van de start van het project Vaccinatie Covid19.

Daarnaast golden tevens (al dan niet in mindere mate) de reguliere activiteiten als:

- Inzetten van de crisisfunctionarissen van de GHOR bij incidenten in de acute, publiek zorg en bij incidenten maatschappelijke onrust.
- Advisering bij evenementen- en omgevingsvergunningen.
- Opleidingen, trainingen en oefeningen (GHOR, veiligheidspartners en acute en niet acute zorgpartners.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2021	Maatschappelijk effect
Regie op voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	• Schriftelijke afspraken met acute- en niet acute zorgpartners. • (Sub) regionale voorbereiding op worstcasescenario's • Gezamenlijke aanpak COVID 19 in (sub) regionale netwerken	Zorgpartners zijn voorbereid op geneeskundige hulpverlening in geval van rampen en crises
Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit)	• Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorg continuïteit te garanderen. • Samen met ziekenhuizen, huisartsen en VVT-coördinatie op doorstroming kwetsbare patiënten.	Alle zorgorganisaties kunnen zorg verlenen onder alle omstandigheden, ook tijdens rampen en crises.
	Adviseert over risicobeheersing (het voorkomen van rampen en crises)	Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet)	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van GM
Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige	24x7 paraatheid van kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie	• Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V • Werving en selectie van nieuwe crisisfunctionarissen	Efficiënt en effectief optreden van de crisisorganisatie tijdens rampen en crises.

hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.		• Beschikbaar hebben van gekwalificeerde crisisfunctionarissen • OTO-plan; uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid (gedeeltelijke uitvoering, daadwerkelijk inzet van crisisfunctionarissen gedurende het jaar). • Materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) op orde	
	Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	• Continue COVID-19-monitoring van de zorg in de verschillende onderdelen van de zorgketen en het delen van informatie binnen de veiligheidsregio. • Continue afstemming VR, GGD, GHOR en overige partners acute en niet acute zorg.	
	Visie zelfredzaamheid GHOR en Veiligheidsregio ten uitvoering brengen	• Bieden van handelingsperspectieven tijden rampen en crisis • Adviseren van sociale netwerk en zorginstelling rondom verminderd zelfredzamen.	
In de voorbereiding op en tijdens rampen en crises is er specifiek aandacht voor niet of verminderd zelfredzamen. Er wordt daar waar mogelijk gebruikt gemaakt van de veerkracht van de bevolking.	Voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen.	• Inzetten Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek. • Onderwijs toepassen/ vakbekwaam houden van betrokken functionarissen.	Verminderd zelfredzamen worden zo goed mogelijk ondersteund tijdens rampen en crises. Er wordt tijdens een ramp en crises, daar waar mogelijk, een beroep gedaan op zelfredzame burgers t.b.v. de groep verminderd en niet zelfredzame burgers
Het doelmatig en doeltreffend inzetten van publieke gezondheidstaken	Ondersteunen van bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke)maatschappelijke onrust	Adviseren van bevoegd gezag en inzetten hulpverlening bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust.	• Burgers ontvangen de meeste adequate hulp. • Beperken gezondheidsschade
			• Burgers ontvangen de meest adequate hulp.

1.2.4 Wat heeft het programma Crisisbeheersing in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gew. Begr. 2021	Realisatie 2021
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Multi	2.551	2.201	2.590	2.472
GHOR	1.191	1.330	1.308	1.086
Bevolkingszorg	614	576	795	787
Lasten	**4.356**	**4.108**	**4.693**	**4.346**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Gemeentelijke bijdrage	3.807	3.714	4.178	4.178
Lokaal aanbod	0	0	0	0
Rijksbijdragen	1.042	1.107	1.202	998
Zorgverzekeraars	0	0	0	0
Overige baten	92	81	183	249
Baten	**4.941**	**4.902**	**5.562**	**5.424**
Doorbelasting	-766	-794	-869	-948
Resultaat voor bestemming	**-181**	**0**	**0**	**130**
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-181**	**0**	**0**	**130**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-181**	**0**	**0**	**130**

Het resultaat van het programma Crisisbeheersing bedraagt € 130.000 voordelig De belangrijkste elementen die dit resultaat verklaren zijn:

- Lagere personeelskosten van € 132.000 door o.a. schaalvoordelen en vacatureruimte (deels gecompenseerd door hogere kosten externe inleen en een hogere doorbelasting van € 80.000).
- Een voordeel op materiele kosten van € 147.000 door het niet of minder kunnen oefenen door COVID-19 van € 90.000 en een voordeel op diverse materiele budgetten van € 57.000.
- Lagere kapitaallasten van € 67.000 door uitstel van investeringen.
- Hogere dan begrote kosten voor Bevolkingszorg als gevolg van COVID19 van € 125.000.

1.3 Programma Brandweerzorg

1.3.1 Operatie

De invloed van COVID-19 op het aantal incidenten in 2021 is nauwelijks terug te zien in de cijfers. Wel was te zien dat door het vele thuiswerken de paraatheid bij de vrijwillige brandweerposten hoog was (>90%). De COVID-19-maatregelen vroegen wel steeds weer om aanpassingen bij inzetten, het vakbekwaam blijven en -worden en de onderlinge verbinding. Met de invoering van de avondklok in januari 2021 kregen onze vrijwilligers een vrijstelling waarop stond dat zij vanwege een incident toch op straat moesten zijn. Doordat een aantal werkzaamheden (met name het oefenen) stil kwam te liggen, konden bij de start van het vaccineren medewerkers van de brandweer de GGD-collega's van dienst zijn.

Repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Stad

In 2021 heeft de implementatie van de nieuwe beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Stad plaatsgevonden. Dit hield in dat in Ede-Centrum (vanaf 30 december 2020) een 24/7 beroepsorganisatie draait en dat de drie beroepsposten werken met een continu bezetting van 8 personen. Om dit te realiseren is veel nieuw personeel aangetrokken en ingewerkt: 21 manschappen. In oktober is er in de drie beroepsposten gestart met de nieuwe ploegenindeling. Per post zijn er vier ploegen. De vrijwilligers van de posten Ede-Centrum en Arnhem-Noord maken nu onderdeel uit van vaste ploegen.

Onderdeel van de nieuwe beroepsorganisatie is dat het regionale duikteam vanaf begin van dit jaar, in Arnhem-Zuid is gestationeerd. Het duikteam is nu volgens contract ook beschikbaar voor Gelderland-Zuid.

Naar aanleiding van het verzoek van de gemeenteraad van Ede, om de vrijwillige post Ede-Stadspoort in dienst te laten tot uiterlijk 1 januari 2027 heeft het Algemeen Bestuur in december 2021 (onder voorwaarde) hiertoe besloten. Een nieuwe kazerne aan de Peppelensteeg in Ede gaat invulling geven aan een toekomstbestendige oplossing voor de beroepspost Ede-Stad. Mocht de nieuw te bouwen kazerne van Ede aan de Peppelensteeg voor deze datum gereed zijn dan sluit op dat moment de post Ede-Stadspoort.

Update kazernevolgorde tabel

In goed overleg is in december 2021 de nieuwe kazernevolgorde tabel (KVT) vastgesteld. Hierbij is gebruikt gemaakt van recent wegenkaartmateriaal (maart 2021) en de mediaan uitruktijden van de prio 1 meldingen over de jaren 2016-2021. De KVT bepaalt de inzetvolgorde van posten bij een incident.
Bij dit proces zijn de lokale posten en de OR actief betrokken geweest.

Materiaal en materieel

Waterwagens

Waterwagens

Met het oog op de ontwikkelingen bij waterleidingmaatschappijen om leidingen te ‘knijpen’ en de noodzaak om snel voldoende bluswater voorhanden te hebben bij natuurbranden, is besloten om vijf waterwagens-groot aan te schaffen. De waterwagens zijn gericht op het idee van een ‘rijdende brandkraan’. De tankinhoud van deze voertuigen is namelijk 16.750 liter. In december zijn de eerste 4 nieuwe waterwagens geleverd aan de posten Ede-Centrum, Kootwijkerbroek, Velp en Rheden. In 2023 wordt de laatste waterwagen geleverd aan post Heteren.

Tankautospuiten 4x2 en combi-Tankautospuiten 4x4 en 6x6

In 2021 zijn er 5 nieuwe Tankautospuiten geleverd aan de posten Duiven, Giesbeek, Elst, Heteren en Doesburg. Voor het jaar 2022 worden er nog 4 nieuwe Tankautospuiten 4x2 uitgeleverd aan de posten Hoevelaken, Huissen, Lobith en voor de werkplaats in Doorwerth. Deze laatste Tankautospuit wordt ingezet als een Tankautospuit van een post een aantal dagen in onderhoud is of storing heeft. De werkplaats Tankautospuit komt dan in de plaats van de Tankautospuit van de post te staan zodat de post wel inzetbaar blijft gedurende de onderhoudsdagen van de “eigen” Tankautospuit.

In 2022 worden er 10 nieuwe combi-Tankautospuiten 4x4 uitgeleverd aan de posten: Ede-Centrum, werkplaats Ede (zie info bij de werkplaats Tankautospuit 4x2 Doorwerth), Dieren, Rheden, Velp, Oosterbeek, Renkum/Heelsum, Arnhem-Zuid, Barneveld (reserve) en Wageningen. De laatstgenoemde wordt eerder vervangen omdat dit voertuig bij de inzet in Limburg total loss is verklaard. Voor de combi-Tankautospuit geldt dat alle posten waar nu een 4x4 zonder natuurbrandpakket is gestationeerd deze vervangen wordt door een combi-Tankautospuit 4x4 met natuurbrandpakket. Voor de posten Rheden en Velp geldt dat de combi-Tankautospuit 6x6 wordt vervangen door een combi-Tankautospuit 4x4.

De combi-Tankautospuiten 6x6 voor de posten Otterlo en Harskamp worden in 2023 vervangen.

Visie op hulpverlening/ HV-voertuigen

Bestuurlijk is eind 2021 ingestemd met een gewijzigde visie op de inzet bij hulpverleningsincidenten.
In de nieuwe visie geldt niet alleen bij brand maar ook bij hulpverlening de inzet van de Tankautospuit als basis. Aanvullend hierop kan een specialistisch team met een gespecialiseerd HV-voertuig ingezet moeten worden.

De effecten van deze bestuurlijke besluitvorming worden nader uitgewerkt in het dekkingsplan en in de aanbesteding van nieuwe HV-voertuigen. Vóór de finale vaststelling van het dekkingsplan gaan de bestuurders in gesprek met de gemeenteraden over de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan dit plan. Dit proces zal in 2022 plaatsvinden waarvan vaststelling van het dekkingsplan is voorzien in Q4 2022 of Q1 2023.

Nieuwe pagers (piepers)

In 2020/2021 is de totale repressieve organisatie voorzien van nieuwe pagers (1100 stuks). Met de oude pagers was het na een alarmering niet mogelijk om terug te melden of je beschikbaar bent voor de uitruk. Met de nieuwe pagers is dit wel mogelijk door middel van de aanwezige simkaart in de pager. De vrijwillige medewerker kan binnen 30 seconden aangeven bij een alarmering of hij kan opkomen of niet. Hiermee is sneller duidelijk voor de meldkamer en de post of het voertuig compleet binnen de gestelde normen kan uitrukken.

Bedrijfszekerheid

Parate staat en bedrijfszekerheid van blusvoertuigen en overig materieel is geborgd in de vorm van preventief onderhoud, reparaties en periodieke keuringen, waarbij externe normering wordt gevolgd. Goed geplande uitvoering in eigen beheer door gekwalificeerd en gecertificeerd personeel creëerde een hoge mate van betrokkenheid en snelle interne dienstverlening. Er zijn bijna geen voertuigen ongepland uitgevallen.

ICT en informatievoorziening

ICT-voorzieningen op posten geactualiseerd

Op alle lokale posten is de ICT-voorziening geactualiseerd. In 2021 is op de post, in het kantoor van de ploegcommandant, de vaste PC vervangen door de standaard VGGM-kantooropstelling (in combinatie met een laptop). Hiermee is de mogelijkheid geboden om nog beter de digitale leeromgeving te volgen.

ICT op de brandweervoertuigen

De voertuigen van de brandweer beschikken over de nodige ICT-middelen (laptop/iPad). Deze waren aan vervanging toe. In 2021 is besloten dat de laptops in de voertuigen worden vervangen door een iPad met een groter beeldscherm (i.v.m. natuurbrandbestrijding). Daarnaast krijgen de repressieve medewerkers achter in het voertuig de beschikking over een iPad om zich goed voor te kunnen bereiden op een incident. Voorin het voertuig bij de chauffeur is een iPad mini aanwezig voor navigatie. Het navigatiesysteem is gewijzigd en heeft nu ook de functie van status plotten. Ook is de keuze gemaakt om op een aantal andere voertuigen een iPad te plaatsen. Bij elkaar gaat het om 354 iPads. De uitrol vindt plaats in 2022.

Informatiegericht werken

Om effectief op te treden bij brand en andere incidenten is operationele informatievoorziening een belangrijke randvoorwaarde. Er is dit jaar een belangrijke kwaliteitsimpuls gegeven aan de informatievoorziening op de brandweervoertuigen. Op de nieuwe devices staan verschillende applicaties ten behoeve van operationele informatie, commandovoering en navigatie. Daarnaast is het beheer van geodata geprofessionaliseerd door het aanwijzen van eigenaren voor de kwaliteit van gegevenslagen (bluswater, spoor, natuur, water, BRZO, evenementen) en door standaardisatie en uitwisselbaarheid na te streven.

Personeel, vakbekwaamheid en veiligheid

Onderzoek sociale veiligheid

In het kader van 'Samen werk maken van een veilige basis' is deze zomer een onderzoek uitgevoerd naar de beleving van sociale veiligheid en werkgeluk binnen de brandweer. 42% van de collega's (467 ingevulde vragenlijsten van 391 personen) heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om anoniem zijn/haar mening over dit onderwerp te geven. Daarnaast hebben er ook nog 40 interviews plaatsgevonden. Bij elkaar levert dit een heleboel informatie op om samen aan de slag te gaan.

Hoofdconclusie van het onderzoek is dat bijna driekwart van de respondenten een sociaal veilige werkomgeving ervaart binnen de brandweer (72%). Voor bijna een kwart voelt de werkomgeving soms (on)veilig (23%) en 6% ervaart duidelijk een onveilige werkomgeving.

In 2021 is een plan van aanpak opgesteld dat ook voorziet in borging van dit onderwerp op de lange termijn.

In- en uitstroom vrijwilligers

In 2021 zijn 34 (jaar 2020: 32) repressieve vrijwilligers ingestroomd en 58 (jaar 2020: 31) vrijwilligers vertrokken. De redenen van vertrek zijn ook heel divers:

	2017	2018	2019	2020	2021
Leeftijd (FLO)	6	11	13	7	11
Verhuizing	8	7	10	4	6
Baan elders	3	1	0	4	3
Onvoldoende beschikbaar	7	0	1	1	3
Functioneren/ontslag	5	2	1	3	1
Combinatie werk	9	8	5	3	6
Combinatie privé (persoonlijke omstandigheden)	9	3	6	5	9[1]
Onvrede/motivatie (beleid)	2	2	5	4	5
Regionalisering	0	1	0	0	0
Reden onbekend	1	0	8	1	0
Gezondheid	10	10	5	1	5[2]
Anders	9	13	19	4	2
Totaal	**69**	**58**	**73**	**37**	**51[3]**

In de cijfers van HRM over aantal repressieve vrijwilligers in dienst 2019-2020 en 2020-2021 kunnen enkele afrondingsverschillen zitten.

Per saldo is het aantal vrijwilligers in 2021 met 24 personen gedaald. Op 31 december 2021 bedroeg het totaal aantal repressieve vrijwilligers binnen onze regio 793. (2020: 817).

[1] Collega's vonden het tijd om te stoppen zonder specifieke reden. COVID-19 heeft bij een aantal wel tot een versnelling van het besluit geleid.

[2] Onder deze categorie kan zowel een afkeuring PPMO als het niet meer kunnen uitoefenen van de repressie taak als gevolg van medische klachten worden verstaan.

[3] Het moment van registreren 31 dec./1 jan. Van een vrijwilliger die een post verlaat maar wel in de organisatie blijft kan in de uitstroomcijfers vrijwilligers van HRM en de clusters een verschil geven. Dit jaar is het verschil 7.

Veilig en bekwaam optreden

Vanuit de verantwoordelijkheid voor samenleving en medewerkers is ook in 2021 gewerkt aan professionaliteit van medewerkers, veiligheid van persoonlijke beschermingsmiddelen en betrouwbaarheid van voertuigen en overig materieel.

Vakbekwaamheid

Als gevolg van de COVID-19 crisis waren net als in 2020 ook in 2021 voor een groot aantal maanden de mogelijkheden beperkt om middels fysiek opleiden en oefenen de vakbekwaamheid op peil te houden. Wel hebben alle opleidingen binnen COVID-19 maatregelen doorgang gevonden, waardoor instroom van nieuwe collega's gewaarborgd bleef.

Daar waar het strikt noodzakelijk was in het kader van de borging van de operationele taak, hebben fysieke momenten doorgang gevonden. Vaak in kleinere groepen en op afstand. Voor het overige is gebruik gemaakt van digitale mogelijkheden, waar in 2020, door de crisis genoodzaakt, al ervaring mee was opgedaan.

In 2021 is de transitie gestart om meer behoeftegericht te oefenen in plaats van een standaard verplicht aanbod voor elke lokale brandweerpost. Het project dat hiervoor de start was, is in 2021 afgerond en daarmee is de verandering van denken naar uitvoering gestart. Een dergelijke majeure verandering van visie en implementatie hiervan kost jaren tijd en zal de komende jaren nadrukkelijk aandacht krijgen

Veilig en schoon werken

Veilig werken vereist goede en betrouwbare persoonlijke beschermingsmiddelen in de vorm van pakken, helmen, laarzen en ademluchtapparatuur. Aanschaf, onderhoud, reiniging en logistieke bewegingen worden met grote mate van efficiency uitgevoerd voor de posten en de repressieve collega's. In 2021 zijn er twee arbeidshygiëne films geproduceerd voor repressief personeel (wat te doen met je persoonlijke beschermingsmiddelen na een inzet) en wat wordt er achter de schermen gedaan met de beschermingsmiddelen om alles weer inzet gereed te maken. Deze twee films zijn verspreid onder al het repressief personeel om iedereen mee te nemen in de nut en noodzaak om dit op de juiste wijze uit te voeren voor onze eigen veiligheid.

Kenniscentrum

Het kenniscentrum bevordert het lerend vermogen op individueel, ploeg- en organisatieniveau. Dit doen we op basis van het reflecteren op en het leren van incidenten.
In 2021 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd gericht op het vergroten van het lerend vermogen:

- Het versturen van evaluatieformulieren na interessante inzetten en deze formulieren analyseren (27 incidenten);
- Het begeleiden van leertafels en napraatsessies (6 napraatsessies);
- Het maken en plaatsen van berichten in de Nice-to-know app (29 berichten voor 320 leden);
- Het maken van infographics (8 infographics);
- Het maken van filmpjes met lessen uit incidenten (11 filmpjes);
- Het vullen van een YouTubekanaal met deze filmpjes;
- Een maandelijkse column in het Brandweerjournaal (18 columns over incidenten);
- Een bijdrage aan Special Brandende Kwestie over hoogwater in Limburg (evaluatie);

Het kenniscentrum monitort de geleerde lessen n.a.v. incidentevaluaties en destilleert daaruit de rode draad. In 2021 zijn de volgende 3 rode draden benoemd:

1. Nemen van eigen initiatief zonder dit te communiceren (5 lessen). Deze rode draad heeft betrekking op verschillende functieniveaus
2. Onvoldoende tijd nemen voor (multi) beeldvorming/afstemming inzet (4 lessen). Deze rode draad heeft betrekking op functieniveau OvD
3. Eigen veiligheid, geen ademlucht gebruiken in rook/mestput, werken binnen valschaduw (3 lessen), etc. Deze rode draad heeft vooral betrekking op functieniveau manschap.

Naast het leren van diverse incidenten heeft het Kenniscentrum zich in 2021 gefocust op Rookverspreiding en Energietransitie.

Brandonderzoek

Binnen onze regio voert Team Brandonderzoek bij bepaalde typen branden onderzoek uit. Brandonderzoek draagt bij aan het leren binnen de organisatie. In 2021 heeft een onderzoeker zijn opleiding succesvol afgerond. Daarmee is het team op volle sterkte met vijf onderzoekers. De teamleden voeren brandonderzoek uit naast hun dagelijkse werkzaamheden.

Afgelopen jaar hebben we 55 brandonderzoeken uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken zijn ingevoerd in de landelijke database brandonderzoek. Daarnaast is de informatie gebruikt bij napraatsessies van ploegen en verspreid via infosheets en korte filmpjes.

Brandonderzoekers hebben ook bijgedragen aan het landelijke onderzoek van het IFV naar de brandweerinzetten bij ongevallen en branden met Alternatief Aangedreven Voertuigen (elektrisch, waterstof, CNG e.d.). Hiervoor is door Team Brandonderzoek bij 21 incidenten informatie opgehaald bij de bevelvoerder van de inzet.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie 2021	
Effectief optreden bij brand en andere incidenten	Personeel in staat stellen op een professionele en veilige manier te werken	• Landelijke agenda brandweerzorg, innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor welke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerkere en organisatie. Kernwaarden Brandweer Gelderland-Midden, verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit • Paraatheid brandweer in relatie beschikbaarheid vrijwilligers (aansluiting bij landelijk programmaplan vrijwilligheid) • In-doorstroom- en uitstroombeleid • Project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem-Ede-Centrum • Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen • Innovatie in oefenen (interregionaal VR-programma) • Blijven investeren in het creëren van een veilig en gezond arbeidsklimaat voor repressieve medewerkers	Minder schade en slachtoffers bij brand en andere incidenten De burger weet wat hij wel, maar ook wat hij niet van de brandweer mag verwachten
	Verbeteren en vervangen van middelen en materieel nodig voor brandbestrijding en andere acute hulp	• Wagenpark in relatie tot duurzaamheid, onderzoeken mogelijkheid gefaseerd overgaan naar duurzaam wagenpark • Overgang van primaire bluswatervoorziening (reguliere drinkwatersysteem) naar alternatieve bluswatervoorziening in eigenbeheer (tankwagens). • Innoveren van informatie-uitwisseling in de veiligheidsketen (bijv. met behulp van geo-informatie, Live-OP, LCMS) • Innovatie op materieel en materiaal in te bedden in onze organisatie. Het gaat hier met name om landelijke ontwikkelingen die ook voor Brandweer Gelderland-Midden van meerwaarde zijn.	

	Verbeteren van processen voor dagelijkse brandweerzorg en hulpverlening	• Uitruk op maat, waar gewenst doorvoeren van flexibelere repressieve organisatie met behoud van slagkracht • Kennisdeling (landelijk en regionaal) op basis van kenniscentrum, evaluaties en de resultaten van incidentgegevens • Structureel evalueren van brandweerinzetten, incidentgegevens en deze resultaten omzetten in betere werkwijzen • Toewerken naar operationele grenzen, als vervanger van vaste regiogrenzen • Toewerken naar gebiedsgerichte opkomsttijden, in plaats van (nu nog) wettelijke verplichte objectgerichte opkomsttijden (project Rembrand) • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5	
	Uitbreiden interregionale samenwerking	• Verder intensiveren samenwerking oost5 en landelijke/interregionale projectgroepen • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5 • Onderzoeken mogelijke samenwerking Oost5 bij uitvoering duiktaak • Optimaliseren samenwerking en delen expertise natuurbrandbestrijding Oost5/landelijk • Brandbestrijding en hulpverlening effectiever en efficiënter maken door samenwerking met omringende regio's	
Duurzaam inzetbare medewerker, die goed is opgeleid en kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen.	Aantoonbaar vakbekwaam	• Invoering Profchecks • Registratie: van kwantiteit naar kwaliteit	Groter veiligheidsgevoel Een betrokken brandweer organisatie
	Kwaliteit impuls oefenen op de post	• Opleiden ploeginstructeurs • Verder uitbouwen producten oefenen op maat • Team vakbekwaamheid maakt onderwijskundig onderbouwde producten • Gebruik maken van moderne inzichten (brein leren), middelen en technieken (Virtueel, augmented reality e.d.) •	
	In balans brengen persoonlijk leren, teamleren en organisatieleren	• Van aanbod naar vraaggericht oefenen individueel en op postniveau • Meer risicogericht oefenen	

Duurzaam wagenpark	Terugbrengen van de uitlaatgas emissie	De markt actief volgen, aan de hand van nieuwe ontwikkelingen bijsturen, en indien mogelijk inzetten op emissiearme of emissie loze voertuigen.	Voorbeeldfunctie voor de energietransitie en behalen klimaatdoelstellingen

1.3.2 Risicobeheersing

Risicogerichtheid

Met het programmaplan “Risicobeheersing inrichten voor de toekomst, 2020-2023” heeft de brandweer haar visie en plan opgesteld. Dit naar aanleiding van de komst van de Omgevingswet, Wet Kwaliteitsborging bouwen, maatschappelijke ontwikkelingen en de benodigde focus op risicogerichtheid; bovendien is er een belangrijke relatie met het programma Veilige en Gezonde leefomgeving (zie hieronder). Onze visie is om, uiterlijk in 2025, een expertisecentrum brand- en omgevingsveiligheid te zijn. Dit expertisecentrum vervult de behoefte van onze omgeving aan betrouwbare informatie over brand- en omgevingsveiligheid. Om dit te bereiken volgen we binnen dit programma vijf strategieën, waarbij we inzetten op: prioritaire veiligheidsrisico’s, datapositie (netwerk), allianties rond maatschappelijke opgaven, bewustwording bij burgers en bedrijven. En investeren in onze medewerkers. De impact van de Omgevingswet en de visie risicogerichtheid past binnen het speerpunt risicogerichtheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023.

In 2021 zijn forse stappen gezet om medewerkers te bekwamen in hun nieuwe rol in het kader van het lerend en stimulerend toezicht. Daarbij moet opgemerkt dat we door COVID-19 niet fysiek op locatie in gesprek konden gaan, maar dit alternatief hebben opgepakt met brievenacties. Meer “risicogericht werken” betekent ook voorbereid zijn op nieuwe en/of complexere vraagstukken (zoals de energietransitie). Naast inhoudelijke expertise vraagt dit communicatieve vaardigheden, overtuigingskracht en samenwerking in netwerken. Ook wordt aangesloten op een ander digitaal-stelsel en informatiehuizen. Niet helpend hierbij is dat de voorziene maatschappelijke transitie (nog) niet is ingezet vanwege het telkens uitstellen van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouwen.

Project Veilige Energietransitie

De ontwikkelingen op het gebied van de (veilige) energietransitie gaan snel. Het is een uitdaging om snel en adequaat in te kunnen spelen op alle veranderingen. Binnen de brandweer is in 2021 een regiegroep ingesteld die de (landelijke) ontwikkelingen monitort en informatie binnen de brandweer verspreid. In het netwerk met gemeenten worden pragmatische, risicogerichte oplossingen onderzocht zodat hier meer gericht op geadviseerd kan gaan worden.

Veilige en Gezonde Leefomgeving

VGGM adviseert bij ruimtelijke vraagstukken. Dit is vaak het geval bij omgevingsvisies, (ontwerp)bestemmingsplannen, complexe vraagstukken bij vervoer over weg, water, spoor en ten aanzien van buisleidingen. Deze adviezen worden opgesteld door brandweer, GGD, GHOR en de politie. Zo ontstaat een integraal afgewogen advies; met inachtneming van de mens en de omgeving die beschermd moeten worden, de risico-veroorzaker en de economische belangen en het veilig optreden van de hulpdiensten. Daarmee leveren wij een bijdrage aan een veilige omgeving.

Brandweer, GGD en GHOR hebben samen in 2020 het programma “Veilige en Gezonde Leefomgeving, 2020 - 2021” opgezet. Hiermee bouwen we aan de (door)ontwikkeling van VGGM (brandweer, GGD en GHOR) naar een deskundige en proactieve partner voor een ‘veilige en gezonde leefomgeving’. Een partner die het lukt om gemeenten, initiatiefnemers en partners zo te informeren en te adviseren dat hun keuzes bijdragen aan een veiligere en gezondere leefomgeving. In 2020 is een Visie Veilige en Gezonde Leefomgeving opgesteld. Op basis hiervan zijn wij in gesprek met gemeenten, omgevingsdiensten en andere partners over de voorbereiding op de Omgevingswet, m.n. het opstellen van omgevingsvisies en –plannen. In 2021 is besloten de duur van dit programma te verlengen (mede vanwege de uitgestelde invoering van de Omgevingswet en door COVID-19) en te gaan herijken. Deze herijking wordt in 2022 afgerond.

De Veiligheidsregio's hebben momenteel structurele adviestaken inzake de Besluiten Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi). Vóór 2021 ontving VGGM voor de uitvoering van deze taak middelen van het Rijk Vanaf 2021 zijn deze middelen overgeheveld naar het gemeentefonds en wordt dit bedrag vanuit de gemeenten beschikbaar gesteld aan VGGM (en ook aan omgevingsdiensten).

Brandveilig Leven

Sinds enkele jaren wordt binnen onze regio uitvoering gegeven aan het programma Brandveilig Leven. Het doel hiervan is om burgers, bedrijven en instellingen bewust te maken van de brandrisico's om zodoende de brandveiligheid te vergroten. Dit programmaplan is gebaseerd op de Visie Brandveilig Leven (uit 2014). In 2021 is het actieplan Brandveilig Leven opgesteld. Het actieplan plaatst de visie van toen in de huidige tijd en schets daarvoor enkele scenario's gebaseerd op ambitiekeuzes. Hierover vindt in 2022 bestuurlijke afstemming plaats. Brandveilig Leven wordt naar verwachting steeds meer vervlochten in het programma Veilige Energietransitie Insteek van dit plan is dat wij enerzijds eigen brandweermedewerkers willen inzetten om het gedachtengoed van Brandveilig Leven te verspreiden en anderzijds andere partijen zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningcorporaties en sociale media hierbij beter willen betrekken.

Tijdens de jaarlijkse Nationale Brandpreventie Weken in oktober hebben we de landelijke campagne "Rookmelders redden levens" ondersteund. Deze campagne was gericht op het informeren over het belang van rookmelders en het juist plaatsen daarvan in huis. De campagne was vooral online (onder invloed van COVID-19): via social media en de lancering van de website www.rookmelders.nl. De campagne is voorbereidend op de komst van een beoogde, wettelijke verplichting. Deze houdt in dat per 1 juli 2022 een rookmelder op elke verdieping van bestaande woningen (van vóór 2003) is geplaatst.

Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding

Gebiedsgerichte aanpak houdt in dat er risicogericht gekeken wordt naar de beheersing van natuurbranden voor de verschillende natuurgebieden. Hierin werken diverse partijen, zoals natuurbeheerders en recreatieondernemingen, samen om de kans en impact van onbeheersbare natuurbranden te verkleinen. Het doel is het reduceren van de kans op onbeheersbare natuurbranden naar een maatschappelijk verantwoord en aanvaardbaar niveau; daaronder het beperken van effecten van natuurbrand op de functies vitaal, zorg, recreatie en wonen & werken, zodat de veiligheid en continuïteit van de samenleving beter gewaarborgd is. De gebiedsgerichte aanpak is gestart in 2019 en in de jaren daarna verder uitgebouwd.

Het risico van een (grote) natuurbrand is voor onze regio een van de grootste risico's waarmee we rekening moeten houden. Door klimaatverandering (droogte, extreem weer) neemt de impact van een incident ook toe. De gebiedsgerichte aanpak van dit risico is daarom een van de topprioriteiten van de brandweer.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie 2021	
Brandveilige samenleving door minder slachtoffers, minder branden en minder schade	Bewustzijn creëren over (brand)veiligheid bij burgers, bedrijven en (zorg)instellingen.	Met ambtelijk vertegenwoordigers is verkend of het wenselijk was brandveiligheid een integraal onderdeel uit te laten maken van het gemeentelijk integraal veiligheidsplan. Uitkomst van dit gesprek is dat de wens is om hier een andere regionale vorm voor te vinden. Samenwerking met gemeenten, omgevingsdiensten, woningcoöperaties en zorginstellingen is gecontinueerd en versterkt. Met gemeenten voorlichting gevoerd ter bevordering van de rookmelderdichtheid en het bewustzijn van de gevaren van koolmonoxidevergiftiging.	Een grotere (brand) veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bijdragen aan brandveiligheid van bedrijven en hun omgeving	De inzet van de Risico Analyse Monitor is gecontinueerd, waarbij naast bouwkundige zaken en omgevingseffecten ook nadrukkelijke de organisatorische kant wordt meegenomen.	
	Samenwerking met omgevingsdiensten continueren	Uitvoering geven aan het gezamenlijk uitvoeringsprogramma	
	In beeld hebben van de brandrisico's in een brandrisicoprofiel	Er is een werkwijze ontwikkeld op basis waarvan de komende jaren een dynamisch brandrisicoprofiel vorm kan krijgen. Deze werkwijze wordt in 2022 geïmplementeerd.	
Omgevingsrechtproof maken van organisatie	Een toekomstbestendige brandweerorganisatie, die meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal kan inspelen op de vragen die spelen	Op verzoek van gemeenten proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's in de fysieke leefomgeving bij (vooral) complexe risico's in de samenleving.	Een gezonde en vellige leefomgeving

1.3.3 Meldkamer

Aantal meldingen binnengekomen bij en zelfstandig afgehandeld door de meldkamer

Bij de gemeenschappelijke meldkamer Gelderland-Midden (brandweer) zijn 23.785 meldingen binnengekomen. Hiervan zijn 18.689 meldingen door de meldkamer zelfstandig afgehandeld. Dat is inclusief de binnengekomen meldingen voor de buurgemeenten buiten VGGM.

Zowel bij het aantal binnengekomen meldingen als bij het aantal meldingen dat door de meldkamer zelfstandig is afgehandeld is er ten opzichte van het jaar 2020 een daling van resp. 11,9% en 15,9% te zien.

	2018	2019	2020	2021
Aantal binnengekomen meldingen	29.269	28.382	26.638	23.785
Door meldkamer zelfstandig afgehandeld	24.089	23.481	21.660	18.689
Aandeel zelfstandig afgehandeld	82,30%	82,73%	81,31%	78,34%

Aantal incidenten brandweer

In het jaar 2021 zijn er 5.096 incidenten geweest (jaar 2020: 4954). Dat is inclusief 37 incidenten in buurgemeenten waarvoor door onze meldkamer is gealarmeerd.

In onderstaande tabel staat de verdeling per gemeente volgens de landelijke meldingsclassificaties.

Gemeente	Brand	Alarm OMS	Alarm PAC	Dienst-verlening	Leef-milieu	Ongeval	Gezond-heid	Verkeer	Overig	TOTAAL
Arnhem	585	113	10	224	200	165	171	3	50	1.521
Barneveld	168	8	4	72	50	83	53		6	444
Doesburg	13	3	2	20	19	7	19		2	85
Duiven	36	7	1	23	21	24	18	1	2	133
Ede	238	58	4	129	143	149	123	9	16	869
Lingewaard	55	15		40	38	43	43		8	242
Nijkerk	58	22	1	43	24	37	34		3	222
Overbetuwe	71	10	4	46	34	53	33	1	4	256
Renkum	54	76	2	42	66	34	38	1	3	316
Rheden	76	10		52	53	41	59	1	4	296
Rozendaal	8			3	3	1			1	16
Scherpenzeel	14	3	1	9	1	13	12		3	56
Wageningen	46	21	1	30	45	27	37		8	215
Westervoort	15	1		11	2	4	17		1	51
Zevenaar	58	9	1	70	100	37	52		10	337
Buurgemeenten	14			8	5	7	3			37
Totaal 2021	**1.509**	**356**	**31**	**822**	**804**	**725**	**712**	**16**	**121**	**5.096**
Totaal 2020	1.561	444	39	713	849	595	617	23	113	4.954

Korte omschrijving van de verschillende categorieën:

- Brand: alle alarmeringen voor (verdenking van) brand
- Brand OMS: alle automatische brandmeldingen gekoppeld aan een OMS-installatie
- Alarm PAC: meldingen die binnenkomen via een particuliere alarmcentrale

- Dienstverlening: liftopsluiting, dier in problemen, meting, buitensluiting, dienst aan derden
- Leefmilieu: wateroverlast, weeroverlast, stormschade, gladheid
- Ongeval: verkeersongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen
- Gezondheid: reanimatie, onwel/ziekte, tilassistentie
- Verkeer: vervuild wegdek, wegversperringen
- Overig: alle zaken die onder een van de andere categorieën vallen.

Het totaal aantal incidenten is ten opzichte van het jaar 2020 met bijna 3% gestegen, ter vergelijk zijn de aantallen uit 2020 er onder vermeld. Binnen VGGM is een stijging te zien in het aantal meldingen dienstverlening, gezondheid en ongevallen. De stijging in meldingen dienstverlening en gezondheid is ook landelijk waarneembaar (gezondheid landelijk van 15.344 (2020) naar 17.490 (2021) en dienstverlening van 17.765 (2020) naar 18.186 (2021)), de stijging van ongevallen niet.

Opkomsttijd prio 1 en behaalde norm

Uit het totaal van de kolommen Brand, Alarm: Gebouw, Bijgebouw, Automatisch brandalarm zijn 508 brandmeldingen geselecteerd In onze regio waarvoor een wettelijke opkomsttijd geldt van 5, 6, 8 en 10 minuten. Binnen Gelderland-Midden wordt uitgegaan van een normtijd van 8 en 10 minuten (Besluit AB 24 juni 2015). Van 449 van de 508 meldingen kan een opkomsttijd worden berekend (van 57 meldingen was geen tijd geplot van het eerste voertuig ter plaatse). Van deze 449 meldingen was het eerste voertuig in 54% van de gevallen (238 keer) op tijd aanwezig. In onderstaande kolom zijn de getallen over een aantal jaar met elkaar vergeleken.

	2019	2020	2021
Aantal meldingen	570	577	449
Aantal binnen de norm van 8 en 10 minuten (waarbij de norm van 5 en 6 minuten is opgehoogd naar 8 minuten)	329	346	238
Percentage	58%	60%	54%

Het opkomstpercentage fluctueert enigszins over de jaren maar schommelt rond de 60%. In 2015 heeft het bestuur aangegeven een opkomsttijd van 70% te willen behalen en geen opkomsttijden boven de 18 minuten. Die 70% gemiddeld is nog nooit behaald (met grote verschillen tussen gemeenten/posten onderling). Landelijk is dit niet anders. In enkele gevallen zijn de opkomsttijden langer dan 18 minuten. Dit kan te maken hebben met gemaakte afspraken over automatische brandmeldingen, incidenten in het buitengebied of afstemming met andere hulpdiensten waardoor de brandweer later gaat rijden.

FRB

Onder de categorie “medisch” valt de buitenwettelijke First Responder Brandweer-taak (FRB) van Brandweer Gelderland Midden. Hieronder wordt onder andere het aantal alarmeringen van FRB getoond. Daarbij wordt aangegeven hoe vaak een FRB team als eerste ter plaatse was.

	2020	2021
Aantal alarmeringen FRB voor hartfalen	422	473
Aantal daadwerkelijke reanimaties	280	343

Geen reanimatie	105	130
Inzet FRB zonder ambulancerit	37	*
FRB niet ter plaatse geweest of niet geplot	30	32
Aantal patiënten vervoerd naar ziekenhuis met hartritme	110	153
Percentage aantal patiënten vervoerd naar ziekenhuis met hartritme	39%	45%
Ambulance 1ste ter plaatse	73%	44%
FRB 1ste ter plaatse	27%	47%

Het aantal alarmeringen FRB is niet zuiver omdat niet elke alarmering “gezondheid” daadwerkelijk om hartfalen gaat. Het aantal FRB-alarmeringen is redelijk stabiel ten opzichte van voorgaande jaren. Jaarlijks wordt de FRB circa 400 keer met de ambulancedienst mee-gealarmeerd. Van deze alarmeringen is er volgens de ambulancedienst in +/- 300 keer sprake van een daadwerkelijke reanimatie.

Bovenstaande tabel laat zien dat de brandweer in 2021 in 47% van de gevallen als eerste ter plaatse was bij een daadwerkelijke reanimatie. In 2020 was dit nog 27%.

*In het totaal aantal reanimaties mist een onbekend aantal onvolledig geregistreerde ritten vanuit de Ambulancezorg. In het overzicht is geen rekening gehouden met de inzet van politie en/of huisarts/HAP bij reanimatie meldingen. Deze worden ook in veel gevallen meegestuurd. Verder is in kaart gebracht wat het tijdsverschil met de ambulancedienst in aankomst is, indien de brandweer als eerste ter plaatse was:

Tijdsverschil aankomst met ambulancedienst indien brandweer als eerste ter plaatse											
Aantal minuten tijdsverschil	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Meer dan 10
Percentage van de meldingen	17%	14%	19%	13%	14%	8%	5%	2%	2%	0%	7%

Bij 20% van de FRB meldingen waarbij de brandweer als eerste ter plaatse was is het tijdsverschil met de ambulancedienst 1 minuut (afgerond naar boven)
In 14% van de meldingen was de brandweer zelfs ongeveer 4 minuten eerder ter plaatse dan de ambulancedienst. Geconcludeerd kan worden dat de inzet van FRB van grote meerwaarde blijft. De ervaring van de voorgaande jaren leert ook dat van alle reanimaties, waarbij een FRB-team als eerste ter plaatse komt, een positief resultaat oplevert. Dit houdt in dat een patiënt met een herstelde circulatie in het ziekenhuis aan komt.

1.3.4 Wat heeft het programma Brandweerzorg in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gew. Begr. 2021	Realisatie 2021
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Operatie	26.338	31.146	32.486	31.449
Risicobeheersing	4.119	4.012	4.444	4.244
Meldkamer	1.831	1.482	1.270	1.818
Lasten	**32.288**	**36.640**	**38.200**	**37.512**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Gemeentelijke bijdrage	38.180	39.397	39.428	40.561
Lokaal aanbod	0	0	0	0
Rijksbijdragen	5.306	5.088	5.383	5.730
Zorgverzekeraars	0	0	0	0
Overige baten	1.581	983	1.545	1.369
Baten	**45.066**	**45.468**	**46.356**	**47.660**
Doorbelasting	-9.595	-9.028	-10.131	-10.101
Resultaat voor bestemming	**3.183**	**-200**	**-1.975**	**48**
Mutatie reserves	0	200	1.975	1.220
Resultaat na bestemming	**3.183**	**0**	**0**	**1.268**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**3.183**	**0**	**0**	**1.268**

Het resultaat van het programma Brandweerzorg bedraagt € 1.268.000 voordelig. De belangrijkste elementen die dit resultaat verklaren zijn

- Lagere vrijwilligerskosten, met name door het opschorten van oefeningen door COVID-19, € 516.000.
- Een voordeel op de lasten van Logistiek & Beheer van € 978.000. Dit voordeel bestaat met name uit een boekwinst op verkoop voertuigen van € 199.000, lagere afschrijvingslasten door uitstel investeringen en niet volledige vervanging van voertuigen van € 721.000 en minder materiële kosten zoals onderhoud en brandstofverbruik van € 58.000.
- Een voordeel op opleidingskosten, studies en cursussen van € 837.000. Wegens COVID-19 zijn oefeningen opgeschort en studies en cursussen geannuleerd.
- In 2021 is geconstateerd dat de afdracht van ZVW premies voor vrijwilligers niet goed wordt verloond. Hiervoor is een éénmalige last opgenomen van € 1.115.000. Dit betreft een inschatting van de afwikkeling met de belastingdienst in 2022.
- Hogere dan begrote FLO kosten leidend tot een hogere bijdrage van de betreffende gemeenten.

1.4 Programma GGD

1.4.1 Algemene Gezondheidszorg

Voor een toelichting op de COVID-19 bestrijding wordt verwezen naar paragraaf 1 COVID-19.

Infectieziektebestrijding

In 2021 was er door COVID-19 nog steeds veel aandacht voor infectiepreventie en hygiëne maatregelen bij onze inwoners, zorginstellingen, scholen, kinderopvanglocaties en andere organisaties. De impact van COVID-19 op de maatschappij en de dreiging van nieuwe pandemieën in de toekomst, zal er zeker toe leiden dat infectieziektepreventie en -bestrijding hoog op de agenda staan. Vanaf september 2021 loopt een tweejarig landelijk project 'Versterking professionele bezetting infectieziektebestrijding' voor alle GGD-en. Resultaten worden in de loop van 2022 en 2023 verwacht. Door de pandemie staat het vak van arts Maatschappij & Gezondheid met profiel infectieziekten op de kaart. De GGD-en leiden in 2021 en 2022 meer artsen Maatschappij & Gezondheid op met het profiel infectieziekten.

Een kerntaak van de GGD is om mensen te beschermen tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf niet of nauwelijks invloed op hebben. Zoals het opsporen en bestrijden van infectieziekten. Dit vraagt om voorlichting, advies en een stevig samenwerkingsnetwerk. Vanuit de werkzaamheden voor COVID-19bestrijding is de GGD goed zichtbaar op het thema infectiepreventie. De wens is om dit te continueren door onder andere instellingen en scholen waar nodig te ondersteunen op het gebied van infectiepreventie.

Het ministerie van VWS heeft een landelijke heroriëntatie op het vaccinatiestelsel aangekondigd. Als eerste stap in 2021 hebben rondetafelgesprekken plaatsgevonden met onder andere vertegenwoordigers van het ministerie van VWS, RIVM en GGD-en. Het ministerie van VWS ziet de rondetafelgesprekken als een eerste verkenning om te komen tot een toekomstig vaccinatiestelsel. Ook de opgedane kennis en ervaring met vaccineren en de geleerde lessen uit de COVID-19 pandemie worden meegenomen in een beleidsreactie voor het nieuwe kabinet. GGD Gelderland-Midden bereidt zich in 2022 verder voor op de heroriëntatie van het vaccinatiestelsel. Organisatorische en financiële consequenties zijn nog niet bekend.

TBC

Op landelijk niveau investeren de GGD'en in een toekomstbestendige tuberculosebestrijding. Aanleiding hiervoor is de dalende incidentie waardoor de expertise van professionals dreigt af te nemen. Daar komt bij dat de komende jaren meerdere tuberculose artsen met pensioen gaan en ervaren artsen schaars zullen worden. GGD Gelderland-Midden zoekt oplossingen door intensivering van de samenwerking binnen de GGD (met name met team Infectieziektebestrijding), samenwerking met andere GGD-en en samenwerking met ziekenhuizen. In 2021 zijn stappen gezet in verdere samenwerking in TBC-bestrijding met GGD Gelderland-Zuid en GGD Noord- en Oost-Gelderland. Dit maakt onderdeel uit van de inrichting samenwerking REC Noordoost voor TBC-bestrijding.

In 2021 was GGD Gelderland-Midden betrokken bij de opvang van Afghaanse evacués in o.a. Harskamp. Zo zijn alle mensen op de locaties getest op COVID-19 en onderzocht op tuberculose. Het bron- en contactonderzoek vond op locatie plaats. Hiervoor was een multidisciplinair team actief bestaande uit artsen en verpleegkundigen vanuit infectieziekten, TBC, reizigersadvisering en COVID-19bestrijding.

Seksuele Gezondheid

De Subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG-regeling), onderdeel van de Subsidieregeling publieke gezondheid subsidieert momenteel GGD'en voor taken op het gebied van de aanvullende seksuele gezondheidzorg. De regeling loopt tot 1 januari 2022. VWS heeft verkend welke scenario's er zijn om vanaf 1 januari 2022 een andere juridische grondslag te vinden voor de taken die de GGD uitvoert. De verwachting is dat een mogelijke wetswijziging per 1 januari 2023 zal ingaan, dat betekent dat de huidige ASG-regeling verlengd wordt tot 1 januari 2023.

Door COVID-19 heeft het team Seksuele Gezondheid in 2020 en 2021 digitale consulten uitgevoerd. Dit werkt vooral goed bij jongeren onder de 25 jaar. Digitale consulten maken vanaf 2021 onderdeel uit van de reguliere dienstverlening.

Reizigersadvisering en vaccinaties

Voor reizigersvaccinaties is de vraag in 2021 nog steeds lager dan voor de COVID-19 pandemie. In 2021 zijn hierdoor minder spreekuren uitgevoerd. Verpleegkundigen vanuit het team zijn deels ingezet in de COVID-19 organisatie voor vaccineren, testen en bron- en contactonderzoek.

Milieu en Gezondheid

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 juli 2022. Dit bood VGGM in 2021 de gelegenheid om samen met gemeenten nieuwe instrumenten, zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan, beter voor te bereiden. En vanuit VGGM de aansluiting met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) goed te implementeren. Binnen VGGM hebben we één programmateam gevormd van adviseurs vanuit GGD, Brandweer en GHOR. De directie van VGGM ziet het feit dat VGGM zowel de GGD als brandweer in huis heeft, als een goede mogelijkheid om de toezicht- en adviestaak voor een veilige en gezonde leefomgeving integraal vorm te geven. Tijdens de 2-daagse van het Algemeen Bestuur in november 2021 is verkennend gesproken over het thema gezonde en veilige leefomgeving en hoe gemeenten en VGGM daar in de komende jaren gezamenlijk vorm aan willen geven. In 2022 zal de gezamenlijke ambitie nader worden uitgewerkt en ter besluitvorming worden voorgelegd.

Om inwoners antwoord te kunnen geven op vragen over leefomgeving en gezondheid is door GGD Gelderland-Midden de website ggdleefomgeving.nl ontwikkeld in 2019. De teksten zijn geschreven in eenvoudig Nederlands en dus voor iedereen te begrijpen. Bezoekers van de site vinden antwoord op vragen over onderwerpen die dagelijks kunnen spelen zoals schimmels in huis, asbest, houtrook of geluidhinder. Op de website staan betrouwbare tips en adviezen over hoe zij hun leefomgeving gezonder kunnen maken. In 2021 heeft Gelderland-Midden het bereik van de website flink uitgebreid, bijna alle GGD-en participeren en verwijzen op hun website naar artikelen op de website ggdleefomgeving.nl.

In 2021 is samen met toezicht kinderopvang en een aantal gemeenten verder gewerkt aan advisering over kinderopvang op gevoelige bestemmingen. Het doel is om te zorgen voor een betere borging van gezonde kinderopvang door luchtverontreiniging van wegverkeer (drukke wegen) en van veehouderijen mee te nemen bij het beoordelen van aanvragen. Uit nieuw onderzoek van het RIVM over de jaren 2017-2019 blijkt dat mensen die in landelijke gebieden wonen met veel veehouderijen nog steeds een grotere kans hebben op een longontsteking dan mensen die in landelijke gebieden wonen met minder of geen veehouderijen in de buurt. Daarnaast geldt dat mensen die dichtbij een geitenhouderij wonen, een grotere kans hebben op een longontsteking dan mensen die verder weg wonen.

Toezicht kinderopvang

De GGD voert op een aantal terreinen de toezichthoudende functie voor de gemeenten in Gelderland-Midden uit: in de kinderopvang, jeugdverblijven, in seks- en escort bedrijven, bij tattoo- en piercingbedrijven, salons voor permanente make-up, bij asielzoekerscentra en bij aanbieders van Wmo-ondersteuning en begeleiding. Hieronder gaan we in op het toezicht op de kinderopvang.

In 2021 hebben de toezichthouders alle geregistreerde kinderopvanglocaties onderzocht, waarmee de 100% norm is gehaald. De geldende COVID-19-maatregelen hebben geen effect gehad op het aantal uitgevoerde onderzoeken, wel hebben de maatregelen effect gehad op de wijze van de uitvoering: in de eerste helft van 2021 en in de laatste week van december hebben de onderzoeken digitaal en/of telefonisch (“op afstand”) plaatsgevonden. In 2022 zullen als eerste de locaties die in de eerste twee kwartalen van 2021 geen onderzoek op locatie hebben gehad, geïnspecteerd worden.

Risicoprofielen

In het werkgebied van GGD Gelderland-Midden is de verdeling van de risicoprofielen als volgt:

Risicoprofielen	2019	2020	2021
Groen	50,6%	57,2%	62,8%
Geel	46,6%	40,5%	35,7%
Oranje	2,4%	1,9%	1,7%
Rood	0,4%	0,4%	0,3%

Een rood profiel betekent vaker en intensiever onderzoek, een groen minder vaak en tot een minimum beperkt onderzoek. Een groen risicoprofiel betekent dat toezichthouders geen zorgen over de actuele situatie of over de situatie in de nabije toekomst hebben.

Voorzieningen voor gastouderopvang

De Rijksoverheid heeft besloten om vanaf het jaar 2020 het bedrag dat bedoeld is voor het toezicht op de gastouderopvang, structureel te verhogen. Doel is de versterking van het toezicht en de handhaving op de gastouderopvang. In 2021 hebben vier gemeenten het geld ingezet voor onderzoeken na registratie. De onderzoeken vinden plaats onder de naam ‘incidenteel onderzoek’. Gemeenten en GGD blijven ook in 2022 met elkaar in gesprek over de besteding van deze extra gelden.

Streng aan de Poort

Op 1 januari 2021 zijn toezichthouders begonnen met onderzoeken op basis van ‘Streng aan de Poort’ bij nieuwe aanvragen voor gastouderopvang. Bij locaties voor buitenschoolse opvang, kinderdagverblijven en gastouderbureaus, werd deze werkwijze al toegepast sinds 2017. Ook bij het toezicht op de gastouderopvang zijn de ervaringen positief.

Flexibele inspectieactiviteit

Op 7 december 2021 heeft de Staatssecretaris van SZW de beleidsregel getekend die de flexibilisering van het toezicht mogelijk maakt. Met de invoering van de flexibele inspectieactiviteit laten toezichthouders de vaste (verplichte) set van minimaal te toetsen items los. Hierdoor wordt het toezicht minder voorspelbaar, is er meer ruimte voor regionale speerpunten en kunnen toezichthouders inspelen op wat er op een locatie speelt. Voor de invoering van de pilot ‘flexibele inspectieactiviteit’ hebben gemeenten en

GGD een werkgroep opgericht. Vanaf 1 januari 2024 gaat deze wijze van toezicht formeel in; 2022 en 2023 zijn overgangsjaren en gaan we met behulp van één of meerdere pilots ervaringen opdoen.

Toezicht Wmo

Per 1 januari 2021 is de GGD door alle gemeenten aangewezen als toezichthouder en gemandateerd om de rapporten van kwaliteitsonderzoeken openbaar te maken. Alle rapporten van kwaliteitsonderzoeken worden sinds die datum voor alle gemeenten actief openbaar gemaakt op de website van VGGM. In 2022 zal onderzocht worden of het wenselijk is dat publicatie op een landelijke website zal plaatsvinden.

Voor alle gemeenten in de regio Gelderland-Midden werd in 2021 door de Wmo toezichthouder calamiteitentoezicht en kwaliteitstoezicht (signaal gestuurd en proactief toezicht) uitgevoerd op basis van gemaakte afspraken in de verschillende dienstverleningsovereenkomsten.

Kwaliteitstoezicht

Voor de 15 gemeenten in de regio Gelderland-Midden werden 22 volledige kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd (t.o.v. 18 in 2020 en 33 in 2019). Dit betrof proactieve onderzoeken (7), onderzoeken n.a.v. een quickscan (5), signaalgestuurde onderzoeken (5) en herinspecties (5). In deze onderzoeken werd door de toezichthouder aan de desbetreffende opdrachtgevende gemeente 18 maal geadviseerd te handhaven op basis van de uitkomsten van het onderzoek. Vanwege de COVID-19 maatregelen zijn soms (delen van) onderzoeken digitaal uitgevoerd.

Tevens zijn in opdracht van de Regio Centraal Gelderland en de gemeente Ede in totaal 170 quickscans uitgevoerd; verkorte onderzoeken waarin de toezichthouder adviseert wel of geen volledig onderzoek te doen. Hierop werd 28 maal geadviseerd een volledig onderzoek uit te voeren. In 2022 zal de quickscan voor meer gemeenten ingezet worden. Vanwege efficiëntie en de COVID-19maatregelen zijn de quickscans zoveel mogelijk digitaal uitgevoerd. Quickscans waarbij een locatiebezoek noodzakelijk is vanwege de aard van de werkzaamheden (dagbesteding en activerend werk), zijn op locatie uitgevoerd.

Calamiteitentoezicht

In 2021 zijn weer meer calamiteitenmeldingen ontvangen dan een jaar eerder, namelijk 32 (t.o.v. 13 in 2020 en 29 in 2019). Hierop heeft in 11 gevallen vervolgonderzoek plaatsgevonden door de aanbieder zelf of door de toezichthouder. In de overige 21 gevallen betrof het geen calamiteit of vroeg het geen inzet van een onderzoek.
Hieruit blijkt dat veel zorgaanbieders overleg voeren met de toezichthouder over mogelijke calamiteiten. Onder andere door het uitvoeren van de quickscans worden de lijnen tussen toezichthouder en zorgaanbieders korter, wat een verklaring kan zijn voor de toename van de calamiteitenmeldingen.
Daarnaast heeft collegiale beoordeling plaatsgevonden van een onderzoek van een aanbieder buiten de regio vanwege betrokkenheid door de toezichthoudende GGD bij de calamiteit. Ook heeft een vervolgonderzoek door de toezichthouder plaatsgevonden op een eerder calamiteitenonderzoek.

Samenwerking externe partners

In 2021 is opnieuw geïnvesteerd in de samenwerking met externe partners, zoals met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Zodra cliënten zijn betrokken met een andere beschikking dan (alleen) vanuit de WMO, bv. vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz), dan is de IGJ de toezichthouder. In 2021 heeft gezamenlijk toezicht met de IGJ plaatsgevonden. Ook heeft samenwerking plaatsgevonden met

toezichthouders in andere werkgebieden door de uitvoer van een gezamenlijke onderzoek bij een aanbieder die in meerdere werkgebieden actief is.

In 2021 is geïnvesteerd in het verbeteren van de informatievoorziening aan gemeenten en zorgaanbieders, bijvoorbeeld ten aanzien van het melden van calamiteiten en het geven van informatie over de uitvoer van het toezicht; hiervoor is een factsheet ontwikkeld.

OGGZ

De OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidzorg) richt zich met name op (dreigend) dak- en thuislozen, (dreigend) dakloze gezinnen, zwerfjongeren en zorgwekkende zorgmijders. VGGM voert voor (dreigend) dak- en thuisloze individuen en (dreigend) dakloze gezinnen in de regio Arnhem de centrale intake uit. Het zorgdragen voor diverse meldpunten draagt bij aan het in beeld hebben en houden van deze doelgroep.

In 2021 is een pilot gestart met het daklozenloket. Hier kunnen mensen die dakloos zijn, of dreigen te worden, terecht voor aanmelding voor de daklozenopvang, het verkrijgen van een briefadres, toegang tot medische zorg, etc. Binnen het daklozenloket werken diverse partijen samen. Vanuit de GGD is het team OGGZ nauw betrokken.

Met ingang van 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ (Wvggz) in werking getreden. Deze wet is bedoeld voor mensen bij wie een psychische stoornis leidt tot gedrag dat ernstig nadeel veroorzaakt voor henzelf of voor anderen. Daarbij moet alle vrijwillige hulpverlening ingezet zijn, of niet tot een doel dienen. In 2020 en 2021 zijn de eerste ervaringen opgedaan en medio 2021 is een evaluatie uitgevoerd.

In 2021 hebben gemeenten en GGD gesproken over de diverse meldpunten voor kwetsbare inwoners. Ook wel meldpunt(en) niet-acute zorg genoemd. Bij deze meldpunten kan iedereen terecht met niet acute zorgen over zorgwekkend gedrag. In 2022 en 2023 geeft de OGGZ voor een aantal gemeenten uitvoering aan advisering en consultatie vanuit het meldpunt Wvggz en het landelijk meldpunt Zorgwekkend Gedrag. De wettelijke verankering van deze meldpunten wordt voorbereid met de concept Wet aanpak samenhangende meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams). Deze wet treedt vermoedelijk 1 januari 2023 in werking.

Forensische Geneeskunde

Na een breed verkennend onderzoek over de lijkschouw in Nederland in 2021 concludeerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) dat gemeentelijke lijkschouw door forensisch artsen onder druk staat. De IGJ schrijft dat forensisch artsen die lijkschouw doen bij vermoedens van een niet-natuurlijke dood onder grote druk werken. Bovendien dreigt op korte termijn een tekort aan gemeentelijk lijkschouwers. Om dit probleem op te lossen is het nodig te kijken naar opleiding, financiering, werving en registratie van forensisch artsen voor gemeentelijke lijkschouw.

De schaarste aan forensisch artsen is in alle regio's in Nederland te voelen, zo ook in Gelderland-Midden. Het kostte veel moeite om de 24/7 beschikbaarheid van de forensisch arts voor het hele jaar gedekt te krijgen. Met hulp van GGD Gelderland-Zuid en GGD Noord- en Oost-Gelderland is dit in 2021 gelukt. Ook is het verpleegkundig piket voor bloedonderzoeken uitgebreid waarin Gelderland-Midden samenwerkt met GGD Gelderland-Zuid om de diensten van de forensisch arts te ontlasten.

In 2021 is de werkwijze voor FMEK (forensische medische expertise bij kinderen) in politieregio Oost-Nederland ingericht om een intensievere samenwerking te borgen tussen onder andere Veilig Thuis en Forensische Geneeskunde.

In de zomer van 2021 heeft de politie de aanbesteding Medische Arrestantenzorg op verzoek van het Ministerie van J&V uitgesteld tot na de zomer 2023. GGD Gelderland-Midden blijft voorlopig Medische Arrestantenzorg uitvoeren in opdracht van de politie.

Op dit moment loopt een landelijk onafhankelijk onderzoek naar de kostenberekening van forensische geneeskunde. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met het oog op de toekomstige financiering van de verschillende onderdelen van forensische geneeskunde. Doelstelling is om landelijk uniforme tarieven te hanteren voor lijkschouw en forensisch medisch onderzoek voor onder andere politie en gemeenten. Om te voldoen aan de vraag van Politie en Openbaar Ministerie naar een dienstverlening die wordt georganiseerd in maximaal tien regio's met een zoveel mogelijk uniform aanbod, werken de 5 GGD'en in Oost-Nederland steeds intensiever samen. Organisatorische en financiële consequenties van deze ontwikkelingen worden in de loop van 2022 duidelijk.

Zorg & Veiligheid

Sluitende Samenwerking 0-100 van Multisignaal (SluiS)

Goede samenwerking tussen professionals is noodzakelijk om de best passende zorg te bieden aan personen met tijdelijke of blijvende kwetsbaarheid. Om tot een samenhangend plan te komen, moeten professionals op de hoogte zijn van elkaars betrokkenheid rondom een persoon en hun werkwijzen op elkaar afstemmen. Project SluiS is bedoeld voor personen met een kwetsbaarheid van 0 tot 100 jaar en sluit aan op de verwijsindex jeugd. De pilotfase in het project SluiS is op 1 juni 2021 stopgezet. In de laatste maanden van 2021 zijn kwantitatieve en kwalitatieve gegevens opgehaald bij de betrokken organisaties rond het gebruik van Sluis om opgedane lessen en ervaringen te borgen.

Stuurgroep Zorg en Veiligheid

Het project 'bestuurlijke aansturing Zorg en Veiligheid' is in 2021 afgerond. Besloten is de bestaande stuurgroep Verward Gedrag om te vormen tot een stuurgroep Zorg en Veiligheid en geleidelijk aan meer onderwerpen onder de reikwijdte van de stuurgroep te brengen. De bestaande overleggen op de schaal van de regio 'platform Verward Gedrag' en 'Periodiek overleg Wvggz' worden samengevoegd tot een regio-overleg. VGGM heeft van het Algemeen Bestuur de opdracht gekregen de ondersteuning van de bestuurlijke structuur Zorg en Veiligheid uit te voeren. De hiervoor benodigde middelen worden verrekend via de begroting van VGGM.

Een aantal onderwerpen heeft in 2021 vanuit de stuurgroep dan wel het regionaal periodiek overleg Wvggz in het bijzonder aandacht gekregen:

- In 2020 werd het knelpunt betreffende de aansluiting Wet verplichte GGZ en Wet zorg en dwang duidelijk. Centrumgemeente Arnhem heeft het voortouw genomen in het overleg hierover met GGZ en zorgkantoor/ zorgverzekeraar Menzis. Door het Algemeen Bestuur van VGGM is het knelpunt eveneens onder de aandacht van de minister en staatsecretaris van VWS gebracht. Eind 2021 was er regionaal sprake van een gedeeld beeld van de problematiek en bereidheid bij zorgkantoor/zorgverzekeraar om tot een oplossing te komen. Het wachten is vooralsnog op landelijke besluitvorming.

- Vanaf oktober 2021 wordt een pilot noodbed uitgevoerd in drie gemeenten. Deze pilot is met inzet van meerdere zorgorganisaties, gemeenten, politie en ambulancezorg GM tot stand gekomen. Gedurende 6 maanden wordt ervaring opgedaan met het beschikbaar hebben van een noodbed.
- Deelnemende partijen aan de stuurgroep hebben in kleiner verband ook in 2021 het overleg over COVID-19 en de impact op met name de GGZ-sector gecontinueerd. Aandacht is daarbij uitgegaan naar de mogelijkheid om ook deze groep te vaccineren en het continueren van een vorm van dagbesteding t.b.v. deze kwetsbare groep. Besmettingen onder cliënten/ deelnemers bleven tot het najaar 2021 beperkt. Eind van het jaar kantelde dit beeld en nam het aantal besmettingen en quarantaine maatregelen t.b.v. cliënten/ deelnemers en personeel aanzienlijk toe.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2021	Maatschappelijk effect
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	• Afhandelen van meldingen van infectieziekten • Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen • Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid • Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten infectiepreventie	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	• Screening TBC • Consulten TBC • Behandeling actieve en latente TBC • Bron- en contactopsporing • Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa's	• Screening op SOA • Consulten Soa en Sense • Consulten PrEP • Behandeling SOA • Bron- en contactopsporing • Beperkte voorlichting aan jongeren en risicogroepen • Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	• Adviseren van reizigers en uitvoeren vaccinaties	
	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van	• Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu en RO • (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden

	een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	leefomgeving de gezondheid kan bevorderen • Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) • Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen • Voorlichting over o.a. asbest, gewas-beschermingsmiddelen,	
	Voorkomen van dakloosheid sociaal kwetsbare inwoners	• Uitvoeren diverse meldpunten	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het toeleiden (van zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig toeleiden naar passende hulpverlening	• Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen (inclusief daklozenloket) • Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen • Passende begeleiding organiseren voor bezoekers Spoorhoek Arnhem	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij multi-problematiek	• Centraal meldpunt • Meldpunt Onverzekerdenzorg • Project Woonhygiëne • (pro) actief adviseren over verbeterpunten ketensamenwerking	
	Bevorderen afstemming en samenwerking keten	• Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen langs elkaar heen werken hulpverleners)
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg	Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood
		• Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken, kindermishandeling, etc. • Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie • Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM

		• Uitvoeren medische arrestantenzorg • Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten
	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	• Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven • Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM • Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten
Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	• Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus • Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie • Uitvoeren onderzoeken bij gastouders Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven /internaten	Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	• Onderzoek (laten) doen bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding waar sprake is van calamiteiten. Inspecties uitvoeren bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding (dagbesteding, begeleid en beschermd wonen, ambulante zorg, PGB e.d.)	

	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven	• Inspecties uitvoeren en adviseren van
		  ○ ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche
		  ○ (tijdelijke) huisvesting van vluchtelingen en statushouders
		• seksbedrijven
			Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

1.4.2 Jeugdgezondheidszorg

Algemeen

De JGZ biedt preventieve gezondheidszorg, vastgelegd in het Basispakket JGZ (Wpg), en uitgevoerd in overeenstemming met het Landelijk Professioneel Kader.
De JGZ volgt hiervoor bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven.
Door vroegtijdig signaleren, ondersteunen en meedenken kan de JGZ en waardevolle bijdrage leveren aan de zorg voor jeugdigen en (aanstaande) ouders, van – 9 maanden tot 18 jaar. De JGZ bevordert veilig en gezond opgroeien en geeft betrouwbare informatie over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. De JGZ investeert in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met basisvoorzieningen en eerstelijns zorg, aan preventie en gelijke kansen voor alle kinderen.

Door vroegtijdig te investeren in de preventie en normaliseren levert de JGZ een bijdrage aan het terugdringen van gebruik van specialistische voorzieningen en zorggebruik op langere termijn.

Ontwikkelingen 2021

Ook in 2021 stond de JGZ nog in het teken van COVID-19. Dit heeft invloed gehad op de dienstverlening. Juist in deze moeilijke tijd zijn de kracht van preventie en vroegtijdig signalering en interventies zichtbaar geworden.
Gezinnen in beeld houden, laagdrempelig contact, vroegtijdig signaleren en waar nodig ondersteuning bieden of verwijzen naar gespecialiseerde zorg zijn juist nu belangrijk.
Ondanks alle beperkingen is de zorg aan kinderen, jongeren en hun ouders daarom steeds zoveel mogelijk door gegaan. Noodzakelijke zorg die niet uitgesteld kon worden kreeg hierbij prioriteit, bijvoorbeeld vaccinaties, lichamelijke onderzoeken, of contacten met gezinnen in risicovolle omstandigheden.
Daar waar een fysiek afspraak niet mogelijk was, hebben we gezocht naar andere vormen van contact, bijvoorbeeld door te (beeld) bellen, te chatten of te mailen.

Er zijn voor 2021 4 grote thema's te onderscheiden.

1. Doorontwikkeling Kansrijke Start
2. Uitvoering Rijksvaccinatieprogramma
3. COVID-19 en inzet JGZ-medewerkers
4. Flexibilisering van contactmomenten

1. Doorontwikkeling Kansrijke Start

De eerste 1000 dagen (± 2 ½ jaar) in het leven van een kind, blijken een belangrijke voorspeller te zijn voor de ontwikkeling en gezondheid op latere leeftijd.
Afgelopen jaren heeft VWS intensief geïnvesteerd in de versterking van de integrale perinatale zorg door middel van het landelijke programma Kansrijke Start. Ook met een nieuw kabinet in 2022 zal dit een vervolg krijgen. In 2021 is middels de lerende lokale Monitor vanuit het RIVM een basisset aan gegevens geformuleerd welke vanaf januari 2022 jaarlijks zal worden opgeleverd naar gemeenten. Dit geeft gemeenten inzicht in kwetsbaarheid en biedt de lokale coalities handvaten om gericht aan de slag te gaan.
In 2021 is de afdeling Jeugdgezondheidzorg van GGD Gelderland Midden samen met gemeenten, samenwerkingspartners in de geboortezorg en het sociaal domein, gestart met een praktijkonderzoek ter verbetering van de lokale praktijk. Het plan van aanpak richt zich op de verbetering van de lokale samenwerkingspraktijk ten behoeve van kwetsbare aanstaande en jonge ouders. Middels interviews,

dialooggesprekken, werkgroepen ketenpartners, zullen we de komende 4 jaar monitoren wat goed gaat en wellicht breder uitgerold kan worden en wat verbetering behoeft en op welke wijze dit kan.
Daarnaast is JGZ actief betrokken bij de vorming van lokale coalities in gemeenten. In 2021 is in alle gemeenten een vervolg gegeven aan de lokale coalities. De fase waarin JGZ is aangesloten op lokale coalities is in iedere gemeente anders. In een aantal gemeenten zijn de eerste multidisciplinaire overleggen met geboorte zorg sociaal domein rond kwetsbare zwangeren opgestart. Het feit dat de JGZ-interventies als Voorzorg, Stevig Ouderschap en het Prenataal huisbezoek in nagenoeg alle gemeenten uitvoert geeft een mooie basis aan dit geheel.

Binnen de JGZ van GGD Gelderland-Midden zijn er een aantal interventies te onderscheiden in het kader van Kansrijke Start. Deze kunnen verschillen per gemeente. Het betreft:

- Prenataal huisbezoek door de jeugdverpleegkundige:
  Een laagdrempelig huisbezoek voor aanstaande ouders met specifieke vragen of behoefte aan ondersteuning. Per 1 juli 2022 maakt de wetswijzing Prenataal Huisbezoek het voor alle gemeenten mogelijk het prenataal huisbezoek op vroegtijdig op grotere schaal en tijdig met de juiste ondersteuning met uit te voeren.
- Stevig Ouderschap:
  Een programma dat gericht is op ondersteuning van (aanstaande) ouders met een verhoogd risicoprofiel.
- Voorzorg:
  Een intensief begeleidingsprogramma voor een risicogroep (aanstaande) ouders met een zeer hoog risicoprofiel.
- Samen Starten:
  Geen interventie maar een signaleringsmethodiek voor het vroegtijdig opsporen van psychosociale problemen bij kinderen van 0-4 jaar

Het breed kunnen inzetten van deze interventies in samenwerking met een goede samenwerking in de keten is van wezenlijk belang in relatie tot het programma Kansrijke Start.

Nu Niet Zwanger
Het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) ondersteunt kwetsbare mensen een bewuste keuze te maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger worden. Door actieve begeleiding te bieden, beginnend bij een eerlijk gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie waarbij vanuit hun leefwereld wordt stilgestaan bij hun vragen, behoeften en (on)mogelijkheden. NNZ traint hulpverleners om de NNZ-methodiek onderdeel te laten worden van hun reguliere werk; de inhoudelijk coördinator NNZ is beschikbaar voor opgeschaalde casuïstiek en inzet budget voor anticonceptiemiddel. Nadat in 2019 is begonnen met de uitrol van NNZ in gemeente Arnhem, is Nu Niet Zwanger in de Arnhemse regiogemeenten inmiddels geïmplementeerd en in het tweede kwartaal van 2021 geëvalueerd. In juni 2021 waren 47 organisaties aangesloten bij het netwerk van Nu Niet Zwanger in de regio Arnhem en er zijn 53 aandacht functionarissen. Inmiddels vinden gesprekken plaats tussen de gemeenten in de regio Ede over de aansluiting bij Nu Niet Zwanger. Landelijk wordt gekeken naar een duurzame borging en financiering door gemeenten. Komend jaar vindt besluitvorming plaats over een vervolg in onze regio

2. Uitvoer Rijksvaccinatieprogramma

Vaccineren is vanaf het eerste moment in de COVID-19 crisis geprioriteerd als zorg die door moet gaan. Ook de WHO heeft zich hier sterk over uitgesproken. Belangrijk argument hierbij was dat deze pandemie geen aanleiding mocht zijn om andere infectieziekten weer nieuwe bodem te geven.

Dit betekent in de praktijk dat op de consultatiebureaus alle afspraken met een vaccinatie in ieder geval zijn doorgegaan. Het volledige vaccinatieprogramma is uitgevoerd. Daarmee is de opbouw van basisimmuniteit doorgegaan.

Ook vaccinatiesessie voor de kinderen en jongeren zijn doorgegaan. Vaak was dit een logistieke uitdaging vanwege de COVID-19 beperkingen, en noodzakelijke ruimte.
Ook waren er door besmetting en quarantaine meer afzeggingen dan gebruikelijk. Voor al deze kinderen moet een nieuwe afspraak ingepland worden.
Wat verder meespeelt is de noodzakelijke inzet van ons personeel bij de COVID-19-organisatie, waardoor de planning en verdeling tussen COVID-19-inzet en inzet voor de reguliere vaccinatiesessies soms een puzzel was.
We zijn blij te melden dat dit met grote inzet van alle betrokkenen, uitvoerend medewerkers, logistiek, planning etc. toch steeds gelukt is.

Conclusie is dat de uitbraak van COVID-19 nauwelijks invloed heeft gehad op het aantal kinderen dat is gevaccineerd.

Bijzonder om te vermelden is dat we eind december een specifiek vaccinatiesessie hebben gehad voor kinderen met een medische indicatie, die hun 1e COVID-19 vaccinatie kregen.
Een bijzondere doelgroep, waarbij onze medewerkers met veel enthousiasme hun inzet hebben getoond, juist voor deze kwetsbare kinderen.

De invloed van COVID-19 op de vaccinatiebereidheid van ouders en jongeren is tweeledig. Enerzijds is er een groep ouders die beter het belang van vroegtijdige bescherming tegen infectieziektes ziet. Anderzijds is er een groep die kritisch is, of kritischer wordt, op het belang van vaccineren in het algemeen.

Als JGZ vinden we het belangrijk dat ouders en jongeren onderbouwde en betrouwbare informatie krijgen, op grond waarvan zij zelf hun keus kunnen bepalen.
Helaas is er namelijk ook veel desinformatie.

Uit het jaarlijkse rapport van de RIVM (1-7-2021) blijkt dat de vaccinatiegraad voor het tweede jaar op rij is toegenomen. Dit betreft het jaarverslag van 2020
Vaccinatiegraad tweede jaar op rij toegenomen, HPV met 10 procent | RIVM

Verder heeft de JGZ zich in 2021 voorbereid op 2 belangrijke ontwikkelingen binnen het RVP.
Vanaf 1 januari zal voor elk kind toestemming moeten worden gevraagd en vastgelegd voor de overdracht van de vaccinatiegegevens inclusief persoonsgegevens naar het RIVM. Deze ontwikkeling kost veel extra tijd voor de JGZ. Er zijn echter vooral ook grote zorgen dat deze ontwikkeling mogelijk zal leiden tot kwaliteitsreductie in het individuele vaccinatieprogramma en verminderd inzicht in de vaccinatiegraad. De verwachting is namelijk dat veel ouders deze persoonsgebonden overdracht zullen weigeren. De zorgen zijn bekend bij VWS.

Een tweede ontwikkeling waar de JGZ zich in 2021 op heeft voorbereid is het vaccineren van jongens (10-18 jaar) tegen het HPV-virus en het vervroegen van de leeftijd voor meisjes van 13 naar 10 jaar. Dit leidt in 2022 en 2023 tot een grootschalige inhaalcampagne die voor Gelderland Midden eind februari 2022 van start zal gaan.

3. COVID-19 en inzet JGZ-medewerkers

Vanaf het begin van de pandemie is er een beroep gedaan op inzet van JGZ-medewerkers bij de bestrijding van COVID-19. Omdat ook de JGZ-processen doorgang moeten vinden, is dit na de inzet in de eerste maanden ook weer afgeschaald. Bij de realisatie van de Boostervaccinatie is de JGZ opnieuw actief ingezet in de COVID-19 organisatie. Gedurende de sluiting van de scholen aan het eind van het kalenderjaar is eenieder gevraagd zich een aantal dagen beschikbaar te stellen om elkaar de klus te klaren.

In 2021 is de inzet van het scholenteam vanuit JGZ-medewerkers overgedragen naar de COVID-19 organisatie. Het scholenteam heeft zich verder ontwikkelt en uitgebreid. Gedurende de gehele COVID-19 periode waren zij voor scholen laagdrempelig benaderbaar en is er een continue lijn geweest met de JGZ-medewerkers. Gezamenlijk kan er zo antwoord geven worden op alle vragen die er op scholen leven rond COVID-19. Dit geldt zowel voor het basisonderwijs als voortgezet onderwijs.

4. Flexibilisering van contactmomenten

Zorg op maat!

Dit begrip was al vóór de COVID-19 pandemie een kernbegrip in de JGZ. De COVID-19 pandemie heeft ons echter gedwongen om nog nadrukkelijker dan anders de afweging te maken, samen met ouders en jongeren: Wat heeft deze ouder/ dit kind nodig? Wat is noodzakelijk, op welk moment, en wat kan misschien even uitgesteld worden?

In afstemming met jongeren en ouders sluiten we zo goed mogelijk aan bij vragen en behoeften.

Voor contactmomenten die niet noodzakelijk fysiek moeten plaatsvinden is veel gebruik gemaakt van (beeld)bellen, mailen of chatten. Bijkomend voordeel hierbij is dat deze zorg ook uitgevoerd kan worden door medewerkers die niet ziek zijn, maar wel vanuit huis moeten werken, bijv. vanwege een quarantaine.

PGA

In 2021 zien we een verhoogde instroom van asielzoekers op de bestaande PGA-locaties binnen de VGGM regio. Eveneens zijn er in de tweede helft van 2021 2nieuwe locaties in onze regio geopend om de enorme toeloop te kunnen plaatsen.

In de periode juli – oktober is de locatie Harskamp tijdelijk ingericht om de grote toestroom en doorplaatsing van Afghaanse Vluchtelingen op te vangen.

Voor 2022 wordt een verdere toename in de instroom verwacht dit in de vorm van noodlocaties en een verhoogde taakstelling voor gemeenten. Dit vergt ook voor de GGD, GGD-breed extra inzet op de publieke gezondheidzorg asielzoekers.

Het COA heeft aangekondigd dat zij het voornemen heeft de uitvoering van Gezondheidsbevordering PGA vanaf 2023 aan te besteden. Op 31 december 2022 eindigt het reguliere contract tussen GGD GHOR Nederland en het COA over de uitvoering van PGA, met uitzondering van de uitvoering van het contract JGZ/ PGA. De nieuwe hoofdovereenkomst JGZ/PGA tussen het COA en GGD GHOR Nederland heeft een looptijd van 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2022, plus een optie tot verlenging van tweemaal een periode van 24 maanden. In deze nieuwe hoofdovereenkomst zijn afspraken gemaakt over een nieuwe werkwijze JGZ/PGA. Zo wordt gewerkt met één digitaal dossier voor JGZ/PGA, vindt de bekostiging van de JGZ-dienstverlening deels plaats op basis van geleverde prestaties en is er sprake van een transparante

verantwoordingsstructuur. Deze ontwikkeling van een transparante verantwoordingsstructuur heeft een lange aanloop gehad. Nog steeds wordt er gewerkt met de een verantwoordingstool los van het registratiesysteem.

Samenvattend

De uitvoer van de JGZ is ook in 2021 sterk beïnvloed door COVID-19. De meest noodzakelijke zorg is echter altijd doorgegaan. Daar waar dit niet mogelijk was hebben we gezocht naar andere vormen van contact.

De doorontwikkeling van Kansrijke Start en optimaliseren van de ondersteunende processen in de JGZ, bijv. rond planning van medewerkers, waren belangrijke pijlers in 2021.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken (Strategisch doel)?	Wat wilden we bereiken (Operationeel doel)?	Wat hebben we bereikt in 2021?	Wat is het beoogd (maatschappelijk) effect?
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	Uitgevoerd binnen de beperkingen van COVID-19	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften		
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied van jeugd gezondheidszorg	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	Zo veel mogelijk uitgevoerd, binnen de beperkingen van COVID-19	
Optimale start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	Doorontwikkeling Kansrijke Start/ lokale coalities in alle gemeenten	
Bevorderen gezondheid van ‘nieuwkomers’ in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	Is uitgevoerd	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP	Is uitgevoerd	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau

Behouden en verstevigen van de unieke kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid	Conform afspraken uitgevoerd	Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in sociaal domein versterken	Door COVID-19beperkingen zijn netwerkoverleggen soms niet- of op een andere manier uitgevoerd. Dit heeft invloed op de samenwerking	- Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren - Voorkomen van versnippering van aanbod

1.4.3 Monitoring & Advies

Algemeen

Monitoring en Advies wordt uitgevoerd door het team Onderzoek, Informatie en Advies binnen de GGD, team OIA. Het team doet dit in nauwe samenwerking met de twee andere afdelingen van de GGD en met andere teams binnen VGGM.

De basis van het werk wordt gevormd door de epidemiologische monitoring, een wettelijke taak van gemeenten die bij de GGD'en is belegd. Met behulp van gezondheidsmonitors verzamelt het team informatie over de gezondheid en het welzijn van inwoners. Hiervoor worden vragenlijsten gebruikt. De onderzoeken gebeuren in het hele land op dezelfde wijze.

Met de inzichten van de onderzoeken worden rapportages gemaakt voor de gemeenten. In deze rapportages staat beschreven hoe het gaat met de inwoners. De informatie wordt geduid en waar mogelijk voorzien van aangrijpingspunten om de gezondheid te bevorderen. Voor de duiding wordt gebruik gemaakt van kennis over en zicht op het lokale veld en van kennis over onderzoek en effectieve interventies. Het team bestaat uit drie soorten professionals: epidemiologen/onderzoekers, beleidsadviseurs en gezondheidsbevorderaars. Deze laatste discipline wordt niet vanuit de inwonerbijdrage gefinancierd maar vanuit verschillende subsidiestromen (veelal vanuit het Rijk). Gezondheidsbevordering is in Gelderland-Midden immers in 2006 vrijwel volledig (muv Seksuele Gezondheid) uit de inwonerbijdrage gehaald omdat de activiteiten door de markt zouden kunnen worden uitgevoerd. Dat laatste is echter niet gebeurd, marktpartijen worden niet betaald om de samenhang in een gemeente te verbeteren. Ook is Gelderland-Midden de enige GGD zonder gezondheidsbevordering in de inwonerbijdrage maar maakt het Rijk juist gebruikt van die infrastructuur om projecten als Gezonde School, Rookvrije Generatie en gezondheidsvoorlichting Asielzoekers te faciliteren. Om die reden werken er nu toch drie gezondheidsbevorderaars bij het team OIA.

Ontwikkelingen 2021

2021 was het tweede COVID-19 jaar. Dit bepaalt de focus van OIA. Want de impact van het virus en de maatregelen heeft invloed op de gezondheid en het welzijn van de inwoners. We leveren een belangrijke bijdrage aan de epidemiologische monitoring van het virus en aan het in beeld brengen van de impact. Dit laatste wordt deels landelijk opgezet, de zogenaamde GOR-propositie is in 2021 vastgesteld. GOR is GezondheidsOnderzoek bij Rampen en het GOR programma meet langdurig de impact van deze gezondheidsramp. Hiervoor wordt geld beschikbaar gesteld vanuit het Rijk. Daarnaast initiëren we zelf

onderzoek vanuit de Academische Werkplaats Amphi Integraal Gezondheidsbeleid. Zo is subsidie beschikbaar gekomen voor een langdurig onderzoek naar de impact van COVID-19 bij mensen met een licht verstandelijke beperking of mensen die laaggeletterd zijn. Juist deze groepen worden hard geraakt en hebben veel nadelige gevolgen van alle desinformatie die wordt verspreid. Dit onderzoek gaat niet alleen óver deze groepen, maar wordt heel nadrukkelijk mét hen samen uitgevoerd. Vragenlijsten zijn aangepast en de doelgroep is vertegenwoordigd in de onderzoeksgroep.
Ook leverden de gezondheidsbevorderaars een grote bijdrage aan de COVID-19 preventie, door hun expertise en kennis in te zetten bij het fijnmazig vaccineren en voorlichten en ook door interventies te helpen opzetten en te evalueren. Er konden vanwege de lockdowns wat minder fysieke voorlichtingen voor asielzoekers en statushouders worden uitgevoerd. Wel is heel veel ondersteuning verleend op dit terrein op het gebied van informatieverstrekking aan anderstaligen en de inzet van sleutelpersonen bij de COVID-19 preventie.
Maar er gebeurde nog veel meer. De Gezondheidsmonitor 2020 werd gerapporteerd en verspreid. Met behulp van kenniscafé's, inspritatiesessies en lokale presentaties wordt bijgedragen aan de lokale duiding en het gebruik van de inzichten. Er is samen met JGZ en MZ hard gewerkt aan de thermometer seksuele gezondheid en aan de rapportages over het RijksVaccinatieProgramma.
De Regionale Visie op Publieke Gezondheid is ontwikkeld met de gemeenten en vastgesteld door de bestuurders. Aan de regionale opgaven wordt lokaal en in samenwerking uitvoering gegeven. De twee preventienetwerken in de regio, Community of Care en Preventiecoalitie FoodValley, hebben grote en mooie stappen gemaakt. In Arnhem is de Supranet Community van start gegaan. Gezondheidsbevorderaars, epidemiologen en beleidsadviseurs leverden hier vanuit OIA een bijdrage aan.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2021	Maatschappelijk effect
Het bewaken van de publieke gezondheid ten behoeve van regionaal en lokaal gezondheidsbeleid.	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden dmv Gezondheidsmonitors, panelonderzoeken, verdiepende analyses etc. die gezamenlijk bijdragen aan het inzicht in de gezondheidstoestand van de inwoners van onze gemeenten zodat gemeenten hun lokaal (gezondheids) beleid hiermee kunnen ontwikkelen, onderbouwen en evalueren.	Gezondheidsmonitor 2020 regionaal en lokaal gerapporteerd. 8.614 inwoners tussen 18-65 en 9.067 65-plussers werkten mee. Uitvraag Jeugdmonitor: 2.500 jeugdigen. Uitvraag Kindermonitor: 9.577 ouders 0-12 jarigen. Regionale rapportage Seksuele Gezondheid (met JGZ en MZ) Lokale rapportages RVP (met JGZ en MZ).	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten.

Het met behulp van de monitorresultaten adviseren over regionaal en lokaal gezondheidsbeleid. Health in all policies.	Integraal gezondheidsbeleid stimuleren.	Eén regionale visie op publieke gezondheidszorg in Gelderland-Midden vastgesteld in BOPG.	Meer samenwerking tussen gemeenten en tussen domeinen op het terrein van gezondheid.
	Kennis delen en inspireren	6 kenniscafés/ inspiratiesessies. 6 gemeenten presentaties lokale resultaten Gezondheidsmonitor	Door het delen van kennis en goede voorbeelden en door het bij elkaar brengen van mensen bijdragen aan meer samenwerking.
	Participeren in beide preventienetwerken in de regio GM	Zowel in Coalitie Preventie Food Valley als in Community of Care geparticipeerd op strategisch en tactisch niveau.	Meer en betere samenwerking op het terrein van preventie met diverse organisaties uit zorg, onderwijs en met gemeenten.
Het bevorderen van de publieke gezondheid in Gelderland-Midden en het hierover adviseren.	Uitvoeren gezondheidsbevordering Publieke Gezondheid Asielzoekers en Statushouders	36 voorlichtingen AZC 20 voorlichtingen Statushouders/anderstaligen.	Bijdragen aan betere gezondheidsvaardigheden en daarmee een betere gezondheid van asielzoekers en statushouders.
	Bijdragen aan lokale en regionale netwerken rond leefstijl en preventie.	Betrokken (in meer of mindere mate) bij de 15 preventie akkoorden in GM. Rookvrije generatie in 15 gemeenten. 605 mensen uit GM aangemeld voor Stoptober.	Bijdragen aan samenwerking en verbinden van bestaande initiatieven.
	Scholen adviseren en ondersteunen bij Gezonde School.	Ondersteuning 2020-202116 locaties 2021-2022 19 locaties Relaties & Seksualiteit 15 locaties Extra impuls Rijk: 15 locaties	Kinderen en jongeren zo jong mogelijk kennis laten maken met een gezonde leefstijl op alle gebieden.
Bewaken en bevorderen van de gezondheid in GM i.h.k.v. COVID-19	Inzicht in verloop van de pandemie, duiden van deze inzichten voor interne organisatie en gemeenten.	Geneeskundig beeld (±120x) Epidemiologische duiding 52x Voorbereiding RBT Beantwoording raadsvragen	Interne organisatie en gemeenten hebben een goed beeld van het verloop en kunnen mede dankzij dat

		Ondersteuning beantwoording persvragen	beeld hun beleid maken en uitvoeren.
	Inzicht in de impact van de pandemie en de maatregelen op verschillende groepen en op de samenleving	Factsheets resultaten onderzoek 'impact COVID-19 op laaggeletterden en mensen met een lvb' (met Amphi) Uitvoeren vragenlijstmetingen onder positief getesten over impact Samenwerkingsverband met GGD Amsterdam naar Covid-19 impact Impact op de gezondheid van de jeugd in beeld (met JGZ), Diverse aanvullende analyses studenten naar impact op mentale gezondheid en bij alleenstaanden. Bijdragen aan PSH-proces GM.	De pandemie heeft impact en deze impact zal een lange nasleep hebben. Meteen vanaf het begin starten met het meten en beeld brengen helpt om zo goed mogelijk op deze impact te anticiperen (door de hele maatschappij)
	Bevorderen van COVID-19preventie in de regio	Masterclasses voor de preventiemedewerkers Onderzoeken van effect ingezette interventies in 4 wijken (met landelijke gedragsunit) Opzetten diverse interventies Evalueren van interventies	Bijdragen aan de zichtbaarheid in de wijken. Bijdragen aan het inzetten van effectieve interventies. Het ondersteunen van mensen bij het begrijpen en naleven van de maatregelen en het maken van een weloverwogen keuze t.a.v. vaccinatie.

1.4.4 Wat heeft het programma GGD in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gew. Begr. 2021	Realisatie 2021
7.1 Volksgezondheid				
Jeugdgezondheidszorg	16.040	17.598	17.207	16.349
Algemene gezondheidszorg	20.251	6.286	7.865	7.348
Monitoring en Advies	1.861	1.750	2.163	1.752
Lasten	**38.152**	**25.633**	**27.234**	**25.448**
7.1 Volksgezondheid				
Gemeentelijke bijdrage	18.747	19.267	19.252	19.252
Lokaal aanbod	5.292	5.742	6.527	6.197
Rijksbijdragen	14.374	81	1.161	447
Zorgverzekeraars	0	0	0	0
Overige baten	4.505	4.145	4.739	4.585
Baten	**42.917**	**29.235**	**31.680**	**30.482**
Doorbelasting	-4.880	-3.936	-4.895	-4.854
Resultaat voor bestemming	**-114**	**-335**	**-450**	**179**
Mutatie reserves	114	335	450	24
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**204**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**204**

Het financiële resultaat van het programma GGD is sterk beïnvloed door de COVID-19 bestrijding. Gedurende het jaar zijn minder reguliere taken uitgevoerd en is personeel uitgeleend aan de programma-organisatie COVID-19. Dit leidt tot lagere lasten en lagere opbrengsten lokaal aanbod.

In het resultaat is de compensatie van VWS voor alle meerkosten en minderopbrengsten verwerkt (zie verantwoording in paragraaf 3.8). In de rijksbijdrage van € 447.000 is voor € 350.000 aan compensatie voor inkomstenderving opgenomen. Het resterende resultaat van € 204.000 wordt met name veroorzaakt door het niet besteden van reguliere projectbudgetten.

1.5 Programma Ambulancezorg

1.5.1 Mobiele Zorg

Extra tijdelijke locatie in Ede

Sinds juni 2021 heeft Ambulancezorg G-M de beschikking over een extra locatie in Ede, aan de Argonstraat. Deze locatie ligt meer aan de westkant van Ede. De locatie Argonstraat is in gebruik voor opslag van goederen en voor spreiding van ambulancevoertuigen. Gedurende de dag kan een ambulance op deze locatie staan. Het bereik vanaf deze ambulancelocatie is goed doordat de locatie zo dicht bij de snelweg A30 ligt. De locatie aan de Breelaan blijft de opkomstlocatie waar teams hun dienst starten en eindigen.

Landelijke Meldkamer Samenwerking

De ontwikkelingen van de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) naar Apeldoorn gaan gestaag door. Voor de vijf 'Oostelijke' regio's wordt één nieuwe meldkamer gebouwd in Apeldoorn. De verwachting is dat deze nieuwe meldkamer in 2023 operationeel zal zijn. De meldkamers brandweer, politie en ambulancezorg van vijf regio's worden daar samengevoegd. De meldkamers ambulancezorg van Arnhem en Nijmegen hebben al langer de ambitie uitgesproken om aangesloten te blijven bij lokale zorgpartijen. Daarvoor is het concept zorgcoördinatie ontwikkeld. Ambulancezorg G-M heeft in 2021 geïnvesteerd in de pilot zorgcoördinatie. Verderop leest u daarover meer.

Drukte op de meldkamer

De meldkamers van Arnhem en Nijmegen zijn sinds eind 2019 samengevoegd. Ze werken nu vanaf één locatie in Arnhem. De meldkamer ambulancezorg heeft het in 2021 uitzonderlijk druk gehad. Er was meer telefoonverkeer naar de meldkamer ambulancezorg dan de voorgaande jaren. Met name de 112-lijn werd vaker door burgers gebruikt. Overigens had niet alleen de meldkamer ambulancezorg het erg druk. Ook de huisartsenposten kregen het drukker, zo is te lezen uit het onderstaande artikel:
Huisartsenposten overspoeld met telefoontjes: 'Het is niet meer te behappen' | Home | gelderlander.nl.

Arbeidsmarkt

Ambulancezorg G-M wil het medewerkersbestand voor de meldkamer en rijdende dienst verder uitbreiden. Veel aandacht gaat nu uit naar het werven van medewerkers voor de meldkamer. Daar is de meeste groei mogelijk in het aantal medewerkers. Wel blijkt het heel lastig om de juiste kandidaten te vinden voor functies op de meldkamer. Daarom proberen we ook om verpleegkundigen van de ambulance op te leiden tot meldkamercentralist. Dan krijgen zij een dubbele functie. Tegelijkertijd betekent dat ook dat het aantal ambulanceverpleegkundigen mee zal moeten groeien.

Onderwijsagenda 2021-2026

Vanuit de landelijke ambulancevereniging Ambulancezorg Nederland is samen met de ambulancevoorzieningen en het onderwijs gewerkt aan een 'Onderzoeksagenda 2021-2026'. In de onderzoeksagenda staan onderwerpen waarnaar de ambulancesector en hogescholen onderzoek gaan doen. Professionals uit de hele ambulancesector hebben hierover meegedacht. Met de onderzoeksagenda ligt er voor de komende jaren een plan om voor een aantal grote thema's de ambulancezorg verder te verbeteren.

Opleidingen en onderwijs

Door het COVID-19 kon het onderwijs voor ambulancemedewerkers voor meerdere korte periodes niet doorgaan. Ook voor het onderwijs wilden we het risico op besmetting verkleinen. De noodzakelijke scholingen zijn na een korte pauze weer opgestart. Bovendien is extra tijd gestoken in het aanbieden van online kennisclips en onderwijs. Medewerkers konden daardoor steeds vaker ‘on demand’ onderwijs volgen door video’s te kijken.

AED’s, burgerhulpverlening en first responders

Ambulancezorg Gelderland-Midden maakt zich al jaren hard voor een dekkend netwerk van AED’s en burgerhulpverleners. Burgerhulpverleners zijn essentieel in de eerste hulp voor reanimatiebehoeftige personen. Zij zijn vaak vlak bij een persoon en kunnen starten met reanimeren voordat ambulance, brandweer en/of politie er zijn. Tijdens de reanimatie kunnen zij gebruik maken van een publiek beschikbare defibrillator (AED) om het hartritme van een persoon te herstellen. In 2019 is Ambulancezorg G-M een project gestart om burgerhulpverlening en AED’s in de regio te promoten. Dit project is ook in 2021 verdergegaan. Door contacten te leggen met gemeentes, stichtingen en opleiders is het aantal beschikbare burgerhulpverleners in onze regio nog verder verhoogd. Ook is er meer bewustzijn bij burgers en ondernemers om hun beschikbare AED buiten aan de muur te hangen voor publiek gebruik in nood.

Productie en prestatiecijfers

In 2021 werd in het gebied Gelderland-Midden in 90,4% van alle A1-ritten de aanrijtijd van 15 minuten behaald. Dat is lager dan de A1-prestatie in 2020 (92,1%).

Voor A2-ritten in het werkgebied Gelderland-Midden arriveerde in 2021 95,2% van de A2-ritten binnen 30 minuten bij de patiënt. Dit is een daling van 1,0% ten opzichte van het A2-prestatiecijfer in 2020 (96,2%).

De daling in de prestatie voor A1- en A2-ritten laat niet het volledige beeld zien. Ook in 2021 waren we nog in de greep van het COVID-19 virus. De duur van een ambulancerit nam toe. Dat kwam onder andere doordat medewerkers bij een aantal inzetten nog steeds beschermende kleding moesten dragen, de overdrachten in ziekenhuizen langer duurden door volle spoedeisende hulp afdelingen en intensive care’s, verder gereden moest worden naar andere ziekenhuizen en de ambulance na een COVID-19 inzet weer ontsmet moest worden. Door al deze oorzaken was een ambulance minder snel beschikbaar voor een volgende inzet.

In 2021 was een sterke toename te zien van de vraag naar ambulancezorg. Voor de categorie A1-ritten werden 7,3% meer ritten verreden ten opzichte van 2020. Voor de categorie A2-ritten werden 9,4% meer ritten verreden ten opzichte van 2020. Ambulancezorg G-M ziet een aantal verklaringen voor de hogere vraag naar ambulancezorg. De reguliere zorg werd in het voorjaar van 2021 weer opgestart. Daardoor waren er meer ritten van- en naar ziekenhuizen. Daarnaast kwam het ‘sociale leven’ weer op gang. Onder andere in het verkeer, op sportvelden en bij mensen thuis was er meer vraag naar ambulancezorg.

Belangrijke aantekening is dat het prestatiecijfer voor A1- en A2-ritten geen directe relatie heeft met de kwaliteit van zorg die wordt geleverd door de zorgprofessionals van de Ambulancezorg G-M. De kwaliteit van zorg blijft onverminderd hoog.

Prestatie A1: Regio Gelderland-Midden 2021

Gemeente	#A1-ritten	# A1 <15 min	%A1<15 min
Arnhem	5.084	4.875	95,9%
Barneveld	1.604	1.393	86,8%
Doesburg	365	308	84,4%
Duiven	706	663	93,9%
Ede	2.977	2.746	92,2%
Lingewaard	1.100	944	85,8%
Nijkerk	1.008	833	82,6%
Overbetuwe	1.253	1.097	87,5%
Renkum	952	827	86,9%
Rheden	1.311	1.159	88,4%
Rozendaal	28	26	92,9%
Scherpenzeel	219	185	84,5%
Wageningen	788	714	90,6%
Westervoort	436	410	94,0%
Zevenaar	1.465	1.270	86,7%
Totaal	**19.296**	**17.450**	**90,4%**

Definitieve cijfers inclusief ritten van buurregio's (Gelderland-Zuid, RAVU, Witte Kruis NOG t/m december 2021)

Prestatie A2: Regio Gelderland-Midden 2021

Gemeente	#A2-ritten	#A2 <30 min	%A2 <30 min
Arnhem	3.729	3.580	96,0%
Barneveld	1.108	1.040	93,9%
Doesburg	220	210	95,5%
Duiven	468	450	96,2%
Ede	2.091	2.018	96,5%
Lingewaard	795	738	92,8%
Nijkerk	637	603	94,7%
Overbetuwe	801	768	95,9%
Renkum	743	701	94,3%
Rheden	1.007	949	94,2%
Rozendaal	27	27	100,0%
Scherpenzeel	152	142	93,4%
Wageningen	574	549	95,6%
Westervoort	276	262	94,9%
Zevenaar	966	906	93,8%
Totaal	**13.594**	**12.943**	**95,2%**

Definitieve cijfers inclusief ritten van buurregio's (Gelderland-Zuid, RAVU, Witte Kruis NOG t/m december 2021)

Doelenboom

Nota Goede ambulancezorg	Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd maatschappelijk effect?
	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2021	
Bereikbare en beschikbare zorg	De patiënt kan 24/7 de ambulancedienst bereiken	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg	De meldkamer ambulance-zorg was in 2021 zeer goed bereikbaar. Bij extreme drukte zijn meldingen 'doorgezet' naar andere meldkamers ambulancezorg zodat alsnog snel opvolging kon worden gegeven aan de zorgvraag.	De patiënt zo snel mogelijk naar de juiste zorg leiden.
Bereikbare en beschikbare zorg	De juiste zorg op de juiste plek door de juiste zorgverlener op het juiste moment	In 2025 wendt de patiënt met een acute zorgvraag zich tot het regionale loket voor de acute zorg.	Lees meer over zorgcoördinatie onder 1.5.2 Zorgcoördinatie.	Ongeacht de zorgvraag van een patiënt komt, hij/zij wordt geholpen door de juiste zorgverlener.
Patiënt centraal	De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg	De burger wist de meldkamer ambulancezorg in 2021 veelvuldig te vinden. Het telefoonverkeer 112 nam toe.	De zorgverlening is patiëntgericht.
Veiligheid	Veilige zorgverlening	Leveren van zorg in een veilige werkomgeving	'Veiligheid' gaat over veel onderdelen. Met het NEN-7510 certificaat laat Ambulancezorg G-M dat ze voldoet aan de eisen ten aanzien van informatiebeveiliging. Verwerkte gegevens van patiënten zijn veilig binnen Ambulancezorg G-M. Met scholingen zorgt Ambulancezorg G-M ervoor dat de patiënt tijdens de hulpverlening niet in gevaar kan komen.	Veiligheid patiënt optimaal gewaarborgd.
Professionaliteit en professionele standaard	Leveren van goede ambulancezorg	Ambulancezorg G-M houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor	Door het continueren van digitale en fysieke scholingsmomenten konden medewerkers worden getoetst op hun 'bekwaam- en	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.

		goede ambulancezorg	bevoegdheid'. Op de meldkamer is een nieuw programma in gebruik genomen om te meten hoe goed een melding door de centralist wordt afgehandeld.	
Professionaliteit en professionele standaard / samenwerken	Verantwoorde ambulancezorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing	Werken volgens GGB	Ondanks dat er niet fysiek getraind kon worden, zijn medewerkers wel geschoold gebleven door digitale bijscholing en virtuele oefeningen.	Medewerkers optimaal getraind in het verlenen van grootschalige geneeskundige hulpverlening
Samenwerken	Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector	Knelpunten in acute zorg dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen	De ambulancezorg heeft in 2021 een belangrijke bijdrage geleverd aan de verbinding met de verpleeghuis- en thuiszorgsector. Dat leidde bijvoorbeeld tot het 'nachtnetwerk' verpleegkundige thuiszorg. Daardoor zijn er in de nachturen in (delen van) Gelderland-Midden twee verpleegkundigen beschikbaar voor de thuiszorg. De meldkamer ambulancezorg kan hen bereiken als geen ambulancezorg nodig is, maar wel thuiszorg.	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg

1.5.2 Zorgcoördinatie

Een belangrijke ontwikkeling in de acute zorg en ambulancezorg is de ontwikkeling naar zorg coördinatie. De ambulancezorg zoekt daarbij aansluiting met de zorgpartners om de burger met een dringende zorgvraag op de best mogelijke wijze van passende zorg te voorzien. Op dit moment richt de samenwerking zich vooral op huisartsenposten (), GGZ en in mindere mate ook de thuiszorg. We staan voor een gezamenlijke opgave om de juiste zorg op de juiste plek te leveren en overbelasting van individuele zorgpartijen daarmee te voorkomen. Dat is in het belang van burgers, de betaalbaarheid en beschikbaarheid van zorg. De ambulancezorg organiseert deze ontwikkeling regionaal en dicht bij de ketenpartners in de eigen regio. Tegelijkertijd blijft er een solide verbinding met de LMS-locatie waar de ambulancezorg het 112 proces organiseert. Om ervaring op te doen met coördinatie van zorg hebben Ambulancezorg Nederland, VWS en Zorgverzekeraars Nederland budgetten beschikbaar gesteld om deel te nemen aan pilots zorgcoördinatie.

De pilot zorgcoördinatie

Ambulancezorg Gelderland-Midden, Ambulancezorg Gelderland-Zuid, huisartsenposten Arnhem, Ede, Nijmegen, Tiel en de GGZ-zorginstelling ProPersona hebben de handen ineengeslagen en werken samen aan zorgcoördinatie. Gezamenlijk is in 2019 een aanvraag ingediend om mee te doen aan één van de pilots in Nederland. In april 2020 heeft de pilot groen licht ontvangen. De gezamenlijke pilot van Gelderland-Midden en Zuid is daarmee één van de 10 pilots waar in Nederland momenteel ervaring opgedaan wordt met zorgcoördinatie.

Het groene licht voor het uitvoeren van de pilot viel tegelijk met de COVID-19 crisis. Het opstarten van een pilot en bestrijding van de crisis bleek complex en gaf te veel tijdbelasting. De focus van de deelnemende partijen, die allen werkzaam zijn in de acute zorg, lag vanzelfsprekend op het bestrijden van de crisis. Enkele werkzaamheden van de pilot zorgcoördinatie zijn ‘op de achtergrond’ wel doorgegaan. Hieronder een korte beschrijving van de opzet van de pilot en omschrijving wat er wél uitgevoerd kon worden in 2021.

Het doel van de pilot is om de afstemming en samenwerking tussen de eerdergenoemde partijen te intensiveren. Informatie raadplegen, uitwisselen en delen met elkaar biedt meerwaarde in zorgverlening. Ook andere pilot regio’s hebben behoefte om daar verbeteringen in aan te brengen. De gezamenlijke behoefte heeft geresulteerd in een landelijke aanpak ICT & zorgcoördinatie. Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid hebben een actieve bijdrage geleverd in werkgroepen. Dit heeft ertoe geleid dat in 2021 met de leverancier de eerste overleggen zijn opgestart om gegevens rondom triage en inzet van zorg makkelijker te delen tussen partijen. Dit heeft ertoe geleid dat er voor de MKA centralisten in 2022 mogelijkheden ontstaan om in een vernieuwde applicatie beter berichten uit te wisselen met de collega triagisten van de HAP.

Naast de ICT-ontwikkelingen zijn er bijeenkomsten georganiseerd met het management van de ketenpartners om gezamenlijk over coördinatie van zorg te spreken. Deze gesprekken zijn een eerste aanzet om samen te bepalen welke richting coördinatie van zorg in de regio op kan gaan. De projectorganisatie heeft samen met de ketenpartners gewerkt aan een zestal ‘taakkaarten’ die de praktische implementatie en beproeving moeten ondersteunen.

Het doel is om in 2022 de eerste taakkaarten stapsgewijs te beproeven.

1.5.3 Wat heeft het programma Ambulancezorg in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gew. Begr. 2021	Realisatie 2021
7.1 Volksgezondheid				
Zorgcoördinatie	1.246	1.622	2.297	2.043
Mobiele zorg	20.096	19.296	22.224	21.655
Lasten	**21.342**	**20.918**	**24.522**	**23.698**
7.1 Volksgezondheid				
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0
Rijksbijdragen	177	174	181	185
Zorgverzekeraars	20.797	21.062	23.705	23.861
Overige baten	2.451	1.371	2.316	1.833
Baten	**23.424**	**22.608**	**26.202**	**25.879**
Doorbelasting	-1.692	-1.690	-1.680	-1.648
Resultaat voor bestemming	**390**	**0**	**0**	**533**
Mutatie reserves	-390	0	0	-533
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**

Het resultaat van het programma Ambulancezorg voor resultaatbestemming bedraagt € 533.362 en wordt overeenkomstig wet- en regelgeving toegevoegd aan de reserve voor aanvaardbare kosten.

1.6 Programma Bedrijfsvoering

De sector bedrijfsvoering bestaat uit een drietal afdelingen:

- Control, Inkoop en Financiën
- Informatisering en ICT
- Mens en Organisatie

In 2021 heeft Berenschot een benchmark uitgevoerd op de overhead, waaronder de bedrijfsvoeringsprocessen, van de organisatie. Het resultaat van de benchmark op de personele overhead is de volgende:

Overheadformatie	VGGM	Gemiddeld VR
Directie en management	2,4%	3,1%
Secretariaat	2,3%	2,6%
Bestuurszaken	0,9%	1,4%
HRM	1,4%	2,2%
Financiën & Control	1,5%	2,6%
ICT & Informatie	3,4%	2,9%
Juridische zaken	0,1%	0,2%
Communicatie	0,8%	0,9%
Kwaliteitszorg	0,1%	0,2%
Facilitaire dienst	1,3%	2,1%
Inkoop	0,3%	0,6%
Totaal	**14,4%**	**18,8%**

Hierbij constateert Berenschot eveneens dat Veiligheidsregio's met 18,8% personele overhead gemiddeld genomen krap zijn georganiseerd in vergelijking met 23,9% personele overhead bij publieke uitvoeringsorganisaties. Ten aanzien van de overige kosten (overhead) is VGGM ca 50% goedkoper dan andere regio's.

Een aantal van bovenstaande categorieën kan verklaard worden door gemaakte keuzes in de wijze waarop VGGM is georganiseerd. Zo voert VGGM zelf het (technisch) ICT beheer uit, waar dat bij andere Veiligheidsregio's veelal wordt ingekocht. Anderzijds maakt VGGM grotendeels gebruik van panden en bijbehorende facilitaire dienst van de gemeenten.

Omgerekend naar FTE's heeft VGGM ten opzichte van andere veiligheidsregio's 37 FTE minder ondersteunend personeel in dienst. Dit leidt tot een gemiddeld lagere gemeentelijke bijdrage voor overhead van circa € 3,9 mln ten opzichte van andere regio's.

VGGM realiseert deze lage overhead met een starre inrichting van de bedrijfsvoeringsprocessen en minimale controlerende en adviserende activiteiten. Dit is met name te zien bij HRM en Financiën & Control. Daarmee loopt de organisatie risico's in de uitvoering van haar activiteiten bij maatschappelijke, technologische of wettelijke ontwikkelingen. In de begroting voor 2023 wordt hier nader aandacht aan besteed.

Ontwikkeling dienstverlening

Een organisatie als VGGM staat niet stil. Als de maatschappij verandert, de politiek daarop inspeelt, reageert ook VGGM. De sector bedrijfsvoering merkt dat. Er worden andere vragen gesteld.

- Er is meer behoefte aan een ander soort informatievoorziening, meer duiding van cijfers, inzicht in effecten van ons werk en gegevens, toegankelijke en visueel aantrekkelijke informatie. Informatie naar buiten toe, naar onze bestuurders en ketenpartners maar ook intern
- Veel systemen zijn nog niet voldoende op elkaar afgestemd waardoor handwerk nog steeds nodig is en foutgevoeligheid groot is.
- Het beheren van informatie gebeurt nu op verschillende plekken in de organisatie, er is nog geen sprake van één centraal, toegankelijk archief.
- Onze organisatie werkt veel met privacygevoelige gegevens. Er zijn dan ook veel vragen over het veilig kunnen omgaan met deze gegevens. Dit geeft niet alleen wijzigingen in de systemen maar ook in de werkprocessen.
- De behoefte aan meer mogelijkheden om doelgroepen te kunnen bereiken is groot. We willen goed zichtbaar en vindbaar zijn voor burgers zodat we sneller en beter in contact kunnen komen met onze klanten.
- Medewerkers en teams willen grip hebben op de organisatie van het werk en hun eigen ontwikkeling daarin.

Eind 2019 is een reorganisatie voor de sector bedrijfsvoering gestart. De verandering draagt bij aan de professionalisering van heel VGGM op het gebied van onder andere het verstevigen van het integraal management in de organisatie, het werken vanuit heldere taakstellingen en zelforganisatie. De sector heeft de ambitie om te komen tot een meer integrale advies- en serviceverlening. Dit wordt gedaan door een aantal aanpassingen in de huidige werkwijze en functies. In 2020 is gestart met de implementatie. De personele reorganisatie is vrijwel afgerond, daarnaast zijn verbeterprojecten opgestart. Met name door de COVID19 bestrijding loopt deze projecten langer in de tijd dan vooraf gepland en zullen naar verwachting doorlopen tot 2023.

Verantwoorde werkgever

VGGM is een maatschappelijk verantwoord werkgever. Hier hoort participatief werkgeverschap bij om zoals hulporganisatie een afspiegeling te zijn van de maatschappij. Er zijn 6 mensen met een arbeidsbeperking aan het werk. Doel is om dit aantal uit te breiden de komende jaren daar waar onze functies het toelaten.

Ook VGGM voelt de arbeidsmarktkrapte. Vooral voor de artsen, verpleegkundigen en ICT'ers. Desondanks lukt het redelijk om vacatures in te vullen, al dan niet met tijdelijke inhuur van ZZP-ers. Het duurt soms wel wat langer, maar vooral door het gebruik van sociale media en werving via collega's weten potentiële medewerkers VGGM te vinden. De komende jaren is extra aandacht nodig voor een gerichte arbeidsmarktstrategie.

WNRA

Per 1 januari 2020 is de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) van kracht voor de medewerkers die zijn aangesteld onder de CAO Ambulancezorg. In samenspraak met de vakorganisaties zijn de regelingen aangepast. De medewerkers hebben voorlichting gekregen over de veranderingen. De overige onderdelen van VGGM vallen nog buiten de WNRA vanwege het uitstel dat is verleend voor de veiligheidsregio's.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2021	
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	Een start is gemaakt met het vereenvoudigen en digitaliseren van processtappen en procedures.	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	Inkoopbeleidsplan is nageleefd, met uitzondering van inkopen voor de projectorganisatie COVID19 waar veelal onder dwingende spoed is ingekocht.	
	Duurzaam ondernemen	Bij inkopen is aandacht voor duurzaamheidsaspecten	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	Beschikbare gelden zijn ingezet voor het realiseren van de geplande doelen.	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	Actualisatie van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde reservebeleid is voorzien in 2023	
Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	Het Document Management Systeem en herinrichting van het digitaal archief is vernieuwd. De aanpalende systemen volgen in 2022.	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van informatie-uitwisseling
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	De websites en intranet om zo beleids- en verantwoordingsdocumenten transparanter te maken zijn vernieuwd. Directie en medewerkers van de VGGM onderhielden op ambtelijk en bestuurlijk niveau goede contacten met de gemeenten. De raadsinformatieavonden, netwerkdagen en gesprekken met stakeholders zijn terugkerende initiatieven	

	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	Informatie wordt beschikbaar gesteld conform de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur) De project aanpak "project matig creëren" is verder omarmd.	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en gevarieerd medewerkersbestand	Het personeelsmanagement systeem is verder ingericht, waardoor management o.a. kan sturen op (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers VGGM biedt voor mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt een werkplek.	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd wordt op ontwikkelingen

1.6.1 Wat heeft het programma Bedrijfsvoering in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gew. Begr. 2021	Realisatie 2021
0.4 Overhead				
Bedrijfsvoering	17.590	16.129	19.080	19.492
Lasten	**17.590**	**16.129**	**19.080**	**19.492**
0.4 Overhead				
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0
Rijksbijdragen	-72	45	47	376
Zorgverzekeraars	0	0	0	0
Overige baten	738	435	688	811
Baten	**666**	**481**	**736**	**1.187**
Doorbelasting	16.934	15.449	17.919	18.233
Resultaat voor bestemming	**10**	**-200**	**-425**	**-71**
Mutatie reserves	100	200	425	199
Resultaat na bestemming	**110**	**0**	**0**	**129**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**110**	**0**	**0**	**129**

Het resultaat van het programma Bedrijfsvoering bedraagt € 129.000. Hogere personeelskosten als gevolg van vervanging van reguliere formatie die ingezet wordt binnen de COVID-19 organisatie zijn gedeclareerd bij het Ministerie van VWS. Een ander belangrijk element die een verklaring geeft voor het resultaat zijn uitgestelde investeringen c.q. vertraging in de uitrol van diverse projecten.

2. Paragrafen

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicoprofiel Brandweerzorg

Risico	Beheersmaatregel
Onvoorspelbaarheid financiële consequenties project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Centrum	Reserveren extra financiële middelen voor personele en materiele aanpassingen
Paraatheid brandweer onder druk als gevolg van afnemende beschikbaarheid vrijwilligers en gevolgen invoering WNRA. Een afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers leidt eveneens tot een grotere instroom van nieuwe vrijwilligers. Dit leidt tot hogere opleidingskosten.	Vanuit Brandweer Gelderland-Midden vroegtijdig inspelen op maatschappelijke verandering en landelijke ontwikkelingen van de arbeidsmarkt en het toepassen van een strategische personeelsplanning
Gevolgen 20-jarigenbeleid beroepsbrandweermensen repressieve dienst	Personeelsplanning afstemmen door in-doorstroom en uitstroombeleid
Vergrijzing samenleving en uitbreiding participatiemaatschappij waardoor minder zelfredzame mensen langer zelfstandig wonen	Landelijke gedragsbeïnvloeding risicogroepen, woningcorporaties, verzekeraars, zorgaanbieders e.d., versterken samenwerking met externe partijen en inzet van innovaties die bijdragen aan brandveiligheid
Verscherping milieuregels en invoering milieuzones voor diesel (brandweer)voertuigen met mogelijke versnelde afschrijving wagenpark met bijkomende extra financiële gevolgen	Vroegtijdig anticiperen vanuit investeringsschema en incorporeren in vervangingsschema wagenpark
Beperking capaciteit bluswater vanuit reguliere drinkwatervoorziening door aanpassing waterleidingnetwerk	Aanschaf tankwagens voor borging bluswatercapaciteit brandweer
Extra kosten door afkopen contracten waterleidingbedrijven en verwijderen brandkranen	Vroegtijdig voldoende financiële middelen reserveren. Op de lange termijn reductie kosten onderhoud en beheer brandkranen

Risicoprofiel GGD

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (deskundig) personeel	Wettelijke taken uitvoeren maar geen nieuwe taken uitvoeren Duurzame inzet bevorderen Max. inzetten in opleiden medewerkers Herwaardering van functies
Implementatie nieuwe registratie- en archiefsystemen (organisatiebreed)	Tijdelijke medewerkers inhuren voor ondersteuning bij werkzaamheden tijdens implementatie
Uitval ICT-voorzieningen	Noodplan met laptops

	Overstappen op 2e server
Vervallen of overhevelen naar gemeentefonds van ASG-regeling	Aangesloten blijven op landelijke ontwikkelingen Voldoen aan prestatieafspraken ASG-regeling
Dalende incidentie en op middellange termijn mogelijk onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel (m.n. artsen)	Visie op toekomstbestendige organisatie van TBC opstellen i.s.m. GGD NOG en GGD GLZ
Wmo toezicht wordt niet deels gecontracteerd of onvoldoende afgenomen.	Personeel inzetten op andere soorten toezicht (KO, T&P etc.)
Onduidelijk of er een aanbesteding komt van de Medische arrestantenzorg en of de GGD de zorgverlening behoudt.	ZZP'ers minder of niet meer inzetten (niet bij GGD) Bij daling inkomsten ook daling kosten. Aantrekken nieuw personeel of extra opleiden tot forensisch arts van bestaand personeel.
Ketenpartners komen afspraken niet na op het gebied van voorbereid zijn op rampen en crises	OTO-afspraken ketenpartners Zorgcontinuïteit bij ketenpartners georganiseerd • Evaluatie convenant en werkafspraken met ketenpartners
Onvoldoende capaciteit evenementenadvies	Continuïteit binnen afdeling geborgd.
Evenementadviezen worden niet overgenomen/opgevolgd	Middels een goede relatie met vergunningverlener, gemeenten overtuigen van toepassen advies t.b.v. vergunningverlening.

Risicoprofiel Ambulancezorg

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	• Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers • Ambulancebijstandsplan • Inhuur derden • Efficiënter scholing geven zodat opgeleid personeel beschikbaar wordt in de paraatheid
Sluiting (delen) locaties	• Andere locaties/opkomstplaatsen bepalen in overleg met de brandweer. • Meldkamer: 'fall-back' naar andere regio.
Uitval ICT-voorzieningen	• Meldkamer: Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren.
Wetsverandering, verlichte aanbesteding?	• Sectoraal afstemmen koers wetswijziging. • Vooraf nadenken over inrichting 'verlichte' aanbesteding.
Tekort materialen/middelen	• Tijdelijk overhevelen materiaal naar andere post.

Risicoprofiel Bedrijfsvoering

Risico	Beheersmaatregel
Door omgevingsontwikkelingen wegvallende inkomsten: ontvlechting, teruglopende subsidies e.d.	Sturen op mogelijkheden van taakverbreding, bevorderen employability en flexibiliteit
Uitval ICT en elektriciteit	Uitvoering geven aan beheersmaatregelen uit continuïteitsplan
Onvoldoende (deskundig) personeel	Continue monitoren
Ontoereikend niveau van informatiebeveiliging	• Implementeren van privacy beleid overeenkomstig de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG), het beheren van een privacy register en de medewerkers op een actieve manier bewust maken van de do's en dont's bij het werken met gevoelige persoonsinformatie • Focus houden op het melden van incidenten met lekken van persoonsgegevens volgens de Wet op de datalekken • Vaststellen van een beleidsplan informatiebeveiliging binnen de landelijke norm voor VR's (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en NEN 7510) en uitvoering geven aan de noodzakelijk geachte beheersmaatregelen om de beveiliging van de binnen de organisatie aanwezige informatie te borgen. Dit kan kosten met zich meebrengen, waarvoor geen voorziening in de begroting aanwezig is

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde "kans x effect"-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er en indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren. In het kader van het financiële onderzoek zoals beschreven in hoofdstuk 3 wordt in 2022 dit niveau opnieuw geëvalueerd.

Kengetallen

In overeenstemming met Artikel 26 van de BBV worden hier de voor VGGM van toepassing zijnde kengetallen opgenomen.

	Jaarverslag 2021	Begroting 2021	Jaarverslag 2020
Netto schuldquote	13,5%	1)	16,8%
Solvabiliteitsratio	13,2%	1)	17,6%
Structurele exploitatieruimte	1,1%	1)	2,8%

1) niet berekend in geactualiseerde begroting 2021

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat dan om zaken die regelmatig onderhoud vergen. Binnen VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de gebouwen en inrichting, hulpverleningsvoertuigen en beschermde kleding.

Gebouwen

Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazernes Doorwerth en Harskamp zijn in voorgaande jaren weer terug verkocht aan de betreffende gemeenten. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over het onderhoud.

Voor het pand Groningensingel 1249 heeft de gemeente Arnhem het juridisch eigendom terwijl het economische eigendom bij VGGM berust.

De kazerne aan de Rietgrachtstraat in Arnhem is begin 2016 officieel in gebruik genomen. Het groot onderhoud hiervan ligt bij de gemeente Arnhem.

Aan diverse panden zijn in 2021 kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Hulpverleningsvoertuigen

Beleid is dat het onderhoud ten behoeve van het rijdend brandweermaterieel in belangrijke mate in eigen beheer wordt uitgevoerd. Daarnaast is het onderhoud van de ambulances uitbesteed middels langdurige contracten. Dit geschiedt volgens, in overeenstemming met eigen onderhoudsplanning.

Beschermde kleding

Beschermde kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij eventuele schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar.

2.3 Verbonden partijen

Onder verbonden partijen worden verstaan die partijen waarin VGGM een bestuurlijk en/of financieel belang heeft en waarvoor zij in de realisatie van haar doelstellingen financiële risico's loopt (bedragen in € x 1.000).

Naam	Vestigings-plaats	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Begroting 2021
		1/1/21	31/12/21	1/1/21	31/12/21	
Stichting Publieke Gezondheid Gelderland Midden	Arnhem	226	226	126	138	5.742
Stichting Veilig Thuis Gelderland Midden	Arnhem	725	350	1.606	2.154	6.741
Stichting het Veluws Bosbrandweer Comité (stand betreft jaar 2020)	Apeldoorn	94	94	0	0	72
Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO)[4]	Hattem	2.135	2.288	4.903	5.661	3.435

[4] Het boekjaar van Stichting BOGO loopt van 1 september tot en met 31 augustus. De opgenomen bedragen corresponderen met de jaarrekening over de periode 2020/2021.

Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden

Doelstelling

De activiteiten van Stichting Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken in het kader van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen in de regio Gelderland-Midden.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publiek Gezondheid van VGGM. De volledige kosten van de stichtingen worden jaarlijks doorbelast aan VGGM.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM neemt personele capaciteit af bij deze stichting, waarbij alle kosten bij VGGM in rekening worden gebracht. De risico's van deze stichting komen met name betrekking voort uit personele aangelegenheden.

Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

Doelstelling

In 2017 is onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM de Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden in het leven geroepen. De activiteiten van de stichting bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling als genoemd in de Wmo 2015 voor de regio Gelderland-Midden en voorts het verrichten van al hetgeen daarmede in de ruimste zin verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publiek Gezondheid van VGGM. Voorts heeft VGGM met de stichting een regeling inzake kosten gemene rekening in relatie tot de bedrijfsvoeringsactiviteiten.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. De risico's van deze stichting komen met name voort uit de gevolgen van de nieuwe meldcode en de nieuwe werkwijze zoals van toepassing per 2019 alsmede uit personele aangelegenheden.

Veluwse Bosbrandweer Comité

Doelstelling

De stichting is een samenwerking van 20 gemeenten op de Veluwe met als doestelling het voorkomen en beperken van bos- en natuurbranden op de Veluwe.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting bestaat uit 2 leden. Het stichtingsbestuur benoemt de leden. VGGM heeft één lid in het bestuur.
De stichting heeft een raad van toezicht bestaande uit 2 leden. VGGM heeft één lid in de Raad van Toezicht.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het lid in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM betaalt namens de aangesloten gemeenten een jaarlijkse bijdrage welke gebaseerd is op de begroting. Het risico bestaat dat de werkelijke activiteiten groter zijn dan begroot en aan het einde van het jaar een afrekening plaatsvindt.

Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (Stichting BOGO)

Doelstelling

Het bevorderen van de opleiding, oefening en training van brandweermedewerkers. Hieronder vallen geen commerciële en marktgerichte activiteiten. Stichting BOGO is gevestigd te Hattem.

Bestuurlijk en financieel belang

Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit 9 leden. Het stichtingsbestuur benoemt de bestuursleden. VGGM heeft twee leden in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden van het algemeen bestuur. Na liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende samenwerkingsverbanden.
VGGM staat niet garant voor de eventuele tekorten van Stichting BOGO.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de twee leden in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid en zonder overwegende zeggenschap. VGGM betaalt niet een jaarlijkse bijdrage, maar neemt diensten (cursussen) af. De eventuele onrechtmatige transacties door Stichting BOGO werken niet door naar VGGM.

Overige partijen

Naast bovenstaande verbonden partijen zijn er een aantal andere samenwerkingsverbanden waarin bestuurders of directieleden van VGGM een invloedbepalende functie bekleden. Eveneens worden aan deze samenwerkingsverbanden contributies en/of bijdragen voor gezamenlijke initiatieven voldaan. Het betreffen de volgende verbanden:

- GGD GHOR Nederland, DPG Gelderland Midden is lid van de landelijke DPG-raad
- Ambulancezorg Nederland (AZN), VGGM is lid van deze organisatie en de DPG wordt afgevaardigd naar de ledenvergaderingen.
- Instituut Fysieke Veiligheid. De Voorzitter van het Algemeen Bestuur van VGGM is eveneens bestuurslid van dit samenwerkingsverband voor de Veiligheidsregio's.

Opgemerkt wordt dat dit allemaal onbezoldigde functies betreffen.

2.4 Financiering

Het Algemeen Bestuur heeft op 25 november 2015 een aangepast treasury-statuut vastgesteld.
Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. Op grond van de kapitaalbehoefte heeft VGGM diverse lange termijn leningen afgesloten. Deze lange termijn invulling kent een gespreide looptijd. Deze looptijd sluit aan met de periode dat VGGM-brandweerkazernes in bezit heeft. Deze kazernes zijn overgenomen in het kader van de regionalisering en worden op termijn terug verkocht aan de gemeenten.
Daarnaast is in 2019 een langlopende lening afgesloten van € 15.000.000 met een looptijd van 15 jaar welke zorgt voor een goede basis in de kapitaalbehoefte.

Liquiditeitenbeheer

Onderstaand kasstroomoverzicht geeft inzicht in de in- en uitgaande kasstromen, de financiering en de liquiditeit van VGGM. Daar waar een positief bedrag wordt weergegeven spreekt men van een herkomst (positieve kasstroom), daarentegen is er sprake van een besteding (nadelige kasstroom) waar een negatief bedrag wordt weergegeven.

Kasstroomoverzicht Bedragen x € 1.000	**Realisatie 2021**	**Realisatie 2020**
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	1.730	3.112
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	6.652	6.462
Mutatie reserves	-910	176
Mutatie voorzieningen	-1.753	-1.353
Mutatie vaste passiva	0	0
Verkoop activa (winst/verlies)	-232	-330
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	***5.486***	***8.067***
Mutatie in voorraden	5	12
Mutatie in vorderingen	-1.304	-1.942
Mutatie in vlottende activa	3.225	-4.064
Mutatie in vlottende passiva	20.476	6.017
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	***27.889***	***8.090***
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa*	-8.161	-5.775
Desinvesteringen in materiële vaste activa	232	330
Investeringen in financiële vaste activa	-85	-32
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	***-8.014***	***-5.477***
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossing uit langlopende schulden	-2.046	-2.960
Ontvangsten uit kortlopende schulden	0	4.000
Aflossing uit kortlopende schulden	-4.000	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	***-6.046***	***1.040***
Mutatie liquide middelen	**13.828**	**3.653**
Stand liquide middelen 1/1	8.639	4.986
Stand liquide middelen 31/1	22.467	8.639
Mutatie liquide middelen	**13.828**	**3.653**

*Mutatie onderhanden werk is verantwoord onder “mutatie vlottende activa”

Wet financiering decentrale overheden

In onderstaand overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm van Wet fido.

Kasgeldlimiet Bedragen x € 1.000	**1e kwt**	**2e kwt**	**3e kwt**	**4e kwt**
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	**153.599**	**153.599**	**153.599**	**153.599**
1 Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
in bedrag	12.595	12.595	12.595	12.595
2 Omvang vlottende schuld (+/+)	0	0	0	0
3 Vlottende middelen (-/-)	15.138	24.108	17.869	22.556
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-15.138	-24.108	-17.869	-22.556
Toegestane kasgeldlimiet (1)	12.595	12.595	12.595	12.595
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (1-4)	**27.733**	**36.703**	**30.464**	**35.152**

Op basis van deze toetsing wordt geconcludeerd dat aan de Wet fido wordt voldaan. Indien 2 opeenvolgende kwartalen de limiet wordt overschreden wordt niet aan de Wet fido voldaan.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programma begroting.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het maximale bedrag aan aflossing en herfinanciering bedroeg daardoor in 2021 € 30,7 miljoen. VGGM blijft hier ruimschoots binnen.

Renterisiconorm Bedragen x € 1.000	**2021**
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	**153.599**
Renterisiconorm	
in procenten van de grondslag	20%
in bedrag	30.720
Renteherziening op leningen o/g	0
Aflossingen	2.046
Risicobedrag	**2.046**
in procenten van de begroting	1%
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**28.674**

Financiering
Per november 2019 is bij de BNG een 15-jaar lopende geldlening aangetrokken van € 15.000.000 tegen 0,54%. In bijlage 4 is het verloopoverzicht van de leningenportefeuille opgenomen.

Het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille per ultimo 2021 bedraagt 0,72%.

Renteomslag
De rentelasten worden toegerekend aan de producten door middel van het renteomslag-percentage. Dit percentage is voor 2021 vastgesteld op 0,525%.

Financieringsresultaat
Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de betaalde rente en het totaal van de rente ontvangsten en de doorgerekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat over 2021 bedraagt € 140.248.

3. Jaarrekening

3.1 Balans en toelichting

Voor resultaatbestemming Bedragen x € 1.000	31-dec-21		31-dec-20	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiele vaste activa				
Grond	1.451		1.451	
Gebouwen	6.271		6.404	
Vervoermiddelen	20.712		19.722	
Machines, apparaten en installaties	9.732		9.079	
Onderhanden werk	385		1.266	
		38.551		37.922
Financiële vaste activa				
Waarborgsommen		141		56
Totaal vaste activa		38.692		37.978
Vlottende activa				
Voorraden		36		41
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	1.627		0	
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist	22.448		8.617	
Rekening courant niet financiële instellingen	90		0	
Overige vorderingen	5.734		6.057	
		29.899		14.674
Liquide middelen				
Banksaldi	16		17	
Kas	2		3	
		18		20
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde posten		4.199		6.834
Totaal vlottende activa		34.152		21.570
TOTAAL ACTIVA		**72.844**		**59.547**

Voor resultaatbestemming Bedragen x € 1.000	31-dec-21		31-dec-20	
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	1.453		1.453	
Bestemmingsreserves	6.432		5.319	
Gerealiseerd resultaat	1.730		3.112	
		9.615		9.884
Voorzieningen		5.430		7.184
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar				
Onderhandse leningen	16.402		18.448	
		16.402		18.448
Totaal vaste passiva		31.447		35.516
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige kasgeldleningen	0		4.000	
Overige schulden	10.465		4.029	
		10.465		8.029
Overlopende passiva				
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	16.313		10.371	
Overige vooruitontvangen bedragen	14.618		5.631	
		30.931		16.002
Totaal vlottende passiva		41.396		24.031
TOTAAL PASSIVA		**72.844**		**59.547**

3.2 Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gew. Begr. 2021	Realisatie 2021
Programma Crisisbeheersing	4.356	4.108	4.693	4.346
Programma Brandweerzorg	32.288	36.640	38.200	37.512
Programma GGD	38.152	25.633	27.234	25.448
Programma Ambulancezorg	21.342	20.918	24.522	23.698
Programma Bedrijfsvoering	17.590	16.129	19.080	19.492
Programma COVID-19	0	0	39.870	62.766
Lasten	**113.727**	**103.428**	**153.599**	**173.261**
Gemeentelijke bijdrage	60.733	62.379	62.858	63.991
Lokaal aanbod	5.292	5.742	6.527	6.197
Rijksbijdragen	20.826	6.495	48.747	71.172
Zorgverzekeraars	20.797	21.062	23.705	23.861
Overige baten	9.367	7.015	8.912	8.859
Baten	**117.015**	**102.693**	**150.749**	**174.081**
Doorbelasting	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**3.288**	**-735**	**-2.850**	**820**
Mutatie reserves	-176	735	2.850	910
Resultaat na bestemming	**3.112**	**0**	**0**	**1.730**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**3.112**	**0**	**0**	**1.730**

3.3 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen

Gehanteerd stelsel

De jaarrekening is samengesteld op basis van het "Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten“ (BBV).

Boekjaar en vergelijkende cijfers

Het boekjaar loopt gelijk met het begrotingsjaar en beslaat de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Als vergelijkende cijfers zijn de begroting en geactualiseerde begroting over 2021 en de realisatiecijfers 2020 opgenomen.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in de categorieën: Grond, Gebouwen, Vervoermiddelen, Machines, apparaten en installaties en Onderhanden werk. Waardering vindt plaats tegen historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen die gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur. Bij de waardering is rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Voor de verschillende categorieën van materiële vaste activa gelden verschillende afschrijvingstermijnen. Deze zijn afhankelijk van de te verwachten economische levensduur of externe voorschriften.

De zes kazernes die aan het einde van 2013 van gemeenten door VGGM zijn overgenomen zijn gewaardeerd tegen de overnameprijs en de kapitaallasten zijn afgeleid van de financieringsafspraak met de bank. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over onderhoud, inmiddels is er één kazerne teruggenomen door de betreffende gemeente.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen waarborgsommen in verband met aangegane verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een noodzakelijke geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De voorziening is bepaald aan de hand van een percentage van het openstaande saldo ouder dan negentig dagen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor een in rechte afdwingbare verplichting of een feitelijke verplichting waarbij een grote mate van onzekerheid bestaat over de omvang van het bedrag en tijdstip van afwikkeling. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. de voorzienbare uitgave.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar en langer

De onderhandse leningen zijn opgenomen tegen nominale waarden verminderd met de eventueel gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit kortlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen en overlopende passiva met een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Toerekeningbeginsel

Bij het opstellen van de resultatenrekening is het toerekeningbeginsel gehanteerd:

- De baten en lasten, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel worden verliezen genomen zodra zij voorzienbaar zijn.
- Op grond van het realisatiebeginsel worden (positieve) resultaten pas verantwoord indien deze gerealiseerd zijn.
- Op grond van het matchingbeginsel worden de kosten van een bepaalde activiteit genomen in de periode waarin de opbrengsten van deze activiteit worden verantwoord. Kosten gemaakt voor een opbrengst die pas in een volgende periode wordt gerealiseerd, zijn per balansdatum geactiveerd.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zijn betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsonkosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

3.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Grond	Gebouwen	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Onderhanden werk	Totaal
Aanschafwaarde	1.451	11.113	38.641	16.857	1.266	69.328
Cumulatieve afschrijving	0	4.709	18.919	7.779	0	31.406
Boekwaarde 31-12-2020	1.451	6.404	19.722	9.079	1.266	37.921
Mutatie boekwaarde:						
Activa in aanbouw 2021 naar investeringen	0	0	0	0	-1.266	-1.266
Investeringen	0	281	3.934	3.947	385	8.546
Afschrijvingen	0	-414	-2.944	-3.293	0	-6.652
Desinvestering AW	0	0	-1.874	-1.016	0	-2.889
Desinvestering CA	0	0	1.874	1.016	0	2.889
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
	0	-133	989	654	-880	629
Aanschafwaarde	1.451	11.394	40.701	19.788	385	73.719
Cumulatieve afschrijving	0	5.123	19.989	10.056	0	35.168
Boekwaarde 31-12-2021	**1.451**	**6.271**	**20.712**	**9.732**	**385**	**38.551**

Afschrijvingstermijnen

Gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, renovaties in 25 jaar, semipermanente nieuwbouw in 15 jaar en de inrichtingskosten in 10 jaar.

Afhankelijk van het soort vervoermiddel bedraagt de afschrijvingstermijn 20, 15, 7, 6 of 5 jaar. Inventaris wordt afhankelijk van het betreffende item afgeschreven tussen de 3 (bijvoorbeeld deel-ICT) en 10 jaar (bijvoorbeeld ademlucht apparatuur).

Grond

Betreft de grond van de brandweerkazernes Dieren, Pannerden, Bemmel en Valburg en de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsseloord Arnhem.

Gebouwen

In 2021 zijn er verbouwingen aan een aantal panden uitgevoerd, o.a.:

- Arnhem-Groningensingel (€ 140.100)
- Ede-Breelaan (€ 112.300)

Daarnaast heeft er klein onderhoud plaatsgevonden.

Vervoermiddelen

In 2021 zijn er door de brandweer vijf tankautospuiten met bepakking (1.759k), vier waterwagens (1.207k) en overige materieel (336k) regulier vervangen. Ook zijn er vier ambulances regulier vervangen (493k).

Machines, apparaten en installaties

Geplande vervangingen van ICT-middelen zoals hardware, laptops en smartphones zijn uitgesteld. Wel hebben er in 2021 ICT-vervangingen en uitbreidingen van laptops en smartphones plaatsgevonden ten behoeve van de COVID-19 inzet (1.984k). Daarnaast zijn er vervangingen van brandweerpagers (268k), helmcommunicatie (246k) en bepakking behorend bij de tankautospuiten (649k) gerealiseerd als grootste componenten.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen

De financiële vaste activa bestaat uit 11 gestorte waarborgsommen, in totaliteit €141.000 (2020: € 56.000). In 2021 zijn waarborgsommen gestort ten behoeve van huur (vaccinatie) locaties COVID-19.

Vlottende activa

Voorraden

De totale vaccinvoorraad voor de reizigersspreekuren bedraagt € 36.000 (jaar 2020: € 41.000). De vaccinvoorraad voor de COVID-19 boostercampagne zijn geen economische voorraad van VGGM maar worden beschikbaar gesteld via het Rijk.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen worden conform bbv met ingang van 2021 in de balans afzonderlijk opgenomen onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. Deze balanspost bestaat uit vorderingen op deelnemende gemeenten en zijn onderling afgestemd. In 2020 is deze post verantwoord onder overige vorderingen en in de specificatie toegelicht.

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist

Per december 2013 is VGGM verplicht te Schatkistbankieren bij het Rijk. Het drempelbedrag bedraagt 2,0% van het begrotingstotaal zijnde dan € 3.072.000, hieraan is elk kwartaal voldaan.

Rekening courant niet financiële instellingen

Rekening courant verhouden met niet financiële instellingen worden conform bbv met ingang van 2021 in de balans afzonderlijk opgenomen onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. VGGM heeft een rekening-courantverhouding met de stichting PG, waarop alle verrekeningen in Stichting PG verband plaatsvinden. In 2020 is deze post verantwoord onder overige schulden en in de specificatie toegelicht.

Overige vorderingen

De overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	31-12-2021	31-12-2020
Debiteuren openbaar lichaam	0	1.419
Debiteuren verbonden partijen	180	336
Debiteuren overige	575	315
Debiteuren ambulancezorg	4.979	3.987
Totaal	**5.734**	**6.057**

Vorderingen op openbare lichamen worden conform bbv met ingang van 2021 in de balans afzonderlijk opgenomen onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
Van de openstaande debiteuren staat per 15 02 2021 € 3.288.951 nog open. Grotendeels zijn dit openstaande posten aan Zorgverzekeraars over de facturatie van het ambulancevervoer december 2021.

Liquide middelen

Betreffen de saldi van de bank en kas per balansdatum. De banksaldi zijn direct opeisbaar.
De afzonderlijke debet- en creditposities zijn hierbij in de balans gehandhaafd.

Overlopende activa

De overlopende activa hebben betrekking op nog te factureren en vooruitbetaalde bedragen.

Bedragen x € 1.000	31-12-2021	31-12-2020
Nog te ontvangen bedragen	2.689	4.634
Vooruitbetaalde posten	1.467	1.999
Overige transitoria	43	201
Totaal	**4.199**	**6.834**

De vooruitbetaalde post bestaat grotendeels uit vooruitbetaalde facturen aan crediteuren voor onder andere verzekeringspremies en softwarelicenties.

De in balans opgenomen nog te ontvangen bedragen zijn als volgt te specificeren:

Nog te ontvangen bedragen

Bedragen x € 1.000	31-12-2020	Toevoeging	Besteding	31-12-2021
Ministerie VWS en IenM	442	266	442	266
Diverse gemeenten, maatwerkovereenkomsten	194	1.241	194	1.241
Belastingdienst, BPM/Motorrijtuigenbelasting	143	0	143	0
Diverse overige Nog te ontvangen bedragen	2.356	252	2.356	252
Totaal	**3.136**	**1.759**	**3.136**	**1.759**

Nog te factureren bedragen

Bedragen x € 1.000	31-12-2020	Toevoeging	Besteding	31-12-2021
Deelnemende gemeenten	133	107	133	107
Overige Nog te factureren bedragen	1.366	824	1.366	824
Totaal	**1.499**	**931**	**1.499**	**931**

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2020	Res. Best. 2020	Besteding 2021	Toevoeging 2021	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	1.453	0	0	0	1.453
Algemene reserve	**1.453**	**0**	**0**	**0**	**1.453**
Reserve Aanvaardbare kosten AGM/CPA	1.256	0	0	533	1.789
Reserve Onderhoud kazernes	877	0	-63	0	813
Reserve Activa Brandweer Ede	370	0	-10	0	361
Reserve Arbeidshygiene Brandweer	148	0	-1	0	146
Reserve Informatietechnologie Brandweer	39	0	0	0	39
Reserve Doorontwikkeling JGZ	173	0	0	0	173
Reserve Jeugdgezondheidszorg	884	0	0	0	884
Reserve Onderhoud consultatiebureaus	179	0	-24	0	155
Reserve ICT	192	0	-75	0	117
Reserve Meldkamer Brandweer	500	0	0	0	500
Reserve Reorganisatie Bedrijfsvoering	400	0	0	0	400
Reserve Doorontwikkeling RB	300	0	0	0	300
Reserve Brandweer Ede	0	1.200	-1.200	0	0
Reserve Verdeelsleutels	0	474	0	0	474
Reserve Uitgestelde werkzaamheden BRW / BV	0	350	-70	0	280
Bestemde reserves	**5.319**	**2.024**	**-1.444**	**533**	**6.432**
Nog te bestemmen resultaat	**3.112**	**-2.024**	**-1.088**	**1.730**	**1.730**
Totaal Eigen vermogen	**9.884**	**0**	**-2.532**	**2.264**	**9.616**

Algemene bedrijfsreserve

De algemene bedrijfsreserve wordt gebruikt om exploitatieverschotten en verliezen te compenseren en de risicoparagraaf af te dekken.

Reserve Aanvaardbare kosten AGM en CPA

De financiering van de ambulancezorg geschiedt op basis van aanvaardbare kosten. Overschrijdingen en onderscheidingen in enig jaar dienen te worden afgewikkeld via deze reserves. In 2021 wordt € 533.000 toegevoegd aan de reserve AGM.

Reserve Onderhoud kazernes – gebruikersdeel

Na inventarisatie en op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-jarig meerjarig onderhoudsplan over de diverse brandweerkazernes is in 2017 € 980.340 bestemd voor toekomstig onderhoud door de gebruiker aan de kazernes. In 2021 is € 63.000 (jaar 2020: € 14.000) onttrokken.

Reserve Activa brandweer Ede

Gelijktijdig met de overname van activa in december 2013 van de gemeente Ede is de bestemmingsreserve activa meegekomen. In 2021 is € 10.000 (jaar 2020: 36.000) onttrokken.

Reserve Arbeidshygiëne Brandweer

Bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 is door het algemeen bestuur besloten een budget vrij te maken voor innovatie gericht op het vergroten van de arbeidshygiëne omdat er naast reguliere activiteiten (zoals bijvoorbeeld sneller vervangen van brandweerkleding) ook geëxperimenteerd moet kunnen worden in de repressieve handelswijze.
In 2021 is € 1.000 (jaar 2020: € 50.000) onttrokken van deze reserve zijnde kosten samenhangend met verbetering van de arbeidshygiëne.

Reserve Informatietechnologie rampenbestrijding

In 2006 is € 89.304 vrijgevallen vanuit de voorziening project colocatie. Het budget is bestemd voor het crisis managementsysteem. Dit systeem kon in de afgelopen jaren met specifieke budgetten worden ontwikkeld. In 2021 (jaar 2020: € 0) hebben geen bestedingen aan deze reserve plaatsgevonden.

Reserve Doorontwikkeling JGZ

De jeugdgezondheidszorg staat voor een grote veranderopgave, zowel inhoudelijk als in de bedrijfsvoering. Er wordt geïnvesteerd om de JGZ effectiever en efficiënter te maken.
Op verzoek van portefeuillehouders is budget gereserveerd voor een doorontwikkeling van deze activiteiten en het harmoniseren van de arbeidsvoorwaarden op termijn. In 2021 zijn de lasten voor doorontwikkeling vanuit de exploitatie gefinancierd als ook vertraagd. In 2022 worden de activiteiten met betrekking tot de doorontwikkeling voortgezet, deze zullen voornamelijk betrekking hebben op de doorontwikkeling van het bedrijfsbureau JGZ.

Reserve Jeugdgezondheidszorg

In de bestemming van het resultaat JGZ 0-4 jaar 2016 is budgettaire ruimte opgebouwd voor het overdragen van de medewerkers JGZ 0-4 jaar uit de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar VGGM en de doorontwikkeling van de JGZ € 884.329.
De overdracht van de medewerkers zal via natuurlijk verloop plaats gaan vinden en dat brengt geen aanvullende kosten met zich mee. In 2021 zijn geen lasten voor doorontwikkeling verwerkt door temporisering van de ontwikkelactiviteiten. De doorontwikkeling van de JGZ blijft wel actueel.

Reserve Onderhoud consultatiebureaus

Op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-meerjarig onderhoudsplan over de diverse consultatiebureaus is in het verleden € 250.000 te bestemd voor het gebruikersonderhoud aan de consultatiebureaus tot en met 2027. In 2021 is € 24.000 (jaar 2020: € 47.000) aan deze reserve onttrokken.

Reserve ICT

Komende periode worden een aantal informatiesystemen die samenhangen met de werkplekken ontwikkeld en geïmplementeerd. In 2021 is € 75.000 (jaar 2020: € 0) aan deze reserve onttrokken.

Reserve Meldkamer brandweer 2020-2022

In 2013 is een transitieakkoord gesloten om te komen tot een landelijke meldkamer. In overeenstemming met dit akkoord dragen veiligheidsregio's hun huidige verantwoordelijkheid en het bijbehorende budget inzake de meldkamer over aan het Rijk. In 2018 heeft het Veiligheidsberaad overeenstemming bereikt met de Minister van JenV inzake de budgetoverdracht voor het in stand houden van de meldkamer per 2020. Voor VGGM houdt deze afspraak in dat de Rijksbijdrage met € 547.000 wordt gekort, terwijl de huidige kosten voor het in stand houden van de meldkamer ongeveer € 344.000 bedragen. Ofwel, het budget wordt met 203.000 meer gekort dan de kosten van de bijbehorende activiteiten.
Voor VGGM resteert de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de meldkamertaak voor brandweer en ambulancezorg. De verwachting is dat op de meldkamertaak voor de brandweer een besparing kan worden gerealiseerd door samen te werken met 4 andere veiligheidsregio's in de nieuwe meldkamer Oost-Nederland. Naar verwachting is het resterende budget passend om de taken uit te voeren zodra deze meldkamer is gerealiseerd. In overeenstemming met de planning wordt deze nieuwe meldkamer in 2023 in gebruik genomen. De reserve is bestemd om het verwachte tekort in de tussenliggende periode en de eventuele transitiekosten in 2023/24 te dekken.

Reserve reorganisatie bedrijfsvoering

Om tot een verdere kwaliteitsverbetering van de bedrijfsvoering te komen worden werkwijzen en bijbehorende systemen bij de tijd gebracht. Dit leidt eenmalig tot extra werkzaamheden om deze vernieuwing te realiseren. Dit betreft:

- een (tijdelijke) dubbele invulling van functies om nieuw te bouwen en oud in stand te houden. Deze kosten worden geraamd op € 470.000.
- het implementeren van nieuwe systemen waarvoor incidentele projectkosten worden gemaakt. Deze projectkosten zijn eenmalig en bedragen naar verwachting € 330.000.

In 2020 is uit het resultaat over 2021 voor € 400.000 een bestemmingsreserve bedrijfsvoering gevormd. De reorganisatiekosten zijn vooralsnog beperkt gebleven door een tijdelijke forse versterking van de bedrijfsvoering ten behoeve van de COVID-19 projectorganisatie. Deze tijdelijke versterking kwam ten laste van de rijksbudgetten voor de COVID-19 bestrijding.

Reserve Doorontwikkeling Risicobeheersing

De nieuwe omgevingswet, de energietransitie en andere maatschappelijke en technologische ontwikkelingen hebben gevolgen op de huidige activiteiten van risicobeheersing. Om in te spelen op deze ontwikkelingen verschuift het kader waarbinnen de werkzaamheden van risicobeheersing worden uitgevoerd van "regelgericht" naar "risicogericht."

In 2019 is in beeld gebracht wat dit voor de organisatie en voor de individuele werknemer betekent. De veranderopgave is groot, zowel met betrekking tot expertise als houding en gedrag van medewerkers. Om werkgelegenheid zoveel mogelijk te behouden is een transitiepad opgesteld. Deze transitie gaat gepaard met scholing en tijdelijke capaciteitsuitbreiding. De totale transitiekosten bedragen naar verwachting € 600.000. In 2020 is uit het resultaat 2019 een bestemmingsreserve gevormd voor doorontwikkeling risicobeheersing van € 300.000. De transitiekosten over 2021 zijn ten laste van de exploitatie gebracht. Dat was mogelijk doordat de uitgaven aan opleiding en oefening fors lager uitvielen

dan begroot door maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het COVID-19 virus. De resterende middelen worden gebruikt voor de transitiekosten in 2022 en 2023.

Reserve uitgestelde werkzaamheden 2020

In 2020 heeft VGGM diverse activiteiten niet kunnen uitvoeren als gevolg van COVID-19. Het betreft onder andere specifieke opleidingen en trainingen voor brandweerpersoneel en de implementatie van ICT-systemen. De bijbehorende budgetten zijn hierdoor niet uitgegeven, terwijl uitvoering op (korte) termijn wel noodzakelijk is. Een deel van deze werkzaamheden heeft in 2021 door COVID-19 ook geen doorgang kunnen vinden. In 2021 is € 70.000 aan deze reserve onttrokken.

Reserve Brandweer Ede

In 2021 is uit het resultaat 2020 € 1.200.000 bestemd ten behoeve van de invoering van de 24uurs bezetting van de Post Ede Stad. In 2021 is de € 1.200.000 aan deze reserve onttrokken.

Reserve Brandweer Verdeelsleutels

In 2021 is uit het resultaat 2020 € 474.000 bestemd ten behoeve van de ingroei naar de nieuwe verdeelsleutel voor de bijdrage Veiligheid/brandweer. De ingroei houdt in dat de bijdrage als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel in 2022 niet met meer of minder muteert dan 5% van de bijdrage in 2021. Dit percentage bedraagt voor 2023 25% en voor 2024 30%. Het gevolg van deze afspraak is dat de bijdrage aan gemeenten die minder gaan betalen sneller daalt dan dat de bijdrage van gemeente die meer gaan betalen stijgt. Voor 2022 ontstaat een overschot van € 11.000 en voor 2023 en 2023 een tekort van € 269.000 respectievelijk € 215.000. Middels deze bestemmingsreserve worden de jaarlijkse tekorten / overschotten verrekend.

Voorzieningen

De organisatie beschikt over de navolgende voorzieningen.

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2020	Besteding 2021	Vrijval 2021	Toevoeging 2021	Saldo 31-12-2021
Voorziening Personeelsaangelegenheden	96	-90	-6	112	112
Voorziening PLB -AGM	1.292	-1	0	0	1.291
Voorziening Afbouw BMI	1.122	-561	0	252	813
Voorziening FLO	4.360	-1.354	0	0	3.006
Voorziening Reorganisatie bedrijfsvoering	290	-94	0	0	196
Voorziening KOD	24	-11	0	0	13
Totaal voorzieningen	**7.184**	**-2.111**	**-6**	**364**	**5.430**

Voorziening Personeelsaangelegenheden

Deze voorziening is gevormd om verwachte personeelsaangelegenheden in de komende jaren te kunnen opvangen. Denk hierbij aan werk-naar-werk trajecten, outplacementafspraken en ww-verplichtingen.
De voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten kosten op gebied van wachtgeld en WW-uitkeringen. Per 2021 is deze voorziening geactualiseerd waardoor ongeveer € 90.000 is toegevoegd.

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget - AGM

Deze voorziening volgt uit de CAO-AGM ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan. In 2021 heeft een onttrekking van € 1.000 plaatsgevonden (jaar 2020: € 159.000).

Voorziening Afbouw BMI

De meldkamer van VGGM verwerkt meldingen afkomstig van openbare brandmeldinstallaties. Voor het beheer van de installaties worden aan derden bedragen in rekening gebracht. In overeenstemming met rechtelijke uitspraken kunnen deze bedragen niet volledig meer in rekening worden gebracht. De lagere baten kunnen naar verwachting in de exploitatie worden opgevangen na het samenvoegen van de meldkamers in Oost-Nederland. Deze samenvoeging was voorzien in 2022, maar inmiddels uitgesteld naar het voorjaar van 2023. Voor de verwachte lagere baten tot en met 2023 is een voorziening getroffen.

In 2021 is € 561.000 (2020: € 505.000) onttrokken en € 252.000 toegevoegd om de voorziening weer op peil te brengen als gevolg van de vertraging.

Voorziening FLO

VGGM heeft een verplichting die voortkomt uit ontvangen bijdragen van de gemeente Arnhem met betrekking tot de FLO-uitkering. Deze bijdragen worden in de toekomst besteed aan toekomstige FLO-verplichtingen. De verplichting heeft een langlopend karakter en zal naar verwachting een looptijd hebben tot ongeveer 2046.

Voorziening Reorganisatie bedrijfsvoering

De voorziening reorganisatie is gevormd voor op balansdatum geschatte verplichting tot het in de toekomst door te betalen transitiekosten ten behoeve van personeelsleden die boventallig zijn en naar verwachting niet meer herplaatst kunnen worden binnen de organisatie. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. In 2021 is € 94.000 onttrokken aan de voorziening (jaar 2020: € 206.000).

Voorziening Kring Oostelijke Directeuren/MOA

In 2009 heeft de Kring oostelijke directeuren het beheer van KOD-gelden overgedragen aan VGGM. Conform afspraken zijn de gelden afgewikkeld met de betreffende GGD-en en wordt het restant gebruikt als frictiekosten bij het opheffen van MOA en PGA en benut in de afwikkeling van de implementatiekosten van de PGA. De voorziening is in 2021 gemuteerd met € 11.000 (jaar 2020: € 11.000).

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen

Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. Op grond van de kapitaalbehoefte heeft VGGM diverse lange termijn leningen afgesloten. Deze lange termijn invulling kent een gespreide looptijd. Deze looptijd sluit aan met de periode dat VGGM-brandweerkazernes in bezit heeft. Deze kazernes zijn overgenomen in het kader van de regionalisering en worden op termijn terug verkocht aan de gemeenten. Daarnaast is in 2019 een nieuwe langlopende lening afgesloten van € 15.000.000 met een looptijd van 15 jaar welke zorgt voor een goede basis in de kapitaalbehoefte

In 2021 is € 2.046.000 afgelost (jaar 2020: € 2.960.000). De bijbehorende rentelast bedraagt € 118.183.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Overige kasgeldleningen

In december 2020 is voor drie maanden een kasgeldlening van € 4.000.000 aangetrokken. Deze kasgeldlening is in maart 2021 afgelost. In november 2021 is een kasgeldlening van € 7.500.000 aangetrokken ter overbrugging van de liquiditeitspositie tot het moment van de ontvangst van het voorschot COVID-19 van het Rijk. Deze kasgeldlening is in december 2021 afgelost.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit:

Bedragen x € 1.000	31-12-2021	31-12-2020
Kortlopende schulden	8.818	4.648
Kortlopende schulden overheid	205	171
Nog te verrekenen ambulancezorg	1.442	-753
Rekening-courant Stichting PG	0	-37
Totaal	**10.465**	**4.029**

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de reguliere crediteuren per balansdatum.

Kortlopende schulden overheid

De kortlopende schulden overheid betreffen te betalen bedragen aan de Belastingdienst per balansdatum.

Te verrekenen Ambulancezorg

Vanaf 2016 kent de ambulancezorg één totaalbudget. De tarieven in het gehele land zijn uniform.
De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis in overleg met zorgverzekeraars. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2021 is deze post € 1.442.000 groot en zal conform NZA-beschikkingen worden verrekend met de zorgverzekeraars. Tot en met het jaar 2020 is beschikt.

Overlopende passiva

Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgende begrotingsjaar tot betaling komen

Bedragen x € 1.000	31-12-2020	Toevoeging	Besteding	31-12-2021
Gemeenten	512	621	512	621
Belastingdienst	5.327	5.361	5.327	5.361
Personeel VGGM, salarissen	1.865	2.346	1.865	2.346
Overig	2.666	7.986	2.666	7.986
Totaal	**10.371**	**16.313**	**10.371**	**16.313**

Overige vooruit ontvangen bedragen

De overige vooruit ontvangen post heeft met name betrekking op nog te besteden middelen als ook de al vooruit ontvangen bijdragen 2022 van diverse gemeenten.

Bedragen x € 1.000	31-12-2021	31-12-2020
Nog te besteden middelen	2.703	3.128
Vooruitontvangen middelen gemeenten	11.893	2.457
Overige vooruitontvangen middelen	22	46
Totaal	**14.618**	**5.631**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

VGGM breed

Ten aanzien van de opgebouwde verlofuren is, met uitzondering van de verlofuren bij de ambulancezorg, in de balans is geen post opgenomen voor de vordering van de werknemer op de werkgever. De uren worden niet gekapitaliseerd. Ten behoeve van de verlofuren kan maximaal 80 uur per persoon worden meegenomen naar het volgende kalenderjaar. In totaal is hier een bedrag mee gemoeid van maximaal € 2.400.000.

Huurovereenkomsten

Ten behoeve van de bedrijfsvoering zijn ongeveer 100 meerjarige overeenkomsten gesloten ten behoeve van de ondersteuning van de verschillende activiteiten welke de dienst uitoefent. Dit betreffen contracten op het gebied van inhuur personeel, huur gebouwen, onderhoud gebouwen en materiaal.
De grote contracten zijn:
Huurovereenkomst met de Eusebiusburg bv ten behoeve van het GGD-pand Eusebiusbuitensingel 43 met een looptijd tot 30 juni 2027 en een huurbedrag van circa € 410.000 per jaar.
Met betrekking tot deze overeenkomst is door de BNG op verzoek een bankgarantie afgegeven van € 98.488 zijnde één kwartaal huur.
Huurovereenkomst met de gemeenten Arnhem ten behoeve van het (nieuwe) brandweerpand Rietgrachtstraat 74 met een looptijd tot 2056 tot een bedrag van ongeveer € 1.240.000 per jaar.

Daarnaast zijn er huurovereenkomsten gesloten voor het uitvoeren van COVID-19 activiteiten, deze huurcontracten lopen allemaal af in 2022.

Fiscale aangelegenheden

VGGM en de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden vormen met ingang van 1-1-2015 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

Aansprakelijkheidstelling uitvoering COVID-19 taken

We constateren dat getracht wordt claims te beleggen bij de afzonderlijke GGD-en in relatie tot de door het Rijk opgedragen COVID-19 activiteiten, bijbehorende systemen en middelen. Naar ons oordeel is dit primair de verantwoordelijkheid van het Rijk en niet van de afzonderlijke GGD-en.

Gebeurtenissen na balansdatum

Als gevolg van het meervoudig verlengen van contracten zijn we genoodzaakt om een aantal dienstverbanden gerelateerd aan COVID om te zetten naar vast aanstellingen. Het risico op achterblijvende kosten indien er voor deze medewerkers geen werk meer is bij de GGD is gering aangezien het Ministerie van VWS de meerkosten hiervan voor haar rekening zal nemen

3.5 Toelichting op de baten en lasten

Baten

Gemeentelijke bijdrage	€ x 1.000
Begroting	62.858
Jaarrekening	63.991
Verschil	**1.134**

De meer inkomsten vloeien voort uit een hogere FLO-afwikkeling met medewerkers. In overeenstemming met de regionaliseringsafspraken komen deze lasten voor rekening van de gemeenten waar de betreffende medewerker in dienst was voor de regionalisering. De totale meer inkomsten bedragen € 1.189k v. Deze meer inkomsten worden gedeeltelijk gecompenseerd door een te hoog opgenomen eenmalige bijdrage in de begroting voor Stadspoort Ede van € 55k n.

Lokaal aanbod	€ x 1.000
Begroting	6.527
Jaarrekening	6.197
Verschil	**-330**

De minderinkomsten zijn met name toe te schrijven aan COVID-19:

- Minder inspecties WMO-toezicht, € 23k n
- Minder inspecties Technische hygiënezorg, € 42k n
- Minder activiteiten lokaalaanbod, € 255k n
- Minder activiteiten Wet verplichte ggz € 118k n
- Meer inkomsten huisvesting CB's € 42k v, hier staan hogere lasten tegenover.
- Overige meer activiteiten, € 65k v

Rijksbijdragen	€ x 1.000
Begroting	48.747
Jaarrekening	71.172
Verschil	**22.425**

De meer inkomsten zijn toe te schrijven aan de ontvangsten van VWS voor het uitvoeren van COVID-19 gerelateerde activiteiten (testen, bron- en contactonderzoek, vaccineren). De compensatie van VWS voor alle meerkosten en minderopbrengsten is hierin verwerkt (zie verantwoording in paragraaf 1.1.3).

Zorgverzekeraars	€ x 1.000
Begroting	23.705
Jaarrekening	23.861
Verschil	**156**

In de opgenomen voorlopige afwikkeling met de zorgverzekeraars wordt rekening met de verwachte nacalculatie van werkelijk geleverde paraatheid.

Overige baten	€ x 1.000
Begroting	8.912
Jaarrekening	8.859
Verschil	**-52**

De minder inkomsten zijn o.a. toe te schrijven aan:

- Meer inkomsten vanuit detacheringen, € 78k v
- Opbrengsten vanuit verkoop brandweer- en ambulance materieel € 232k v
- Minder inkomsten reizigersvaccinatie € 158k n, in begroting reeds rekening gehouden met compensatie van VWS.
- Herallocatie FLO budget van overige baten in de begroting naar gemeentelijke bijdrage in de realisatie € 208k n

Lasten

Programma Crisisbeheersing	€ x 1.000
Begroting	5.562
Jaarrekening	5.294
Verschil	**-268**

Het programma Crisisbeheersing laat een voordeel op de lasten zien van € 268k door:

- Lagere personeelskosten van € 132k v door o.a. schaalvoordelen en vertraging invullen vacatures (deels gecompenseerd door hogere kosten externe inleen en een hogere doorbelasting van € 80k n).
- Minder materiele kosten van € 147k v door het niet of minder kunnen oefenen door COVID-19 van € 90k v en een voordeel op diverse materiele budgetten van € 57k v.
- Uitgestelde investeringen, € 67k v.

Programma Brandweerzorg	€ x 1.000
Begroting	48.331
Jaarrekening	47.612
Verschil	**-718**

Het programma Brandweerzorg laat een voordeel op de lasten zien van € 718k door:

- Lagere vrijwilligerskosten, met name door het opschorten van oefeningen door COVID-19, € 716k v.
- Vertraging bij invullen vacatures welke deels gecompenseerd worden door inhuur externe adviseurs € 1.053k v
- Uit een onderzoek is gebleken dat er 5 jaar geen ZVW-afdracht is geweest voor de vrijwilligers van de brandweer. Hiervoor is een éénmalige last inclusief schatting voor het boetebedrag opgenomen van € 1.315k n
- Minder kosten voor studie, opleiden en oefenen door COVID-19, € 958k v
- Meerkosten voor de meldkamer € 551k n
- Uitgestelde investeringen, € 721k v

Programma GGD	€ x 1.000
Begroting	32.130
Jaarrekening	30.303
Verschil	**-1.827**

Het programma GGD laat een voordeel op de lasten zien van € 1.827k door:

- Lagere personeelskosten o.a. voordeel door vacatureruimte, schaalvoordelen, minder reiskosten i.v.m. COVID-19, € 1.604k v
- Lagere materiele kosten, € 143k v
- Uitgestelde investeringen, € 44k v

In dit resultaat is de compensatie van VWS voor alle meerkosten en minderopbrengsten verwerkt (zie verantwoording in paragraaf 1.1.3) De totale declaratie van de GGD over 2021 bedraagt € 349.825 welke binnen het programma GGD als baten worden verantwoord op de regel Rijksbijdragen

Programma Ambulancezorg	€ x 1.000
Begroting	26.202
Jaarrekening	25.345
Verschil	**-857**

In de begroting was rekening gehouden met een hogere personele inzet en deels dubbele dekking van gebied Nijkerk. De opbrengsten worden navenant bijgesteld door de zorgverzekeraars.

Programma Bedrijfsvoering	€ x 1.000
Begroting	19.080
Jaarrekening	19.492
Verschil	**412**

Het programma Bedrijfsvoering laat een nadeel op de lasten zien van € 412k door:

- Vertraging bij invullen vacatures wordt gecompenseerd door kosten externe inleen € 378k n.
- Hogere licentiekosten software, € 434k n
- Phishing incident, € 54k n.
- Uitgestelde investeringen (voornamelijk werkstations), € 440k v
- Overig, € 14k n

3.6 Normering topinkomens

Verwijzend naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) treft u hieronder de bijbehorende specificatie voor VGGM aan:

bedragen x € 1	A Sloftra	H Bril
Functiegegevens	0	0
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.984	139.312
Beloningen betaalbaar op termijn	22.365	22.954
Subtotaal	162.349	162.266
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-46.651	-46.734
Totale bezoldiging	162.349	162.266
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t
Gegevens 2020		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/09 - 31/12
Omvang dienstverband 2020 (in fte)	1,00	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.496	47.516
Beloningen betaalbaar op termijn	20.933	6.903
Totale bezoldiging 2020	157.429	54.419

VGGM verloont deze functionarissen conform CAR/UWO, schaal 17. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen. Onderstaand een overzicht van de bestuurders gedurende 2021.

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer J.J. Luteijn (sinds 1 februari 2021)	wnd. burgemeester van Barneveld
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap	burgemeester van Renkum
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw E. Weststeijn	burgemeester van Rozendaal
De heer E. Klein (tot 7 oktober 2021)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
De heer W. Jaeger (vanaf 7 december 2021)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
De heer G.J.M. van Rumund (tot 1 juni 2021)	burgemeester van Wageningen
De heer F. Vermeulen (vanaf 18 juni 2021)	burgemeester van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar

3.7 Verantwoording is het kader van SISA

In deze SISA-verantwoording wordt zoals gebruikelijk de Brede Doeluitkering Rampen (BDUR) verantwoord, dit jaar ook de COVID-19 Bonusregeling Zorg en de Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A2	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01*					
			€ 6.504.386					
JenV	A12	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A12/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2022 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A12/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2022 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/05*	
			€ 0	Nee	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H11	**Corona Bonusregeling Zorg**	Kenmerk/nummer aanvraag *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/01*	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor bonus *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/02*	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor belastingcomponent *Aard controle n.v.t* *Indicator: H11/03*	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/04*	De totale besteding (t/m jaar T) aan medewerkers netto uitgekeerde bonus van € 1.000 *Aard controle R* *Indicator: H11/05*	De totale besteding (t/m jaar T) aan derden netto uitgekeerde bonus van € 1.000 *Aard controle R* *Indicator: H11/06*
			COBONUS2009961	€ 427.000	€ 339.700	€ 766.700	€ 352.000	€ 31.000
			Zijn de zorgprofessionals die een bonus van aanvrager hebben ontvangen werkzaam geweest in de periode 1 maart tot 1 september 2020 bij de organisatie waarvoor een aanvraag is gedaan (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H11/07*	Voldoen de betalingen (t/m jaar T) aan de inkomenstoets zoals omschreven in de regeling (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H11/08*	Afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan medewerkers netto uitgekeerde bonus (max € 800 per medewerker) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/09*	Afgedragen verschuldigde belasting (t/m jaar) over de aan derden netto uitgekeerde bonus (€ 750 per persoon) *Aard controle R* *Indicator: H11/10*	Overig saldo voor bonus in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H11/11*	Overig saldo voor belastingcomponent in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H11/12*
			Ja	Ja	€ 119.551	€ 23.250	€ 44.000	€ 196.899
			Eventuele toelichting Verplicht als alle of een deel van de bonussen wordt uitgekeerd in het volgende jaar (05 of 06) of als bij 07 of 08 Nee is ingevuld. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/14*				
				Ja				

3.8 Verantwoording 2021 Meerkosten GGD COVID-19

Kostensoort	Opgave kosten
Bron- en contactonderzoek (subtotaal)	**€ 15.365.820**
(optioneel) BCO regulier	
(optioneel) BCO grootschalig risicogericht testen	
Bemonstering (subtotaal)	**€ 16.319.540**
(optioneel) Bemonstering regulier	
(optioneel) Bemonstering grootschatlig risicogericht testen	
COVID-19 vaccinatie	**€ 29.310.426**
Overige Meerkosten	
Infectieziektebestrijding (IZB)	
Tuberculosebestrijding (TBC)	
Medische Milieukunde (MMK)	
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	
Reizigerszorg	
Gezondheidsbevordering (GB)	
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	€ 9.559
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	
Veilig Thuis	
Forensische Zorg (For)	
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	
Overig	€ 2.349.568
Ondersteuning	€ 327.909
Subtotaal	**€ 2.687.035**
Minder inkomsten (verrekend met minder uitgaven)	
Infectieziektebestrijding (IZB)	€ -291.651
Tuberculosebestrijding (TBC)	
Medische Milieukunde (MMK)	
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	
Reizigerszorg	€ 538.052
Gezondheidsbevordering (GB)	
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	€ 103.425
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	
Veilig Thuis	
Forensische Zorg (For)	
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	
Overig	
Ondersteuning	
Subtotaal	**€ 349.825**
(optioneel) Voorschot	**€ -**
(optioneel) Verrekening voorschot	**€ -**
Totale voorlopige uitgaven 2021	**€ 64.032.646**

Noten

i) Onder Overige Meerkosten/Overig zijn de kosten voor Informatielijnen opgenomen.
ii) De kosten van Overige Meerkosten / Ondersteuning vallen uiteen in € 290.500 aan vervangende inhuur, € 32.800 aan uitgestelde werkzaamheden, € 8.900 aan persoonlijke beschermingsmiddelen en € 5.300 aan overige kosten.

3.9 Overige

Resultaatbestemming

Definitieve vaststelling inwonersbijdrage 2021

Op 29 september 2021 heeft het Algemeen Bestuur de gewijzigde Begroting 2021 vastgesteld (opgenomen in de 5-maandsrapportage). De hierin opgenomen inwonersbijdrage is € 14,71 per inwoner, conform de oorspronkelijke Begroting 2021.
In deze Jaarrekening 2021 wordt de inwonersbijdrage conform verantwoord op € 14,71 per inwoner.

Voorgesteld wordt de bijdrage conform vast te stellen.

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat met inachtneming van de incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten bedraagt € 1.730.470 positief.

Voorgesteld wordt dit resultaat conform de eerdere onderstaande beslispunten te bestemmen:

Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	€	2.640.833

Reeds besloten reservemutaties		
Reserve Onderhoud kazernes brandweergebruikersdeel	€	63.439
Reserve Activa Brandweer Ede	€	9.633
Reserve Arbeidshygiëne/innovatie	€	1.404
Reserve Gebruikersonderhoud CB's	€	24.249
Reserve ICT	€	75.000
Reserve Brandweer Ede	€	1.200.000
Reserve Uitgestelde werkzaamheden	€	70.000
Reserve RAK AGM	€	- 533.362
Gerealiseerd resultaat	**€**	**1.730.470**

Voorgesteld wordt het gerealiseerde resultaat van € 1.730.470 in de jaarrekening als onbestemd te verantwoorden en de besluitvorming van de resultaatbestemming samen te laten lopen met de besluitvorming van de bestuursbegroting 2023, waaronder de gewijzigde begroting 2022.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

4. Bijlagen

Bijlage 1 - Inwonersbijdragen per gemeente

De inwonerbijdragen en de gemeentelijke bijdragen is opgenomen in de begroting 2021.

Bijlage 2 - Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020			Gew. Begr. 2021			Begroting 2021			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	66.342	59.494	**6.848**	98.096	91.626	**6.470**	51.842	46.551	**5.291**	119.809	111.912	**7.897**
Crisisbeheersing en brandweer	50.007	36.644	**13.363**	51.917	42.893	**9.024**	50.370	40.748	**9.622**	53.085	41.857	**11.227**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	666	17.590	**16.923-**	736	19.080	**18.344-**	481	16.129	**15.649-**	1.187	19.492	**18.304-**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**117.015**	**113.727**	**3.288**	**150.749**	**153.599**	**-2.850**	**102.693**	**103.428**	**-735**	**174.081**	**173.261**	**820**
Mutatie reserves	-176	0	**-176**	2.850	0	**2.850**	735	0	**735**	910	0	**910**
Resultaat	**116.839**	**113.727**	**3.112**	**153.599**	**153.599**	**0**	**103.428**	**103.428**	**0**	**174.991**	**173.261**	**1.730**

Bijlage 3 - Specificatie ten bate van de nacalculatie Ambulancezorg

De exploitatie van de ambulancezorg is gebaseerd op de budgetafspraken met verzekeraars die zijn vastgelegd in één rekenstaat voor zowel de Ambulancehulpverlening als de meldkamertaak. Op basis van de rekenstaat wordt het nacalculatieformulier ingevuld. In deze nacalculatie zijn onder andere de definitieve loon- en prijsindexen verwerkt. Op basis van deze rekenstaat wordt het budget aanvaardbare kosten vastgesteld.
Hieronder is de voorlopige opbrengstverrekening 2021 opgenomen. Deze verrekening is gebaseerd op het met verzekeraars afgesproken budget 2021 en de verwachtte mutatie hierop op basis van de productie en afspraken. Vooralsnog wordt uitgegaan van een budget van € 24.210.635 voor het vervoer en de meldkamer tezamen. Deze vastgestelde opbrengsten zijn als volgt verantwoord:

Schulden uit hoofde van financieringsoverschot wettelijk budget Ambulancezorg

	t/m 2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-42 0	2 0	-11.899 0	-194.912 0	764.716		557.865
Mutaties boekjaar:							
Nog af te wikkelen met verzekeraars						-373.227	-373.227
Rekenverschillen	0	-2	0	0	0		-2
Mutatie Wettelijke Budget					-53.746		-53.746
Opbrengstverrekening zorgverzekeraars	42	0	11.899	194.912	-710.970	1.875.000	1.370.883
Subtotaal mutatie boekjaar	42	-2	11.899	194.912	-764.716	1.501.773	943.908
Saldo per 31 december	0	0	0	0	0	1.501.773	1.501.773
Beschikkingen opbrengstverrekening NZa	ja	ja	ja	ja	ja	ja	
Stadium van vaststelling NZa:	c	c	c	c	c	b	

a= interne berekening
b= overeenstemming met representerende zorgverzekeraar(s) en/of voorlopige beschikking NZa
c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	764.716
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-1.501.773	-206.853
	-1.501.773	557.863

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Wettelijk budget voor ambulancezorg	24.210.635	21.561.637
Af: werkelijke opbrengsten ambulancezorg	22.708.862	20.796.921
Totaal financieringsverschil	1.501.773	764.716

Vanaf 2015 kent de ambulancezorg één totaalbudget. De tarieven voor het vervoer zijn in het gehele land uniform. Aangezien de opbrengsten uit de facturering niet aansluiten met de financieringsafspraak van de aanvaardbare kosten wordt het verschil direct verrekend met de zorgverzekeraars.
De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd.
In 2021 is de afwikkeling tot en met het jaar 2020 definitief vastgesteld.

Exploitatie Ambulancezorg

Pijler Mobiele zorg

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
7.1 Volksgezondheid			
Personeelskosten	16.070	17.859	16.826
Materiele kosten	2.529	2.237	3.170
Kapitaallasten	1.121	1.725	1.207
Huisvestingskosten	376	403	452
Lasten	**20.096**	**22.224**	**21.655**
7.1 Volksgezondheid			
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0
Rijksbijdragen	63	64	66
Zorgverzekeraars	19.225	21.741	21.835
Overige baten	2.444	1.966	1.735
Baten	**21.732**	**23.771**	**23.635**
Doorbelasting	-1.572	-1.547	-1.512
Resultaat voor bestemming	**64**	**0**	**468**
Mutatie reserves	-64	0	-468
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**

Exploitatie Meldkamer

Pijler Zorgcoördinatie

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
7.1 Volksgezondheid			
Personeelskosten	1.177	1.951	1.965
Materiele kosten	60	346	78
Kapitaallasten	3	0	0
Huisvestingskosten	5	0	0
Lasten	**1.246**	**2.297**	**2.043**
7.1 Volksgezondheid			
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0
Rijksbijdragen	114	117	119
Zorgverzekeraars	1.572	1.964	2.026
Overige baten	6	350	98
Baten	**1.692**	**2.431**	**2.244**
Doorbelasting	-120	-133	-135
Resultaat voor bestemming	**326**	**0**	**66**
Mutatie reserves	-326	0	-66
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**

Bijlage 4 - Overzicht van langlopende leningen ultimo 2021

Leningen Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2020	Aflossingen	Vermeerderingen	Saldo 31-12-2021
BNG 40.108778	2.000	-2.000	0	0
BNG 40.108783	1.143	-37	0	1.106
BNG 40.108784	305	-9	0	296
BNG 40.113329	15.000	0	0	15.000
Totaal	**18.448**	**-2.046**	**0**	**16.402**

De totale rentelast voor het jaar 2021 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 118.183.

Bijlage 5 - Bestuurssamenstelling

Bestuurssamenstelling

Per 31 december 2021

Samenstelling Algemeen Bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Voorzitter:	
De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
Eerste plaatsvervangend voorzitter:	
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Tweede plaatsvervangend voorzitter:	
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Derde plaatsvervangend voorzitter:	
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
Leden:	
De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer J.J. Luteijn (sinds 1 februari 2021)	wnd. burgemeester van Barneveld
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap	burgemeester van Renkum
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw E. Weststeijn	burgemeester van Rozendaal
De heer E. Klein (tot 7 oktober 2021)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
De heer W. Jaeger (vanaf 7 december 2021)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
De heer G.J.M. van Rumund (tot 1 juni 2021)	burgemeester van Wageningen
De heer F. Vermeulen (vanaf 18 juni 2021)	burgemeester van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar
Adviseurs:	
De heer A. Slofstra	directeur brandweer
De heer H. Bril	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Bestuurscommissie Veiligheid en Gezondheid

Voorzitter:	
De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
Eerste plaatsvervangend voorzitter:	
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Tweede plaatsvervangend voorzitter:	
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Derde plaatsvervangend voorzitter:	
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer R. van der Zee	wethouder van Arnhem
De heer J.W.A. van Dijk	burgemeester van Barneveld
De heer P.J.T van Daalen	wethouder van Barneveld
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
De heer A. Slob	wethouder van Lingewaard
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw G. Hofstede	wethouder van Rheden
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
Mevrouw B. van Veldhuizen	wethouder van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
Mevrouw H.C.M. Knuiman	wethouder van Duiven
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
De heer L. Meijer	wethouder van Ede
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
De heer R. Engels	wethouder van Overbetuwe
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
De heer H. Dijksterhuis	wethouder van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap	burgemeester van Renkum
Mevrouw L. Rolink	wethouder van Renkum
Mevrouw E. Weststeijn	burgemeester van Rozendaal
De heer A. Logemann	wethouder van Rozendaal
De heer E. Klein (tot 7 oktober 2021)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
De heer W. Jaeger (vanaf 7 december 2021)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
Mevrouw H.E. van Dijk - van Ommering	wethouder van Scherpenzeel
De heer G.J.M. van Rumund (tot 1 juni 2021)	burgemeester van Wageningen
De heer F. Vermeulen (vanaf 18 juni 2021)	burgemeester van Wageningen
De heer L. Bosland	wethouder van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer H. Breunissen	wethouder van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar
Mevrouw B. Elfrink	wethouder van Zevenaar

Adviseurs:

De heer A. Slofstra	directeur brandweer
De heer H. Bril	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Dagelijks bestuur

Voorzitter:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede

Tweede plaatsvervangend voorzitter:

De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden

Derde plaatsvervangend voorzitter:

De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer R. van der Zee	wethouder van Arnhem
Vanuit de Veluwezoom	
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Vanuit de Liemers	
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
Vanuit de West-Veluwe/Vallei	
De heer P.J.T. van Daalen	wethouder van Barneveld
Vanuit de Over-Betuwe	
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe

Financiële commissie

Voorzitter

De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer R. Engels	wethouder van Overbetuwe
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten in Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 5 juli 2022

Concept-lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
Raadsinformatiebrief Hulp bij het huishouden (25.1)	Voor kennisgeving aannemen.
Raadsinformatiebrief Rekenkamerrapport Rheden WMO en Jeugd (25.2)	Voor kennisgeving aannemen.
Jaarverantwoording kinderopvang (21.2, leesmap 31 mei 2022)	Voor kennisgeving aannemen.
Begroting 2022 Stichting Veluwezoom (21.3, leesmap 31 mei 2022)	Voor kennisgeving aannemen.

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking

Jaarverantwoording Kinderopvang 2021, gemeente Rozendaal

Inleiding
De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan zowel de gemeenteraad (de horizontale toezichthouder), als de Inspectie van het Onderwijs (de interbestuurlijk toezichthouder). Verantwoording richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande jaar.

Ook in 2021 heeft de uitbraak van het coronavirus helaas geleid tot sluiting van voorzieningen. Er was een sluiting aan het begin van het jaar (KDV tot 8 februari gesloten, BSO tot 19 april gesloten) en een sluiting aan het einde van het jaar (BSO vanaf 21 december gesloten). Deze sluitingen zijn, samen met andere maatregelen ter bestrijding van het coronavirus (zoals het advies om zoveel mogelijk thuis te werken), van invloed geweest op de uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang. De Inspectie zal de normen die hiervoor gelden daarom niet onverkort hanteren bij de beoordeling van de taakuitvoering door gemeenten in 2021, maar maatwerk toepassen. Om dit maatwerk mogelijk te maken, is het nodig dat gemeenten in de jaarverantwoording informatie verstrekken over keuzes en afspraken die zij in 2021 met hun GGD hebben gemaakt.

Opbouw
De jaarverantwoording over 2021 bestaat uit drie delen: A, B en C.

- De vragen in deel A zijn bedoeld om een goed beeld te krijgen van de manier waarop en de mate waarin de coronamaatregelen van invloed zijn geweest op de uitvoering van de wettelijke taken in 2021.
- Deel B van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken in 2021.
- Deel C bevat benchmarkgegevens die u kunt gebruiken om de gegevens van uw eigen gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio, en gegevens op landelijk niveau.

DEEL A

Hebben de coronamaatregelen de uitvoering van de wettelijke taken toezicht en handhaving kinderopvang in 2021 beïnvloed?

Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Ja, de coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de GGD de verplichte inspecties niet allemaal of niet volledig heeft kunnen uitvoeren.
- ☐ Ja, de coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de gemeente haar registratietaak (het tijdig afhandelen van aanvragen en het bijhouden van het LRK) en/of haar handhavingstaak niet goed heeft kunnen uitvoeren.
- ☑ Geen van bovenstaande.

DEEL B

De vragen in deel B hebben betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het uitvoeren van de registertaak van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de verplichte onderzoeken door de toezichthouder.
4. Handhavend optreden.

U kunt, indien het de coronasituatie betreft, bij het beantwoorden van de vragen in deel B ook verwijzen naar antwoorden die u in deel A van de vragenlijst heeft gegeven.

1 Criterium Registervoering

Toelichting wettelijke taak

- Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn. Mogelijke tekortkomingen hierin zijn:
- Wijzigingsverzoeken die niet (op tijd) zijn verwerkt;
- Niet correcte aanduiding van het aanbod van gesubsidieerde voorschoolse educatie;
- Het ontbreken van de publicatie van onherroepelijke juridische handhavingsbesluiten (aanwijzing, boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang en exploitatieverbod).

NB: Wijzigingen die de houder niet heeft doorgegeven vallen buiten dit criterium.
NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om het op orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven en/of GIR-Inspecteren.

Verantwoordingsinformatie registervoering

Was het LRK gedurende het jaar 2021 juist, volledig en actueel?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet helemaal

2 Criterium tijdig afgehandelde aanvragen KDV, BSO, GOB, VGO

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen die door de gemeente zijn ontvangen in de periode van 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2021. Voor deze termijn is gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode binnenkomen nog voor 31 december 2021 kunnen worden afgehandeld. Voor het tijdig afhandelen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus ‘geregistreerd’, ‘afgewezen’ of ‘ingetrokken’ hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2021 5 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 5 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100 % van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Dit is niet verplicht.

3 Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

I. Ieder geregistreerd kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, en gastouderbureau moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden.
II. Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang dient voor registratie geïnspecteerd te worden.
III. Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang moet jaarlijks worden geïnspecteerd (de zogenaamde steekproef).

I. Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde en nieuwe KDV, BSO en GOB

De GGD heeft in het jaar 2021 2 van de 2 voorzieningen geïnspecteerd. Dat betekent dat 100% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

II. Verantwoordingsinformatie inspecties nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang

De gemeente heeft in het jaar 2021 bij 5 van de 5 nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang een onderzoek voor registratie laten uitvoeren. Dat betekent dat 100 % van de nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang vóór exploitatie en registratie is geïnspecteerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Dit is niet verplicht.

III. Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang (de zogenaamde steekproef)
Op 1 januari 2021 stonden 3 voorzieningen voor gastouderopvang geregistreerd. Hiervan zijn er 0 in de loop van jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal voorzieningen voor gastouderopvang dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 3.

De gemeente heeft in het jaar 2021 1 voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 33.3% bedraagt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Dit is niet verplicht.

4 Criterium Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Als er sprake is van tekortkomingen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaving. In sommige omstandigheden kan het College van burgemeester en wethouders echter afzien van handhaving. We noemen dit beredeneerd niet handhaven. Voorbeelden van redenen voor beredeneerd niet handhaven zijn: het niet meer in exploitatie zijn van de voorziening, zicht op legalisatie en strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

Maakte uw gemeente gedurende het jaar 2021 gebruik van GIR-Handhaven?

- (●) Ja, tijdens het hele jaar
- ( ) Ja, gedurende een deel van het jaar
- ( ) Nee, wij hebben de GIR in 2021 niet gebruikt

Verantwoordingsinformatie inzet van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een onderzoek tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een herstelaanbod doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkoming voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen op te lossen.
N.B.: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een vervolgactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet van herstelaanbod, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in 2021 door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder handhavingsadvies

Rozendaal 2021	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	176	100%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	0	0%
Tekortkoming hersteld	*0*	*0%*
Tekortkoming niet hersteld	*0*	*0%*
Totaal	**176**	**100%**

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies 'handhaven' geeft, oppakken.

De GGD heeft 4 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 0 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met een handhavingsadvies 0% bedraagt.

Naar aanleiding van de 0 inspectierapporten met handhavingsadvies heeft de gemeente 0 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat % van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Dit is niet verplicht.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaand overzicht geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 0. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere soorten acties inzetten op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Rozendaal 2021	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	0	%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	0	%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	0	%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is geregistreerd	0	%
Totaal	0	**%**

Op de in totaal 0 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente:

- 0 keer een handhavingsactie ingezet,
- 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod,
- 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en
- 0 keer geen handhavingsactie geregistreerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Dit is niet verplicht.

5. Algemene toelichting

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is: het bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan preventieve handhavingsactiviteiten, zoals houderbijeenkomsten, en speciale aandachtspunten in toezicht en handhaving.

Indien gewenst, kunt u hieronder extra informatie toevoegen over de uitvoering van toezicht en handhaving in 2021.

Dit is niet verplicht.

DEEL C

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen	**2021**
Rozendaal	100%
minder dan 5 000 inwoners	100%
GGD-Regio	98.5%
Landelijk	97.1%

Percentage inspectierapporten met advies Handhaven	**2021**
Rozendaal	0%
minder dan 5 000 inwoners	33.3%
GGD-Regio	6.9%
Landelijk	13.1%

Percentage uitvoering inspecties KDV, BSO, GOB	**2021**
Rozendaal	100%
minder dan 5 000 inwoners	100%
GGD-Regio	99.4%
Landelijk	85.4%

Percentage nieuwe VGO geïnspecteerd voor registratie	**2021**
Rozendaal	100%
minder dan 5 000 inwoners	100%
GGD-Regio	100%
Landelijk	99.9%

Steekproefpercentage geregistreerde VGO geïnspecteerd	**2021**
Rozendaal	33.3%
minder dan 5 000 inwoners	40%
GGD-Regio	50.7%
Landelijk	20.1%

Herstelaanbod 2020 en 2021	% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2020	% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2020	% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2021	% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2021
Rozendaal	0%	0%	0%	0%
minder dan 5 000 inwoners	0%	0%	2.6%	2.6%
GGD-Regio	1.5%	1.4%	0.7%	0.6%
Landelijk	1.4%	1.2%	1.2%	1.1%

Handhaving 2021	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is na herstelaanbod	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is (anders dan niet handhaven na herstelaanbod)	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop geen handhavingsactie is geregistreerd
Rozendaal	%	%	%	%
minder dan 5 000 inwoners	0%	0%	0%	100%
GGD-Regio	62.7%	6%	24.6%	7.5%
Landelijk	69.9%	6.7%	19.6%	8%

Aan de gemeenteraad van de gemeente Rozendaal
Postbus 9106
6880 HH Velp

Postbus 18
6990 AA Rheden

Doesburgsedijk 7
6953 AK Dieren

026 497 93 33
info@scholengroepveluwezoom.nl
www.scholengroepveluwezoom.nl
KvK 09161451

datum	**behandeld door**	**onderwerp**
24 maart 2022	Mia Jansen	Begroting 2022 met een meerjaren-perspectief richting 2026

Geachte raad,

Hierbij zend ik u de begroting 2022 met een meerjarenperspectief naar 2026, zoals deze is goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 14 december 2021 en is vastgesteld door het College van Bestuur op 16 december 2021. Tevens is bijgevoegd de jaaragenda 2022.

Ik vertrouw erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

J.E.M. Bruggeman
Voorzitter College van Bestuur

Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst.

Begroting 2022, met een meerjarenperspectief naar 2026

Hannelore Bruggeman
Voorzitter College van Bestuur

Goedkeuring in de Raad van Toezicht op 14 december 2021,
B.T.M. van Waesberghe, voorzitter

Vastgesteld op 16 december 2021
J.E.M. Bruggeman, vz College van Bestuur
Advies van de GMR op de hoofdlijnen d.d. 1 december 2021

Inhoudsopgave

Inleiding 3

Hoofdstuk 1. Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst 5

1.1. Scholengroep Veluwezoom 5
1.2. Onze Koers 6

Hoofdstuk 2. Inhoudelijke planning 2022 9

2.1. Jaaragenda 2022 9

Hoofdstuk 3. Financiële begroting 13

3.1. Bestaande afspraken: het allocatiemodel 13

3.2. Nieuwe bekostigingswijze aanstaande 14

3.3. Treasury, meerjarenonderhoudsplanning en verduurzaming 14

3.4. Begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2022-2026 17

3.5. Leerlingenaantallen en prognoses 19

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2022 met een perspectief naar de komende jaren. De afgelopen twee jaren waren anders dan anders. In deze tijden van crisis en aanpassingen konden we goed profiteren van de samenwerkingscultuur. Onze kernbegrippen lef en experimenteren kwamen goed van pas. Snel leren van wat werkt en wat beter kan. We hebben enorm veel geleerd en samen opgetrokken in deze enerverende jaren: afstandsonderwijs, reageren op allerlei onverwachte gebeurtenissen, nog meer focus op leeropbrengsten en het koesteren van onze netwerkorganisatie. We zijn trots op wat we voor elkaar hebben gekregen. Ook beleidsmatig zijn veel zaken van de jaaragenda 2021 opgepakt. Er zijn ook thema's waar we minder aan toe zijn gekomen. Zoals bijvoorbeeld de beleidsmatige ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC). Wel is bestuurlijk en op scholen intensief samengewerkt met kinderopvangorganisaties en zijn contacten versterkt. Daar profiteren we bij het zetten van de vervolgstappen van.

Alle scholen streven naar leeropbrengsten die minimaal gelijk zijn aan het gemiddelde van vergelijkbare scholen in Nederland. We zijn ons bewust van het feit dat we ook in 2022 een stapje extra zullen moeten zetten om de risico's en effecten van covid bij alle leerlingen te beperken. Daarnaast is landelijk en regionaal overeengekomen dat het onderwijs op basisscholen inclusiever wordt.

Tegen de achtergrond van deze belangrijke ontwikkelingen is deze begroting samen met de schoolleiding ontwikkeld. Directeuren ontwikkelen op schoolniveau de schoolbegrotingen. Leidend zijn daarbij het aantal leerlingen, inhoudelijke ontwikkelingen en actuele uitputtingsoverzichten. In de schoolbegrotingen staan zaken als leermiddelen, opleiding en ontwikkeling, energie en schoonmaak. De format ten behoeve van de toelichting bij de schoolbegroting is bijgevoegd. Op bovenschools niveau liggen bijvoorbeeld de personele kosten en onderhoud.

De inkomsten van deze begroting zijn gebaseerd op het aantal leerlingen op twee peildata. 1 oktober 2020 bepaalt de personele lumpsum voor het schooljaar 2021/2022, en het leerlingenaantal op 1 oktober 2021 bepaalt dat voor het schooljaar 2022/2023. Bovendien is deze laatste peildatum bepalend voor de overige inkomsten voor het kalenderjaar 2022.

In verband met het afbouwen van een deel van onze middelen begroten we de komende vijf jaren circa 200.000 euro negatief. Deze worden ingevuld met behulp van versnellingsvragen waar het belangrijkste kenmerk van is: een incidenteel impuls met structureel effect, passend binnen de strategische plannen. Er is voor gekozen eventuele extra inkomsten in verband met groei niet te begroten maar direct te besteden lopende het jaar. Hierdoor wordt voorkomen dat de algemene reserve toch onbedoeld vergroot.

Bij het vaststellen van de begroting geldt dat mandaat wordt gegeven voor de besteding van de middelen voor het jaar 2022. Het meerjarenperspectief is toegevoegd omdat deze van belang is om te kunnen beoordelen hoe investeringen en verplichtingen doorwerken in de komende jaren. Zo kan vastgesteld worden dat de investeringen van nu, ook in de toekomst gedragen kunnen worden.

In oktober is het document Hoofdlijnen Begroting 2022 met directeuren ontwikkeld en vervolgens besproken in de GMR en het directeuren overleg. In december 2021 heeft de GMR ingestemd met de hoofdlijnen van deze begroting. De Raad van Toezicht wordt goedkeuring gevraagd op de begroting en de bestuurder stelt deze definitief vast. Nadat de begroting is vastgesteld wordt weer een handzame samenvatting gemaakt.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 begint met een korte beschrijving van de organisatie, de identiteit, visie en de ambities uit het koersplan 2019-2023. Vervolgens worden per deeldomein uit het Koersplan de gezamenlijke speerpunten voor 2022 weergegeven: ikjijwij, innoveren en hoge opbrengsten, netwerken en duurzaamheid. Ook wordt kort weergegeven welke extra impulsen we geven aan het onderwijs met behulp van versnellingsvragen.

In hoofdstuk 3 de financiële begroting. Hier wordt ingegaan op de kaders, allocatiemodel, signaleringswaarden, investeringen en de financiële cijfers en kengetallen.

Hannelore Bruggeman,

Voorzitter College van Bestuur

Hoofdstuk 1. Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst

1.1. Scholengroep Veluwezoom

Binnen de Scholengroep Veluwezoom werken de elf openbare basisscholen binnen de gemeenten Rheden en Rozendaal samen aan onze missie: IKJIJWIJ, nieuwsgierig naar de toekomst. Alle scholen hebben een inspirerende ambitieplannen waaraan zij stelselmatig werken aan nog beter onderwijs. Een van onze scholen is een speciale basisschool. In deze begroting staan de scholen met een van hun speerpunten voor 2022 opgenomen.

School	Brinnr.	Plaats
Obs Dorpsschool Rozendaal	04HX	Rozendaal
Ods Daalhuizen	13QE	Velp
Obs De Kameleon	13XP	Velp
Obs Rheder Enk	14EB	Rheden
Obs De Lappendeken	14GV	De Steeg
Obs Koningin Emma	14LZ	Dieren
Obs De Wensvogel	15EI	Dieren
Kindcentrum LeerRijk	15HS	Dieren
Obs De Expeditie	15NB	Dieren
Ods Prinses Margriet	15PP	Spankeren
Sbo 't Sterrenbos	19QL	Dieren

Op de peildatum 1 oktober 2021 telden de scholen 1729 leerlingen. Einde schooljaar zullen dat ongeveer 1820 leerlingen zijn.

Medewerkers werken samen in Onderwijsteams en kenniskringen. Met uitzondering van openbare daltonschool Daalhuizen die door zijn omvang een eigen onderwijsteam vormt, vormen twee scholen samen een onderwijsteam en delen zij een directeur. In onderstaand organogram maken we inzichtelijk hoe de organisatie er uit ziet. De staf is compact, en voor specifieke vragen wordt de staf eventueel aangevuld met externe deskundigheden. Het interne toezicht wordt uitgeoefend door de Raad van Toezicht.

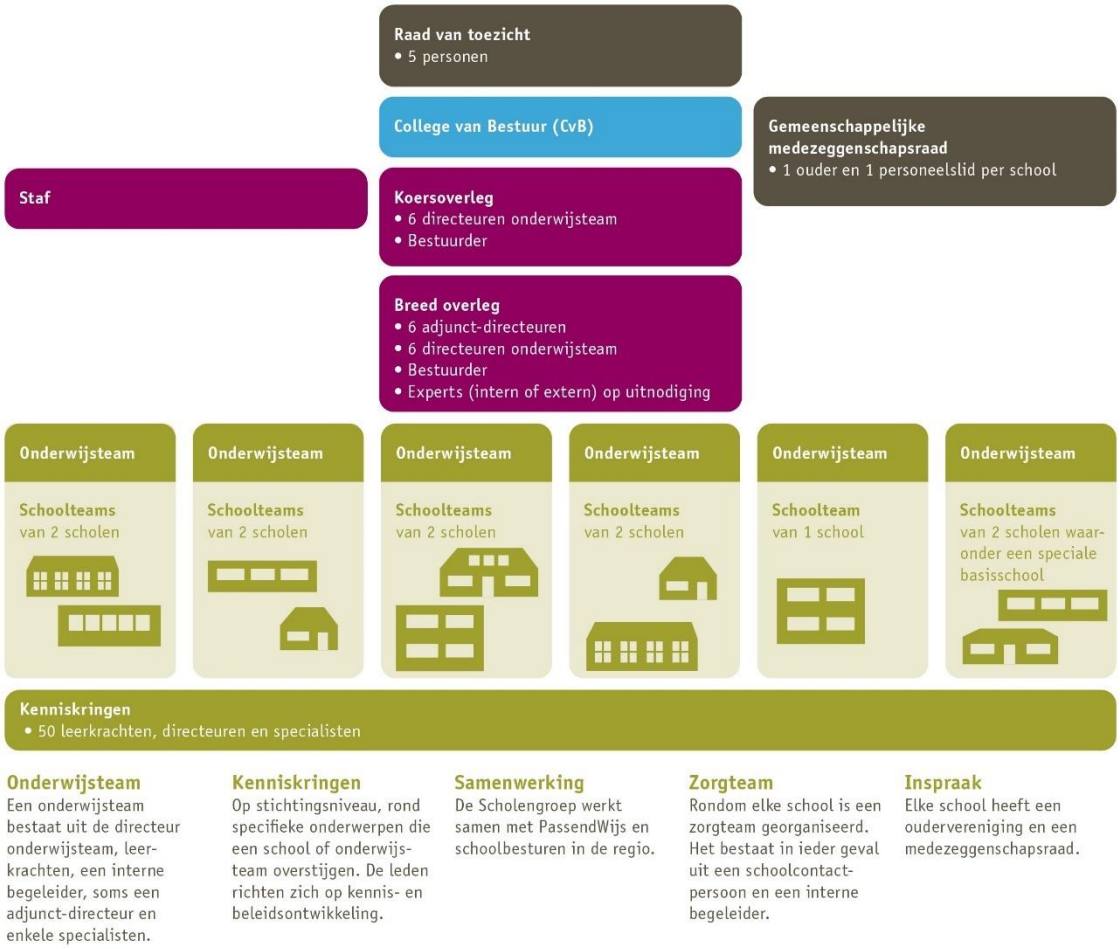

Binnen de Scholengroep werken (op 1 januari 2022) 196 medewerkers, die samen 136,15 FTE invullen. Momenteel is de bezetting als volgt:

- 108 FTE leerkracht (waarvan 70 FTE in functieschaal L10 en 38 FTE in functieschaal L11),
- 5,05 FTE adjunct-directeur,
- 5,4 FTE directeur,
- 16,7 FTE onderwijsondersteunend (inclusief 2,8 FTE staf),
- 1 FTE bestuurder.

1.2. Onze Koers

Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst, is het richtinggevende motto van de Scholengroep. Vanzelfsprekend is deze visie samen met leerlingen, ouders, medewerkers en onze externe stakeholders ontwikkeld. Ikjijwij is ontstaan uit de kernwaarde *van en voor de samenleving* van het openbaar onderwijs. In onze organisatie werken we samen, waarbij groeien door diversiteit;

IK ben nieuwsgierig
Jij bent anders, gelukkig maar
Wij komen samen verder

Nieuwsgierigheid is een motor voor het leren en ontwikkelen. Als je nieuwsgierig bent heb je een open blik, ben je benieuwd naar de ander, naar hoe het zit, wat de volgende stap kan zijn. Vind je de energie en lef om het nog eens te proberen, om op zoek te gaan naar jouw plek in de wereld. Nieuwsgierig naar jezelf, naar je talenten, naar wat jij kunt bijdragen. 'Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst' is een brede voorbereiding op de volgende stap.

Naast het werkelijk kunnen samenwerken en op een uitdagend niveau de basisvakken beheersen vinden wij het belangrijk dat leerlingen kennis hebben om verder te kunnen bouwen en zichzelf leren kennen. In het hart van het onderwijs is de Nieuwsgierigheid: de motor om verder te ontwikkelen.

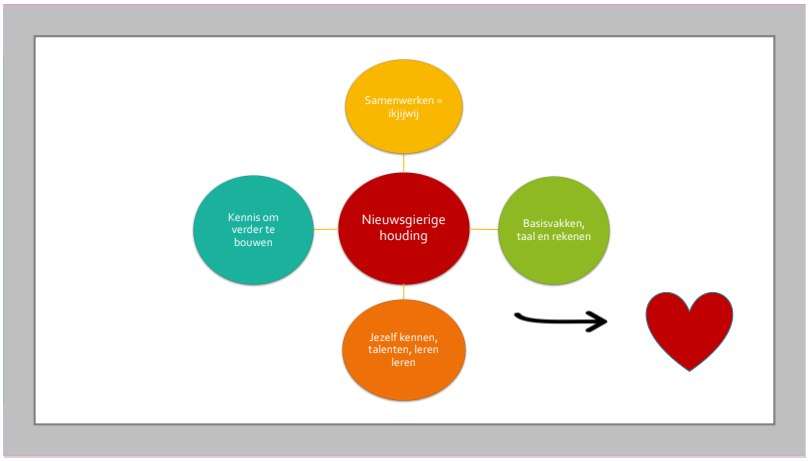

Ambities Scholengroep Veluwezoom 2019-2023 (uit Koersplan 2019)

Op hoofdlijnen hebben we de volgende richtinggevende ambities gesteld:

- Alle scholen van de scholengroep ontwikkelen zich aan de hand van een ambitieplan, passend bij hun omgeving, leerlingen, ouders, en partners. Zij kiezen een helder onderwijsconcept op basis van verfijning van de missie van de Scholengroep Veluwezoom: toekomstbestendig onderwijs, ikjijwij en het versterken van nieuwsgierigheid worden op een eigen manier uitgewerkt en gerealiseerd.

- Het is en blijft een uitdaging de innovatie te verbinden met hoge leerresultaten, ook op de basisvakken. We bieden een rijke leeromgeving, waar afwisselend onderwijs wordt geboden, waar verschillende talenten ontdekt en ontwikkeld worden. We zijn ervan overtuigd dat kinderen goed kunnen leren als we meer leren door doen, meer op maat met behulp van ICT en meer door buiten de klas te leren. Het onderwijs is pas goed als ook de leeropbrengsten op taal en rekenen goed zijn.

- Samenwerken door alle geledingen heen maakt dat we veel en snel beleid ontwikkelen en kunnen innoveren. Verder werken aan de netwerkorganisatie intern en extern: leerlingen, ouders en kenniskringen, gemeenten, passend onderwijs, et cetera. We groeien door het besef dat we steeds meer samen verantwoordelijk (mogen) zijn.

Voor een volledig beeld van de speerpunten per school, de ambitieplannen en het Koersplan, kijk op de website scholengroepveluwezoom.nl.

Koningin Emma

Onze focus ligt dit jaar op leesmotivatie. Leesplezier hangt samen met leesvaardigheid: wie lezen leuk vindt, wordt over het algemeen leesvaardiger. Uit onderzoek op onze school is gebleken dat de vaardigheden van de leerkracht en bepaalde elementen in je les het verschil kunnen maken in leesmotivatie en leesvaardigheid. Dit blijkt ook uit landelijk onderzoek. Die vaardigheden en elementen pakken we nu aan door kritisch te kijken naar onze leeslessen, maar ook door naar een nieuwe methode te zoeken met thema's die leven bij de kinderen, nieuwsgierigheid prikkelen en motiveren om veel te lezen!

Dorpsschool Rozendaal

IKC Dorpsschool Rozendaal gaat zich teambreed richten op het geven van didactisch sterke lessen, waarbij het leerdoel en effectieve instructie centraal staan. Leerlingen die meer aankunnen dan de basisstof, worden uitgedaagd door het aanbieden van verrijkingsstof in de vorm van projecten. Wanneer leerlingen een lesaanbod krijgen dat passend is bij hun onderwijs-behoeften, zal dat ook een positieve uitwerking hebben op hun welzijn en gedrag.
Tevens gaan we aan de slag met de kern-doelen van burgerschap met het doel deze te verankeren en beter zichtbaar te maken in ons onderwijs.

Kindcentrum LeerRijk

Op LeerRijk werken we dit jaar aan ons rekenonderwijs. Er wordt een verdiepingsslag gemaakt in het geven van een goede rekeninstructie. Daarbij worden de rekeninstructies door de leerjaren heen geclusterd. Er worden meerdere malen per jaar kindgesprekken gevoerd, waarin de kinderen hun eigen leerdoel opstellen. Daarnaast volgt het team een training trauma sensitief lesgeven, om zo beter aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van onze leerlingen. Door het opzetten van doorlopende leerlijn burgerschap en een leerlingraad willen we onze leerlingen actief betrekken bij hun eigen onderwijsproces.

Hoofdstuk 2. Inhoudelijke planning 2022.

Scholen werken aan hun eigen sprankelende ambitieplannen die in 2019 zijn vastgesteld. Deze zijn ontwikkeld vanuit onze gezamenlijke visie: ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst.

De schoolbegrotingen vloeien voort uit deze plannen en zijn ontwikkeld aan de hand van een afgesproken format die in de bijlage van dit document is terug te vinden. Met behulp van deze tool kunnen schoolleiders de ontwikkelstappen van hun school/scholen doelgericht formuleren. Eventuele versnellingsvragen ter stimulering van de schoolontwikkeling, zijn als onderdeel opgenomen in de schoolbegroting. De schoolbegrotingen worden met de eigen medezeggenschaps-raden besproken.

In dit hoofdstuk wordt met name ingezoomd op de gezamenlijke agenda.

2.1. Jaaragenda 2022

Op onze gezamenlijke agenda staan de volgende punten:

Identiteit: Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst.

- Inspirerende openbare onderwijsweek op alle basisscholen met het thema "ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst van de wereld"
- Versterken van de dialoog met stakeholders. Onze activiteiten en ons profiel meer uitdragen om zodoende onze omgeving meer uit te nodigen bij te dragen.
- Elke school heeft geregeld overleg met leerlingen, zoals bijvoorbeeld in een ikjijwijraad, over schoolontwikkeling
- De visie Ikjijwij heeft veel raakvlakken met de nieuwe wetgeving in relatie tot Burgerschapszin. De implementatie wordt onderdeel van de zelfevaluaties.
- Oriënteren op een meer interactievere wijze van tevredenheidspeilingen.
- Verantwoording en dialoog in- en extern versterken

Innoveren en hoge opbrengsten

- Reviewteam bezoekt elke school en onderzoekt een leerlingenbelofte van de school
- Overstappen op een nieuw leerlingvolgsysteem: Leerling in Beeld
- Samenwerken op de Zeven Werelden van Techniek
- Extra impuls voor bewegingsonderwijs in het kader van een subsidie
- Onderwijs wordt de komende jaren inclusiever, we starten een nieuwe kenniskring. "Elk kind blijft op de school van keuze." De verwijzingscijfers zijn voor een diverse organisatie zoals wij zijn prima. Als we nog een extra stap richting deze focus van het samenwerkingsverband willen zetten is het van belang op dit thema nog meer samen te werken.
- Doorontwikkelen van de Zelfevaluaties en versnellen leergroei met behulp van onderbouwde interventies. Externe expertise hierbij inzetten.
- Verder aanpakken van onderwijsachterstanden die ontstaan of versterkt zijn door de Corona-crisis. Op scholen wordt hier hard aan gewerkt door nog meer focus op leerdoelen te hebben. De digitale school ondersteunt leerlingen en op vier van onze scholen wordt gewerkt met een verlengde schooldag. Ook werken we samen met organisaties zoals het cultuur- en sportbedrijf om deze verlengde schooldagen in te vullen. Onderwijsdoelen staan centraal. We houden scherp in de gaten welke leerlingen door een gebrek aan onderwijstijd het risico lopen lager uit te stromen in het voortgezet onderwijs. Door onze extra inspanningen en de samenwerking met het VO richten we ons op het voorkomen van dit verlies aan talent.

Samenwerken en netwerken

- Oriënteren op de samenwerking met de PABO om het Samen opleiden te realiseren
- Bestuurlijke samenwerking met PCBO Rheden: in miniconferenties elkaar beter leren kennen
- Scholen werken samen met kinderopvangorganisaties. Alle scholen werken toe naar een integrale aansturing op inhoudelijke samenwerking en personeelsbeleid. Doel is de in ontwikkeling zijnde IKC-vorming binnen de komende twee jaar te realiseren.
- Passend Onderwijs, het regioplan: focus op meer inclusiever onderwijs
- Doorstroomprojecten naar het voortgezet onderwijs met het Rhedens en PCBO
- Samen met de gemeente: kansengelijkheid bevorderen, huisvestingsplanning toekomstbestendig
- Jaarlijkse politieke bijeenkomst met de gemeenten Rheden en Rozendaal
- Kenniskringen verhelderen en doorontwikkelen: werkwijze als onderzoekskring en HRM-aspecten.

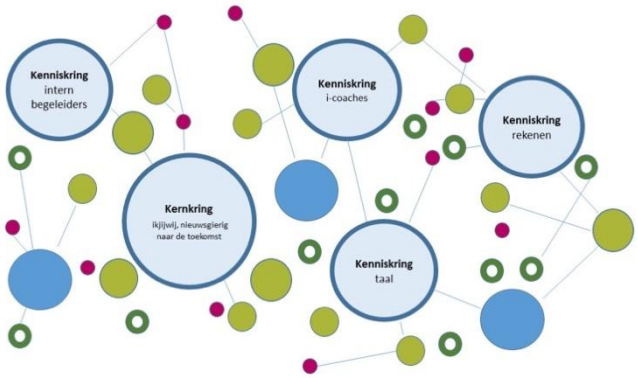

Schematische weergave van onze netwerkorganisatie

- Nieuwe kenniskring(en) organiseren

Ontwikkeling

- Wat de visie Ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst betekent voor onze medewerkers is vertaald in de profielen van leerkrachten L10 en L11. Deze worden als ontwikkelperspectief opgenomen in de digitale gesprekkencyclus
- Verbeteren/verbreden werkverdelingsplannen in de schoolteams. Ook vakleerkrachten en het onderwijsondersteunend personeel hierin goed meenemen
- Scholengroep Academie en samenwerken met de PABO
- Schoolleiders opleiding en herregistratie
- Medewerkers vinden en binden, creatief op de arbeidsmarkt, werking van het onboarding-programma. Hoe verwelkomen we medewerkers en worden zij goed begeleid. Zien we verbeterkansen?
- Start van eigen risicodragerschap bij ziektevervanging

Onderwijshuisvesting, planning en control en verduurzaming

- Ontwikkelen van de IHP samen met andere schoolbesturen en gemeente Rheden en de nieuwe voorziening Onderhoud in ontwikkeling
- Onderwijskundige aanpassingen in de scholen, de tweede ronde
- Meubilair van centraal naar decentraal?
- Investeren in zonnepanelen
- Goed monitoren van alle aanvullende budgetten
- Ontvlechten twee gebouwen met de gemeente Rheden
- Voorbereiden op de nieuwe bekostiging en aanpassen werkprocessen

Duurzaamheid

- Zonnepanelen en verduurzamingsmaatregelen
- Stimuleren van projecten in de scholen
- Ontwikkeling Integraal huisvestingsplan i.s.m. gemeente Rheden.

Versnellingsvragen 2022

Zoals eerder beschreven loopt de jaarlijkse afbouw van een deel van het eigen vermogen aan de hand van versnellingsvragen. Een versnellingsvraag heeft als kenmerk dat het een incidentele interventie is met een structureel effect.

Voor alle genoemde versnellingsvragen geldt dat deze nader uitgewerkt moeten worden alvorens ook feitelijk tot realiseren wordt overgegaan. De versnellingsvragen waar in begroting 2022 budget voor wordt vrijgemaakt zijn als volgt:

- Teamscholing voor diverse onderwijsteams (€ 14.000).
- Aanschaf en training diverse methodes (€ 13.500).
- Aanvullende formatie (2 fte) beschikbaar stellen vanaf 1 januari 2022, inhoudelijk verder in te vullen tijdens de formatieplanning (€ 140.000).

't Sterrenbos: onvoorwaardelijk samen, kinderen stralen!

Op 't Sterrenbos werken wij in units. Binnen deze unit krijgen onze kinderen ondersteuning, stimulatie en verrijking van deskundige en bevlogen professionals. We bieden onderwijs en ondersteuning op maat afgestemd op het tempo van het kind. En daarnaast bieden wij als 't Sterrenbos volledig de ruimte om talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Pr. Margriet

Op de Margrietschool werken wij met een Skillslab. Hier kunnen kinderen hun eigen talenten ontdekken en benutten, terwijl verschillende technieken de revue passeren. Op die manier willen we kinderen laten kennismaken met een rijk aanbod aan skills. Daarnaast worden kinderen steeds meer eigenaar van hun eigen leerproces. We draaien een pilot met leergesprekken met kinderen. Ook werken we eind 2022 toe naar een compleet digitaal portfolio waarin zowel leerkrachten als kinderen verslag doen van hun vorderingen.

Rheder Enk

Bij de Rheder Enk sluiten wij met ons onderwijsaanbod aan bij de zeer diverse onderwijsbehoeften van leerlingen. Ons basisaanbod is doelgericht, daarnaast verrijken en verbreden we ons onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zoals extra taalonderwijs en extra onderwijs voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben. Daarnaast geven wij ons burgerschapsonderwijs explicieter vorm, waarbij we de omgeving en de gemeente Rheden betrekken. Beide sluiten aan bij onze leerlingbeloftes: 'je wordt gestimuleerd om meer te doen dan je dacht dat je kon' en 'je zet je in voor en leert van en over het dorp Rheden en de omgeving'.

Hoofdstuk 3, Financiële Begroting

In de begroting 2020 heeft Scholengroep Veluwezoom een start gemaakt met het geleidelijk aan afbouwen van een deel van de reserves. In het eerste deel van 2020 hebben we de volgende kaders becijferd: Vijf jaren achtereen wordt een negatief resultaat van circa 200.000 euro toegestaan. Dit uitgangspunt is voor de zomervakantie 2020 met de Raad van Toezicht besproken en is daar akkoord bevonden. Jaarlijks moet beoordeeld worden of nieuwe ontwikkelingen aanleiding kunnen zijn om dit beleid aan te passen. De reguliere begroting is (bij benadering) sluitend, het bedrag aan versnellingsvragen is ongeveer € 200.000 (zie hoofdstuk 2). Dit bedrag zal bij de resultaatbestemming worden onttrokken aan de bestemmingsreserve.

In 2022 komt eenmalig een bedrag van ca. € 600.000 ten laste van het resultaat. Dit komt door de wijziging van de bekostigingssystematiek, die 1 januari 2023 in werking gaat. Als gevolg van deze wijziging komt een vordering op OCW te vervallen; deze vordering staat normaliter op de eindbalans in de jaarrekening. Omdat de bekostigingsgrondslag wijzigt van schooljaar naar kalenderjaar komt deze vordering te vervallen.

Er is voor gekozen eventuele extra inkomsten die we zullen ontvangen in verband met groei niet te begroten maar direct te besteden lopende het jaar. Hierdoor wordt voorkomen dat de algemene reserve toch onbedoeld vergroot.

3.1. Bestaande afspraken: het allocatiemodel

De stichting hanteert een allocatiemodel voor de verdeling van de ontvangen baten.

Personeel
Bij het vaststellen van de (school)formatie wordt aan elke school een bedrag toegekend dat bestaat uit de bekostiging personeel, personeel- en arbeidsmarktbeleid, werkdrukmiddelen, onderwijsachterstandsmiddelen en zorgmiddelen (Passend Onderwijs).
Om personele knelpunten op te lossen wordt van de bekostiging personeel 2,7% ingehouden. Deze wordt bijvoorbeeld toegekend aan groeischolen. Mocht na het formatieproces dit bedrag niet geheel toebedeeld zijn, dan wordt het restant weer gelijkelijk verdeeld over de scholen. Aangezien in de lumpsumgelden de effecten van leeftijd i.c.m. salariskosten zijn gecompenseerd, gebeurt dit in de toedeling naar scholen niet nog eens. We brengen de bijdrage aan kenniskringen etc. in balans op het moment dat sommige scholen daar een onevenredig deel van uitvoeren.
Verder worden op bovenschools niveau budgetten bestemd voor bestuur en staf, opleiding & ontwikkeling, arbodienstverlening en de financiering van externe deskundigheid. Op schoolniveau wordt ook budget toegekend voor schoolontwikkeling en -opleiding.
Bij het opstellen van de financiële (meerjaren)jaarbegroting worden de rijksbaten in principe gealloceerd naar bovenschools (stichtings-)niveau, omdat de kosten van de formatie ook op dit niveau worden verantwoord.
De scholen ontvangen een deel van de rijksbijdrage om de overige personele kosten te betalen: van de P&A vergoeding ontvangen de scholen 8% van de rijksbijdrage, van de bekostiging Professionalisering (voorheen Prestatie-box) ontvangen de scholen 76%.

Materiële bekostiging
De materiële bekostiging wordt in principe volledig aan de scholen toegekend, met uitzondering van de kosten van groot onderhoud en meubilair; voor het onderhoud is sinds 2017 een bovenschoolse voorziening groot onderhoud ingesteld.

De investeringen in materiële vaste activa worden door de scholen zelf bekostigd; de hieruit volgende afschrijvingskosten komen ten laste van de schoolbegroting.
In 2022 streven we de investeringen en afschrijvingen m.b.t. meubilair te decentraliseren naar de scholen. Voorwaarde daarbij is dat de bestaande afschrijvingen passend en evenwichtig kunnen worden verdeeld. Dit proces willen we voor de definitieve begroting afgerond hebben. In deze versie zie je wel dat de materiële rijksbijdrage van de scholen is verhoogd (het bovenschools deel van de materiële instandhouding neemt dan af van 35% naar 32,3%). Een en ander is dus nog wel afhankelijk van bovenstaande.

Bekostiging, extra subsidies en Covid effecten
De NPO-bekostiging voor het schooljaar 2021/2022 is in totaal ca. € 1.5 miljoen. Deze middelen worden voor een belangrijk deel formatief ingezet. Door de uitbreiding van de formatie nemen ook de overige kosten toe (overhead).
Ook moet rekening worden gehouden met eventuele transitievergoedingen aan het einde van het schooljaar. Om deze kosten te dekken wordt gerekend met een overhead van 12%. Het restantbedrag, ca. € 1.3 miljoen, is beschikbaar voor de scholen. Inmiddels hebben de scholen bestedingsvoorstellen/projectplannen ingediend. Deze worden meegenomen in de begrotingsgesprekken. Voor de overige subsidies die we ontvangen wordt geen overhead in mindering gebracht.

3.2. Nieuwe bekostigingswijze aanstaande

Met ingang van het kalenderjaar 2023 wordt door DUO een nieuwe bekostigingssystematiek ingevoerd. De bekostiging wordt voor een kalenderjaar toegekend, niet meer voor een schooljaar. Verder wordt de bekostiging vereenvoudigd: minder variabelen zoals de GGL, onderbouw, bovenbouw etc.
De teldatum wordt voortaan 1 februari, te beginnen 1 februari 2022.
Om eventuele grote schommelingen te compenseren wordt landelijk een vereveningsregeling getroffen.
Als gevolg van de kalenderjaarbekostiging vervalt de vorderingspositie op OCW bij de jaarrekening 2022: dit eenmalige effect komt ten laste van het eigen vermogen.
Dit eenmalige effect wordt op basis van historische gegevens ingeschat op € 600.000.
De effecten van de nieuwe bekostiging zijn nog niet volledig bekend: met name de kleine scholentoeslag en het verschuiven van de teldatum naar 1 februari zullen van invloed zijn op de bekostiging. Eventuele nadelige effecten worden over een periode van drie jaar ten dele gecompenseerd door OCW.
In 2022 zullen diverse werkprocessen in verband hiermee worden aangepast.

3.3. Treasury, meerjarenonderhoudsplanning en verduurzaming

Treasury
Enige jaren geleden heeft de Scholengroep geconstateerd dat het uitzetten van onze middelen in de markt weinig opbrengt. We zijn overgestapt naar het investeren in gebouwen.
In de afgelopen jaren zijn op alle scholen onderwijskundige aanpassingen in de gebouwen uitgevoerd. Voorbeelden zijn: bibliotheek in school, skillabs en het mogelijk maken van unit-onderwijs door het verbinden van onderwijslokalen. Deze aanpassingen stimuleren de onderwijsontwikkelingen. Vanaf 2022 starten we met een nieuwe ronde aanpassingen. Deze zijn en worden rechtstreeks gekoppeld aan:

1. Onderwijskundige versnellingsvragen;
2. Verduurzaming;
3. Renovatie van gebouwen vanuit het voorgenomen IHP en uitvoeringsovereenkomst waarbij het deel verbetering van onderwijskundige ruimtebehoefte onder deze projecten kunnen vallen.

Het is de vraag hoe in de komende jaren de financiële middelen vanuit treasury het beste ingezet kunnen worden. De keuze voor de inzet van liquide middelen vanuit het eigen vermogen is afhankelijk van een aantal ontwikkelingen zoals het IHP, voorziening groot onderhoud conform componentenmethode en de benodigde direct inzetbare reserve.

Voor de integrale monitoring zal de treasury-rapportage geïntegreerd worden in de Marap.

MJOP en voorziening
De voorziening huisvesting is in 2017 ingericht. Vanuit deze voorziening wordt het vervangend onderhoud verricht. De voorziening is opgezet aan de hand van de Meerjarenonderhoudsplanning voor de komende 20 jaren. De dependance van het LeerRijk is in 2021 teruggegeven aan de gemeente.
Vanuit de bestaande planning is in eerste instantie voor de gehele stichting een bedrag van € 10.37 miljoen benodigd t/m 2042.

In het afgelopen jaar is het aangepaste beleid ten aanzien van de MJOP voorbereid en nader uitgewerkt. Met deze vorm van MJOP's bereidt de stichting zich voor op de nieuwe richtlijnen van de inspectie. Per gebouw dient de voorziening op basis van de componentenbenadering opgebouwd te zijn en is het beleid afgestemd op het voorgenomen IHP waarbij het schoolbestuur geen levensduurverlengend onderhoud verricht. Deze laatste zal van grote invloed zijn op de benodigde voorziening. Vooralsnog wordt de huidige dotatie gehandhaafd.

IHP
Samen met de gemeente Rheden is een nieuw Integraal Huisvestingsplan opgesteld. Dit staat gepland om in 2022 van kracht te worden. Verduurzaming van de gebouwen en IKC-vorming zijn onderdeel van dit plan. In het nieuwe IHP wordt het vastgoedbeleid vastgelegd met daarin de afspraken met de gemeente. Op basis van het IHP wordt voor telkens 4 jaar een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin scholen worden opgenomen die voor renovatie of (ver) nieuwbouw in aanmerking komen. In dit proces wordt tevens gekeken naar groei en krimp in de diverse deelgebieden. Per project wordt een haalbaarheidsanalyse uitgevoerd waarbij een financiële bijdrage is benodigd van zowel gemeente als schoolbestuur. Het gepland vervangend onderhoud, verduurzaming en eventuele investeringen worden zoveel mogelijk gecombineerd ingezet als bijdrage vanuit het schoolbestuur.

Deze aanpak wordt met de accountant besproken in het kader van de jaarrekening.

De volgende belangrijke zaken staan voor uitvoering in 2022 gepland:
- In de investeringsbegroting is € 50.000 opgenomen voor verduurzamingsmaatregelen op 1 school.
- 4 scholen komen in aanmerking voor onderwijskundige aanpassingen, voor een totaalbedrag van € 90.000.
- Heroverwegen voorziening i.r.t. Ontwikkeling Integraal Huisvestingsplan
- Uitvoering SUVIS (verbetering binnenklimaat in combinatie met Groot onderhoud Lappendeken (€ 456.000)

Voorziening huisvesting is in 2017 ingericht. Vanuit deze voorziening wordt het vervangend onderhoud verricht. De voorziening is opgezet aan de hand van de Meerjarenonderhoudsplanning voor de komende 20 jaren. In eerste instantie is voor de gehele stichting een bedrag van € 10,47 miljoen benodigd t/m 2039. Daarbij is uitgegaan van een BVO-niveau (bruto vloeroppervlakte) dat 30% hoger ligt dan de benodigde capaciteit. Als dit BVO wordt teruggerekend naar een realistisch niveau en rekening houdend met bijdragen van gemeenten, huurders en inverdieneffecten, wordt het totale MJOP ingeschat op € 6 miljoen. Jaarlijks wordt € 250.000 gedoteerd in de voorziening. In 2022 wordt rekening gehouden met een indexering van 10% vanwege gestegen bouwkosten; het herziene bedrag is € 281.875.

Samen met de gemeente Rheden wordt een nieuw Integraal Huisvestingsplan opgesteld. Verduurzaming van de gebouwen en IKC-vorming zijn onderdeel van dit plan. In het nieuwe IHP wordt het vastgoedbeleid vastgelegd met daarin afspraken met de gemeente over de instand-houding (lees uitvoeren vervangingsonderhoud) van gebouwen ouder dan 40 jaar. Naar alle waarschijnlijkheid komt hiervoor een wetswijziging waardoor ook renovatie mogelijk wordt. In dit proces wordt tevens gekeken naar groei en krimp in de diverse deelgebieden.
Het Integraal Huisvestingsplan geeft naar verwachting aanleiding om de huidige voorziening Onderhoud te heroverwegen.

Drie keer per jaar wordt een memo Treasury opgesteld zodat het vermogen goed gemonitord wordt. Voor 2022 is het vooral de vraag hoe we hoge rentekosten kunnen beperken. Het spreiden van de middelen over diverse banken ligt voor de hand. Verder wordt het vermogen afgebouwd met behulp van versnellingsvragen op de domeinen: onderwijsontwikkeling, verduurzaming en personeel.

De Lappendeken

Wij gaan anders lezen, wij gaan lezen uit **Nieuwsgierigheid**! Wij willen ervoor zorgen dat alle kinderen als enthousiaste lezers uit kunnen stromen naar het voorgezet onderwijs.
"Lezen uit nieuwsgierigheid" is gebaseerd op de wetenschappelijk onderbouwde uitgangspunten van 'het nieuwe lezen'. De vijf uitgangspunten hierbij zijn;
-Elke dag een half uur lezen uit nieuwsgierigheid.
-Actief en ook samen bezig zijn met wat je hebt gelezen.
-Een rijke leesomgeving met veel variatie en vrije keuze (ook films, audiobooks en YouTube).
-Langer binnen hetzelfde thema lezen, in verbinding met andere vakken.
-Taalvaardigheden in samenhang behandelen, zodat het waarom en grote geheel voor leerlingen duidelijk is.
Schooljaar 21-22 zijn wij hiermee gestart en zowel kinderen als teamleden zijn heel enthousiast over de eerste thema's. We zien een grote mate van betrokkenheid bij alle kinderen en het sluit prima aan bij onze pijlers Welbevinden & betrokkenheid en het speerpunt van de onderzoekende houding.

Ods Daalhuizen

We intensiveren de samenwerking tussen PO-VO. Alle kinderen van groep 5 tot en met 8 gaan, vanaf de tweede schoolweek 2021-2022, één dag(deel) per week naar onze rijk ingerichte themalokalen bij het Rhedens. De rijke inrichting van de lokalen stimuleert het onderzoekend en ontdekkend leren passend bij onze Blink methode. Daarbij integreren we ook verschillende andere vakken zoals lezen, spelling e.d. in het programma.

3.4. Begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2022-2026

Baten
De inkomsten voor de materiële instandhouding voor 2022 en de personele lumpsum voor 2022/2023 worden bepaald door de feitelijke leerlingenaantallen op peildatum 1 oktober 2021. De personele lumpsum voor de eerste zeven maanden van 2022 is bepaald op basis van het leerlingenaantal op 1 oktober 2020. De inkomsten voor het meerjarenperspectief zijn vastgesteld op basis van de prognoses van de directeuren.

Bovenschoolse verrekeningen met de scholen (#8225).
De scholen ontvangen van de stichting € 30 per leerling voor de tussenschoolse opvang. Daarnaast ontvangen vier scholen een bovenschoolse exploitatiebijdrage van in totaal € 100.000; de reden hiervan is dat deze scholen met bijzondere omstandigheden te maken hebben, waardoor het ondoenlijk is om een sluitende begroting op te stellen.

Rozendaal
Het aandeel van de Dorpsschool in de VVE is 57%. Afgerond is dit € 50.000 in 2022; dit bedrag staat onder de post huur (#4301).

Vervangingspool Scholengroep
De eigen vervangingspool bevat momenteel 5,7 fte leerkracht. Deze medewerkers worden door PON ingezet op vervanging bij de aangesloten besturen. Bij inzet buiten de Scholengroep worden de loonkosten gedeclareerd. De loonkosten van de vervangingspool bedraagt in kalenderjaar 2022: € 384.000.
De Scholengroep is vanaf 1 januari 2022 Eigen Risico Drager voor de ziektevervanging. Dat betekent dat we daarvoor niet langer voor alle vervanging verzekerd zijn bij het vervangingsfonds. In plaats daarvan betalen wij de eerste 6% van de vervangingen zelf, boven de 6% zijn we verzekerd voor de kosten van de vervanging.

Voorziening groot onderhoud
In de begroting is de benodigde voorziening groot onderhoud t.o.v. de berekende voorziening bijgesteld met het oog op het Integraal Huisvestingsplan (IHP) dat de gemeente Rheden momenteel ontwikkelt. Hierin wordt naast alleen nieuwbouw, renovatie en vernieuwbouw als mogelijkheid opgenomen. Het benodigde budget in de voorziening kan hiermee verlaagd worden omdat een deel van de kosten wordt opgenomen in de renovatie of vernieuwbouw aanvraag. Daarnaast wordt in het IHP samen met het bestuur beleid ontwikkeld t.a.v. de gewenste ruimtebehoefte in m2 versus de huidige aanwezige m2. Het beleid is gericht op kwalitatief in stand houden van benodigde m2 in plaats van in stand houden van alle aanwezige m2.
De jaarlijkse dotatie blijft in principe op hetzelfde niveau. Echter, gezien de prijsstijgingen in de bouwsector wordt het jaarlijks bedrag verhoogd met 10%.
Het nieuwe bedrag wordt dus € 281.875.

Signaleringswaarde eigen vermogen
Met ingang van verslagjaar 2020 wordt de hoogte van de reserves toegelicht. Volgens de berekeningsmethodiek van OCW ligt de signaleringswaarde van Veluwezoom op ca. € 2.4 miljoen. Dit wordt verder toegelicht bij de kengetallen.

Transitievergoedingen
Hoewel de hoogte van dit bedrag lastig in te schatten is wordt voorlopig uitgegaan van € 125.000 voor 2022. Dit is verhoogd in verband met de uitbreiding van tijdelijke contracten naar aanleiding van de inkomsten uit subsidies. De Extra Hulp in de Klas (EHK) en het Herstelplan effecten van Corona (NPO).

Extra formatie schooljaar 2022-2023
Gezien de groei van het aantal leerlingen wordt in de begroting alvast een voorschot genomen op eventuele formatie-uitbreiding van 2 fte per 1 januari 2022 (versnellingsvragen).
Bij het opstellen van het bestuursformatieplan 2022-2023 wordt dit verder uitgewerkt.

Meerjarenbegroting
In overleg met de scholen is de begroting 2022 beleidsrijk gemaakt, binnen de geldende kaders. Wensen die niet binnen de reguliere begroting pasten, zijn beoordeeld om als versnellingsvraag in aanmerking te komen, zie bijlage versnellingsvragen.

De begroting voor de jaren 2022 en verder is doorgerekend op basis van de leerlingenprognoses. De rijksbaten zijn daarvan afgeleid. De personele lasten vormen de sluitpost; de hoogte hiervan is toegerekend naar een tekort van € 200.000 per jaar.

<u>Indexering baten en lasten</u>
In de begroting wordt geanticipeerd op een indexering van 2% van de loonkosten: dit wordt zowel in de baten als de lasten gecorrigeerd, een bedrag van € 200.000.

Meerjarenbegroting

Leerlingaantal	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Aantal leerlingen 1 oktober	1.720	1.729	1.771	1.796	1.829	1.847	1.847
Mutatie	2,7%	0,5%	2,4%	1,4%	1,8%	1,0%	0,0%

Exploitatie	**Realisatie 2020**	**Prognose 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Rijksbijdragen	11.809.416	12.794.242	12.960.893	13.050.938	12.626.624	12.763.810	12.891.651
Overige baten	437.000	445.945	670.514	663.914	668.243	672.683	675.911
Totaal baten	12.246.416	13.240.187	13.631.406	13.714.852	13.294.867	13.436.494	13.567.562
Personeelslasten	9.828.646	10.331.125	11.918.583	11.491.997	11.079.756	11.196.161	11.461.345
Afschrijvingen	410.162	402.363	481.968	454.663	446.898	472.120	339.360
Huisvestingslasten	947.306	865.140	902.806	890.684	890.684	890.684	890.684
Overige lasten	1.050.236	1.116.559	1.116.050	1.065.509	1.065.529	1.065.529	1.064.173
Totaal lasten	12.236.350	12.715.187	14.419.406	13.902.852	13.482.867	13.624.494	13.755.561
Saldo baten en lasten	10.066	525.000	-788.000	-188.000	-188.000	-188.000	-188.000
Financiele baten	843	0	0	0	0	0	0
Financiele lasten	2.371	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Financieel resultaat	-1.528	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Nettoresultaat	**8.538**	**513.000**	**-800.000**	**-200.000**	**-200.000**	**-200.000**	**-200.000**

Vanaf 2021 wordt in vijf jaren € 200.000 negatief begroot in verband met het deels afbouwen van de algemene reserve. In de basis is de meerjarenbegroting sluitend; de uitgaven m.b.t. versnellingsvragen worden afzonderlijk gemonitord en bij de resultaatbestemming onttrokken aan de bestemmingsreserve versnellingsvragen. In 2022 wordt door de herziening van de bekostigingssystematiek een eenmalig negatief effect van € 600.000 gerealiseerd, waardoor het totale resultaat van 2022 € 800.000 negatief is.

3.5. Leerlingenaantallen en prognoses

Het aantal leerlingen van de scholen is met 9 leerlingen gegroeid. In de loop van het jaar zal groep 1 evenveel kinderen hebben dan groep 8. Deze zijn namelijk al ingeschreven in onze scholen.

Per deelgebied was de ontwikkeling van het leerlingenaantal als volgt:

Velp/Rozendaal
Ten opzichte van vorig jaar is het aantal leerlingen in deze regio gegroeid met 6 leerlingen, ofwel 0,8%.

Rheden/De Steeg
Het aantal leerlingen in Rheden/De Steeg is gedaald met 11 leerlingen. Het gaat om een afname van 3,2%.

Dieren/Spankeren
In de regio Dieren/Spankeren is het leerlingenaantal op de basisscholen met 13 leerlingen toegenomen. Dit betekent een groei van 2,4%. Het waren met name de Prinses Margriet, de Koningin Emma en de Expeditie die voor deze groei zorgden.

De verdeling van het aantal leerlingen over de leerjaren per 1 oktober 2021 ziet er als volgt uit:

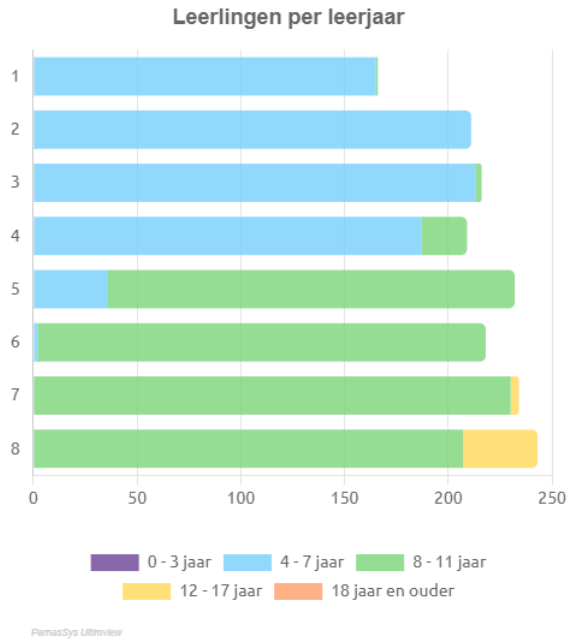

Prognoses vorig jaar
Ten opzichte van de prognoses van vorig jaar was het aantal leerlingen op peildatum 1 oktober 2021 41 leerlingen lager. De scholen die gegroeid zijn ten opzichte van de eigen prognoses zijn Emmaschool, Wensvogel, de Expeditie en de Margrietschool. De daling ten opzichte van de prognoses van vorig jaar is voor een groot deel veroorzaakt door gestuurde krimp bij de Dorpsschool Rozendaal en Daalhuizen. Verder was het leerlingenaantal van de Rheder Enk, LeerRijk en 't Sterrenbos lager dan eerdere prognoses.
Het marktaandeel van de Scholengroep Veluwezoom is nog niet bekend. Dit kan begin 2022 worden berekend.

De Wensvogel

Door middel van professionalisering van het team, en het betrekken van ouders en leerlingen bij het onderwijs op onze school en de peuteropvang, zetten we toekomstgerichte stappen. Daarbij staan onze leerlingen en hun onderwijsbehoefte centraal en zorgen we voor een (taal)rijke leeromgeving. We maken werk van kansengelijkheid door alles uit het nieuwsgierige kind te halen wat er in de basis al in zit.

Obs De Expeditie

Buiten leren staat ook in 2022 centraal op de Expeditie. We blijven ons ontwikkelen in het aanbieden van lesactiviteiten op het schoolplein en in de omgeving van de school. Kinderen zijn dagelijks op het plein of om instructies te volgen of om nieuwe lesstof te verwerken. We combineren daarmee de voordelen van bewegend leren, buiten leren is gezond en de kinderen komen in aanraking met de wereld om hen heen. Daarnaast staat 2022 in het teken van het leesonderwijs op de Expeditie. We integreren de nieuwsgierigheid en het leesplezier in de aanpak van onze Davinci-methode.

De Kameleon

Basisschool de Kameleon steekt in op ervaringsgericht onderwijs. Onderwijs met een focus op proces en resultaat. Het onderwijs in onze school is erop gericht de betrokkenheid en welbevinden van leerlingen te vergroten. Want betrokken leerlingen leren meer!
In 2022 zijn onze speerpunten: het ontwikkelingsgerichte portfolio voor elke leerling waarin zij op hun eigen niveau werken en de ervaringsgerichte dialoog vanuit de leerkracht zodat nog beter aangesloten kan worden op de behoefte van leerlingen. Daarnaast ontwikkelen wij ons contractwerk door waardoor al onze kinderen onderwijsaanbod op maat en leerbehoefte aangeboden krijgen.

Leerlingaantallen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Daalhuizen	420	423	430	430	440	440
Kameleon	134	130	140	145	150	160
Dorpsschool Rozendaal	222	229	240	250	250	250
Velp/Rozendaal	**776**	**782**	**810**	**825**	**840**	**850**
Rheder Enk	228	218	228	235	240	240
Lappendeken	113	112	109	108	108	108
Rheden/De Steeg	**341**	**330**	**337**	**343**	**348**	**348**
Emmaschool	146	153	146	146	146	146
Wensvogel	121	113	108	110	110	113
LeerRijk	53	45	49	49	52	55
De Expeditie	49	57	68	78	88	90
Prinses Margrietschool	144	158	153	145	145	145
Dieren e.o.	**513**	**526**	**524**	**528**	**541**	**549**
sbao Sterrenbos	90	91	100	100	100	100
Totaal	**1720**	**1729**	**1771**	**1796**	**1829**	**1847**
Verschil t.o.v. vorig jaar	46	9	42	25	33	18
%	2,7%	0,5%	2,4%	1,4%	1,8%	1,0%

Formatie (fte) *	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
DIR	9,82	10,75	9,45	9,45	9,45	9,45	9,45
OP	93,91	99,36	107,67	103,76	100,96	100,96	100,96
OOP	13,49	14,75	15,39	15,32	15,22	15,22	15,22
Totaal	117,22	124,86	132,51	128,53	125,63	125,63	125,63
* gemiddelde formatie per jaar							

Deze formatie betreft de gemiddelde formatie gedurende het jaar. De toename in 2021, 2022 en 2023 wordt verklaard door (tijdelijke) formatie op NPO-middelen. Deze subsidie wordt op 31 juli 2023 beëindigd. Per die datum lopen ook de tijdelijke NPO-dienstverbanden af.

Investeringsbegroting

Investeringsbegroting	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Gebouwen/zonnepanelen							
Algemeen		7.756					
LeerRijk (schoolplein)	28.383						
Daalhuizen (noodlokaal)	29.781						
Sterrenbos		32.994					
Emma			50.000				
Margriet	23.668						
Rheder Enk (kleuterplein)							
Rheder Enk		14.850					
Totaal Algemeen	**81.832**	**55.600**	**50.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderwijskundige aanpassingen							
Margriet					20.000		
Daalhuizen				40.000			
Kameleon			20.000				
Emma			20.000				
Lappendeken			20.000				
Dorpsschool Rozendaal			30.000				
Rheder Enk / Kroeseboom				30.000			
t Sterrenbos					20.000		
LeerRijk							
Totaal ond.aanpassingen	**0**	**0**	**90.000**	**70.000**	**40.000**	**0**	**0**
TOTAAL GEBOUWEN	**81.832**	**55.600**	**140.000**	**70.000**	**40.000**	**0**	**0**
Inventaris en apparatuur							
Inventaris en apparatuur	14.743	0					
Meubilair	56.348	12.840	5.500				
ICT	181.152	130.088	429.860	200.000	200.000	200.000	200.000
Leermiddelen	24.545	23.818	202.000	60.000	60.000	60.000	60.000
TOTAAL INVENTARIS EN APPARAT	**276.788**	**166.746**	**637.360**	**260.000**	**260.000**	**260.000**	**260.000**
Overige MVA							
Overige MVA	1.010	20.629	0	0	0	0	0
TOTAAL OVERIGE MVA	**1.010**	**20.629**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal investeringen	**359.630**	**242.975**	**777.360**	**330.000**	**300.000**	**260.000**	**260.000**
Totaal investeringen cumulatief	**5.504.340**	**5.747.314**	**6.524.674**	**6.854.674**	**7.154.674**	**7.414.674**	**7.674.674**

Meerjarenbalans

Uit bovenstaande meerjarenbegroting en investeringsbegroting volgt onderstaande meerjarenbalans.

Vanwege negatief begrote resultaten daalt het eigen vermogen in de komende jaren.

Balans	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Materiele Vaste Activa	1.969.499	1.810.111	2.105.503	1.980.841	1.833.943	1.621.823	1.542.463
Totaal vaste activa	1.969.499	1.810.111	2.105.503	1.980.841	1.833.943	1.621.823	1.542.463
Vorderingen	769.267	800.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Liquide middelen	3.435.115	3.834.102	3.338.710	3.263.372	3.210.270	3.222.390	3.101.750
Totaal vlottende activa	4.204.382	4.634.102	3.538.710	3.463.372	3.410.270	3.422.390	3.301.750
Totaal activa	**6.173.881**	**6.444.213**	**5.644.213**	**5.444.213**	**5.244.213**	**5.044.213**	**4.844.213**
Algemene reserve	1.050.002	1.050.002	1.050.002	1.050.002	1.050.002	1.050.002	1.050.002
Bestemmingsreserves	2.781.211	3.294.211	2.494.211	2.294.211	2.094.211	1.894.211	1.694.211
Eigen vermogen	3.831.213	4.344.213	3.544.213	3.344.213	3.144.213	2.944.213	2.744.213
Voorzieningen	860.965	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000
Kortlopende schulden	1.481.703	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
Totaal passiva	**6.173.881**	**6.444.213**	**5.644.213**	**5.444.213**	**5.244.213**	**5.044.213**	**4.844.213**

Signaleringswaarde eigen vermogen, kengetallen en kasstroom
Met ingang van het verslagjaar 2020 hanteert de inspectie voor het eerst de 'signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen'. Voor Veluwezoom is de signaleringswaarde ongeveer € 2.4 miljoen.
De signaleringswaarde is niet bedoeld als harde norm, maar als startpunt voor een gesprek met de inspectie. Van Veluwezoom wordt verwacht om het gesprek aan te gaan met de interne belanghebbenden, RvT en GMR.
Verder is een onderbouwing van het eigen vermogen noodzakelijk: dit kan door middel van een bestedingsplan. Dit kan vervolgens worden opgenomen in de meerjarenbegroting.
Bovendien wordt vanaf het verslagjaar 2020 een onderbouwing gevraagd van de reserves in het jaarverslag.

In deze meerjarenbegroting wordt het eigen vermogen afgebouwd met € 200.000 per jaar. Daarnaast is in 2022 sprake van een eenmalig negatief resultaat van € 600.000 als gevolg van de herziening van het bekostigingsstelsel.
Dit samen leidt tot een eigen vermogen van € 2.7 miljoen eind 2026, ca. € 370.000 boven de signaleringswaarde.
In de loop van 2022 zal naar verwachting meer duidelijkheid komen over het IHP en de consequenties voor het MJOP. Ook wordt de komende jaren een stelselwijziging verwacht m.b.t. de berekening van de voorziening (componentenmethode).
Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een hogere voorziening; daarom is er nu voor gekozen om niet het gehele "bovenmatig" eigen vermogen in te zetten voor versnellingsvragen.

Signaleringswaarde	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
AW gebouwen * 0,5 * 1,27	272.665	307.971	307.971	307.971	307.971	307.971	307.971
Boekwaarde resterende MVA	1.577.496	1.385.817	1.385.817	1.385.817	1.385.817	1.385.817	1.385.817
Totale baten * 0,05	612.321	662.009	681.570	685.743	664.743	671.825	678.378
Totaal signaleringswaarde	**2.462.482**	**2.355.798**	**2.375.359**	**2.379.531**	**2.358.532**	**2.365.613**	**2.372.166**
"Bovenmatig" eigen vermogen	**1.368.731**	**1.988.415**	**1.168.855**	**964.682**	**785.681**	**578.600**	**372.047**

Kengetallen	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Solvabiliteit 1 (>30%)	62,06%	67,41%	62,79%	61,43%	59,96%	58,37%	56,65%
Solvabiliteit 2 (>30%)	76,00%	78,28%	75,20%	74,28%	73,30%	72,25%	71,10%
Liquiditeit (>0.75)	2,84	3,31	2,53	2,47	2,44	2,44	2,36
Huisvestingsratio (<10%)	7,74%	6,80%	6,26%	6,40%	6,60%	6,53%	6,47%
Weerstandsvermogen (>5%)	31,28%	32,81%	26,00%	24,38%	23,65%	21,91%	20,23%
Rentabiliteit (>0%)	0,07%	3,87%	-5,87%	-1,46%	-1,50%	-1,49%	-1,47%
Pers.lasten / Totale baten	80,25%	78,03%	87,43%	83,79%	83,34%	83,33%	84,48%
Overige lasten / Totale baten	19,68%	18,10%	18,43%	17,67%	18,17%	18,16%	17,00%

Kasstroom

Kasstroom	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Beginstand liquide middelen	3.081.224	3.435.115	3.834.102	3.338.710	3.263.372	3.210.270	3.222.390
Saldo baten en lasten	10.066	525.000	-788.000	-188.000	-188.000	-188.000	-188.000
Afschrijvingen	410.162	402.363	481.968	454.663	446.898	472.120	339.360
Mutaties voorzieningen	-210.221	-160.965	0	0	0	0	0
Mutaties vorderingen	133.984	-30.733	600.000	0	0	0	0
Mutaties schulden	371.058	-81.703	0	0	0	0	0
Ontvangen interest	843	0	0	0	0	0	0
Betaalde interest	-2.371	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Investeringen	-359.630	-242.975	-777.360	-330.000	-300.000	-260.000	-260.000
Vrijval Financiele Activa	0	0	0	0	0	0	0
Eindstand liquide middelen	**3.435.115**	**3.834.102**	**3.338.710**	**3.263.372**	**3.210.270**	**3.222.390**	**3.101.750**

Risico's en onzekerheden

De volgende risico's en onzekerheden zijn van belang:

- De effecten van de nieuwe bekostiging zijn nog niet volledig bekend: met name de kleine scholentoeslag en het verschuiven van de teldatum naar 1 februari zullen van invloed zijn op de bekostiging. Eventuele nadelige effecten worden over een periode van drie jaar ten dele gecompenseerd door OCW.

- De herziening van de waarderingsgrondslag van de voorziening groot onderhoud (MJOP) kan tot substantiële effecten leiden; dit is mede afhankelijk van het IHP van de gemeente. Op dit moment kan dit effect nog niet in euro's worden uitgedrukt.

2022: WAT GAAN WE SAMEN DOEN?

Ook in hectische tijden geeft het energie: het duurzaam verbeteren van ons onderwijs en onze Scholengroep. Op deze poster lees je de bovenschoolse plannen voor 2022. De volledige begroting vind je in Office 365 of op scholengroepveluwezoom.nl

Met circa **190** professionals geven we **goed onderwijs** aan **1.729** leerlingen in **11** scholen.

ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst

Alle kinderen nemen deel aan de **openbare onderwijsweek** 'ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst van de duurzame wereld'.

We laten nog meer zien wat we doen én bereiken. We versterken dialoog en **nodigen anderen uit om bij te dragen**.

Welke tips hebben leerlingen? Ze delen die met ons, onder andere in de **ikjijwij-raad**.

De **wetgeving rond burgerschapszin** wordt van kracht. Inspirerend, het raakt volop aan onze ikjijwij-visie.

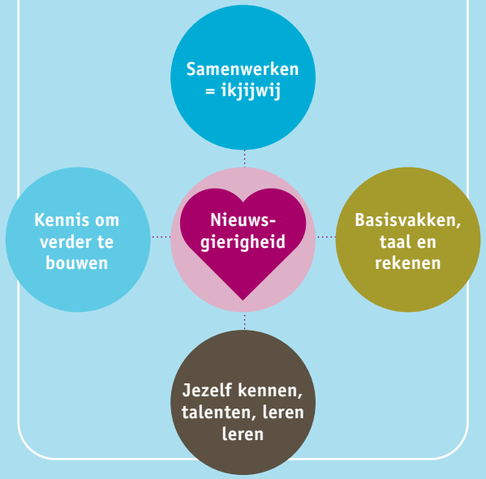

Innoveren en hoge leeropbrengsten

Het reviewteam van de Scholengroep bezoekt elke school en geeft **feedback op een leerlingbelofte**. Wat gaat goed? Wat kan beter?

We stappen over naar een **nieuw leerling-volgsysteem** 'Leerling in beeld'.

Kinderen krijgen met de '**Zeven werelden van Techniek**' een aantrekkelijk en realistisch beeld van leren en werken in de bèta en techniek.

Bewegingsonderwijs krijgt een impuls. Bootcampen, gymen, naar het bos, actie!

Ons onderwijs wordt **inclusiever.** De Scholengroepcijfers zijn prima. We bestendigen dit met de nieuwe kenniskring op dit thema.

Leervertragingen, ontstaan of versterkt door de Coronacrisis, pakken we verder aan.

Lef en experimenteren

Wat hebben we voor onze leerlingen in petto? Dit zijn enkele speerpunten in 2022:

- **Lezen uit nieuwsgierigheid! Motivatie dus, want wie lezen leuk vindt, wordt vaardiger.**
- **Rekenen.**
- **Onderzoekend en ontdekkend leren.**
- **Leerlingraad en leerlijn burgerschap.**
- **Les goed aansluiten op tempo, talenten en onderwijsbehoefte van elk kind.**
- **Digitaal portfolio.**
- **Didactisch sterke lessen.**
- **Kind is eigenaar van eigen leerproces.**
- **Buiten leren.**

Samenwerken en netwerken

We versterken de HRM-aspecten van onze **kenniskringen**. En ontwikkelen de werkwijze als onderzoekskring. Er starten nieuwe kenniskring(en).

Zou bestuurlijk samenwerken met **PCBO Rheden** een goede keuze zijn? In miniconferenties leren we elkaar beter kennen.

Scholen en kinderopvang maken beleid steeds meer samen, op weg naar **integrale kindcentra**.

Doorstroomprojecten naar het VO.

Passend onderwijs: focus op inclusiviteit.

Meer kansengelijkheid en toekomstbestendige huisvesting: we werken eraan met de **gemeente**.

Ontwikkelen

Duurzame groei: de ontwikkelgesprekken van leerkrachten gaan nu ook over 'ikjijwij, nieuwsgierig naar de toekomst' omdat onze visie is vertaald in de **leerkrachtprofielen** (L10 en L11).

Hoeveel (les)uren krijgt welke medewerker voor welke taken? Afspraken staan per school in een **werkverdelingsplan**. We voeren enkele verbeteringen door.

Typisch Veluwezoom is: ontwikkelen en opleiden. We werken aan een Scholengroep academie. Met de PABO verkennen we **Samen opleiden**.

Medewerkers vinden en binden is een prioriteit. Hoe kan de '**onboarding**' van nieuwe medewerkers beter? We zoeken het uit.

We starten met eigen risicodragerschap bij **ziektevervanging**.

Huisvesting en verduurzaming

Samen met gemeenten en andere schoolbesturen zetten we volgende stappen in integrale huisvesting en onderhoud.

Onderwijskundige aanpassingen in de scholen • Investeren in **zonnepanelen**. **Diverse projecten** in de scholen.

Financiën

Het huishoudboekje van de Scholengroep:

IN

Rijksbijdrage OCW	€ 12.960.893
Overige baten	€ 670.514
	€ 13.631.406

UIT

Personeel	€ 11.918.583
Afschrijvingen	€ 481.968
Huisvesting	€ 902.806
Overige lasten	€ 1.128.050
	€ 14.431.406

Toelichting op het resultaat:
Omdat de overheid de bekostigingssystematiek wijzigt, is er eenmalig een negatief resultaat van € 600.000. Om reserves af te bouwen investeren we € 200.000 extra in: teamscholing, training, aanschaf van methodes, 2 fte formatie (versnellingsvragen)

Elke school begroot zelf:
leermiddelen • opleiding en ontwikkeling van personeel • energie en schoonmaak. Ook de stichting investeert in innovatie en opleiding.

"We doen natuurlijk heel veel meer dan dit. Volg ons via de digitale kanalen. En collega's: hopelijk ontmoeten we elkaar weer op de Scholengroepdag."

Hannelore Bruggeman, voorzitter college van bestuur

Mini-conferenties PCBO Rheden · **ikjijwij in de week van het openbaar onderwijs** · **Nieuwe profielen in gesprekscyclus** · **Zelfevaluaties** · **Jaarbeeld 2021 verschijnt** · **Scholengroepdag** · **Samenwerking met PABO is verkend**

januari — december

Vragen of suggesties? Mail naar info@scholengroepveluwezoom.nl

scholengroep veluwezoom

Concept en tekst: de C-sleutel Ontwerp: Deel 2 ontwerpers

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Personeelstekorten bij zorgaanbieders hulp bij het huishouden

Adviseur : M. Jansma i.s.m. J. Wessels (gemeente Rheden)
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 21 juni 2022

Aan de Raad

Inleiding
Met deze raadsbrief willen wij u als raad informeren over ontwikkelingen die wij zien in de dagelijkse praktijk bij huishoudelijke ondersteuning aan onze inwoners.

Aanleiding
De gemeente Rheden, die ook voor onze gemeente de Wet maatschappelijke ondersteuning uitvoert, ontvangt sinds de zomer van 2021 signalen van inwoners van onze beide gemeenten dat de hulp bij het huishouden bij meerdere zorgaanbieders niet geleverd kan worden. Deze kwestie speelt ook in andere gemeenten. In regionaal verband is hierover gesproken met de gecontracteerde zorgaanbieders.

Met name voor de meest lichte vorm van huishoudelijke ondersteuning is deze problematiekk aan de orde, dus bij de zorgvorm waarvoor geen beschikking nodig is. In onze gemeenten wordt dit ‘algemene voorziening hulp bij huishouden’ genoemd.
De inwoners die deze vorm van ondersteuning ontvangen, hebben alleen hulp nodig bij het uitvoeren van de schoonmaaktaken. Voor de ondersteuning van inwoners die naast het laten uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden een vorm van begeleiding nodig hebben, is een indicatie vanuit de gemeente nodig. Dit noemen wij ‘maatwerkvoorzieningen’.

Welke problemen spelen er?
Bij zorgaanbieders hulp bij het huishouden speelt een personeelstekort. Dit personeelstekort leidt ertoe dat de wachttijden oplopen. Het blijkt dat niet alle inwoners direct huishoudelijke ondersteuning kunnen krijgen. De gehele sector huishoudelijke ondersteuning heeft moeite met het vinden van voldoende personeel, maar bij de algemene voorziening zijn de problemen het grootst. Het personeel dat beschikbaar is, wordt door aanbieders met name ingezet op de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning. Deze keuze is begrijpelijk omdat de inwoners die in aanmerking komen voor de maatwerkvoorziening over het algemeen kwetsbaarder zijn dan inwoners die in aanmerking komen voor de algemene voorziening.
De personeelstekorten in de huishoudelijke ondersteuning zijn overigens niet uniek voor gemeenten Rheden en Rozendaal. Er is sprake van een landelijk probleem. Ook andere gemeenten in de regio Centraal-Gelderland hebben er mee te maken. In regionaal verband (MGR module Inkoop) zijn we hierover in gesprek met aanbieders. En op 1 december 2021 heeft de module Inkoop een regionale marktverkenning met aanbieders huishoudelijke ondersteuning georganiseerd.
Deze regionale marktverkenning en diverse contractgesprekken met aanbieders hebben geleid tot het volgende beeld:

- Aanbieders zijn via allerlei kanalen personeel aan het werven, maar door de algehele krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om voldoende personeel te vinden. Er wordt ook getracht om nieuwe doelgroepen te vinden, zoals studenten.

- Aanbieders geven aan dat het lastig is om nieuw geworven personeel vast te houden. Een deel van de nieuwe medewerkers haakt relatief snel af.
- Aanbieders verwachten dat de personeelstekorten langere tijd zullen aanhouden. Er is op dit moment geen verzoek aan gemeenten of de regionale inkooporganisatie tot extra ondersteuning bij het werven. Wel roepen aanbieders gemeenten op om richting inwoners te communiceren dat er personeelstekorten zijn en dat niet langer verwacht mag worden dat huishoudelijke ondersteuning in ruime mate beschikbaar is.
- Bij een aantal aanbieders ontstaan ook financiële problemen. Nieuw te werven personeel heeft een sterkere onderhandelingspositie ten aanzien van het startsalaris. En het bestaande personeel zit relatief hoog in de loonschaal en heeft dus een hoge periodiek in de loonschaal. Dit sluit niet meer aan op de aannames in de regionaal overeengekomen tarieven.

Mogelijke oplossingen

Afspraken met zorgaanbieders
Het aanpakken van de personeelstekorten in de huishoudelijke ondersteuning is complex. Er is sprake van een algehele krapte op de arbeidsmarkt. Het college heeft begrip voor de lastige situatie, maar stelt zich wel op het standpunt dat, gezien de rolverdeling opdrachtnemer- opdrachtgever het de primaire verantwoordelijkheid is van de zorgaanbieders om zorg te dragen voor voldoende gekwalificeerd personeel om de opdracht uit te kunnen voeren.
Zorgaanbieders hebben ons verzekerd dat ze **altijd een zorgvuldige afweging** maken in de werkzaamheden die het meest noodzakelijk zijn en dat ze deze blijven uitvoeren. Zij zullen alles op alles zetten om de meest kwetsbare inwoners en inwoners waar zorg het hardst nodig is, als eerste te kunnen helpen. De zorgaanbieder zal dus altijd een afweging maken welke ondersteuning als eerste geboden moet worden.

Informatiebrief richting inwoners
Het college van Rheden heeft, mede namens onze gemeente, onze inwoners die de algemene voorziening hulp bij het huishouden ontvangen, actief geïnformeerd over wat er gaande is (* zie bijlage). In deze brief wordt uitgelegd dat er personeelstekorten zijn en wordt inwoners om begrip gevraagd voor de problemen die op dit moment spelen. De brief bevat ook informatie over de oorzaak van de wachttijden. Met deze inwonerbrief komen we ook tegemoet aan de vraag van zorgaanbieders om inwoners proactief te informeren over de huidige personeelstekorten. We hebben met de zorgaanbieders afgesproken dat inwoners met persoonlijke vragen altijd bij hen terecht kunnen. En dat de aanbieder samen met de inwoner kijkt naar een passende oplossing.

Lichte toetsing
De Wmo-consulenten voeren altijd een lichte toets uit op aanvragen voor hulp bij het huishouden als algemene voorziening. Daarmee wordt ervoor gezorgd dat inwoners die mogelijk wat meer gekwalificeerde ondersteuning nodig hebben, deze ook ontvangen. En dat alleen de inwoners die ook echt hulp bij het huishouden nodig hebben en deze niet zelf kunnen organiseren, een maatwerkvoorziening ontvangen. Hiermee kunnen we de hoeveelheid aanvragen bij deze vorm van Wmo beter reguleren.

Aanpassing tarief
De regionale inkoop centraal Gelderland heeft onlangs de tarieven voor product algemene voorziening hulp bij het huishouden verhoogd naar €0,52 per minuut. Hiermee is het tarief voor product algemeen voorziening hulp bij het huishouden gelijkgesteld aan het tarief voor de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden. Hierdoor is het voor zorgaanbieders mogelijk om personeel dat wat hoger gekwalificeerd is dan strikt noodzakelijk, ook voor het product algemene voorziening hulp bij het huishouden aan te kunnen trekken en in te kunnen zetten.

Het werken in de hulp bij het huishouden wordt ook aantrekkelijker gemaakt voor andere groepen werkzoekenden.

Invoeren eigen bijdrage hulp bij het huishouden
In het regeerakkoord is opgenomen dat voor de huishoudelijke ondersteuning opnieuw een inkomensafhankelijke eigen bijdrage zal worden ingevoerd. Het abonnementstarief zal hiermee voor de huishoudelijke ondersteuning komen te vervallen. Hoe deze inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien en wanneer deze wordt ingevoerd, moet nog door het rijk worden uitgewerkt. Maar het opnieuw invoeren van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage zal naar verwachting tot minder vraag naar huishoudelijke ondersteuning gaan leiden. Wij zullen de ontwikkelingen hierin nauwgezet blijven volgen.

Tot slot
Zoals aangegeven, komt het probleem dat we nu tegenkomen bij onze zorgaanbieders hulp bij het huishouden, voort uit een landelijke ontwikkeling. Namelijk: personeelstekorten in diverse sectoren van de arbeidsmarkt. Dit nodigt ons uit om hier juist nu actief, samen met inwoners en zorgaanbieders, oplossingsmogelijkheden voor te vinden. Zowel voor nu als voor de langere termijn.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage:
Brief van het college van B&W aan de inwoners. Op 15 juni 2022 verzonden door alle gemeenten in regio Centraal Gelderland

Naam

Adres
Postcode Plaats

datum	**zaaknummer**	**uw brief/kenmerk**
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Afdeling Samenleving	(026) 49 76 911	

onderwerp
Ontwikkelingen in hulp bij het huishouden.

Beste meneer, mevrouw [achternaam],

U ontvangt ondersteuning in het huishouden van een zorgaanbieder. Voor het uitvoeren van deze hulp hebben wij een opdracht gegeven aan de zorgaanbieder die bij u thuiskomt.

Signalen

Wij vinden het belangrijk dat de afspraken die u samen met uw zorgaanbieder maakt ook worden nagekomen. Denk bijvoorbeeld aan afspraken over op welk moment de hulp geboden wordt en door wie. Vaak gaat dit goed en is er geen probleem. Helaas krijgen wij de afgelopen maanden signalen van inwoners dat de afspraken niet altijd worden nagekomen. Daarover zijn wij in gesprek gegaan met de zorgaanbieders voor huishoudelijke hulp. Wij hebben aan hen gevraagd wat de oorzaak hiervan is.

Wat is er aan de hand

Uit de gesprekken bleek dat de oorzaak te maken heeft met een tekort aan goede hulpen op de arbeidsmarkt. Mogelijk heeft u hierover via de media ook berichten gezien.
Er zijn veel vacatures in de zorg waar moeilijk personeel voor te vinden is. Daardoor kan het gebeuren dat zorgaanbieders hun roosters voor de inzet van hun personeel niet rond krijgen. Helemaal als ineens iemand ziek is bijvoorbeeld. Dan kan het voorkomen dat uw zorgaanbieder niet dezelfde dag of in dezelfde week iemand anders kan sturen.
Of misschien krijgt u af en toe een andere hulp dan u gewend bent of dat de hulp iets korter bij u aanwezig is waardoor niet altijd alle werkzaamheden op dat moment gedaan worden.

Begrip voor onwenselijke situatie
Dit is natuurlijk niet prettig en zowel zorgaanbieders als wij vinden dit een onwenselijke situatie. Toch willen wij u vragen om begrip voor de situatie. Zorgaanbieders hebben ons verzekerd dat ze altijd een zorgvuldige afweging maken en de noodzakelijke werkzaamheden bij u thuis blijven uitvoeren. Ook hebben zij aan ons aangegeven altijd te willen zoeken naar goede oplossingen voor eventuele problemen samen met u.
Ervaart u toch problemen omdat bijvoorbeeld de meest noodzakelijke werkzaamheden bij u thuis blijven liggen? Of heeft u naar aanleiding van deze brief vragen? Dan kunt u contact opnemen met uw zorgaanbieder.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden/Rozendaal,
namens hen,

Hanny Jansen
manager Samenleving

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Rekenkamerrapport gemeente Rheden 'Toegang tot de Wmo en Jeugdzorg'

Adviseur : M. Jansma
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 21 juni 2022

Aan de Raad

Inleiding
Bijgevoegd bij deze raadsinformatiebrief treft u aan een Rapport van de rekenkamercommissie van de gemeente Rheden over de Toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdzorg. De keuze voor dit onderzoek komt voort uit een inventarisatie van mogelijke onderzoeken onder de fracties van de Rhedense gemeenteraad. Dit onderwerp werd door meerdere fracties aangedragen.

Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in: 1. de effectiviteit en efficiëntie van de toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdhulp; 2. hoe deze toegang door hulpvragers wordt ervaren en 3. de kaderstellende en controlerende rol van de raad in deze.

De centrale onderzoeksvraag is: '*Heeft Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp effectief en efficiënt georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager?'*

Het antwoord op deze centrale onderzoeksvraag is ook voor onze gemeente van belang. Het college van B&W van Rheden is immers, daartoe gemandateerd, ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet voor Rozendaal.

Communicatie
Het Rekenkamerrapport is op 17 mei besproken in de voorbereidende vergadering[1] voor de Rhedense gemeenteraad van 28 mei.
In zijn vergadering van 28 mei heeft de Rhedense raad besloten om het rapport en de aanbevelingen te omarmen. De raad heeft het college ook opgedragen met de aanbevelingen aan de slag te gaan. Waarbij via een motie de in het rapport genoemde reactietermijn (september 2022) is verlengd tot januari 2023. Het rapport is op 7 juni met onze portefeuillehouder gedeeld.

Inbreng raad
Wij vinden het belangrijk het Rhedense rekenkamerrapport te delen met de raad. Het was echter niet meer mogelijk het via het presidium op de lijst van ingekomen stukken te zetten voor de raad van 5 juli. Uitreraad heeft u als raad de mogelijkheid het document zelf op de lijst van ingekomen stukken te zetten voor de raad van 5 juli.

Daarnaast is gemeente Rheden voornemens haar raad op 20 september 2022 tijdens een oriënterende raadsvergadering mee te nemen in aantal ontwikkelingen van het sociaal domein. Deze bijeenkomst is openbaar en vindt plaats van 19.30-22.30 uur op Landgoed Avegoor in Ellecom. Ook uw raad is hierbij uitgenodigd.

---

[1] Vergelijkbaar met onze commissievergadering.

Wij vertrouwen er op u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlage:
Rapport Rekenkamercommissie gemeente Rheden ‘Toegang tot de Wmo en de Jeugdzorg’

REKENKAMERCOMMISSIE

Toegang tot de Wmo en Jeugdzorg

februari 2022

gemeente Rheden

Colofon

Auteurs: Gerard Nieuwe Weme
Demet Akpinar
Esra van Koolwijk
Yorick van den Berg

B&A B.V.
Bezuidenhoutseweg 161
Postbus 829
2501 CV Den Haag

t 070 - 3029500
f 070 - 3029501

e-mail: info@bagroep.nl
http: www.bagroep.nl

© Copyright B&A B.V. 2022.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Op alle opdrachten en werkzaamheden zijn de Algemene voorwaarden van B&A B.V. van toepassing, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder dossiernummer: KvK Haaglanden 27177844. De Algemene voorwaarden treft u als bijlage aan en kunt u tevens inzien op onze website, www.bagroep.nl.

B&A is gevestigd in Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

Inhoudsopgave

Samenvatting 4

1. Inleiding en onderzoeksverantwoording 7

1.1 Aanleiding 7

1.2 Onderzoeksvragen 7

1.3 Normenkader 8

1.4 Onderzoeksverantwoording 8

1.5 Leeswijzer 12

2. Bevindingen perspectief inwoners 15

2.1 Inleiding 15

2.2 Ervaringen met de toegang tot de Wmo en jeugdhulp 17

2.3 Toetsing aan het normenkader: Wmo 20

2.4 Toetsing aan het normenkader: Jeugdhulp 21

3. Bevindingen perspectief wettelijke en juridische kaders 25

3.1 Inleiding 25

3.2 Inrichting toegang Wmo en jeugdhulp 27

3.3 Ervaren kwaliteit van de toegang (Wmo en Jeugd) 36

3.4 Toetsing aan het normenkader 38

4. Bevindingen gemeentelijke doelen en ambities 43

4.1 Inleiding 43

4.2 Bijdrage van toegang aan realisatie van gemeentelijke doelen Wmo en Jeugdhulp 43

4.3 Informatiepositie en betrokkenheid raad bij de toegang Wmo en Jeugdhulp 52

4.4 Toetsing aan het normenkader 53

5. Bevindingen bedrijfsvoering en taakinvulling toegang 57

5.1 Inleiding 57

5.2 Effectieve en efficiënte inrichting toegang Wmo en de jeugdhulp 57

5.3 Samenhang toegang Wmo en jeugdhulp met inkoop en bekostiging 59

5.4 Percepties partners over de toegang Wmo en jeugdhulp 61

5.5 Mogelijke verbeterpunten toegang Wmo en jeugdhulp 62

5.6 Toetsing aan het normenkader 63

6. Conclusies en aanbevelingen 67

6.1 Inleiding 67

6.2 Conclusies 67

6.3 Aanbevelingen 68

7. Bestuurlijke reactie 70

8. Nawoord 75

Bijlage 1: Geraadpleegde bronnen 77

Samenvatting

Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de effectiviteit en efficiëntie van de toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdhulp, hoe deze door hulpvragers wordt ervaren en in de kaderstellende en controlerende rol van de raad waar het gaat om de toegang. De centrale onderzoeksvraag is: "Heeft Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp effectief en efficiënt georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager?"

Het onderzoek is gestart met een documentenstudie gevolgd door interviews, casusonderzoek, een ontwikkelkamer voor professionals en een reflectiesessie met de gemeenteraad.

Bevindingen Algemeen
Bij de gemeente zijn weinig kwantitatieve gegevens beschikbaar op basis waarvan de efficiëntie en de effectiviteit van de toegang kan worden bepaald. Dit komt mede door het ontbreken van streefwaarden en een nulmeting. Tot eind 2020 was beperkt sprake van een efficiënte inrichting van de toegang tot de Wmo en de jeugdhulp gezien de grote overschrijdingen van afhandeltermijnen bij de toegang. Sinds 2021 is de inrichting van de toegang fors aangepast, door naast de gemeente ook via Incluzio een groot deel van de eerste contacten en hulpvragen te laten oppakken. Daarmee is formatie toegevoegd bij een nagenoeg gelijkblijvend aantal maatwerktrajecten.

Conclusie 1. Informatie is zeer beperkt voorhanden waardoor de gemeente onvoldoende zicht heeft op de efficiëntie en effectiviteit van de toegang tot Wmo en Jeugdhulp
Het gebrek aan concrete doelen en streefwaarden en monitoringsgegevens maakt het lastig om te toetsen hoe effectief en efficiënt het beleid wordt uitgevoerd. Raadsleden krijgen vooral financiële informatie en geven aan onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie te ontvangen over de effectiviteit en efficiëntie van de toegang. Zij hebben onvoldoende zicht op het effect van de inrichting en uitvoering van de toegang. Raadsleden ervaren hierdoor weinig grip op de toegang en vinden dat zij hierdoor onvoldoende hun controlerende taak kunnen uitvoeren.

Conclusie 2. Het ontbreekt aan een duidelijk doel waaraan de toegang van Wmo en jeugdhulp een bijdrage moet leveren. Dit vertaalt zich in de uitvoering: betrokkenen handelen op basis van eigen inzicht.
Het ontbreken van duidelijke doelen die de toegang (mede) moet bereiken, maakt het formuleren van een opdracht naar de toegang en bijvoorbeeld een partner ingewikkeld. Mede daardoor handelen de verschillende actoren in de toegang tot de Wmo en jeugdhulp naar eigen inzicht. Eenieder draagt op zijn of haar manier naar beste wil en kunnen een steentje bij. Echter niemand overziet het geheel en verwachtingen komen daardoor niet bij elkaar. De vele personele wisselingen bij de actoren in de toegang versterken dit gebrek aan overzicht en eenduidige uitvoering.

Conclusie 3. Iedereen wordt geholpen, maar tijdigheid en kwaliteit van het toegangsproces is sterk voor kwaliteitsverbetering vatbaar
Uit het onderzoek komt een beeld naar voren dat bewoners van tevoren niet altijd de weg kenden naar de hulp. Het merendeel van de gesproken bewoners vond dat de hulp niet of slechts gedeeltelijk op tijd kwam.
Alle gesproken bewoners hechten veel waarde aan een vast aanspreekpunt en goede klik met de consulent en aanbieder van hulp en ondersteuning. Nagenoeg alle gesproken bewoners geven aan last te hebben van de grote hoeveelheid wisselingen in consulenten en hulpverleners, een vast gezicht wordt

gemist. De paar bewoners die wel een vaste consulent hebben, geven aan dat deze vaste contactpersoon heel belangrijk is. Bewoners vinden het van belang dat na afgeving van de beschikking contact wordt opgenomen door de consulent om te vragen naar de ervaring met de hulp. Zeker wanneer een ziektebeeld progressief is, wensen bewoners een proactieve rol van de consulent.

Raad en college: Aanbeveling 1: Benoem de doelen waar de toegang aan moet bijdragen, stel bijpassende indicatoren en streefwaarden op en verantwoord hierop.
Benoem op welke wijze de toegang bijdraagt aan de doelrealisatie en stel bijpassende indicatoren en streefwaarden op en voer een nulmeting hiervoor uit. Maak hiermee de verantwoording waarmee de raad kan toetsen of en in welke mate de toegang bijdraagt aan de doelen (effectiviteit) en of de toegang efficiënt is.

Het voorstel voor het te volgen proces is:
- De raad geeft per direct het college opdracht om doelen, bijpassende indicatoren en streefwaarden op te stellen voor de toegang.
- Het college maakt een voorstel in scenario's voor verschillende doelen, bijpassende indicatoren en streefwaarden met een onderbouwing per scenario'.
- De keuzes voor scenario's worden voorgelegd aan raad vóór september 2022 en stelt deze vast.
- Het college voert een nulmeting op basis van de ambities en indicatoren die zijn vastgesteld.
- De raad beoordeelt de nulmeting uiterlijk maart 2023 en past waar nodig de inhoudelijke en/of financiële kaders aan.
- Het college verantwoordt zich daarna via de reguliere planning- en controlcyclus op de bepaalde indicatoren en streefwaarden over de bijdragen van de toegang aan de doelrealisatie.

College en raad: Aanbeveling 2: Het vastgestelde kader vertalen in opdrachten aan toegang Wmo en Jeugdhulp en toezien op de uitvoering van die opdrachten
Het vastgestelde kader volgens de bovengenoemde doelrealisatie is de basis voor de uitvoering van de toegang Wmo en Jeugdhulp.

Het voorstel voor het te volgen proces is:
- Het college vertaalt de doelen voor eind 2022 naar de opdrachten voor de verschillende actoren in de toegang van de Wmo en jeugdhulp en maakt inzichtelijk hoe iedere opdracht bijdraagt aan de doelrealisatie.
- Het college verzamelt gegevens over de uitvoering van de opdrachten op basis van de indicatoren en streefwaarden.
- Het college verantwoordt structureel aan de raad de totale doelrealisatie op basis van het totaal van de bijdragen van de verschillende opdrachten.
- De raad controleert de totale doelrealisatie van de toegang van de Wmo en jeugdhulp op basis van de indicatoren en streefwaarden.

College: Aanbeveling 3: zorg voor een intern en extern leer- en verbeterproces ter doorontwikkeling en verbetering van de kwaliteit van de toegang.

Het college organiseert een leer- en verbeterproces dat er als volgt uitziet:
- Het college bereidt elke leer- en verbetersessie voor met een analyse van de verzamelde gegevens zoals beoogd bij aanbeveling 2.
- Het college organiseert vier keer per jaar een leer- en verbetersessies met alle relevante actoren in de toegang van de Wmo en Jeugdhulp. Relevante actoren zijn: de gemeentelijke toegang , de niet-gemeentelijke toegang, Incluzio, aanbieders van ondersteuning en zorg in voorveld en geïndiceerde hulp. Voeg aan elk van de sessies ervaringsdeskundigen toe.
  De gemeente neemt de regie op dit leer- en verbeterproces en vertaalt de uitkomsten in werk- en ontwikkelafspraken.

1

INLEIDING EN ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1. Inleiding en onderzoeksverantwoording

1.1 Aanleiding

De rekenkamercommissie van de gemeente Rheden onderzoekt of de toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (hierna Wmo) en Jeugdhulp effectief en efficiënt is georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager. De keuze voor dit onderzoek komt voort uit een inventarisatie van mogelijke onderzoeken onder de fracties van de gemeenteraad, waarbij dit onderwerp door meerdere fracties werd aangedragen.

Een goede inrichting van de toegang tot voorzieningen in het sociaal domein kan bijdragen aan de financiële houdbaarheid van het sociaal domein, meer maatwerk en meer samenhang door het leveren van integrale arrangementen. Vanuit zijn controlerende taak is het voor de gemeenteraad zeer relevant om te weten hoe de toegang in de eigen gemeente verloopt en wat de gevolgen daarvan zijn voor de burgers van Rheden. De rekenkamercommissie heeft ervoor gekozen om zich hierbij te beperken tot het onderzoeken van de toegang tot de Wmo en de Jeugdhulp.

1.2 Onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in de effectiviteit en efficiëntie van de toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdhulp, hoe deze door hulpvragers wordt ervaren en in de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De centrale onderzoeksvraag is:

Heeft Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp effectief en efficiënt georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager?

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. Hoe wordt de toegang door bewoners ervaren op de volgende aspecten: toegankelijkheid, vindbaarheid, tijdigheid van de dienstverlening, kwaliteit van de vraagverheldering, kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.
2. Hoe is het toegangsproces feitelijk ingericht en is de toegang tot de Wmo en jeugdhulp daarmee rechtmatig ingericht?
3. Op welke wijze draagt de toegang bij aan de gemeentelijke doelen en ambities in de Wmo en jeugdhulp?
4. Hoe is de informatiepositie en betrokkenheid van de raad georganiseerd en op welke wijze vindt verantwoording plaats, opdat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol kan vervullen?
5. Is de wijze waarop Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp heeft geregeld effectief en efficiënt georganiseerd?
6. Hoe is de toegang (gemeentelijk en niet-gemeentelijk) in samenhang met inkoop en bekostiging ingericht op de aspecten: bereikbaarheid via welke dienstverleningskanalen, inzet (formatie en kosten), sturing op- en afschaling van hulp, sturing op kostenbeheersing van Wmo- en jeugdhulpvoorzieningen, samenwerking met netwerkpartners en niet-gemeentelijke verwijzers, leren en verbeteren?
7. Hoe beoordelen partners de gemeentelijke toegang?

8. Welke mogelijkheden zijn er om de effectiviteit en efficiëntie van de toegang te vergroten alsmede de waardering hiervan door hulpvragers?

1.3 Normenkader

De onderzoeksvragen zijn langs vier perspectieven uitgewerkt tot het volgende normenkader:

Perspectieven	Norm
1. Inwoners	De toegang is goed bereikbaar via verschillende kanalen Inwoners oordelen positief over: ○ de toegankelijkheid, ○ vindbaarheid, ○ tijdigheid van de dienstverlening, ○ kwaliteit van de vraagverheldering, ○ kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en ○ kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.
2. Wettelijke en juridische kaders	De inrichting en de uitvoering van de toegang voldoet aan de wettelijke en juridische vereisten en termijnen.
3. Gemeentelijke doelen en ambities	De toegang draagt aantoonbaar bij aan de gemeentelijke doelen en ambities. De raad kan naar eigen opvatting op basis van de beschikbaar gestelde verantwoordingsinformatie voldoende inzicht krijgen in de effecten van de toegang op de gemeentelijke doelen en ambities.
4. Bedrijfsvoering en taakinvulling (gemeentelijk en niet-gemeentelijk)	Er is voldoende inhoudelijke (specialistische) expertise bij de toegang beschikbaar. De toegang reflecteert op de individuele en collectieve vraagstukken van de wijk. De werkwijze van de toegang dwingt keuzes af en maakt ze consistent uitlegbaar naar alle betrokkenen. De toegang werkt efficiënt (verhouding output-inzet). De toegang stuurt op- en afschaling van hulp en draagt daarmee bij aan kostenbeheersing. De toegang voert de regie op netwerksamenwerking met alle relevante partners en partners herkennen dit. Sprake is van permanente cyclus van leren en verbeteren.

1.4 Onderzoeksverantwoording

Doelstelling
Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in de effectiviteit en efficiëntie van de toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdhulp, hoe deze door hulpvragers wordt ervaren en in de kaderstellende en controlerende rol van de raad waar het gaat om de toegang.

Het onderzoek heeft zowel een beschrijvend als een beoordelend karakter. De opbrengsten en uitkomsten dienen de gemeenteraad van Rheden inzicht te geven in de wijze waarop de toegang voor de Wmo en de Jeugdhulp is georganiseerd en hoe deze wordt ervaren door hulpvragers, bijvoorbeeld in de communicatie. Op basis van deze inzichten wil de rekenkamercommissie aanbevelingen doen gericht op het verder verbeteren van de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp en de versterking van de informatiepositie en betrokkenheid van de gemeenteraad.

Afbakening
De rekenkamercommissie heeft ervoor gekozen om zich te beperken tot het onderzoeken van de toegang tot de Wmo en de Jeugdhulp om het onderzoek behapbaar te houden. Voor deze twee decentralisaties is gekozen omdat deze de grootste impact hebben gehad en nog steeds hebben op de gemeente en inwoners. Maar ook omdat de voorzieningen beter met elkaar vergelijkbaar zijn. De toegang tot participatie (de derde decentralisatie) blijft daarmee buiten de scope van dit onderzoek.

Onderzoeksvragen en -onderzoeksmodel
De centrale onderzoeksvraag is:

Heeft Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp effectief en efficiënt georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager?

De centrale onderzoeksvraag is vanuit vier perspectieven beantwoord. Het perspectief van de inwoners, de wettelijke kaders, de eigen gemeentelijke doelen en ambities en tenslotte van bedrijfsvoering en taakinvulling. Deze zijn onderstaand toegelicht.

1. **Perspectief van de inwoners.** Hoe zij de werking van de toegang ervaren, is daarom een belangrijk onderdeel van het onderzoek. De deelvraag die hierbij beantwoord moet worden is*: hoe wordt de toegang ervaren op de volgende aspecten: toegankelijkheid, vindbaarheid, tijdigheid van de dienstverlening, kwaliteit van de vraagverheldering, kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp*.
2. **Perspectief van de wettelijke kaders.** In de Wmo, maar ook de Jeugdwet zijn 'eisen' opgenomen over de inrichting en werkwijze van de toegang. Die zijn als het goed is vertaald in de Wmo- en Jeugdverordening en eventuele achterliggende beleidsregels. De deelvraag die hierbij beantwoord moet worden is: *Hoe is het toegangsproces feitelijk ingericht en is de toegang tot de Wmo en jeugdhulp daarmee rechtmatig ingericht?*
3. **Perspectief van de eigen gemeentelijke doelen en ambities.** Voor de raad, die idealiter stuurt op het WAT (de toegang heeft vooral betrekking op het HOE), is het de vraag of de wijze waarop de toegang ingericht is en functioneert, ook bijdraagt aan de gewenste maatschappelijke resultaten. De raad, zo zien wij in vele gemeenten, kan vanuit vier invalshoeken sturen op de Wmo en jeugdhulp: (1) kosten en gebruik (financiële kaders), (2) transformatie (wordt daadwerkelijk gekomen tot een andere werk- en denkwijze in het sociaal domein), (3) ervaringen van inwoners (wat vinden de inwoners ervan) en (4) maatschappelijke effecten (kunnen inwoners langer zelfstandig wonen, groeien kinderen veilig, kansrijk en gezond op etc.). Wij stellen voor om de gemeentelijke doelen langs deze invalshoeken te ordenen en te toetsen op welke wijze de toegang aan deze doelen bijdraagt. De deelvraag luidt dan ook: *op welke wijze draagt de toegang bij aan de gemeentelijke doelen en ambities in de Wmo en jeugdhulp?*
4. **Perspectief van bedrijfsvoering en taakinvulling**. De wijze waarop de toegang is georganiseerd, welke taakinvulling (alleen verwijzen of ook zelf lichte ondersteuning bieden) aan de toegang is gegeven, op welke wijze de toegang op- of afschaalt in toegekende voorzieningen, hoe gestuurd wordt op de kostenbeheersing vanuit de toegang, hoe de samenwerking met aanbieders van algemene voorzieningen (bv Incluzio Rheden) en van maatwerkvoorzieningen (aanbieders van huishoudelijke hulp, begeleiding) is, zijn allemaal te onderzoeken aspecten die verklarend zijn voor een effectieve en efficiënte toegang. Voor de jeugdhulp geldt daarbij dat er ook een niet-gemeentelijke toegang is via huisartsen of praktijkondersteuners bij huisartsen, gecertificeerde instellingen en bijvoorbeeld jeugdartsen van de GGD. De vraag hierbij is welke regie de gemeente

hierop voert. De deelvragen die hierbij horen, zijn: *Hoe is de toegang (gemeentelijk en niet-gemeentelijk) in samenhang met inkoop en bekostiging ingericht op de aspecten: bereikbaarheid via welke dienstverleningskanalen, inzet (formatie en kosten), sturing op- en afschaling van hulp, sturing op kostenbeheersing van Wmo- en jeugdhulpvoorzieningen, samenwerking met netwerkpartners en niet-gemeentelijke verwijzers, leren en verbeteren? Hoe beoordelen de partners de gemeentelijke toegang?*

Deze perspectieven leiden tot volgend onderzoeksmodel.

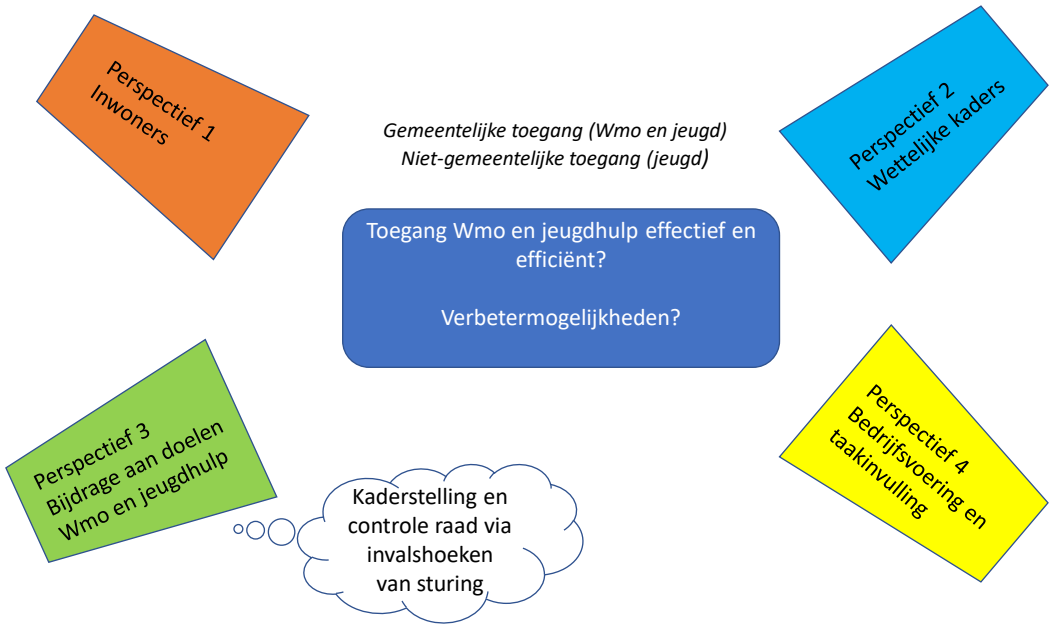

De centrale onderzoeksvraag is vervolgens uitgewerkt in acht deelvragen verdeeld over vier perspectieven:

1. *Hoe wordt de toegang door bewoners ervaren op de volgende aspecten: toegankelijkheid, vindbaarheid, tijdigheid van de dienstverlening, kwaliteit van de vraagverheldering, kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp. (perspectief 1).*
2. *Hoe is het toegangsproces feitelijk ingericht en is de toegang tot de Wmo en jeugdhulp daarmee rechtmatig ingericht? (perspectief 2).*
3. *Op welke wijze draagt de toegang bij aan de gemeentelijke doelen en ambities in de Wmo en jeugdhulp? (perspectief 3).*
4. *Hoe is de informatiepositie en betrokkenheid van de raad georganiseerd en op welke wijze vindt verantwoording plaats, opdat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol kan vervullen? (perspectief 3).*
5. *Is de wijze waarop Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp heeft geregeld effectief en efficiënt georganiseerd? (perspectief 4).*
6. *Hoe is de toegang (gemeentelijk en niet-gemeentelijk) in samenhang met inkoop en bekostiging ingericht op de aspecten: bereikbaarheid via welke dienstverleningskanalen, inzet (formatie en kosten), sturing op- en afschaling van hulp, sturing op kostenbeheersing van Wmo- en jeugdhulpvoorzieningen,*

samenwerking met netwerkpartners en niet-gemeentelijke verwijzers, leren en verbeteren? (perspectief 4).

7. *Hoe beoordelen partners de gemeentelijke toegang? (perspectief 4).*
8. *Welke mogelijkheden zijn er om de effectiviteit en efficiëntie van de toegang te vergroten alsmede de waardering hiervan door hulpvragers?*

Gebruikte onderzoeksaanpak en -methoden

Documentenstudie

Samen met de rekenkamercommissie en de gemeente hebben de onderzoekers de documenten vastgesteld die bestudeerd worden. De relevante stukken (beleid, verordening, beleidsregels, cliëntervaringsonderzoeken, cijfermatige gegevens) zijn door het onderzoeksteam geïnventariseerd en geanalyseerd. Tijdens het veldwerk zijn documenten toegevoegd. Zie bijlage voor de geraadpleegde documenten. De kwantitatieve data over de toegang was niet direct beschikbaar bij de gemeente en niet alle gevraagde data was beschikbaar.

Veldwerk

Het veldwerk heeft bestaan uit kwalitatief onderzoek. Deze vorm van onderzoek geeft naast feiten ook zicht op de verklaringen voor diezelfde feiten. *Waarderend onderzoek* zoals toegepast in het casusonderzoek levert andere resultaten op dan een klantervaringsonderzoek. In het casusonderzoek is aan bewoners/ouders/jeugdigen gevraagd wat zij anderen zouden toewensen als die met een soortgelijke vraag zouden zitten. Het doel is het vinden van wensbeelden die gestoeld zijn op de ervaringen van deze bewoners als praktijkdeskundigen. Dat levert veel meer zicht op de verwachtingen en wensbeelden op dan alleen de vraag stellen hoe ze het ervaren hebben. Van alle interviews, de ontwikkelkamer en de raadssessie zijn verslagen gemaakt en teruggelegd voor akkoord. De geaccordeerde versie zijn gebruikt voor het opstellen van de bevindingen. Onderstaand is toegelicht waar het veldwerk uit heeft bestaan.

Interviews met betrokken professionals (zie bijlage voor de functies)

De interviews hadden twee doelen: 1) het toetsen van de bevindingen uit de beleidsinventarisatie (beschrijvend), 2) het ophalen van ervaringen met en verklaringen voor de feiten door de geïnterviewden. De volgende respondentgroepen zijn bevraagd:

- de betrokken wethouder
- drie groepsinterviews met betrokken beleidsambtenaren, betrokken toegangsmedewerkers en met de niet-gemeentelijke toegang.
- twee groepsinterviews met direct betrokken partners (aanbieders Wmo, jeugdhulp en voorliggende voorzieningen zoals Incluzio Rheden en de GGD) van de toegang in de uitvoering van de Wmo en jeugd

Casusonderzoek onder een anonieme en representatieve groep (15 WMO en 15 Jeugdwet) van bewoners met ervaring met de toegang met differentiatie naar type hulp.

Het casusonderzoek heeft als doel om extra verdieping te geven aan de documentenstudie en de interviews met eerder genoemde respondentgroepen bestaande uit professionals. Het geeft zicht op de ervaringen met en wensbeelden over de praktijk. Per casus is gesproken met de bewoner/ouders en/of jeugdige. Ze zijn bevraagd op wat zij anderen toewensen vanuit wat zij zelf ervaren hebben op aspecten als toegankelijkheid, vindbaarheid, tijdigheid van de dienstverlening, kwaliteit van de vraagverheldering, kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp. Daarmee krijgen we zicht op de succesvolle en te ontwikkelen elementen. Voor 5 casussen Wmo en 5 casussen jeugd is tevens gesproken met de betrokken medewerker toegang en met

de betrokken hulpverlener van de Wmo/jeugdhulp. Dit leverde praktisch bruikbare inzichten op die verder zijn uitgediept in hun betekenis en verbetermogelijkheden in de ontwikkelkamer.

De *ontwikkelkamer* is ingezet om tot een meer op de behoefte van bewoners afgestemde werkwijze te komen. De ontwikkelkamer is een evaluatief en lerend instrument gestoeld op concrete bevindingen uit de documentenstudie, de uitkomsten van de interviews met professionals en de uitkomsten uit casusonderzoek. Tijdens de ontwikkelkamer is daarnaast gecheckt in welke mate de gevolgde werkwijze en gang van zaken van de casussen representatief is voor het algemene beeld van de praktijk. De deelnemers aan de ontwikkelkamer hebben gereflecteerd op de uitvoeringspraktijk en de bereikte resultaten. De praktische bruikbaarheid is dat de sessie concrete aangrijpingspunten oplevert waarmee de professionals direct zelf aan de slag kunnen gaan of punten die op een ander niveau moeten worden besproken en besloten. Aan de ontwikkelkamer hebben betrokken toegangsmedewerkers, de niet-gemeentelijke toegang en betrokken partners deelgenomen.

Tot slot heeft een *werksessie* met de raad plaatsgevonden. Deze was erop gericht om de raad te bevragen op de wijze waarop zij de sturing op de toegang ervaren (terugkijkend) en bewust te laten worden van de rol die zij kunnen innemen als het gaat om de sturing op de toegang (vooruitkijkend).
In deze sessie zijn de eerste uitkomsten teruggelegd bij de raad.

Rapportage
De opbrengsten vanuit de verschillende onderzoeksmethoden zijn geanalyseerd en vervat in een nota van bevindingen. Deze analyse was gericht op het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hierbij is de methode van *triangulatie* toegepast. Dat betekend dat daar waar sprake is van overeenkomsten tussen de verschillende bronnen, sprake is van een bevinding. Als die bevinding logisch kan worden verklaard, is sprake van een conclusie. In het geval dat bronnen elkaar tegenspreken, is verdiepende analyse van de bevindingen nodig) toegepast.

Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor en eindproduct.
De nota van bevindingen is vervolgens via *ambtelijk hoor- en wederhoor* op feitelijke onjuistheden gecontroleerd. In dit geval werd geconstateerd door de rekenkamercommissie en onderzoekers dat naast de ambtenaren ook bestuurders betrokken zijn geweest bij de beoordeling van het feitenrelaas. Elke ambtelijke reactie is met een voorstel voor handhaving of wijziging van de tekst voorzien. Op basis hiervan is de nota van bevindingen aangepast. Aan de nota van bevindingen is door de onderzoekers een voorstel voor conclusies en aanbevelingen toegevoegd. Deze is door de rekenkamercommissie vastgesteld en voor *bestuurlijk hoor- en wederhoor* voorgelegd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de onderzoeksvragen vanuit het perspectief van de inwoners beantwoord. Hoofdstuk 3 bevat de bevindingen over de wettelijke en juridische kaders. In het derde hoofdstuk zijn de bevindingen rondom de gemeentelijke doelen en ambities weergegeven. Hoofdstuk 4 geeft antwoord op de onderzoeksvragen over de bedrijfsvoering en taakinvulling van de toegang in Rheden. In Hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de bedrijfsvoering en taakinvulling van de toegang. In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen weergegeven.

2

BEVINDINGEN PERSPECTIEF INWONERS

2. Bevindingen perspectief inwoners

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de volgende onderzoeksvraag beantwoord:

1. Hoe wordt de toegang door bewoners ervaren op de volgende aspecten: toegankelijkheid, vindbaarheid, tijdigheid van de dienstverlening, kwaliteit van de vraagverheldering, kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.

Daar waar van toepassing gebeurt dat vanuit twee perspectieven: (1) inwoners die gebruik maken van Wmo-voorzieningen en (2) inwoners die gebruik maken van jeugdhulp. In de eerste plaats wordt een beeld geschetst van de cijfermatige ontwikkelingen van de Wmo en Jeugdhulp door de jaren heen. In paragraaf 2.2 wordt vervolgens de onderzoeksvraag op hoofdlijnen beantwoord, gevolgd door een onderbouwing. Het hoofdstuk eindigt met een toetsing aan het normenkader.

Cijfers Wmo en Jeugdhulp
Hieronder zijn twee tabellen opgenomen met de cijfers van unieke cliënten en trajecten/producten per jaar voor de Wmo en de Jeugdhulp. Dit geeft meer inzicht in de ontwikkelingen door de jaren heen. De gegevens zijn afkomstig uit het systeem van de gemeente Rheden dat alle toegewezen beschikkingen registreert (Civision Samenlevingszaken).

Tabel 1 | Aantal unieke cliënten en trajecten Wmo

	Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Aantal unieke cliënten	Begeleiding	783	895	992	1057	1137	1026	804
	HBH**	1448	1482	1608	1639	1881	1867	1879
	Rollen	534	525	499	475	455	393	90
	Vervoer	2233	2040	1020	1022	959	817	281
	Wonen	420	413	389	387	332	252	126
	Totaal	5418	5355	4508	4580	4764	4355	3180
	Jaar	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021***
Aantal trajecten /producten	Begeleiding	1460	1843	2044	2192	2352	2952	1682
	HBH	1804	2068	2087	2178	3675	3877	3065
	Rollen	1425	1495	1433	1355	1327	1219	105
	Vervoer	3654	3731	2043	1954	1874	1639	338
	Wonen	720	744	721	754	663	530	205
	Totaal	9063	9881	8328	8433	9891	10217	5395

Bron: Civision Samenlevingszaken
*De cijfers van 2021 zijn voorlopige cijfers (tot eind oktober 2021)
**De term HBH staat voor hulp bij huishouden

In tabel 1 is zichtbaar dat het totaal aantal unieke cliënten van de Wmo over het geheel van 2015 t/m 2020 iets is gedaald in Rheden. Het aantal unieke cliënten is in 2020 licht afgenomen ten aanzien van 2019, dit is mogelijk het gevolg van de corona pandemie. In het jaar 2020 is er tijdelijk extra ingezet op het toetsen van de beschikkingen voor Wmo op rechtmatigheid. Dat heeft mogelijk ook invloed gehad op de daling in aantal Wmo-trajecten. Daarnaast is te zien dat het totaal aantal trajecten/producten in diezelfde periode is toegenomen, wat laat zien dat unieke cliënten van meer verschillende trajecten/producten gebruik zijn gaan maken. Unieke cliënten zijn in deze periode een intensiever

beroep gaan doen op de Wmo. Bovendien valt op dat het aantal cliënten dat gebruik maakt van vervoer en wonen in de periode 2015 t/m 2020 sterk is afgenomen.

Tabel 2 | Aantal unieke cliënten en trajecten Jeugdhulp							
Jaar	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021***
Aantal unieke cliënten	990	1134	1263	1409	1519	1459	1250
Aantal trajecten /producten	1630	2280	2864	3469	3826	4995	2982

Bron: Civision Samenlevingszaken
*De cijfers van 2021 zijn voorlopige cijfers (tot eind oktober 2021)

Tabel 2 laat een stijging zien van het aantal unieke jeugdhulp cliënten van 2015 t/m 2020. Naast dat het aantal unieke cliënten is gestegen, is ook sprake van een stijging van het aantal trajecten/producten van 2015 t/m 2020. Dit betekent dat het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de jeugdhulp is gestegen én deze jeugdigen daarnaast meer gebruik zijn gaan maken van jeugdhulptrajecten. Het aantal unieke cliënten neemt in 2020 licht af. Ook dit is mogelijk het gevolg van de coronacrisis. Een aandachtspunt bij deze cijfers is dat de Jeugdhulp in 2015, 2016 en 2017 is uitbesteed bij Zorglokaal. De aantallen van deze jaren komen uit een ander bestand en kunnen volgens de gemeente niet exact worden geverifieerd.

De cijfers uit tabel 1 en tabel 2 zijn grafisch weergegeven in figuur 1 en figuur 2.

Figuur 1: Aantal Wmo- en jeugdhulp cliënten in de gemeente Rheden van 2015 tot en met 2021*

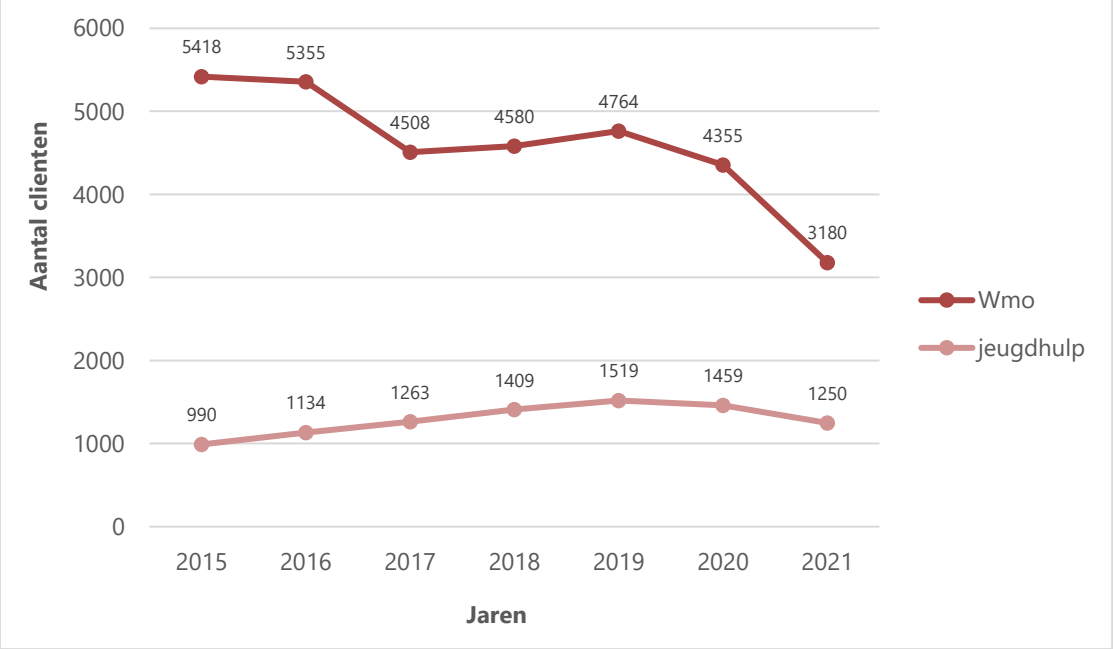

Bron: Civision Samenlevingszaken
*De cijfers van 2021 zijn voorlopige cijfers (tot eind oktober 2021)

Figuur 2: Aantal Wmo- en jeugdhulp trajecten in de gemeente Rheden van 2015 tot en met 2021*

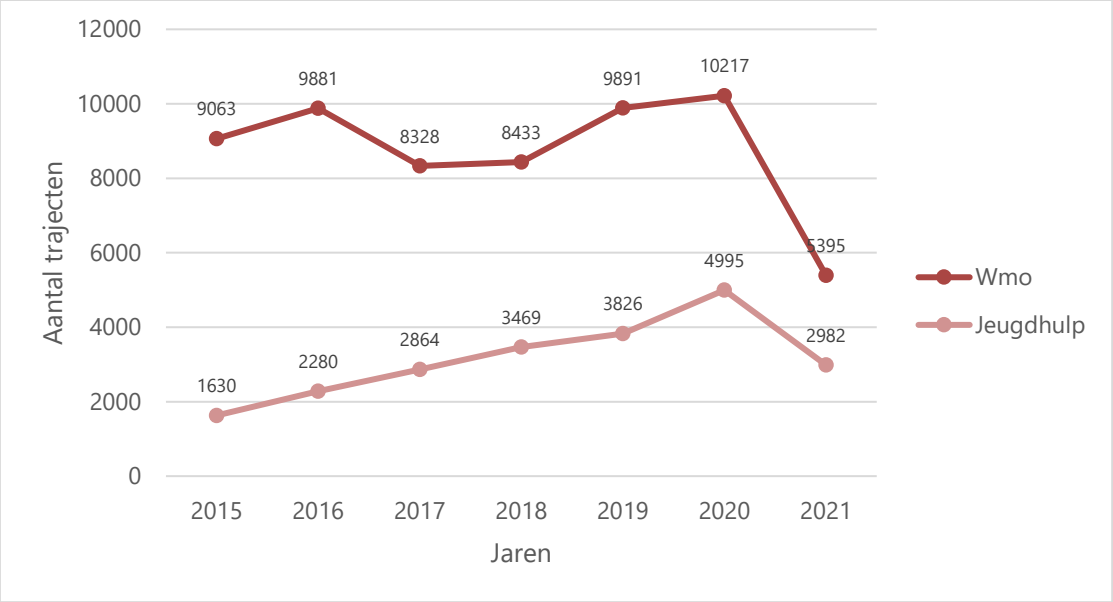

Bron: Civision Samenlevingszaken

*De cijfers van 2021 zijn voorlopige cijfers (tot eind oktober 2021)

2.2 Ervaringen met de toegang tot de Wmo en jeugdhulp

Voor het casusonderzoek is gesproken met 15 Wmo-cliënten en 15 jeugdhulp-cliënten. In de gevoerde gesprekken staat centraal hoe bewoners de toegang tot de Wmo en de jeugdhulp hebben ervaren. In onderstaand rood tekstvlak wordt een samenvatting gegeven van de bevindingen uit het casusonderzoek, waarmee de onderzoeksvraag op hoofdlijnen wordt beantwoord. Steeds wordt gestart met een aantal algemene bevindingen, die gelden voor zowel de Wmo als voor de jeugdhulp. Vervolgens worden de gevonden verschillen toegelicht. De samenvatting uit het rode tekstvlak wordt gevolgd door een onderbouwing. Omdat de onderbouwing voor de Wmo op verschillende punten afwijkt van de onderbouwing voor de Jeugdhulp is gekozen voor afzonderlijke onderbouwingen. In bijlage 1 zijn de uitkomsten uit het casusonderzoek uitgebreider weergegeven.

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:

- Uit het casusonderzoek komt een beeld naar voren dat bewoners van tevoren niet altijd de weg kenden naar de hulp. Enkele bewoners hebben zelf via internet de website van de gemeente gevonden, anderen zijn doorverwezen via de huisarts, kennis of andere (hulp)instantie(s). Voor de Wmo geldt dat 8 van de 15 onderzochte casussen doorverwezen zijn naar de gemeente via de hulpinstantie waar zij al in beeld waren. 9 van de 15 onderzochte jeugdhulp casussen kwam bij de gemeente terecht via school, jeugdzorg, reclassering of jeugdbescherming.
- 22 van de 30 bewoners uit het casusonderzoek geven aan goed terecht te kunnen met hun hulpvraag. Bewoners geven aan behoefte te hebben aan een brede uitvraag van de consulent, waarbij uitgebreid wordt gevraagd wat iemand nodig heeft en de verschillende mogelijkheden besproken worden.
- De meeste gesproken respondenten zijn (gedeeltelijk) tevreden over het contact met de consulent. 18 van de 30 Wmo- en jeugdhulpgebruikers uit het casusonderzoek geven aan tevreden te zijn met het contact met de consulent. 6 van de 30 gebruikers zijn gedeeltelijk tevreden en 4 van de 30 gebruikers geven aan ontevreden te zijn over het contact met de consulent. Voor 2 van de 30 gebruikers was de vraag niet van toepassing. Het contact met

de gemeente verliep via een contactpersoon (coach, reclassering of iemand van hulporganisatie). Deze bewoners geven aan dat het fijn was dat de tussenpersoon de regeldruk uit handen kon nemen. De bewoners die ontevreden zijn over het contact met de consulent geven aan dat de consulent onvoldoende met hen meedacht.

- Alle gesproken bewoners hechten veel waarde aan een goede klik met de consulent en aanbieder van hulp en ondersteuning. Zowel aanbieders van hulp als de bewoners hebben behoefte aan een vast aanspreekpunt bij de gemeente. Nagenoeg alle gesproken bewoners geven aan last te hebben van de grote hoeveelheid wisselingen in consulenten en hulpverleners, een vast gezicht wordt gemist. De paar bewoners die wel een vaste consulent hebben geven aan dat deze vaste contactpersoon heel belangrijk is.
- De meeste bewoners uit het casusonderzoek zijn tevreden met de beslissing van de gemeente. 8 van de 15 Wmo-gebruikers vonden dat in hun ogen de juiste beslissing werd gemaakt over de te ontvangen hulp tegenover 9 van de 15 jeugdhulp gebruikers. De Wmo-gebruikers die ontevreden zijn over de afgegeven beschikking hebben te maken gehad met een afgewezen aanvraag of een nieuwe beschikking waarbij de hoeveelheid hulp werd afgeschaald. Voor de ontevreden jeugdhulp gebruikers geldt dat zij niet tevreden waren over de afgegeven beschikkingstermijn of over een wisseling van zorgaanbieder.
- De hulp kwam lang niet altijd op tijd volgens de gesproken bewoners. 11 van de 15 Wmo-gebruikers vond dat de hulp niet of slechts gedeeltelijk op tijd kwam tegenover 8 van de 15 jeugdhulp gebruikers. Wmo-gebruikers zijn dus vaker ontevreden over de tijdigheid van de hulp dan jeugdhulpgebruikers. De levering van speciale hulpmiddelen binnen de Wmo kan lang in beslag nemen, dit blijkt een grote impact te hebben op de zelfstandigheid van bewoners met hulpvragen. Lange levertijden van hulpmiddelen binnen de Wmo was hier een oorzaak van.
  Binnen de Jeugdhulp is de complexiteit van de hulpvraag doorgaans de oorzaak.
- De gesproken bewoners vinden het belangrijk dat na afgeving van de beschikking contact wordt opgenomen door de consulent om te vragen naar de ervaring met de hulp. Zeker wanneer een ziektebeeld progressief is, wensen bewoners een proactieve rol van de consulent. Bij de Wmo nam de consulent slechts in enkele onderzochte casussen na de beschikking nog contact op, bij de jeugdhulp was dit in bijna de helft van de onderzochte casussen.

Onderbouwing Wmo

Onderstaande bevindingen zijn gebaseerd op het casusonderzoek onder bewoners die gebruik hebben gemaakt van de toegang tot de Wmo.

De vindbaarheid en toegankelijkheid

De meeste gesproken bewoners waren voorafgaand aan hun hulpvraag meestal niet op de hoogte van de mogelijkheid om bij de gemeente aan te kloppen bij vragen om hulp en ondersteuning. Veruit de meeste casussen zijn doorverwezen vanuit een hulpinstantie waar de bewoners al bij in beeld waren. Ook kwam een aantal bewoners bij de Wmo terecht via de website van de gemeente, via een tip van iemand uit het netwerk of via de huisarts. Veel bewoners twijfelen of andere bewoners goed de weg weten te vinden richting de Wmo. Met name bewoners die eenzaam of minder mondig zijn, worden mogelijk minder goed bereikt. Al geven de gesproken bewoners ook aan dat het voor de gemeente lastig is om achter de voordeuren te kijken en te weten welke bewoners hulp nodig hebben.

Kwaliteit van de vraagverheldering

Bij de meeste casussen lukte het de consulent goed om de hulpvraag helder te krijgen. In sommige gevallen had de bewoner hierbij hulp nodig van een begeleider of coach. Zeker voor mensen die zichzelf wat lastiger kunnen verwoorden of het spannend vinden om nieuwe personen over de vloer te krijgen, kan het helpen als er iemand bij het gesprek aanwezig is die hen goed kent en kan helpen met het verduidelijken van de hulpvraag.

Een brede uitvraag is heel belangrijk voor de gesproken bewoners. In ongeveer de helft van de casussen werd een brede uitvraag gedaan door de consulent en gevraagd wat er allemaal nodig was. Meerdere bewoners gaven aan dat dit heel prettig was en zij goed gewezen werden op de hulp die zij konden krijgen. Uit de interviews is gebleken dat een aantal bewoners deze brede intake niet hebben gehad en niet gewezen zijn op de verschillende mogelijkheden en regelingen binnen de Wmo. Een aantal bewoners kwam er achteraf achter dat ze ook hulp hadden kunnen krijgen op andere onderdelen, waardoor zij breder ondersteund hadden kunnen worden.

Goed contact met de consulent vinden de gesproken bewoners van belang. Daarbij gaat het om een goede klik en een consulent die met je meedenkt. Het regelmatig wisselen van consulenten ervaren alle gesproken Wmo-gebruikers als vervelend. Hierdoor lukt het niet altijd even goed (en snel) om bij een volgende beschikking de hulpvraag helder te krijgen. Als er sprake is van een wisseling zien Wmo-gebruikers graag een warme overdracht. Het is voor hen belangrijk dat het dossier door de volgende consulent goed wordt gelezen. Een aantal Wmo-gebruikers heeft het als vervelend ervaren dat zij steeds bij een nieuwe consulent weer moesten aantonen dat zij hulp nodig hadden. Zo noemde iemand het gevoel te hebben steeds opnieuw te moeten bewijzen hulp nodig te hebben om niet gekort te worden op ondersteuning.

Kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp
Iets meer dan de helft van de gesproken bewoners is tevreden over de ontvangen hulp van de gemeente. Voor een aantal geldt een gedeeltelijke tevredenheid (omdat bijvoorbeeld een gedeelte van het verzoek wel werd toegekend en een gedeelte niet) en een paar gebruikers zijn ontevreden. De bewoners die ontevreden zijn begrijpen niet goed waarom hun verzoek is afgewezen en vinden dit zelf onterecht. Uit interviews blijkt dat een klein deel daarvan een bezwaar heeft ingediend. Dit geeft niet aan of de kwaliteit van de beslissing op; toewijzing of afwijzing van de hulp goed was. Het geeft weer of inwoners de beslissing begrepen hebben en waarom deze is afgewezen en of ze zich hebben neer kunnen leggen bij het besluit van de toegang op de door hen ingediende aanvraag.

Tijdigheid van de dienstverlening
Over het algemeen vond het eerste gesprek snel plaats en werd het proces snel in gang gezet. Slechts een paar gebruikers is volledig tevreden over de tijdigheid van de hulp. Voor een gedeelte van de gesproken bewoners geldt dat zij gedeeltelijk tevreden zijn omdat slechts een gedeelte van de hulp op tijd in gang werd gezet. Een paar Wmo-gebruikers is zeer ontevreden over de tijdigheid van de hulp, voor één bewoner duurde de levering van een aangepast onderdeel voor een hulpmiddel meer dan een half jaar. Het ontbreken van dit onderdeel zorgde ervoor dat deze bewoner niet zelfstandig de deur uit kon.

Kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.
Meerdere bewoners uit het casusonderzoek benoemen dat het belangrijk is dat een consulent zich proactief opstelt en contact onderhoudt tussen de beschikkingen door. Bewoners worden graag op de hoogte gehouden van mogelijke veranderingen en zaken waar zij rekening mee moeten houden. Indien sprake is van een progressief verloop van een ziekte is het extra belangrijk dat een consulent peilt of de geboden hulp nog voldoende is. In slechts een paar gevallen nam de consulent na de beschikking uit zichzelf contact op met de bewoner.

Onderbouwing jeugdhulp

Onderstaande bevindingen zijn gebaseerd op het casusonderzoek onder bewoners die gebruik hebben gemaakt van de toegang tot de jeugdhulp.

De vindbaarheid en toegankelijkheid
Voor de meeste gesproken bewoners geldt dat zij met de jeugdhulp in aanraking kwamen omdat hun hulpvraag in beeld was bij school, jeugdzorg of jeugdreclassering. Een enkeling is doorverwezen door

de huisarts, een andere hulpinstantie of is zelf op zoek gegaan naar hulp via de website van de gemeente. De meeste bewoners wisten waar ze terecht konden met hun hulpvraag, voor twee casussen gold dit niet. Deze twee bewoners waren lange tijd op zoek naar de juiste hulp en wisten niet waar zij hun hulpvraag neer konden leggen. Bijna alle bewoners vonden dat ze goed terecht konden met hun hulpvraag. Drie bewoners konden niet goed terecht, voor hen geldt dat zij een vrij complexe hulpvraag hadden. Daarnaast denkt slechts een paar bewoners dat bewoners in Rheden weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag.

Kwaliteit van de vraagverheldering
De meeste bewoners uit het casusonderzoek zijn van mening dat het de consulent lukte om de hulpvraag helder te krijgen, bovendien zijn de meeste bewoners tevreden over het contact met de consulent. Wel wordt een paar keer benoemd dat de kwaliteit van de vraagverheldering en de kwaliteit van het contact kan verschillen per consulent. Ervaring, inlevingsvermogen en meedenkend vermogen zijn volgens bewoners belangrijke voorwaarden voor goed contact met een consulent. Bovendien vinden bewoners het belangrijk dat er een goede klik is met de consulent.

Niet alle gesproken bewoners hebben direct contact gehad met hun consulent, voor sommigen verliep het contact met de gemeente via een hulporganisatie of persoonlijk begeleider/coach. Slechts een aantal bewoners heeft langere tijd contact gehad met dezelfde consulent, voor de rest was er sprake van wisselingen. Meerdere bewoners benoemen dat deze wisselingen lastig zijn omdat je steeds opnieuw je verhaal moet doen. Om dit ongemak iets weg te nemen is het daarom belangrijk dat er sprake is van een goede informatieoverdracht van de ene naar de andere consulent.

Kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp
Iets minder dan de helft van de gesproken bewoners is tevreden over de beslissing die werd gemaakt door de gemeente over de te ontvangen hulp. Een aantal van de gesproken bewoners is gedeeltelijk tevreden over de afgegeven beschikking. Eén van de bewoners had te maken met een wisseling van aanbieder, de oude aanbieder was niet langer gecontracteerd, over deze wisseling was de bewoner erg ontevreden. Ook heeft één bewoner te maken gehad met meerdere verkeerde beschikkingen waardoor de hulp rond het wachten op de nieuwe beschikking steeds opnieuw stil werd gezet. Ook was één bewoner ontevreden over de toewijzing vanwege een lange reistijd naar de toegewezen aanbieder.

Tijdigheid van de dienstverlening
Voor iets minder dan de helft van de gesproken bewoners kwam de hulp op tijd. Een aantal bewoners is van mening dat de hulp sneller geboden had kunnen worden. De bewoners die niet geheel tevreden zijn over de tijdigheid van de hulp hadden vaak een wat complexere hulpvraag, waar maatwerk nodig was om tot een goede oplossing te komen.

Kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.
In ongeveer de helft van de casussen nam de consulent na afgeving van de beschikking nog contact op met de bewoner om te vragen hoe de hulp bevallen was. Bij een aantal casussen verliep al het contact via hun begeleider/coach of hulporganisatie waardoor de cliënt zelf niet op de hoogte was van het contact met de gemeente.

2.3 Toetsing aan het normenkader: Wmo

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:
- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm

- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Norm	Toetsing
Inwoners oordelen positief over: ○ De toegankelijkheid, ○ Vindbaarheid, ○ Tijdigheid van de dienstverlening, ○ Kwaliteit van de vraagverheldering, ○ Kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.	○ *Toegankelijkheid en vindbaarheid: voldoet grotendeels* ▪ 11 van de 15 bewoners wisten waar zij terecht konden met hun hulpvraag; ▪ 12 van de 15 bewoners konden goed terecht met hun hulpvraag; ○ *Tijdigheid van de dienstverlening: voldoet beperkt* ▪ 4 van de 15 bewoners kregen op tijd de gevraagde hulp, voor 6 van de 15 bewoners was een gedeelte van de hulp op tijd en voor 4 van de 15 bewoners kwam de hulp te laat of is de hulp helemaal niet geboden. Dit is de tijdigheid van de daadwerkelijke hulpverlening en niet het binnen de termijnen van de Wmo op te leveren onderzoeksverslag.; ○ *Kwaliteit van de vraagverheldering: voldoet grotendeels* ▪ Bij 12 van de 15 bewoners lukte het de consulent om de hulpvraag duidelijk te krijgen (soms met wat hulp van een coach of begeleider); ○ *Kwaliteit van de beslissing op toewijzing: voldoet merendeels* ▪ Bij 8 van de 15 onderzochte casussen waren de bewoners tevreden over de te ontvangen hulp, 4 bewoners zijn gedeeltelijk tevreden over de beslissing van de gemeente en 3 bewoners zijn geheel ontevreden; ○ *Kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp: voldoet beperkt* ▪ In slechts 3 van de 15 onderzochte casussen nam de consulent na de beschikking nog contact op met de bewoner om te vragen hoe de hulp beviel en of er nog andere dingen nodig waren.

2.4 Toetsing aan het normenkader: Jeugdhulp

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Norm	Toetsing
Inwoners oordelen positief over: ○ De toegankelijkheid, ○ Vindbaarheid, ○ Tijdigheid van de dienstverlening, ○ Kwaliteit van de vraagverheldering, ○ Kwaliteit van de beslissing op toewijzing (of afwijzing) van hulp en kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp.	○ *Toegankelijkheid en vindbaarheid: voldoet merendeels* ▪ 11 van de 14 bewoners wisten waar zij terecht konden met hun hulpvraag, voor 1 bewoner was de vraag niet van toepassing omdat de hulpvraag niet vanuit de bewoner zelf kwam maar de hulp min of meer werd opgelegd vanuit school; ▪ 10 van de 15 bewoners konden goed terecht met hun hulpvraag; ○ *Tijdigheid van de dienstverlening: voldoet beperkt* ▪ 7 van de 15 bewoners kregen op tijd de benodigde hulp, voor 4 van de 15 bewoners was een gedeelte van de hulp op tijd en voor 4 van de 15 bewoners kwam de hulp te laat of is hulp helemaal niet geboden; ○ *Kwaliteit van de vraagverheldering: voldoet grotendeels* ▪ Bij 8 van de 13 bewoners lukte het de consulent om de hulpvraag duidelijk te krijgen. Bij twee bewoners was de vraag niet van toepassing, gezien de zorgaanbieder in deze gevallen de vraagverheldering op zich heeft genomen; ○ *Kwaliteit van de beslissing op toewijzing: voldoet merendeels* ▪ 9 van de 15 bewoners vond dat de juiste beslissing werd gemaakt over de te ontvangen hulp, 4 bewoners zijn gedeeltelijk tevreden over de beslissing van de gemeente en 2 bewoners zijn geheel ontevreden; ○ *Kwaliteit van de voortgangsbewaking na toewijzing van hulp: voldoet meerendeels* ▪ Bij 7 van de 12 onderzochte casussen nam de consulent na de beschikking nog contact op met bewoner om te vragen hoe de hulp beviel en of er andere dingen nodig waren. Voor 3 onderzochte casussen was de vraag niet van toepassing gezien het contact via een zorgaanbieder verliep.

3

BEVINDINGEN PERSPECTIEF WETTELIJKE EN JURIDISCHE KADERS

3. Bevindingen perspectief wettelijke en juridische kaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de volgende onderzoeksvraag beantwoord:

2. Hoe is het toegangsproces feitelijk ingericht en is de toegang tot de Wmo en jeugdhulp daarmee rechtmatig ingericht?

Daar waar van toepassing gebeurt dat vanuit twee perspectieven: (1) Wmo en (2) Jeugdwet.

In de eerste plaats wordt meer inzicht gegeven in het aantal toegekende aanvragen van de Wmo en Jeugdhulp door de jaren heen. In paragraaf 3.2 wordt vervolgens de onderzoeksvraag op hoofdlijnen beantwoord, gevolgd door een onderbouwing. Het hoofdstuk eindigt met een toetsing aan het normenkader.

Aantal toegekende aanvragen
Tabel 3 geeft overzichtelijk weer hoeveel Wmo- en jeugdhulpaanvragen door de jaren heen zijn toegekend uitgesplitst naar het soort ondersteuning of het soort verwijzing.

Tabel 3 | Aantal toegekende Wmo- en jeugdhulpaanvragen per jaar

	Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Aantal toegekende aanvragen per jaar per ondersteuning (Wmo)	Begeleiding	357	412	412	804	1062	892	722
	HBH**	76	175	94	206	983	896	1239
	Rollen	84	105	89	84	103	92	72
	Vervoer	202	274	280	364	450	310	348
	Wonen	171	180	175	203	260	226	213
	Totaal	890	1146	1050	1661	2858	2416	2594

	Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Aantal toegekende aanvragen per jaar per soort verwijzing (Jeugdhulp)	Jeugdvoorziening (gemeentelijke verwijzing)	0	0	6	877	720	712	679
	Jeugdvoorziening (externe verwijzing)	0	1	3	1395	1726	1597	791
	Totaal	0	1	9	2272	2446	2309	1470

Bron: Civision Samenlevingszaken
*De cijfers van 2021 zijn voorlopige cijfers (tot eind oktober 2021)
**De term HBH staat voor hulp bij huishouden

Tabel 3 maakt het aantal aanvragen inzichtelijk zoals die door het gemeentelijke systeem geregistreerd zijn. De aantallen kunnen verschillen met tabel 1 en tabel 2. Deze tabellen geven het aantal unieke cliënten en het aantal unieke trajecten in een jaar weer. Trajecten en cliënten kunnen in meerdere jaren meetellen (bijvoorbeeld: in tabel 1 en 2 telt een cliënt die in november 2020 een traject heeft wat doorloopt tot maart 2021 in 2020 én in 2021 mee). Tabel 3 laat zien dat het aantal toegekende Wmo aanvragen is gestegen tot en met 2019 en daarna iets afneemt. De daling in 2020 ten opzichte van 2019 is volgens respondenten mogelijk het gevolg van de coronacrisis. Voor jeugdhulp geldt dat voor 2018 geen

sprake was van complete cijfers over het aantal toegekende aanvragen. In 2015, 2016 en 2017 zijn de aanvragen van jeugd uitbesteed geweest bij Zorglokaal. De aanvragen werden wel door de gemeente uitgevoerd. Vanaf 2020 is sprake van een afname van het aantal toegekende jeugdhulp aanvragen, dit is mogelijk het gevolg van de coronacrisis.
Een andere genoemde mogelijke verklaring is dat vanaf 2020 Incluzio een deel van de aanvragen oppakt en bewoners daaropvolgend rechtstreeks verwijst naar ondersteuning vanuit de sociale basis. De sociale basis vangt de lichte ondersteuning (Wmo en jeugd) op. Daarmee is er extra ingezet op de toegang via Incluzio terwijl vooralsnog geen sprake is van vermindering van de inzet van de toegang bij de gemeente. De eerste cijfers over de inzet van Incluzio zijn in onderstaande figuren weergegeven.

In figuur 3 is inzichtelijk gemaakt via welke route bewoners bij Incluzio terecht zijn gekomen. De meeste bewoners zijn via team toegang Wmo bij Incluzio terecht gekomen. Deze inwoners hebben zich in eerste instantie met hun hulpvraag bij de gemeente gemeld en zijn toen doorverwezen naar Incluzio. Ook valt op dat een relatief groot aandeel van de instroom bij Incluzio wordt gevormd door bewoners die zonder verwijzing de weg naar Incluzio weten te vinden.

Figuur 3: Aantal inwoners die bij de instroom zijn doorverwezen naar Incluzio door de verschillende partijen in 2021*

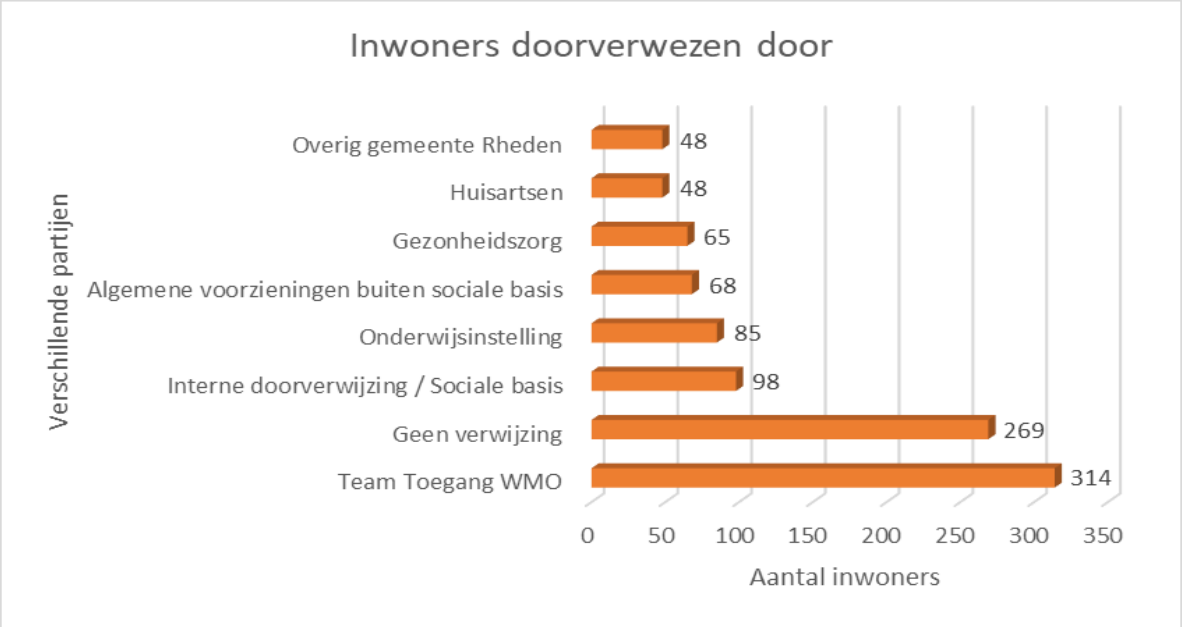

*Cijfers t/m oktober 2021

Figuur 4: Aantal inwoners die bij afsluiting zijn doorverwezen door Incluzio naar de verschillende partijen in 2021*

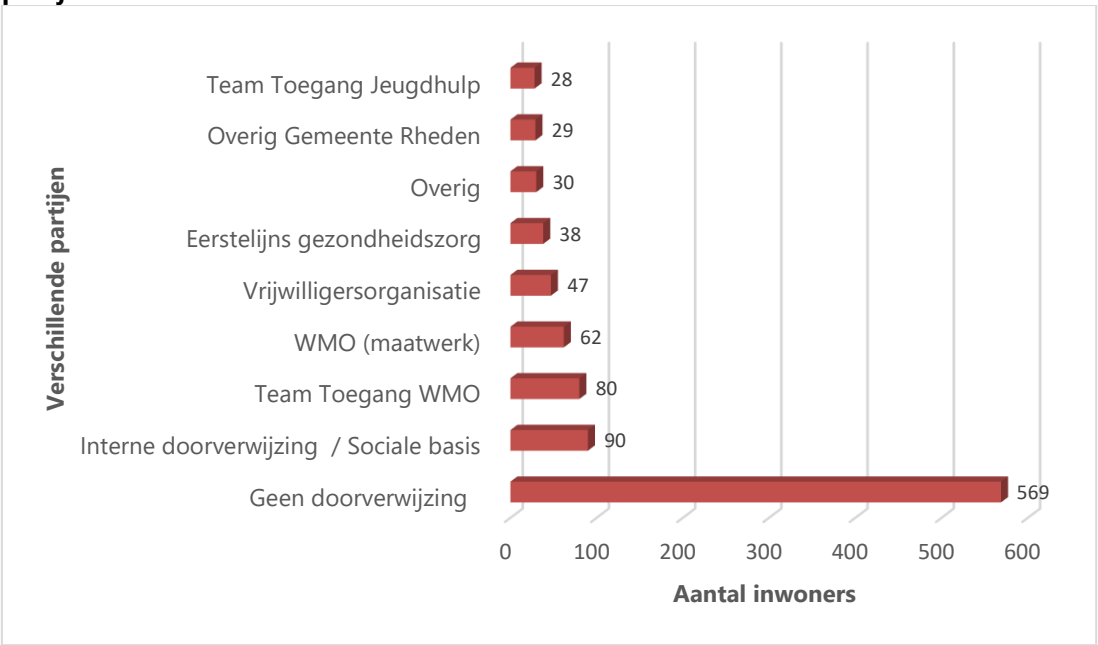

*Cijfers t/m oktober 2021

Figuur 4 laat zien naar welke partijen bewoners vanuit Incluzio worden doorverwezen met hun hulpvragen. Het grootste gedeelte van de inwoners wordt niet doorverwezen (bijvoorbeeld als sprake is van een heel eenvoudige hulpvraag) of wordt intern doorverwezen naar de sociale basis. 199 bewoners werden uiteindelijk wel doorverwezen naar de Wmo, Jeugdhulp of een ander onderdeel van de gemeente. Naast naar de gemeente worden inwoners ook naar de eerstelijns gezondheidszorg en vrijwilligersorganisatie toegeleid.

3.2 Inrichting toegang Wmo en jeugdhulp

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:
In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 zijn verschillende wettelijke vereisten opgenomen omtrent de toegang tot de Wmo. Voor de toegang tot de jeugdhulp geldt dat deze wettelijke vereisten zijn opgenomen in de Jeugdwet 2015. Hieronder zijn twee van deze wettelijke vereisten weergegeven:

- *Wmo 2015:* Hulp wordt geboden indien een bewoner in verband met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk voldoende zelfredzaam is of in staat is tot participatie.
- *Jeugdhulp 2015:* Jeugdhulp wordt geboden indien een jeugdige of ouder jeugdhulp nodig heeft in verband met opgroei- en opvoedproblemen, psychische problemen en stoornissen, die niet door henzelf kunnen worden opgelost, waarbij ook geen aanspraak kan worden gemaakt op een andere voorziening of het eigen netwerk.

De 'verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019' en 'verordening Jeugdhulp 2019' sluiten aan bij de wettelijke vereisten. Bovendien zijn de verschillende stappen om te komen tot een beslissing of afwijzing van de aanvraag uitvoerig uitgewerkt binnen de Wmo- en jeugdhulpverordening. Zo beoogt Incluzio sinds 1-1-2021 een gedeelte van de hulpvragen op te vangen binnen de sociale basis (het voorliggend veld) in plaats van direct over te gaan tot een maatwerkvoorziening of specialistische jeugdhulp. Voor de Wmo geldt dat de wettelijke termijn van 8 weken (van melding tot aan besluit) in de eerste helft van 2021 steeds vaker werd behaald. In de zomer van 2021 werd bij zo'n 22% van de casussen de termijn niet gehaald. Dit blijft wel een punt van

aandacht. Het aantal bewoners dat langer dan 6 weken wachtte op een besluit van de gemeente liep van augustus tot en met november 2021 weer sterk op. Voor meer dan 50% van de werkvoorraad gold dat de 6 wekentermijn niet werd gehaald. Voor de jeugdhulp geldt geen wettelijke termijn maar een 'redelijke termijn'. Wel is in één van de beleidsdocumenten van Rheden een beoogde termijn opgesteld van 8 weken (van het neerleggen van de hulpvraag tot aan het besluit). Voor jeugdhulp geldt dat de beoogde termijn van 8 weken vanaf 6 september tot en met halverwege november steeds werd gehaald.

Onderbouwing Wmo

Wettelijke kaders

In de Wet Maatschappelijke ondersteuning 2015 wordt clientondersteuning gedefinieerd als: "Onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen."

Een ingezetene van Nederland komt overeenkomstig de bepalingen van deze wet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening, bestaande uit:

a. Door het college van de gemeente waarvan hij ingezetene is, te verstrekken ondersteuning van zijn zelfredzaamheid en participatie, voor zover hij in verband met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk voldoende zelfredzaam is of in staat is tot participatie,
b. Beschermd wonen, te verstrekken door het college van de gemeente tot welke hij zich wendt, voor zover hij in verband met psychische of psychosociale problemen niet in staat is zich op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te handhaven in de samenleving, dan wel
c. Opvang, te verstrekken door het college van de gemeente tot welke hij zich wendt, indien hij de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat is zich op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te handhaven in de samenleving.

Wettelijke termijn

In artikel 2.3.2 komt naar voren dat het college zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 6 weken na de melding een onderzoek dient uit te voeren. Bovendien dient het college te bevestigen dat zij de melding hebben ontvangen. Voordat dit onderzoek van start gaat krijgt de client de mogelijkheid een persoonlijk plan te overhandigen met hierin de omstandigheden en de ondersteuning die naar zijn mening het meest is aangewezen. Zodra het onderzoek is uitgevoerd (of als de wettelijke termijn van 6 weken is overschreden) kan de cliënt een aanvraag doen. Het college geeft de beschikking binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag. Oftewel, de wettelijke beslistermijn (van melding tot aan beschikking) betreft 8 weken.

Lokale kaders (verordening en beleidsregels)

Wmo-verordening

In de Memorie van Toelichting op de Wmo is aangegeven dat de gemeente een Wmo-verordening dient op te stellen: "De gemeenteraad stelt bij verordening de regels vast voor de uitvoering van het beleid door het college. De gemeentelijke verordening is daarmee een essentieel document voor de concrete uitwerking van het beleid van een gemeente met betrekking tot ondersteuning van zelfredzaamheid en -participatie, beschermd wonen en opvang". De verordening is daarmee een uitvloeisel van zowel het wettelijk kader als het eigen beleid van de gemeente. De gemeente Rheden heeft een Wmo-verordening.

In deze Wmo-verordening komen de punten terug die de Wmo voorschrijft om bij verordening te regelen, zoals:

- De gemeenteraad stelt bij verordening de regels vast die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college ter uitvoering daarvan te nemen besluiten of te verrichten handelingen. Dit betreft het vaststellen van de Wmo-verordening.
- Het college draagt er in ieder geval zorg voor dat voor ingezetenen cliëntondersteuning beschikbaar is. Het college draagt er zorg voor dat bij de cliëntondersteuning het belang van betrokkene uitgangspunt is (artikel 2.2.4). Dit is opgenomen in de Wmo-verordening.
- Het college draagt er zorg voor dat aan personen die daarvoor in aanmerking komen, een maatwerkvoorziening wordt verstrekt. Hieraan zijn in artikel 2.3.2 meerdere eisen gesteld. Bijvoorbeeld dat onderzoek moet plaatsvinden, waar dat onderzoek zich op moet richten, binnen welke termijn dat moet gebeuren en dat dit in een plan moet worden vastgelegd. Dit is in de Wmo-verordening vastgelegd.
- In artikel 2.3.5 is voorgeschreven binnen welke termijn het college moet beslissen over een aanvraag voor een maatwerkvoorziening en hoe deze voorziening is afgestemd op omstandigheden en bijvoorbeeld andere voorzieningen. Dit is in de Wmo-verordening vastgelegd.

In de Wmo-verordening 2019 van Rheden staat een aantal zaken die specifiek betrekking hebben op de toegang tot de Wmo:

Melding: Het college bevestigt binnen twee dagen dat zij een melding over een hulpvraag hebben ontvangen. Indien nodig wordt zo spoedig mogelijk een afspraak gemaakt voor een gesprek. In het geval van spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 treft het college een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Onderzoek: Om te bepalen of een maatwerkvoorziening kan worden getroffen wordt een onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek bestaat uit een aantal onderdelen/stappen:

a. Persoonlijk plan.
b. Informatie en identificatie.
c. Gesprek.
d. (Wettelijke) factoren.
e. Terugkoppeling.
f. Aanvraag maatwerkvoorziening.
g. Aanvraag voor een pgb.
h. Mogelijkheid tot second opinion.

Criteria voor een maatwerkvoorziening en weigeringsgronden: Om in aanmerking te komen voor een maatwerkvoorziening zijn een aantal criteria opgesteld. Deze zijn terug te lezen in artikel 10, 11, 12 en 13 van de verordening. Daarnaast kan een maatwerkvoorziening op basis van een aantal gronden worden geweigerd. Zo kan de aanvraag bijvoorbeeld worden geweigerd als de cliënt aanspraak kan maken op enige andere passende voorziening of dienst op grond van andere wet- en regelgeving. In artikel 14 van de verordening wordt verder ingegaan op de weigeringsgronden.

Beleidsregels Wmo

In het document 'Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rheden 2019' wordt onder andere ingegaan op beleidsregels omtrent de toegang van de Wmo en Jeugdhulp:

- *Aanvaardbaar niveau:* De gemeente Rheden streeft binnen de Wmo en Jeugdhulp naar een aanvaardbaar niveau van zelfredzaamheid, participatie en veiligheid van de bewoners. Hierbij wordt gekeken naar wat past bij de leeftijd en situatie van de bewoner. Aanvaardbaar geeft aan dat er soms belemmeringen of beperkingen blijven die niet verholpen kunnen worden. De ondersteuning richt zich tot wat noodzakelijk is voor de zelfredzaamheid, participatie en veiligheid. De ondersteuning breidt zich niet uit tot wat de inwoner noodzakelijk vindt in het kader van gewoonte of smaak. Het

betekent niet per definitie dat alle activiteiten zoals hobby's kunnen worden uitgeoefend zoals voorheen.

- *Rol consulent:* De consulent is in staat om de situatie van de bewoner te onderzoeken en een onafhankelijke afweging te maken van de situatie en de eventueel benodigde ondersteuning. Er wordt in samenwerking met de inwoner een (integraal) plan opgesteld en specifieke, meetbare, haalbare, realistische en tijdgebonden doelen geformuleerd. Indien specialistische kennis voor het maken van de afweging noodzakelijk is, maakt de consulent gebruik van een externe adviseur. Indien de bewoner het niet eens is met de beslissing kan een second opinion worden aangevraagd. In dit geval kijkt een consulent van een ander team nogmaals naar de gemaakte beslissing.
- *Regierol:* In principe voert een inwoner zelf de regie over de ondersteuning en/of zijn leven. Wanneer een inwoner niet in staat is zelf regie te voeren over de ondersteuning en/of zijn leven, worden er verschillende mogelijkheden onderzocht. Er wordt allereerst gekeken of iemand uit het netwerk naast de inwoner kan staan. Als dit niet mogelijk is, kan een zorgaanbieder (tijdelijk) naast de inwoner staan totdat deze zelf in staat is weer regie te voeren. Wanneer er geen passende mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld doordat er sprake is van een complexe situatie, kan de consulent tijdelijk de rol van regisseur op zich nemen.

  Regie voeren op een proces betekent:
  a. Helicopterview, overzicht bewaken;
  b. Organiseren en coördineren;
  c. Delegeren van acties en taken;
  d. Doelen monitoren en evalueren;
  e. Ondersteunen waar nodig, loslaten waar kan;
  f. Overdragen/Beleggen van het regie voeren voor de toekomst.

- *Verlenging onderzoektermijn:* Zoals in de Wmo verordening 2019 naar voren komt, dient binnen zes weken het onderzoek te worden uitgevoerd. De onderzoekstermijn van zes weken en het verstrekken van het plan of verslag wordt alleen uitgesteld met instemming van de inwoner. De inwoner ontvangt hiervoor een schriftelijke bevestiging. Hierin staan de datum van de melding, de reden van uitstel van het onderzoek, welke activiteiten nog moeten worden verricht en de termijn van de verlenging.
- *Verlenging beslistermijn:* Zoals in de Wmo verordening 2019 naar voren komt, dient binnen twee weken na een aanvraag een besluit te worden genomen. Het verlengen van de beslistermijn van twee weken gebeurt alleen met instemming van de inwoner. De inwoner ontvangt hiervoor een schriftelijke bevestiging. Hierin staan de datum van de aanvraag, de aangevraagde ondersteuning, de reden van uitstel, wat nog nodig is voor het besluit en de beslistermijn van twee weken (zo kort mogelijk).

Feitelijke inrichting

Toegang via de gemeente

De toegang via de gemeente verloopt via het Sociaal Meldpunt. Bij het Sociaal Meldpunt kunnen bewoners terecht met al hun vragen over hulp bij het huishouden, woningaanpassing, vervoersvoorzieningen en hulpmiddelen. Uit de interviews blijkt dat de bewoners die zich telefonisch melden bij de gemeente eerst via het klantcontactcentrum worden geholpen. Het klantcontactcentrum bepaalt of een bewoner wordt doorgeleid naar het Sociaal Meldpunt. Inmiddels, zo blijkt uit de interviews, kunnen bewoners het Sociaal Meldpunt ook rechtstreeks benaderen.
Uit de gesprekken blijkt dat de in de verordening genoemde volgorde van melden, onderzoek (inclusief keukentafelgesprek) en het aanvragen en toekennen van een voorziening ook in de praktijk plaatsvindt.

Toegang via Incluzio

Sinds begin 2021 verloopt de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp bij voorkeur via Incluzio. Bewoners melden zich met hun hulpvragen bij Incluzio, voor maatwerk kunnen ze bij de gemeente terecht. Pas na een eerste intake komt een inwoner, indien de laagdrempelige hulp van Incluzio niet toereikend is, terecht bij de consulenten van de gemeente. Incluzio doet in feite vooronderzoek. Voor de bewoner zit er, indien

maatwerk nodig is, wel een week meer tijd tussen omdat ze zich altijd eerst bij Incluzio aanmelden. Hoewel de bevindingen van Incluzio kunnen worden meegenomen in het verder onderzoek door de consulent van de gemeente in het kader van de beoordeling aanspraak op maatwerk, is het voor de bewoner, indien er maatwerk nodig is, wel een extra schakel, omdat ze zich altijd eerst bij Incluzio aanmelden. Het doel met de positionering bij Incluzio is om meer hulpvragen op te vangen met de laagdrempelige hulp en slechts een gedeelte door te verwijzen naar de maatwerkvoorzieningen. Het gevolg hiervan is dat bewoners met een nieuwe hulpvraag inclusief verwijzing naar maatwerk, vanaf begin dit jaar te maken hebben met een toegang in twee fasen.

In onderstaand plaatje (overgenomen uit het werkproces van december 2020) is schematisch weergegeven hoe het proces van hulpvraag tot aan Wmo-ondersteuning of Jeugdhulp beschikking via de gemeentelijke toegang en die van Incluzio is ingericht. Dit is het werkproces sinds 01-01-2021. Tot eind 2020 zijn er veel vragen die met lichte ondersteuning (Jeugd en WMO) te maken hebben en die bij de gemeentelijke Toegang belanden. De gemeente heeft de verwachting dat de verbreding en versteviging van de sociale basis door de opdracht bij Incluzio tot een toename van de informatie en advies rol van de sociale basis zal leiden en een afname bij de Toegang van de gemeente. De maatwerkvoorzieningen Wmo en Jeugd: deze voorzieningen zijn lokaal dan wel regionaal ingekocht, toeleiding is belegd bij de gemeentelijke Toegang en bevoegde verwijzers. Dus mensen die eerst via Incluzio binnenkomen en niet kunnen worden doorverwezen naar de sociale basis maar richting maatwerkvoorzieningen moeten gaan, krijgen dan vervolgens weer te maken met de toegang van de gemeente.

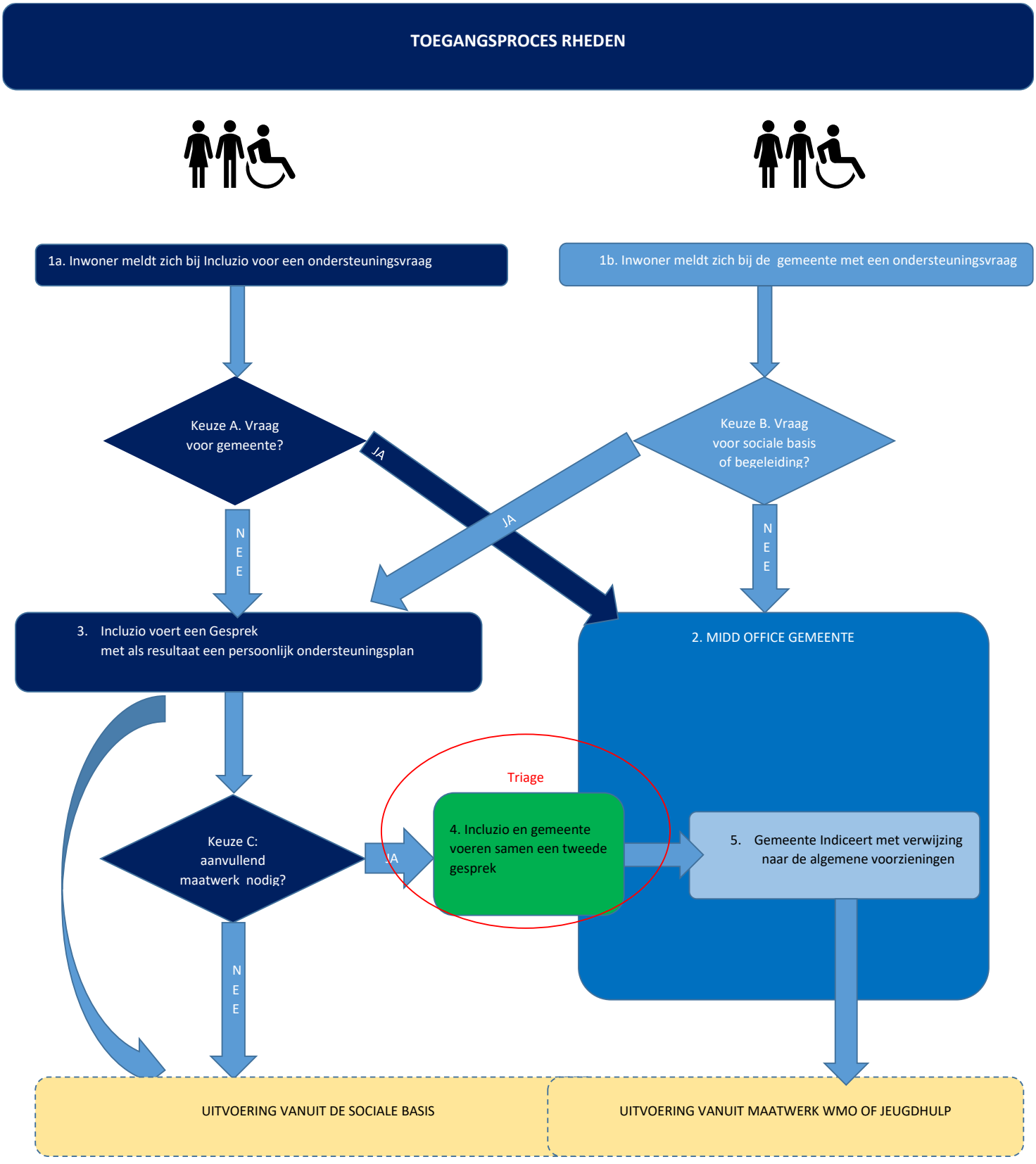
TOEGANGSPROCES RHEDEN
1a. Inwoner meldt zich bij Incluzio voor een ondersteuningsvraag
1b. Inwoner meldt zich bij de gemeente met een ondersteuningsvraag
Keuze A. Vraag voor gemeente?
Keuze B. Vraag voor sociale basis of begeleiding?
JA
JA
N E E
N E E
3. Incluzio voert een Gesprek met als resultaat een persoonlijk ondersteuningsplan
2. MIDD OFFICE GEMEENTE
Triage
Keuze C: aanvullend maatwerk nodig?
JA
4. Incluzio en gemeente voeren samen een tweede gesprek
5. Gemeente Indiceert met verwijzing naar de algemene voorzieningen
N E E
UITVOERING VANUIT DE SOCIALE BASIS
UITVOERING VANUIT MAATWERK WMO OF JEUGDHULP

Beoogde en gerealiseerde termijnen
Nadat de bewoner een melding doet, wordt door het college een onderzoek uitgevoerd. De beoogde termijn voor het uitvoeren van het onderzoek is zes weken. Wanneer vervolgens een aanvraag wordt ingediend krijgt het college twee weken de tijd om de beschikking af te geven of het verzoek te weigeren. De totale beoogde termijn (van melding tot aan beschikking/weigering) betreft dus acht weken.

Uit interviews met medewerkers van de toegang is naar voren gekomen dat in het verleden het beslissen bij het grootste (zo'n 90%) gedeelte van de onderzochte Wmo-casussen meer tijd in beslag nam dan de beoogde termijn van acht weken. In de eerste helft van 2021 is fors ingezet op het verkorten van de termijnen. De medewerkers van de toegang schatten in dat in de zomer van 2021 nog 2 van de 9 onderzochte casussen de termijn niet halen (zo'n 22%). Daarnaast geven deze medewerkers aan dat er in de loop van 2021 minder telefoontjes binnenkomen van bewoners die ontevreden zijn over de lange wachttijd. Eén van de verklaringen die wordt genoemd is dat tegenwoordig met kleurcodes wordt gewerkt waardoor bewoners waarbij sprake is van een urgente situatie naar voren worden geschoven. De kleurcode rood geeft aan dat een casus op of over de termijn zit, waardoor dit nu sneller wordt opgepakt. Het aantal casussen dat meer dan 6 weken op een besluit wacht is sinds augustus 2021 tot en met november 2021 gestegen. Zie tabel 4 op pagina 30 voor de actuele cijfers van het aantal overschrijdingen van de termijnen voor de Wmo en jeugdhulp.

Onderbouwing jeugdhulp

Wettelijke kaders Jeugdwet
De Jeugdwet draagt op, de verantwoordelijkheid voor het voorkomen van, de ondersteuning, hulp en zorg bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, de uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering bij de gemeente te beleggen. Dit om te komen tot betere samenwerking van hulpverleners rond gezinnen, eerdere ondersteuning bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, hulp op maat en meer ruimte voor professionals en tot het demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren van de jeugdsector, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt.

De jeugdhulp is overgeheveld naar de gemeenten die zich in hun beleid moeten richten op:
a. Het voorkomen en de vroege signalering van en vroege interventie bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen;
b. Het versterken van het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen en kinderopvang;
c. Het bevorderen van de opvoedvaardigheden van de ouders, opdat zij in staat zijn hun verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en het opgroeien van jeugdigen;
d. Het inschakelen, herstellen en versterken van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren, waarbij voor zover mogelijk wordt uitgegaan van hun eigen inbreng;
e. Het bevorderen van de veiligheid van de jeugdige in de opvoedsituatie waarin hij opgroeit;
f. Integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders, indien sprake is van multiproblematiek, en
g. Het tot stand brengen en uitvoeren van familiegroepsplannen en het verlenen van hulp op basis van familiegroepsplannen, ter uitvoering van artikel 4.1.2 en indien sprake is van vroege signalering van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen.

De Jeugdwet onderscheidt meerdere verwijzers en dus toegangen tot jeugdhulp:
- De gemeente als verwijzer via het Sociaal Meldpunt
- Huisartsen en jeugdartsen/medisch specialisten
- Instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering, (gecertificeerde instellingen).
- Anderen zoals scholen, rechtelijke macht en de "zelfverwijzers'

Redelijke termijn
De Jeugdwet kent in tegenstelling tot de Wmo geen wettelijke termijnen voor de behandeling van een aanvraag voor jeugdhulp. Gesproken wordt van redelijke termijnen.

Lokale kaders (verordening en beleidsregels)
Ook voor de jeugdhulp-verordening geldt dat dit een uitvloeisel is van zowel het wettelijk kader als het eigen beleid van de gemeente. De gemeente Rheden heeft een jeugdhulp-verordening. In de Jeugdwet komt naar voren dat gemeenten een verordening moeten opstellen waarin in ieder geval de volgende zaken dienen te worden opgenomen:

- De door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Dit is opgenomen in de jeugdhulp-verordening.
- De wijze waarop de gemeentelijke toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen. Dit is in de jeugdhulp-verordening vastgelegd. Jeugdigen kunnen ook via huisartsen, rechterlijke macht, instellingen voor jeugdbescherming naar jeugdhulp verwezen worden.
- De wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget (als bedoeld in artikel 8.1.1) wordt vastgesteld. Dit is opgenomen in de jeugdhulp-verordening.
- De bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Dit is vastgelegd in de jeugdhulp-verordening.

In het artikel 2.2 van de jeugdwet ten aanzien van het beleidsplan jeugdhulp is de volgende eis opgenomen: "*Het plan beschrijft welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen, hoe gemeten zal worden of deze resultaten zijn behaald en welke outcomecriteria gehanteerd worden ten aanzien van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen*"

In de jeugdhulpverordening 2019 van Rheden staat een aantal zaken die specifiek betrekking hebben op de toegang tot de jeugdhulp.

Gesprek en onderzoek
Zodra een jeugdige of ouder/voogd een hulpvraag bij het college neerlegt volgt een gesprek. In dit gesprek wordt de hulpvraag verder gespecificeerd en wordt bekeken of en welke voorzieningen tot de mogelijkheden behoren. De jeugdhulp kent twee soorten voorzieningen: algemene voorzieningen en individuele voorzieningen. Algemene voorzieningen zijn rechtstreeks voor iedereen toegankelijk. Hieronder valt welzijnswerk, jongerenwerk en preventieve/lichte opvoedondersteuning. In de eerste plaats wordt in het gesprek gekeken of het eigen netwerk of de algemene voorzieningen voldoen om de hulpvraag op te lossen. Indien dit niet het geval is wordt in het gesprek gekeken naar de mogelijkheden om gebruik te maken van een individuele voorziening of het kiezen voor een persoonsgebonden budget (pgb). Bovendien kan het college, met instemming van de jeugdige of ouder/voogd, informatie inwinnen bij andere instanties om de problemen en meest aangewezen hulp helder te krijgen. De criteria om in aanmerking te komen voor een individuele voorziening en pgb zijn terug te lezen in de verordening.

Aanvraag individuele voorziening of pgb
Na het gesprek tussen het college en de ouder/voogd worden de besproken zaken vastgelegd in een integraal plan en/of gespreksverslag. Een ondertekend integraal plan en/of gespreksverslag is nodig om als jeugdige of ouder/voogd een aanvraag te kunnen doen voor een individuele voorziening. Ook kan gekozen worden om de hulp zelf in te kopen, in dat geval wordt een pgb-plan ingediend dat geldt als een aanvraag voor een pgb.

Besluit college
Het college neemt het besluit tot toewijzing of weigering op grond van de aanvraag, het onderzoek en het daaruit voortvloeiende integraal plan. Het besluit wordt vastgelegd in een beschikking.
In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende voorziening. Het college legt de beslissing omtrent de inzet van hulp in dat geval zo snel mogelijk, doch in ieder geval binnen zes weken na de start van de hulp, vast in een beschikking. Het gespreksverslag en (eventueel) opgestelde integrale plan maken onderdeel uit van de beschikking.
In de jeugdhulp-verordening is (los van spoedeisende gevallen) niet vastgesteld wat de beoogde termijn is waarbinnen een besluit wordt genomen.

Hoewel in de jeugdhulpverordening geen beoogde termijnen zijn opgenomen, zijn in het document 'Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rheden 2019' wel beoogde termijnen opgesteld:

Binnen maximaal zes weken na het afronden van het gesprek wordt een (integraal) plan of gespreksverslag verstrekt aan de inwoner met de uitkomsten van het onderzoek. De onderzoekstermijn betreft dus 6 weken.
Er wordt binnen maximaal 6 weken na het afronden van het gesprek, een (integraal) plan of gespreksverslag verstrekt aan de inwoner met de uitkomsten van het onderzoek. De onderzoekstermijn van 6 weken en het verstrekken van het plan of verslag wordt alleen uitgesteld met instemming van de inwoner. De beslistermijn betreft 2 weken, dat is de tijd die het college krijgt om een beschikking af te geven of het verzoek te weigeren. Ook voor de beslistermijn geldt dat deze alleen kan worden verlengd met toestemming van de bewoner. De totale beoogde termijn (van melding tot aan beschikking/weigering) betreft dus acht weken.
De onderzoekstermijn en beslistermijn voor de jeugdhulp komen overeen met de termijnen die zijn opgesteld voor de Wmo.

Feitelijke inrichting
Voor de toegang tot de jeugdhulp geldt dezelfde feitelijke inrichting als voor de toegang tot de Wmo. Zie hiervoor het vorige hoofdstuk.
De gemeente zet ook praktijkondersteuners bij huisartsenpraktijken in. In Dieren en Rheden zijn dat praktijkondersteuners die in de huisartsenpraktijk werken. Bij huisartsen in Velp is een ondersteuner Jeugd en Gezin als vast aanspreekpunt verbonden aan de huisartsenpraktijk, maar deze werkt niet op locatie en niet onder de verantwoordelijkheid van de huisarts.
De jeugdarts van de GGD is ook een verwijzer. Deze heeft ook contacten met het Sociaal Meldpunt en met de huisartsen. Met Incluzio zijn deze contacten er nog niet. Uit de interviews blijkt dat dit vooral te maken heeft met het feit dat Incluzio sinds 2021 is gestart.

Beoogde en gerealiseerde termijnen
In de jeugdhulp-verordening 2019 Rheden staat niet vermeld wat de beoogde termijn is waarbinnen een besluit moet worden genomen. De beoogde termijn is wel opgesteld in de beleidsregels, zoals eerder dit hoofdstuk naar voren kwam. In het document 'Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rheden 2019' staat dat de onderzoekstermijn zes weken betreft en de beslistermijn twee weken. De totale beoogde termijn betreft dus acht weken. Volgens medewerkers van de toegang wordt in de zomer van 2021 bij ongeveer 60% van de jeugdhulp casussen de termijn niet gehaald. In 2021 zijn een aantal grote stappen gezet, voorheen ging ongeveer 100% van de casussen over de gestelde termijn heen. Daarmee lijkt het er op dat ten tijde van het opstellen van het rapport (december 2021) de overschrijdingen nagenoeg zijn weggewerkt en hiermee de effectiviteit op dit punt verhoogd is.

Sinds 2019 houdt de gemeente Rheden maandelijks bij welke aanvragen de onderzoekstermijn van 6 weken overschrijden. Bij navraag geeft de gemeente aan alleen te kijken naar de overschrijdingen van de onderzoekstermijn van 6 weken. Hierbij wordt dus geen rekening gehouden met de beslistermijn van 2

weken. Op basis van deze gegevens is daarom niet te achterhalen bij hoeveel aanvragen de totale termijn van 8 weken (wettelijke termijn voor Wmo en beoogde termijn voor jeugdhulp) is overschreden.
De gemeente houdt alleen actuele cijfers bij, dit betekent dat niet terug kan worden gezien bij hoeveel aanvragen in 2019 en 2020 de onderzoekstermijn van 6 weken werd overschreden. De gesproken respondent van de gemeente zegt hierover: 'Ik kan alleen van de huidige openstaande vragen een tijdspad geven. Ik kan tijdsoverschrijdingen uit het verleden/van afgesloten zaken niet uit het systeem halen'. Om deze reden kan alleen de huidige stand van zaken in 2021 gepresenteerd worden in tabel 4. Een kanttekening bij de tabel is dat de mogelijkheid bestaat dat in 2021 casussen zijn afgesloten waarbij de termijn van 6 weken werd overschreden. Omdat deze casussen niet zichtbaar zijn in het systeem zijn ze mogelijk niet opgenomen in onderstaande tabel.
Kijkend naar tabel 4 vallen een aantal zaken op. Sinds 6 september 2021 geldt voor jeugd dat de werkvoorraad die de 6 weken overschrijdt gelijk is aan 0. Dit betekent dat sinds 6 september alle aanvragen tijdig in behandeling zijn genomen. Op 4 januari van datzelfde jaar lag dit aantal nog op 55 voor jeugd. Voor Wmo geldt dat het aantal aanvragen waarbij de onderzoekstermijn wordt overschrijden in januari 2021 nog 336 was. Dit aantal nam af tot en met de zomer en nam na de zomer toe. Op 1 november was het aantal overschrijdingen 100.

Tabel 4 | Overschrijdingen van onderzoekstermijn van 6 weken per maand in 2021

	4 jan	1 feb	1 mrt	5 apr	3 mei	7 jun	5 jul	2 aug	6 sep	4 okt	1 nov
Jeugdhulp	55	18	15	11	8	13	5	11	0	0	0
Wmo	336	55	40	43	37	24	14	29	50	69	100

3.3 Ervaren kwaliteit van de toegang (Wmo en Jeugd)

Expertise bij de toegang
Uit gesprekken met de toegang en zorgaanbieders blijkt dat medewerkers van de toegang meestal heel bevlogen en betrokken zijn. Helaas is wel sprake van een groot verloop van medewerkers. Vaak mist een warme overdracht waardoor kennis (over specifieke casussen) verloren kan gaan en het proces vertraging oploopt. De gesproken hulpverleners/aanbieders zijn over het algemeen positief over het contact met de consulent vanuit de gemeente. Het contact met de consulent is over het algemeen niet heel intensief, meer incidenteel (rondom verlengingen van beschikkingen of nieuwe hulpvragen).

Reflectie op individuele en collectieve vraagstukken in de wijk
Incluzio neemt bij voorkeur de toegang sinds 1 januari van dit jaar (2021) op zich. Incluzio doet de intake, is zichtbaar in de wijk en poogt zoveel mogelijk mensen in het voorliggende veld (voorzieningen en welzijnswerk binnen de wijk) op te vangen. Het doel is dat bewoners pas worden doorverwezen naar de gemeente als een hulpvraag niet binnen het voorliggend veld kan worden opgelost. Gezien Incluzio deze rol sinds kort heeft is het nog te vroeg om te bepalen welke effecten dat oplevert.

Werkwijze toegang
Uit de gesprekken met de toegang en de geraadpleegde documenten blijkt dat de toegang keuzes afdwingt. Deze zijn echter niet altijd consistent uitlegbaar naar alle betrokkenen, hier zijn nog veel bewoners en aanbieders ontevreden over. Dit zijn keuzes met betrekking tot bijvoorbeeld soort hulp en soort aanbieder. Vaak wordt benoemd dat de keuze om over te gaan naar een andere aanbieder niet goed uit te leggen is als een traject voor een individu goed werkt. De communicatie over veranderingen richting aanbieders en bewoners kan beter. Het gaat hier om een tijdelijke overgangsfase. Tijdens deze overgangsfase is inderdaad onderzocht of overdracht mogelijk was, en indien volgens de gemeente inhoudelijke gronden aanwezig waren, volgde ook geen overdracht.

Efficiëntie toegang
Wat betreft de efficiëntie blijkt dat de toegang veel bewoners weet te bereiken en te helpen en bovendien worden de beoogde termijnen steeds vaker behaald. Echter zijn er nog steeds overschrijdingen van de afhandeltermijnen. Bovendien is sprake van een groot verloop van medewerkers (zowel binnen organisaties als binnen de toegang) en een tekort aan personeel. Met name bij complexe casussen is het van belang dat de lijnen tussen de gemeente, professionals en aanbieders van hulpmiddelen kort zijn zodat snel geschakeld kan worden. Bovendien wordt het erg belangrijk geacht dat beschikkingen snel worden afgegeven als er sprake is van urgentie. Een van de gesproken aanbieders geeft aan tevreden te zijn over de snelheid waarmee de gemeente Rheden beschikkingen afgeeft als hulp noodzakelijk is. Deze hulpverlener is vanuit andere gemeenten gewend dat ook urgente casussen onder op de stapel belanden en is positief over hoe de gemeente Rheden dit doet. Een andere professional is juist ontevreden over de beslissingen die door de gemeente zijn genomen rondom een complexe casus, deze professional had het gevoel dat er niet goed werd meegedacht en te weinig ruimte was voor uitzonderingen.

Sturing op- en afschaling
Het is nog te vroeg om uitspraken te doen over het effect van de toegang via Incluzio. Duidelijke streefwaarden en een o-meting ontbreken waardoor op korte termijn hierover ook geen inzicht komt. Incluzio is actief aan het sturen op het op- en afschalen van hulp doordat zij zelf actief zijn (en korte lijnen hebben) binnen het voorliggend veld van voorzieningen en welzijnswerk binnen de wijk. Aangezien Incluzio pas sinds 1 januari 2021 actief aan het sturen is op het op- en afschalen van hulp is het nog te vroeg om uitspraken te doen over het effect op de kostenbeheersing. De professionals in de ontwikkelkamer geven aan dat zij in de praktijk nog onvoldoende merken van actieve afschaling naar voorliggende voorzieningen. Voor de komst van Incluzio was er aandacht voor op en afschaling. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het opnemen van de eis bij regionale aanbesteding voor begeleiding producten WMO medio 2020 waarbij een vereiste is opgenomen dat aanbieders die gespecialiseerde begeleiding willen bieden ook product basisbegeleiding moeten bieden en dat actief toegewerkt wordt naar afschalen in uren en product. Dat de gemeente daar nog meer sturing aan heeft willen geven, daarvan is de aanbesteding Sociale Basis het gevolg geweest.

Regie binnen netwerksamenwerking
In het verleden ging het voor Jeugdhulp om honderden aanbieders. Voor maatwerkdiensten jeugdhulp die lokaal zijn gecontracteerd gaat het nu om 8 contracten met 14 aanbieders. Daarnaast zijn er nog jeugdhulpaanbieders regionaal gecontracteerd voor andere vormen van zorg (o.a. hooggespecialiseerde behandeling, verblijfszorg, jeugdbescherming). Dit geldt voor de jeugdhulp en niet voor de Wmo. Dit is een grote verandering en heeft als doel gehad om de versnippering tegen te gaan en onderling beter samen te werken. Hulpverleners en aanbieders hebben het gevoel dat de regie over het gehele proces voornamelijk ligt bij de professionals en niet zo zeer bij de consulent van de gemeentelijke toegang. De professionals hebben zicht op wat er nodig is en onderhouden meestal het contact met alle betrokken partijen. De netwerksamenwerking is nog volop in ontwikkeling en aanbieders geven aan behoefte te hebben aan een nog betere samenwerking. Huisartsen hebben niet altijd het gevoel goed meegenomen te worden in de beslissingen van de gemeente. De communicatie vanuit de toegang/gemeente richting de aanbieders en professionals is nog niet altijd goed, de lijnen kunnen korter.

Permanente cyclus in leren en verbeteren
De gemeente Rheden heeft verschillende ambities om de toegang en netwerksamenwerking te verbeteren. Een aantal veranderingen (met name rondom Incluzio) zijn nog in ontwikkeling. Van een aantal zien we al positief resultaat, zo is het aantal overschreden termijnen teruggedrongen. Met name in de netwerksamenwerking zijn verbeteringen te behalen.

3.4 Toetsing aan het normenkader

Onderstaande normen zijn gebaseerd op de wettelijke kaders en op de ambities van de gemeente Rheden. Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Norm	Toetsing
De inrichting en de uitvoering van de toegang voldoet aan de wettelijke en juridische vereisten en termijnen.	*Voldoet merendeels (Wmo):* De inrichting en uitvoering voldoet meerendeels aan de wettelijke eisen. Voor de Wmo staat de wettelijke termijn op 8 weken (onderzoekstermijn + beslistermijn), dit staat ook in de Wmo verordening. Binnen die 8 weken moet de gemeente een onderzoek hebben uitgevoerd en een beslissing nemen over de aanvraag. Uit gesprekken met medewerkers van de toegang blijkt dat in de zomer van 2021 22% van de Wmo aanvragen niet binnen de termijn zijn behandeld. Dit komt overeen met de cijfers. De gemeente geeft aan dat zij sinds 2019 de overschrijdingen (van 6 weken) bijhoudt. Die cijfers fluctueren. In dat registratiesysteem is er alleen een huidige tussenstand af te lezen. De stand in november 2021 laat zien dat in meer dan 50% de 6 weken termijn wordt overschreden. *Voldoet (Jeugdhulp):* De inrichting en uitvoering voldoet aan de wettelijke eisen. Voor de Jeugdhulp zijn geen wettelijke termijnen opgesteld, hier geldt alleen een redelijke termijn. Ook in de verordening komen geen beoogde termijnen terug. Wel blijkt uit een van de beleidsdocumenten dat een beoogde termijn van 8 weken is vastgesteld (onderzoekstermijn + beslistermijn). Dit komt overeen met de wettelijke termijn van de Wmo. Volgens medewerkers van de toegang werd in de zomer van 2021 in ongeveer 60% van de casussen de termijn niet gehaald. De verkregen cijfers bevestigen dit beeld. De cijfers laten bovendien zien dat sinds 6 september tot en met halverwege november helemaal geen

Norm	Toetsing
	sprake meer is van overschrijdingen van de termijn.
Er is voldoende inhoudelijke (specialistische) expertise bij de toegang beschikbaar.	*Voldoet beperkt:* Uit gesprekken met de toegang en zorgaanbieders blijkt dat medewerkers van de toegang meestal heel bevlogen en betrokken zijn. Helaas is wel sprake van een groot verloop van medewerkers. Vaak mist een warme overdracht waardoor kennis (over specifieke casussen) verloren kan gaan en het proces vertraging oploopt.
De toegang reflecteert op de individuele en collectieve vraagstukken van de wijk.	*Nog geen uitspraak over te doen.* Incluzio neemt de toegang sinds 1 januari van dit jaar (2021) op zich. Incluzio doet de intake, is zichtbaar in de wijk en poogt zoveel mogelijk mensen in het voorliggende veld (voorzieningen en welzijnswerk binnen de wijk) op te vangen. Het doel is dat cliënten pas worden doorverwezen naar de gemeente als een hulpvraag niet binnen het voorliggend veld kan worden opgelost. Gezien Incluzio deze rol sinds kort heeft is het nog te vroeg om vast te stellen in welke mate aan de norm wordt voldaan. Voor 2021 gebeurde dit eerder incidenteel dan structureel zo blijkt uit de interviews.
De werkwijze van de toegang dwingt keuzes af en maakt ze consistent uitlegbaar naar alle betrokkenen.	*Voldoet beperkt:* Uit de gesprekken met de toegang en de geraadpleegde documenten blijkt dat de toegang keuzes afdwingt. Deze zijn echter niet altijd consistent uitlegbaar naar alle betrokkenen. Het beleid zoals vastgelegd in verordening, nadere regels en beleidsregels sluiten aan bij de wettelijke kaders en zijn ook in de beleidsregels uitgebreid uitgewerkt. Deze zijn echter niet altijd consistent uitlegbaar naar alle betrokkenen, hier zijn nog veel bewoners en aanbieders ontevreden over. Vaak wordt benoemd dat de keuze om over te gaan naar een andere aanbieder niet goed uit te leggen is als een traject voor een individu goed werkt. Het gaat hier om een tijdelijke overgangsfase. Tijdens deze overgangsfase is inderdaad onderzocht of overdracht mogelijk was, en indien inhoudelijke gronden aanwezig waren, volgde ook geen overdracht. Door de gemeente is gekozen om voor een deel van de inwoners de overgang van een deel van de hulpvragen uit te stellen om zodoende voor een zachte landing te zorgen. Daartoe zijn beschikkingen van een groep inwoners door de gemeente tijdelijk verlengd. De communicatie

Norm	Toetsing
	over veranderingen richting aanbieders en bewoners kan beter.
De toegang werkt efficiënt (verhouding output-inzet)	*Voldoet beperkt:* de toegang weet veel bewoners te bereiken en te helpen en bovendien worden de beoogde termijnen steeds vaker behaald. Echter zijn er nog steeds overschrijdingen van de termijn, is sprake van een groot verloop van medewerkers (zowel binnen organisaties als binnen de toegang) en een tekort aan personeel. Ten aanzien van de toegang is de inzet van medewerkers bij de gemeente nagenoeg onveranderd gebleven. Sinds 2021 heeft óók Incluzio de opdracht om de toegang uit te voeren. Hiermee wordt meer inzet dan voorgaande jaren gepleegd, terwijl het aantal aanvragen tot maatwerk-voorzieningen van bewoners nagenoeg gelijk is gebleven. Incluzio heeft de opdracht gekregen om de aanwezige voorliggende voorzieningen te verbreden en te versterken met het doel dat inwoners eerst gebruik maken van de mogelijkheden aan ondersteuning aanwezig binnen de sociale basis alvorens een aanvraag bij de gemeentelijke toegang te doen voor een maatwerkvoorziening vanuit de WMO of Jeugdwet. Dit laatste verloopt altijd nog middels het doen van ene melding vanuit de inwoner bij het sociaal meldpunt van de gemeente.
De toegang stuurt op op- en afschaling van hulp en draagt daarmee bij aan kostenbeheersing	*Voldoet beperkt*. Incluzio is actief aan het sturen op het op- en afschalen van hulp doordat zij zelf actief zijn (en korte lijnen hebben) binnen het voorliggend veld (laagdrempelige voorzieningen/welzijnswerk binnen de wijk). Daarnaast is er nog geen uitspraak te doen op de kostenbeheersing. Ook ontbreken hiervoor duidelijke streefwaarden en een 0-meting.
De toegang voert de regie op netwerksamenwerking met alle relevante partners en partners herkennen dit	*Voldoet beperkt:* Sinds begin 2021 heeft de gemeente het aantal gecontracteerde aanbieders teruggeschroefd. In het verleden waren er tientallen aanbieders gecontracteerd, nu zijn dit er minder dan 10. Dit geldt voor de lokale inkoop van de Jeugdhulp. Dit is een grote verandering en heeft als doel gehad om de versnippering tegen te gaan en onderling beter samen te werken. De gemeente heeft een start gemaakt met de netwerksamenwerking maar aanbieders geven aan behoefte te hebben aan een nog betere samenwerking. Huisartsen hebben niet altijd

Norm	Toetsing
	het gevoel goed meegenomen te worden in de beslissingen van de gemeente. De communicatie vanuit de toegang/gemeente richting de aanbieders en professionals is nog niet altijd goed, de lijnen kunnen korter.
Sprake is van permanente cyclus van leren en verbeteren	*Voldoet beperkt:* De gemeente Rheden heeft verschillende ambities om de toegang en netwerksamenwerking te verbeteren. Een aantal veranderingen (met name rondom Incluzio) zijn nog in ontwikkeling. Van een aantal zien we al positief resultaat, zo is het aantal overschreden termijnen teruggedrongen. Met name in de netwerksamenwerking zijn verbeteringen te behalen.

4

BEVINDINGEN GEMEENTELIJKE DOELEN EN AMBITIES

4. Bevindingen gemeentelijke doelen en ambities

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

3. Op welke wijze draagt de toegang bij aan de gemeentelijke doelen en ambities in de Wmo en jeugdhulp?
4. Hoe is de informatiepositie en betrokkenheid van de raad georganiseerd en op welke wijze vindt verantwoording plaats, opdat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol kan vervullen?

Daar waar van toepassing gebeurt dat vanuit twee perspectieven: (1) Wmo en (2) jeugdhulp.

Elke paragraaf begint met een beantwoording van de onderzoeksvraag op hoofdlijnen gevolgd door een onderbouwing. Het hoofdstuk eindigt met een toetsing aan het normenkader.

4.2 Bijdrage van toegang aan realisatie van gemeentelijke doelen Wmo en Jeugdhulp

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:
De inrichting van de toegang draagt in theorie bij aan de gemeentelijke doelen en ambities in de Wmo en Jeugdhulp, echter de uitvoering laat zien dat het systeem van toegang onvoldoende prikkels tot afschaling bevat. Professionals geven daarnaast aan dat er wel een toenemende druk is op verlaging van kosten en dat dit leidt tot snellere afschaling, eerder dan op basis van inhoudelijke argumenten. Verder geven zij aan dat het lastiger is geworden om de jongeren die zwaardere hulp nodig hebben door te verwijzen.
Er is onvoldoende zicht op de effectiviteit van de toegang. De veranderingen, die doorgevoerd zijn met ingang van 2021 waaronder één centrale toegang voor nieuwe vragen bij de welzijnsorganisatie én drastische vermindering van het aantal aanbieders van hulp en ondersteuning op het gebied van jeugdzorg hebben, zijn hierom ingezet. Er is tijd nodig om dit volledig tot haar recht te laten komen. De ervaringen bij uitvoerders in het veld, en bewoners die gebruik maken van Jeugdhulp laten vooralsnog veel kanttekeningen zien. Nu is begin 2021 bij de overgang naar minder aanbieders sprake geweest van een 'bulkoverdracht' naar andere aanbieders*. Hier is voor gekozen omdat het anders naast logistiek ook financieel een pittige en tijdrovende operatie zou zijn.

*) In het ambtelijk wederhoor is aangegeven dat er volgens de gemeente geen enkele sprake is geweest van een bulkoverdracht. Iedere zaak bij een vanaf 1 januari 2021 niet meer gecontracteerde zorgaanbieder, is individueel bekeken en besproken of deze voor overdracht in aanmerking kwam. Op basis van inhoudelijke afwegingen zijn casussen al dan niet overgedragen.

Onderbouwing

4.2.1. Samenhang kaders sociaal domein

Om te beoordelen hoe de toegang een bijdrage levert aan de gemeentelijke doelen en ambities is een verkorte weergave van de doelen en ambities opgesteld. In onderstaand plaatje wordt zichtbaar op welke

wijze de lokale kaders rondom de Wmo, Participatiewet en Jeugdwet in de gemeente Rheden zijn vormgegeven[1]:

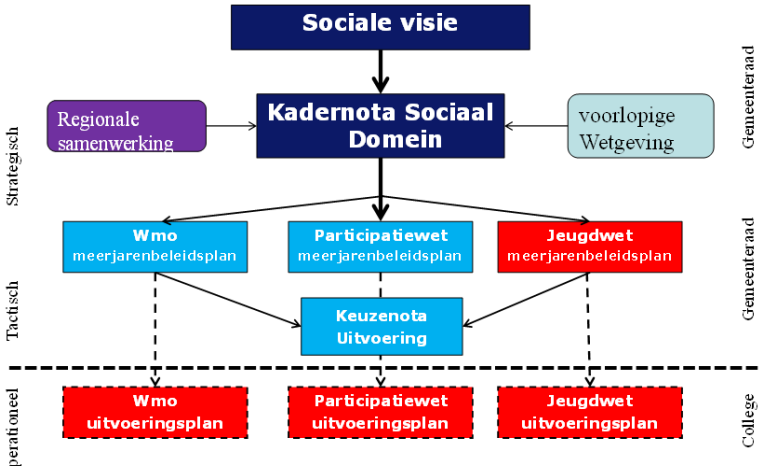

Het Rhedens model (Nota Samenredzaamheid)

Het Rhedens model[2] is de basis voor de inrichting in het sociaal domein. Het realiseren van dit model is het doel van de gemeente, echter concrete doelen en streefwaarden zijn niet opgenomen in de nota Samenredzaamheid. Het gaat uit van sterke sociale structuren en voorzieningen. De gemeente Rheden geeft hierover het volgende aan: '*Onze filosofie van samenredzaamheid hebben we verbeeld in het Rhedens model. Het maakt de (sociale) netwerken en de onderlinge samenhang rondom een individu in vijf cirkels zichtbaar. Het uitgangspunt vormt de eigen potentie van de individuele inwoner en de mogelijkheden en kracht van zijn/haar netwerk van familie en vrienden. Hoe dichter je bij de inwoner blijft en hier rondom organiseert, hoe meer de inwoner zelf kan doen, maar ook wíl doen, en hoe minder kans op formele verplichtingen vanuit protocollen. Ook geven de cirkels in het model de (natuurlijke) grenzen aan die je tegen kunt komen als je hulp en ondersteuning nodig hebt én geven ze de grens aan van wat een samenleving kan betekenen.*

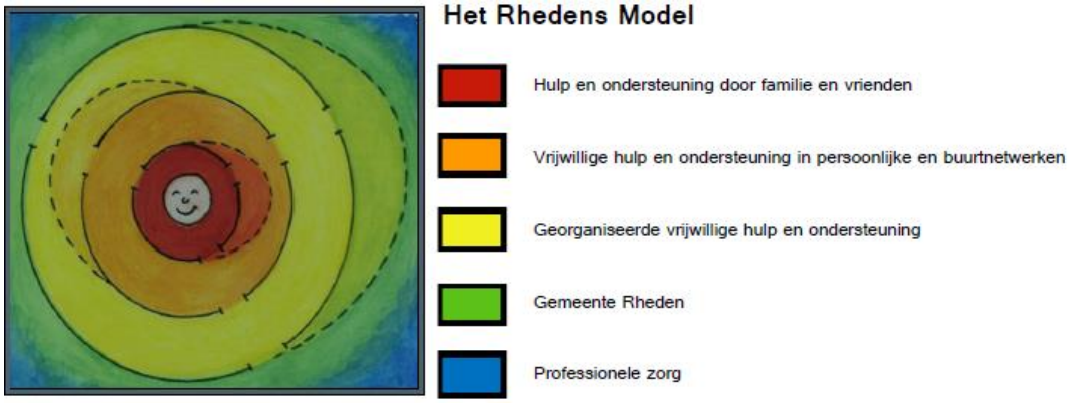

Het Rhedens model

De toegang tot de Wmo en jeugdhulp is een belangrijk instrument om het Rhedens model tot uitvoering te brengen. Dit lichten we onderstaand toe.

---

1 Bron: Beleidskader jeugdhulp 2015-2016

2 Nota Samenredzaamheid 2018 – 2022 Omzien naar elkaar vraagt om bouwen met energie en vertrouwen

Toegang als trechter
Het doel van de wet is inwoners te helpen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen en deel te kunnen blijven nemen aan de maatschappij. In het Transformatieplan 2.0 & Ombuigingen van de gemeente Rheden "Begrenzen van de Zorg" [3]wordt gesteld dat '*niet iedere beperking leidt tot verminderde zelfredzaamheid of een participatieprobleem zoals bedoeld in de Wmo. En niet elke beperking van de zelfredzaamheid of participatie vraagt om overheidsondersteuning. Door eigen oplossingen en hulp van naasten en vrijwilligers in te zetten, de sociale basis, kan in veel gevallen een levenspatroon voortgezet worden dat als aanvaardbaar gezien kan worden. Voor ondersteuning komen met name ouderen in aanmerking maar ook chronisch zieken en mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.*'

De gemeente Rheden kent een zeer sterk vergrijsde populatie. Het aantal ouderen neemt toe, de ouderen worden ouder en het landelijk beleid stimuleert oudere mensen om langer zelfstandig te wonen. In het Transformatieplan 2.0 & Ombuigingen van de gemeente Rheden "Begrenzen van de Zorg" is het volgende hierover vermeld '*De verwachting is dat de vraag naar WMO-voorzieningen daardoor zal stijgen. We bevinden ons in een regio met een rijke zorg-infrastructuur (zorginstellingen, tehuizen, ed.). De in gang gezette extramuralisering geeft de vraag naar Wmo-ondersteuning een extra impuls. Voor de Wmo geldt dat het aantal klanten en toegewezen voorzieningen in de afgelopen jaren min of meer constant blijven.*'

De gemeente Rheden hanteert voor daarom het principe van "trechtering". In het Transformatieplan 2.0 & Ombuigingen van de gemeente Rheden is het volgende hierover vermeld: '*Het maximaal benutten van de eigen mogelijkheden van de inwoner is het uitgangspunt. Indien mogelijk aangevuld met ondersteuning door mantelzorgers en/of vrijwilligers. Als formele voorzieningen nodig zijn wordt waar mogelijk eerst een beroep gedaan op voorliggende voorzieningen zoals een andere wettelijke regeling (Zorgverzekeringswet, Wet Langdurige zorg).* Dit plan vervolgt: *Indien een ondersteuningsbehoefte resteert wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van algemene voorzieningen. Vervolgens komen eventuele maatwerk-oplossingen aan bod. Uitgangspunt blijft de inwoner passend te ondersteunen daar waar dat nodig is en waar het voorliggend veld en algemene voorzieningen niet in kunnen voorzien.*

Toegang is verlegd naar sociale basis
De gemeente Rheden ziet in dat de transformatie een proces van lange adem is. Zij schrijft in 2020 een aanbesteding uit voor de sociale basis en geeft in het aanbestedingsdocument[4] aan: '*In de voorbije jaren zijn stappen gezet, maar het gewenste resultaat is nog niet bereikt: Een sterke en brede sociale basis, waarin inwoners, vrijwilligers, informele zorgorganisaties en aanbieders van professionele diensten op het gebied van ondersteuning, zorg en welzijn samenwerken aan een zorgzame en inclusieve samenleving. De uitdaging in deze opdracht is om aan te sluiten op de kracht van inwoners initiatieven en alleen daar een bijdrage te leveren waar die nodig is of wordt gevraagd.*' Met deze aanbesteding wil de gemeente de transformatie een impuls geven en dit proces stimuleren door de sociale basis opnieuw en integraal aan te besteden. In de aanbesteding richt de gemeente zich op een tweetal bewegingen[5]:
'*1. Versterken: het versterken van de sociale basis door de herkenbaarheid en toegankelijkheid te vergroten, initiatieven en voorzieningen te verbinden en stimuleren en faciliteren van nieuwe collectieve voorzieningen (innovatie);*
2. Verbreden: het verbreden van de sociale basis door (onderdelen van) maatwerkvoorzieningen op het gebied van de Wmo en Jeugd op een logische wijze in te bedden in de sociale basis.
Het uiteindelijke doel is een 'breed en sterk fundament' dat door alle inwoners ook als zodanig wordt herkend en erkend en waaraan inwoners een (intrinsieke) bijdrage willen leveren. Hiermee willen wij de noodzaak van individuele maatwerkvoorzieningen voorkomen of uitstellen. Zodra dit mogelijk is schalen

[3] In het Transformatieplan 2.0 & Ombuigingen van de gemeente Rheden "Begrenzen van de Zorg"
[4] Aanbestedingsdocument gemeente Rheden Sociale Basis 2021
[5] Aanbestedingsdocument gemeente Rheden Sociale Basis 2021

zorgaanbieders af naar de sociale basis. Hierdoor blijft passende zorg en ondersteuning voor alle inwoners duurzaam geborgd, inhoudelijk en financieel.'

De sociale basis moet dus niet alleen worden versterkt maar ook worden verbreed tot een 'breed en sterk fundament' dat door alle inwoners ook als zodanig wordt herkend en erkend en waaraan inwoners een (intrinsieke) bijdrage willen leveren en aanspraak kunnen maken als basisondersteuning nodig is.

Vanaf 2021 melden bewoners zich met een nieuwe vraag bij Incluzio, voor maatwerkvoorzieningen kunnen ze bij de gemeente terecht. Als in de intake blijkt dat de laagdrempelige hulp bij Incluzio niet toereikend is, is de gemeente de volgende stap. Incluzio doet in feite een vooronderzoek. Het is de verwachting van de gemeente dat meer vragen belegd zijn bij de sociale basis en dat daarmee het aantal maatwerkvoorzieningen afneemt. Nieuwe aanvragen die toch een maatwerkvoorziening nodig hebben zullen door Incluzio worden doorverwezen naar de Toegang van de gemeente.

4.2.2. Rhedense doelen van de Wmo

In Meedoen! Het meerjarenbeleidskader Sociaal Domein 2017-2021 geeft de gemeente aan dat zij naast de wettelijke verantwoordelijkheden die zij heeft ook eigen verantwoordelijkheden kiest. De gemeente Rheden kiest drie focuspunten:

- Een basis voor iedereen, deze gaat over het individu en wat deze nodig heeft
- Samen onderweg, deze gaat over de samenleving en de bereidheid om voor en met elkaar dingen te doen
- Meedoen makkelijk helpen maken, over de gemeente en wat deze moet doen om aan de andere focuspunten een bijdrage te leveren

Het streefbeeld bij deze doelen is zijn:

- Inwoners houden de regie over hun leven (dit streefbeeld is vertaald in een aantal voor de toegang tot de Wmo en jeugdhulp relevante streefwaarden, zie hieronder)
- De vitaliteit van inwoners is verbeterd (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Signalering en lichte hulpverlening voorkomen uitval (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Minder eenzaamheid onder Rhedense inwoners (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Voldoende en toegankelijke algemene voorzieningen (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- De samenredzaamheid in onze dorpen is versterkt (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Sociale, sportieve en culturele activiteiten zijn er voor iedereen (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Passend werk en arbeidsmatige dagbesteding zijn beschikbaar (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Vrijwilligerswerk of matenzorg groeit niemand boven het hoofd (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- De gemeente treedt op als partner (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Regionale samenwerking vanuit lokaal perspectief (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)
- Informatie en advies zijn toegankelijk en eenduidig (hier zijn geen streefwaarden opgenomen relevant voor de toegang)

Door het ontbreken van duidelijke streefwaarden en een daarbij behorende 0-meting zijn resultaten ten aanzien van deze doelen niet gemeten.

In de programmabegrotingen 2018, 2019 en verder zijn de volgende op de Wmo en jeugdhulp van toepassing zijnde streefwaarden opgenomen bij het streefbeeld inwoners houden regie over hun leven:

- Het tevredenheidsniveau van de inwoners (van 0 tot 100) die contact hebben met onze Toegang blijft op peil. Van hen voelt 80% zich ondersteund bij het vinden van oplossingen voor de ervaren problemen (zowel in de algemene als in de maatwerksfeer).
- Het percentage inwoners (van 0 tot 100) dat de kwaliteit van de ondersteuning door middel van maatwerkvoorzieningen als goed beoordeeld, blijft gelijk t.o.v. de waardering in 2016. Dit percentage bedraagt 86%.
- De bekendheid van de algemene voorziening voor onafhankelijke cliëntondersteuning bij "Het Gesprek", stijgt van 27% in 2016 naar 35% in 2018. Deze percentages betreffen de groepen inwoners die zich melden bij het Sociaal Meldpunt.

De bovenstaande streefwaarden zijn niet teruggevonden in de jaarrekening 2020. De volgende realisatie van de streefwaarden zijn wel opgenomen in de jaarrekening 2020:

- Streefwaarde: Het tevredenheidsniveau van inwoners (van 0 tot 100) die contact hebben met de Toegang blijft op peil. De gemeente streeft naar minimaal een score van 7,5 bij Wmo en Jeugd (bron CEO). De realisatie van de toegang tot de zorg via de consulenten Wmo en Jeugd scoort met de meting van 2019 een ruim voldoende; een 7,8 voor de jeugdhulp en een 7,3 voor de Wmo.
- Streefwaarde: Het tevredenheidsniveau van de inwoners (van 0 tot 100) over de ondersteuning door middel van maatwerk blijft op peil. We streven naar minimaal een score van 7,5 bij Wmo en Jeugd (bron CEO). De realisatie uit de meting van 2019 is, dat het tevredenheidsniveau van cliënten over de kwaliteit van ondersteuning een 7,8 voor de Wmo en een 7,9 voor de jeugdhulp was. Voor 2020 zijn de resultaten nog niet bekend.

Een aantal gesproken respondenten zet vraagtekens bij de representativiteit van tevredenheidsonderzoeken. Zij vragen zich af of de inwoners die niet tevreden zijn met de geboden ondersteuning en de inwoners die zich niet melden voor ondersteuning maar dit wel nodig hebben, meedoen aan het tevredenheidsonderzoek. Het is lastig te achterhalen of de hiervoor genoemde groepen inwoners worden bereikt met een dergelijk onderzoek. Op de vraag of deze tevredenheidsonderzoeken representatief zijn kunnen de onderzoekers dan ook geen antwoord geven.
In het ambtelijk wederhoor is aangegeven dat in de rapportage van client ervaringsonderzoeken altijd een hoofdstuk wordt gewijd aan de verantwoording van representativiteit en betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten.

Gerealiseerde bijdrage van de toegang aan doelen en ambities Wmo

Te vroeg om de effecten van de recente wijzingen te zien. Een belangrijke reden om voor een toegang in de sociale basis te kiezen en deze te positioneren bij Incluzio was ook om voorliggende voorzieningen aan te bieden als alternatief. Het is volgens meerdere respondentgroepen te vroeg om te zien dat het gebruik van maatwerkvoorzieningen wordt afgevangen, wel zijn er signalen dat de toetsing in de sociale basis effect heeft en laagdrempelige hulp altijd voorgaat op maatwerk. Het vermoeden is dat in dat eerste gesprek, maar ook op andere manier, bewoners worden geïnformeerd over de mogelijkheden waardoor consulenten merken dat bewoners meer vragen en gebruik maken van allerlei voorzieningen.
De verwachting is dat qua begeleidingstaken er op termijn minder nodig blijkt omdat je al in een vroeg stadium de bewoner in beeld hebt. Bij de Wmo is het vermoeden bij de toegang dat tegen het einde van het jaar de kentering zichtbaarder wordt. Dat wordt niet verwacht bij alle producten. Ten aanzien van hulp bij huishouden en vervoer worden geen echte verschuivingen verwacht. De verwachting bij de gemeente is dat de toegankelijkheid voor de inwoners is vergroot ondanks de gemeente dat niet kan staven aan

eerder onderzoek omdat er geen vergelijkingsmateriaal is. Een nulmeting is niet aangetroffen en volgens respondenten niet aanwezig.

Voor- en nadelen voorkeurstoegang via de sociale basis. Dat er sinds 2021 met een voorkeurstoegang via de sociale basis (Incluzio) wordt gewerkt, wordt door de gesproken respondenten als positief ervaren. Dit voorkomt dat de inwoner op verschillende plekken zijn verhaal moet vertellen. Voor de bewoner die een maatwerkvoorziening nodig heeft, wordt dit niet altijd als voordeel gezien. Een van de respondenten zegt hierover: '*Pas na een eerste intake komt een inwoner, indien de laagdrempelige hulp van Incluzio niet toereikend is, pas bij de consulenten van de gemeente. Voor de bewoner zit er, indien maatwerk nodig is, wel een week meer tijd tussen omdat ze zich altijd eerst bij Incluzio aanmelden.*'
Echter een inwoner die zich eerst bij het Sociaal Meldpunt meldt, en waarvan meteen duidelijk is, dat er hoogstwaarschijnlijk een individuele voorziening nodig is, wordt niet doorgestuurd naar Incluzio, maar wordt door de gemeentelijke toegang opgepakt.

Vertrouwensband tussen professionals van de toegang en bewoners staat onder druk. De medewerkers van de toegang zijn een belangrijk instrument om het Rhedens Model en de gewenste omslag in handelen te realiseren. Dat vraagt ook vertrouwen in die medewerkers. De kracht van de medewerkers zit niet zozeer in het bieden van de hulp die de bewoner per se wil, maar wat nodig is. Belangrijk hierbij is dat de bewoner het gevoel heeft dat hij gehoord wordt. Vertrouwen is een ander belangrijk sleutelwoord. Soms is het nodig dat er meer gesprekken worden gevoerd met een bewoner omdat een consulent heeft beoordeeld dat dat nodig is. Er zou volgens respondenten van de toegang meer vertrouwd moeten worden op de professionele afweging. Tijdens gesprekken met respondenten geven een aantal gesproken beleidsmedewerkers aan dat de gemeentelijke organisatie veel eigen mensen mede kwijt is geraakt door een te grote en soms eenzijdige nadruk op afschaling. In het casusonderzoek is het beeld onderstreept dat er veel wisselingen zijn van contactpersonen bij de gemeente. Er zijn voorbeelden genoeg van consulenten die een doordacht plan hadden en na een toetsing terug moesten naar de klant om er een kwartier van de hulp af te halen. Dat doet echt iets met de professional en de bewoner. De uitvoerende medewerkers zijn volgens meerdere respondenten van hot naar her getrokken om de bewoners goed te bedienen. Wel wordt herkend dat er nu sprake is van een kentering, maar er is veel te repareren.

Ook zijn er zorgen om bewoners die verloren zijn geraakt in het proces van verandering. Dit is het proces van overgang naar een beperkter aantal zorgaanbieders en het proces dat alle nieuwe aanvragen starten bij Incluzio. De verloren inwoners zijn de inwoners die de nieuwe zorgaanbieder niet accepteren en daarmee in de start van 2021 een bepaalde tijd verstoken bleven van zorg. We hebben dit in ieder geval bij één onderzochte casus aangetroffen. Het gaat om bewoners die extra kwetsbaar zijn, onder andere bewoners met autisme, ouderen, mensen met multiproblematiek en mensen met ernstige psychische problemen. Uiteindelijk komt een deel van deze groepen weer in beeld via Veilig Thuis, maar dan is het vaak al geëscaleerd. Volgens professionals komt niet iedereen snel in beeld. De groep die niet voor overlast zorgt of op een andere manier opvalt, wordt vaak niet meteen gezien.

Personele wisselingen dragen niet bij aan continuïteit. De vele personele wisselingen aan de kant van de gemeente op de verschillende niveaus hebben volgens partners van de gemeente ook niet bijgedragen aan de continuïteit: *´We hebben naast de wijzigingen in de sociale basis en de inkoop ook een wisseling van ambtelijk contactpersoon gehad. Er is dus op alle fronten wisselingen geweest van aanbieders en ook van onze contactpersonen bij de gemeente.*'

Nieuwe inkoop van invloed op de beleving van de toegang. Meerdere respondenten geven aan dat veel bewoners van aanbieder hebben moeten wisselen zonder dat ze daar goed en volledig over waren geïnformeerd door de toegang. Een van de partners zegt hierover: '*Ook zijn we mensen verloren die nu niet meer de zorg krijgen bij de aanbieder die ze gewend waren. Soms zegt het product niet alles. Dan*

krijgen ze nog steeds hetzelfde product, want daar kijken wij zelf naar, maar missen ze vooral alle extra dingen die ze bij hun vertrouwde begeleider ook kregen.
Dat wordt door de gemeente onderkend. In 2020 is veel werk verzet om de grote kanteling vorm te geven in een korte tijdspanne. Met een beperkte capaciteit is een nieuwe dienstverlening ingevoerd. Wel zijn wachtlijsten ingelopen. Verbeteringen worden vooral gezien op het gebied van de communicatie met bewoners, bijvoorbeeld over de status van hun aanvraag of het beëindigen van het contract met aanbieders. Zo had dit op individueel bewonersniveau moeten worden gemeld, nu is sprake geweest van een 'bulkoverdracht' naar andere aanbieders. Hier is voor gekozen omdat het anders naast logistiek ook financieel een pittige en tijdrovende operatie zou zijn. Inwoners hebben een brief ontvangen over de mogelijke overdracht en de wijze waarop. Communicatie hierover had volgens de gemeente idealiter eerder in het proces plaatsgevonden.

Toename bezwaarschriften. Uit tabel 5 blijkt dat het aantal bezwaarschriften in 2020 fors hoger (58) is dan in de jaren daarvoor (tussen de 5 en 15 per jaar). Ook in 2021 ligt het aantal bezwaarschriften al op 29 (aantallen tot medio 2021). Volgens meerdere respondenten is een van de verklaringen de wisseling van aanbieders: het afscheid moeten nemen van een vertrouwde aanbieder heeft geleid tot meer bezwaar. Een andere verklaring die wordt genoemd is dat bewoners in de nieuwe situatie niet meer de ondersteuning kregen in de frequentie die ze gewend waren of de manier waarop ze die kregen. Een van de gesproken beleidsmedewerkers geeft aan dit in de lijn der verwachtingen lag. Bij een verandering van beleid valt te verwachten dat dit leidt tot meer bezwaar. Daarnaast was sprake van een verandering in de hulp bij het huishouden. Dat is niet alleen bij nieuwe gevallen toegepast, maar in de praktijk is dat ook gebeurd bij her-indicaties.

Tabel 5 | Aantal bezwaarschriften en beroep Wmo en Jeugdwet 2015 tot en met 2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021**
Wmo bezwaar	7	15	7	12	5	58	29
Wmo beroep	0	0	0	0	0	0	0
Jeugdwet bezwaar	0	4	0	0	1	2	1
Jeugdwet beroep	0	0	0	0	0	0	0

*Inclusief gehandicaptenparkeerkaart

**tot en met mei 2021

4.2.3. Bijdrage van de doelen en ambities Jeugdhulp

Onderbouwing

Rhedense doelen jeugdhulp
In het beleidskader Jeugdhulp 2015-2016 is een achttal doelstellingen geformuleerd.

1. Jeugdigen groeien veilig op, ontwikkelen hun talenten en participeren naar vermogen in de samenleving, binnen het eigen gezin en/of het eigen netwerk. Met als streefwaarden: De veiligheid van het kind wordt gemeten aan het begin (Plan) en eind van een traject. Streefwaarde is dat door de interventie de veiligheid op het gewenste (voor kind of rechter) ambitieniveau is gekomen.
2. De gemeente stimuleert en ondersteunt preventieve initiatieven op diverse niveaus van uitvoering. Een herkenbaar onderdeel van het gezinsplan dient te zijn aangegeven in hoeverre inzet van preventie is geweest van jeugd en ouders zelf als van de vrijwillige en professionele jeugdhulp. Met als streefwaarden: Aantal ondersteunde preventieve initiatieven maakt een substantieel deel uit van het budget. En in tenminste 80% van alle gezinsplannen is duidelijk dat preventieve activiteiten en voorzieningen zijn ingezet. *Deze doelstelling raakt aan de toegang.*
3. Op de vindplaats wordt het eerste signaal dichtbij en vertrouwd opgevangen en wordt juist preventief gewerkt. De professional heeft voldoende ruimte en mandaat om snel de nodige ondersteuning te kunnen inzetten. Met als streefwaarden: Het aantal kinderen dat in de eigen omgeving opgroeit, is na

2 jaar (per 01-01-2017) minstens 10% hoger. En in de fase 'Plan' en na het uitvoeren van het Plan vragen we kinderen (of hun vertegenwoordiger) in hoeverre ze (met de geboden ondersteuning of (vrijwillige) hulp) kunnen functioneren in hun eigen leefomgeving. Het streven is weer volledig functioneren (100%). Dit doen wij door monitoringsinstrumenten die aansluiten bij de beleving van jeugd en ouders. *Deze doelstelling raakt aan de toegang.*

4. In de relatie jeugd en ouders en professional is de vraag van ouders en jeugd leidend en is uitgangspunt voor de (uitvoering van) het gezinsplan. Met als streefwaarde: Na afronding van het Plan kunnen alle gezinnen weer volledig functioneren (100%). *Deze doelstelling raakt aan de toegang.*
5. Ouders en jeugd hebben de regie ook wanneer ondersteuning en hulp gewenst is. Zij zijn eigenaar van de vraag en het dossier. Met als streefwaarde: In alle gezinsplannen is een herkenbaar onderdeel wat jeugd en ouders zelf bijdragen aan het oplossen van hun eigen vragen en problemen. *Deze doelstelling raakt aan de toegang.*
6. Het gebruik van specialistische jeugdhulp wordt in uiterste gevallen waar nodig tijdig en kwalitatief ingezet. Het onderzoeken en inzetten van maatregelen in het gedwongen kader gebeurt op basis van de inschatting van veiligheidsrisico's. Met als streefwaarde: In 2017 is er sprake van een budgetverschuiving van minimaal 10% over het totale budget 2015 van de Jeugdhulp voor omvorming specialistische jeugdzorg/maatwerkvoorzieningen naar basishulp/algemene voorzieningen. *Deze doelstelling raakt aan de toegang.*
7. Door een gebiedsgerichte aanpak via de Sociaal Expert Netwerken, waar de betrokken disciplines nauw verbonden zijn, kan snel de juiste hulp worden ingezet. De in te zetten hulp is verbonden met ondersteuning in of rondom het gezin uit het gehele sociale domein. Met als streefwaarde: In het gezinsplan komen alle aspecten van het sociale domein, afgestemd op de vraag van ouders en jeugd in dien nodig, aan de orde. Het gezinsplan is leidend. *Deze doelstelling raakt aan de toegang.*
8. Wij realiseren slimme verbindingen en creatieve nieuwe oplossingen en ondersteunen samen met jeugd en ouders en alle betrokkenen. Met als streefwaarde: Een innovatieprogramma realiseren voor de inzet van een regionaal innovatiebudget.

Deze doelen worden niet allemaal gemonitord. Een beperkt aantal wel en komen relevant terug via de programmabegrotingen zoals hierna beschreven.
In de programmabegroting van 2016-2019[6] zijn de volgende voor de toegang relevante indicatoren en streefwaarden opgenomen.

- In 2017 is 0,5% minder budget geïnvesteerd in specialistische jeugdhulp op een budget van ongeveer € 10 miljoen in 2015.
- Er is in 2016 een gezamenlijke werkwijze voor ondersteuningsarrangementen van gemeente, onderwijs en hulpverlening overeengekomen.
- Na 2 jaar is er een afname van instroom in zwaardere jeugdzorg (bescherming en reclassering) van minimaal 10% t.o.v. 1-1-2015.

In de programmabegroting van 2019 is de opgave van de gemeente verschoven. Volgens de gemeente is de opgave voor de komende jaren het vormgeven aan een gemeenschap waarin voor jeugd en gezin voorwaarden aanwezig zijn zich te ontwikkelen én zij hierbij, wanneer nodig, worden ondersteund. De gemeente stapt af van streefwaarden. De gemeente Rheden geeft aan:

- Wij bevorderen de fysieke, mentale en sociale gezondheid van onze jeugd
- Wij versterken de signalerings- en verwijsfunctie
- Wij zetten ons specifiek in op risicogroepen om uitval te voorkomen
- Wij zetten ons in om het landelijk 'Actieplan Pleegzorg' en "Zorg voor de jeugd" zo goed mogelijk te vertalen naar de Rhedense situatie.
- Wij benutten het netwerk rondom het kind of jongere maximaal

[6] Programmabegroting 2016-2019

Voor jeugdhulp zijn aanvullend op de reeds benoemde streefwaarden in paragraaf 4.2.2 op pagina 35 twee streefwaarden voor de toegang geformuleerd:

- Bij 95% van de jeugdbeschermingszaken is voorafgaand en bij afsluiting daarvan de jeugdige en familie betrokken bij de beschermingstafel.
- Eind 2019 is er sprake van een belangrijk verschil tussen het aantal verwijzingen vanuit Huisartsenpraktijken met jeugd-GGZ en vanuit Huisartsenpraktijken zonder jeugd-GGZ ondersteuning.

In de programmabegroting van 2020 zijn geen streefwaarden meer genoemd en worden de volgende voor de toegang relevante aanvullende doelen benoemd:

- Wij zetten ons in op tevredenheid bij de inwoners over de gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning
- Wij zorgen voor een financieel houdbaar systeem.

In de interviews met gemeentelijke respondenten wordt aangegeven dat de eerste beleidskaders streefwaarden bevatten (bijvoorbeeld dat in 80% van de gezinsplannen voor jeugdigen preventieve voorzieningen zijn ingezet) maar dat deze streefwaarden inmiddels zijn losgelaten. De ondersteuningsvraag staat nu sterker centraal, waarbij meer verantwoordelijkheid wordt neergelegd bij de aanbieders en minder bij de consulenten. Er wordt gepoogd in de jeugdhulp sterker te sturen op de uitstroom naar lichtere hulp (meer hulp vanuit het voorliggende veld en van verblijf naar wonen op kamers). Hier zijn geen streefwaarden en metingen van bekend.

Gerealiseerde bijdrage van de toegang aan doelen en ambities

Om goed inzicht te krijgen in de bijdragen van de doelen en ambities is het belangrijk dat de gemeente hierover gegevens verzamelt. In het transformatieprogramma staat dat er nauwelijks zicht is op effectiviteit of het rendement van de zorgverlening[7]. In de gesprekken met professionals en inwoners wordt dit ook bevestigd. Uit documenten en gesprekken levert onderstaand beeld op.

Gemiddelde prijs per cliënt. De kosten per cliënt zijn niet altijd bijgehouden zoals te zien is in tabel 6. Wel zijn de kosten van de Jeugdzorg volgens de jaarrekeningen tussen 2015 en 2020 van 8 miljoen naar 14 miljoen gestegen in 2019 naar 15,3 miljoen in 2020[8]. Dit is het totaal van de maatwerkdienstverlening 18- en geëscaleerde zorg 18-. De cijfers van 2021 zijn nog niet bekend, maar gesproken respondenten geven aan dat zij niet verwachten dat er een grote kentering heeft plaatsgevonden.

Tabel 6 | Totale kosten en kosten per traject per jaar jeugdhulp.

	2015	2019	2020
Aantal jeugdhulp trajecten	1630	3826	4995
Kosten voor jeugdhulp (totaal)	€ 8 miljoen	€ 14 miljoen	€ 15,3 miljoen
Kosten per jeugdhulp traject*	€4.908	€ 3.659	€ 3.063

*)Dit zijn de gemiddelde kosten per traject.

Toe-of afname gebruik van de 2de lijn. Het is nog te vroeg om te zien dat er sprake is van een kentering in 2021. In de eerste beleidskaders (o.a. jeugd) is gewerkt met streefwaarden. Bijvoorbeeld dat in 80% van de gezinsplannen voor jeugdigen preventieve voorzieningen zijn ingezet. Respondenten geven aan dat zij niet heel actief streefwaarden hanteren of zelfs kennen. Medewerkers van de toegang geven aan altijd te kijken naar voorliggende voorzieningen, het zit in de handelswijze van alle consulenten. Met name de respondenten actief in de sociale basis geven aan dat de druk op basisvoorzieningen in de wijk, zoals het jongerenwerk groot is, dat er relatief snel wordt afgeschaald. Zij geven ook aan dat het voor hen ook

7 Transformatieplan 2.0 & Ombuigingen "Begrenzen van de Zorg"
8 Programmabegroting 2021-2024 pg 5

lastiger is geworden om de jongeren die zwaardere hulp nodig hebben door te verwijzen. Andere professionals herkennen dit beeld. Zij zien dat een toenemende druk op verlaging van kosten leidt tot snellere afschaling, eerder dan op basis van inhoudelijke argumenten.

Het aantal oplossingen in het eigen netwerk. Het is nog te vroeg om te zien of sprake is van een stijging van het aantal oplossingen in het eigen netwerk. Respondenten hebben daar onvoldoende beeld van en cijfers waaruit dit blijkt zijn niet voorhanden.

Effecten nieuwe inkoop. De keuzevrijheid is beperkter geworden nadat van veel aanbieders afscheid is genomen. Voor de uitvoerders van hulp en ondersteuning, ook voor de verwijzers is het zoeken op welke manier je nog steeds aansluit bij de vraag. Ook geldt dat bij een aantal aanbieders sprake is van wachtlijsten. Er worden nu omwegen gezocht om de aanbieders heen die gecontracteerd zijn en vol zitten volgens de volumes die zijn ingekocht. Gesproken professionals van de gecontracteerde aanbieders geven aan dat het soms lukt om met juiste argumenten uitzonderingen bij de gemeente te bewerkstelligen om toch de zorg aan te bieden die nodig is. Zij zouden graag zien dat er de regels en kaders voldoende ruimte beiden voor maatwerk en dat uitzonderingen niet nodig zouden zijn. Allerlei uitzonderingen kunnen willekeur in de hand werken.

Doorlooptijden en samenwerking. De doorlooptijden en de samenwerking tussen de gemeente en niet-gemeentelijke verwijzers worden als belangrijk aandachtspunt genoemd. De gemeente en de niet-gemeentelijke verwijzers zijn soms nog zoekende in de juiste route en snelle afstemming en inzet van zorg.

4.3 Informatiepositie en betrokkenheid raad bij de toegang Wmo en Jeugdhulp

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:
Raadsleden krijgen vooral financiële informatie, maar ervaren dat onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie over het doelbereik. Zij hebben onvoldoende zicht op de het effect van de inrichting en uitvoering. Raadsleden ervaren hierdoor weinig grip op de toegang en vinden dat zij hierdoor onvoldoende hun controlerende taak kunnen uitvoeren.

Onderbouwing
Tijdens de raadssessie in het kader van dit onderzoek is aangegeven dat er financiële kaders zijn en dat zij informatie krijgen over de financiën binnen het sociaal domein. Zij geven tegelijkertijd aan dat het hen ontbreekt aan informatie over de consequenties: '*We krijgen wel de financiële antwoorden maar nog te weinig zicht op de effecten van het beleid op de inwoners*.' Aanwezige raadsleden geven aan dat de raad geen informatie krijgt over hoeveel inwoners aanvragen doen, hoeveel aanvragen worden toegekend, hoeveel worden afgewezen en hoe lang bewoners moeten wachten op een beschikking/hulp. Onderzoekers hebben alleen inzicht gekregen in de toegekende trajecten. De cijfers van afgewezen trajecten en overschrijdingen van reeds afgesloten trajecten kunnen niet inzichtelijk worden gemaakt door de gemeente.

Raadsleden geven aan dat zij naast financiële informatie onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie krijgen over de toegang en hierdoor onvoldoende grip ervaren. Zij hebben onvoldoende inzicht of de uitvoering en inrichting van de toegang tot de Wmo en jeugdhulp voldoet aan de wettelijke eisen. Zij krijgen hier geen informatie over, net als over hoe lang bewoners moeten wachten op de juiste hulp. Het is voor de raad heel lastig te controleren op welke wijze de toegang tot de Wmo en jeugdhulp bijdraagt aan de gewenste maatschappelijke effecten en doelen omdat er geen indicatoren zijn gesteld over de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp. Meerdere raadsleden benoemen dat ze wel willen weten hoeveel mensen een aanvraag doen en de hulp niet krijgen. Bovendien zouden ze meer inzicht willen in

de wachttijden. Ook wordt aangegeven dat Incluzio een vast bedrag krijgt waarmee zij bewoners kunnen ondersteunen. Incluzio krijgt een vast totaal bedrag voor hun gehele dienstverlening (lumpsum). Professionals geven aan dat zodra Incluzio boven dit bedrag uitkomt, moet Incluzio de hulp uit eigen zak betalen. Er is geen zicht op hoeveel bewoners om deze reden worden afgewezen. Zonder deze informatie is het lastig om als raad te sturen.

Veel raadsleden zijn het eens dat er op het vlak van communicatie nog veel moet gebeuren. Een en ander is momenteel nog niet op orde. Zowel op het vlak van de communicatie van de gemeente richting de bewoner, maar ook de communicatie van de gemeente richting professionals. Zij geven aan dat zij signalen ontvangen vanuit bewoners en professionals. Zij zouden graag meer informatie mogen geven over hoe het verloopt met de communicatie en of gebruikers van de Wmo en Jeugdhulp hier tevreden over zijn. Raadsleden geven aan: '*Als de signalen van een slechte communicatie vanuit het college niet bij de raad terecht komen kunnen wij hier als raad slecht op sturen.*'

Meerdere raadsleden vinden het opstellen van streefwaarden een goed idee om meer grip te krijgen op het hele proces van de toegang. Streefwaarden dragen wat hen betreft bij aan het stellen van doelen en er ontstaat op deze manier meer zicht op welke kant je als raad uit wilt. Aanwezige raadsleden geven aan dat zij informatie van het college zouden willen krijgen over de totale hoeveelheid aanvragen, het aantal toekenningen, het aantal afwijzingen en de gemiddelde wachttijd.

Een van de raadsleden zou graag zien dat het college ook alternatieven aanbiedt. Het raadslid geeft hierover aan: '*Laat zien wat de mogelijkheden zijn, hierdoor krijgt de raad meer inzicht in de keuzes die er zijn. Ook zou er een vergelijking kunnen worden gemaakt met een andere gemeente zodat we meer zicht hebben op hoe andere gemeenten omgaan met de tekorten binnen het sociaal domein.*'
Raadsleden geven ook aan dat het een lastig punt blijft hoever je als raad moet gaan in het vragen van informatie, gezien het niet de rol van de raad is om betrokken te zijn bij de uitvoering.

Enkele raadsleden geven aan dat zij signalen krijgen vanuit de bewoners die zij in verantwoordingsinformatie niet ontvangen. Zij geven een aantal voorbeelden ter illustratie, onder andere dat het soms heel lang duurt (3 maanden) voordat een inwoner thuishulp kan krijgen, ook in situaties dat deze hulp urgent is. Een ander genoemd voorbeeld is dat bewoners soms te horen hebben gekregen dat ze beter zelf op zoek kunnen gaan naar een hulp voor die 3 maanden. Niet iedereen heeft een ondersteunend netwerk en/of het geld om thuisondersteuning te betalen. Er is echter geen zicht op hoeveel bewoners hiermee te maken hebben (gehad) omdat deze signalen wel bij individuele raadsleden terecht komen, maar niet in de informatie die zij krijgen staat.

4.4 Toetsing aan het normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Norm	Toetsing
De toegang draagt aantoonbaar bij aan de gemeentelijke doelen en ambities.	*Voldoet beperkt:* De inrichting van de toegang levert een bijdrage aan de gemeentelijke doelen en ambities. De uitvoering draagt onvoldoende bij aan de gemeentelijke doelen en ambities. Het gebrek aan streefwaarden en monitoringsgegevens maakt daarnaast dat we niet kunnen toetsen hoe effectief en efficiënt het beleid wordt uitgevoerd.
De raad kan naar eigen opvatting op basis van de beschikbaar gestelde verantwoordingsinformatie voldoende inzicht krijgen in de effecten van de toegang op de gemeentelijke doelen en ambities.	*Voldoet niet:* Raadsleden geven aan dat zij onvoldoende verantwoordingsinformatie krijgen om voldoende inzicht te krijgen in de effecten van de toegang op de gemeentelijke doelen en ambities.

5

BEVINDINGEN BEDRIJFSVOERING EN TAAKINVULLING TOEGANG

5. Bevindingen bedrijfsvoering en taakinvulling toegang

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

9. Is de wijze waarop Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp heeft geregeld effectief en efficiënt georganiseerd? (perspectief 4)
10. Hoe is de toegang (gemeentelijk en niet-gemeentelijk) in samenhang met inkoop en bekostiging ingericht op de aspecten: bereikbaarheid via welke dienstverleningskanalen, inzet (formatie en kosten), sturing op- en afschaling van hulp, sturing op kostenbeheersing van Wmo- en jeugdhulpvoorzieningen, samenwerking met netwerkpartners en niet-gemeentelijke verwijzers, leren en verbeteren? (perspectief 4)
11. Hoe beoordelen partners de gemeentelijke toegang? (perspectief 4)
12. Welke mogelijkheden zijn er om de effectiviteit en efficiëntie van de toegang te vergroten alsmede de waardering hiervan door hulpvragers?

Elke paragraaf begint met een beantwoording van de onderzoeksvraag op hoofdlijnen gevolgd door een onderbouwing. Het hoofdstuk eindigt met een toetsing aan het normenkader.

5.2 Effectieve en efficiënte inrichting toegang Wmo en de jeugdhulp

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:
Effectief: Er zijn weinig kwantitatieve gegevens over de effectiviteit van de toegang. Anders dan afhandeltijden en tevredenheid zijn geen andere streefwaarden of doelen geformuleerd voor de toegang benoemd. Vanwege zorgen om de uitvoering heeft de gemeente met de transformatie per 2021 een nieuwe dienstverlening ingezet. Deze zorgen zijn bijvoorbeeld dat er niet voldoende prikkels tot afschaling zijn de transformatie van zwaardere zorg naar lichtere en naar algemene voorzieningen niet op gang komt. Respondenten geven aan dat dit een goede start is maar dat er nog wel stappen moeten worden gemaakt hierin. Er is geen nulmeting aangetroffen. Bovendien zijn tot 2021 de overschrijdingen van de afhandeltermijnen niet afgenomen. In 2021 nemen de overschrijdingen van afhandeltermijnen af.
Efficiënt: Tot eind 2020 was beperkt sprake van een efficiënte inrichting van de toegang tot de Wmo en de jeugdhulp. Tot 2021 is sprake van een gelijk blijvende formatie bij de gemeentelijke toegang. Sinds 2021 is de inrichting van de toegang fors aangepast, door naast de gemeente ook via Incluzio een groot deel van de eerste contacten te laten oppakken. Daarmee is formatie toegevoegd bij nagenoeg gelijkblijvend aantal aanvragen. Ook is gebleken uit de interviews met gebruikers en de gemeente dat het grote aantal personeelswisselingen (bij zowel de gemeente als zorgaanbieder) het gehele toegangsproces vertraagd. Daarnaast is er een hoog ziekteverzuim en zijn er signalen dat mensen opstappen vanwege werkdruk. Wanneer je als gebruiker steeds opnieuw je verhaal moet doen en een warme overdracht ontbreekt kan het gevolg zijn dat een traject minder efficiënt verloopt.

Onderbouwing

Effectiviteit van de toegang. Onder effectiviteit van de inrichting verstaan we of het beoogde effect en de gemeentelijk doelen van de toegang ook behaald worden. De gemeente beschikt over weinig gegevens om de effectiviteit van de toegang te bepalen. Er zijn wel doelen (zie ook hoofdstuk 4) geformuleerd waar de toegang aan moet bijdragen (bijvoorbeeld de reductie van het gebruik van maatwerkvoorzieningen), maar gegevens daarover zijn beperkt kwantitatief voorhanden.

Wat betreft effectiviteit blijkt uit de documentenstudie en de interviews:

- Het systeem van toegang bevat onvoldoende prikkels tot "afschaling".
- De met de transformatie beoogde uitgaven verlagende substituties van betaalde zorg naar informele hulp, van individueel maatwerk naar algemene voorziening, van specialistisch naar standaard, van individueel naar groepsbehandeling, van intramuraal naar ambulant zijn nog onvoldoende tot stand gekomen.
- Ook de integrale benadering van inwoners met een hulpvraag verdient verbetering. Daarnaast concludeert de gemeente dat de interne organisatie kwetsbaar en onvoldoende zakelijk en gestroomlijnd is.
- Er is nauwelijks zicht op de effectiviteit of het rendement van de zorgverlening.
- De gemeente moet haar rol als opdrachtgever en betaler strakker invullen.

Efficiëntie van de toegang. Onder efficiënte inrichting wordt verstaan of de toegang tot de Wmo doelmatig is. Dat wil zeggen of de geleverde output in goede verhouding staat met de input. Hier gaat het enerzijds om de inzet van de middelen in termen van personeel en kosten in relatie tot directe output in termen van behandelde cliënten en doorlooptijden. Uit de diverse documenten en interviews komt het volgende beeld naar voren over de efficiëntie van de toegang:

- *Efficiëntie van de dienstverlening staat onder druk door hoge werkdruk, hoog ziekteverzuim en veel inhuur.* De gemeentelijke toegangsorganisatie kent een hoog aandeel van flexibele arbeidscontracten. Bovendien zijn er veel signalen over een te hoge werkdruk, een hoog ziekteverzuim en een hoog verloop. Dit komt uit rapporten en interviews naar voren. Dit heeft volgens geïnterviewden ongewenste consequenties voor de kwaliteit en efficiëntie van de dienstverlening. Een door de gemeente zelf uitgevoerd onderzoek (Bron: Transformatieplan 2.0) geeft aan dat, gegeven de bestaande manier van werken, (a) er vanuit de vraagontwikkeling geen aanleiding meer is voor het hoge aantal flexibele contracten; (b) de case-load per fte vergelijkbaar is met andere (vergelijkbare) gemeenten.
- *Doorlooptijden tot eind 2020 niet gehaald, verbetering van de situatie in 2021.* Verder komt uit de interviews naar voren dat doorlooptijden over het algemeen tot eind 2020 niet werden gehaald. Geïnterviewden geven aan dat hierin nu wel stappen worden gezet sinds begin 2021. Waar volgens geïnterviewden voor de jeugdhulp tot eind 2020 grosso modo 90% van de termijnen niet werden gehaald nemen de werkvoorraden in 2021 langzaam af. In juni 2021 leek bij zeven van de tien casussen de termijn niet overschreden werd. En in oktober wordt aangegeven dat bijna alle casussen binnen de daarvoor geldende termijnen worden behandeld. Ook voor Wmo zijn er veel stappen gemaakt, en geldt dat het aantal overschrijdingen hard terugloopt. Geïnterviewden geven echter wel aan dat een groot deel van de druk ook deels is verlegd naar Incluzio waar nu een groot deel van de casussen eerst behandeld worden.

In veel gemeenten is in coronatijd het aantal aanmeldingen teruggelopen. Hoewel het aantal unieke cliënten dat ondersteuning ontvangt in de jeugdzorg is afgenomen is het aantal trajecten fors toegenomen. Het aantal unieke cliënten is van1519 in 2019 naar 1459 in 2020 afgenomen en het aantal trajecten is in 2019 van 3826 in 2020 naar 4995 toegenomen.

5.3 Samenhang toegang Wmo en jeugdhulp met inkoop en bekostiging

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:
Uit de documentenstudie en de interviews komt naar voren dat de toegang tot de Wmo en de jeugdhulp niet altijd in samenhang was met de inkoop en de bekostiging. Daarom zijn de veranderingen ingezet per 1 januari 2021 om deze samenhang meer te bewerkstelligen. De eerste indicaties laten zien dat er verbeteringen zijn maar dat er nog een hele weg is te gaan om dit goed te laten landen. Er is volgens geïnterviewden bijvoorbeeld niet voldoende gecommuniceerd wat de meerwaarde zou kunnen zijn van de verandering voor de bewoners en er is onvoldoende vanuit de inhoud geredeneerd.

Onderbouwing

Samenhang inkoop, bekostiging en toegang
Uit de interviews blijkt dat tot en met eind 2020 dat er onvoldoende effectief werd gestuurd op de samenhang tussen de toegang en de inkoop en de bekostiging. Dit heeft volgens de gemeentelijke stukken en de opbrengsten uit de interviews ook te maken met inrichtingskeuzes. De urgentie om op deze samenhang te sturen nam toe doordat sprake was van forse stijgingen in de uitgaven van de jeugdhulp en een geleidelijke groei in de uitgaven aan de Wmo. Zo kan worden geconstateerd dat het aantal unieke cliënten met jeugdzorg in de gemeente Rheden een stijgende lijn vertoont (zie paragraaf 2.1) en dat het aantal behandeltrajecten nog harder stijgt. De duur van behandeltrajecten neemt daarnaast licht toe en er is een groei van de specialistische ambulante hulp. Ook is er een groei van het aantal jeugdigen in een specialistisch verblijf. Het resultaat hiervan is dat de uitgaven voor de jeugdzorg sterk zijn toegenomen. Er was tot eind 2020 een geleidelijke groei in de gerealiseerde kosten van de Wmo en een forse groei van de gerealiseerde kosten van de jeugdhulp.

De gemeente Rheden heeft daarom met het transformatieplan een aantal inrichtingsveranderingen doorgevoerd zowel wat betreft de inkoop als de toegang. Het betreft de volgende majeure inrichtingsveranderingen:
- Eén centrale toegang voor nieuwe vragen bij de welzijnsorganisatie én
- Een drastische vermindering van het aantal aanbieders van hulp en ondersteuning voor de jeugdhulp

Geïnterviewden geven aan dat met de nieuwe opzet sinds begin 2021 en de rol van Incluzio in het proces er meer samenhang is gekomen tussen de toegang en de inkoop en de bekostiging, maar dat er nog wel een hele weg is te gaan voordat dit allemaal is doorgevoerd en goed werkt. Er is volgens geïnterviewden bijvoorbeeld niet voldoende gecommuniceerd wat de meerwaarde zou kunnen zijn van de verandering voor de bewoners en er is onvoldoende vanuit de inhoud geredeneerd. De inhoud hier betreft de doelen en maatschappelijke effecten die de gemeente Rheden wil bereiken in de Wmo en de jeugdhulp. Er is volgens geïnterviewden in de communicatie te veel nadruk gelegd op de bezuinigingsopdracht.

Dienstverleningskanalen gemeentelijke en niet-gemeentelijke toegang
In de dienstverleningskanalen van de gemeentelijke en de niet gemeentelijke toegang onderscheiden we het Sociaal Meldpunt. Verder is er via Incluzio een kanaal ingericht voor nieuwe aanvragen per 1 januari 2021. Bij het Sociaal Meldpunt kunnen inwoners terecht met vragen over hulp bij het huishouden, woningaanpassing, vervoersvoorzieningen en hulpmiddelen. Vragen van inwoners op het gebied van zorg, ondersteuning, welzijn, jeugd en vrijwilligerswerk kunnen gesteld worden aan Incluzio Rheden.

De onafhankelijke cliëntondersteuning is een gemeentelijke voorziening die bestemd is voor iedereen die vragen heeft over levensdomeinen als zelfstandig leven, zorg en ondersteuning, participatie, wonen, onderwijs en werk en inkomen. De onafhankelijke cliëntondersteuning wordt door MEE de Gelderse Poort

verzorgd op het gebied van de diverse wet- en regelgevingen, zoals de Zorgverzekeringswet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Wet langdurige zorg (Wlz).

Ook is de gemeente sinds juni 2021 gestart met de het plaatsen van praktijkondersteuners bij huisartsen. Geïnterviewden vinden dit een goede zaak en geven aan dat dit goede resultaten kan opleveren.

Formatie en kosten gemeentelijke toegang
De formatie van de toegang tot de Wmo en de jeugdhulp was in juni 2020 35,8 fte met een actuele bezetting van 47,3 fte. Hiervan was 23,2 fte bezet door externe medewerkers. Niet duidelijk af te leiden is hoeveel exacte kosten aan de gemeentelijke toegang toebedeeld kunnen worden. In interviews wordt aangegeven dat in 2021 ongeveer met dezelfde formatie is gewerkt in de toegang.
Daarnaast is er sinds 1 januari 2021 een deel van de werkzaamheden van de toegang belegd bij Incluzio. Het beschikbare jaarbedrag (lumpsum) voor de uitvoering van de opdracht sociale basis is € 3.132.670,- Dit zijn niet alleen de kosten van toegang, maar ook kosten van de voorliggende voorzieningen.
Verder is er een aantal kosten van toegang die nog niet inzichtelijk te maken zijn. Zo is per juni 2021 een ondersteuning gestart aan huisartsen in de vorm van de praktijkondersteuners huisartsen. Ook is geen inzicht in de kosten en formatie die worden gemaakt door de andere verwijzers (huisartsen, gecertificeerde instellingen, rechter, jeugdarts GGD).

Sturing op kostenbeheersing en afschaling
In het transformatieplan 2.0 wordt aangegeven dat de uitgaven voor de jeugdzorg sterk zijn toegenomen tot en met 2020. Er was daarnaast tot eind 2020 een geleidelijke groei in de gerealiseerde kosten van de Wmo. De gemeente werkt hierin met financiële kaders die inhouden dat de uitvoering van nieuwe taken binnen het sociaal domein plaats vindt binnen het budget dat het Rijk hiervoor overhevelt naar de gemeente en dat eventuele tekorten in eerste instantie binnen het Sociaal Domein worden opgevangen.

Kostenbeheersing vindt daarmee plaats voor het sociale domein als geheel. Als onderdeel van het transformatieplan erkent men dat er meer in samenwerking met partners toegewerkt moet worden naar een betere op- en afschaling van ondersteuning en zorg en wordt er extra ingezet op het versterken van de voorliggende voorzieningen. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor het Sociaal Meldpunt en Incluzio als uitvoerder van de sociale basis.

Samenwerking met andere netwerkpartners
Samenwerking met andere netwerkpartners was tot eind 2020 een taak van de gemeentelijke toegang. Hierin zijn stappen gezet door het organiseren van verschillende netwerkbijeenkomsten. Sinds de start van Incluzio als onderdeel van de toegang is de samenwerking met netwerkpartners ook deels bij Incluzio belegd.

Inrichting leer- en verbetercyclus
In documenten vinden we weinig terug over de inrichting van een leer- en verbetercyclus. Wel blijkt uit interviews dat er netwerkbijeenkomsten zijn georganiseerd met als doel ook het leren van elkaar. Er is geen structurele leer- en verbetercyclus intern en extern aangetroffen.

5.4 Percepties partners over de toegang Wmo en jeugdhulp

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:
Partners geven aan dat de veranderingen sinds januari 2021 een goede start zijn maar dat op het gebied van samenwerking, communicatie, inrichting, op- en afschaling nog verschillende stappen moeten worden gezet om de bedoeling van de verandering te laten landen.

Onderbouwing

Samenhang inkoop, bekostiging en toegang
De investering sinds begin 2021 in de lokale samenwerking en netwerkvorming is voor alle acht contracten voor zorgaanbieders in de jeugdhulp hetzelfde, maar zij zitten er met verschillende budgetten in. Dat is wel een spanningsveld. Elke contract heeft afzonderlijk een lumpsum gekregen, waardoor zij vooral binnen het eigen budget sturen op kostenbeheersing. Aanbieders geven aan dat sturing op een gezamenlijke financiële opgave wel gewenst is. Hierin ligt een belangrijke rol voor de gemeente en in het verlengde daarvan de toegang. Verder wordt door respondenten het risico genoemd dat lumpsumfinanciering leidt tot uitstel van hulp naar het volgende kalenderjaar bij overschrijding van het budget in een lopend kalenderjaar. Ook voor Incluzio geldt een lumpsum bekostiging voor de uitvoering van de sociale basis.

Samenhang gemeentelijke en niet-gemeentelijke toegang
Geïnterviewden geven aan dat er nog weinig samenhang is tussen de gemeentelijke en de niet-gemeentelijke toegang in de jeugdhulp. Er is bijvoorbeeld geen sprake van een regisseur externe verwijzers bij de toegang van de gemeente. Wel is er sinds kort (juni 2021) de praktijkondersteuner huisartsen gestart bij een aantal huisartsenpraktijken. Wel wordt gestuurd op de samenhang tussen het Sociaal Meldpunt en Incluzio. Voor de toegang tot de Wmo geldt dat de gemeente hier alleen te maken heeft met Incluzio als voorliggende toegangsvoorziening tot de Wmo.

Sturing op kostenbeheersing en afschaling
Geïnterviewden geven aan dat er zowel binnen de gemeente zelf als bij aanbieders de oude heersende structuren tegen het licht worden gehouden. Dat geldt met name voor de daadwerkelijke toepassing van het Rhedens model dat is ingesteld sinds 1 januari 2021: hoe krijg je de inwoners nog meer in hun kracht en dat moet in alle lagen en bij alle betrokken partijen een plek krijgen. Daarnaast begrijpen aanbieders de dilemma's van de gemeente ook wel op gebied van financiële tekorten en dat dit ook zijn gevolgen heeft. Maar wel is het de beleving dat dat soms een beetje doorschiet. Dat te sterk vanuit financiën wordt gestuurd en niet vanuit inhoud en kwaliteit. Er is daardoor een risico dat er te veel in stepped- en niet in matched-care uitgekomen wordt. Stepped-care is het standaard zorg aanbod met een vaste procedure en matched-care is het maatwerk aanbod. Het is volgens aanbieders dan ook de vraag of de gemeente hier nog wel op moet sturen, omdat met de nieuwe aanbesteding er gewerkt wordt op basis van een lumpsum. Het lijkt daarmee een oud beheersingsmodel dat niet meer past bij de nieuwe aanbesteding. De gemeente geeft hiermee de verkeerde prikkel.

Samenwerking met andere netwerkpartners
Sinds januari 2021 heeft Incluzio de opdracht gekregen om de toegang vanuit de sociale basis in te richten. Wat betreft de samenwerking met de jeugdgezondheidszorg kan deze volgens geïnterviewden nog worden verbeterd. Ook de samenwerking met de huisartsen kan nog beter, maar heeft ook te maken met het net starten van de praktijdondersteuner huisarts-jeugd bij een aantal huisartsenpraktijken. Het lijkt wel dat dit ondersteunend kan zijn.
In het verleden is op bepaalde momenten in geïnvesteerd in samenwerking, maar door snelle wijzigingen in personele bezetting is van veel goede voornemens weinig terecht gekomen. Verder speelt mee dat er tot eind 2020 er een bepaald contact is opgebouwd met aanbieders van zorg en hulp. Dat moet na de

verandering van de aanbieders begin 2021 weer opnieuw opgebouwd worden. Ook bij afschaling vanuit die zorg die door de centrumgemeente wordt georganiseerd is er nagenoeg geen warme overdracht. Dit zou beter kunnen.

Inrichting leer- en verbetercyclus
Professionals in de ontwikkelkamer geven aan dat men elkaar nog veel beter kan leren kennen en elkaar beter kan leren begrijpen. Daar kunnen ze zelf nog stappen in zetten en dit zou kunnen worden gefaciliteerd door de gemeente. Van een structurele leer- en verbetercyclus met bijvoorbeeld onderbouwing vanuit de gemeente met gegevens over ontwikkelingen in kosten en gebruik is geen sprake. De gemeente zou hier meer een actieve regie op kunnen voeren. Geïnterviewden hebben niet de ervaring dat ze onderdeel zijn van een goed functionerend netwerk.
Professionals geven aan dat het bij de casussen met een beetje moeite vaak wel lukt om tot een samenwerking te komen. Daarin weten verschillende partijen elkaar meestal wel te vinden. Maar de netwerksamenwerking kan echt wel beter. Ook de samenwerking met Incluzio vinden de professionals in de ontwikkelkamer nog onvoldoende.

5.5 Mogelijke verbeterpunten toegang Wmo en jeugdhulp

Beantwoording onderzoeksvraag op hoofdlijnen:
Verbeterpunten voor de toegang van de Wmo en de jeugdhulp volgens medewerkers zijn:

- Bestendig de verandering door een continu leerproces in te richten
- Samenwerking tussen partners kan beter, gemeente kan hierin een actieve regierol nemen
- Betere communicatie van gemeente naar bewoners en naar aanbieders, ook tussen aanbieders en verwijzers onderling
- Betere dataverzameling en registratie en uitwisseling hiervan en gebruik maken van kennis van partners hierin
- Ondersteuning en begeleiding personeel van de toegang goed regelen.

Onderbouwing

Samenhang inkoop, bekostiging en toegang
Medewerkers van de toegang geven aan dat de ondersteuning en begeleiding door hen nog kan verbeteren. Meerdere aanwezigen geven aan dat de brede uitvraag kan worden verbeterd. Professionals van de ontwikkelkamer zijn het erover eens dat het belangrijk is om goed door te vragen en een extra gesprek te voeren mocht dit nodig zijn om de hulpvraag duidelijker te krijgen.
Qua opvolging en nazorg zou het volgens de professionals in de ontwikkelkamer goed zijn dat er vanuit de gemeentelijke toegang en vanuit hulpverlening een contactmoment is tijdens het traject om te checken hoe het gaat. Als uit zo'n telefoongesprek blijkt dat een inwoner toch weer extra begeleiding nodig heeft zou het fijn zijn als er dan direct weer geschakeld kan worden, zonder dat iemand weer de hele molen door hoeft. Het zou daarnaast mooi zijn als een consulent in ieder geval bij afsluiting van het traject of een paar maanden na afsluiting nog even contact opneemt met de cliënt om te vragen of de hulp geholpen heeft. Hierdoor krijgt een consulent ook een beter beeld welke hulp echt werkt.

Dienstverleningskanalen gemeentelijke en niet-gemeentelijke toegang
De vindbaarheid van de toegang kan volgens professionals in de ontwikkelkamer verbeterd worden. Volgens geïnterviewden van de gemeente en van de partners is het nodig dat er eerlijke en juiste communicatie is vanuit het juiste perspectief. Dit houdt in dat de transformatieagenda de basis is van de communicatie. Dat is wel waar op ingezet wordt door gemeentelijke medewerkers. Maar ook hier zijn nog vele stappen te zetten. Ook hier is communicatie zeer belangrijk en die is niet goed genoeg. Er wordt intern volgens geïnterviewden al niet goed gecommuniceerd naar de medewerkers. Bij de externe communicatie extern moeten nog veel meer stappen worden gemaakt.

Sturing op kostenbeheersing en afschaling
Aanbieders geven in interviews aan dat er geen informatie wordt gedeeld door de gemeente. Er is geen inzicht in de totale populatie, het aantal bezwaarschriften etc. Als het gaat om partnerschap hebben zowel aanbieders als gemeente hier nog wel een aantal stappen te zetten. Wat betreft de dataverzameling, zo geven aanbieders aan, zouden zij gezamenlijk ook initiatieven kunnen nemen om inzichtelijk te maken wat er nu eigenlijk gebeurt. De gemeente verstrekt geen informatie over verwijzingen aan de niet-gemeentelijke verwijzers zoals huisartsen en jeugdartsen. Huisartsen krijgen geen spiegelinformatie en kunnen daarnaast zichzelf als huisartsen niet vergelijken. Bij de GGD is er wel sprake van enige interne vergelijkingen tussen verwijspatronen van de jeugdartsen. Echter de meeste jeugdartsen zijn actief in één of enkele gemeenten.

Voor intern gebruik was het data-gedreven werken bij de gemeente tot voor kort vooral gericht op financiën, maar wordt nu ook ingezet op inhoudelijke data. Er zijn managementrapportages (Marap's) voor Wmo en Jeugd. Deze maraps zijn er al enkele jaren, maar ze zijn recent verbeterd om inhoud en financiën samen te brengen. Echter er zijn nog wel verbeteringen mogelijk. Bijvoorbeeld het realtime-gegevens kunnen raadplegen via geautomatiseerde dashboards is nog niet ontwikkeld. Er zijn sinds het begin 2021 maandelijkse rapportages van Incluzio die aan de gemeentelijke rapportages zullen worden verbonden.

Samenwerking met andere netwerkpartners
Partners van de gemeente geven aan dat nog onvoldoende gebruik wordt gemaakt van hun kennis en ervaring. De expertise in het veld wordt weinig benut. Als de gemeente veel belang hecht aan samenwerken, dan moet zij dat ook doen en de expertise van de partners ook benutten.

Inrichting leer- en verbetercyclus
Professionals en geïnterviewden geven aan dat de verandering die doorgevoerd is per 1 januari een goede eerste stap is maar dat nog vele verbeteringen nodig zijn om de verandering echt te bestendigen. Hiervoor is een continu leer en verbeterproces nodig de komende jaren. Dit leerproces moet echter nog goed opgezet worden samen met partners.

Partners in het voorliggend veld geven aan dat er nagenoeg geen analyse plaats vindt in de gemeente en dat bijvoorbeeld volgens hen in de jeugdzorg 10% van de klanten meer dan 70% van het budget nodig hebben. Dit begint nu pas door te dringen bij de gemeente. Het is daarom belangrijk om doorbraken te forceren die op korte termijn voor de jongeren oplossingen bieden voor hun problemen en die op langere termijn vaak ook financieel gunstiger uitvallen. Nu is sprake van te veel symptoombestrijding en het is de kunst om meer te gaan kijken naar de onderliggende problemen. Vaak wordt er doorgegaan met symptoombestrijding en wordt er maar meer geld in gepompt. Zo komt het niet tot de kern van de oplossing.

5.6 Toetsing aan het normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:
- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Norm	Toetsing
Er is voldoende inhoudelijke (specialistische) expertise bij de toegang beschikbaar.	*Voldoet merendeels:* Tot eind 2020 was er niet voldoende expertise beschikbaar en werden termijn in zijn geheel niet gehaald. Vanaf begin 2021 met de inzet van Incluzio in het toegangsproces is hier verbetering te zien. Het is nog te vroeg om daadwerkelijk aan te kunnen tonen of er nu voldoende inhoudelijke (specialistische) expertise is bij de toegang. Incluzio is de toegang voor de sociale basis. Incluzio doet vooronderzoek en indien maatwerkvoorziening nodig is wordt dit via de Toegang van de gemeente doorverwezen.
De toegang reflecteert op de individuele en collectieve vraagstukken van de wijk.	*Voldoet beperkt:* Tot eind 2020 was de toegang vooral bezig met het afhandelen van vragen die binnenkwamen. Vanaf begin 2021 met de inzet van Incluzio is hierin een verandering te zien.
De werkwijze van de toegang dwingt keuzes af en maakt ze consistent uitlegbaar naar alle betrokkenen.	*Voldoet merendeels:* Hoewel de toegang keuzes afdwingt zijn deze niet altijd consistent uitlegbaar naar alle betrokkenen, hier zijn nog veel bewoners en aanbieders ontevreden over. De communicatie over veranderingen richting aanbieders en bewoners kan beter. Door de grote hoeveelheid overschrijdingen van termijnen tot eind 2020 was dit minder het geval en was dit voor het merendeel van de casussen niet uit te leggen. Sinds het begin van 2021 zit hier wel een verbetering in en worden het merendeel van de casussen nu binnen de termijn afgehandeld.
De toegang werkt efficiënt (verhouding output-inzet)	*Voldoet beperkt:* sinds 2021 is met de komst van Incluzio formatie toegevoegd bij een nagenoeg vergelijkbaar aantal aanvragen. Veel personeelswisselingen en hoog ziekteverzuim leiden tot vertraging in het toegangsproces en veel overdrachtsmomenten. Dit komt de efficiency niet ten goede.
De toegang stuurt op- en afschaling van hulp en draagt daarmee bij aan kostenbeheersing	*Voldoet beperkt:* Er is nog te weinig samenwerking om op- en afschaling goed te laten functioneren. Wel zijn hier sinds begin 2021 de eerste stappen in gezet.
De toegang voert de regie op netwerksamenwerking met alle relevante partners en partners herkennen dit	*Voldoet beperkt:* Er is volgens partners nog te weinig netwerksamenwerking die nodig is voor een goede uitvoering van de Wmo en Jeugdzorg. Sinds begin 2021 is Incluzio begonnen om vanuit haar rol de netwerksamenwerking op de kaart te zetten. Hierin moet nog veel gebeuren.
Sprake is van permanente cyclus van leren en verbeteren	*Voldoet beperkt:* Hoewel er intern in de gemeente nu de eerste stappen worden gezet

Norm	Toetsing
	om een cyclus van leren en verbeteren op te zetten is deze nu nog erg beperkt en wordt dit nog niet in samenwerking met de partners gedaan.

6

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1 Inleiding

De centrale onderzoeksvraag is:
Heeft Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp effectief en efficiënt georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager?

Bij de gemeente zijn weinig kwantitatieve gegevens beschikbaar op basis waarvan de efficiëntie en de effectiviteit van de toegang kan worden bepaald. Dit komt mede door het ontbreken van streefwaarden en een nulmeting. Tot eind 2020 was beperkt sprake van een efficiënte inrichting van de toegang tot de Wmo en de jeugdhulp gezien de grote overschrijdingen van afhandeltermijnen bij de toegang. Sinds 2021 is de inrichting van de toegang fors aangepast, door naast de gemeente ook via Incluzio een groot deel van de eerste contacten en hulpvragen te laten oppakken. Daarmee is formatie toegevoegd bij een nagenoeg gelijkblijvend aantal maatwerktrajecten.

6.2 Conclusies

Conclusie 1. Informatie is zeer beperkt voorhanden waardoor de gemeente onvoldoende zicht heeft op de efficiëntie en effectiviteit van de toegang tot Wmo en Jeugdhulp
Het gebrek aan concrete doelen en streefwaarden en monitoringsgegevens maakt het lastig om te toetsen hoe effectief en efficiënt het beleid wordt uitgevoerd. Raadsleden krijgen vooral financiële informatie en geven aan onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie te ontvangen over de effectiviteit en efficiëntie van de toegang. Zij hebben onvoldoende zicht op het effect van de inrichting en uitvoering van de toegang. Raadsleden ervaren hierdoor weinig grip op de toegang en vinden dat zij hierdoor onvoldoende hun controlerende taak kunnen uitvoeren.

Conclusie 2. Het ontbreekt aan een duidelijk doel waaraan de toegang van Wmo en jeugdhulp een bijdrage moet leveren. Dit vertaalt zich in de uitvoering: betrokkenen handelen op basis van eigen inzicht.
Het ontbreken van duidelijke doelen die de toegang (mede) moet bereiken, maakt het formuleren van een opdracht naar de toegang en bijvoorbeeld een partner ingewikkeld. Mede daardoor handelen de verschillende actoren in de toegang tot de Wmo en jeugdhulp naar eigen inzicht. Eenieder draagt op zijn of haar manier naar beste wil en kunnen een steentje bij. Echter niemand overziet het geheel en verwachtingen komen daardoor niet bij elkaar. De vele personele wisselingen bij de actoren in de toegang versterken dit gebrek aan overzicht en eenduidige uitvoering.

Conclusie 3. Iedereen wordt geholpen, maar tijdigheid en kwaliteit van het toegangsproces is sterk voor kwaliteitsverbetering vatbaar
Uit het onderzoek komt een beeld naar voren dat bewoners van tevoren niet altijd de weg kenden naar de hulp. Het merendeel van de gesproken bewoners vond dat de hulp niet of slechts gedeeltelijk op tijd kwam.
Alle gesproken bewoners hechten veel waarde aan een vast aanspreekpunt en goede klik met de consulent en aanbieder van hulp en ondersteuning. Nagenoeg alle gesproken bewoners geven aan last te hebben van de grote hoeveelheid wisselingen in consulenten en hulpverleners, een vast gezicht wordt gemist. De paar bewoners die wel een vaste consulent hebben, geven aan dat deze vaste contactpersoon heel belangrijk is. Bewoners vinden het van belang dat na afgeving van de beschikking contact wordt opgenomen door de consulent om te vragen naar de ervaring met de hulp. Zeker wanneer een ziektebeeld progressief is, wensen bewoners een proactieve rol van de consulent.

6.3 Aanbevelingen

Raad en college: Aanbeveling 1: Benoem de doelen waar de toegang aan moet bijdragen, stel bijpassende indicatoren en streefwaarden op en verantwoord hierop.
Benoem op welke wijze de toegang bijdraagt aan de doelrealisatie en stel bijpassende indicatoren en streefwaarden op en voer een nulmeting hiervoor uit. Maak hiermee de verantwoording waarmee de raad kan toetsen of en in welke mate de toegang bijdraagt aan de doelen (effectiviteit) en of de toegang efficiënt is.

Het voorstel voor het te volgen proces is:
- De raad geeft per direct het college opdracht om doelen, bijpassende indicatoren en streefwaarden op te stellen voor de toegang.
- Het college maakt een voorstel in scenario's voor verschillende doelen, bijpassende indicatoren en streefwaarden met een onderbouwing per scenario'.
- De keuzes voor scenario's worden voorgelegd aan raad vóór september 2022 en stelt deze vast.
- Het college voert een nulmeting op basis van de ambities en indicatoren die zijn vastgesteld.
- De raad beoordeelt de nulmeting uiterlijk maart 2023 en past waar nodig de inhoudelijke en/of financiële kaders aan.
- Het college verantwoordt zich daarna via de reguliere planning- en controlcyclus op de bepaalde indicatoren en streefwaarden over de bijdragen van de toegang aan de doelrealisatie.

College en raad: Aanbeveling 2: Het vastgestelde kader vertalen in opdrachten aan toegang Wmo en Jeugdhulp en toezien op de uitvoering van die opdrachten
Het vastgestelde kader volgens de bovengenoemde doelrealisatie is de basis voor de uitvoering van de toegang Wmo en Jeugdhulp.

Het voorstel voor het te volgen proces is:
- Het college vertaalt de doelen voor eind 2022 naar de opdrachten voor de verschillende actoren in de toegang van de Wmo en jeugdhulp en maakt inzichtelijk hoe iedere opdracht bijdraagt aan de doelrealisatie.
- Het college verzamelt gegevens over de uitvoering van de opdrachten op basis van de indicatoren en streefwaarden.
- Het college verantwoordt structureel aan de raad de totale doelrealisatie op basis van het totaal van de bijdragen van de verschillende opdrachten.
- De raad controleert de totale doelrealisatie van de toegang van de Wmo en jeugdhulp op basis van de indicatoren en streefwaarden.

College: Aanbeveling 3: zorg voor een intern en extern leer- en verbeterproces ter doorontwikkeling en verbetering van de kwaliteit van de toegang.

Het college organiseert een leer- en verbeterproces dat er als volgt uitziet:
- Het college bereidt elke leer- en verbetersessie voor met een analyse van de verzamelde gegevens zoals beoogd bij aanbeveling 2.
- Het college organiseert vier keer per jaar een leer- en verbetersessies met alle relevante actoren in de toegang van de Wmo en Jeugdhulp. Relevante actoren zijn: de gemeentelijke toegang , de niet-gemeentelijke toegang, Incluzio, aanbieders van ondersteuning en zorg in voorveld en geïndiceerde hulp. Voeg aan elk van de sessies ervaringsdeskundigen toe.
- De gemeente neemt de regie op dit leer- en verbeterproces en vertaalt de uitkomsten in werk- en ontwikkelafspraken.

7

BESTUURLIJKE REACTIE

7. Bestuurlijke reactie

gemeente Rheden

Bestuurlijke reactie college op rapport Rekenkamer – *Toegang tot Wmo en Jeugdwet*

datum
29 maart 2022

kenmerk
821252

bijlage(n)
0

Inleiding
De rekenkamercommissie heeft een onderzoek uitgevoerd naar de Toegang tot Wmo en Jeugdwet in de gemeente Rheden over de jaren 2015-2021.
Het doel van dit onderzoek is inzicht te krijgen in de effectiviteit en efficiëntie van de gemeentelijke toegang tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdhulp en hoe deze door hulpvragers wordt ervaren. Dit alles bezien vanuit de de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De rekenkamercommissie heeft het college van B&W (college) gevraagd om een bestuurlijke reactie. Bij deze ontvangt u deze bestuurlijke reactie van het college (vastgesteld op 29 maart 2022).

Bestuurlijke reactie:

Het college dankt de rekenkamercommissie voor het uitvoerige en brede onderzoek en wil graag van de gelegenheid gebruik maken om daarop te reageren.

De rekenkamercommissie stond niet voor een eenvoudige opgave om onderzoek te doen over deze meerjarige periode (2015-2021) met continu bewegende dynamieken. Immers: In 2015 wijzigde de wet waarna een periode van transitie en ontwikkeling van start ging. Daarna volgde implementatie en uitvoering en doorontwikkeling om te komen tot een nieuw geheel van een sterke sociale basis (waaronder de inzet van Incluzio) gekoppeld aan lokale en regionale dienstverlening (bv specialistische hulp jeugdzorg). Een grote opgave en helemaal toen in de jaren daarna het gebruik van de zorg sterk steeg waardoor bezuinigingen noodzakelijk waren.

Met ingang van het afgelopen jaar zien wij de eerste tekenen dat de gekozen koers leidt tot daadwerkelijke versterking van de sociale basis en normalisatie van hulp en ondersteuning. Voor ons is dit een doorgaand proces en daarom zijn wij blij met dit onderzoek om de leerpunten die u ons meegeeft ter harte te kunnen nemen.

Het onderzoek omvat zoals gezegd een vrij lange periode met veel verschillende dynamieken en ontwikkelingen in deze jaren. Wij zien terug dat de onderzoekers getracht hebben het onderwerp vanuit verschillende perspectieven te belichten – waaronder die van gemeentelijke medewerkers of aanbieders – en uiteraard ook vanuit het perspectief van de inwoners.
Mogelijk dat deze keuzes hebben gemaakt dat er uiteindelijk slechts een geringe groep van 30 inwoners is benaderd - ten opzichte van de duizenden cliënten WMO en jeugdzorg die wij de afgelopen jaren dienstverlening hebben aangeboden.
Ook herkennen wij niet altijd beschreven situaties ten opzichte van de gehele onderzoeksperiode. En we achten dit van belang om te benoemen, zodat de raad het rapport op waarde kan schatten. Ter illustratie: beschreven wordt dat er bij de toegang sprake is van veel inhuur van medewerkers. Dit beschrijft zeker de situatie in 2021, maar geeft geen getrouwe afspiegeling van de volledige afgelopen zes jaar.

Het is inmiddels 2022 en het rapport komt op het moment dat het college de eerste positieve tekenen ziet van de ingezette koerswijziging. We zijn daar blij mee omdat een dergelijke fundamentele ontwikkeling vaak enige jaren vraagt om zich ook echt "te zetten".

Voor ons is er daarom geen reden om tot een nieuwe koersbepaling te komen. Sterker nog, het college adviseert juist om de huidige koers voort te zetten, verder te versterken en uit te bouwen. Wij willen de raad de nieuwe raadsperiode graag goed op de hoogte houden van ontwikkelingen in het sociaal domein.

Hieronder gaat het college in op de afzonderlijke conclusies en aanbevelingen.

Conclusies

1. ***Conclusie 1. Informatie is zeer beperkt voorhanden waardoor de gemeente onvoldoende zicht heeft op de efficiëntie en effectiviteit van de toegang tot Wmo en Jeugdhulp***

Het gebrek aan concrete doelen en streefwaarden en monitoringsgegevens maakt het lastig om te toetsen hoe effectief en efficiënt het beleid wordt uitgevoerd. Raadsleden krijgen vooral financiële informatie en geven aan onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie te ontvangen over de effectiviteit en efficiëntie van de toegang. Zij hebben onvoldoende zicht op het effect van de inrichting en uitvoering van de toegang. Raadsleden ervaren hierdoor weinig grip op de toegang en vinden dat zij hierdoor onvoldoende hun controlerende taak kunnen uitvoeren.

Het rapport heeft als startpunt 2015 en het omvat dan ook een lange periode waarin regelmatig wijzigingen hebben plaatsgevonden.
Samen met de raad heeft het college de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om het toenemend gebruik en de bijbehorende uitgaven op het sociaal domein het hoofd te bieden. Dit heeft geleid tot de ingezette koerswijziging van versterking van de sociale basis en normalisatie van hulp en ondersteuning. Daarbij is de sociale visie – het "Rhedens Model" – uitgangspunt gebleven. We sluiten hierbij aan bij de bedoeling van de jeugdwet. Daarnaast zal de Hervormingsagenda van Rijk en VNG nog van invloed zijn op het lokale beleid.
Het college herkent dat in de voorafgaande periode de focus sterk gericht was op het tot stand komen van deze koerswijzing en het stabiel krijgen van de financiën van de gemeente Rheden. Hierdoor is de informatievoorziening over aantallen en effectiviteit aan de gemeenteraad te summier geweest.
Op dit moment zijn we al weer een jaar aan de slag met de gekozen koers en de bijbehorende programmadoelen. Wij hebben de gemeenteraad daar op verschillende momenten over geïnformeerd en zijn samen opgetrokken in de voorbereiding daarvan. Zo waren er ronde tafelgesprekken, en raadsinformatiebijeenkomsten en hebben wij u daarnaast in raadsbrieven en in reguliere begrotings—en verantwoordingscyclus geïnformeerd.
Het college hecht er waarde aan om de nieuwe gemeenteraad goed te blijven informeren over de ontwikkelingen op het brede sociaal domein. We gaan hierover met de griffie in overleg om hiervoor tot passende vormen te komen.

2. ***Conclusie 2. Het ontbreekt aan een duidelijk doel waaraan de toegang van Wmo en jeugdhulp een bijdrage moet leveren. Dit vertaalt zich in de uitvoering: betrokkenen handelen op basis van eigen inzicht.***

Het ontbreken van duidelijke doelen die de toegang (mede) moet bereiken, maakt het formuleren van een opdracht naar de toegang en bijvoorbeeld een partner ingewikkeld. Mede daardoor handelen de verschillende actoren in de toegang tot de Wmo en jeugdhulp naar eigen inzicht. Eenieder draagt op zijn of haar manier naar beste wil en kunnen een steentje bij. Echter niemand overziet het geheel en verwachtingen komen daardoor niet bij elkaar. De vele personele wisselingen bij de actoren in de toegang versterken dit gebrek aan overzicht en eenduidige uitvoering.

Samen met de rekenkamercommissie constateren we dat in de lange periode vanaf 2015 tot nu toe sprake is geweest van tussentijdse wijzigingen in de doelen om onze resultaten te behalen. Zeker in de periode vanaf 2020 zijn er nieuwe fundamentele keuzes gemaakt die tot grote veranderingen in de uitvoeringspraktijk hebben geleid. Het college erkent dat door de wijzigingen in doelen er een periode minder duidelijke sturing was voor de toegang. Sinds 2021 werken de gemeente Rheden en haar maatschappelijke partners vanuit de nieuwe doelen. Deze doelen vormen samen met de andere kaders – zoals wet en regelgeving – de basis voor de huidige uitvoering van de gemeentelijke toegang. Voor het college zijn dat ook de kaders van waaruit acties in gang zijn en worden gezet om de uitvoering te optimaliseren.

3. ***Conclusie 3. Iedereen wordt geholpen, maar tijdigheid en kwaliteit van het toegangsproces is sterk voor kwaliteitsverbetering vatbaar***

Uit het onderzoek komt een beeld naar voren dat bewoners van tevoren niet altijd de weg kenden naar de hulp. Het merendeel van de gesproken bewoners vond dat de hulp niet of slechts gedeeltelijk op tijd kwam.
Alle gesproken bewoners hechten veel waarde aan een vast aanspreekpunt en goede klik met de consulent en aanbieder van hulp en ondersteuning. Nagenoeg alle gesproken bewoners geven aan last te hebben van de grote hoeveelheid wisselingen in consulenten en hulpverleners, een vast gezicht wordt gemist. De paar bewoners die wel een vaste consulent hebben, geven aan dat deze vaste contactpersoon heel belangrijk is. Bewoners vinden het van belang dat na afgeving van de beschikking contact wordt opgenomen door de consulent om te vragen naar de ervaring met de hulp. Zeker wanneer een ziektebeeld progressief is, wensen bewoners een proactieve rol van de consulent.

Het college is van mening dat er volop wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de dienstverlening, mede naar aanleiding van gesprekken met inwoners en de raad in 2021. Het college heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de kwaliteit van de dienstverlening en in de mensen die dit moeten uitvoeren. Op inhoud is dat bijvoorbeeld door intensieve vormen van samenwerking op cliëntniveau en door middel van triage. De werkprocessen zijn steeds meer "lean" ingericht en er is geïnvesteerd in kwaliteitszorg en contractmanagement. Binnen de organisatie wordt bewust ingezet op duurzame inzet van personeel op alle posities, een vaste bezetting en een kleine flexibele schil. Wij gaan er vanuit dat dit bestendigend werkt en behulpzaam is als basis voor een goede en blijvende dienstverlening aan onze inwoners.
Het college herkent ook dat er de afgelopen jaren personeelswisselingen zijn geweest waardoor wij van externe inhuur gebruik hebben gemaakt. Ook door de krapte op de arbeidsmarkt is het bij vacatures moeilijk om kandidaten te vinden. Wij zijn in alle opzichten actief om dit op te lossen.
Bij inwoners met enkelvoudige problematiek, ligt de regie bij de inwoner zelf en over het algemeen geen noodzaak voor een vast contactpersoon. Voor inwoners met complexe problematiek omarmt het college dat de toegang procesregie uitvoert, en in die zaken werkt met een vast contactpersoon (bovenop het contact met de betrokken zorgaanbieder(s)). Het college neemt de mogelijkheden om dit te verbeteren in onderzoek.

<u>Aanbevelingen</u>

De rekenkamercommissie heeft drie aanbevelingen geformuleerd. De eerste twee zijn gericht aan de gemeenteraad en het college. De derde aanbeveling aan het college. Hieronder gaat het college op deze aanbevelingen in.

<u>Aanbevelingen aan gemeenteraad/ college (1 en 2)</u>

1. ***Raad en college: Aanbeveling 1: Benoem de doelen waar de toegang aan moet bijdragen, stel bijpassende indicatoren en streefwaarden op en verantwoord hierop.***

Benoem op welke wijze de toegang bijdraagt aan de doelrealisatie en stel bijpassende indicatoren en streefwaarden op en voer een nulmeting hiervoor uit. Maak hiermee de verantwoording waarmee de raad kan toetsen of en in welke mate de toegang bijdraagt aan de doelen (effectiviteit) en of de toegang efficiënt is.

2. ***College en raad: Aanbeveling 2: Het vastgestelde kader vertalen in opdrachten aan toegang Wmo en Jeugdhulp en toezien op de uitvoering van die opdrachten***

Het vastgestelde kader volgens de bovengenoemde doelrealisatie is de basis voor de uitvoering van de toegang Wmo en Jeugdhulp.

In de programmabegrotingen van 2021 en 2022 zijn de doelen en streefwaarden opgenomen, die koers van de gemeente weergeven. Deze doelen zijn ook opgenomen in de opdrachten voor externe partners en vertaald in kpi's. Ook voor de brede interne organisatie met alle taakvelden gelden deze doelen en leveren zij een bijdrage aan het behalen daarvan.
Het college gaat uit van deze gestelde kaders en geeft binnen die kaders daar uitvoering aan. Het stellen van nieuwe doelen is wat betreft het college dan ook niet aan de orde.

3. ***College: Aanbeveling 3: zorg voor een intern en extern leer- en verbeterproces ter doorontwikkeling en verbetering van de kwaliteit van de toegang.***

Het college organiseert vier keer per jaar een leer- en verbetersessies met alle relevante actoren in de toegang van de Wmo en Jeugdhulp. Relevante actoren zijn: de gemeentelijke toegang , de niet gemeentelijke toegang, Incluzio, aanbieders van ondersteuning en zorg in voorveld en geïndiceerde hulp. Voeg aan elk van de sessies ervaringsdeskundigen toe.

Het college en de ambtelijke organisatie zijn continu bezig om de dienstverlening aan de inwoners te optimaliseren. Het leren van elkaar en het streven naar verbeteringen is een continu proces wat vraagt om reflectie van betrokkenen om effectief te laten zijn. Dit doet de gemeente intern door het bieden van gerichte opleidingen en het optimaliseren van werkprocessen. De gemeente werkt ook met maatschappelijke partners aan het optimaliseren van deze dienstverlening. Dit doen wij door clientprocessen op elkaar af te stemmen, de samenwerking op clientniveau te verbeteren en vormen van triage actief in te zetten. Het college onderschrijft het belang van blijvend leren en verbeteren. Zonder ons op voorhand te verbinden aan frequentie en vorm, blijven we in gesprek met onze partners op zoek gaan naar de mogelijkheden om dit verder te optimaliseren. Nadrukkelijk onderstrepen we het belang om ervaringsdeskundigen hierbij te betrekken.

Slotopmerking

Het college dankt nogmaals de rekenkamercommissie voor het uitgevoerde onderzoek. Het biedt waardevolle en zinvolle informatie om de dienstverlening aan de inwoners te verbeteren. Het college ziet het rapport en de uitkomsten daarvan als een stimulans om dit in de toekomst nog beter te doen. Het college gaat graag met de gemeenteraad in gesprek over de uitkomsten van het onderzoek.

8

NAWOORD

8. Nawoord

Nawoord
De rekenkamercommissie Rheden dankt het college voor haar bestuurlijke reactie. Het college herkent zich in grote lijnen in de conclusies en aanbevelingen. Een aantal aanbevelingen neemt het college niet of niet geheel over. Op een aantal punten gaan wij hieronder in.

Het college erkent dat door de wijzigingen in doelen er een periode minder duidelijke sturing was voor de toegang en wil de nieuwe gemeenteraad goed blijven informeren over de ontwikkelingen. Echter de aanbeveling om de doelen waar de toegang aan bijdraagt te benoemen, bijpassende indicatoren en streefwaarden op te stellen en hiervoor een nulmeting uit te voeren, neemt het college niet over maar gaat het uit van de reeds gestelde kaders. Wij benadrukken nogmaals dat zonder een nulmeting en het benoemen van adequate doelstellingen (met daaraan gekoppelde indicatoren) de effectiviteit en efficiency van het beleid niet kan worden vastgesteld. Wij adviseren de gemeenteraad derhalve om met het aannemen van de aanbevelingen het college uitdrukkelijk mee te geven om de doelen, indicatoren en streefwaarden aan te scherpen en hiervoor een nulmeting uit te voeren.

Het college onderschrijft het belang van blijvend leren en verbeteren maar wil zich niet op voorhand verbinden aan frequentie en norm. Het onderzoek laat zien dat juist de regie en een structuur van leren en verbeteren gemist wordt en wij adviseren het college daarom om dit te heroverwegen en dit leerproces samen met partners vorm te geven.

Afsluitend merken wij op dat in deze bestuurlijke reactie niet concreet is verwoord welke conclusies en aanbevelingen het college onderschrijft en hoe zij dit in een proces van uitvoering vorm zal geven. We zouden het zeer waarderen wanneer het college hierop in haar reactie op toekomstige rekenkamerrapporten specifieker zou ingaan.

BIJLAGE

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Bijlage 1: Geraadpleegde bronnen

Geraadpleegde respondenten

Discipline/functie	Aantal gesproken respondenten
Toegang (gemeente)	2
Toegang (Incluzio)	2
Wethouders	2
Manager en gemeentesecretaris	2
Voorliggend veld en welzijn	2
Niet-gemeentelijke verwijzers	2
Beleidsmedewerkers sociaal domein	3
Aanbieders en partners maatwerk	8
Consulenten Wmo en Jeugdhulp	4

De respondenten die gesproken zijn in het kader van het casusonderzoek, zijn beschreven bij bevindingen casusonderzoek.

Geraadpleegde documenten

Geraadpleegde documenten Rheden
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2015
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019
Verordening jeugdhulp gemeente Rheden 2015
Verordening jeugdhulp gemeente Rheden 2019
Beleidskader jeugdhulp 2015-2016
Beleidsregels Wmo en jeugd opzet 2019
Brie van Adviesraad Sociaal Domein inzake adviesaanvraag
Advies Jeugdnota Wmo raad
Nadere regels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Rheden 2019
Toegangsproces Rheden versie 14 december 2020
Transformatieplan 2.0 & Ombuigingen
Amendement Transformatieplan 2.0
Geactualiseerd transformatieplan sociaal domein Rheden 2015-2016
Nota Samenredzaamheid 2018 – 2022
Aanbestedingsdocument gemeente Rheden Sociale Basis 2021
Transformatieagenda Jeugd regio Arnhem
Transformatieplan Jeugdhulp 2018-2020 Regio Centraal Gelderland
Transformatieplan 2.0 Evaluatie
Programmabegroting 2018
Programmabegroting 2019
Programmabegroting 2020
Programmabegroting 2016-2019

Geraadpleegde documenten Rheden
Programmabegroting 2017-2020
Programmabegroting 2018-2021
Programmabegroting 2021-2024
Jaarstukken 2015
Jaarstukken 2016
Jaarstukken 2017
Jaarstukken 2018
Jaarstukken 2019
Jaarstukken 2020
Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein 2017-2021 – Meedoen!
Selectieleidraad SAS lokale maatwerkdiensten Jeugd Rheden
B&W voorstel decentralisaties en vormgeving samenwerkingsverbanden
B&W voorstel regionale samenwerkingsvorm sociaal domein
B&W voorstel samenwerkings- en privacyconvenant sociaal domein
Intentienota regionale samenwerking sociaal domein 2015
Concept evaluatie Pilot Sociale Basis januari 2021
Offerte contractering 2016 Regio Arnhem
Offerteaanvraag ten behoeve van de meervoudig onderhandse aanbesteding subsidieverlening
Motie ‘Sturen op doelen en gevoel’

Toelichting
In totaal is met 15 Wmo-cliënten gesproken. Deze cliënten hebben verschillende vormen van ondersteuning ontvangen binnen de Wmo. Sommige cliënten ontvingen thuisondersteuning (huishoudelijke hulp of ondersteuning bij de dagelijkse bezigheden), anderen een voorziening zoals een traplift, rolstoel, dagbesteding of er werd specialistische begeleiding ingezet. Hieronder is een verdeling te zien van de cliënten die gesproken zijn per doelgroep typering.

Doelgroep	Aantal respondenten
70+	3
Chronisch lichamelijk ziek	6
Psychische problemen	2
Gedragsproblemen (Verslaving of agressie)	2
Autisme en/of verstandelijke beperking	2
Eindtotaal	**15**

Elke client (hierna casus) heeft een nummer gekregen. Dit nummer is zichtbaar bovenaan in tabel 1. De bevindingen uit de interviews zijn per casus gescoord aan verschillende factoren en kenmerken. De scores (kleuren) staan in onderstaande tabel. In onderstaande alinea's volgt een uitleg waar de verschillende kleuren mee corresponderen inclusief voorbeelden uit het casusonderzoek. De kleur grijs geeft aan dat een onderdeel niet van toepassing is in de casus of dat hier geen gegevens over zijn omdat de cliënt de vraag niet kon beantwoorden.

De *toegankelijkheid* in de onderstaande tabel komt voort uit de gesprekken die we hebben gevoerd met de cliënten. De vraag die hier werd gesteld is hoe de client bij de Wmo terecht is gekomen. Ook is gevraagd of al gebruik werd gemaakt van hulp voorafgaand aan de decentralisatie. Hier betekent Groen dat dit element van toepassing is. Zo kwam casus 1 terecht bij de Wmo via een familielid, casus 7 via de website van de gemeente en casus 5 via de huisarts. Grijs betekent dat dit onderdeel niet van toepassing is. Zo kan je aflezen dat de helft van de casussen pas na de decentralisatie gebruik maakte van de hulp.

Bij de *toegankelijkheid en vindbaarheid* is te zien in hoeverre bewoners weten waar ze met hun hulpvragen terecht kunnen. Ook is hier te zien of men goed met een hulpvraag terecht kon en of men verwacht dat andere bewoners weten waar zij met hun hulpvragen terecht kunnen. Groen geeft hier aan dat dit element van toepassing is, zo wist 11 van de 15 casussen waar ze met hun hulpvragen terecht konden. Oranje geeft aan dat dat dit element gedeeltelijk van toepassing is, zo geeft casus 2 aan dat het zonder verwijzing van een hulpaanbieder/arts niet snel in je op komt om bij de gemeente aan te kloppen met een hulpvraag. Rood geeft aan dat dat dit element niet of zeer beperkt van toepassing is. Zo is bij casus 15 te snel geoordeeld en niet goed gekeken naar de gehele hulpvraag, waardoor hier niet het gevoel was goed terecht te kunnen met de hulpvraag. Grijs betekent dat de client de vraag niet kon beantwoorden. Casus 1 kon geen antwoord geven op de vraag of bewoners weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag omdat de betreffende cliënt hier geen zicht op had.

Bij de *kwaliteit van de vraagverheldering / ervaring met de gemeente* wordt aangegeven hoe de vraagverheldering, het proces tot en met de beschikking en het contact met de consulent is verlopen. Groen betekent dat dit element van toepassing is, zo was er in casus 11 sprake van goed contact met de consulent. Oranje geeft aan dat dat dit element gedeeltelijk van toepassing is, zo heeft casus 12 te maken gehad met verschillende consulenten, waarbij bij de ene sprake was van goed contact, en bij de andere van minder goed contact. Rood geeft aan dat dat dit element niet of zeer beperkt van toepassing is, zo was casus 15 zeer ontevreden over het contact met de consulent door de vele wisselingen van consulent en het gebrek aan inlevingsvermogen. Grijs betekent dat de client de vraag niet kon beantwoorden. Casus 1, 2 en 6 hebben slechts één of twee keer contact gehad met een consulent (alleen rond het afgeven van de beschikking). Zij

wisten niet wie hun consulent was ten tijde van het interview, waardoor zij niet konden zeggen of ze langdurig dezelfde consulent hebben gehad.

Bij de *tijdige hulp / kwaliteit van de hulp* staat centraal of de juiste hulp volgens de bewoner op tijd kwam, hoe het contact met de zorgaanbieder verliep en of de hulp de verergering van problemen wist te voorkomen. Bovendien is gevraagd of de cliënten een inschatting konden maken van de mate waarin bewoners met dezelfde vragen en problemen (tijdig) worden bereikt en geholpen. Groen betekent dat dit element van toepassing is, zo is te zien dat volgens casus 1 de juiste hulp op tijd werd aangeboden. Oranje geeft aan dat dat de juiste hulp volgens de bewoner gedeeltelijk op tijd op gang kwam, zo geven casus 5, casus 9, casus 11 en casus 14 aan dat een gedeelte van de hulp snel werd aangeboden, maar dat er ook lang moest worden gewacht op een ander gedeelte van de hulp. Rood geeft aan dat de juiste hulp volgens de bewoner niet op tijd kwam. Voor casus 13 kwam de hulp te laat, hier was vanwege lichamelijke ongemakken direct hulp nodig met het huishouden en persoonlijke verzorging. Deze hulp kwam na 6 weken op gang. Grijs betekent dat de client de vraag niet kon beantwoorden. Casus 1 gaf aan geen inschatting te kunnen maken of andere bewoners met hulpvragen door de gemeente worden bereikt en/of tijdig worden geholpen. Deze client gaf aan alleen te kunnen spreken voor zichzelf.

Tabel 1: casusonderzoek Wmo		Casus 1	Casus 2	Casus 3	Casus 4	Casus 5	Casus 6	Casus 7	Casus 8	Casus 9	Casus 10	Casus 11	Casus 12	Casus 13	Casus 14	Casus 15
Toegankelijkheid: hoe kwam je bij de Wmo terecht?	Via website gemeente / informatieboekje															
	Via familie, vrienden, kennissen															
	Huisarts/arts verwees door															
	Hulpinstantie verwees door															
	Maakte al gebruik van hulp nog voor decentralisatie															
Toegankelijkheid en vindbaarheid	Wist waar terecht kon met hulpvraag															
	Kon goed terecht met hulpvraag															
	Denkt dat bewoners weten waar ze terecht kunnen met hulpvraag															
Kwaliteit vraagverheldering/ ervaring met de gemeente	Goed contact met consulent															
	Het lukte de consulent om hulpvraag helder te krijgen															
	Consulent deed brede uitvraag, vroeg of er nog meer hulp/ondersteuning nodig was op andere vlakken															
	Lange tijd dezelfde consulent															
	Gemeente maakte volgens bewoner juiste beslissing over de te ontvangen hulp															
	Na afgeving beschikking nam consulent nog contact op															
Tijdige hulp / kwaliteit hulp	Juiste hulp kwam volgens bewoner op tijd															
	Goed contact met zorgaanbieder															
	Hulp wist verergering problemen te voorkomen															
	Bewoners met dezelfde vragen en problemen worden bereikt															
	Bewoners met dezelfde vragen en problemen worden tijdig geholpen															

Toelichting
Er is in totaal met 15 Jeugdhulp-cliënten gesproken. Deze cliënten hebben verschillende vormen van ondersteuning ontvangen binnen de Jeugdhulp. Sommige cliënten ontvingen persoonlijke begeleiding, anderen dagbesteding, begeleid wonen en/of vervoer. Hieronder is een verdeling te zien van de cliënten die gesproken zijn.

Doelgroep	Aantal respondenten
Chronisch lichamelijk ziek	2
Gedragsproblemen / schulden / tienermoederschap	3
Autisme, ADHD en/of verstandelijke beperking	6
Begeleid wonen / pleeggezin / onveilige thuissituatie	4
Eindtotaal	**15**

Elke client (hierna casus) heeft een nummer gekregen. Dit nummer is zichtbaar bovenaan in tabel 2. De bevindingen uit de interviews zijn per casus gescoord aan verschillende factoren en kenmerken. De scores (kleuren) staan in onderstaande tabel. In onderstaande alinea's volgt een uitleg waar de verschillende kleuren mee corresponderen inclusief voorbeelden uit het casusonderzoek. De kleur grijs geeft aan dat een onderdeel niet van toepassing is in de casus of dat hier geen gegevens over zijn omdat de cliënt de vraag niet kon beantwoorden.

De *toegankelijkheid* in de onderstaande tabel komt voort uit de gesprekken die we hebben gevoerd met de cliënten. De vraag die hier werd gesteld is hoe de client bij de Jeugdhulp terecht is gekomen. Ook is gevraagd of er al gebruik werd gemaakt van jeugdhulp voorafgaand aan de decentralisatie. Hier betekent Groen dat dit element van toepassing is. Zo kwam casus 10 bij de jeugdhulp terecht via de website van de gemeente en casus 3 via de huisarts. Verder is te zien dat veruit de meeste casussen bij de jeugdhulp terecht kwamen omdat zij in beeld waren bij school, jeugdzorg, jeugdreclassering of jeugdbescherming. Zij zijn vanuit deze instanties doorgestuurd naar de gemeente. Grijs betekent dat dit onderdeel niet van toepassing is. Zo kan je aflezen dat de helft van de casussen na de decentralisatie gebruik maakte van de jeugdhulp.

Bij de *toegankelijkheid en vindbaarheid* is te zien in hoeverre bewoners weten waar ze hun hulpvragen neer kunnen leggen. Ook is aan de cliënten gevraagd of ze goed terecht konden met hun hulpvraag en of ze verwachten dat andere bewoners weten waar ze met hun hulpvragen terecht kunnen. Groen laat zien dat dit element van toepassing is, 11 van de 15 casussen wisten waar ze met hun hulpvragen terecht konden. Oranje geeft aan dat dat dit element gedeeltelijk van toepassing is, zo geeft casus 13 aan dat gezinnen die al in beeld zijn bij instanties de weg wel weten te vinden richting de gemeente, maar dat dit voor de rest voor de gezinnen wel lastiger is. Casus 13 geeft aan regelmatig mensen uit de eigen omgeving naar de gemeente door te verwijzen. Rood geeft aan dat dat dit element niet of zeer beperkt van toepassing is. Zo was casus 7 wel in beeld bij de gemeente, maar kwam door personeelstekort de hulp niet op gang. De begeleider van casus 7 gaf aan dat door gebrek aan hulp van de gemeente sprake was van een zeer onveilige situatie. Grijs betekent dat de client de vraag niet kon beantwoorden. Casus 11 kon bijvoorbeeld geen antwoord geven op de vraag of bewoners weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag, omdat de betreffende cliënt hier zelf geen zicht op had.

Bij de *kwaliteit van de vraagverheldering / ervaring met de gemeente* wordt aangegeven hoe de vraagverheldering, het proces tot en met de beschikking en het contact met de consulent is verlopen. Hier betekent Groen dat dit element van toepassing is, zo was casus 8 zeer tevreden over het contact met de consulent, de verheldering van de hulpvraag, de beslissing van de gemeente. Bovendien had casus 8 lange tijd contact met dezelfde consulent. Oranje geeft aan dat dat dit element gedeeltelijk van toepassing is, zo is casus 14 grotendeels tevreden over de geboden hulp van de gemeente, maar zeer ontevreden over de beslissing om over te stappen naar een nieuwe aanbieder. Casus 14 geeft aan dat het overstappen naar een

andere aanbieder voor kinderen/jeugdigen een grote impact kan hebben. Bij casus 2 kleurt ook veel oranje vanwege wisselende ervaringen met de consulenten en wijze van vraagverheldering. Jarenlang was sprake van een vaste deskundige consulent waar goed contact mee was en waar de vraagverheldering ook goed bij verliep, na het wisselen van de consulent heeft deze client overwegend negatieve ervaringen gehad. Rood geeft aan dat dat dit element niet of zeer beperkt van toepassing is, zo is er bij casus 11 nooit iemand over de vloer geweest en was de naam van de consulent bovendien niet bekend. Grijs betekent dat deze vraag niet van toepassing was. Bij casus 9 was sprake van eenmalig contact met een consulent bij het vaststellen van de hulpvraag. Daarna verliep bij casus 9 al het contact met de gemeente via de reclassering. Ook voor casus 15 geldt dat al het contact met de gemeente via de zorgaanbieder verliep, deze client heeft nooit contact gehad met een consulent. Alle vragen die betrekking hadden op het contact met de consulent waren voor casus 9 en casus 15 dus niet van toepassing en daarom Grijs gekleurd.

Bij de *tijdige hulp / kwaliteit van de hulp* staat centraal of de juiste hulp volgens de bewoner op tijd kwam, hoe het contact met de zorgaanbieder verliep en of de hulp de verergering van problemen wist te voorkomen. Bovendien is gevraagd of de cliënten een inschatting konden maken van de mate waarin bewoners met dezelfde vragen en problemen (tijdig) worden bereikt en geholpen. Groen laat zien dat dit element van toepassing is, zo is te zien dat volgens casus 6 de juiste hulp op tijd werd aangeboden. Deze client geeft aan dat problemen op school goed werden gesignaleerd en de hulp vervolgens snel op gang kwam. Oranje geeft aan dat dat dit element gedeeltelijk van toepassing is. Zo geeft casus 4 aan dat de problemen wel gesignaleerd werden maar het lang duurde voordat binnen de toegewezen instelling de juiste hulp/ondersteuning werd gevonden. Dit kwam gedeeltelijk doordat de hulpvraag complex was. Bovendien geven casus 3, casus 10, casus 12 en casus 13 aan dat het contact met de hulpaanbieder soms goed verliep en soms minder goed. Meerdere keren wordt benoemd dat het grote verloop binnen organisaties goed contact in de weg kan staan. Rood geeft aan dat volgens de bewoner de juiste hulp niet op tijd kwam. Casus 7, 10, 12 en 15 zijn van mening dat de hulp te laat kwam. Grijs betekent dat de client de vraag niet kon beantwoorden, of dat deze niet van toepassing was. Zo geldt voor casus 11 dat er alleen sprake was van een financiële vergoeding voor geboden pleegzorg. Er was dus geen sprake van contact met een zorgaanbieder. Daarnaast gaf casus 11 aan geen zicht te hebben op de vraag of bewoners met dezelfde vragen en problemen tijdig worden geholpen.

Tabel 2: casusonderzoek Jeugdhulp		Casus 1	Casus 2	Casus 3	Casus 4	Casus 5	Casus 6	Casus 7	Casus 8	Casus 9	Casus 10	Casus 11	Casus 12	Casus 13	Casus 14	Casus 15
Toegankelijkheid: hoe kwam je bij de jeugdhulp terecht?	Via website gemeente / informatieboekje															
	Via familie, vrienden, kennissen															
	Huisarts/arts verwees door															
	Hulpinstantie verwees door															
	In beeld bij school/jeugdzorg/reclassering/jeugdbescherming															
	Maakte al gebruik van jeugdhulp nog voor decentralisatie															
	Decentralisatie/overgang naar gemeente verliep soepel															
Toegankelijkheid en vindbaarheid	Wist waar terecht kon met hulpvraag															
	Kon goed terecht met hulpvraag															
	Denkt dat bewoners weten waar ze terecht kunnen met hulpvraag															
Kwaliteit vraagverheldering/ ervaring met de hulp	Goed contact met consulent															
	Het lukte de consulent om hulpvraag helder te krijgen															
	Consulent deed brede uitvraag, vroeg of er nog meer hulp/ondersteuning nodig was op andere vlakken															
	Lange tijd dezelfde consulent															
	Gemeente maakte volgens bewoner juiste beslissing over de te ontvangen hulp															
	Na afgeving beschikking nam consulent nog contact op om te vragen hoe het ging/of er iets extra's nodig was															
Tijdige hulp / kwaliteit hulp	Juiste hulp kwam volgens bewoner op tijd															
	Goed contact met zorgaanbieder															
	Hulp wist verergering problemen te voorkomen															
	Bewoners met dezelfde vragen en problemen worden bereikt															
	Bewoners met dezelfde vragen en problemen worden tijdig geholpen															

Besluitenlijst 1.3 Commissievergadering

Datum	31-05-2022
Tijd	19:00 - 21:30
Locatie	Raadszaal
Voorzitter	G.H.W. Diepenbroek (BGR), commissievoorzitter
Toelichting	Het betrof een openbare vergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. De vergadering is terug te zien via de website van de gemeente: www.rozendaal.nl

1 **Opening: BLOK ALGEMENE ZAKEN EN FINANCIËN**

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heren De Jonge en Beije (R74), de heren Van den Akker en Breeuwsma (PAK), de dames Hupkes en Bouwman (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

De voorzitter opent de vergadering.

2 **Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad**

Er zijn geen mededelingen en geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

3 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: Lijst van moties en toezeggingen.
De heer Breeuwsma over de inspanningen gemeentelijke organisatie met betrekking tot de regionale agenda van de Groene Metropoolregio. De burgemeester geeft aan dat ambtelijke en bestuurlijke inspanningen beperkt blijven tot maximaal 8 uur per maand en stelt voor de toezegging van de lijst af te voeren.
De heer Breeuwsma over de Transitievisie warmte. Wethouder Van der Pas geeft aan vóór de zomer gesprekken met de buurt in te plannen, welke na de zomer plaatsvinden, en ter informatie een stukje in - In de Roos - te plaatsen.

Agendapunt 6: Jaarrekeningen en begrotingen diverse samenwerkingsverbanden (ODRA, BVO DRAN, SD CG, Gelders Archief).
Het voorstel wordt met een positief advies doorgezonden naar de raad.

Agendapunt 7: Jaarrekening en begroting GMRAN (incl. opgave-agenda).
De heer Van den Akker kondigt een motie aan, vreemd aan de orde van de dag, betreffende het waarborgen van de positie van de regioagendacommissie ten opzichte van de gemeenteraad. Vervolgens wordt geadviseerd het voorstel niet voor behandeling door te sturen naar de raad maar een extra besluitvormende raadsvergadering ter behandeling van dit voorstel te beleggen op dinsdag 21 juni 2022 om 19:30 uur op het gemeentehuis van Rozendaal.

4 Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag

5 Schorsing

6 Heropening: BLOK SOCIAAL DOMEIN

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heren De Jonge en Van Gorkum (R74), mevrouw Jordans en de heer Jansen (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Veltman (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Jansen. Zij wordt vervangen door de heer De Jonge.

7 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Mededelingen:

Er zijn geen mededelingen:

Ingekomen stukken:

De heer Van Gorkum en mevrouw Hupkes over de Raadsinformatiebrief overschrijding jeugd en wmo 2021.

8 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: MOT-lijst

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

9 Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

10 Schorsing

11 Heropening: BLOK VOLKSHUISVESTING, RO, MILIEU, OPENBARE WERKEN, VERKEER EN VERVOER

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heer Blokland en mevrouw Den Hartog (R74), mevrouw Le Mat en de heer Jansen (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Ruseler (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

Bericht van verhindering is ontvangen van de heer van Ooik. Hij wordt vervangen door de heer Jansen.

12 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Mededelingen:

Er zijn geen mededelingen:

Ingekomen stukken:

De heer Blokland en mevrouw Le Mat over de raadsinformatiebrief inzake het grondstoffenbeleid.

Mevrouw Hupkes en de heer Jansen over de raadsinformatiebrief kosten bestrating.

13 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: MOT-lijst;

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

Agendapunt 8: Groenvisie 2022-2026;

Besloten wordt het voorstel met een positief advies door te zenden naar de raad.

Agendapunt 9: Zienswijze begrotingswijziging GMR Circulair Regio UVP RES.

Besloten wordt het voorstel met een positief advies door te zenden naar de raad.

14 Rondvraag

- Mevrouw Den Hartog over de glasbak op de hoek van de Kerklaan en De Moestuin;
- De heer Blokland over de woonvisie;
- De heer Jansen over de houten paaltjes aan de Kerklaan in relatie tot de verkeersveiligheid
- De heer Ruseler over de stand van zaken met betrekking tot de aanleg van de glasvezelkabel.

15 Sluiting

de voorzitter sluit de vergadering.

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal (versie 13 juni 2022)

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
31 mei 2022		Waarborg de positie van de Regioagenda-commissie ten opzichte van de eigen gemeenteraad	Het college en de Rozendaalse leden van de agendacommissie op te roepen om de bestuurlijke afvaardiging in het algemeen bestuur de opdracht te geven in het algemeen bestuur deze kwestie aan de orde te stellen.	Burgemeester		Juli 2022 (AB vergadering GMRAN)

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
2-11-21	Commissie	Inspanningen gemeentelijke organisatie met betrekking tot de regionale agenda van de Groene Metropoolregio	Om in de organisatie vinger aan de pols te houden over de omvang van de inspanningen van de eigen organisatie voor de Regionale agenda van de Groene Metropoolregio	Weststeijn	In de commissievergadering van 31 mei heeft de heer Breeuwsma bij de bespreking van de nieuwe regionale agenda (en begroting) van de GMRAN geïnformeerd naar deze toezegging. De burgemeester heeft hierop aangegeven dat ambtelijke en bestuurlijke inspanningen beperkt blijven tot enkele uren per maand en	Van de lijst afvoeren

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
					voorgesteld om de toezegging van de lijst af te voeren	
2-11-21	Commissie	Transitievisie warmte	Om met betrekking tot de buurtuitvoerings-plannen rekening te houden met de wens om de raad daarbij mee te nemen	Van der Pas	We stellen in de 1e helft van 2022 een startnotitie op waarin staat hoe de raad bij de buurtuitvoeringsplannen betrokken wordt. In de commissievergadering van 31 mei 2022 heeft de heer Breeuwsma geïnformeerd naar de status van de toegezegde startnotitie. Wethouder Van der Pas heeft aangegeven om voor de zomer gesprekken met de buurt in te plannen welke na de zomer plaatsvinden en ter informatie een stukje in - In de Roos - te gaan plaatsen.	Juli 2022
2-11-21	Raad	Verhouding jaarlijkse afweging gemeenteraden tot meerjarenlooptijd algemene opgave overeenkomsten van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Schriftelijk terug te komen op de vraag hoe dit zich tot elkaar verhoudt	Weststeijn	In de raadsvergadering van 31 mei heeft de raadscommissie de nieuwe regionale agenda en de voorgestelde looptijd daarvan besproken. Besluitvorming (over de zienswijze vanuit de raad van Rozendaal) volgt in een extra raadsvergadering van 21 juni.	Juni 2022
31-5-22	Raad	Groenvisie	Om in 2023 te komen met een ge-update versie van de groenvisie aangaande de in de commissie besproken onderwerpen.	Warmerdam		2023

Nota bene: De in rood aangegeven status/voortgang c.q. planning afhandeling is gewijzigd ten opzichte van het in de voorgaande raadsvergadering overgelegde overzicht.

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 5 juli 2022

Concept-lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
Raadsinformatiebrief Hulp bij het huishouden (25.1)	Voor kennisgeving aannemen.
Raadsinformatiebrief Rekenkamerrapport Rheden WMO en Jeugd (25.2)	Voor kennisgeving aannemen.
Jaarverantwoording kinderopvang (21.2, leesmap 31 mei 2022)	Voor kennisgeving aannemen.
Begroting 2022 Stichting Veluwezoom (21.3, leesmap 31 mei 2022)	Voor kennisgeving aannemen.

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking

Besluitenlijst 1.3 Commissievergadering

Datum	31-05-2022
Tijd	19:00 - 21:30
Locatie	Raadszaal
Voorzitter	G.H.W. Diepenbroek (BGR), commissievoorzitter
Toelichting	Het betrof een openbare vergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. De vergadering is terug te zien via de website van de gemeente: www.rozendaal.nl

1 **Opening: BLOK ALGEMENE ZAKEN EN FINANCIËN**

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heren De Jonge en Beije (R74), de heren Van den Akker en Breeuwsma (PAK), de dames Hupkes en Bouwman (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

De voorzitter opent de vergadering.

2 **Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad**

Er zijn geen mededelingen en geen opmerkingen over de ingekomen stukken.

3 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: Lijst van moties en toezeggingen.
De heer Breeuwsma over de inspanningen gemeentelijke organisatie met betrekking tot de regionale agenda van de Groene Metropoolregio. De burgemeester geeft aan dat ambtelijke en bestuurlijke inspanningen beperkt blijven tot maximaal 8 uur per maand en stelt voor de toezegging van de lijst af te voeren.
De heer Breeuwsma over de Transitievisie warmte. Wethouder Van der Pas geeft aan vóór de zomer gesprekken met de buurt in te plannen, welke na de zomer plaatsvinden, en ter informatie een stukje in - In de Roos - te plaatsen.

Agendapunt 6: Jaarrekeningen en begrotingen diverse samenwerkingsverbanden (ODRA, BVO DRAN, SD CG, Gelders Archief).
Het voorstel wordt met een positief advies doorgezonden naar de raad.

Agendapunt 7: Jaarrekening en begroting GMRAN (incl. opgave-agenda).
De heer Van den Akker kondigt een motie aan, vreemd aan de orde van de dag, betreffende het waarborgen van de positie van de regioagendacommissie ten opzichte van de gemeenteraad. Vervolgens wordt geadviseerd het voorstel niet voor behandeling door te sturen naar de raad maar een extra besluitvormende raadsvergadering ter behandeling van dit voorstel te beleggen op dinsdag 21 juni 2022 om 19:30 uur op het gemeentehuis van Rozendaal.

4 Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag

5 Schorsing

6 Heropening: BLOK SOCIAAL DOMEIN

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heren De Jonge en Van Gorkum (R74), mevrouw Jordans en de heer Jansen (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Veltman (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Jansen. Zij wordt vervangen door de heer De Jonge.

7 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Mededelingen:

Er zijn geen mededelingen:

Ingekomen stukken:

De heer Van Gorkum en mevrouw Hupkes over de Raadsinformatiebrief overschrijding jeugd en wmo 2021.

8 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: MOT-lijst

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

9 Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

10 Schorsing

11 Heropening: BLOK VOLKSHUISVESTING, RO, MILIEU, OPENBARE WERKEN, VERKEER EN VERVOER

Aanwezig: De heer Diepenbroek (voorzitter), de heer Blokland en mevrouw Den Hartog (R74), mevrouw Le Mat en de heer Jansen (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Ruseler (BGR), de heer Warmerdam (wethouder), mevrouw Van der Pas (wethouder), mevrouw Weststeijn (burgemeester) en de heer Schaap (griffier).

Bericht van verhindering is ontvangen van de heer van Ooik. Hij wordt vervangen door de heer Jansen.

12 Mededelingen en ingekomen stukken, waaronder de ingekomen stukken voor de raad

Mededelingen:

Er zijn geen mededelingen:

Ingekomen stukken:

De heer Blokland en mevrouw Le Mat over de raadsinformatiebrief inzake het grondstoffenbeleid.

Mevrouw Hupkes en de heer Jansen over de raadsinformatiebrief kosten bestrating.

13 Bespreking agendapunten raadsvergadering d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 5: MOT-lijst;

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

Agendapunt 8: Groenvisie 2022-2026;

Besloten wordt het voorstel met een positief advies door te zenden naar de raad.

Agendapunt 9: Zienswijze begrotingswijziging GMR Circulair Regio UVP RES.

Besloten wordt het voorstel met een positief advies door te zenden naar de raad.

14 Rondvraag

- Mevrouw Den Hartog over de glasbak op de hoek van de Kerklaan en De Moestuin;
- De heer Blokland over de woonvisie;
- De heer Jansen over de houten paaltjes aan de Kerklaan in relatie tot de verkeersveiligheid
- De heer Ruseler over de stand van zaken met betrekking tot de aanleg van de glasvezelkabel.

15 Sluiting

de voorzitter sluit de vergadering.

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal (versie 13 juni 2022)

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
31 mei 2022		Waarborg de positie van de Regioagenda-commissie ten opzichte van de eigen gemeenteraad	Het college en de Rozendaalse leden van de agendacommissie op te roepen om de bestuurlijke afvaardiging in het algemeen bestuur de opdracht te geven in het algemeen bestuur deze kwestie aan de orde te stellen.	Burgemeester		Juli 2022 (AB vergadering GMRAN)

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
2-11-21	Commissie	Inspanningen gemeentelijke organisatie met betrekking tot de regionale agenda van de Groene Metropoolregio	Om in de organisatie vinger aan de pols te houden over de omvang van de inspanningen van de eigen organisatie voor de Regionale agenda van de Groene Metropoolregio	Weststeijn	In de commissievergadering van 31 mei heeft de heer Breeuwsma bij de bespreking van de nieuwe regionale agenda (en begroting) van de GMRAN geïnformeerd naar deze toezegging. De burgemeester heeft hierop aangegeven dat ambtelijke en bestuurlijke inspanningen beperkt blijven tot enkele uren per maand en	Van de lijst afvoeren

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
					voorgesteld om de toezegging van de lijst af te voeren	
2-11-21	Commissie	Transitievisie warmte	Om met betrekking tot de buurtuitvoerings-plannen rekening te houden met de wens om de raad daarbij mee te nemen	Van der Pas	We stellen in de 1e helft van 2022 een startnotitie op waarin staat hoe de raad bij de buurtuitvoeringsplannen betrokken wordt. In de commissievergadering van 31 mei 2022 heeft de heer Breeuwsma geïnformeerd naar de status van de toegezegde startnotitie. Wethouder Van der Pas heeft aangegeven om voor de zomer gesprekken met de buurt in te plannen welke na de zomer plaatsvinden en ter informatie een stukje in - In de Roos - te gaan plaatsen.	Juli 2022
2-11-21	Raad	Verhouding jaarlijkse afweging gemeenteraden tot meerjarenlooptijd algemene opgave overeenkomsten van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Schriftelijk terug te komen op de vraag hoe dit zich tot elkaar verhoudt	Weststeijn	In de raadsvergadering van 31 mei heeft de raadscommissie de nieuwe regionale agenda en de voorgestelde looptijd daarvan besproken. Besluitvorming (over de zienswijze vanuit de raad van Rozendaal) volgt in een extra raadsvergadering van 21 juni.	Juni 2022
31-5-22	Raad	Groenvisie	Om in 2023 te komen met een ge-update versie van de groenvisie aangaande de in de commissie besproken onderwerpen.	Warmerdam		2023

Nota bene: De in rood aangegeven status/voortgang c.q. planning afhandeling is gewijzigd ten opzichte van het in de voorgaande raadsvergadering overgelegde overzicht.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Masterplan en uitvoeringsprogramma Veluwezoom

Adviseur	: Henk Jacobsen	**Datum B&W**	: 24 mei 2022
Programma	: 2 Verkeer en vervoer	**Datum Raad**	: 5 juli 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Al decennia heeft de Veluwezoom bij Rheden en Rozendaal, en dan met name de Posbank, een grote recreatieve aantrekkingskracht vanwege de bijzondere afwisseling van heide, bossen, landgoederen en heuvels. Al even lang is er met regelmaat discussie over de toenemende recreatieve druk en de invloed hiervan op de natuur(-beleving), leefbaarheid en verkeersveiligheid. Vanuit het dorp Rheden komt al langer een ambitie om meer economisch te profiteren van de recreatief-toeristische aantrekkelijkheid van de Veluwezoom.

De gemeenten Rozendaal en Rheden ervaren al lange tijd de druk op de natuur in het Nationaal Park Veluwezoom en de hinder van het gemotoriseerd verkeer door de vele bezoekers. Voor de gemeenten Rozendaal en Rheden zijn dat belangrijke aanleidingen voor het opstellen van het Masterplan Veluwezoom. Daarnaast wil Natuurmonumenten een betere recreatieve routing en spreiding van bezoekers op en rond het Nationaal Park Veluwezoom. Ook is Natuurmonumenten bezig een herstelplan voor Landgoed Heuven te ontwikkelen, waarin toekomstperspectieven terugkomen voor onder andere het bezoekerscentrum en het manegeterrein.

De Veluwe-Alliantie (samenwerkingsverband Veluwe) heeft voor de Veluwe een regiodeal gesloten met het Rijk om doelstellingen uit de Veluwe-op-1-agenda te realiseren. Binnen deze regiodeal zijn middelen beschikbaar gekomen voor de uitvoering van een aantal gebiedspilots. Door in te zetten op bestemmingsmanagement en duurzame mobiliteit wordt gezocht naar evenwicht tussen natuur en recreatie. De gebiedspilots moeten een voorbeeldfunctie gaan vervullen voor de rest van de Veluwe. Het Masterplan voor de Veluwezoom bij Rheden en Rozendaal, met een focus op het gebied op en rondom De Posbank, is één van de gebiedspilots die een voorbeeldfunctie moet vervullen voor de rest van de Veluwe.

In het voorjaar van 2021 is gestart met het proces dat moet leiden tot een Masterplan Veluwezoom Rheden – Rozendaal waarin alle voorgaande punten samenkomen. In de zomer van 2021 is een aantal scenario's voor de toekomst van het gebied ontwikkeld die het college in oktober 2021 aan uw Raad heeft voorgelegd. Uw raad heeft het collegevoorstel geamendeerd en heeft besloten dat het zogenoemde scenario D de basis moet gaan vormen voor het genoemde Masterplan. Een soortgelijk besluit is ook in de gemeente Rheden genomen.

In februari van 2022 heeft uw raad ingestemd met het Principeplan dat op basis van het genoemde scenario D is opgesteld. Dit principeplan is de basis geweest voor het nu voorliggende Masterplan Veluwezoom en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma.

Het Masterplan en het Uitvoeringsprogramma zullen de basis zijn voor een subsidieaanvraag in het kader van de Regiodeal Veluwe. Deze aanvraag zal direct na besluitvorming in uw raad bij de Regio worden ingediend.

Gevraagde beslissing

1. Het Masterplan Veluwezoom en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma vast te stellen
2. Een krediet van maximaal € 215.000 vast te stellen voor de realisatie de (deel)projecten uit het Masterplan Veluwzoom en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma ten laste van de algemene reserve.
3. Vanaf 2025 een bedrag van € 8.800 op te nemen in de begroting voor de beheerkosten.
4. Kennis te nemen van de Opiniepeiling zoals weergegeven in het rapport 'Draagvlakmeting maatregelen Masterplan Veluwezoom'.

Wat willen we bereiken?

Komen tot een bestuurlijk en maatschappelijk gedragen Masterplan met uitvoeringsprogramma, dat dient als leidraad voor de wijze waarop recreatie en natuur op de Veluwezoom van Rheden en Rozendaal duurzaam samen kunnen gaan.

Argumenten

Het Masterplan is een vertaling van het door uw raad eerder vastgestelde Principeplan. In het Masterplan is aangegeven op welke wijze het college de balans tussen natuur en recreatie in de komende jaren wil herstellen. In het Uitvoeringsprogramma zijn de (deel)projecten opgenomen die ervoor moeten zorgen om de visie uit het Masterplan te realiseren.

Kanttekeningen

De risico's die met het project gepaard gaan hebben betrekking op de financiering en de doorlooptijd.

Financiering

Qua financiering van het project wordt uitgegaan van inkomsten uit meerdere subsidiepotten. Bij het doen van de inschatting van de bijdragen uit de verschillende regelingen is ook de Provincie Gelderland betrokken geweest. Pas in de loop van de tijd zal duidelijk worden of alle deelprojecten voor de verwachte subsidies in aanmerking komen. Strakke sturing op de uitwerking van de projecten binnen de kaders van de beschikbare middelen (de toegekende subsidies en de gemeentelijke bijdrage) moet dit risico beperken. Hierbij geldt dat:

- Verplichtingen voor de uitvoering van deelprojecten worden pas aangegaan als de bijbehorende subsidies voor het desbetreffende project beschikbaar komt.
- In geval aanvullend budget voor een aanvullend deelproject gewenst is vanuit de gemeentelijke

begroting zal het college vooraf uw raad hierbij betrekken.

Het college zal uw raad 2 maal per jaar rapporteren over de voortgang van de uitvoering van het Masterplan en eenmaal per jaar de financiële stand van zaken aan uw raad rapporteren.

Kostenstijging
Hoewel er in de kostenraming rekening is gehouden met inflatiekosten van 15%, is op dit moment bijna niet voorspelbaar hoe de kostenstijgingen zich in de komende tijd zullen ontwikkelen. Ontwikkelingen op het wereldtoneel en de, mede hierdoor, stijgende energieprijzen spelen daarbij een belangrijke rol

Doorlooptijd
Na de besluitvorming door uw raad zullen de deelprojecten worden opgepakt en uitgewerkt. Het Uitvoeringsplan laat zien dat er met de meeste projecten nog de nodige voorbereidingstijd gemoeid zal zijn. Naar verwachting wordt samen met Natuurmonumenten en de gemeente Rheden een programmaorganisatie opgezet om tot een gecoördineerde voorbereiding en uitvoering te komen. Het voorgaande legt beslag op de gemeentelijke capaciteit, zowel bij de projectleiders als bij de adviseurs. De benodigde capaciteit moet vroegtijdig worden ingeschat en kan zo nodig ook extern worden betrokken. In de ramingen van de projecten is ruimte gelaten voor het extern inschakelen van extra capaciteit.

Ook bij de realisatie van de projecten bestaat het risico dat er niet voldoende capaciteit is om alle projecten tijdig te kunnen laten realiseren. Capaciteitstekorten bij aannemers kunnen zorgen voor vertraging van de uitvoerring, maar kunnen ook zorgen voor een prijsopdrijvend effect.

Planologische procedures
In het Uitvoeringsprogramma is per project een haalbare planning opgenomen. Omdat het gaat om een gevoelig plan in een gevoelige omgeving (Natura2000) is de kans aanwezig dat belanghebbenden bezwaar zullen maken tegen de voorgenomen ontwikkelingen. Hierdoor kan sprake zijn van vertraging in de uitvoering.

Hoewel de eerste berekeningen laten zien dat het project als geheel een vermindering van de stikstofdepositie met zich meebrengt, kunnen veranderend inzichten of veranderingen in de wet- en regelgeving hieromtrent tot onverwachte vertragingen leiden.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het Masterplan is gebaseerd op het Principeplan en bevat onder andere de volgende onderdelen:

- De wegen in het plangebied zijn in principe geopend voor gemotoriseerd verkeer;
- Tijdens weekenden en feestdagen in de periode 1 april t/m 31 oktober is het voor motorvoertuigen onmogelijk om rondjes te rijden door het gebied. Hiervoor wordt een aantal afsluitingen in het gebied gerealiseerd.

- Een aantal parkeerplaatsen in het gebied rond de Posbank wordt gehandhaafd en zal in de hiervoor genoemde periode bereikbaar zijn.
- Een aantal parkeerplaatsen zal worden afgesloten, maar zal nog niet fysiek worden verwijderd. Pas op het moment dat de resultaten van de monitoring beschikbaar zijn, zal hierover een besluit worden genomen.
- De afsluitingen in de genoemde periodes zullen worden ingepast bij de parkeerplaatsen Beekhuizen, het Paviljoen en Lappendeken en op de Bovenallee.
- De Kluizenaarsweg en het Rozendaalse Veld blijven toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer
- Om verkeersoverlast in het Nationaal Park tijdens de weekenden (1 april t/m 31 oktober) te voorkomen wordt een elektronisch parkeerverwijssysteem gerealiseerd. Om de hoeveelheid verkeer te reguleren, wordt dit systeem gecombineerd met een dynamisch toegangssysteem dat ook voor de nachtelijke (tussen zonsondergang en zonsopkomst) zal worden ingezet.
- Op regionaal niveau wordt ingezet op het opvangen van het gemotoriseerd verkeer en het spreiden van de bezoekers en doelgroepen.
- Het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten, het voormalige manageterrein en het Landgoed Heuven worden aangepast en opnieuw ingericht.
- De verbinding tussen station Rheden en het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten wordt verbeterd
- De nieuwe situatie wordt na twee jaar geëvalueerd

Natuurmonumenten
Natuurmonumenten, de grootste terreineigenaar in het gebied, is één van de partners bij het opstellen en straks uitvoeren van het Masterplan Veluwezoom en levert hieraan een belangrijke inhoudelijke, personele en financiele bijdrage.

Vervolgfase
De initiatiefnemers van het Masterplan zijn voornemens het Masterplan gezamenlijk uit te voeren in een overkoepelende programmaorganisatie. De huidige stuurgroep Masterplan Veluwezoom zal hiervoor blijven bestaan en de projecten zullen worden aangestuurd door een kernteam onder leiding van een programmamanager. De stuurgroep zal regelmatig de voortgang rapporteren aan de raad, inclusief een financiële verantwoording.

Evaluatie
Na de besluitvorming in uw raad, voorafgaand aan de uitvoerende fase, zal een evaluatie plaatsvinden van het tot dan toe gelopen proces. De evaluatie bevat in ieder geval aandacht voor het doorlopen participatieproces met inwoners, ondernemers en belangorganisaties, de samenwerking tussen de samenwerkingspartners, het resultaat en de interactie met het adviesbureau en het besluitvormingsproces. Met de conclusies van de evaluatie zal bij de opzet van volgende projecten rekening worden gehouden.

Monitoring
In een nog uit te werken monitoringsprogramma zullen de gevolgen van de maatregelen voor de

verkeerssituatie en de natuurwaarden in beeld worden gebracht. De monitoring ten aanzien van verkeer zal in de eerst twee jaar na invoering van de maatregelen plaatsvinden. De monitoring van de gevolgen voor de natuur zal in een bredere context en gedurende een langere periode worden opgepakt.

Participatie en communicatie
Veel belangengroepen die hebben meegedaan aan de sessies die hebben geleid tot de eerdere scenario's hebben aangegeven zich niet achter scenario D te kunnen scharen. Toch is met een brede klankbordgroep gewerkt aan de vertaling van het Principeplan in het Masterplan met Uitvoeringsprogramma.

Op verzoek van de raad van Rheden is door het bureau 'Opiniepijlers' in de maand april 2022 een peiling uitgevoerd. Deze peiling is verwoord in het bijgevoegde document 'Draagvlakmeting maaatregelen Masterpan Veluwezoom´. Het document is enkel bedoeld om de beeldvorming in de raad aan te vullen en heeft geen rol gespeeld bij het opstellen van het Masterplan. Uit de peiling komt naar voren dat er onder de geïnterviewden een overwegend positief beeld bestaat over de maatregelen.

Over het besluit op dit voorstel zal via de gebruikelijke gemeentelijke kanalen worden gecommuniceerd. Daarnaast informeren wij de in het proces betrokken partijen. Het gaat daarbij onder andere om de leden van de klankbordgroep en de deelnemers aan de bijeenkomsten in 2021 en 2022. Het besluit wordt ook opgenomen op de projectwebsite. Direct na het raadsbesluit zal een persgesprek plaatsvinden.

Wat mag het kosten?
In het Masterplan is aangegeven dat met de uitvoering van alle projecten uit het Uitvoeringsprogramma ongeveer 14,3 miljoen euro gemoeid zal zijn. Dat bedrag is flink hoger dan in het Principeplan is aangegeven. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn:

- In het Principeplan was een aantal projecten van Natuurmonumenten nog niet geraamd. De kosten van de projecten voor Natuurmonumenten zijn met ongeveer 4 miljoen euro gestegen.
- Er is in het Principeplan nog geen rekening gehouden met inflatie. In het Masterplan is voor bijna 2 miljoen euro aan inflatiekosten opgenomen.
- Er is een extra project in het Masterplan opgenomen voor de vertaling van de wegencategorisering naar een veilige omgeving. Hierbij wordt onderzocht of de maximale snelheid op de wegen van de Veluwezoom terug gebracht kan worden naar 30 km/p.u.
- De kosten van de verschillende deelprojecten zijn gedetailleerder geraamd.

De verdeling van de kosten over de verschillende partijen is als volgt (afgeronde bedragen):

Natuurmonumenten	€ 8.500.000
Gemeente Rheden	€ 5.440.000

Gemeente Rozendaal	€ 490.000
Totaal	**€ 14.430.000**

Voorgaande bedragen zijn de zogenaamde bruto bedragen.
Voor de financiering hiervan komen uiteindelijk meerdere dekkingssporen in aanmerking:

- De opdrachtgevers: (Natuurmonumenten en de gemeenten Rheden en Rozendaal)
- Regiodeal Veluwe en mogelijke plusregeling van de Regiodeal. Op dit moment wordt uitgegaan van een bijdrage uit de Regiodeal ter grootte van ongeveer 1,6 miljoen euro (inclusief btw). Dit bedrag is voor de initiatiefnemers samen.
- Overige subsidies en bijdragen, waaronder Aanvullende bijdragen van de provincie van rijk, provincie en Europa (bijv. Recreatiezonering, Regels ruimte voor Gelderland, Programma Natuur, Interreg, Life, SDE-duurzame energie)
- Investeringen van overige betrokken overheden (waaronder de Provincie Gelderland) en instanties (eigenaren, marktpartijen enz)

Ten aanzien van de subsidie uit de Regiodeal Veluwe bestaat meer zekerheid dan ten aanzien van andere subsidies. Dat de gemeenten Rheden en Rozendaal zich commiteren met dit raadsbesluit is een belangrijk signaal richting de potentiële subsidieverleners.

De verdeling van de kosten tussen Rheden en Rozendaal is tot stand gekomen door per project voor iedere gemeente te kijken naar:

- Het belang van de maatregelen voor de gemeente
- De omvang van het project in de desbetreffende gemeente
- De omvang van de bezoekersstromen die belang hebben bij de maatregel

Bijdrage gemeente Rozendaal
De inschatting is dat, na aftrek van de verwachte bijdragen uit de Regiodeal Veluwe en andere subsidieregelingen, een bijdrage voor de gemeente Rozendaal resteert ter grootte van € 215.000.

De totale dekking van Rozendaal ziet er dan als volgt uit:

Bijdrage gemeente Rozendaal	€ 215.000
Aandeel Regiodeal Rozendaal	€ 100.000
Overige subsidies	€ 175.000
Totaal	**€ 490.000**

Voorgesteld wordt om voor deze bijdrage een krediet beschikbaar te stellen. Het krediet is nog niet in de begroting opgenomen en zal worden gedekt uit de algemene reserve.
De bijdrage in de kosten van het Masterplan Veluwezoom kan niet worden geactiveerd en wordt daarom afgedekt uit de algemene reserve.

De kans bestaat dat gedurende het traject van de komende jaren blijkt dat de bijdrage uit subsidies minder groot is dan nu begroot. In dat geval zal het college uw raad hierover informeren en zal het college uw raad een voorstel doen op welke wijze zij het Uitvoeringsprgramma hierop denkt aan te passen bijvoorbeeld door specifieke maatregelen aan te passen of te schrappen (zie ook onder risico's). Daarbij speelt de samenhang en fasering van de diverse maatregelen een belangrijke rol om te voorkomen dat er investeringen worden gedaan die nutteloos blijken als de overige financiering niet rond komt. Met zorgvuldige monitoring en jaarlijkse rapportage wordt de voortgang en het financieel beheer geborgd. Een beperkt programma, dat is gebaseerd op enkel de bijdragen van de gemeenten en natuurmonumenten, rekening houdend met wel de subsidie uit de regiodeal, is voldoende voor het realiseren van de kern van het principeplan oftewel de basis van Scebario D.

Naast de investeringslasten wordt ingeschat dat de beheerkosten van het maatregelenpakket voor de gemeente Rozendaal vanaf 2025 jaarlijks ongeveer € 8.800 zullen bedragen.
De beheerkosten worden vanaf 2025 opgenomen in de begroting.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlage(n)

1. Masterplan Veluwezoom
2. Uitvoeringsprogramma
3. Rapport 'Peiling maatregelen Masterplan Veluwezoom'.

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp

Masterplan en uitvoeringsprogramma Veluwezoom

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 24 mei 2022

Besluit:

1. Het Masterplan Veluwezoom en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma vast te stellen
2. Een krediet van maximaal € 215.000 vast te stellen voor de realisatie de (deel) projecten uit het Masterplan Veluwzoom en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma ten laste van de algemene reserve.
3. Vanaf 2025 een bedrag van € 8.800 op te nemen in de begroting voor de beheerkosten.
4. Kennis te nemen van de Opiniepeiling zoals weergegeven in het rapport 'Peiling maatregelen Masterplan Veluwezoom'

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 5 juli 2022

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

MASTERPLAN WELKOM VELUWEZOOM

Voor natuur, beleving en leefbaarheid

Mei 2022

gemeente Rheden

GEMEENTE ROZENDAAL

Natuurmonumenten

veluweop1

Voorwoord

Voor u ligt het Masterplan Veluwezoom. Dit plan is de uitwerking van principeplan waarover in februari 2022 door de gemeenteraad van Rheden en de gemeenteraad van Rozendaal een besluit is genomen. De maatregelen die we in dit plan verder hebben uitgewerkt zorgen voor een betere balans tussen recreatie, natuur en verkeer op de Veluwezoom. Een betere balans die gelet op de toegenomen drukte in het gebied en de groeiende belasting van de natuur ook hard nodig is. Het intensieve proces dat is doorlopen was niet altijd even makkelijk. Toch zijn we ervan overtuigd dat de gesprekken die we hierover hebben gevoerd essentieel zijn geweest om tot dit plan te komen. We zijn daarom ook erg blij dat er nu een plan voor de toekomst ligt, zodat niet alleen de huidige generatie maar ook de toekomstige generaties van dit mooie natuurgebied in onze gemeenten kunnen blijven genieten.

Rheden, Mei 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

1. Essentie en impact van het masterplan

1.1. Waar het om gaat 3

1.2. Het Masterplan in een notendop 5

1.3. Streefbeeld 2030 6

1.4. Kaartbeelden van de toekomst 7

1.5. Verwachte impact 10

2. Thema's van het Masterplan

2.1. Natuur: bescherming, beleving en ontwikkeling 12

2.2. Ontvangstlocatie: bezoekerscentrum en herstelplan Heuven 14

2.3. Station: inrichting, omgeving en verbinding bezoekerscentrum 18

2.4. Regionale spreiding bezoekersstromen en ondersteuning lokale economie 20

2.5. Minder en veiliger verkeer in de natuur 23

2.6. Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen 26

3. Monitoring verkeer en natuur 26

4. Planning, fasering, inschatting kosten en risico's 32

1. Essentie en impact van het masterplan

1.1. Waar het om gaat

De Veluwezoom is met zijn gevarieerde landschap, zijn cultuurgeschiedenis en zijn rijke, maar ook kwetsbare, natuur een zeer gewaardeerd natuurgebied van bijzondere allure in Nederland. Het is niet voor niets onderdeel van het Europese Natura2000 netwerk van kwalitatief hoogwaardige- maar bedreigde - natuurgebieden. En het is niet voor niets dat het bescherming geniet voor diersoorten en vegetatie die hier van oudsher voorkomen.
In algemene zin gaat het slecht met de biodiversiteit in Nederland. Er is nog maar 15 procent over van de oorspronkelijke planten- en diersoorten die we in 1900 in ons land hadden. Ter vergelijking: het Europese gemiddelde ligt op 40 procent (Compendium voor de Leefomgeving, 2021). Ook in de Veluwezoom staat de biodiversiteit sterk onder druk en moeten alle zeilen worden bijgezet om de internationaal afgesproken instandhoudingsdoelen te benaderen. Dit gebeurt via verschillende overheidsprogramma's. Zo werkt de Provincie Gelderland via de Recreatiezonering aan de juiste condities om de instandhoudingsdoelen te behalen. In het kader van het Programma Natuur op de Veluwe (Gelderland.nl) worden door Natuurmonumenten maatregelen uitgevoerd om de effecten van stikstof in de natuur tegen te gaan. Daarnaast wordt er hard gewerkt aan het vergroten van de biodiversiteit in bredere zin. De gemeente Rheden heeft bijvoorbeeld haar eigen biodiversiteitsplan.
Het is echter niet enkel de natuur die onder druk komt te staan; ook mensen ervaren het gebied als te druk, zeker in de weekenden en wanneer de heide in bloei staat. Dat doet afbreuk aan de natuurbeleving en het leidt tot overlast voor recreanten én bewoners in de vorm van (fysieke) hinder op wegen en paden, door bezoekers die parkeren en door geluidsoverlast van auto's en met name motoren die de stilte doorbreken. En het leidt tot gevaarlijke verkeerssituaties voor fietsers en wandelaars. Het gaat om het vinden van de juiste balans. Zowel natuur als recreatie verdienen ruimte op de Veluwezoom, nu en in de toekomst. Het Masterplan beoogt hier een steentje aan bij te dragen.

Dit Masterplan is een nadere uitwerking van het 'Principeplan Welkom Veluwezoom' zoals dat in februari 2022 door de gemeenteraden van Rheden en Rozendaal en door Natuurmonumenten is vastgesteld. Het doel van het Masterplan is drieledig: het versterken van de natuur en de natuurbeleving; het gastvrij verwelkomen van bezoekers en het verbeteren van de leefbaarheid en de lokale economie in de dorpen die de Veluwezoom omringen.
De projecten uit het Masterplan richten zich op het ontwikkelen van de ontvangstlocatie, het spreiden van bezoekersstromen, het verminderen van de verkeersoverlast (conform scenario D) en het versterken van de natuur.

Masterplan Veluwezoom

Wat is al gedaan? Wat gaat nog komen?

De Veluwezoom bij Rozendaal en Rheden trekt veel bezoekers. Niet alleen vanwege de rijke flora en fauna – van heide tot bossen, van herten tot zwijnen – maar ook vanwege de unieke landgoederen. Maar al die bezoekers geven ook overlast en dat is niet goed voor plant en dier. Om natuur, verkeer en recreatie beter in balans te brengen, komt er een plan: **het Masterplan Veluwezoom**

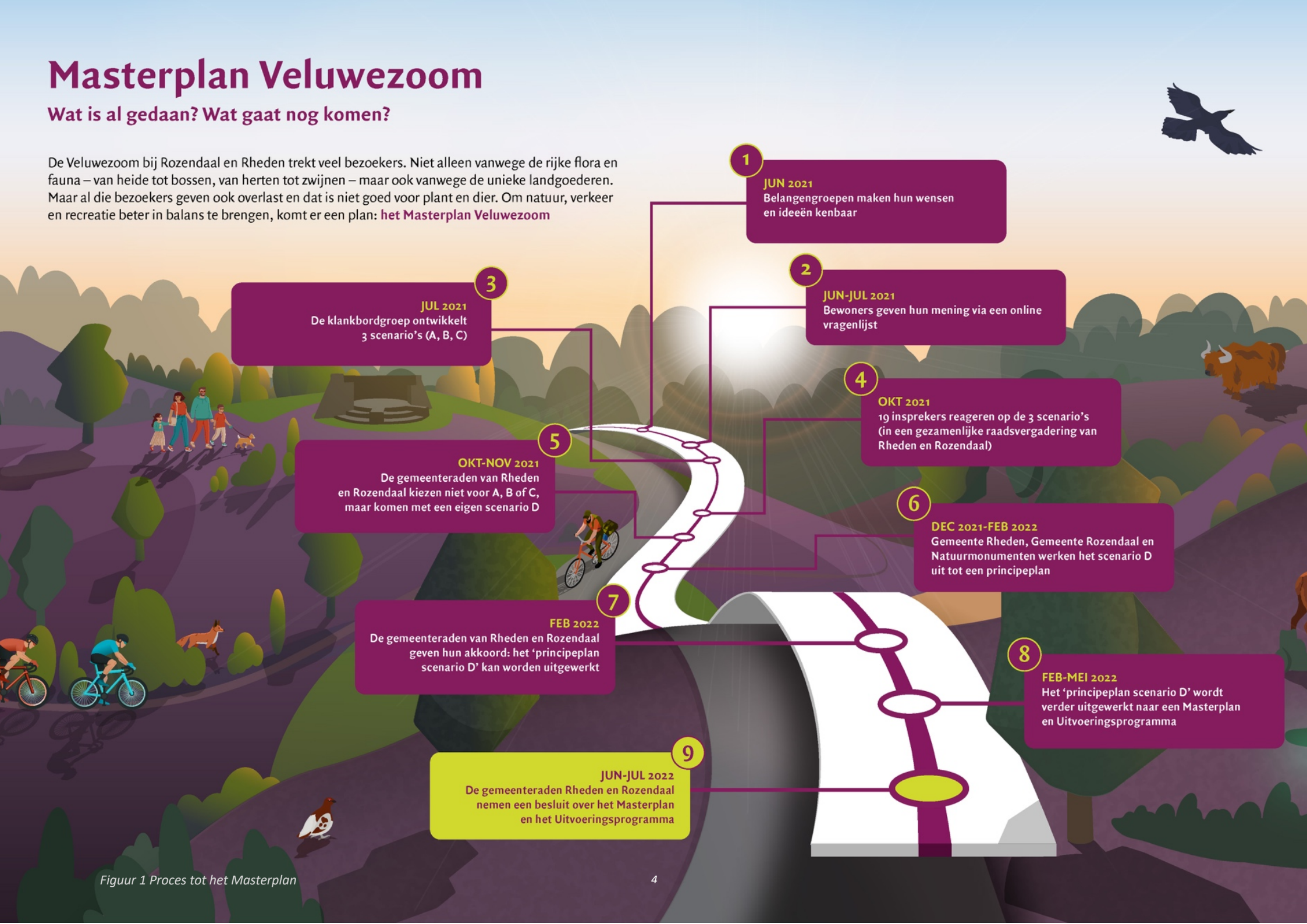

Figuur 1 Proces tot het Masterplan

1.2. Het Masterplan in een notendop

De essentie van het Masterplan is het versterken van de balans tussen recreatie, leefbaarheid en natuur. Het gaat om het verwelkomen van bezoekers op de Veluwezoom, zonder dat dit overlast veroorzaakt aan natuur en aan de inwoners van Rheden en Rozendaal. Het Masterplan zet in op het gebruik van de kracht van de regio.

Het versterken van de natuur gebeurt door rustige gebieden te creëren in het hart en parkeerplekken te concentreren aan de randen van de natuur. Het verwelkomen van bezoekers gebeurt door een ontvangstlocatie te ontwikkelen met een goede verbinding met het station, door samen te werken met andere gemeenten in de regio om het toerisme te spreiden en door gasten beter te informeren over beschikbare parkeerruimte met behulp van een PRIS (Parkeer Route Informatie Systeem)
Om overlast te voorkomen, worden in weekenden van 1 april tot en met 31 oktober en op feestdagen in deze periode de doorgaande wegen gedeeltelijk afgesloten, conform eerdere besluiten in de gemeenteraden van Rheden en Rozendaal.

Dit heeft zich vertaald in actielijnen rond de volgende zes thema's:

1. Natuur: bescherming, beleving en ontwikkeling
2. Ontvangstlocatie: bezoekerscentrum en herstelplan Heuven
3. Station en omgeving: inrichting en verbinding bezoekerscentrum
4. Regionale spreiding bezoekersstromen en ondersteuning lokale economie
5. Minder en veiliger verkeer in de natuur
6. Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen

Verder is er aandacht voor monitoring en bijsturing. De voorgestelde plannen hebben invloed op de verkeersstromen en het parkeren in het gebied. Er wordt gemonitord welke effecten dit in de praktijk heeft voor zowel de leefbaarheid van de omwonenden als de natuur. Twee jaar na de invoering van de maatregelen vindt er een evaluatie plaats. Mocht er echter aanleiding toe zijn, kan er ook eerder bijgestuurd worden.

Kaders

Bij de uitwerking van het Masterplan moet rekening worden gehouden met de volgende kaders die van invloed zijn op de uitvoerbaarheid van het plan:

- De recreatiezonering in het Natura2000 gebied. Welke deelgebieden vragen vanuit het perspectief van natuur extra bescherming en vragen daarmee om een vermindering van de recreatieve druk? Bevoegd gezag is de Provincie en het wettelijk kader is Natura2000.
- Landelijk beleid van Natuurmonumenten. Natuurmonumenten is beheerder en grootste terreineigenaar van Nationaal Park Veluwezoom. Het landelijke beleid van Natuurmonumenten richt zich al geruime tijd op het concentreren van verkeer op grotere, goed gesitueerde parkeerplaatsen met betaald parkeren aan de randen van natuurgebieden.

Juridische haalbaarheid

Voor de aanleg van infrastructuur die het gevolg is van aanpassingen aan de verkeerssituatie, bijvoorbeeld ruimte om te keren bij een wegafsluiting, is een vergunning nodig in het kader van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering die op 1 juli 2021 in werking is getreden. Als dit niet leidt tot een aantoonbare reductie van stikstofuitstoot, is dit een uiterst moeilijk begaanbare weg. De eerste verkenningen met AERIUS van de impact van de voorgestelde projecten op de depositie van stikstof zijn echter positief (zie paragraaf 1.5). Er worden dan ook geen grote obstakels of vertragingen verwacht voor de benodigde vergunningen vanuit de Wet Stikstofreductie en Natuurbeheer.

1.3. Streefbeeld 2030

De Veluwezoom, ontvangstlocatie voor bezoekers, voor mens en dier

“De Veluwezoom is ook in 2030 bijzonder populair in Nederland. Mensen komen speciaal voor het **unieke landschap,** de natuur en het erfgoed die beter beleefbaar zijn. Er heeft wel een opvallende verschuiving plaatsgevonden ten opzichte van 2022. Het heidegebied boven op de Posbank is **stiller** geworden nu de meeste auto’s en motoren beneden blijven. **Wandelaars** belopen vele paden en **fietsers** komen in groten getale: wielrenners, recreatieve fietsers en MTB-ers hebben elk hun eigen route. Velen genieten van het weidse uitzicht vanaf de Beekhuizenseweg. Kleine stopplekjes langs deze weg geven bezoekers de ruimte om te genieten en de mooiste momenten vast te leggen. Mensen die slecht ter been zijn, kunnen het natuurgebied nog altijd goed bereiken met hun eigen vervoer en met het collectieve e-vervoer dat wordt aangeboden

Paviljoen de Posbank heeft een deel van de parkeerplaats ingeruimd voor fietsen. Voor een zitplaats binnen moet je tijdig reserveren. En buiten is koffieloket PosPauze een begrip geworden. De toeloop is groter geworden op de **flanken van de Veluwezoom**: Landgoed Heuven en Beekhuizen en ook de Carolinehoeve worden door meer mensen gevonden. **Aantrekkelijke parkeerplaatsen** bieden mensen een plekje en heldere informatiesystemen zorgen voor goede spreiding van verkeer. Laagdrempelige betaalsystemen zijn geen drempel gebleken voor de natuurliefhebbers en recreanten.

Opvallend is de toename van bezoekers vanuit station Rheden, sinds dit een **NS-buitenpoort** werd waar bezoekers gastvrij onthaald worden. Gedurende de hele week stappen (sportieve) bezoekers hier direct het Nationaal Park Veluwezoom binnen vanuit de trein en ook de bus. De directe stationsomgeving is levendiger geworden met aantrekkelijke voorzieningen zoals horeca en winkels voor wandelaars en fietsers. Vanuit **Station Rheden Posban**k kunnen mensen kiezen uit diverse Veluweroutes die ook fraai verbonden zijn met het IJsseldal.

Veel van deze bezoekers passeren minstens één keer landgoed Heuven met het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten. Dit is een **veelzijdige en aantrekkelijke ontvangstlocatie** geworden. De natuur wordt hier op veel manieren **beleefd**: in spel, met inspirerende educatie, door beweging en onder genot van producten uit de directe omgeving. In 2030 is zichtbaar dat dit ook

leidt tot bezoekers die zich meer **betrokken** voelen bij de natuur. Natuurwaarnemingen worden veel gemeld, beheergroepen zijn vitaal en rustgebieden worden beter gerespecteerd.

Door subtiele ingrepen in het landschap lijkt het landgoed Heuven trouwens ook **groter** geworden. De flanken van de stuwwal tot aan de rivier zijn zichtbaarder geworden. Betere doorkijkjes, aantrekkelijkere routes en **recreatieve levendigheid in** het dorp leiden ertoe dat meer Rhedenaren zich inwoner voelen van de Veluwezoom. Goede r(h)eden om hier te blijven!

Maar de Veluwezoom reikt verder dan Rheden. Er vindt **actieve spreiding** plaats naar Rozendaal, Velp, Dieren, Brummen, Eerbeek, Laag-Soeren en Arnhem Noord. Een handige website en diverse apps leiden bezoekers naar plekken die passen bij hun wensen, zoals een startplek voor MTB-ers. Hiervoor bestaat er een goede **samenwerking** tussen ondernemers, overheden en marketingorganisaties in de zuidoostflank van de Veluwe. Flexibel wordt er ingespeeld op veranderingen die ook nu, in 2030, ons soms verrassen."

1.4. Kaartbeelden van de toekomst

De volgende kaarten laten de ruimtelijke situatie zien na invoering van maatregelen uit het Masterplan. In de kaarten zijn verbeeld: de parkeerplaatsen, de wegen die nu en in de toekomst toegankelijk zijn, de gebieden waar maatregelen worden genomen voor wandelen, fietsen en gemotoriseerd verkeer en waar inrichtingsopgaven plaatsvinden.

De periode na het Masterplan bestaat uit 2 situaties:

- de situatie doordeweeks wanneer de Beekhuizenseweg open is;
- de situatie in het weekend en op feestdagen in de zomerse periode (1 april – 31 oktober) wanneer de Beekhuizenseweg gesloten is voor gemotoriseerd verkeer.

Figuur 2 Toegang doordeweeks en in het winterseizoen

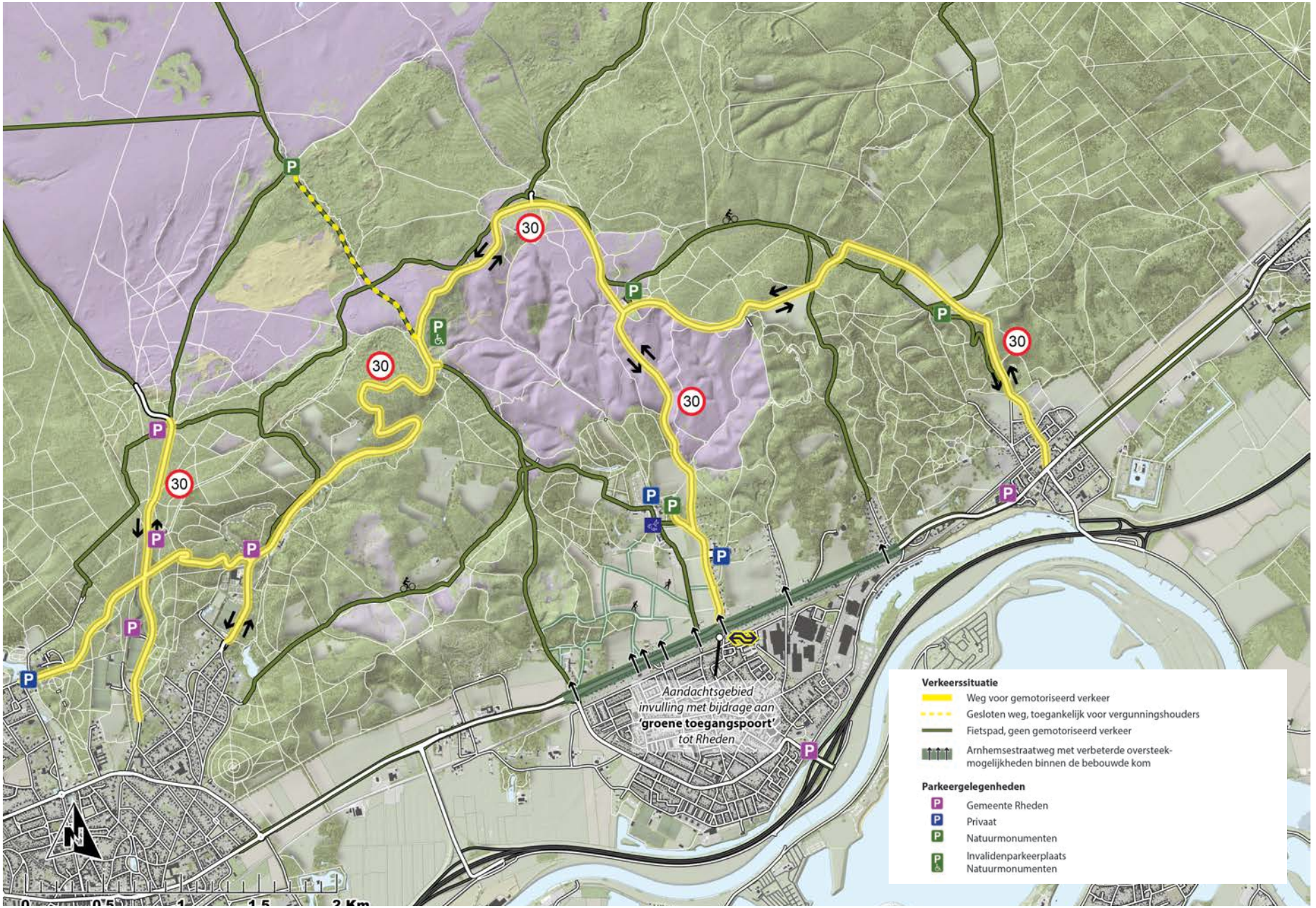

Figuur 3 Toegang in de weekenden en op feestdagen in het zomerseizoen

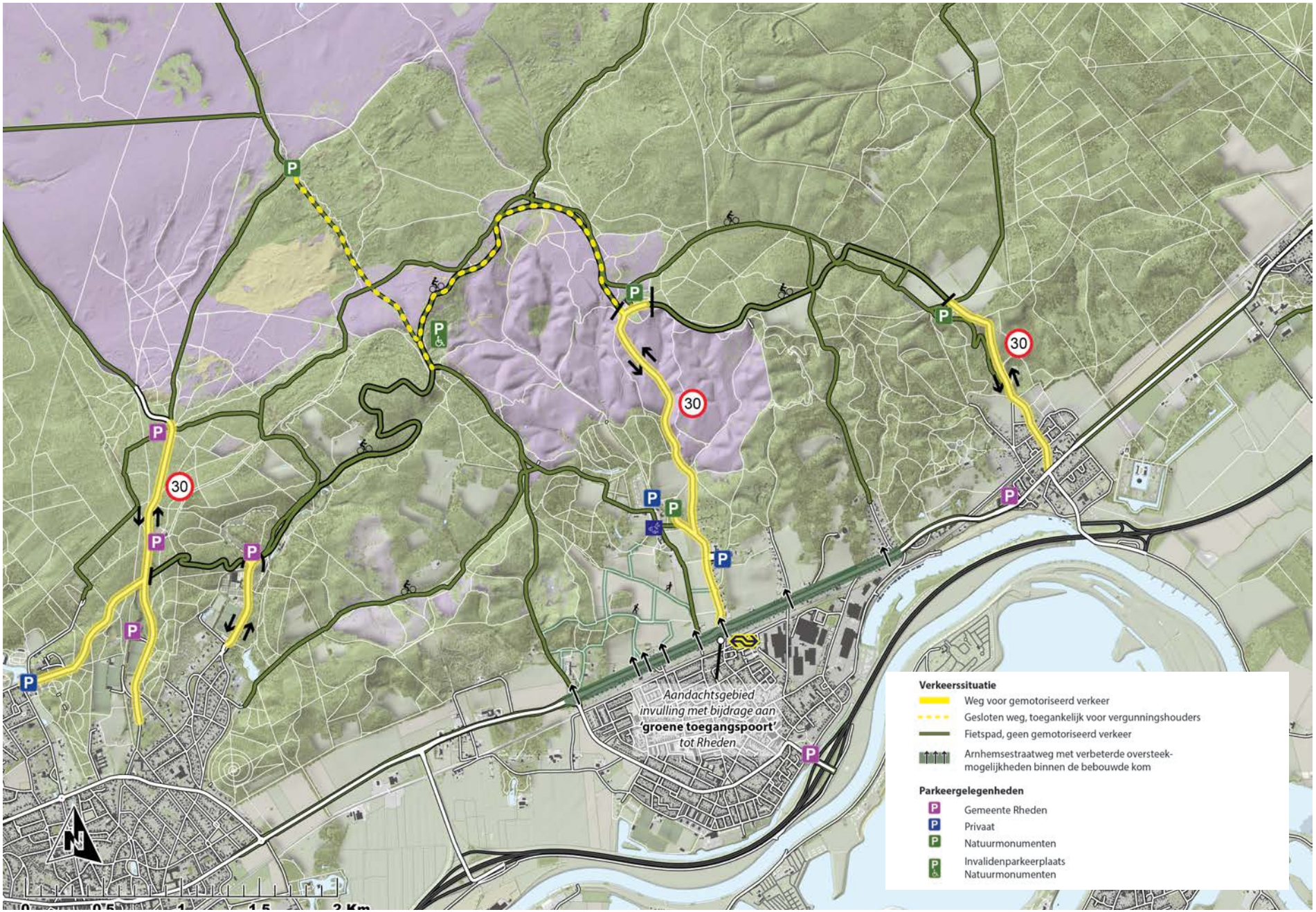

1.5. Verwachte impact

Het Masterplan voor de Veluwezoom gaat leiden tot een kwaliteitstoename op een groot aantal terreinen. In de hiernavolgende tabel (Figuur 5) wordt hiervan een overzicht gegeven. Voor een reeks belangrijke doelen voor dit project zijn de effecten van het Masterplan kwalitatief beoordeeld. De effecten die worden verwacht geven we weer door op een vijfpuntschaal telkens de huidige situatie te beoordelen en daarnaast een beoordeling te geven van de verwachte nieuwe situatie na uitvoering van het Masterplan.

In het planproces is getracht om op alle doelen een verbetering te bereiken. De kwaliteitstoename die wordt bereikt is vaak overtuigend, maar niet op alle aspecten even groot. Als voorbeeld: de verwachte effecten op het gebied van biodiversiteit zullen vooral zichtbaar zijn op landgoed Heuven en minder in het heidegebied, omdat daar -weliswaar in mindere mate- nog altijd sprake zal zijn van autoverkeer en bezoekers met (loslopende) honden. De beleving van natuur zal wel een forse verbetering laten zien, doordat veel bezoekers het gebied als rustiger zullen ervaren en doordat landgoed Heuven een hoogwaardigere natuurbeleving zal bieden.

Stikstofanalyse en CO2

De verschillende maatregelen in het plan leiden tot een afname van de hoeveelheid stikstof in de Veluwezoom. Hiertoe is een Quick Scan berekening uitgevoerd met behulp van het rekenprogramma AERIUS. De berekening laat zien dat een mogelijke toename van verkeer als gevolg van het vergroten van de parkeerplaats bij het bezoekerscentrum kan worden verdisconteerd door de afname van stikstofdepositie als gevolg van het slopen van de manege op die plek, het verwijderen van de overloopweide en het -in eerste instantie tijdelijk- sluiten van kleinere parkeerplaatsen elders in het gebied. Deze functieveranderingen zullen leiden tot afname van stikstofdepositie op de omliggende Natura2000-gebieden.

Op basis van een kwalitatieve analyse verwachten we bovendien dat de andere maatregelen (minder toegang Heuvenseweg voor gemotoriseerd verkeer; sluiting parkeerplaatsen en invoeren PRIS) ook daar gaan leiden tot een afname van stikstofdepositie. Aldus is het aannemelijk dat het gehele plan leidt tot een afname van stikstofdepositie op de omliggende natuur.

Omdat er minder kilometers worden gereden in het gebied, zal ook sprake zijn van een vermindering van de CO2 uitstoot. Zelfs als rekening wordt gehouden met verschuiving van de verkeersstromen van het weekend naar werkdagen, zullen de in het Masterplan opgenomen verkeersmaatregelen zorgen voor van een reductie van de uitstoot van CO2 van 150 tot 200 ton op jaarbasis.

Figuur 4 De Posbank in 1953. Foto Natuurmonumenten.

Figuur 5 De ontwikkeling van waarden als gevolg van het Masterplan

2. Thema's van het Masterplan

Het Masterplan omvat zes thema's. In dit hoofdstuk worden de doelstellingen en de voorgenomen deelprojecten van deze zes thema's beschreven. De deelprojecten zijn in het Uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt.

2.1. Natuur: bescherming, beleving en ontwikkeling

Het thema natuur, en de bescherming, beleving en ontwikkeling daarvan, wordt langs vier lijnen uitgewerkt. De eerste gaat over de Natura2000 doelstellingen die voor het gebied gelden. De tweede over de beleving van de natuur door de bezoekers. De derde gaat over het ontwikkelen van nieuwe natuur bij de herinrichting van Heuven. En de vierde gaat over het natuur inclusieve ruimtelijke ontwikkeling.

Natura 2000 doelstellingen

De Veluwezoom is onderdeel van Natura2000-gebied de Veluwe en is aangewezen als habitat- en vogelrichtlijngebied met de daaraan gekoppelde instandhoudingsdoelen. Het gaat in de Veluwezoom met name om grondbroedende vogelsoorten. De aanwezigheid van deze soorten en hun broedsucces is een indicatie van de kwaliteit van de natuur waarin zij leven. Alleen met voldoende voedsel en rust planten de soorten zich met succes voort. De vogelsoorten zijn afhankelijk van de leefgebieden waarin zij voorkomen, in meer of mindere mate gevoelig voor verstoringen. Deze verstoringen worden vooral veroorzaakt door beweging en geluid van wandelaars, fietsers en gemotoriseerd verkeer. Hoe opener het landschap, hoe verder de verstoring van de leefgebieden reikt. Met andere woorden, open stuifzand en stuifzand met bomen zijn verstoringsgevoeliger dan bosranden en bos. Het Herikhuizerveld en het Rozendaalse Veld bestaan uit stuifzandachtige heide en zijn voorbeelden van kerngebieden voor de te beschermen soorten. In de Recreatiezonering worden deze gebieden aangeduid met respectievelijk zone C of zone B

De Recreatiezonering van de Provincie Gelderland en het landelijke Programma Natuur zorgen voor bescherming van de leefgebieden. Het sluiten van de kleinere parkeerplaatsen van Natuurmonumenten in combinatie met verplaatsing van de veerasters bij De Bocht, Zijpenberg en Herikhuizerveld dragen bij aan de bescherming van de leefgebieden en sluiten aan bij de gewenste zonering. Met het Masterplan versterken we deze bescherming door het creëren van meer rust in het centrum van het gebied op de dagen dat daar geen gemotoriseerd verkeer is toegestaan en door het opheffen van de kleinere parkeerplaatsen langs de Beekhuizenseweg in het hoger gelegen gebied. Door dit laatste komen de startpunten voor wandelingen minder verspreid in het gebied en kunnen de bezoekersstromen beter geleid worden door de minder verstoringsgevoelige natuur. Dit zijn zones A en B in de Recreatiezonering. Verder levert het Masterplan een bescheiden reductie op van de verwachte stikstofdepositie (zie paragraaf 1.4.) en CO_2 uitstoot.
Een kanttekening is echter op zijn plaats. De verstoringsgevoelige leefgebieden worden slechts in de weekenden en op feestdagen in de (van 1 april tot en met 31 oktober) gesloten voor gemotoriseerd verkeer. De kans bestaat dat het effect van de rust, die op die dagen wordt gecreëerd, gedeeltelijk teniet wordt gedaan door een verschuiving van de bezoekersstromen naar andere dagen in de week. Dieren passen zich aan op voorspelbare patronen van verstoring, maar kunnen dat niet bij onvoorspelbare patronen. Dat geldt voor alle dieren, maar in het bijzonder voor de (zeldzame) grondbroedende vogels in de open terreinen. Verstoring heeft directe gevolgen voor hun broedsucces. In de monitoring van de natuur wordt dit als aandachtspunt meegenomen.

Deelprojecten die bijdragen aan beschermen natuur

B5. Tijdelijke afsluiting parkeerplaatsen

E1. Afsluiting

E2. Parkeren aan de randen

E6. Stimuleren duurzaam vervoer

Beleving van de natuur

De beleving van de natuur krijgt een kwalitatieve impuls door het Masterplan, zeker op de dagen dat de kern van het gebied vrij is van gemotoriseerd verkeer. Ook de spreiding van de bezoekersstromen door het managen van wandel- en fietsroutes komt de beleving van de natuur ten goede. De stilte is meer te ervaren, terwijl tegelijkertijd de geluiden van de vogels en de wind beter te horen zijn.
Met de toenemende stilte en de maatregelen die Natuurmonumenten in de afgelopen jaren heeft genomen, zoals het verleggen van fiets- en wandelpaden en het aanleggen van aparte mountainbikeroutes, is de kans op het zien van wild groter. Wanneer men over de hoogstgelegen paden wandelt en uitkijkt over de stille dalen waant men zich in een natuurtheater.

Delen van de Beekhuizenseweg komen, in de voor gemotoriseerd verkeer afgesloten weekenden, vrij voor fietsers en wandelaars. Zij kunnen dan onbekommerd en veilig van deze routes gebruik maken.

Deelprojecten die aan de natuurbeleving bijdragen:

D1 Belevingsroutes

D2 Digitaal gastheerschap in spreiding bezoekers

D4 Informatievoorziening en marketing t.b.v. spreiding bezoekers

E1 Afsluiting wegen; weren gemotoriseerd verkeer Posbankgebied

E2 Parkeren aan de randen

Nieuwe natuur

Het Masterplan voorziet in de ontwikkeling van nieuwe natuur op het landgoed Heuven. Het gaat hierbij om de inrichting van landbouwgronden ten zuiden van Heuven met natuurakkers incl. fauna-akkers, natuurinclusieve landbouw en natuurontwikkeling op steilranden. Verder gaat het om het ontwikkelen van heidecorridors door beheer en ook het omvormen van het Fazantenbos. En de paardenweides van de manege (5 hectare) worden ingericht als natuurakker en/of bloemrijkgrasland.

Deelproject dat aan nieuwe natuur bijdraagt

B4. Natuurakkers, schraal bloemrijk grasland en natuurinclusieve landbouw

Natuurinclusieve ruimtelijke ontwikkelingen

Het streven is dat iedere ruimtelijke ontwikkeling die in het Masterplan vorm krijgt, een bijdrage gaat leveren aan de biodiversiteit. Alle kleine beetjes helpen, en op den duur -als alle kleine beetjes overal worden toegepast- ontstaat er op termijn een keten aan stapstenen en ecologische schakels voor flora en fauna.

De exacte invulling hiervan moet per deelproject vorm krijgen. Hiernaast een aantal ideeën ter inspiratie. Gemiddeld wordt 5% van het opgenomen budget per deelproject bestemd voor ontwerp en uitvoering van natuurinclusieve ruimtelijke elementen.

Deelproject dat bijdraagt aan natuur inclusieve ruimtelijke ontwikkeling

A1. Natuur inclusief ontwikkelen en inrichten

Figuur 6 Links en midden: Verkeerskundig meubilair gecombineerd met ecologische inpassing. Zoals het integreren van voorzieningen voor wilde bijen, vleermuizen of broedvogels. Of slagbomen met geïntegreerde faunatoren. Rechts: Hop-over voor vleermuizen. Dit vormt een verbinding boven de weg / faunabrug.

2.2. Ontvangstlocatie: bezoekerscentrum en herstelplan Heuven

Herstel van het landgoed Heuven

Landgoed Heuven kent een geschiedenis die teruggaat tot in de 14e eeuw. Omstreeks 1700 werd een eerste herenhuis gebouwd, dat in het begin van de 19e eeuw werd afgebroken. Op een nabijgelegen heuveltop verrees omstreeks 1860 een nieuw landhuis, dat afgebroken werd in het midden van de 20e eeuw. Sinds de jaren 70 van de 20e eeuw ging het bezoekerscentrum van Vereniging Natuurmonumenten steeds meer als het functionele centrum van het landgoed functioneren. Er zijn meerdere keren aanpassingen gedaan om de grote en groeiende stroom bezoekers te faciliteren.
Het huidige landgoed Heuven ontleent zijn waarden en betekenis aan uiteenlopende aspecten. De basis wordt gevormd door de geomorfologie die bepalend is (geweest) voor landgebruik en nederzetting. Het gebied heeft een ontwikkeling doorgemaakt van agrarisch gebruik met boerderijen, via een eenvoudig parklandschap met buitenplaatsen, naar een recreatielandschap met voorzieningen. Uit elke periode zijn relicten (en nieuwe elementen) behouden. Een gevarieerde natuur (bepaald door ligging, gradiënt en gebruik) is hiermee verweven. De huidige bezoeker waardeert Heuven vanwege de beleving; enerzijds de fysieke en visuele aantrekkelijkheid van het gebied, anderzijds de aangeboden activiteiten. Het zijn deze elementen die samen het uitgangspunt zijn voor de toekomst van landgoed Heuven en de opgave vormen voor de komende jaren en waardoor de bezoeker de rijkdom van Heuven ten volle kan ervaren.
Natuurmonumenten heeft daarvoor een ruimtelijk streefbeeld opgesteld voor het gehele landgoed gebaseerd op de historische landschapsstructuur met open droogdalen en beboste hoogten en een geleidelijke overgang van akkers naar heide. Daar waar in het verleden het landhuis het centrum van Heuven vormde, wordt dat nu het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten; goed zichtbaar en herkenbaar vanaf afstand en tegelijk uitzicht en overzicht biedend op en over het landschap.

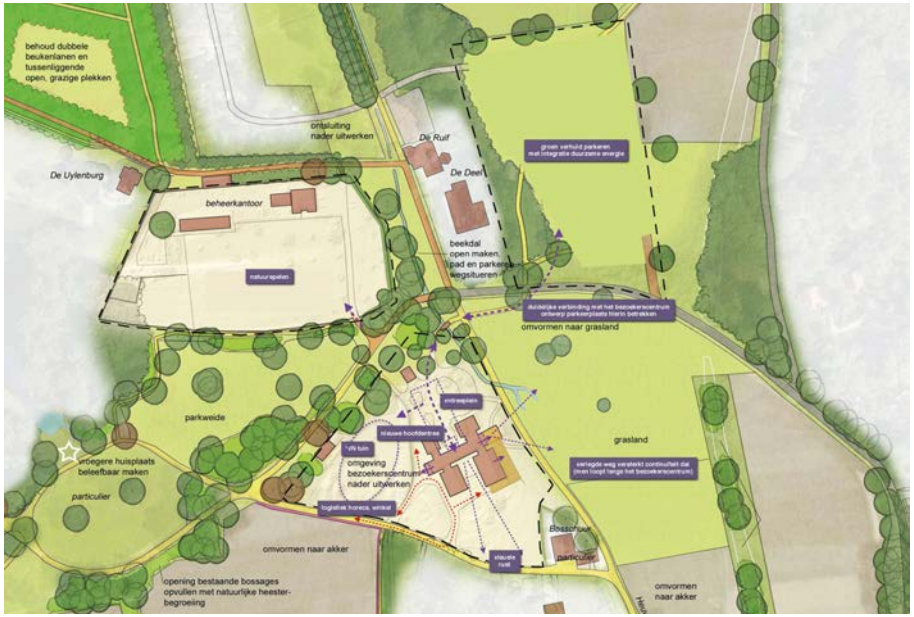

Figuur 7 Herstelplan Landgoed Heuven (Natuurmonumenten)

In samenwerking met de andere eigenaren van het landgoed wil Natuurmonumenten dit ruimtelijke streefbeeld realiseren. Daarvoor zijn zowel aangepaste beheermaatregelen als specifieke éénmalige ingrepen nodig. De grootste opgave ligt in het centrum van landgoed Heuven (zie uitsnede). Op hoofdlijnen beslaat dit gebied het terrein van het bezoekerscentrum, de voormalige manege met paardenweiden, en de omsloten moestuin van de beheereenheid.
Door een herordening van functies en een herinrichting binnen deze kern kan de bezoeker volop genieten van de cultuurhistorie, het landschap en de natuur op Heuven. Daarbij ondersteund door een logische routing rondom de belangrijkste functies. Door de padenstructuur te herstellen op basis van de vroegere zichtlijnen, wordt ook de beleefbaarheid van de cultuurhistorie versterkt.

Bezoekerscentrum Veluwezoom als duurzame ontvangstlocatie

Bezoekerscentrum Veluwezoom vormt door haar ligging, op loopafstand vlak bij het station, een vanzelfsprekende en uitstekende verbinding tussen treinstation Rheden en het uitgestrekte natuurgebied Nationaal Park Veluwezoom. Het bezoekerscentrum vervult als transferium in dit kader de poortfunctie naar het gebied. Het optimaliseren van de verbinding tussen station Rheden en het bezoekerscentrum via de Heuvenseweg en de verbinding met het wandelknooppuntennetwerk, zal bijdragen aan de ontvangstbeleving en stimulering van reizen per OV. De continuïteit van de Heuvenseweg als geleidelijk stijgende, doorgaande verbinding tussen dorp Rheden en de heide wordt hersteld, zodat deze vloeiend langs het bezoekerscentrum voortgaat naar de heide.
Het bezoekerscentrum is geen klassiek landhuis. Het is veel meer een complex van boerengebouwen op een ruim en open erf. Door de entree naar de noordelijke gevel te verplaatsen ontstaat ruimte voor een ontvangst-erf met informatievoorziening, zitplekken en een enkel speelelement. Het is een logisch verzamel- en startpunt voor wandelingen door het gebied. Vanaf het bezoekerscentrum kan men wandelend of fietsend het gebied in trekken en de auto aan de rand laten staan om zo uitstoot van rondrijdende auto's in het gebied te reduceren. Naast de deelfietscoöperatie Veluwe Deelfiets, is (elektrische) fiets- en elektrische scooterverhuur ter plekke aanwezig gekoppeld aan een netwerk van verschillende op- en afstapplekken bij verschillende horeca in de omgeving (fietshubs). Het bezoekerscentrum is niet alleen de poort naar het Nationaal Park Veluwzoom, maar ook de centrale ontvangstlocatie, waar alle voorzieningen en functies bij elkaar komen zoals: horeca, VVV-Toerist Information, fietsenverhuur en de hiervoor genoemde voorzieningen.
Tevens krijgt de energievoorziening van het gebouw een upgrade, zodat het gebouw klimaat technisch klaar is voor de toekomst.
Door de gastvrije ontvangst en de informatieverstrekking over de gehele Veluwezoom in het bezoekerscentrum en over wandel- en fietsroutes, waaronder ook het nieuwe wandelnetwerk, en de mogelijkheid om vanaf dit punt over te stappen op (elektrische) fietsen draagt een bezoek aan het bezoekerscentrum bij aan de zonering van recreatiestromen, met behoud van natuur en landschap. Tevens draagt het bezoekerscentrum bij aan kennis over het gebied en over de kwetsbaarheid van de natuur en noodzaak tot behoud van de natuur en natuurbescherming en daarmee ook aan de bewustwording en gedragsverandering van bezoekers. Specifiek zal hierbij worden aangesloten bij de belevingsgebieden zoals verwoord in 'Veluwezoom vol verhalen' van Veluweop1.

Om dit beter te faciliteren is het plan om de ingang van het bezoekerscentrum te verplaatsen zodat de entree aan een open erf komt te liggen als een soort van ontvangstplein.

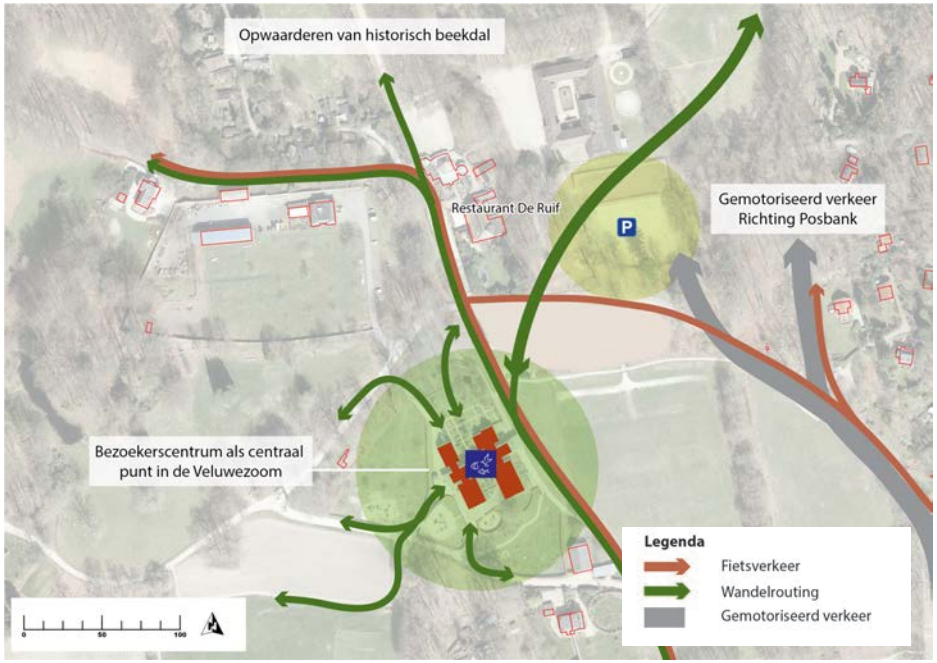

Figuur 8 Beoogde ontwikkeling rond het bezoekerscentrum

Bezoekers worden gastvrij ontvangen en krijgen informatie over routes, het gebied en het belang van natuur en biodiversiteit, zowel voor volwassenen als voor de jeugd. De educatieve natuurtuin bij het bezoekerscentrum wordt zodanig vormgegeven dat haar functie wordt versterkt.
Rondom dit kloppend hart van het landgoed is volop ruimte voor natuur- en landschapsbeleving. Er is een groot scala aan verschillende natuurtypen en biotopen, zowel in de beboste delen als op de akkers en in de graslanden. In specifiek cultuurhistorisch waardevolle gebieden en rondom waardevolle relicten wordt nadrukkelijk rekening gehouden met ecologie, maar speelt dit geen allesbepalende rol zodat ruimte wordt geboden aan vertellen en verbeelden van de historische verhalen van Heuven.

Parkeerplaats en speelnatuur

In de bestaande moestuin wordt de boomgaard heringericht voor natuurspelen volgens OERRR. Door speelnatuur te ontwikkelen binnen de muren van de plek waar het beheerkantoor is gesitueerd, kunnen ouders met kleine kinderen langer genieten. De omliggende horeca kan hiervan mee profiteren. Met de herinrichting van de boomgaard komt er een verbetering (qua oppervlakte en efficiëntie) van de werkruimte van de beheereenheid van Natuurmonumenten. Op de plek van de manege komt een parkeerterrein als vervanging voor de parkeerterreinen die verdwijnen. Natuurmonumenten hecht er grote waarde aan dat dit parkeerterrein landschappelijk wordt ingepast.
Over de inrichting van de speelnatuurplaats en de parkeerplaats gaat Natuurmonumenten met de omwonenden en belanghebbenden in gesprek. De bestaande parkeerplaats en de overloopparkeerplaats verdwijnen, waardoor auto's aan het oog worden onttrokken en het zicht op het natuurlijke erosiedal wordt hersteld. Dit dal vormde van oudsher de verbinding van het dorp Rheden en de daarbij gelegen akkers naar de woeste gronden met heide. Met de reconstructie van het oorspronkelijke dal wordt deze verbinding weer hersteld. Ook wordt het bezoekerscentrum beter zichtbaar vanuit de omgeving.

Het streefbeeld van Landgoed Heuven is op 19 oktober 2021 gepresenteerd en besproken in de Commissie Cultuurhistorie Rheden-Rozendaal. De commissie concludeerde dat er veel goede punten zitten in het streefbeeld, zoals de verplaatsing van de entree en het parkeren in het landschap. Mits ook afscheid wordt genomen van het oude parkeren en de samenhang wordt bewaakt. Ook werd aandacht gevraagd voor de impact van openheid en doorzichten. Natuurmonumenten wil hier zorgvuldig mee omgaan en zal in de tweede helft van 2022 de plannen voor de parkeerplaats en de speelnatuur verder uitwerken in nauw overleg met de gemeente Rheden en daar ook de omwonenden en belanghebbenden bij betrekken.

Deelprojecten die bijdragen aan de ontvangstlocatie bezoekerscentrum en herstelplan Heuven:

B1. Bezoekersmanagement/transferium
B2. Centrum Landgoed Heuven
B3. Landgoedherstel Heuven
B4. Natuurakkers, schraal bloemrijk grasland en natuur inclusieve landbouw
B5. Tijdelijke afsluiting parkeerplaatsen

2.3. Station: inrichting, omgeving en verbinding bezoekerscentrum

Stationsentree in het gebied

Om bezoek met de trein te stimuleren wordt ingezet op een welkome ontvangst op het station Rheden. Het is de bedoeling een goede verbinding te realiseren tussen het station en het bezoekerscentrum via de Heuvenseweg, met een veilige oversteek van de Arnhemsestraatweg. Er wordt hier een uitnodigende route voorgesteld die de kwaliteiten van het Nationaal Park direct bij de bezoekers introduceert. Voor treinreizigers die arriveren wordt de bestaande informele route (die over het perron voert aan de noordwestzijde richting Arnhem) verbeterd. Door een verbreding en verbeterde inrichting van het perron wordt een aantrekkelijke aansluiting op de Groenestraat gecreëerd. (Figuur 10). Er is ook een directere aansluiting op de Heuvenseweg voorzien. Er wordt een proces gestart met Prorail dat reeds een perronreconstructie gepland heeft voor 2023.

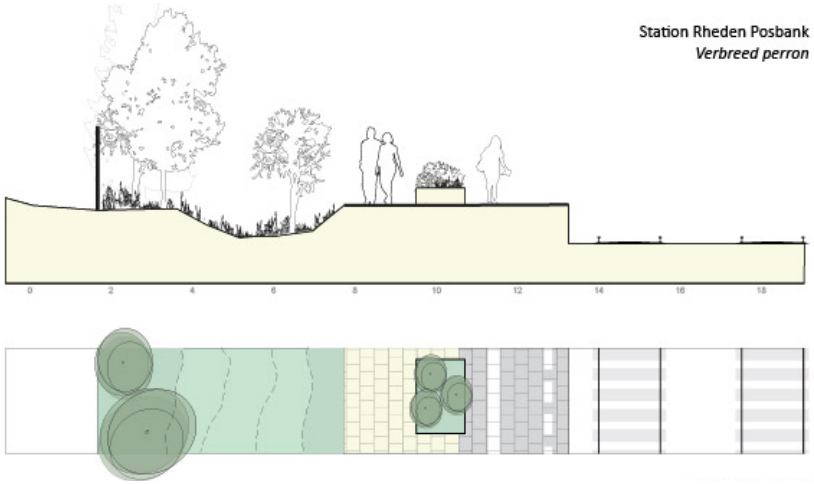

Figuur 9 Impressie verbreed perron, dwarsdoorsnede en bovenaanzicht.

Natuurstation

Er wordt ingezet op aanpassing van de naam van het station Rheden, zodat in de nieuwe naam een verwijzing gemaakt wordt naar de Veluwezoom (bijvoorbeeld ‘Rheden De Posbank’). Hierdoor wordt het station herkenbaarder als startpunt voor duurzame natuurbeleving. Ook kijken we naar mogelijkheden om de uitstraling van het stationsgebouw op te waarderen, bijvoorbeeld door de kale gevels te voorzien van een muurschildering. Tevens onderzoeken we mogelijkheden om de dienstregeling op zondag te intensiveren bijv. door de intercity Arnhem Zutphen te laten stoppen in Rheden. Deze veranderingen vereisen medewerking van NS Reizigers. Aanpassing van de situatie in Rheden bekijken we ook vanuit de treinbereikbaarheid van de stations Velp en Dieren.

Ontwikkeling stationsomgeving

De ruimtelijke en economische ontwikkeling in de stationsomgeving en het entreegebied Arnhemsestraatweg-Groenestraat zijn belangrijke factoren die dit gebied aantrekkelijker kunnen maken en die het dorp een uitstraling kunnen geven die aansluit bij de allure van de Veluwezoom. Hiermee wordt bezoek via het openbaar vervoer gestimuleerd en kan tevens de lokale economie worden ondersteund. In dit Masterplan wordt ingezet op ingrepen in de openbare ruimte. Ook op particuliere locaties liggen mogelijkheden om de aantrekkelijkheid dit gebied te versterken. Dit valt echter buiten de scope van dit Masterplan en zal op termijn door de gemeente worden verkend. Hierbij zal rekening worden gehouden met belangen van bewoners en ondernemers in het gebied en in het centrumgebied van Rheden.

Arnhemsestraatweg

Om een goede verbinding te maken met Landgoed Heuven is een aanpassing van de Arnhemsestraatweg nodig. De Arnhemsestraatweg is op dit moment een 60km-weg die feitelijk het aanzien heeft van een 80km-weg met losliggende fietspaden. De inrichting is afgestemd op doorgaand gemotoriseerd verkeer en de voorrangssituatie voor auto’s belemmert de oversteekbaarheid

voor langzaam verkeer. In de toekomst wordt het autoverkeer minder dominant. In plaats van een Arnhemsestraatweg als scheiding tussen dorp en Veluwezoom streven we naar een rustige en groenere rand van het dorp Rheden met verbindingen naar de Veluwezoom.
De Arnhemsestraatweg maken we onderdeel van de bebouwde kom. Dit betekent het afwaarderen van de Arnhemsestraatweg tot een 50km-weg tussen de rotonde Oranjeweg en de Schaarweg. Deze verandering geeft duidelijkheid over de maximale snelheid en draagt bij aan het verminderen van de barrièrewerking van de Arnhemsestraatweg.
Fietsers en voetgangers krijgen voorrang op de rotonde en het wordt mogelijk om goede oversteekvoorzieningen te maken op plekken waar inwoners van Rheden toegang hebben tot de Veluwezoom. Naast de Groenestraat gaat het om de Heuvenseweg, de Mauritiusstraat, de Holtkampweg, de Pinkelseweg en de weg Rozenbos.

Rotonde - Heuvenseweg

In de strook tussen de Heuvenseweg en de rotonde Groenestraat wordt nader onderzocht of de parallelweg kan worden verwijderd met een directe erfaansluiting op de straatweg. De verbinding voor fietsers blijft behouden. Dit biedt kansen voor vergroening van dit traject dat als het ware toegang biedt tot landgoed Heuven. Verwacht wordt dat deze maatregel ook zal leiden tot verlaging van de snelheid op de weg. Verdere uitwerking zal plaatsvinden in overleg met aanwonenden.
De Heuvenseweg wordt voor wandelaars en fietsers de centrale route naar het bezoekerscentrum. Hiertoe is bebording nodig vanaf de rotonde aan de Groenestraat en een goede oversteekplaats ter plaatse van de Heuvenseweg. Het fietspad aan de noordzijde van de weg wordt een eenrichtingen fietspad met ernaast een informeel wandelpad.

Schietbergseweg

De aansluiting van de Schietbergseweg op de Arnhemsestraatweg wordt heringericht om hier een groenere entree te krijgen tot het gebied.

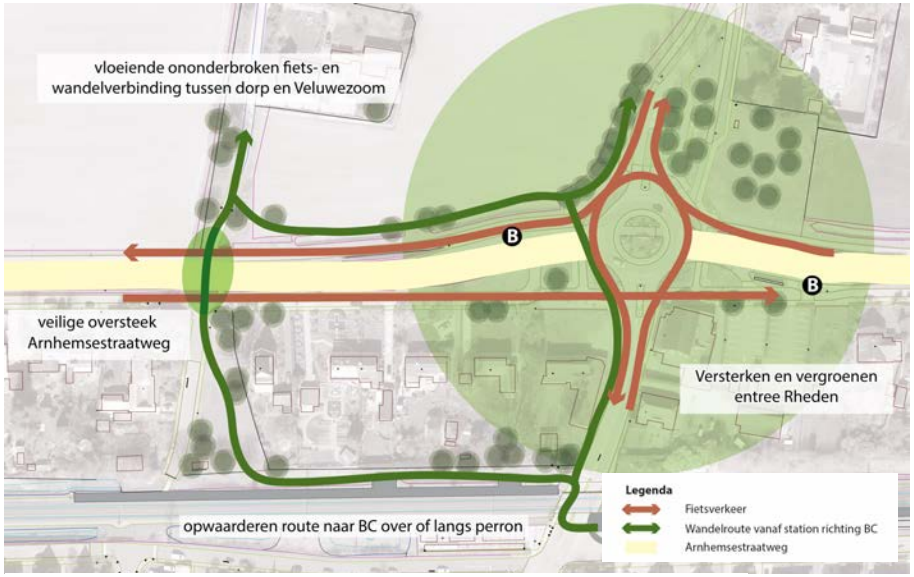

Figuur 10 Beoogde ontwikkeling nabij het station

Dit kan door:

- Inrichting als 30km-weg en fietsstroken doortrekken tot aan de rotonde.
- Verplaatsen oplaadpunt en verminderen verharding.
- Rust- en informatiepunt wandelaars maken (zie 2.4).
- Wandelpad aan de westzijde van de weg doortrekken tot de rotonde.
- Vergroenen en verminderen verharding. Het parkeeroppervlak voor de zomerverkoop van fruit maken we efficiënter.

De maatregelen worden verder onderzocht en in meer detail uitgewerkt.

Deelprojecten die bijdragen aan 'het station':

C1 Stationsaanpassing

C2 herinrichting Arnhemsestraatweg

C3 Stationsomgeving: herinrichten en naamsverandering

2.4. Regionale spreiding bezoekersstromen en ondersteuning lokale economie

Van oudsher is de Veluwezoom een belangrijke bestemming voor mensen die tot rust willen komen en actief willen genieten van de natuur en het bijzondere landschap. Daarnaast zijn de bezoekers ook van belang voor de lokale economie en daarmee voor de leefbaarheid van de inwoners. Met het Masterplan dragen we bij aan een duurzame bezoekerseconomie voor de Veluwezoom, waarin regionale spreiding een belangrijke rol speelt, evenals het versterken van de beleving van natuur en cultuur. Dit is urgent omdat we vanwege de toegenomen interesse voor vrijetijdsbesteding in de natuur, en de groei van de bevolking in de regio[1], een groei van de recreatieve behoefte verwachten. We willen deze mensen op een duurzame manier opvangen, geleiden en spreiden over het zuidelijk deel van de Veluwe en de IJsselvallei.

De Veluwezoom heeft veel verschillende karakteristieken en is breder dan de Posbank alleen. Binnen 'Veluwe op 1' – het samenwerkingsverband op de Veluwe[2] – en de uitwerking 'Veluwezoom vol verhalen' is een regionale strategie uitgewerkt om verschillende ontvangstlocaties af te stemmen op specifieke doelgroepen. Hiermee vangen we op termijn de groei van het aantal bezoekers gespreid op in de zones die dat aankunnen, en verminderen we de druk op kwetsbare delen. Zo sluiten we aan bij de Recreatiezonering van de Veluwezoom.

Rozendaal en de zeven dorpen binnen de gemeente Rheden zijn uniek en divers. Men vindt er aantrekkelijke winkelgebieden, maar ook kunst en cultuur en diverse sport- en recreatiemogelijkheden behoren tot het Rhedens echelon. Enkele voorbeelden zijn het Gelders Geologisch museum, de monumentale villa's, de landgoederen, buitenplaatsen en kastelen binnen Gelders Arcadië, de nabijheid van IJssel en Nationaal Park Veluwezoom, twee veerstoepen, parken, een wijngaard en De Spelerij. Verder genieten inwoners en bezoekers van evenementen en braderieën. De dorpen hebben een Veluwse uitstraling en kennen elk hun geschiedenis. Daarnaast zijn ze een rustpunt voor bezoekers. Jaarrond willen we bezoekers aansporen onze dorpen te bezoeken en daar te verblijven in hotels, vakantieparken en de B&B's.

Regionale spreiding bezoekers

Bij de verkeersmaatregelen zijn diverse maatregelen opgenomen, zoals het PRIS-systeem voor parkeerplaatsen (zie 2.6.) en het stimuleren van het bezoek per openbaar vervoer. Daarnaast wordt het gebied met een aantal herinrichtingsplannen aantrekkelijker gemaakt voor bezoek. Aanvullend hierop willen wij inzetten op het behoud van de

- toeristische informatiefunctie, VVV, in het bezoekerscentrum. Deze VVV heeft een grote bekendheid met de Veluwe(zoom), weet het aanbod in de gemeente, de Veluwe én de regio Arnhem Nijmegen onder aandacht te brengen en heeft inzage in druktemonitoring.
- overstapfunctie (transferium) voor bezoekers. Vanuit de auto of motor overstappen op onder andere een (elektrische) fiets en ook wandelaars kunnen hun verkenning voortzetten door gebruik te maken van andere vormen van ongemotoriseerde vervoersmiddelen.

Ondersteuning lokale economie

Met de inzet van de ondernemers in met name het dorp Rheden willen we werken aan meer economisch rendement voor de bedrijven daar. Denk bijvoorbeeld aan evenementen, arrangementen, aantrekkelijk winkelgebied en openstelling. De spreiding van bezoekers willen we in Masterplan-verband

[1] *Waaronder de verstedelijkingsopgave Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen*

[2] *https://www.veluweop1.nl/de-belevingsgebieden-van-de-veluwe/ en ook https://www.veluweop1.nl/project/belevingsgebieden/*

aanpakken door middel van verkeersmaatregelen en de herinrichting van stationsgebied Rheden. Daarnaast zetten we ook in op maatregelen die van belang zijn voor ondersteuning van de lokale economie. Belangrijke sporen waarop binnen het Masterplan Veluwezoom ingezet wordt zijn:

- Belevingen: We creëren belevingsroutes samen met de (vrijwillige) professionals op dit gebied. Thema's kunnen onder andere zijn: landgoederen buitenplaatsen & kastelen, het hoogste en laagste punt van de gemeente Rheden, beleef het water en de uiterwaarden en 'happen en stappen/trappen' door de dorpen.
- Marketing en informatie: Het creëren van een goede marketingstrategie en informatievoorziening om de ingezette sporen goed onder de aandacht van de bezoekers te brengen. We doen dit samen met de toeristisch recreatieve branche en horeca.
- Digitale oplossing bezoekersstromen: We voorspellen aantallen bezoekers op basis van zoekgedrag via internet en geven de potentiële bezoekers informatie over een beter tijdstip, een goede parkeerplaats en dergelijke.
- De weg er naartoe: Het opstellen van een functionerend bewegwijzeringsysteem voor voetgangers voor het verbeteren van de route van de dorpscentra naar het nationaal park en vice versa. Hier betrekken we ook de dorpen Velp en Dieren bij die een rol kunnen spelen bij het spreiden van bezoekersstromen richting Nationaal Park. Op centrale plekken (parkeerplaatsen) komen informatiepanelen met startpunten voor bezoekers en info over de omgeving.
- Rust en info: Twee aangename zaken combineren door nabij de rotonde in Rheden (Groenestraat)/Schietbergseweg) een rustpunt voor wandelaars te maken waarbij informatie wordt gegeven over het nabije centrum én de bredere omgeving.

In regionaal verband werken we al samen aan een goede ontvangst van bezoekers in de regio, dit is een belangrijke succesfactor aanvullend en opvolgend op het Masterplan. In samenwerking met TVAN (Toerisme Veluwe

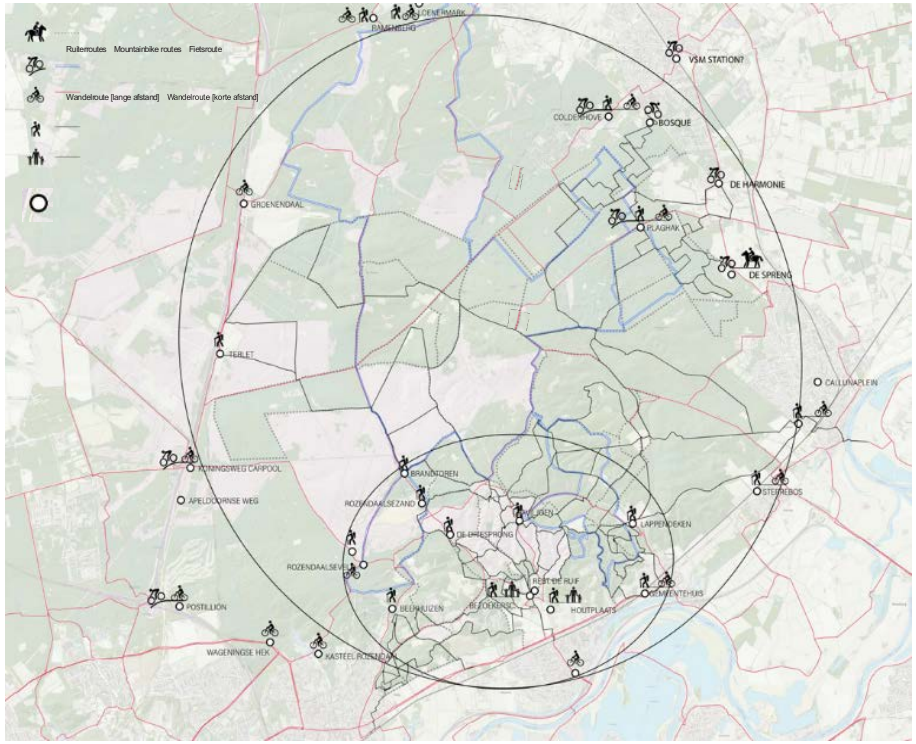

Figuur 11 Voorzieningen die bijdragen aan spreiding bezoekers op twee niveaus

Arnhem Nijmegen) brengen we de diverse bezienswaardigheden onder de aandacht van zowel regionale als nationale bezoekers. We werken hierin samen met de gemeenten Wageningen, Renkum, Arnhem, Rozendaal en Brummen.
Vanuit de Visie op Toerisme gemeente Rheden, die in de loop van 2023 wordt verwacht, haken we in op de branding van de dorpen en de profilering van de belevingsgebieden. Uitgangspunt is een goede balans te bewaken tussen recreatie en natuur en daarbij goed gastheerschap na te streven.

Om minder verkeersbewegingen te krijgen streven we naar meer overnachtingsmogelijkheden i.p.v. dagrecreatie.

Figuur 11 toont startpunten voor diverse groepen recreanten op twee schaal niveaus: die van de regio en die van de Posbank en omgeving.[3]

- De grote ring wordt verder ontwikkeld voor bezoekers die wat verder weg kunnen parkeren. Daarbij kan worden gedacht aan fietsers en mountainbikers. Het gaat om regionale opvang van bezoekers in een wijde cirkel om het Nationaal Park Veluwezoom bij parkeerplaatsen in onder andere Loenen, Eerbeek, Laag-Soeren, Brummen, het Postillion Arnhem Noord en Schaarsbergen. Dit wordt in een later stadium, samen met de betreffende gemeenten opgepakt. Maar we kijken hierbij ook naar de mogelijkheden nabij de centra en naar de (randen) van de dorpen. Op de parkeerplaatsen staat een informatiepaneel waarop de bezoeker de omgeving kan zien en waar de startpunten zich bevinden.
- De kleine ring wordt verder ontwikkeld voor bezoekers die met de auto dichterbij de natuur in het Nationaal park willen komen. Het gaat dan vooral om wandelaars, ouderen en mindervaliden. Maar ook om de bezoekers aan horeca in het gebied en het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten.

Als onderdeel van spreiding en voor een economische impuls wordt gestimuleerd dat autobezoekers met fietsendrager ten zuiden van het dorpscentrum kunnen parkeren, nabij de A348.

Aan de noordoostkant van het Nationaal Park kan in Eerbeek (gemeente Brummen) een ontvangstlocatie worden gecreëerd. Zeker als het gaat om de bereikbaarheid van de Veluwezoom per fiets, kan deze locatie een belangrijke rol vervullen in de spreiding van het autoverkeer. De aanwezige papierindustrie en de stoomtrein van de VSM in Eerbeek zijn aangrijpingspunten om deze locatie verder uit te werken.

Deelprojecten: Regionale spreiding bezoekersstromen en ondersteuning lokale economie

D1. Belevingsroutes
D2. Digitaal gastheerschap in spreiding bezoekers
D3. Informatievoorziening & rustpunt wandelaars
D4. Informatievoorziening en marketing t.b.v. spreiding
D5. Voetgangersbewegwijzering

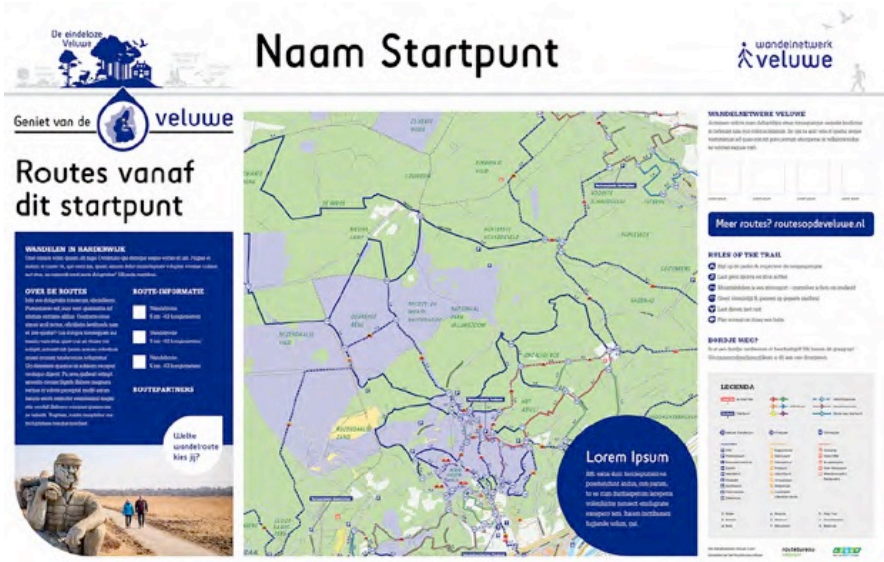

Figuur 12 Voorbeeld uit het handboek huisstijl Veluwe: informatiepaneel met startpunten voor de diverse gebruikers

[3] De uitwerking in deze paragraaf is mede gebaseerd op het plan 'Spreidingsplan' van Stichting Red Heuven en de Posbank.

2.5. Minder en veiliger verkeer in de natuur

De kleine ring van de kaart in Figuur 1 gaat over het Posbankgebied en omgeving. Hier is verbetering van de toegankelijkheid samen met het verminderen van de overlast in weekenden, nachten en op feestdagen een belangrijke opgave (scenario D). Er is gekozen voor tijdelijke afsluiting van gedeeltes van de toegangswegen in de weekenden en op feestdagen, in de periode van 1 april tot 31 oktober. Deze maatregel combineren we met het verschuiven van parkeercapaciteit naar de randen van het gebied, een parkeerbijdrage op een deel van deze parkeerterreinen, het (in eerste instantie tijdelijk) opheffen van een groot deel van de kleine parkeerterreinen in het gebied en de plaatsing van dynamische en statische parkeerverwijzingen om autoverkeer te geleiden naar de parkeerplaatsen waar ruimte beschikbaar is en de juiste voorzieningen aanwezig zijn. Deze maatregelen worden eerst gemodelleerd, dan -inclusief de huidige 0-situatie- gemonitord, eventueel tussentijds bijgestuurd en tot slot na twee jaar geëvalueerd.

Weren gemotoriseerd verkeer uit de natuur

Auto's en motoren kunnen vandaag de dag tot diep in dit Nationaal Park en Natura2000-gebied komen. Dat is bijzonder en niet meer van deze tijd. De kwaliteit én de beleving van de natuur staan hierdoor namelijk zwaar onder druk. Het doel is daarom om drukke momenten van gemotoriseerd verkeer af te vlakken en tegelijkertijd ook het verkeersaanbod te doen afnemen (groepen 'toerend' verkeer zijn niet meer mogelijk, voor een kort bezoek worden de randen van het park vaker opgezocht, men komt vaker op bijvoorbeeld de fiets of E-scooter naar de natuur).

Daarnaast kijken we of de nachtelijke afsluiting van het natuurgebied beter in te richten is, gekoppeld aan de weekendafsluitingen. Fauna wordt daardoor minder verstoord.

Hiermee creëren we een rustig hart in het Nationaal Park.

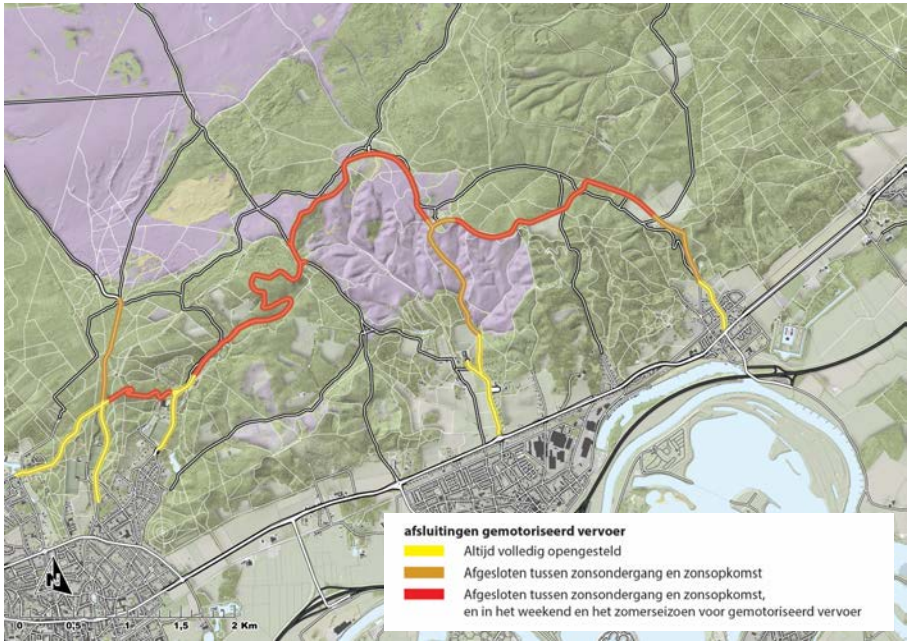

Figuur 13 Periodieke afsluitingen

Op bovenstaand kaartbeeld zijn de locaties van beoogde weekend- en nachtafsluitingen weergegeven. Het gemotoriseerd verkeer wordt op deze momenten via de invalswegen naar de parkeerplaatsen aan de randen van het gebied geleid. Parkeren vindt geconcentreerd op deze locaties plaats. Het gaat hierbij om een totaalpakket aan maatregelen om dit doel te bereiken.

De afsluitingen zijn flexibel qua tijdvensters en er zijn ook specifieke doelgroepen die wel doorgang moeten behouden. In hoeverre wordt gekozen voor een fysieke afsluiting of voor een afsluiting met een verkeerslicht, wordt in en later stadium afgewogen. In beide gevallen zal sprake zijn van een vorm van elektronische ondersteuning (al dan niet met kentekenherkenning), om de voertuigen die wel toegang hebben door te kunnen laten. Op basis van privacy,

kosten en veiligheid zal een nadere afweging moeten worden gemaakt.. De inzet van het systeem vergt een organisatorische afstemming voor handhaving en goede implementatie. Toepassing van de AVG voorkomt oneigenlijk gebruik van de data.

Toegankelijkheid voor specifieke groepen

Het masterplan gaat uit van het afsluiten van de Schaapsallee en de Brandtorenweg voor toeristisch verkeer. Deze wegen blijven toegankelijk voor vergunninghouders. Tijdens de afsluitingsperiodes in de weekenden blijft de parkeerplaats bij de Driesprong wel toegankelijk voor mindervaliden. Deze parkeerplaats is drie jaar geleden speciaal hiervoor ingericht en de uitwerking van deze toegankelijkheid wordt opgepakt. Hiernaast zijn er leden van modelvliegclubs die de parkeerplaats Brandtoren moeten kunnen bereiken. Tot slot is het nodig dat bewoners (en hun bezoekers), bevoorraders bosbouwvoertuigen, hulpverleners, ontheffingshouders en medewerkers van het Paviljoen en Carolinahoeve toegang krijgen.

Parkeren aan de randen

Bezoekers op en rond het Posbankgebied worden zoveel mogelijk ontvangen aan de randen. Er komen daar meer en efficiëntere parkeergelegenheden. Het totale aantal parkeergelegenheden in het gebied blijft ongeveer gelijk of neemt in elk geval niet af. Dit sluit aan bij de inhoud van de Omgevingsvisie Buitengebied van de gemeente Rheden (2019), de regionale visie en het landelijke beleid van Natuurmonumenten.

Paviljoen Posbank blijft het parkeerterrein in het hooggelegen gebied dat toegankelijk is. Hier komt en gaat het verkeer vanaf de Schietbergseweg. De parkeerplaats en Paviljoen blijven overdag bereikbaar. In een later stadium wordt bezien of de parkeerplaats bij Koepel De Kaap in de eerste periode beschikbaar moet blijven op de dagen waarop de wegen geopend zijn.

Hiernaast pakken we diverse parkeerterreinen aan of stimuleren het gebruik ervan:

- *Parkeerplaats Beekhuizen*: We stimuleren goed en veilig gebruik door de entrees en padenstructuur beter vorm te geven, een verkeersplateau aan te leggen en een knip in de weg te herstellen.

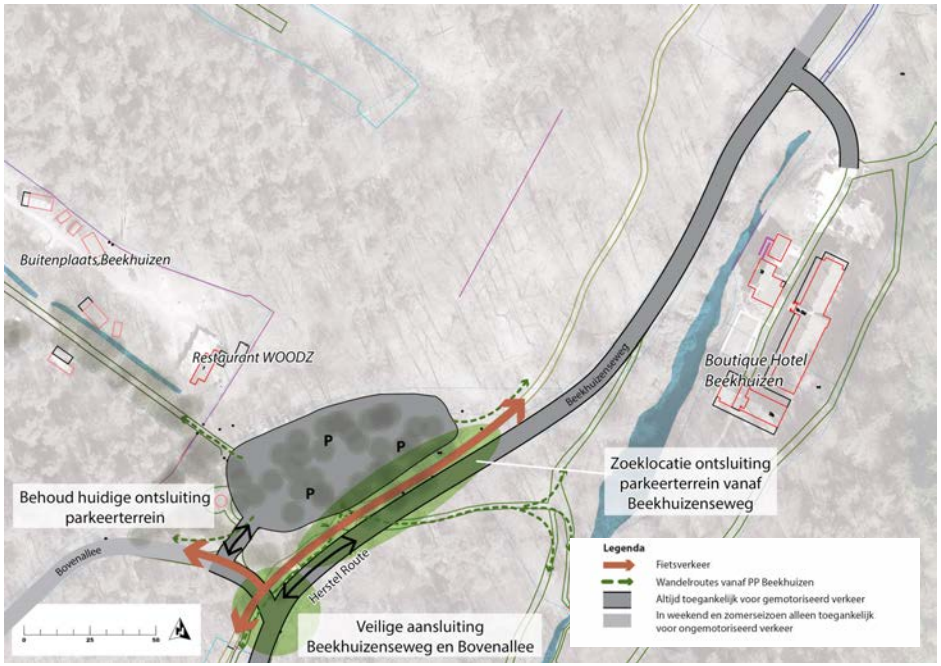

Figuur 14 Beoogde ontwikkeling Beekhuizen

- *Parkeerplaats De Pinkenberg (VVO/openluchttheater)*: we stimuleren het gebruik van deze parkeerplaats door meer kenbaarheid aan deze plek te geven en op te nemen in de parkeerroute. Gebruik is mogelijk op alle dagen van de week, behalve zaterdag. Dit gebeurt in overleg met de verenigingen.

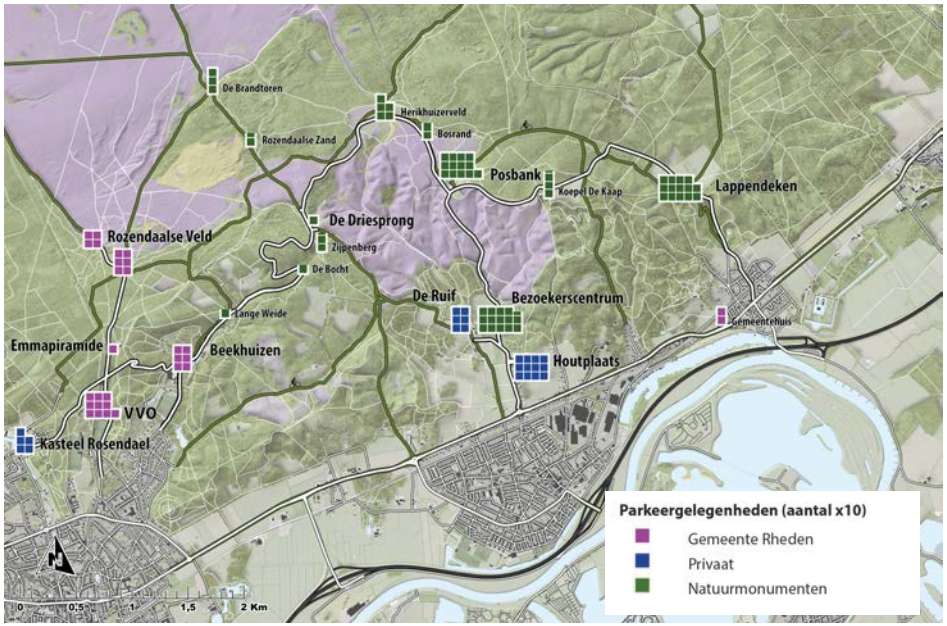

Figuur 15 Huidige parkeersituatie

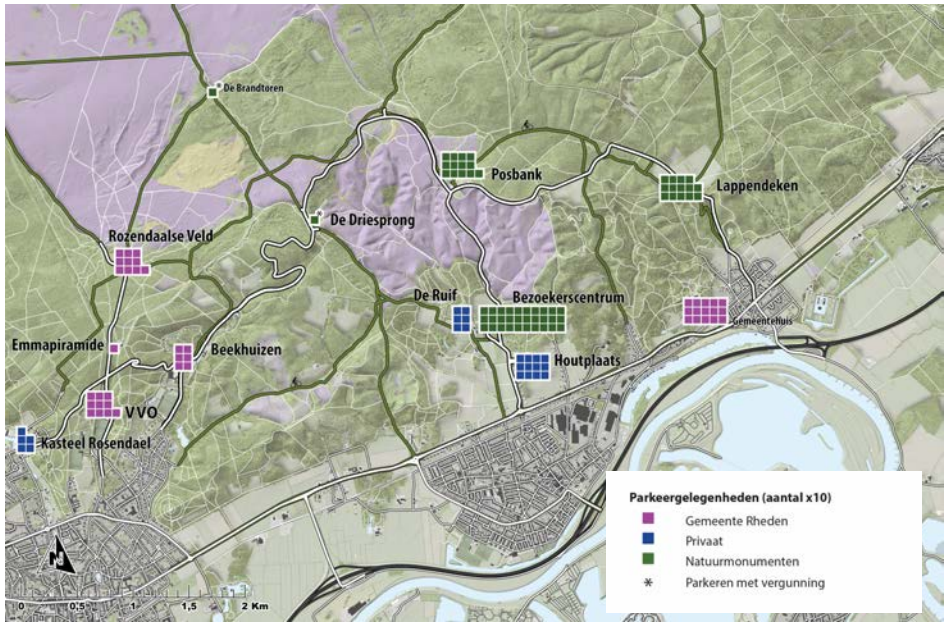

Figuur 16 Nieuwe parkeersituatie

- *Parkeerplaatsen Rozendaalse Veld:* De achterste parkeerplaats op het Rozendaalse Veld wordt opgeheven en teruggegeven aan de natuur. De eerste parkeerplaats wordt qua inrichting geoptimaliseerd, zodat de totale hoeveelheid parkeergelegenheid bij het Rozendaalse Veld gelijk blijft. Voor de aanpassing van het parkeerterrein moet een bestemmingsplanprocedure doorlopen worden.
- *Parkeerplaats (nieuw) gemeentehuis:* we stimuleren het gebruik van deze parkeerplaats door meer kenbaarheid aan deze plek te geven en deze op te nemen in de parkeerroute. Gebruik is mogelijk op doordeweekse avonden, feestdagen en in de weekenden.

Hiernaast worden parkeerterreinen van Natuurmonumenten aangepakt (Bezoekerscentrum) en van een parkeerbijdrage voorzien (Bezoekerscentrum, De Posbank, Lappendeken). In de verkeersmonitoring wordt in beeld gebracht of en in hoeverre er sprake is van uitwijkgedrag van parkeerders naar omliggende gebieden. Op basis van ervaringen elders wordt dit uitwijkgedrag als gering ingeschat. Dit mede omdat de parkeerbijdrage beperkt is en alleen geldt voor niet-leden van Natuurmonumenten.

Veilige wegen in en om het natuurgebied

Op korte termijn is er met aanpassing van bebording en markeringen in het gebied snelle veiligheidswinst te halen. Dit gaat onder andere om de situaties bij haarspeldbochten. Ook campagnes voor verkeersveiligheid, zoals posters, flyers over het dragen van fietshelmen hebben direct effect. Hiervoor wordt een Quick-win plan gemaakt. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre snelheidsverlaging in het natuurgebied mogelijk is, bij in eerste instantie sobere verkeersmaatregelen. Dit moet wel geloofwaardig zijn. Het helpt de natuur en natuurbeleving in elk geval wel.

Voor de langere termijn is er ook winst te halen voor de veiligheid en oversteekbaarheid van wegen. Denk aan de Arnhemsestraatweg waar de oversteekvoorzieningen verbeteren. Daarbij kijken we naar de categorisering en inrichting van de wegen. Vooral op de Schietbergseweg, die de functie in de bereikbaarheid van de parkeerplaatsen in het hooggelegen gebied behoudt, is verbetering van de verkeersveiligheid gewenst.

Duurzaam (deel)vervoer

Gezamenlijk in de regio stimuleren we het gebruik van elektrisch (deel)vervoer. Dit is nodig om samen slim en schoon te kunnen reizen. Zo komen er steeds meer oplaadvoorzieningen bij en wordt de komende jaren steeds meer vervoer zero-emissie, zoals de regiotaxi. Verder zijn er ontwikkelingen voor E-hubs, toeristische overstappunten (TOP's) en pilots met E-(bus)vervoer op de Veluwe.

Bij de verdere uitwerking van het masterplan gaan we ons hiervoor ook in dit prachtige natuurgebied voor inzetten. Zo wordt de natuur steeds stiller en minder vervuild. Ook draagt het bij aan een unieke beleving, door bijvoorbeeld goed op elektrische fiets of E-scooter langs de mooie plekken van het gebied te genieten.

Deelprojecten Minder en veiliger verkeer in de natuur

Overzicht van de deelprojecten die in het Masterplan worden opgenomen:

E1. Afsluiting wegen; weren gemotoriseerd verkeer Posbankgebied

E2. Parkeren aan de randen

E3. Categorisering en inrichting van wegen

E4. Welkom toegangsbeleid

E5. Quick-Wins verkeersveiligheid

E6. Stimuleren duurzaam (deel)vervoer

2.6. Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen

In het gedachtegoed van zo min mogelijk gemotoriseerd verkeer in de natuur en het leggen van de relatie tussen dorp en natuur, is het van belang dat bezoekers van Nationaal Park Veluwezoom bij aankomst zo goed mogelijk naar de juiste plek gestuurd worden en de juiste informatie krijgen. Er is ten zuiden van het park wel bewegwijzering aanwezig, maar die is zeer beperkt en bevat nog geen integraal afgestemd geheel. Ook is het gewenst om met dynamische informatie te gaan sturen op actueel beschikbare parkeermogelijkheden. Er zijn jaarlijks ongeveer 2 miljoen bezoekers in het Nationaal Park en het is zaak hen zo goed mogelijk naar de juist plek of voorziening te wijzen. In dat kader komen in dit hoofdstuk twee deelprojecten aan de orde.

Bewegwijzering Veluwezoom

Ondanks de enorme aantrekkingskracht van Nationaal Park Veluwezoom is de aanwezige bewegwijzering aan de randen van het drukste deel van het park niet compleet en integraal. Zo is er bijvoorbeeld op de A50 aan de westkant en op de N348 rondom Ellecom en Dieren geen verwijzing naar (delen van) het Nationaal Park. Ook wordt verkeer op de A348 in westelijke richting via een grote omweg tussen Rheden en Velp weer terug naar het natuurgebied gestuurd. Met een nieuw en integraal bewegwijzeringsplan pakken we deze hiaten aan en zorgen we voor betere sturing van bezoekers bij de grotere invalroutes (N785, A348, N317, N348 en optioneel A50 en A12 voor (inter-)nationale en bovenregionale bezoekers).

De fietsbewegwijzering in de gemeente heeft momenteel al her en der upgrades die in voorbereiding zijn. Het is goed om met extra aandacht te kijken naar hoe deze bewegwijzering aan de zuid- en oostkant van het natuurgebied geoptimaliseerd kan worden. Daarbij is ook aansluiting raadzaam bij de fiets- en doelenbewegwijzering die Natuurmonumenten en Veluweop1 voor ogen hebben in alle nationale parken van de Veluwe.

Naast auto- en fietsbewegwijzering kijken we ook naar de toeristische voetgangersbewegwijzering. Dit is erop gericht om de voorzieningen in en tussen de stations/dorpen en het natuurgebied te versterken.

Door met pictogrammen te werken geven we eerder verkeerssturing voor diverse doelgroepen die naar het gebied gaan. Ook op de lokale routes in en om het gebied kijken we naar verdere optimalisatie van de toeristische bewegwijzering.

(Dynamische) parkeerroutering

In het principeplan is al uitgebreid ingegaan op het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS). Dit systeem informeert gemotoriseerde bezoekers over de actuele parkeermogelijkheden aan de randen van Nationaal Park Veluwezoom. Het voorkomt onnodig zoekend en rondrijdend verkeer, ergernis, onveilige verkeerssituaties en vermindert de belasting van milieu en omgeving. Ervaringen met dit systeem bij andere drukbezochte recreatieve bestemmingen zijn zeer positief.

Een PRIS sluit ook aan bij de landelijke doelstellingen van de data top 15, waarbij mobiliteitsdata real time en integraal via providers en diensten wordt aangeboden aan (weg)gebruikers.

De PRIS ondersteunen we met een sluitend P-routeplan aan de zuid- en oostkant van het natuurgebied, bij voorkeur in bruine verwijsborden. Dit zijn de borden waarnaar dynamisch verwezen wordt als een bepaald parkeerterrein vol of bijna vol is. Op beslispunten is daarmee goede verkeerssturing van bezoekers mogelijk.

Bij de realisatie van PRIS kijken we hoe ook parkeerapps en navigatiesystemen real time de verkeerssturing kunnen borgen. In het uitvoeringsprogramma is hier budget voor opgenomen.

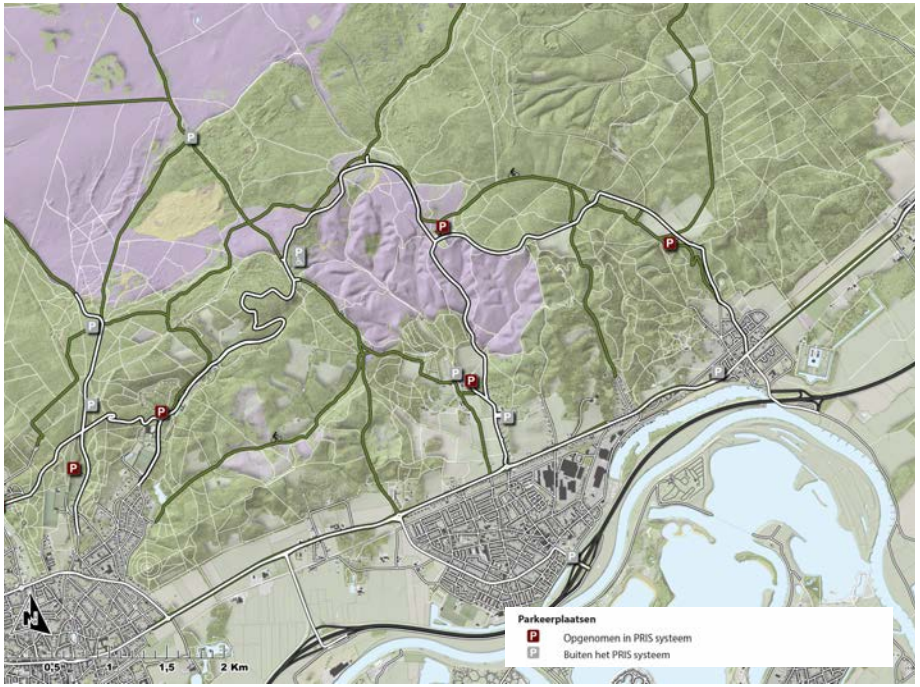

Figuur 17 Parkeerplaatsen die gekoppeld zijn aan de PRIS

Deelprojecten: Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen

F1. Upgrade bewegwijzering

F2. Dynamische parkeerroutering PRIS

3. Monitoring verkeer en natuur

In amendementen hebben de raden van gemeente Rheden en Rozendaal nadrukkelijk gevraagd om een evaluatie van de nieuwe situatie na twee jaar. Deze evaluatie is alleen mogelijk als er inzicht is in de gevolgen van de aanpassingen. In de volgende fase van het project werken we een voorstel uit voor de monitoring in en om het gebied, voor zowel de huidige als de nieuwe situatie. Het gaat daarbij zowel om het in kaart brengen van de gevolgen voor de natuur als om de gevolgen voor de bewoonde omgeving en veiligheid.

Monitoring verkeer

Omdat er met name voor de verkeerssituatie in het Nationaal Park Veluwezoom het nodige zal veranderen, is het zaak om te monitoren welke veranderingen zich in het gebied voordoen. Dit doen we niet alleen om na twee jaar te kunnen zien of de aanpassingen tot de gewenste situatie hebben geleid, maar ook om in te kunnen grijpen als zich al tijdens deze periode (ernstige) ongewenste effecten voordoen. De monitoring werken we in verschillende onderdelen verder uit in een monitoringsplan. De uitgangspunten voor dit monitoringsplan zijn in deze paragraaf nader uitgewerkt.

Wat gaan we monitoren?

De monitoring van het verkeer richt zich op de drukte, de parkeersituatie, de verkeersveiligheid en de geluidsoverlast.

Verkeersintensiteiten en snelheden

De drukte in het gebied wordt gemeten via verkeerstelpunten. Op vijf plekken langs de wegen in het Posbankgebied zijn dergelijke verkeerstelpunten (op zonne-energie) aanwezig. Deze bevatten historische teldata, maar zijn inmiddels niet meer volledig in gebruik. Voor het Masterplan Veluwezoom worden deze telpunten weer hersteld, zodat er weer volledige verkeersdata beschikbaar komen. Er kunnen permanent gegevens worden verzameld over de ontwikkeling van de verkeersintensiteiten en voertuigverdelingen (motoren – auto's) in het gebied. Incidenteel worden snelheden gemeten. Minimaal een jaar voorafgaand aan de uitvoering van de maatregelen worden de gegevens verzameld (nulmeting), zodat een goed referentiebeeld ontstaat.

Parkeerdruk

De verplaatsing van parkeerplaatsen, in combinatie met de invoering van betaald parkeren, kan zorgen voor een verschuiving van de parkeerdruk naar aanliggende woongebieden in bijvoorbeeld De Steeg, Rozendaal of woonwijk Beekhuizen (waterbedeffect). Er dient op meerdere momenten een parkeerdrukmeting te worden uitgevoerd, welke kan worden vergeleken met de parkeerdruk voorafgaand aan de invoering van de maatregelen (nulmeting).

Verkeersveiligheid

De aanpassing van de verkeerssituatie in het gebied mag niet leiden tot een achteruitgang van de verkeersveiligheid. Een permanente monitoring op dit gebied is daarom van belang. Op basis van beschikbare gegevens en een model is er een goed beeld van de huidige veiligheidssituatie en risicovolle plekken. Via direct contact met de hulpdiensten en handhavers houden we zicht op de actuele verkeersveiligheidssituatie. In het monitoringsplan wordt ook aandacht besteed aan de mogelijkheden om hierin ook de subjectieve (ervaren) verkeersveiligheid in mee te nemen.

Het monitoren van de verkeersveilheid kent een iets andere insteek dan de overige aspecten waarop wordt gehandhaafd. Als zich qua veiligheid ongewenste situaties voordoen wordt direct ingegrepen om de verkeersveiligheid te herstellen; hiermee wordt niet gewacht totdat de evaluatietermijn van twee jaar is verstreken.

Geluidsoverlast

Periodieke geluidsmetingen moeten inzicht geven in de effecten die de aanpassing van de verkeerssituatie voor de bestaande geluidsoverlast hebben. Het spreekt vanzelf dat de overlast in het Nationaal Park zal afnemen op de dagen waarop de wegen zijn afgesloten, maar het monitoringsonderzoek moet uitwijzen of er bijvoorbeeld sprake is van een verplaatsing van de geluidsoverlast naar andere dagen. Ook in dit geval speelt een goede nulmeting een belangrijke rol. Technisch gezien zijn geluidsmetingen in natuurgebieden lastig door aanwezige dierengeluiden. Meestal wordt namelijk gefocust op gemiddelde waarden, die dan verstoort raken en niet representatief zijn. In dit geval lijkt het raadzaam om in te zoomen op de pieken van geluid. Dit is namelijk ook de overlast van (vaak groepen) weggebruikers die door het gebied toeren en overlast veroorzaken in de omliggende gebieden.

Monitoringplan verkeer

In de tweede helft van 2022 wordt op basis van het voorgaande het monitoringsplan verkeer verder uitgewerkt. Daarin wordt ook ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met de resultaten van de monitoring: wanneer kunnen we spreken van een geslaagde nieuwe situatie en in welk geval worden de doelen niet bereikt?

Monitoring natuur

Naar aanleiding van de vraagstelling uit het amendement is overleg gevoerd met de Landbouwuniversiteit Wageningen (WUR). Hieruit werd duidelijk dat het onmogelijk lijkt om de effecten van de verschillende maatregelen apart in beeld te brengen. Het is zelfs niet zeker of effecten van de combinatie van maateregelen op natuurwaarden aan te tonen zijn binnen een tijdspanne van 2 jaar. Mogelijk dat er een indicatief effect op broedsucces van verschillende vogelsoorten aangetoond kan worden. Het is moeilijk in te schatten of dit effect significant zal zijn, vanwege de beperkte schaal van het gebied. De populatie van broedvogels omvat de hele Veluwe. Samen met de WUR concluderen wij derhalve dat monitoring van veranderingen in de natuurwaarden in de periode van 2 jaar, zoals gevraagd door de gemeenteraden, niet mogelijk is.

Het voorgaande wil niet zeggen dat monitoring nooit een optie is. Het lijkt wel goed mogelijk om het onderzoek breder op te zetten. Zowel qua tijdsspanne als qua gebied. Door ook andere gebieden op de Veluwe bij het onderzoek te betrekken en de tijdsspanne naar minimaal 4 jaar op te rekken. Door de grotere set aan gegevens zal eerder gesproken worden van significante effecten. Er kan dan aangetoond worden in hoeverre maatregelen, die leiden tot veranderingen in de bezoekersaantallen, een positief effect hebben op de populatie van de broedvogels van de Veluwe. Tevens zal het onderzoek specifiek beoordelen in welke mate bezoekersaantallen veranderen in de verschillende delen van de Veluwezoom. Daarmee kan ook aangegeven worden wat het effect voor de Veluwezoom zelf betekent.

Bredere opzet monitoring natuur

Zoals hiervoor geconcludeerd is een bredere aanpak van de natuurmonitoring voor het Nationaal Park Veluwezoom een optie. In deze paragraaf wordt hierop nader ingegaan en wordt aangegeven op welke wijze deze bredere aanpak in gang gezet zou kunnen worden.

Verwachte gevolgen maatregelen op bezoekersdichtheden

De verwachting is dat door de afsluiting van de kleine parkeerplaatsen minder bezoekers aanwezig zullen zijn in de directe omgeving van de afgesloten parkeerplaatsen. Bij de aanname dat de bezoekers die normaliter van deze parkeerplaatsen gebruik maken nu hun bezoek starten bij de andere parkeerplaatsen, is het de verwachting dat de delen ten noorden van de Posbank en het bosgebied ten westen van het Herikhuizerveld iets rustiger zullen worden.
Wat de gevolgen zijn van het tijdelijk afsluiten van wegdelen op bezoekersdichtheden is veel moeilijker in te schatten. De verschillende

parkeerplaatsen zijn nog steeds te bereiken en op weekdagen kan men nog steeds gebruik maken van de weg.
Om aan te kunnen tonen wat het effect is van de maatregelen zal allereerst een goed beeld verkregen moeten worden wat de gevolgen zijn voor het gebruik van de parkeerplaatsen en de bezoekersaantallen in de verschillende delen van de Veluwezoom. Deze informatie is noodzakelijk om een goede relatie tussen bezoekersaantallen en natuurwaarde aan te tonen.

Effecten op natuur

Bezoekers van natuurgebieden hebben op verschillende manieren een impact op de natuur. De meeste daarvan hebben negatieve gevolgen voor de aanwezige natuurwaarden. Zo heeft het bezoek gevolg voor de natuur door hun ruimtebeslag (parkeergelegenheden, eetgelegenheden, paden, e.d.), fysiek contact (bijv. sterfte reptielen op fietspaden), verstoring (van voornamelijk vegetaties, vogels en grote zoogdieren), achterlaten van rommel en soms ook het meenemen van bijv. planten en paddenstoelen. Een van de weinige direct positieve effecten op natuurwaarden is dat sommige vegetatietypen die in Nederland worden nagestreefd profijt kunnen hebben bij een beperkte mate van recreatief gebruik. Het belangrijkste positieve effect van recreatie op natuurwaarden is indirect. Door natuurervaringen zal de kans ook toenemen dat bezoekers (financieel) een bijdrage willen gaan leveren aan natuur en dat er meer draagvlak zal zijn voor maatregelen die deze natuur beschermen.
Naast de effecten via bezoekersaantallen zal het deels afsluiten van de weg mogelijk ook direct van invloed zijn op natuurwaarden. Zo zal er minder verstoring door het verkeer zijn en zal er minder stikstof via de uitstoot van brandstof in het gebied komen. Doordat de weg echter voor het merendeel van de dagen in het jaar volledig open is en slechts kleine delen worden afgesloten is dit effect lastig meetbaar.

Meten van effecten op natuur

Het meten van de impact van bezoekers op natuur is lastig. Om deze impact aan te kunnen tonen zijn twee factoren belangrijk:

- De mate waarin natuurwaarden (zoals de dichtheid van vogels) veranderen als gevolg van verandering in bijvoorbeeld bezoekersaantallen.
- De mate waarin andere factoren metingen zullen verstoren, omdat ze ook van invloed zijn op de natuurwaarden.

Andere effecten van maatregelen

Naast een impact op natuurwaarden zullen de maatregelen ook een effect hebben op de bezoekers zelf. Er zijn twee zaken die daar relevant zijn: 1) toegankelijkheid van het gebied en 2) beleving van het bezoek. Als delen van de weg zijn afgesloten in het weekend en feestdagen is de verwachting dat de beleving door de ‘overgebleven’ recreanten positiever wordt beoordeeld, omdat er minder hinder is door motorgeluid en snelheidsverschillen. Hoe de toegankelijkheid wordt beoordeeld is moeilijker in te schatten. Het is mogelijk dat bezoekers eenvoudiger een parkeerplaats vinden en minder in de file staan. Maar het is ook mogelijk dat mensen gewend zijn om verder het gebied in te gaan en daar nu minder goed kunnen parkeren. Dit zal afhankelijk zijn van de mate waarin bezoekers reeds eerder in het gebied zijn geweest.

Opties voor onderzoek

Het is mogelijk om een onderzoek te doen naar het effect van de maatregelen op het broedsucces van enkele Vogelrichtlijnsoorten in het gebied. Daarvoor zal het broedsucces gemonitord moeten worden voordat de maatregelen genomen zijn (de zogenaamde nulmeting in 2023 of 2024) en na een aantal jaar nadat de maatregelen zijn genomen. Dit zal zowel gedaan worden in gebieden waar maatregelen genomen worden als ook in gebieden waar geen maatregelen zijn genomen. Deze zogenaamde controlegebieden dienen om te kunnen corrigeren voor de effecten van andere factoren, zoals weersomstandigheden tijdens het broedseizoen. Omdat dit per broedpaar wordt gemonitord en niet per deelgebied is het mogelijk om op een kleiner oppervlakte meerdere datapunten te genereren. Hierdoor is het eerder mogelijk om een effect aan te tonen.

De verwachting is dat als de studie van de Veluwezoom opgenomen wordt in een groter monitoringsplan op de Veluwe naar de effecten van veranderingen in bezoekersaantallen op natuurwaarden het zicht op de effecten groter is en dat dit leidt tot significante effect.

De opzet voor een dergelijk breed onderzoek kan de komende maanden verder worden uitgewerkt. Met name de monitoring die ook vanuit de provinciale recreatiezonering gaat plaatsvinden biedt hiervoor een handvat. In het voorstel zal niet alleen het effect op natuurwaarden (broedvogels van de Vogelrichtlijn en mogelijk sterfte van reptielen), maar ook het effect op bezoekersaantallen en de beleving worden meegenomen. Het leggen van een relatie met de verkeersmonitoring ligt hierbij voor de hand. Om de kosten voor een dergelijk groter project te kunnen overzien, wordt hierbij gedacht aan een PhD-onderzoek. De WUR neemt, eventueel samen met een andere universiteit, de begeleiding van het onderzoek voor haar rekening. Eveneens zal aansluiting gezocht worden met andere partijen voor aanvullende financiering, zoals de Provincie Gelderland, Veluweop1 en het Rijk.

Deelprojecten voor Monitoring verkeer en natuur

G1. Monitoring verkeer

G2. Monitoring natuur

4. Planning, fasering, inschatting kosten en risico's

Planning en fasering

De realisatie van het Masterplan is een project waar we komende acht jaar gezamenlijk aan werken. Om de uitvoering van het Masterplan in goede banen te leiden, delen we het project op in twee fasen:

1. De noodzakelijke basismaatregelen om het verkeer te verminderen en de benodigde voorzieningen daarvoor, van 2022 tot en met 2025.
2. Het beter faciliteren van bezoekers rondom de nieuwe situatie tot en met 2030.

Daarnaast zijn er een aantal deelprojecten die kunnen meeliften op andere deelprojecten, en daardoor qua planning daarvan afhankelijk zijn, bijvoorbeeld de aanpassing van het station omdat ProRail daarmee ook aan de slag gaat. Deze acties worden ook in de eerste fase opgepakt. De voorbereiding van de deelprojecten in fase 2 wordt gestart vanaf 2022, omdat deze vanwege procedures en technische complexiteit de nodige voorbereidingstijd vragen.

Planning

Elk deelproject heeft zijn eigen planning, waarin rekening gehouden wordt met (technische) voorbereiding, het doorlopen van procedures en de uitvoering. Voor een deel zijn de projecten afhankelijk van elkaar. Tussen verschillende projecten is echter wel degelijk sprake van afhankelijkheid; zo zullen de parkeerplaatsen in het gebied pas worden afgesloten op het moment waarop er ook een alternatief beschikbaar is: de parkeerplaats op het manegeterrein. De afsluitingen van de wegen in het gebied kunnen ook pas op dat moment worden doorgevoerd. Om een verkeerschaos te voorkomen zal op dat moment ook het parkeerverwijssysteem moeten functioneren.
In het hiernavolgende schema is de planning opgenomen. De hiervoor genoemde deelprojecten waartussen sprake is van afhankelijkheid zijn hierbij in een aparte kleur weergegeven.

Inschatting kosten

Met de realisatie van alle onderdelen uit het Masterplan zal ongeveer 14,3 miljoen euro gemoeid zijn (zie bijlage 1). Dit bedrag is als volgt over de verschillende initiatiefnemers verdeeld:

Initiatiefnemer	Bijdrage
Natuurmonumenten	€ 8.500.000,-
Gemeente Rheden	€ 5.440.000,-
Gemeente Rozendaal	€ 490.000,-
Totaal	€ 14.430.000

De gepresenteerde bedragen in de tabel zijn bedragen inclusief verwachte kostenstijgingen en risico's.

Naast de investeringen in het project, is er ook sprake van beheerlasten die met de diverse maatregelen gepaard gaan. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de beheerlasten van het PRIS-systeem, de elektronische afsluitingen of oplaadvoorzieningen voor fietsers.

Dekking en Financiering

Voor de dekking van de kosten kijken we naar de volgende financieringsbronnen:

- Eigen bijdragen van de gemeenten en Natuurmonumenten
- Bijdrage uit de Regiodeal Veluwe
- Bijdrage plusregeling regiodeal van de Provincie
- Aanvullende bijdragen van de Provincie van rijk, Provincie en Europa (bijv. Recreatiezonering, Regels ruimte voor Gelderland, Programma Natuur, Interreg, Life, SDE-duurzame energie)
- Investeringen derden en inkomsten uit exploitatie

De investeringen in de spreiding van de bezoekersstromen, het verkeer en parkeren, de ontvangstlocatie en de verbinding tussen het station en de ontvangstlocatie Heuven zijn voor een groot deel investeringen voor de komende 20 tot 30 jaar. Dit betekent dat deze investeringen voor een langere periode ten laste komen van de begroting van de partijen. Het gaat hierbij om de kosten die zijn gerelateerd aan fysieke investeringen.

Aanvullende subsidies

Vanwege het innovatieve karakter van een aantal maatregelen en de relatie met belangrijke doelstellingen zoals verminderen van gemotoriseerd vervoer en versterking van kwetsbare beschermde (N2000) natuurwaarden, verwachten wij dat er kansen zijn voor aanvullende subsidiebijdragen. Het aanvragen van deze subsidies vraagt echter een langere voorbereidingstijd (circa 1 jaar), en omdat subsidies veelal niet van toepassing zijn op activiteiten die al gestart zijn, zijn deze subsidies met name van toepassing op activiteiten in de tweede fase. Voor het aanvragen van deze subsidies wordt onder andere samengewerkt worden het Bureau Nationale Parken en de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.

Risico's

In de factsheets zijn per deelproject de risico's benoemd. In zijn algemeenheid is er een aantal risico's waarmee in bij de realisatie van het Masterplan rekening moet worden gehouden.

Kostenstijgingen

Er is al enige tijd sprake van toenemende inflatie. Enerzijds is er sprake van oplopende energieprijzen die ook zorgen voor stijging van de productiekosten. Anderzijds zorgt mondiale onzekerheid voor meer inflatie. In de kostenraming is rekening gehouden met 15% inflatie, maar op dit moment is niet met zekerheid te zeggen of dit voldoende zal zijn.

Vertragingen

De fysieke projecten die in het kader van het Masterplan worden uitgevoerd vinden allemaal in of bij een Natura2000 gebied plaats. Dat betekent dat, met name in het kader de landelijke stikstofproblematiek, heel zorgvuldig wordt gekeken naar de effecten van de projecten op deze gebieden. In de planning is rekening gehouden met de hiervoor benodigde procedures. Hoewel het Masterplan zorgt voor een afname van de stikstofdepositie, kan veranderende wet- en regelgeving op dit gebied voor nieuwe inzichten zorgen. Omdat de projecten bij veel mensen onder een vergrootglas liggen, bestaat daarnaast de kans dat we hierdoor te maken krijgen met langere proceduretijden.
Een andere mogelijk vertragende factor is het gebrek aan (uitvoerings)-capaciteit. Capaciteitsproblemen binnen de eigen organisaties, bij adviesbureaus en bij aannemers kunnen voor vertraging zorgen.

Planning Masterplan

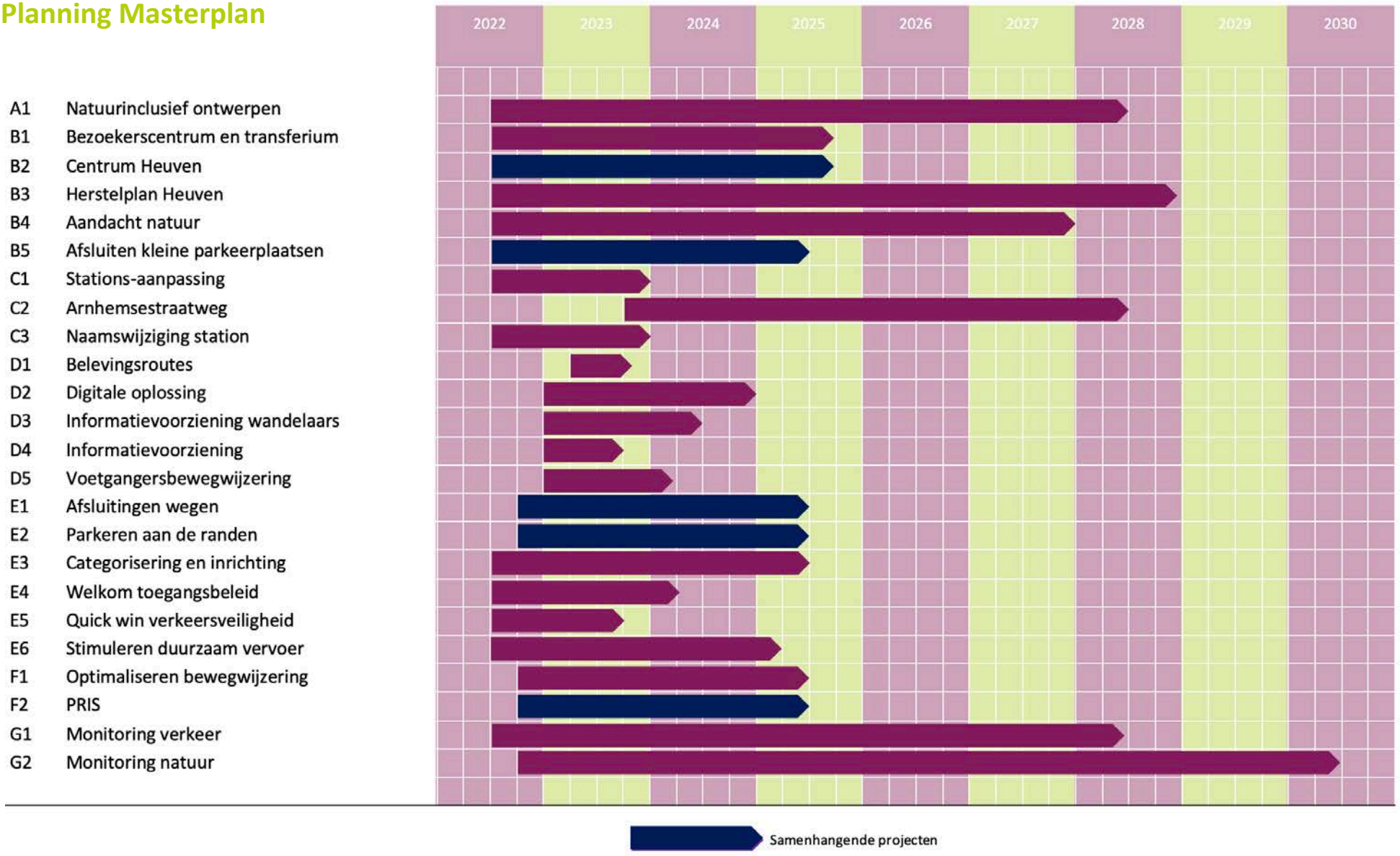

Figuur 18 Planning masterplan

Bijlage 1. Tabel deelprojecten en kosten

Deelprojecten met maatregelen	Trekker	Investering afrond	Kosten jaarlijks
A. Ontwikkelen met aandacht voor natuur en beleving			
A1. Natuurinclusief ontwikkelen en inrichten	gemeente Rheden	€ 250.000	
B. Ontvangstlocatie bezoekerscentrum en herstelplan Heuven			
B1. Bezoekersmanagement /Transferium	NM	€ 2.300.000	
B2. Centrum landgoed Heuven	NM	€ 4.070.000	
B3. Landgoedherstel Heuven	NM	€ 390.000	
B4. Natuurakkers, schraal bloemrijk grasland en natuurincl. landbouv	NM	€ 270.000	
B5. Tijdelijke afsluiting parkeerplaatsen	NM	€ 70.000	
C. Station, inrichting, omgeving en verbinding bezoekerscentrum			
C1. Stationsaanpassing	gemeente Rheden	€ 300.000	
C2. Aanpak Arnhemsestraatweg	gemeente Rheden	€ 800.000	
C3. Naamsverandering Station	gemeente Rheden	€ 150.000	
D. Regionale spreiding bezoekersstromen en lokale economie			
D1. Belevingsroutes	gemeente Rheden	€ 10.000	
D2. Digitaal oplossingen spreiding bezoekers	gemeente Rheden	€ 50.000	
D3. informatievoorziening & rustpunt wandelaars	gemeente Rheden	€ 10.000	
D4. informatievoorziening en marketing tbv spreiding	gemeente Rheden	€ 60.000	
D5. Voetgangersbewegwijzering	gemeente Rheden	€ 50.000	
E. Minder en veiliger verkeer in de natuur			
E1. Afsluiting wegen; weren gemotoriseerd verkeer Posbankgebied	gemeente Rheden	€ 500.000	€ 30.000
E2. Parkeren aan de randen	gemeente Rheden	€ 350.000	
E3. Categorisering en inrichting van wegen	gemeente Rheden	€ 750.000	
E4. Welkom toegangsbeleid	gemeente Rheden	€ 30.000	
E5. Quick-wins verkeersveiligheid	gemeente Rheden	€ 40.000	
E6. Stimuleren duurzaam (deel)vervoer	gemeente Rheden	€ 250.000	€ 20.000
F. Geleiding bezoekers			
F1. Upgrade bewegwijzering	gemeente Rheden	€ 400.000	€ 7.000
F2. Dynamische parkeerroutering PRIS	gemeente Rheden	€ 700.000	€ 15.000
G. Monitoring Verkeer en Natuur			
G1. Meet en monitoringsplan verkeer	gemeente Rheden	€ 150.000	
G2. Monitoring natuur	gemeente Rheden	€ 100.000	
Subtotaal		€ 12.050.000	€ 72.000
Onvoorzien		€ 500.000	
Inflatie 15%		€ 1.880.000	
Totaal		**€ 14.430.000**	

Bijlage 2. Chronologisch overzicht: studies, documenten, websites en besluiten

Ontspannen Regio. De regionale agenda, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Lopend, Opgaven - Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Recreatiezonering, Provincie Gelderland, Lopend, https://www.gelderland.nl/projecten/recreatiezonering-op-de-veluwe

Veluwe op 1. Samenhang- samenwerking en focus, Veluwe Alliantie, Lopend, Veluwe op 1 - Veluwe op 1

Veluwezoom vol verhalen. Programma belevingsgebieden, Veluwe Alliantie, Lopend, https://www.veluweop1.nl/project/belevingsgebieden/

Principeplan Welkom Veluwezoom, Gemeente Rheden, feb-22.

Raadsmemo participatie en draagvlak Masterplan, Gemeente Rheden, feb-22.

Raadsvoorstel Principeplan D, Gemeente Rheden, feb-22. Agenda Rheden, - Raadsvergadering dinsdag 22 februari 2022 19:30 - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl),

Raadsbesluit Principeplan D, Gemeente Rheden, feb-22.

Nachtafsluiting Nationaal Park de Veluwezoom, motie 1, Gemeente Rheden, feb-22.

Meten is weten, motie 2, Gemeente Rheden, feb-22.

Gebiedstafel Posbank Veluwezoom, motie 3, Gemeente Rheden, feb-22.

Parkeerdruk, motie 4, Gemeente Rheden, feb-22.

Verbinding met de dorpen, amendement 1, Gemeente Rheden, feb-22.

Uitbreiding afsluiting, amendement 2, Gemeente Rheden, feb-22.

Scenario onderzoek Masterplan Veluwezoom, Gemeente Rheden, okt-21.

Scenario Veluwezoom – reactie stakeholders, Gemeente Rheden, okt-21.

Raadsvoorstel scenario's Masterplan Veluwezoom, Gemeente Rheden, okt-21. Agenda Rheden, - Raadsvergadering dinsdag 19 oktober 2021 19:30 - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl),

Raadsbesluit scenario's Masterplan Veluwezoom, Gemeente Rheden, okt-21.

Amendement Goed onderzoek goed plan, Gemeente Rheden, okt-21.

Regiodeal Veluwe met handtekeningen, Gemeente Rheden, okt-21.

Drukteradar, gegevens over 2020 en 2021. TVAN, sep-21. Drukteradar - Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (toerismevan.nl)

Visie herstelplan Heuven, SB4, sep-21.

Spreidingsplan, Stichting Red Heuven en Posbank, sep-21.

Natuurbeheer en Zonering voor zeven –aangewezen-vogelsoorten Natura 2000, SOVON, 2020, https://www.sovon.nl/nl/publicaties/natuurbeheer-en-zoneringsmaatregelen-voor-zeven-aangewezen-vogelsoorten-natura-2000-0,

Fietsplan 2016, Gemeente Rheden, 2016, Document Rheden, - Fietsplan 2016.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl),

Nota Parkeernormen 2015, Gemeente Rheden, 2015

Verkeersveiligheidsplan 2000, Goudappel Coffeng, 2000

Compendium voor de leefomgeving https://www.clo.nl/

Figurenlijst

Figuur 1	P.4	Proces tot het masterplan.
Figuur 2	P.8	Toegang doordeweeks en in het winterseizoen.
Figuur 3	P.9	Toegang in de weekenden en op feestdagen in het zomerseizoen.
Figuur 4	P.10	De Posbank in 1953. Foto: Natuurmonumenten.
Figuur 5	P.11	De ontwikkeling van waarden als gevolg van het Masterplan.
Figuur 6	P.14	Links en midden: Verkeerskundig meubilair gecombineerd met ecologische inpassing. Rechts: Hop-over voor vleermuizen.
Figuur 7	P.15	Herstelplan Landgoed Heuven. Bron: Natuurmonumenten.
Figuur 8	P.16	Beoogde ontwikkeling rond het bezoekerscentrum.
Figuur 9	P.18	Impressie verbreed perron, dwarsdoorsnede en bovenaanzicht.
Figuur 10	P.19	Beoogde ontwikkeling nabij het station.
Figuur 11	P.21	Voorzieningen die bijdragen aan spreiding bezoekers op twee niveaus.
Figuur 12	P.22	Voorbeeld uit het handboek huisstijl Veluwe: informatiepaneel met startpunten voor de diverse gebruikers
Figuur 13	P.23	Periodieke afsluitingen.
Figuur 14	P.24	Beoogde ontwikkeling Beekhuizen.
Figuur 15	P.25	Huidige parkeersituatie.
Figuur 16	P.26	Nieuwe parkeersituatie.
Figuur 17	P.27	Parkeerplaatsen die gekoppeld zijn aan de PRIS.
Figuur 18	P.34	Planning masterplan

Foto's op voorpagina en pagina 3, 10, 13, 15, 17, 31, 33: Natuurmonumenten

Foto op pagina 14: Ties Blaauw

Colofon

Projectteam

Gemeente Rheden
K. Wopereis
I. Kerkhoff
L. Van der Zee
K. Knippenberg
A. Van Engen
K. Lamaker

Gemeente Rozendaal
H. Jacobsen

Natuurmonumenten
A. Ten Hoedt
S. Semmekrot

Wing
F. Stroeken
D. Brunt
P. Veldt

Bureau Buiten
A. Van Mispelaar

M2 Manage
M. Mur (projectmanager)

Stuurgroep

Gemeente Rheden
Wethouder Ronald Haverkamp
Gemeente Rozendaal
Wethouder Simon Warmerdam
Vereniging Natuurmonumenten
Adjunct – regiodirecteur Jeroen de Koe

9 mei 2022

gemeente Rheden

GEMEENTE ROZENDAAL

Natuurmonumenten

veluweop1

wing partner in ruimte en ontwikkeling

Naar een balans tussen natuur, recreatie en verkeer

Draagvlakmeting maatregelen Masterplan Veluwezoom

In gesprek met inwoners van de gemeenten Rheden en Rozendaal en gasten van de Veluwezoom

gemeente Rheden

Natuurmonumenten

veluweopl

GEMEENTE ROZENDAAL

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

Naar een balans tussen natuur, recreatie en verkeer - Draagvlakmeting maatregelen Masterplan Veluwezoom
Inwoners van de gemeenten Rozendaal en Rheden praten mee over de toekomst van de Posbank

Onderzoeksbureau Opiniepijlers, april/mei 2022
In opdracht van de gemeenten Rheden en Rozendaal en Natuurmonumenten
Samenstelling Reinder Boeve en Frank Bolder
Interviews Tessa Ariaans, Hans Teunissen, Fred Eggink, Maurice Doppen, Gytha van der Veer
Graphics, ontwerp en opmaak Louman & Friso ontwerpbureau

Disclaimer Uitspraken, conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op gesprekken met respondenten. Feiten, aantallen en cijfers zijn verwerkt zoals ze zijn genoemd in deze gesprekken en niet verder getoetst.

Leeswijzer diagrammen Bij een deel van de vragen kon gekozen worden uit meerdere antwoorden. In dat geval kan het percentage hoger zijn dan 100 procent.

Naar een balans tussen natuur, recreatie en verkeer

Draagvlakmeting maatregelen Masterplan Veluwezoom

gemeente Rheden

veluweop1

Natuurmonumenten

GEMEENTE ROZENDAAL

OPINIE PIJLERS
in gesprek met bewoners

Kunnen we het even hebben over de Posbank? *)

gemeente Rheden · Natuurmonumenten · veluweopl · Gemeente Rozendaal

Inhoud

1. Samenvatting 6

2. Verantwoording 10

3. Beschrijving van de werkwijze 15

4. Uitwerking van de resultaten 16
   4.1 Inleiding 16
   4.2 Belevingswaarde inwoners 16
   4.3 Veelgenoemde pluspunten 17
   4.4 Veelgenoemde minpunten 18
   4.5 Nabijheid en waardering Veluwezoom 19
   4.6 Gebruik van het gebied 21
   4.7 Vervoer naar de Veluwezoom 22
   4.8 Redenen om de Veluwezoom te bezoeken 22
   4.9 Betaald parkeren 23

5. Uitwerking van de resultaten: tweede lijn 25
   5.1 Inleiding 25
   5.2 Informatiegraad 25
   5.3 Het waarom van de plannen 26
   5.4 Draagvlak 26
   5.5 Verkeer, natuur en recreatie afgewogen 29
   5.6 Toekomstbeeld verkeer 32
   5.7 Toekomstbeeld natuur 34
   5.8 Toekomstbeeld recreatie 35

Samenvatting

In april 2022 hebben 303 respondenten (inwoners van de gemeenten Rheden en Rozendaal en recreanten) op straat hun mening gegeven over het masterplan voor gedeeltelijke afsluiting van Nationaal Park Veluwezoom. Daarnaast reageerden 1020 respondenten digitaal op het voorgenomen plan. In totaal deden 1323 respondenten mee.
Dit onderzoek komt als bijlage bij het masterplan als het voorligt in de gemeenteraden van Rheden en Rozendaal. Het biedt bouwstenen voor toekomstig beleid rondom Nationaal Park Veluwezoom.

Parel

Als er één beeld oprijst uit al deze bijdragen, dan is het wel dat de Veluwezoom dé parel is van Rheden en Rozendaal. De waardering voor de Posbank en het omliggende natuurgebied is bijzonder hoog. Inwoners vinden de nabijheid van de natuur enorm belangrijk voor hun woongenot. De zorgen om en verantwoordelijkheid voor de natuur zijn de leidende onderwerpen in de straatgesprekken. Respondenten zetten het beschermen van flora en fauna op de Posbank in merendeel op één. Dat je er kunt recreëren vinden mensen ook belangrijk, maar de natuur mag niet te veel lijden onder de recreatie. Toegankelijkheid voor gemotoriseerd verkeer staat voor de meeste respondenten een stuk lager op de prioriteitenlijst. We zien hierbij nauwelijks verschillen tussen de leeftijdsgroepen of de dorpen waar respondenten wonen

Algemeen versus particulier belang

Uit de reacties blijkt dat respondenten in de gemeenten Rheden en Rozendaal oog hebben voor het algemeen belang. Menigeen geeft aan zelf met de auto naar de Veluwezoom te rijden, maar tegelijk zien mensen ook het grotere plaatje: de natuur van de Posbank is kwetsbaar en verdient behouden te blijven of zelfs meer ruimte te krijgen. Dit is een in de gemeente Rheden breed gedeelde gedachtengang. Daarom is

er brede steun voor het gedeeltelijk afsluiten van wegen in het gebied voor gemotoriseerd verkeer. Het persoonlijke belang van overal kunnen komen met de auto wijkt voor het algemene belang van natuurherstel. Uit reacties blijkt dat er twijfel is of het voorliggende masterplan wel ver genoeg gaat. Respondenten zijn niet zelden voorstander van verdergaande inperkingen voor gemotoriseerd verkeer, maar ook het 'massatoerisme' in het gebied.

Oog voor mindervaliden en minder draagkrachtigen

Een terugkerend onderwerp in de gesprekken is de mogelijkheid voor mindervaliden en ouderen om ook van de Posbank te kunnen genieten. Respondenten wijzen erop dat deze groep ook in de toekomst op de een of andere manier het gebied in moet kunnen komen. Zij hebben daarnaast oog voor minder draagkrachtigen, bijvoorbeeld als het gaat om betaald parkeren in het Nationaal Park Veluwezoom. Overigens is er wel overwegend steun voor de invoering van betaald parkeren.

Gebruik van het gebied en de belevingswaarde

Inwoners van de gemeente Rheden en Rozendaal hebben een zeer grote waardering voor de Veluwezoom en zijn ook intensieve gebruikers van het gebied. Veel inwoners die we spraken komen wekelijks of soms zelfs elke dag in het gebied. Overwegend komen ze er wandelend of met de fiets, en minder vaak met de auto. We hoorden tijdens de straatinterviews meermaals mensen (jong en oud) zeggen dat ze verliefd zijn op de Posbank. Een terugkerend element is ook de Veluwezoom als de reden om in een van de gemeenten te komen wonen, of om er nooit meer weg te gaan. De eigen woonomgeving scoort erg hoog. In onze onderzoeken in andere gemeenten zien we vaker hoge cijfers voor woongenot, maar in Rheden en Rozendaal springt de waardering er in positieve zin uit. Hier speelt de ligging in de groene omgeving zoals gezegd een grote rol. Met name het drukke verkeer komt voorbij als minder positief punt in de woonomgeving. In dit verband ging het in de gesprekken vaak over de overlast door motoren.

Informatiegraad

Tijdens de gesprekken bleken inwoners behoorlijk goed op de hoogte te zijn van de plannen voor de Veluwezoom. We zagen hierboven al dat een grote meerderheid van de respondenten aangeeft de natuur in de Veluwezoom te waarderen. Juist omdat inwoners in het algemeen de Veluwezoom belangrijk vinden voor hun eigen woonomgeving, volgen ze de ontwikkelingen. Het tegengaan van verkeersdrukte en het beschermen van de natuur noemen ze uit zichzelf als redenen voor de op stapel staande maatregelen. Inwoners zijn al met al goed ingevoerd in het nieuwe beleid. Als ze tijdens het gesprek aangeven niet van de hoed en de rand te weten, dan zien we in het algemeen een positieve grondhouding: mensen zijn nieuwsgierig naar het beleid.

Verkeer, natuur, recreatie: een balans

We legden in de straatinterviews de keus voor: is recreatie, natuur of toegankelijkheid voor het verkeer het belangrijkst voor u? De meeste mensen die we spraken, maakten hierop een doordachte afweging. Voor de meerderheid staat in de Veluwezoom de natuur op 1, recreatie volgt en de toegankelijkheid voor gemotoriseerd verkeer is hekkensluiter. Meer dan tweederde van de respondenten vindt deze toegankelijkheid van minder belang.

Toekomstbeeld verkeer

Respondenten schetsen in hun toekomstbeeld van verkeer in het gebied zelfs verdere terugdringing van deze toegankelijkheid. Voor mindervaliden en ouderen zouden er wel alternatieven moeten komen, zoals shuttlebusjes. Verder worden ontheffingen genoemd voor elektrische auto's en/of inwoners van de gemeenten.

Toekomstbeeld recreatie

Recreatie is in de geschetste toekomstbeelden niet altijd vanzelfsprekend alom aanwezig in de Veluwezoom. Activiteiten en evenementen moeten beperkt worden, vinden respondenten. Excursies zouden

meer in het teken moeten staan van educatie en bewustwording, en moeten kleinschaliger. Er is meer handhaving nodig, bijvoorbeeld om zwerfafval en andere overlast te voorkomen. Een terugkerend onderwerp is overlast door mountainbikers en wielrenners, ook daar zou toekomstig beleid wat aan moeten doen. Een oplossing die sommige respondenten aandragen voor een betere spreiding van het toerisme ligt in de sfeer van zonering van recreatie, zoals de provincie op grotere schaal in Gelderland wil invoeren.

Toekomstbeeld natuur

Tenslotte het toekomstbeeld dat respondenten schetsen voor de natuur. Hier ligt een link met de kleinschalige, educatieve recreatie: er is meer bewustwording nodig en meer rust. Sommige regelmatige bezoekers zien het natuurgebied veranderen. Maar mensen verwijzen ook naar ontwikkelingen op grotere schaal zoals teruglopende biodiversiteit van de Nederlandse natuur en klimaatverandering. Respondenten spreken de hoop uit dat de natuur in de Veluwezoom zich zal herstellen als menselijke activiteit op een lager pitje komt te staan.

2 Verantwoording

2.1 Inleiding

In april 2022 hebben 303 respondenten op straat en 1020 respondenten digitaal hun mening gegeven over het masterplan voor gedeeltelijke afsluiting voor gemotoriseerd verkeer in Nationaal Park Veluwezoom. Er deden in totaal 1323 respondenten mee aan dit onderzoek.
De interviewers van Opiniepijlers zijn namens de beide gemeenten en Natuurmonumenten in gesprek gegaan met inwoners en recreanten. De gespreksleidraad was ook als digitale vragenlijst online in te vullen.

2.2 Onderzoeksperiode en -werkwijze

De interviews zijn gehouden in de periode van maandag 11 april tot en met dinsdag 19 april. De gesprekken zijn gevoerd op basis van gestandaardiseerde vragenlijsten die zijn samengesteld in overleg met de gemeenten Rheden en Rozendaal en de stuurgroep. Zie hoofdstuk 3 voor meer informatie over de werkwijze.

2.3 Diepte-interviews

De diepte-interviews op straat namen per inwoner ongeveer tien minuten tot een half uur in beslag. In de gesprekken is de mening van de inwoners van de beide gemeenten en recreanten in kaart gebracht, maar ook hun zorgen, wensen, belangen én de kansen die zij zelf zien rondom verkeer, recreatie en natuur. Daarnaast werden de interviews gebruikt als informatie-overdracht over het masterplan. Het is de respondenten duidelijk dat de uiteindelijke beslissingen door de gemeenteraden worden genomen.
Onze interviewers leggen in de gesprekken een directe relatie tussen opdrachtgevers en inwoners/passanten. Dat stellen de respondenten op prijs: ze geven graag hun mening en vinden het in beginsel positief dat de gemeenten en Natuurmonumenten willen luisteren naar wat er leeft en speelt onder de inwoners en bezoekers van het gebied.

De interviews hebben geresulteerd in ruim 25.000 datagegevens; deze zijn verwerkt, geanalyseerd en samengevat. De resultaten kunnen bijdragen aan op maat gesneden communicatie en informatievoorziening, onderbouwing van inhoudelijke keuzes, versterking van de kwaliteit van de plannen en verbreding van het draagvlak in het voorliggende masterplan en eventuele toekomstige invullingen van het beleid voor de Veluwezoom.

2.4 Representativiteit

We hebben inwoners uit alle dorpen van de twee gemeenten kunnen spreken. Ook was er voldoende gelegenheid voor dagjesmensen van elders om met ons in gesprek te gaan. Hen troffen we niet alleen in het Nationaal Park Veluwezoom, maar ook in de dorpen.
Het betrouwbaarheidspercentage in dit onderzoek is 95%. Dit betekent dat herhaling van deze onderzoeksopzet binnen dezelfde doelgroep voor 95% soortgelijke resultaten zouden opleveren. De uitkomsten zijn op basis van weging representatief voor beide gemeenten. Dat betekent dat er uitspraken gedaan kunnen worden voor de hele gemeente.

Herkomst respondenten in de gemeenten Rheden en Rozendaal

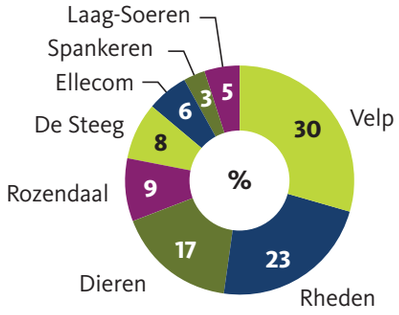

Leeftijd respondenten

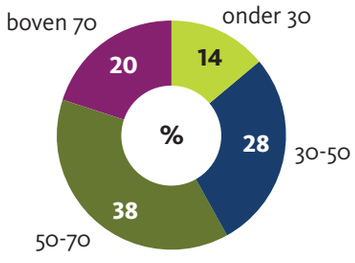

2.5 Onderscheid straatgesprekken en online vragenlijst

We hebben op straat met 303 mensen gesproken. Daarnaast hebben 1020 respondenten digitaal gereageerd. Als het gaat om de kwalitatieve respons in dit onderzoek maken we een onderscheid tussen straatgesprekken versus online reacties. Het grote verschil is dat tijdens straatgesprekken informatie van en naar respondenten effectiever kan worden overgedragen. Er ontstaat een beter beeld van wat er leeft en speelt qua ideeën, belangen, zorgen, argumenten en communicatie-behoefte. Bovendien voelen respondenten zich door de keuze voor persoonlijke gesprekken serieus genomen en gehoord. Ze hebben dat belang onderstreept. Ook stellen respondenten het op prijs dat ze in de eigen omgeving het gesprek kunnen aangaan.

Thema's kwamen tijdens de gesprekken op verschillende momenten aan de orde. Bijvoorbeeld in een vraag naar waardering van natuur en recreatie, en even later in open vragen over toekomstbeelden. Dankzij deze manier van bevragen kunnen we argumenten, sentimenten en ideeën over het gebied helder krijgen. Er ontstond een betrouwbaar beeld van wat bezoekers van de Veluwezoom en inwoners van de gemeenten Rheden en Rozendaal vinden van het masterplan en hoe ze de toekomst van en maatregelen voor het Nationaal Park Veluwezoom voor zich zien.

Bij de verwerking van de resultaten maken we onderscheid tussen de op straat verkregen en de digitale data. In de straatinterviews werken we met open en gesloten vragen in een gestandaardiseerde vragenlijst. Bij de gesprekken op straat gaat het vooral om argumenten, redeneringen, kansen en sentiment. Het kwalitatieve deel van het rapport is voornamelijk hierop gebaseerd. Het digitale onderzoek draait om de grote aantallen, verhoudingen en spreiding. Hiermee heeft een grotere groep respondenten de kans om aan het onderzoek deel te nemen. Deze dient op die manier als extra toets en verbreding van de basis: omdat de aantallen digitale reacties meestal nog groter zijn dan de interviews op straat bieden ze een goede aanvulling.

3

Beschrijving van de werkwijze

De informatie- en interviewtour is breed van start gegaan met publicaties in lokale en regionale media en aankondigingen via de (online) kanalen van de gemeente. Daarnaast was er een online vragenlijst.
Voor de tour hebben we een bus ingezet, een omgebouwde camper, die dienstdoet als informatie- en discussiebus. Deze bus trok ruim een week rond in de gemeenten Rheden en Rozendaal. In de grote dorpen stonden we op markten, bij supermarkten en in winkelcentra. In kleinere kernen zochten we een centrale plek in het dorp op. Daarnaast stonden we in het drukke paasweekeinde bij het Paviljoen op de Posbank.
Uitgangspunt voor dit onderzoek is het verzamelen van argumenten. Welke spelen voor het grote publiek mee in het draagvlak voor het voorgenomen masterplan voor het Nationaal Park Veluwezoom? Het is goed om te benadrukken dat we de gevraagde informatie met de hierboven beschreven werkwijze scherp in beeld konden brengen. We peilden hoeveel respondenten wisten van de plannen, en deelden indien nodig de belangrijkste punten uit het masterplan-in-wording rondom natuurbescherming, verkeers- en parkeermaatregelen en optimalisatie van de recreatie.
Na het veldwerk hebben we alle antwoorden gerubriceerd en geclusterd. De basis voor de dataverwerking was de rode draad die ook is gekozen voor het inrichten van de vragenlijsten, te weten: informatiegraad, belevingswaarde van de woonomgeving (bij inwoners), gebruik van het gebied, en de balans tussen natuur, recreatie en verkeer.
Zo ontstond er een profiel van wat inwoners en recreanten belangrijk vinden en hoe ze de toekomst van het Nationaal Park Veluwezoom zien.

Uitgangspunt voor dit onderzoek is het verzamelen van argumenten

4 Uitwerking van de resultaten

4.1 Inleiding

De resultaten van het onderzoek hebben we uitgewerkt langs twee lijnen. De eerste lijn wordt gevormd door de belevingswaarde van de eigen woonomgeving (bij inwoners) en het gebruik van het gebied (inwoners en recreanten van elders) tot dusver. Deze resultaten geven inzicht in de samenhang tussen woongenot en (natuur)beleving van de Veluwezoom onder inwoners. Zij geven aan hoe zij het wonen in de gemeente Rheden en Rozendaal ervaren en of de nabijheid van de Veluwezoom hieraan bijdraagt. Daarnaast hebben we alle respondenten gevraagd hoe vaak en op welke manier zij naar de Veluwezoom komen en met welk doel ze het gebied bezoeken. Hier kwam ook betaald parkeren ter sprake.

De tweede lijn draait om de toekomstige plannen voor de Veluwezoom. Deze bespreken we in hoofdstuk 5.

4.2 Belevingswaarde inwoners

De inwoners die we spraken zijn bijna over de hele linie positief tot zeer positief over hun eigen woonomgeving. Nagenoeg niemand komt met een cijfer lager dan 6. Dat zegt iets over het prettige woonklimaat in de gemeenten Rheden en (de zelfs nog iets hoger scorende) gemeente Rozendaal, en dat komt ook tot uiting in de pluspunten die mensen aandragen over hun woonplek.

Welk cijfer geeft u de plek waar u woont?

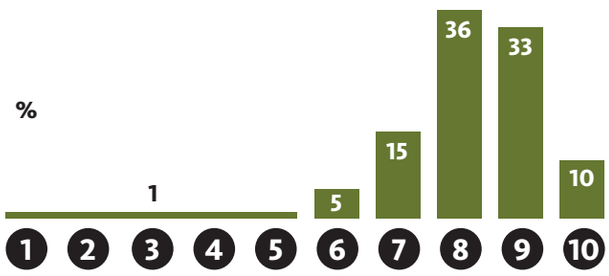

4.3 Veelgenoemde pluspunten

Veel respondenten noemen de groene omgeving als dikke plus voor hun woongenot. Dat je vanuit je dorp zo het bos in loopt, zien inwoners als grote kwaliteit. De nabijheid van de IJssel noemen ook veel mensen. Wie een ommetje wil maken, heeft de luxe van twee landschappen om uit te kiezen: de bossen of de uiterwaarden.

QUOTES

- **Het is niet te druk, maar ook weer niet te stil: er is een aangename reuring.**
- **Krijgt je het nog mooier?**
- **Ik kan zó het bos in: ik zit voor een dubbeltje op de eerste rang!**
- **Ik woon aan de rand van de Posbank en heb dus een heel grote achtertuin.**
- **Stad, bos en water zijn allemaal dichtbij. je kunt de drukte opzoeken als je dat wilt.**
- **Het is hier heerlijk, ik wil hier nooit meer weg.**
- **Het is de mooiste plek van Nederland.**
- **Er wordt veel georganiseerd. Aansluiten hoeft niet in het dorp, maar meedoen kan altijd.**
- **Iedereen is betrokken zonder elkaar te overlopen. Je hebt hier al het positieve van een dorp.**
- **Aan de ene kant het bos, aan de andere kant de uiterwaarden en de IJssel**
- **De omgeving! Ik ben opgegroeid in Rheden en De Steeg. Heb mijn studietijd en de jaren erna in het westen van het land of buitenland gewoond. En nu ben ik teruggekomen voor de heerlijke omgeving hier.**

Het karakter van de dorpen is ook een veelgenoemd pluspunt. Er zijn in het algemeen voldoende voorzieningen en activiteiten, maar je woont er wel rustig. Een derde positieve lijn die we onderscheiden is de nabijheid van de ‘stad’: wie wil, komt met de auto of het openbaar vervoer gemakkelijk in plaatsen als Arnhem of Zutphen voor een middagje winkelen of cultuur.

4.4 Veelgenoemde minpunten

We vroegen ook welke punten minder bevielen in de eigen woonomgeving. Sommige mensen konden er eigenlijk geen noemen. Maar vaak kwamen toch ook ergernissen over verkeersdrukte aan de orde. Respondenten leggen hier snel een verband met recreatie en de Veluwezoom: het lawaai en risicovol rijgedrag van toerende motorrijders en groepen jongeren met ‘opgevoerde’ auto’s worden bijvoorbeeld regelmatig genoemd. Maar ook het geluid van de snelweg is voor sommigen een minpunt.

QUOTES

- **Er is toenemend verkeer.**
- **Ik heb veel last van toeristisch lawaai van hardrijdende motoren.**
- **Er worden hier regelmatig wedstrijdjes gereden, vooral met motoren.**
- **De ouderen verdwijnen: er komen steeds meer jongeren, vaak ook jonge gezinnen, te wonen. En die zijn erg op zichzelf.**
- **In de zomer zijn hier veel toeristen. Er zijn weinig parkeerplaatsen in de wijk.**
- **De Harderwijkerweg is erg druk, er wordt hard gereden.**
- **Ik ben bang dat het hier een pretpark wordt.**
- **Het is hier een beetje kleinburgerlijk. Er is niet veel te doen op cultuurgebied, maar Arnhem is gelukkig dichtbij.**
- **Er komen steeds meer stadse mensen hier wonen waardoor de gemeenschap minder wordt gevoeld. Deze mensen hebben niks met de regio.**
- **Veel mensen bestraten hun tuinen, in plaats van dat ze deze groen houden.**
- **Groenstroken worden slecht onderhouden. Geef ze dan aan de mensen die er wonen, mits ze er beplanting in zetten.**

Daarnaast zijn er ergernissen in de wijk, zoals de staat van onderhoud van openbaar groen en stoepen. Ook zijn er wat zorgen over de tanende levendigheid van het dorp en de bevolkingsopbouw in buurten: er zouden steeds meer mensen ‘uit de stad’ komen wonen, of jonge gezinnen die ‘op zichzelf’ zijn. Sommige bewoners ergeren zich aan buren die hun tuin volleggen met tegels.

4.5 Nabijheid en waardering Veluwezoom

Veel inwoners geven bij de pluspunten van hun woonomgeving al aan hoe belangrijk het groen voor hen is. We vroegen inwoners van Rozendaal en Rheden daarnaast expliciet of de nabijheid van de Veluwezoom meetelt voor het woonplezier. Hier stemt in alle plaatsen een zeer hoog percentage respondenten volmondig mee in. De waardering voor de natuur in de woonomgeving is zeer groot. In de motivaties is ook duidelijk te merken hoe belangrijk de Veluwezoom voor veel mensen is. Voor sommigen is de nabijheid van de Posbank dé reden om zich te vestigen in Rheden of Rozendaal, of om er nooit meer weg te willen. Mensen geven meermaals aan ‘verliefd’ te zijn op het gebied, of omschrijven het als een cadeautje.

Telt voor u de nabijheid van de Veluwezoom / Posbank ook mee voor uw woonplezier?

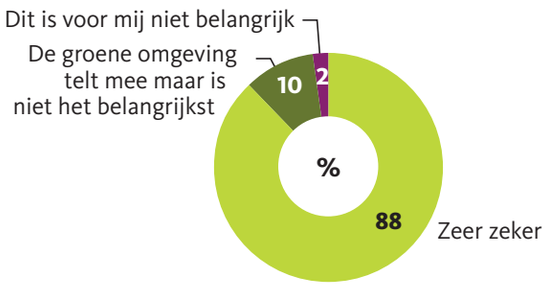

Welk cijfer geeft u de natuur in uw omgeving?

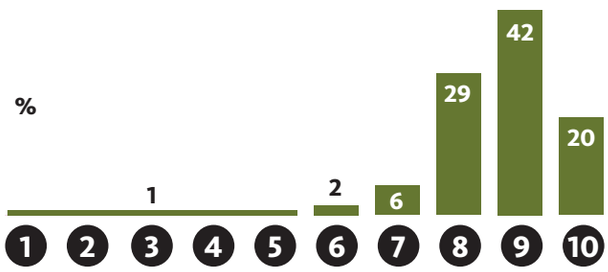

QUOTES

- **Het is gewoon een hartstikke mooi gebied. Als tiener onderschatte ik de schoonheid een beetje: ik vond het vele groen eigenlijk normaal. Maar nu ik wat ouder ben zie ik hoe prachtig het hier is. En dat moet het ook blijven.**
- **Ik kom van oorsprong uit Amsterdam en heb daarna heel lang in Frankrijk gewoond. Het heuvelachtige gebied daar sprak me aan, een van de redenen dat ik in Velp ben gaan wonen.**
- **De natuur is lekker dichtbij. De drukte is te vermijden als je de routes kent.**
- **Ik ben hier vanuit Limburg komen wonen vanwege de Posbank: ik ben verliefd op dit gebied!**
- **Dit gebied is echt een cadeautje. We wonen hier nu vijf jaar en zijn elke dag blij dat we hierheen zijn gegaan.**
- **Als ik via Zoom vergader heb ik als achtergronddecor de Posbank. Mensen vragen weleens 'is dat Amerika?'.**
- **De Posbank is de belangrijkste reden om in Rheden te gaan wonen.**

QUOTES

- **De rust, het groen. Dat ik zelfs op slechtere dagen nu toch van het uitzicht op de Posbank kan genieten is een plus.**
- **De seizoenen in het bos meemaken. De dieren kunnen waarnemen. Kunnen genieten van de rust in het bos en het zingen van de vogels, maar dan zonder ronkende motoren of accelereren auto's.**
- **Ik beperk mijn bezoeken aan vooral de Posbank wel steeds meer. Ik stoor mij aan de drukte van auto's, motoren en grote groepen wielrenners. Verder zie ik de hoeveelheid zwerfafval langs de weg toenemen. Ik wandel en fiets op dit moment liever elders.**

4.6 Gebruik van het gebied

Uit de opmerkingen die respondenten maken over hun woonomgeving blijkt al dat de natuurlijke omgeving voor jong en oud uitnodigend is. De inwoners die wij spraken, komen bijna zonder uitzondering regelmatig in het gebied. We zien dat mensen uit Rozendaal het vaakst in het natuurgebied te vinden zijn. Is het niet dagelijks, dan toch enkele keren per week. Logischerwijs komen bezoekers van buiten de gemeenten minder vaak in het gebied. Inwoners uit de omliggende regio zijn wekelijks of maandelijks terugkerende bezoekers, voor mensen uit andere delen van Nederland ligt de frequentie gemiddeld lager.

Hoe vaak komt u in het gebied?

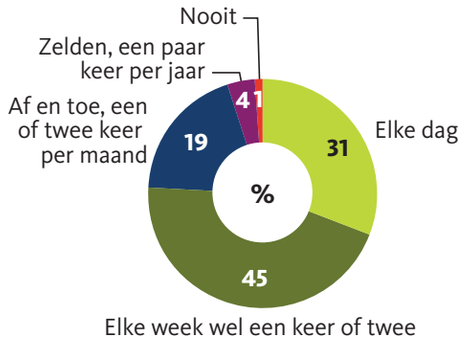

Hier zien we dat onder ouderen het autogebruik iets vaker wordt genoemd dan onder jongeren, hoewel ook senioren vaak wandelen of de fiets gebruiken.

4.7 Vervoer naar de Veluwezoom

De respondenten uit Rozendaal en gemeente Rheden komen veelal lopend naar de Veluwezoom. Logisch, want het is hun (bijna) dagelijkse ommetje of bestemming om de hond uit te laten. De meeste respondenten geven aan zelden tot nooit een autorit door het gebied te maken, tenzij ze slecht ter been zijn of bezoek van elders of mensen de Veluwezoom willen laten zien. Hier zien we dat onder ouderen het autogebruik iets vaker wordt genoemd dan onder jongeren, hoewel ook senioren vaak wandelen of de fiets gebruiken..

4.8 Redenen om de Veluwezoom te bezoeken

Een wandeling is de meest genoemde reden om de Veluwezoom te bezoeken. Een fietstocht noemen respondenten ook vaak. Het spotten en/of fotograferen van wild of soortgelijke vormen van natuurbeleving is eveneens populair, net als het uitlaten van de hond.

Waarvoor gaat u meestal naar de Veluwezoom / Posbank?

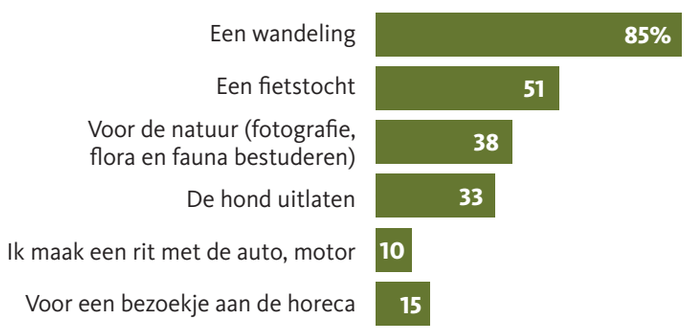

Anders, namelijk:
Paardrijden
Sporten
Voor het uitzicht
Met de kinderen
Ik kom hier om op te laden na een drukke dag

4.9 Betaald parkeren

Op dit moment kun je overal in Nationaal Park Veluwezoom gratis parkeren. Natuurmonumenten heeft het voornemen om voor hun parkeerplaatsen een parkeertarief in te voeren. We hebben respondenten hierover geïnformeerd en gevraagd of ze betaald parkeren in het gebied acceptabel vinden. Een meerderheid heeft hier geen of nauwelijks problemen mee.

Dit blijkt ook uit hun motivaties. Bij andere natuurgebieden is betaald parkeren ook de norm, geven respondenten aan. Het is in hun ogen redelijk dat Natuurmonumenten hiervoor een vergoeding vraagt, omdat de organisatie ook kosten maakt voor onderhoud. Wel vinden sommigen een parkeertarief bezwaarlijk voor mensen met een laag inkomen. Ook zeggen respondenten dat er voor bijvoorbeeld ouderen of mindervaliden een uitzondering moet worden gemaakt. Er kwamen enkele suggesties voorbij voor maatwerk, zoals parkeervergunningen voor bewoners.

Voor mij is betaald parkeren in het gebied

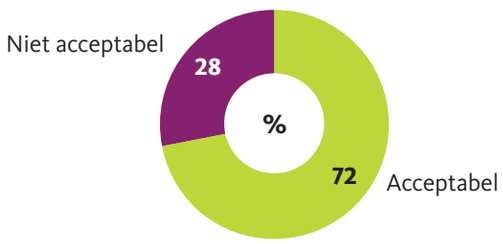

QUOTES

- **Ik vind betaald parkeren acceptabel als het daardoor rustiger wordt.**
- **Ik vind het een goed plan, het ontmoedigt autoverkeer.**
- **Hoe hoger de drempel voor auto's, hoe beter.**
- **Het natuurgebied moet ook onderhouden worden, dus een klein bedrag vragen mag.**
- **Betalen is prima, maar dan moet je ook goed kunnen parkeren.**
- **Ik woon in Den Haag: ik ben niet anders gewend.**
- **Betalen voor parkeren om te kunnen wandelen? Nee, dat is belachelijk.**
- **Je benadeelt mensen met een kleine beurs: voor hen zou betaald parkeren heel sneu zijn.**
- **Het is prima als je in de weekenden niet meer de berg op mag met de auto, maar ga niet nog een stap verder door ze dan ook nog te laten betalen.**
- **Het natuurgebied is een openbare voorziening, die moet voor iedereen toegankelijk zijn.**
- **Het is met name niet acceptabel voor mensen die hier wonen en mensen met een smalle beurs.**
- **Het idee om te betalen voor parkeren in een natuurgebied te betalen is goed. Het is misschien wel lastig voor bewoners, omdat parkeerders mogelijk zullen uitwijken naar woonwijken waar je gratis parkeert.**
- **Ook minima moeten hier kunnen komen.**
- **Degenen die hier komen, hebben er iets voor over om te genieten van dit gebied.**
- **De Posbank is van de bevolking. Natuurmonumenten heeft er een businessmodel van gemaakt. Dat zorgt ervoor dat mensen in de dorpen eromheen gaan parkeren.**

5 Uitwerking van de resultaten: tweede lijn

5.1 Inleiding

De tweede lijn in dit onderzoek draait om de plannen die er zijn voor de Veluwezoom en hoe inwoners hier tegenaan kijken. We peilden hoe goed geïnformeerd respondenten zijn over de maatregelen en of er draagvlak voor is. Deze resultaten maken helder welke balans respondenten zelf voor ogen hebben tussen verkeer, natuur en recreatie, en welke voors en tegens zij aandragen wat betreft de plannen. Ook geven inwoners van Rozendaal en Rheden en recreanten van buiten de gemeenten aan welke toekomst van het Veluwezoomgebied zij voor zich zien.

5.2 Informatiegraad

We constateerden al dat de nabijheid van de Veluwezoom voor veel inwoners flink meetelt in het woongenot, en dat zij er veelvuldig bezoeker zijn. Dat de Veluwezoom hen na aan het hart ligt, merken we eveneens aan de mate waarin mensen op de hoogte zeggen te zijn van de plannen.

Ruim de helft van de inwoners die we hebben aangesproken geeft aan het nieuws over de maatregelen te volgen, en geeft aan te weten hoe de vork in de steel zit. Zo'n hoge informatiegraad maken we in onze onderzoeken zelden mee. Daarnaast is er nog een grote categorie respondenten die aangeeft vaag van de plannen te weten. Een kleine minderheid zegt niet bezig te zijn met het onderwerp.

Logischerwijs weten bezoekers van de Veluwezoom (mensen die niet in de gemeente wonen, en soms ook niet in de regio) minder over de plannen. Ruim een derde is er wel nieuwsgierig naar.

5.3 Het waarom van de plannen

Respondenten konden aangeven wat in hun optiek de achtergrond was van de voorliggende maatregelen voor de Veluwezoom. Het overgrote merendeel noemt de (verkeers)drukte, de druk op het gebied en ervaren overlast van die drukte. Ook veel genoemd is het beschermen van de natuur als motivatie om wegen in het gebied deels af te sluiten. Respondenten geven aan dat de natuur te lijden heeft onder de drukte en overlast van het gemotoriseerd verkeer. Een deel van de respondenten noemt ook spontaan de overlast van motoren.

5.4 Draagvlak

Respondenten kregen de vraag voorgelegd wat ze van de plannen voor gedeeltelijke afsluiting vinden. Dit was bewust een open vraag, omdat we meer wilden horen dan ‘voor’ of ‘tegen’. Met als achterliggend idee om behalve het eventuele draagvlak voor het masterplan ook argumenten, eigen ideeën en sentimenten rondom de maatregelen te peilen. We zien hier in zijn algemeenheid behoorlijk wat draagvlak voor het masterplan, met de nodige nuance. Er zijn minstens vier varianten van meningen en sentimenten die de revue passeren:

- Het is een goed idee om het verkeer deels te beperken, omwille van rust in het gebied en natuurbescherming.
- Het is een goed idee om de natuur beter te beschermen, maar de plannen mogen (veel) ingrijpender zijn.
- Het is een goed idee om de natuur beter te beschermen, maar het rondje over de Posbank moet mogelijk blijven voor met name oudere mensen en mindervaliden.
- Het is geen goed idee om het gebied gedeeltelijk af te sluiten, het schadelijke effect van de drukte op de natuur valt mee.

QUOTES

- **Een heel goed plan. Mensen zeggen wel dat we aan de oudjes moeten denken die niet meer hun rondje Posbank kunnen maken, maar we moeten vooral aan de natuur denken en die ook beschermen.**
- **Ik denk niet dat er met gedeeltelijke afsluiting minder verkeer komt: dat verplaatst zich en dan krijg je elders overlast.**
- **Wat ik zie, is dat er gewoon te veel mensen komen. In ieder geval in de weekenden, door de week is valt het wel mee. Doorzetten die plannen dus!**
- **Prima plan. Door de drukte wordt dit pareltje ernstig vervuild en wild doodgereden. Dat moet een halt worden toegeroepen.**
- **Van mij mogen de plannen zelfs nog een grote stap verder gaan: het gebied niet alleen op bepaalde momenten afsluiten voor verkeer, maar ook voor mensen. De natuur wordt nu veel te veel aangetast.**
- **Deze plannen gaan te ver: het gaat maar om een paar weekenden per jaar dat het te druk is. Voor die weekenden kun je prima wat regelen, met verkeersregelaars of pendelbussen bijvoorbeeld.**
- **Het is erg jammer dat ons zaterdagse ritje met mijn oude schoonvader nu vervalt. Voor de rest is het goed dat er minder verkeer komt.**
- **De plannen zijn te weinig ambitieus. Maak een transferium en laat alle auto's beneden staan.**
- **Voor bepaalde groepen zoals ouderen en gehandicapten moet er een shuttlebus komen.**
- **Ik wil gewoon altijd en overal kunnen parkeren.**
- **Ik ben een groot voorstander. Ik ben vogelspotter en hoe minder verkeer, hoe meer vogels ik kan spotten.**
- **Afsluiten is prima. Leg een heel grote parkeerplaats aan ergens aan de rand aan de provinciale weg en vervoer mensen vanaf hier met een hop on hop of-systeem door het gebied met elektrische busjes.**
- **Helemaal afsluiten dit gebied, het hele jaar door.**
- **De voorgestelde plannen zijn halfslachtig. Er wordt geen rekening gehouden met de natuur.**
- **Ik vind het geen goed idee. De afgelopen twee jaar was het uitzonderlijk druk op de Posbank. Dat is voorbij nu de coronamaatregelen opgeheven zijn.**
- **Ik heb er een dubbel gevoel bij. De gedeeltelijke afsluiting beschermt de natuur onvoldoende.**

Onduidelijkheid

In Laag-Soeren hoorden we in de meeste gesprekken over een voorgenomen afsluiting van de Posbank vanuit Laag-Soeren. Dat zou in het Materplan staan, wordt vaker opgemerkt. In ieder geval één dorpsbewoner heeft een brief gestuurd naar de gemeente en om opheldering gevraagd. Kern van het bezwaar is dat de Schaapsallee afgesloten zou worden voor gemotoriseerd verkeer. Bewoners zijn daar ongerust over.
Het gaat hier niet om deze maatregel (al dan niet) maar om de discussie die sterk leeft in het dorp en duidt op een communicatiebehoefte over het masterplan.
Wat verder opvalt in Laag-Soeren is dat inwoners de term Posbank gebruiken voor de fysieke locatie van de stenen bank met theehuis. “Je kunt vanuit Laag Soeren niet direct bij de Posbank komen. Dan moet je via Dieren”, was een typerende uitspraak.
In alle andere plaatsen is de ‘Posbank’ een globale gebiedsaanduiding en ook veel vaker gebruikt dan Veluwezoom.

> “Je kunt vanuit Laag-Soeren niet direct bij de Posbank komen. Dan moet je via Dieren”,

5.5 Verkeer, natuur en recreatie afgewogen

De respondenten kregen de keus voorgelegd: is recreatie, natuur of verkeer (bereikbaarheid en parkeren) voor u het belangrijkst? Een meerderheid kiest voor natuur. Daarna volgt recreatie.

Waarvoor gaat u meestal naar de Veluwezoom / Posbank?

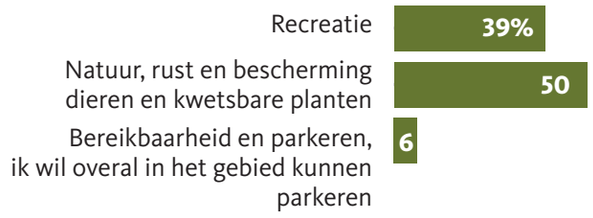

Deze rangorde blijkt ook uit de cijfers die de respondenten geven aan natuur, recreatie en verkeer. Met het cijfer drukken ze uit hoe belangrijk ze elk van deze thema's vinden. Weer springt - door alle leeftijdsgroepen heen en in alle dorpen - de natuur eruit, met een zeer hoge waardering. En ook hier zien we dat recreatie volgt, eveneens met goede waarderingscijfers. Bij respondenten van buiten de gemeenten ligt de nadruk vooral op de natuur. Ze steunen in grote meerderheid de voorgenomen maatregelen, maar een behoorlijke grote groep noemt de gedeeltelijke afsluiting beter iets dan niets; volledige afsluiting vinden ze een gemiste kans omdat in hun ogen een weekendafsluiting in de zomermaanden niet voldoende is.

En het verkeer dan? Uit de vragen over het ‘eigen gebruik’ van de Veluwezoom blijkt dat menig inwoner zelf ook wel eens met de auto het gebied in rijdt. Maar omdat natuur bij de meesten prevaleert, lijkt nu het belang van verkeer bij velen een lagere waardering op te leveren. Toegankelijkheid van het gebied voor gemotoriseerd verkeer scoort bij bijna de helft van de respondenten slecht als prioriteit. Aan de andere kant geeft ongeveer een derde van de geïnterviewden aan dat deze toegankelijkheid voor hen wel belangrijk is.

Is de toegankelijkheid van het gebied voor gemotoriseerd verkeer voor jou een belangrijk onderwerp
Geef een cijfer van 1 tot 10 (1 is onbelangrijk, 10 is heel erg belangrijk).

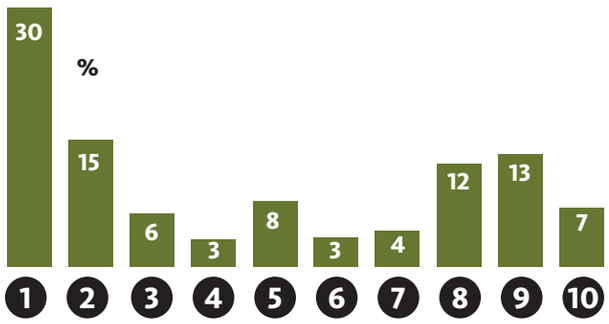

Hoe belangrijk is voor u rust en natuur in het gebied?
Geef een cijfer van 1 tot 10 (1 is onbelangrijk, 10 is heel erg belangrijk).

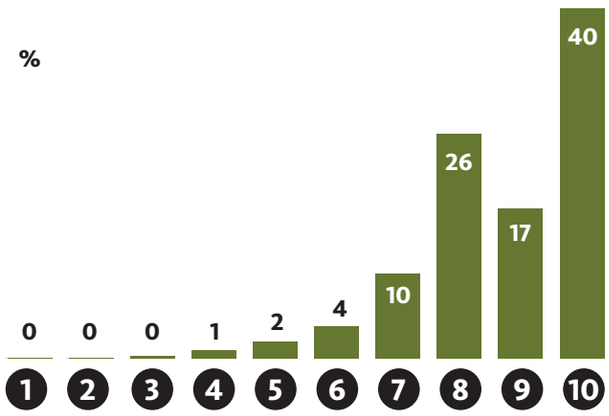

Hoe belangrijk is voor u recreatie in het gebied?
Geef een cijfer van 1 tot 10 (1 is onbelangrijk, 10 is heel erg belangrijk).

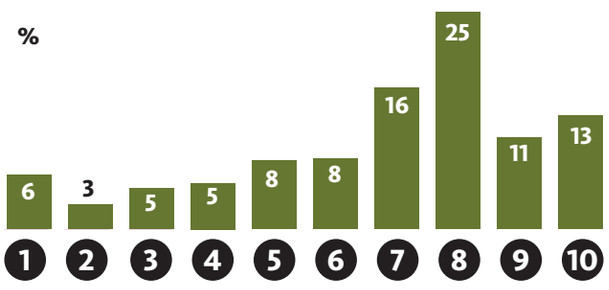

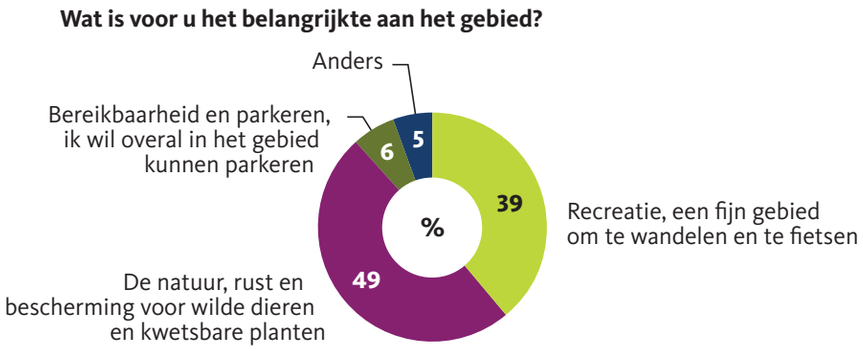

5.6 Toekomstbeeld verkeer

De respondenten kregen de gelegenheid hun visie te geven op de plek die gemotoriseerd verkeer zou moeten krijgen in Nationaal Park Veluwezoom. Welk toekomstbeeld zien zij voor zich?
Heel vaak noemen mensen dat ze het verkeer teruggedrongen zouden willen zien. Er is veel steun voor de maatregelen, en er zijn – in veel lagere aantallen – respondenten die vinden dat de maatregelen veel verder moeten gaan en respondenten die vinden dat er niets hoeft gebeuren.

QUOTES

- **Ze zijn al 25 jaar bezig met het maken van plannen. Ik zou het geweldig vinden als er minder verkeer zou komen, maar dat duurt denk ik nog wel een hele tijd.**
- **Ze praten hier al heel lang over, maar ik hoop dat ze plannen nu eindelijk eens een keer worden doorgevoerd.**
- **Minder verkeer is op zich al fantastisch. Wat mij betreft mag het verbod 24 uur per dag, zeven dagen in de week, 52 weken lang gelden.**
- **Ik denk dat als de plannen eenmaal in werking zijn, iedereen er snel gewend aan zal zijn. Wie weet kunnen we dan nog een stapje verder gaan: het gebied nóg vaker voor gemotoriseerd verkeer afsluiten.**
- **Ik zie vooral de aanleg van grotere parkeerterreinen voor me, waar elektrische shuttlebusjes af en aan gaan rijden.**
- **Er zouden alleen elektrische auto's op de Posbank toegelaten moeten worden.**
- **Als het verkeer niet in het weekend komt, komt het wel op andere momenten.**
- **Je verplaatst het probleem: ik denk dat heel veel automobilisten dan in de nabijgelegen dorpen en in bermen gaan parkeren. Helemaal als je parkeergeld gaat vragen: mensen zijn en blijven krenten.**
- **Gedeeltelijk afsluiting op drukke dagen moet voldoende zijn.**
- **Ik wens een afsluiting van de Posbank voor auto's en motoren. Ik wil dat MTB-routes worden afgesloten en dat er geen honden meer los mogen lopen in het gebied. En meer handhaving graag. Ik wil dat de natuur zich weer kan herstellen.**

5.7 Toekomstbeeld natuur

Natuur is (heel) belangrijk voor het overgrote deel van de respondenten. Dat de natuur zich kan herstellen in Nationaal Park Veluwezoom is een wens die mensen heel vaak uitspreken. De heide vergrast en de fauna, van de kleinste levende wezens tot de grootste dieren, heeft rust nodig, weten respondenten te noemen. Om die reden is het tijd om het gemotoriseerd verkeer terug te dringen in het gebied, zeggen velen. Maar ook recreatie in de vorm van mountainbiken en wielrennen brengt onrust, vinden sommigen. Recreanten laten afval achter en ook dat is schadelijk voor de natuur. Veel respondenten pleiten daarom voor meer bescherming van de natuur. Aan de andere zijde van het spectrum zijn er ook inwoners en recreanten die vinden dat het allemaal wel mee valt met de overlast van de mens, of die vinden dat de overlast met handhaving kan worden aangepakt.

QUOTES

- **Het gaat nu slecht met de natuur. De hei vergrast. De natuur zou haar oude status terug moeten krijgen, onder meer door het verkeer te weren.**
- **Ik denk dat er beestjes terugkomen als er wat meer rust komt. Zoals wolven. Dat zou heel vet zijn.**
- **Verkeer weren heeft, denk ik niet zo heel veel invloed. Ons aan de regels houden, zoals op de paden blijven en geen rotzooi achterlaten, werkt wél in het voordeel van de natuur. Misschien is daar wat handhaving bij nodig, investeer daar dan in.**
- **Ik merk vaak dat bij het geringste motorgeluid vogels schrikken en meteen wegvliegen. Met minder gemotoriseerd verkeer krijgen de vogels, en ook alle andere dieren hier, absoluut veel meer rust.**
- **Afsluiting heeft weinig zin, controle wél. Zorg voor meer controleurs hier, die mensen kunnen aanspreken op hun gedrag. Echt, in de coronatijd lagen elke dag wel mondkapjes langs de paden. Ook heel veel menselijke ontlasting en wc-papier. En ook zagen we regelmatig platgetrapte heide. Wat meer bewustzijn en respect voor de omgeving: dát zou de natuur helpen.**
- **Beperk de vele toertochten voor wielrenners die hier worden gehouden. Dat zijn er soms wel vier per week: dat is veel te veel.**
- **Er komen steeds meer mensen hier wonen en die moeten kunnen recreëren.**
- **We moeten de natuur zoveel mogelijk met rust laten. Wij zijn op bezoek in het huis van de dieren.**

5.8 Toekomstbeeld recreatie

Uitgedrukt in een cijfer schalen respondenten recreatie minder hoog in dan natuur, maar nog steeds is het voor hen belangrijk. De balans tussen natuur en recreatie moet hersteld, is de teneur. Daarom vinden veel respondenten het wenselijk om ongebreideld toerisme in de Veluwezoom af te remmen. Ook vragen respondenten om meer handhaving. Daarnaast noemen mensen suggesties voor kleinschalige recreatie en zonering van het gebied.

QUOTES

- **Het rondje Posbank met de eigen auto zal dan op bepaalde momenten niet meer gaan, maar dat is dan maar zo.**
- **Recreatie in de natuur is heel belangrijk. Dat gun ik ook iedereen. Maar recreëer in rust en met respect. Dat gebeurt helaas steeds minder. Hopelijk is het geen trend, maar ik zie hier af en toe mensen met een stevig vaartje boarden met een GoPro op hun helm.**
- **Het Rozendaalse veld wordt een centrum van honden oppas centrales. Busjes rijden af en aan, dat is irritant.**
- **Handhaven is belangrijk. Ik woon hier 27 jaar en heb in die tijd twee keer een boswachter gezien.**
- **Ik ben jaren geleden vrijwilliger bij Natuurmonu- menten geweest en toen waren er kleinschalige excursies om mensen nog bewuster van de natuur te maken. Daar betaalden deelnemers een klein bedrag voor. Tegenwoordig zijn excursies producten, een soort melkkoe van Natuurmonumenten. Zoals een VIP-excursie in de hertenbrons voor 80 euro. Belachelijk. Ik ben bang dat het nog erger gaat worden. Ik ben vanwege dat 'snel geld willen verdienen' ook gestopt als vrijwilliger.**
- **Er zullen meer fietsers komen op de momenten dat auto's niet welkom zijn. Ik denk dat er daarom nog veel meer fietspaden aangelegd zullen gaan worden.**

QUOTES

- De recreatie zal niet zo veel veranderen. Ik zou het trouwens wel fijn vinden als er wat meer plekken zouden komen waar ik naar de wc kan.
- Ik denk dat vooral vanwege corona het aantal recreanten explosief is gestegen. Nu corona op zijn retour is, zullen er minder mensen komen.
- We moeten de natuur in kunnen, zonder die te verstoren. Natuur is belangrijker dan dat mensen er heen kunnen. Wij hebben andere opties voor recreatie, de dieren niet.
- Er moeten meer overnachtingsmogelijkheden komen voor toeristen.
- Pas op met recreatie, om de natuur zo min mogelijk te verstoren. Raar is wel dat ze eerst mensen proberen te trekken en nu proberen ze toerisme terug te dringen.
- Haal de horeca bovenop de Posbank weg. Dat scheelt al negentig procent van het verkeer.
- Overmatig aanleggen en gebruik van mountainbike paden kan overlast aan de natuur veroorzaken.
- Recreatie in de vorm van wandelen en educatieve tochten mag gestimuleerd worden.
- Aan de zuidrand zijn wat mij betreft delen die drukker mogen zijn en verder mag het rustig blijven in grote delen elders in het gebied.

OPINIE PIJLERS

in gesprek met bewoners

UITVOERINGSPROGRAMMA WELKOM VELUWEZOOM

Voor natuur, beleving en leefbaarheid

Mei 2022

gemeente Rheden

GEMEENTE ROZENDAAL

Natuurmonumenten

veluweop1

wing partner in ruimte en ontwikkeling

Inleiding

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma dat behoort bij het Masterplan 'Welkom Veluwezoom – Voor natuur, beleving en leefbaarheid.

Het Masterplan is het resultaat van samenwerking tussen de gemeenten Rheden en Rozendaal en Natuurmonumenten. De input van (lokale) organisaties in de fase van ideeënvorming en later ook bij de verdere uitwerking, is van groot belang geweest.

Het Masterplan Welkom Veluwezoom is een integraal plan met drie hoofddoelen, te weten: tegengaan van de achteruitgang van de natuur; het gastvrij ontvangen van de toenemende aantallen bezoekers en het bijdragen aan de leefbaarheid en de lokale economie in de omliggende dorpen.

Deze drie hoofddoelen zijn vertaald in de volgende zes thema's:

- Natuur: bescherming, beleving en ontwikkeling
- Ontvangstlocatie: bezoekerscentrum en herstelplan Heuven
- Station en omgeving: inrichting en verbinding bezoekerscentrum
- Regionale spreiding bezoekersstromen en ondersteuning lokale economie
- Minder en veiliger verkeer in de natuur
- Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen

Per thema zijn concrete deelprojecten geformuleerd en deze zijn in de vorm van factsheets opgenomen in dit Uitvoeringsprogramma. De deelprojecten gaan uitgevoerd worden in de komende zeven jaar. Er wordt gestart met die projecten die gericht zijn op het reguleren van bezoekersstromen en met het verder ontwikkelen van de ontvangstlocatie.

Naast de inhoudelijke thema's zijn er ook deelprojecten geformuleerd voor de monitoring van de impact van de (verkeers-)maatregelen op de leefbaarheid voor omwonenden en op de ontwikkeling van de natuur. Twee jaar na de invoering van de maatregelen vindt er een evaluatie plaats. Mocht er echter aanleiding toe zijn, kan er ook eerder bijgestuurd worden.

In de uitvoering zal ook weer afstemming gezocht worden met (lokale) organisaties en omwonenden. Per factsheet wordt aangegeven welke partijen in ieder geval betrokken moeten worden. De vorm die deze afstemming gaat krijgen wordt in de loop van de zomer 2022 vastgesteld.

Wij zien er naar uit om de Veluwezoom ook voor de toekomst mooi en toegankelijk te houden zodat mens en dier kan blijven genieten van dit prachtige stukje Nederland!

Rheden, mei 2022

Inhoudsopgave

A. Natuur: Bescherming, Beleving en Ontwikkeling

A1. Factsheet Natuurinclusief Ontwerpen 6

B. Ontvangstlocatie: Bezoekerscentrum en Herstelplan Heuven

B1. Factsheet Bezoekerscentrum en Transferium 7

B2. Factsheet Centrum Heuven 8

B3. Factsheet Herstelplan Heuven 9

B4. Factsheet Aandacht Natuur 10

B5 Factsheet Afsluiten Kleine parkeerplaatsen 11

C. Station: inrichting, omgeving en verbinding ontvangstlocatie

C1. Stationsaanpassing 12

C2. Arnhemsestraatweg 13

C3. Naamswijziging Station 14

D. Regionale spreiding bezoekersstromen en ondersteuning lokale economie

D1. Belevingsroutes 15

D2. Digitale Oplossing 16

D3. Informatievoorziening Wandelaars 17

D4. Informatievoorziening 18

D5. Voetgangersbewegwijzering 19

E. Minder en veiliger verkeer in de natuur

E1. Factsheet Afsluiting Wegen 20

E2. Factsheet Parkeren aan de Randen 21

E3. Factsheet Categorisering en Inrichting 22

E4. Factsheet Welkom Toegangsbeleid 23

E5. Factsheet quick-wins verkeersveiligheid 24

E6. Factsheet stimuleren duurzaam (deel)vervoer 25

F. Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen

F1. Factsheet Optimaliseren Bewegwijzering 26

F2. PRIS 27

G. Monitoring verkeer en natuur

G1. Monitoring Verkeer 28

G2. Monitoring natuur 29

A. Natuur: Bescherming, Beleving en Ontwikkeling

A1. Factsheet Natuurinclusief Ontwerpen

A1

Thema: Natuur en beleving
Deelproject: Natuurinclusief ontwerpen
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

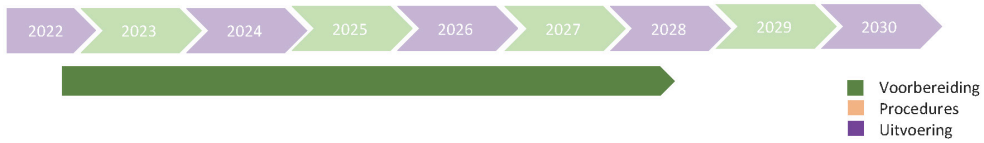

Opdracht en randvoorwaarden

- Iedere ruimtelijke ontwikkeling dient een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit
- Ontwerpen en aanhaken van ecoloog in de ontwerpfase van de diverse deelprojecten.
- Voor alle projecten waarbij sprake is van bebouwing, bebording ed wordt budget beschikbaar gesteld voor natuurinclusief ontwerp. Realisatie vindt plaats binnen de projecten zelf.

Kosten

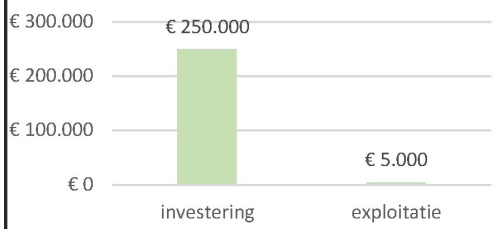

Betrokken partijen

- Afhankelijk van project

Samenhang projecten

- Alle ruimtelijke projecten Masterplan

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

B. Ontvangstlocatie: Bezoekerscentrum en Herstelplan Heuven

B1. Factsheet Bezoekerscentrum en Transferium

B1

Thema: Ontvangstlocatie
Deelproject: Bezoekersmanagement / transferium
Trekker: Natuurmonumenten

Planning

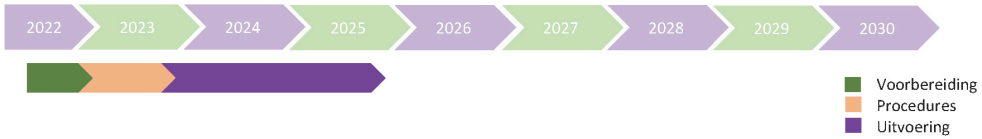

Opdracht en randvoorwaarden

- Realiseren Bezoekerscentrum dat klaar is voor de ontwikkelingen van de komende 20 jaar
- Verduurzaming gebouw en verbetering binnen klimaat bezoekerscentrum
- Actualiteit informatievoorziening en exposities
- Routing en opvang van bezoekersstromen
- Spreiding van doelgroepen en bezoekersstromen

Kosten

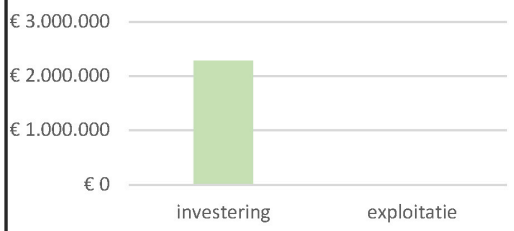

Betrokken partijen

- Ondernemers op en rond locatie
- Provincie Gelderland
- Gemeente Rheden
- Red Heuven en de Posbank / omwonenden

Samenhang projecten

- Herinrichting station (C1)
- Stationsomgeving (C2)

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

- Bezoekersmanagement gericht op behoud van natuur en cultuurhistorie
- Bijdrage aan sturing autoverkeer

Risico's

- Procedures
- Stikstofberekening irt vergunning
- Overeenstemming betrokken partijen

B2. Factsheet Centrum Heuven

B2

Thema: Ontvangstlocatie
Deelproject: Centrum Landgoed Heuven
Trekker: Natuurmonumenten

Planning

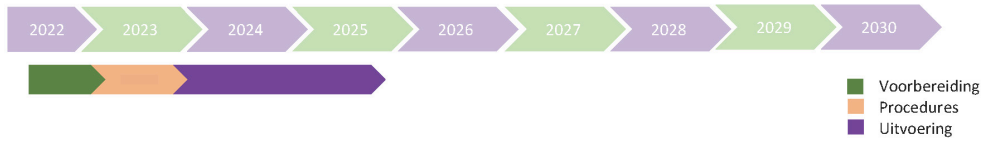

Opdracht en randvoorwaarden

- Inrichting parkeerplaats op Manegeterrein, inclusief betaald parkeren
- Opheffen bestaand parkeerterrein en inrichten droogdal
- Aanleg en verbeteren wegen en paden, inclusief Heuvenseweg
- Verkeersveilig maken gevaarlijk knooppunten,
- Verplaatsen IVN-tuin
- Aanleg natuurspelen en inrichting terrein beheerkantoor

Kosten

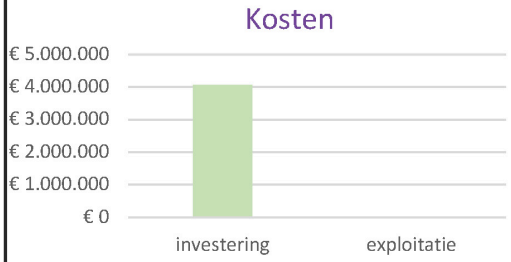

Betrokken partijen

- Ondernemers op en rond locatie
- Stichting Wurfbain's Hof
- Gemeente Rheden
- Red Heuven en de Posbank / omwonenden

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Stationsomgeving (C1 en C2)
- PRIS (F2)

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

- Aankoop en sloop manege
- Opheffen verwijderen paardenbakken
- Aanleg nieuw parkeerkeerterrein en landschappelijke inpassing en zichtlijnen
- Duurzame inrichting (bijvoorbeeld laadpalen, zonnepanelen etc.)
- Overkapping met aardenwal en keermuur
- Koude opslagruimte voor mogelijk startpunt duurzaam vervoer

Risico's

- Procedures
- Stikstofberekening irt vergunning
- Overeenstemming betrokken partijen

B3. Factsheet Herstelplan Heuven

B3

Thema: Ontvangstlocatie
Deelproject: Herstelplan Heuven
Trekker: Natuurmonumenten

Planning

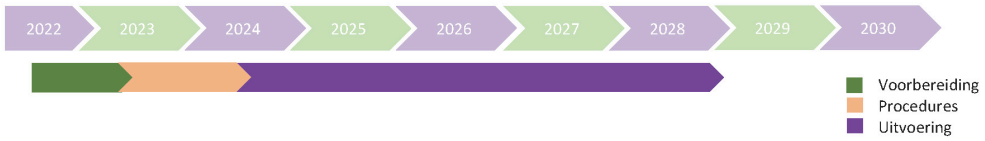

Opdracht en randvoorwaarden

- Herinrichting en herstel historisch trace Holleweg
- Herstel omgeving voormalige landhuis
- Ontwikkeling Parkbos
- Herstel Sterrenbos
- Gericht dunnen en bijplanten Heienbeek
- Exoten verwijderen bossen

Kosten

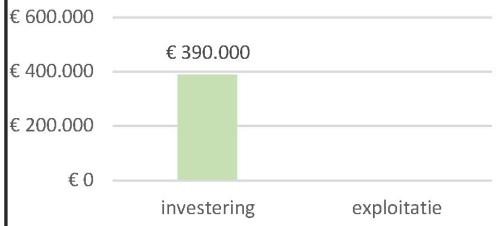

Betrokken partijen

- Ondernemers op en rond locatie
- Stichting Wurfbain's Hof
- Stichting Behoud Landgoederen Oost Veluwezoom
- Gemeente Rheden
- Red Heuven en de Posbank / omwonenden
- Huurders en pachters

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Stationsomgeving (C1 en C2)

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

- Procedures
- Stikstofberekening irt vergunning
- Overeenstemming betrokken partijen

B4. Factsheet Aandacht Natuur

B4

Thema: Ontvangstlocatie
Deelproject: Ontwikkelen met aandacht voor natuur
Trekker: Natuurmonumenten

Planning

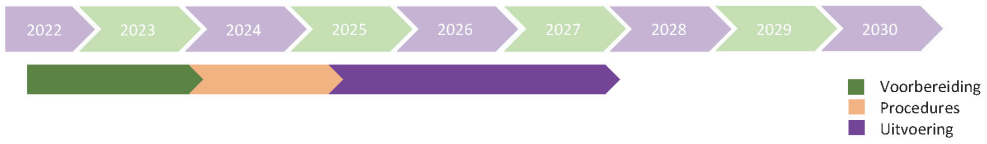

Opdracht en randvoorwaarden

- Hertenkerend raster Landgoed Heuven
- Herinichting landbouwgronden ten zuiden van Heuven
- Verder ontwikkelen heide corridors door beheer en omvormen fazantenbos
- Evt. aanbrengen faunapassages op nader te bepalen specifieke locaties
- Paardenweides manege (5 hectare) inrichten als natuurakker en/of bloemrijkgrasland met wandelverbinding

Kosten

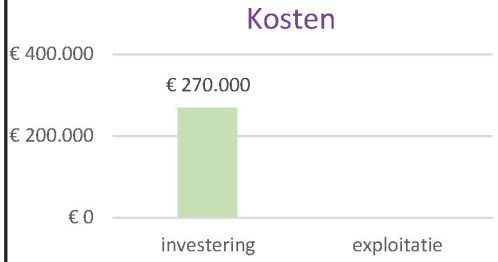

Betrokken partijen

- Ondernemers op en rond locatie
- Provincie Gelderland
- Stichting Rhedens schaapskudde
- Acht lokale boeren

Samenhang projecten

- Herstelplan Heuven (B3)
- Natuur inclusieve landbouw

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

- Onder de inrichting van de landbouwgronden ten zuiden van Heuven vallen de volgende maatregelen:
  - natuuurakkers inclusief fauna-akkers
  - natuurinclusieve landbouw
  - ontwikkeling overhoekjes, natuurontwikkeling op steilranden, evt. keverbanken, kruiden- en faunarijke akkerranden en lokaal aanbrengen struweel, boomgroepjes en solitaire bomen

Risico's

- Procedures hertenkerend raster
- Overeenstemming betrokken partijen

B5 Factsheet Afsluiten Kleine parkeerplaatsen

B5

Thema: Ontvangstlocatie
Deelproject: Afsluiten kleine parkeerplaatsen
Trekker: Natuurmonumenten

Planning

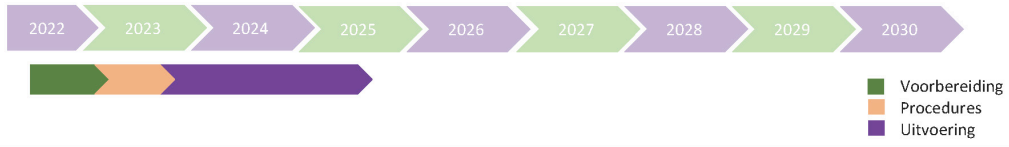

Opdracht en randvoorwaarden

- Afsluiten van een groot deel van de parkeerplaatsen langs Beekhuizenseweg
- Indien van toepassing afgesloten parkeerplaatsen binnen begrazingsgebied brengen
- Verharding pas verwijderen als afsluiting definitief wordt

Kosten

Betrokken partijen

- Gemeente Rheden

Samenhang projecten

- Bezoekersmanagement en transferium (B1)
- Centrum Heuven (B2)
- PRIS (xx)

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

- Evaluatie na 2 jaar

C. Station: inrichting, omgeving en verbinding ontvangstlocatie

C1. Stationsaanpassing

C1

Thema: Stationsgebied
Deelproject: Stationsaanpassing
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

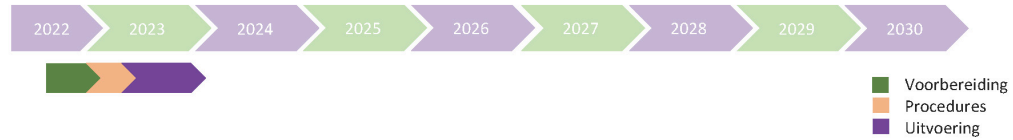

Opdracht en randvoorwaarden

- Verhogen aantallen bezoekers per trein
- Herinrichting perron tot aantrekkelijke wandelpassage naar Heuvenseweg.
- Nieuw wandelpad van perron naar Heuvenseweg
- Opwaardering stationsgebouw (muurschildering?)

Kosten

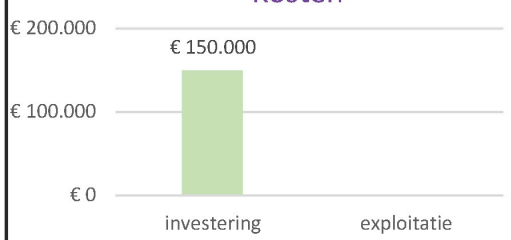

Betrokken partijen

- NS reizigers
- ProRail
- NS Vastgoed
- Omwonenden

Samenhang projecten

- Herinrichting verkeerssituatie Arnhemsestraatweg (C2)
- Voetgangersbewegwijzering (D5)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

- Toegang tot perron aantrekkelijker inrichten. Veiligheid waarborgen zonder warboel aan hekwerken. Mogelijk perron iets verschuiven in westelijke richting of inkorten (is nu 180m). Rekening houden met halteerbaarheid intercity (lengte).
- Perronverbreding tbv loopstrook en looproute en herinrichting gericht op thema Posbank. E.e.a. combineren met reconstructie en mogelijke verhoging perron door Prorail (2023).
- Verplaatsen Abri's ivm verbeterde en duidelijkere toegang en route
- Groenstrook langs perron aantrekkelijker inrichten

Risico's

- Waterhuishouding
- Grenzen bestemmingsplan
- Ruimtelijke procedures

C2. Arnhemsestraatweg

C2

Thema: Stationsgebied
Deelproject: Herinrichting Arnhemsestraatweg
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

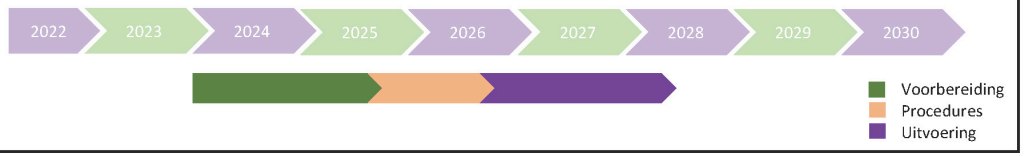

Opdracht en randvoorwaarden

- Omvormen rotonde Groenestraat: fietspaden in voorrang, aanleg zebrapaden en compacte aansluiting Schietbergseweg. Herinrichting fiets- en voetpaden noordoosthoek rotonde.
- Oversteekbaarheid Arnhemsestraatweg voor langzaam verkeer verbeteren voor een betere verbinden tussen dorp en natuur. Dit (exlusief de rotonde) op 4 plekken met inrichtingsmaatregelen.

Kosten

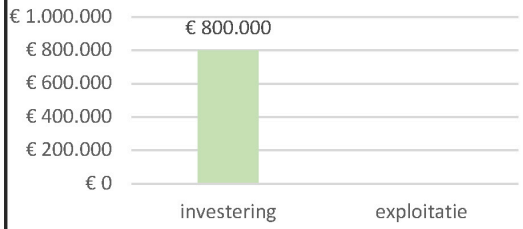

Betrokken partijen

- Bus- en hulpdiensten
- Omwonenden
- Gebruikers weg / stakeholders

Samenhang projecten

- Herinrichting station (C1)
- Stationsomgeving
- Aanpak fietsknelpunten Velp-Dieren

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

- Rotonde herinrichten o.a. tbv voorrang langzaam verkeer en fietsroutering.
- Onderzoek aanpassing parallelweg tussen Heuvenseweg en Groenestraat
- Oversteekvoorzieningen en routing voor langzaam verkeer maken/verbeteren bij Heuvenseweg, Mauritiusstraat/Holtbainksweg, Pinkelseweg.
- Voornemen en raadsbesluit tot verruiming verkeerskundige bebouwde komgrens nodig

Risico's

- Procedures
- Stikstofberekening irt vergunning

C3. Naamswijziging Station

C3

Thema: Stationsgebied
Deelproject: Naamswijziging station Rheden
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

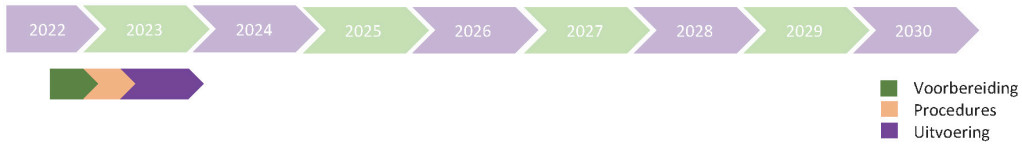

Opdracht en randvoorwaarden

- Aanpassing naam station Rheden in Rheden – Posbank of Rheden – Veluwezoom.

Kosten

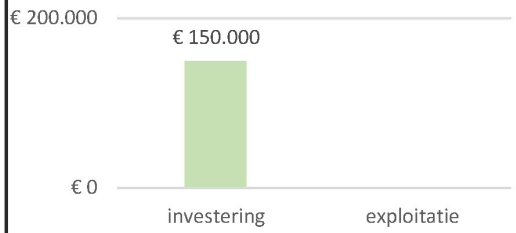

Betrokken partijen

- NS
- ProRail
- Provincie Gelderland (ov-autoriteit)

Samenhang projecten

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

- Keuze over de exacte naam moet nog gemaakt worden

Risico's

- Draagvlak irt kosten

D. Regionale spreiding bezoekersstromen en ondersteuning lokale economie

D1. Belevingsroutes

D1

Thema: Spreiding bezoekersstromen en steun lokale economie
Deelproject: Belevingsroutes
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

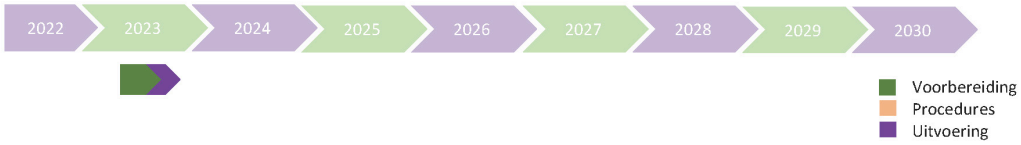

Opdracht en randvoorwaarden

- Creëer belevingsroutes op basis van het wandelnetwerk Veluwezoom over landgoederen, reliëf, themaroutes etc. Nader uit te werken.
- Sluit voor belevingscomponent aan bij Veluwezoom vol Verhalen en zorg dat de routes bijdragen aan de zonering en spreiding, bijvoorbeeld door ook een route richting het dorp en de IJssel te maken (huidige routes gaan vanaf Heuvel alleen naar het noorden).

Betrokken partijen

- Ondernemers
- TVAN, TPOV, Routebureau
- Gemeente Arnhem en Brummen
- Natuurmonumenten
- Oudheidkundige kring en bewoners

Samenhang projecten

-

Opmerkingen

Op basis van het wandelnetwerk worden nieuwe thema-belevingsroutes gerealiseerd, die bezoekers langs mooie en betekenisvolle plekken leiden en tegelijkertijd ook bijdragen aan spreiding. We inventariseren bestaande routes, en passen het ontwerp hiervan aan op basis van de gewenste zonering en spreiding. Met de belevingsroutes geven we ook invulling aan “Veluwezoom vol Verhalen”. Indien mogelijk en nodig wordt het wandelnetwerk aangepast (kosten hiervan via regulier budget routebureau).

Kosten

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Risico’s

D2. Digitale Oplossing

D2

Thema: Spreiding bezoekersstromen en steun lokale economie
Deelproject: Digitale oplossing spreiding bezoekers
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

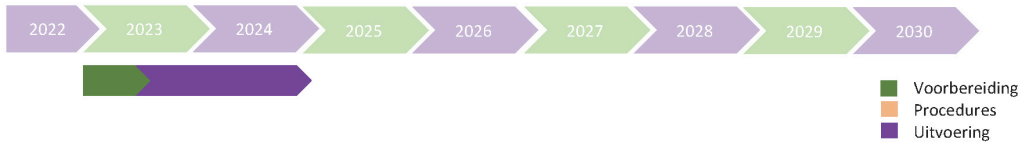

Opdracht en randvoorwaarden

- Creëer een digitale oplossing om bezoekersaantallen in de tijd te voorspellen en op basis daarvan via social media en andere digitale media de bezoeker een reisvoorstel te doen (routes, vervoerwijzen, parkeergelegenheden enz)

Kosten

Betrokken partijen

- Gemeente Rozendaal
- Gemeente Brummen
- Provincie Gelderland
- Natuurmonumenten

Samenhang projecten

- PRIS (xx)

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

- Kosten

D3. Informatievoorziening Wandelaars

D3

Thema: Spreiding bezoekersstromen en steun lokale economie
Deelproject: Informatievoorziening annex rustpunt wandelaars
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

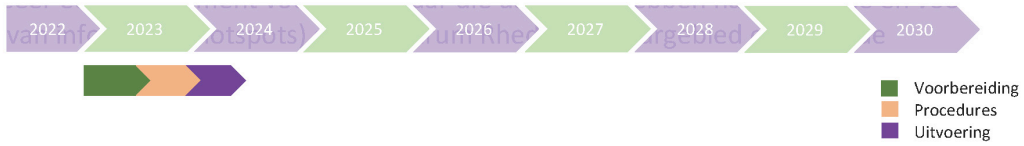

Opdracht en randvoorwaarden

- Creëer een rustmoment voor wandelaars die dat nodig hebben nabij rotonde en voorzie de wandenaars van informatie (hotspots) over centrum Rheden, natuurgebied en de wijde omgeving.

Kosten

Betrokken partijen

- BIZ Rheden
- Natuurmonumenten
- Centrummanager Rheden
- Toeristisch Plaform
- Veluweop1 / Routebureau

Samenhang projecten

- Stationsgebied Rheden (C1)
- Arnhemsestraatweg (C2)
- Centrum Landgoed Heuven (B2)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

- Kosten

D4. Informatievoorziening

D4

Thema: Spreiding bezoekersstromen en steun lokale economie
Deelproject: Informatievoorziening
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

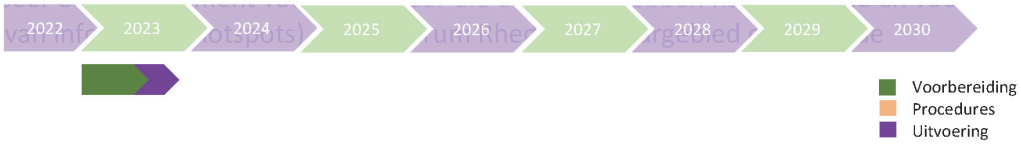

Opdracht en randvoorwaarden

- Zorg voor effectieve promotie van oa:
  - Pakeerplaatsen in omgeving
  - Rivierklimaatpark, uiterwaarden, landgoederen, winkelgebieden
  - Openbaar vervoer
  - Transferium, bezoekerscentrum, VVV

Kosten

Betrokken partijen

- BIZ Rheden, Velp en Dieren
- Gemeenten Arnhem en Brummen
- Toeristisch Plaform, TVAN
- Natuurmonumenten

Samenhang projecten

- PRIS (xx)
- Bewegwijzering voetgangers (D5)

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

D5. Voetgangersbewegwijzering

D5

Thema: Spreiding bezoekersstromen en steun lokale economie
Deelproject: Voetgangersbewegwijzering
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

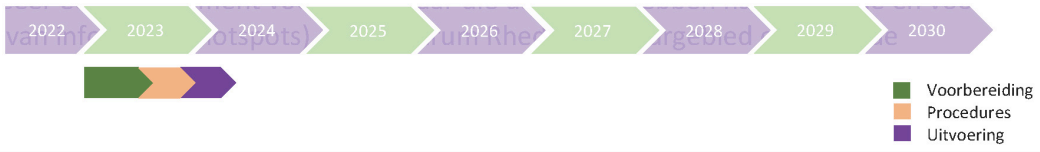

Opdracht en randvoorwaarden

- Zorg voor goede bewegwijzering voor voetgangers vanuit de centrumgebieden en stations naar het natuurgebied en vice versa. Hierbij ook hotspots in de centra vermelden.

Kosten

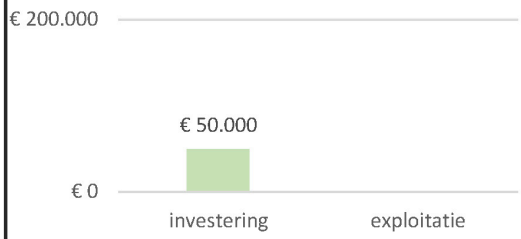

Betrokken partijen

- BIZ Rheden, Velp en Dieren
- Gemeenten Arnhem en Brummen
- TPOV
- Stichting Twickel
- Veluweop1 / Routebureau

Samenhang projecten

- Upgrade bewegwijzering (F1)

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

- Afstemmen met Veluws Routebureau
- Ook nagaan of de bewegwijzering naar het fietsknooppuntennetwerk vanuit o.a. het station en het centrum in orde is, indien nodig fietsnetwerk aanpassen in overleg met Veluws Routebureau (verken ook mogelijkheden regulier budget routebureau).

Risico's

- Kostenpost is globale inschatting

E. Minder en veiliger verkeer in de natuur

E1. Factsheet Afsluiting Wegen

E1

Thema: Minder en veiliger verkeer in de natuur
Deelproject: Weren gemotoriseerd verkeer Posbankgebied
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

Opdracht en randvoorwaarden

- Juridische besluitvorming, verkeersmodelscenario, verkeersbordenplan en uitvoering weekend- en nachtafsluitingen in het Posbankgebied.
- Ontwerp afsluitingslocaties en implementatie, test en nazorg van camerahandhavingssysteem
- Borgen (fiets)verkeersdata voor online monitoringstool uit camerahandhaving
- Het weren van het doorgaand verkeer moet aanpasbaar zijn voor toekomstige wijzigingen (amendement 'flexibel')

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten
- Politie, OM
- Fietsersbond, VVN
- Stakeholders
- Handhaving

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Bezoekersmanagement/transferium (B1)
- Parkeren aan de randen (E2)
- Stimuleren duurzame mobiliteit (E6)
- Monitoring verkeer (G1)

Opmerkingen

- De afsluitingslocaties worden fysiek vormgegeven zodat voor bezoekers duidelijk is dat er een bijzonder toegangsregime geldt. Voor camerahandhaving zijn richtlijnen van het OM en goede implementatiemaatregelen beschikbaar, zoals tijdelijk aanvullende bebording, inzet promotieteams, etc.
- Voorbeeld nieuwe verkeersbordenset voor weekendafsluitingen Posbankgebied
- Procedure gekoppeld aan procedure Centrum Heuven (B2) ivm stikstof

Kosten

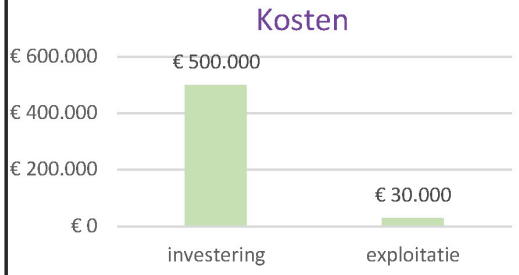

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Risico's

- Vergunning irt stikstof
- Data- en stroomvoorzieningen in natuurgebied
- Inrichten en operationeel houden backoffice camerahandhaving

E2. Factsheet Parkeren aan de Randen

E2

Thema: Minder en veiliger verkeer in de natuur
Deelproject: Parkeren aan de randen
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

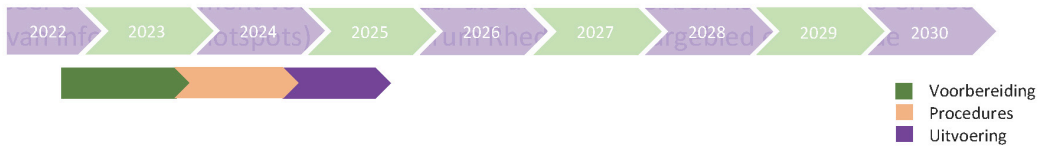

Opdracht en randvoorwaarden

- Samenvoegen parkeerplaatsen Rozendaalseveld
- Parkeervoorziening bij Laakweg in Rheden
- Stimuleren gebruik parkeerplaats De Pinkenberg/VVO
- Veiliger en toegankelijker maken entrees Parkeerplaats Beekhuizen
- Stimuleren gebruik parkeerplaats (nieuw) gemeentehuis De Steeg

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten
- Gemeente Rozendaal
- Stakeholders / bedrijven
- Hotel Beekhuizen

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Bezoekersmanagement/transferium (B1)
- Opheffen kleine parkeerplaatsen (B5)
- Bewegwijzering (F1) en PRIS (F2)
- Monitoring verkeer (G1)

Opmerkingen

- Natuurinclusief ontwerpen & gebruik van materialen (bijvoorbeeld refurbished verkeersborden, bijenkasten, etc.)
- De parkeerterreinen in het Posbankgebied moeten flexibel weer opengesteld kunnen worden (amendement ‘parkeerterreinen’)
- Procedure gekoppeld aan procedure Centrum Heuven (B2) ivm stikstof

Kosten

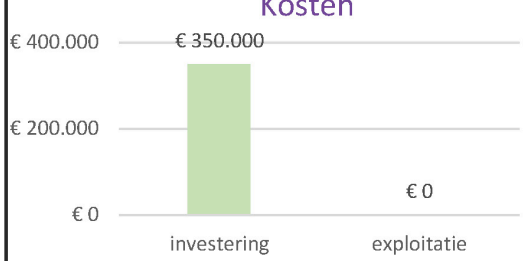

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Risico’s

- Vergunning irt stikstof
- Procedures

E3. Factsheet Categorisering en Inrichting

E3

Thema: Minder en veiliger verkeer in de natuur
Deelproject: Categorisering en inrichting van wegen
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

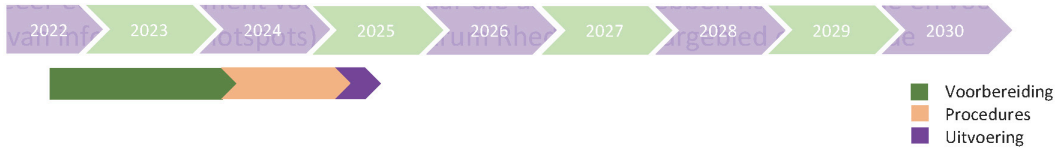

Opdracht en randvoorwaarden

- Afwegingsplan functies en snelheidregimes wegen zuidflank Veluwezoom: Arnhemsestraatweg, Schietbergseweg (laag en hoog), Beekhuizenseweg, Bovenallee, Kluizenaarsweg en Diepesteeg
- Juridische besluitvorming, ontwerp en uitvoeringsplan inrichtingsmaatregelen voor lange termijn

Kosten

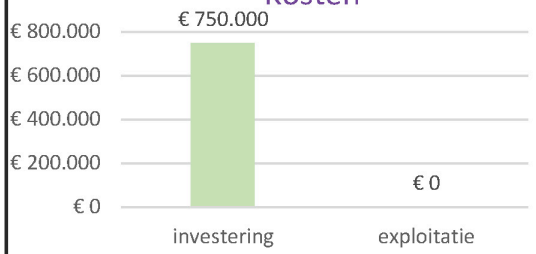

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten,
- Fietsersbond / stakeholders / bedrijven
- Gemeente Rozendaal
- Politie
- Handhaving

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Monitoring verkeer (G1)
- Aanpak fietsknelpunten Velp - Dieren

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

- Duurzaam & ecologisch gebruik van materialen (bijvoorbeeld refurbished verkeersborden, bijenkasten, etc.)
- Het weren van het doorgaand verkeer moet aanpasbaar zijn voor toekomstige wijzigingen (amendement ‘flexibel’)
- Procedure gekoppeld aan procedure Centrum Heuven (B2) ivm stikstof

Risico’s

- Vergunning irt stikstof

E4. Factsheet Welkom Toegangsbeleid

E4

Thema: Minder en veiliger verkeer in de natuur
Deelproject: Welkom toegangsbeleid
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

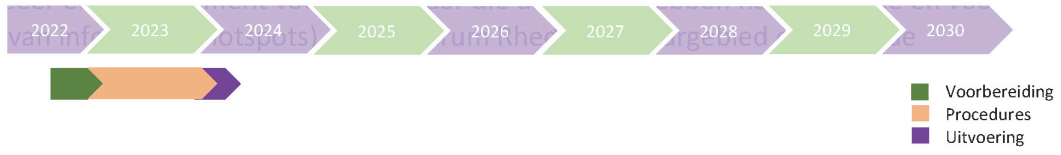

Opdracht en randvoorwaarden

- Verkeersbordenplan voor eenheid & positieve toegangsaanduidingen Veluwezoom
- Combineren met mogelijk nieuwe huisstijl Natuurmonumenten en Veluweop1 (Veluwebreed)
- Duurzaam & ecologisch gebruik van materialen (bijvoorbeeld refurbished verkeersborden, bijenkasten, etc.)

Kosten

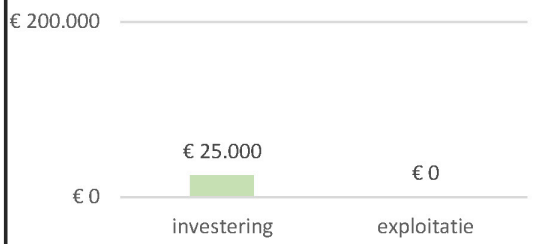

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten, Veluweop1
- Stakeholders / bedrijven
- Gemeenten Brummen en Apeldoorn
- Politie
- Handhaving

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Stimuleren duurzaam vervoer (E6)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

E5. Factsheet quick-wins verkeersveiligheid

E5

Thema: Minder en veiliger verkeer in de natuur
Deelproject: Quick wins verkeersveiligheid
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

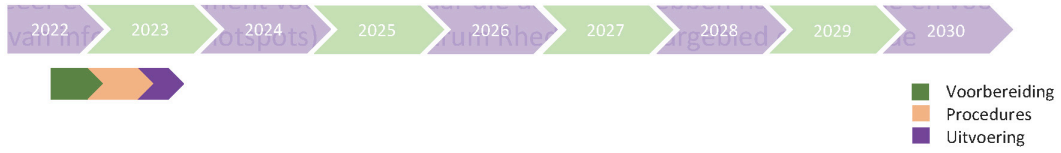

Opdracht en randvoorwaarden

- Opstellen en uitvoeren maatregelplan voor aanpassing van bebording, markering en campagnes gericht op directe verkeersveiligheidswinst.
- Daarbij overwegen of vooruitlopend en op sobere inrichtingswijze er al aanpassing van het snelheidsregime in het natuurgebied mogelijk is.

Kosten

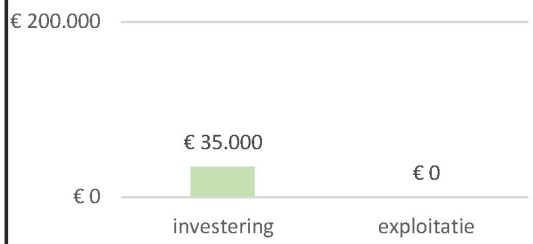

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten, Veluweop1
- Stakeholders / bedrijven
- Gemeenten Brummen en Apeldoorn
- Politie
- Handhaving

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Categorisering en inrichting wegen (E3)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

E6. Factsheet stimuleren duurzaam (deel)vervoer

E6

Thema: Minder en veiliger verkeer in de natuur
Deelproject: Stimuleren duurzaam vervoer
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

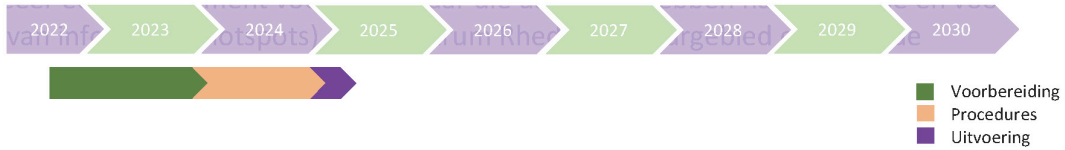

Opdracht en randvoorwaarden

- Uitvoeringsplan upgrade stallings-, oplaad- en verschoningsvoorzieningen fiets
- Onderzoek naar bediening haltetaxiRRReis locatie Paviljoen
- Voorzieningen voor elektrisch vervoer borgen bij station, ontvangstlocatie en parkeerplaats Lappendeken. Mogelijkheden Hubs & TOP's
- Meedoen aan Pilot collectief E-vervoer (Veluweop1)

Kosten

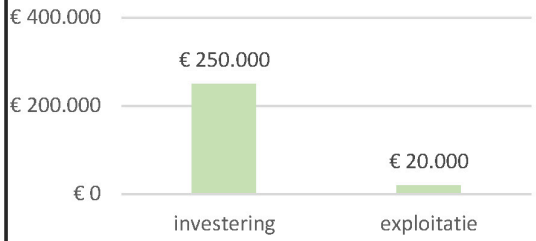

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten / eigenaren
- Veluweop1
- Stakeholders / bedrijven
- Gemeenten Brummen en Apeldoorn
- Provincie Gelderland (ov-autoriteit)
- Regio Slim en Schoon Onderweg

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Ontvangstlocatie Centrum Heuven (B2)
- Monitoring verkeer

Bijdrage doelstellingen

- Natuurwaarden
- Spreiden bezoekersstromen
- Versterken ontvangstlocatie
- Verbeteren verkeer
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Lokale economie

Opmerkingen

- Duurzaam & ecologisch gebruik van materialen (bijvoorbeeld refurbished verkeersborden, bijenkasten, etc.)
- Het weren van het doorgaand verkeer moet aanpasbaar zijn voor toekomstige wijzigingen (amendement 'flexibel')

Risico's

- Vergunning irt stikstof
- Data- en stroomvoorzieningen in natuurgebied
- Inrichten en operationeel houden backoffice
- belangenafweging verhuurders

F. Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen

F1. Factsheet Optimaliseren Bewegwijzering

F1

Thema: Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen
Deelproject: Upgrade bewegwijzering
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

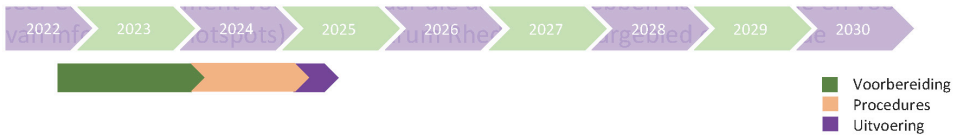

Opdracht en randvoorwaarden

- Dynamisch parkeerroutesysteem afgestemd bewegwijzeringsplan voor Nationaal Park Veluwezoom met focus op de grotere invalswegen aan de zuid- en oostflank van het gebied.
- Update fietsbewegwijzering in en aan de zuid- en oostflank van Nationaal Park Veluwezoom
- Voetgangersbewegwijzeringsplan in en tussen het centrum van het dorp Rheden, het station en de ontvangstlocatie

Kosten

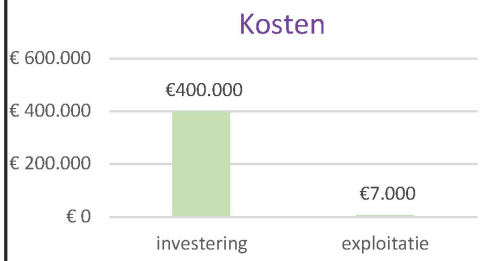

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten / eigenaren
- Veluweop1
- RVMT
- Gemeente Brummen
- Provincie Gelderland (ov-autoriteit)
- Stakeholders

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Parkeren aan de randen (E2)
- Duurzame mobiliteit (E6)
- Monitoring verkeer (G1)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

- Goede afstemming en afbakening van bewegwijzering in het natuurgebied zelf, mogelijk in nieuwe huisstijl van Natuurmonumenten en Veluweop1
- Duurzaam & ecologisch gebruik van materialen (bijvoorbeeld refurbished verkeersborden, bijenkasten, etc.)

Risico's

- Vergunning irt stikstof
- Medewerking andere wegbeheerders

F2. PRIS

F2

Thema: Optimalisatie gebruik parkeerplaatsen
Deelproject: (Dynamische) parkeerroutering
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

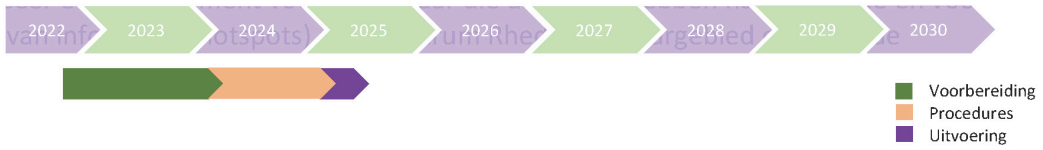

Opdracht en randvoorwaarden

- Implementatie-, test- en nazorgfase van een dynamisch parkeerroutesysteem en natuur P-routeplan met datalevering voor online monitoringstool.
- Koppelkans: natuurhub's en TOP's (toeristische overstappunten)
- Aanlegkosten, technische levensduur en werking voor 10 jaar borgen en afprijzen.
- Duurzaam & ecologisch gebruik van materialen (bijvoorbeeld refurbished verkeersborden, bijenkasten, etc.)

Kosten

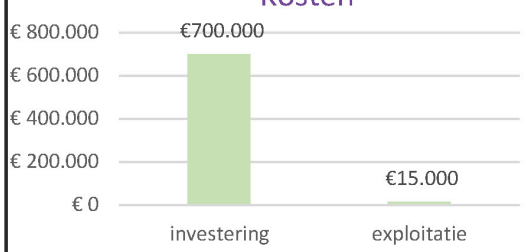

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten
- Veluweop1 en Groene Metropoolregio
- RVMT
- Gemeente Rozendaal
- Provincie Gelderland (ov-autoriteit)
- Stakeholders

Samenhang projecten

- Natuurinclusief ontwerpen (A1)
- Parkeren aan de randen (E2)
- Duurzame mobiliteit (E6)
- Upgrade parkeerroutes (F1)
- Meet- en monitoringsplan (G1)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

- Procedures gekoppeld aan procedure Centrum Heuven (B2) ivm stikstsof
- Nu voorziene parkeerterreinen voor opname in dynamische P-routering: Kasteel Rosendael, Rozendaalseveld, Parkeerterrein Pinkenberg/VVO, Beekhuizen , Bezoekerscentrum, Paviljoen Posbank, Lappendeken, gemeentehuis De Steeg?
- Nu voorziene parkeerterreinen voor opname in statisch P-routebordenplan: Snippendael (?), P&R station Rheden, Laakweg, Kasteel Middachten, Sterrebos, Hof te Dieren (?), P&R station Dieren, De Spelerij Dieren, Priesnitz(hoeve), De Plaghak, De Elsberg, Eerbeek

Risico's

- Vergunning irt stikstof
- Data- en stroomvoorzieningen in natuurgebied
- Inrichten en operationeel houden backoffice

G. Monitoring verkeer en natuur

G1. Monitoring Verkeer

G1

Thema: Monitoring
Deelproject: Meet- en monitoringsplan verkeer
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

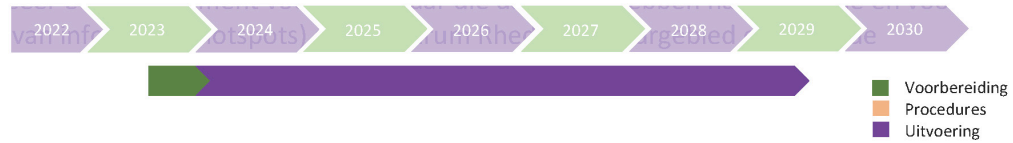

Opdracht en randvoorwaarden

- Borgen verkeersmeet- en monitoringsplan voor online monitoringstool uit camerahandhaving
- Duurzaam & ecologisch gebruik van materialen
- Het weren van het doorgaand verkeer moet aanpasbaar zijn voor toekomstige wijzigingen (amendement 'flexibel')

Kosten

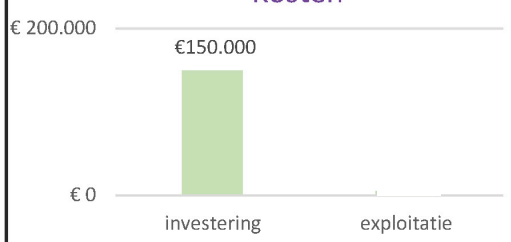

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten
- Gemeente Rozendaal
- Politie
- handhaving
- Stakeholders

Samenhang projecten

- Weren gemotoriseerd verkeer (E1)
- Parkeren aan de randen (E2)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

- Op de wegen in het Posbankgebied zijn 5 vaste verkeerstelpunten aanwezig met meetlussen in de weg. Deze zijn deels verouderd en defect. Met het opnieuw activeren van deze telpunten en het borgen van digitale datawinning ervan, ontstaat er langdurige verkeersdatawinning voor de 0-situatie én de 1-situatie (weekendafsluitingen) en kunnen de effecten gemonitord worden. De gemeente Rheden en een betrokken adviesbureau dragen zorg voor de uitvoering hiervan.

Risico's

- Vergunning irt stikstof
- Data- en stroomvoorzieningen in natuurgebied
- Inrichten en operationeel houden backoffice

G2. Monitoring natuur

G2

Thema: Monitoring
Deelproject: Monitoring natuur
Trekker: Gemeente Rheden

Planning

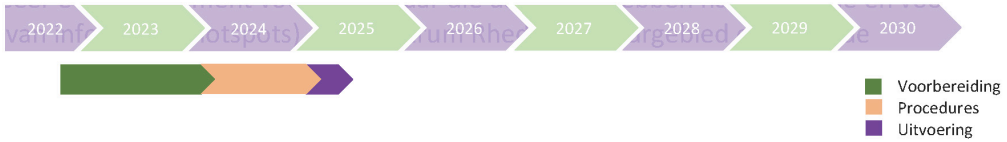

Opdracht en randvoorwaarden

- Natuurmonitoring gedurende 4 jaar
- Koppeling Veluwebreed in kader van recreatiezonering
- Samenwerking met WUR en inzet AIO als basis
- Aansluiten bij instandhoudingsdoelen Recreatiezonering provincie en Natura2000

Kosten

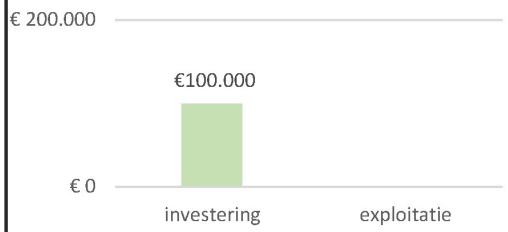

Betrokken partijen

- Natuurmonumenten
- Provincie Gelderland
- Veluweop1
- Landbouwuniversiteit Wageningen (WUR)

Samenhang projecten

- Model en meetplan verkeer (G1)

Bijdrage doelstellingen

Natuurwaarden
Spreiden bezoekersstromen
Versterken ontvangstlocatie
Verbeteren verkeer
Stimuleren duurzaam vervoer
Lokale economie

Opmerkingen

Risico's

- Vergunning irt stikstof
- Data- en stroomvoorzieningen in natuurgebied
- Inrichten en operationeel houden backoffice

Masterplan Veluwezoom 14 juni 2022

Vragen n.a.v. mogelijk amendement Rheden

Op basis van de eensluidende besluiten in de raden van Rheden en Rozendaal m.b.t. het Principeplan hebben beide colleges ingestemd met de uitwerking naar het Masterplan en Uitvoeringsprogramma, zoals dat voorligt voor besluitvoering in de raden eind juni in Rheden en begin juli in Rozendaal.

Onderstaande vragen zijn voorgelegd aan de behandelend wethouder naar aanleiding van het gesprek dat alle fracties van Rozendaal en de nieuwe coalitie van de gemeente Rheden op 23 mei hebben gehad op het gemeentehuis in Rozendaal. Uit dat gesprek is duidelijk geworden, dat het ernaar uitziet dat de nieuwe coalitie van de gemeente Rheden voornemens is een amendement in te dienen op het stuk met betrekking tot het Masterplan Veluwezoom. Dit is van belang aangezien zo'n amendement betrekking heeft op zowel de gemeente Rozendaal als de gemeente Rheden.

De fracties van de gemeente Rozendaal hebben afgesproken dat iedere fractie de vragen voor zich zal verzamelen en met een kopie aan de andere fracties zal voorleggen aan de wethouder ter voorbereiding op de behandeling in de raadsvergadering van 5 juli. Hier onder worden de vragen en antwoorden benoemd per fractie.

Rosendael '74

M.b.t. het aangekondigde amendement in Rheden verwachten wij 2 aanpassingen in relatie tot het al door de raad goedgekeurde Principeplan. Het betreft:

- Afsluiting in de weekenden het gehele jaar (i.p.v. 1 april tot 1 oktober)
- Extra afsluiting overige dagen van de week gedurende de maanden juli en augustus.

Dat leidt tot de behoefte aan meer informatie op de volgende punten:

1. Wat zijn de verkeerstechnische consequenties voor Rozendaal?

   Antwoord
   De verkeerstechnische gevolgen van een eventueel geamendeerd raadsbesluit in Rheden zijn zeer beperkt. Hoewel de tijdstippen van de afsluitingen in dat geval afwijken van het voorliggende Masterplan, kunnen deze eenvoudig worden ingepast. De structuur van parkeerplaatsen en routes verandert immers niet, er is alleen sprake van een uitbreiding van de tijdstippen van de afsluitingen. De elektronische verwijzingen naar parkeerplaatsen via het PRIS en de afsluitingen zelf zijn dusdanig flexibel dat zij op ieder moment op veranderingen kunnen worden aangepast.

2. Wat zijn de eventuele financiële gevolgen (subsidie regiodeal?

   Antwoord
   Met de uitvoering van een geamendeerd raadsvoorstel in Rheden zijn geen extra kosten gemoeid.
   Hoewel een geamendeerd voorstel iets meer tegemoetkomt aan herstel van de natuur (er is op minder momenten gemotoriseerd verkeer in het gebeid), verwachten wij niet dat daardoor heel anders zal worden gekeken naar de subsidieaanvraag. Als er al sprake zal zijn van verandering in de kans voor het binnenhalen van de subsidie in het kader van de Regiodeal zal deze door een geamendeerd besluit in Rheden zeker niet afnemen.

PAK Rozendaal

Alle vragen hebben betrekking op de consequenties van het door Rheden in te dienen amendement. (Uitbreiding sluitingstijden rondje Posbank) Belangrijk hierbij is, dat er per vraag gekeken moet worden naar het verschil indien wij als Rozendaal wel of niet meegaan in het amendement. Dus 1) consequenties van het amendement zelf en 2) consequenties indien Rozendaal anders stemt dan Rheden.

1. Wat zijn de mogelijke consequenties van het amendement op de planning van het Masterplan;

   Antwoord
   Omdat het amendement alleen zorgt voor aanpassingen van de sluitingstijden van de wegen, heeft het amendement geen gevolgen voor de planning van het Masterplan; het systeem zal hoe dan ook kunnen worden gerealiseerd.

2. Zijn er mogelijk consequenties of risico's op de financiering/ subsidies v.d. provincie;

   Antwoord
   Er worden geen negatieve gevolgen verwacht van het amendement ten aanzien van de provinciale of regionale subsidies. (Zie ook de beantwoording van vraag 2 van R '74)

3. Zijn er mogelijk gevolgen op de verkeerssituatie in of rond Rozendaal door het jaar heen en wat zijn die dan (drukte qua parkeren of verkeerscirculatie)

   Antwoord
   De situatie is niet anders dan die voor de weekenden tussen 1 april en 31 oktober waren voorzien, de maatregelen sluiten daar goed bij aan. Het verlengen van de periode heeft hier geen gevolgen voor. (Zie ook de beantwoording van vraag 2 van R '74)

4. Geeft deze ontwikkeling verder mogelijkheden in de samenwerking met de GMR, gezien het regionale karakter van de Posbank? (Daar wordt nu nog erg weinig over gezegd in de stukken)

   Antwoord
   Het Masterplan Veluwe richt zich primair op de samenwerking binnen Veluweop1, maar het college zal nagaan of ook samenwerking met GMR hiernaast mogelijkheden biedt.

5. Wat kan dit betekenen voor de samenwerking op dit punt tussen Rheden en Rozendaal.

   Antwoord
   Het college hecht nu en in de toekomst aan een goede samenwerking met de gemeente Rheden. Er zijn veel onderwerpen waarop de gemeenten nauw samenwerken en dat in de toekomst zullen blijven doen. In deze samenwerking verschillen wij op onderdelen wel eens van mening maar dat leidt niet tot een minder goede relatie. Het college ziet in het amendement geen aanleiding waarom in de goede relatie een verandering zal optreden. Het streven van het college is om zoveel mogelijk een eensluidend besluit te krijgen van de raden en gaan uit van goed overleg tussen de fracties van Rheden en Rozendaal om dit te realiseren.

BGR

Van de BGR zijn geen vragen ontvangen

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Aanvullend krediet afhandeling planschade bestemmingsplan Dorpsschool Rozendaal

Adviseur	: R. Berendsen	**Datum B&W**	: 14 juni 2022
Programma	: 8 Ruimtelijke ordening	**Datum Raad**	: 5 juli 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
De Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft een regeling voor de schade die ruimtelijke plannen en besluiten kunnen veroorzaken. Schade kan ontstaan door waardedaling van onroerend goed. Naar aanleiding van de herziening van het bestemmingsplan Dorpsschool Rozendaal die de nieuwbouw van Dorpsschool planologisch mogelijk heeft gemaakt zijn er verschillende verzoeken om planschade ingediend. Verzoeken om planschade worden afgehandeld op basis van de procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade zoals vastgesteld door uw raad. Ons college is op grond van art. 6.1 Wro bevoegd gezag voor de afhandeling van ingediende verzoeken. Nu er voor deze eerste voorliggende planschadeverzoeken definitieve adviezen beschikbaar zijn, willen wij voor deze verzoeken het benodigde krediet aanvragen.

Gevraagde beslissing
1. In te stemmen met een krediet van € 115.000 voor de afhandeling van de voorliggende planschadeverzoeken naar aanleiding van de bestemmingsplanherziening Dorpsschool Rozendaal.
2. Het begrote bedrag aan uitgaven bij programma 8 in begrotingsjaar 2022 te laten stijgen met € 115.000 en een bedrag van € 115.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is het beschikken over voldoende budget om planschadeverzoeken af te handelen.

Argumenten
1. Wettelijke verplichting
Voor de afhandeling van verzoeken om planschade is in hoofdstuk 6 van de Wro een regeling opgenomen. Op grond van deze regeling kent ons college, op verzoek en na ontvangst van een advies van een onafhankelijk deskundige, een tegemoetkoming toe in de schade die is geleden. Verzoeken om planschade worden afgehandeld op basis van de procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade zoals vastgesteld door uw raad.

Op grond van deze verordening is er een onafhankelijk adviseur ingeschakeld die de ingediende verzoeken beoordeeld. Inmiddels zijn er zeven definitieve adviezen uitgebracht en ontstaat een duidelijker beeld over de uit te keren planschade. Het college geeft geen oordeel over de rechtvaardigheid van de hoogte van de planschade maar geeft uitvoering aan de vastgestelde verordening.

In de begroting hebben wij hierover al aangegeven dat de planschade uitgekeerd wordt als gevolg van de herziening van het bestemmingsplan in lijn met de daarvoor gestelde wettelijke kaders. De daarbij horende kosten voor onder meer juridische ondersteuning worden gedekt uit de algemene reserve. Hierbij kiezen wij er nu voor om alleen een krediet aan te vragen voor de voorliggende planschadeverzoeken waarvoor de definitieve adviezen beschikbaar zijn.

Op basis hiervan ontstaat volgende onderbouwing:

Post	**Raming**
Planschade	€ 101.000,-
Wettelijke rente	€ 5.000,-
Advieskosten	€ 5.000,-
Procedurekosten	€ 4.000,-
Totaal	**€ 115.000,-**

Kanttekeningen

1. Uiteindelijke planschadebedrag valt hoger uit door meer verzoeken

De termijn om een verzoek om tegemoetkoming in planschade in te dienen is vijf jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan Dorpsschool Rozendaal (31 januari 2023). Op dat moment is bekend hoeveel verzoeken er ingediend zijn.

Op het moment dat de besluitvorming omtrent de uitkering van de planschade definitief is afgerond, inclusief eventuele (hoger) beroepsprocedures is definitief bekend welke kosten de afwikkeling van de planschadeverzoeken met zich meebrengen.

Omdat de omvang van het totale bedrag nog onvoldoende concreet is en om aanzuigende werking te voorkomen wordt voorgesteld om op dit moment geen krediet voor deze toekomstige planschadeverzoeken aan te vragen. Als de omvang van volgende planschadeverzoeken duidelijk is, volgt een aanvullende kredietaanvraag.

2. Risico op hogere toekenningsbedragen na beroepsprecedure

Naast nieuwe aanvragen bestaat het risico dat het geraamde bedrag hoger uitvalt. Tegen ons besluit op het verzoek om tegemoetkoming in planschade kan bezwaar worden aangetekend. Op dit moment is niet duidelijk of er geprocedeerd wordt en wat de gevolgen hiervan zijn. Gelet op de kwaliteit van het advies van de onafhankelijk adviseur, schatten wij het risico op hogere planschadebedragen vanwege beroepsprocedures als laag in.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met het beschikbaar stellen van het krediet kunnen we voldoen aan de wettelijke verplichtingen om een tegemoetkoming toe te kennen voor de schade die is ontstaan door een andere planologisch regime om de bouw van de Dorpsschool mogelijk te maken.

a) Planning

De afhandeling van verzoeken om planschade gebeurt op basis van de bepalingen van de Wro en de procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade. Op grond van art. 6.1 lid 4 Wro moet een aanvraag voor een tegemoetkoming worden ingediend binnen vijf jaar na het moment waarop het bestemmingsplan Dorpsschool oorzaak onherroepelijk is geworden, verzoeken kunnen hierdoor tot en met 31 januari 2023 worden ingediend. Dit betekent dat we pas in het voorjaar 2023

een meer compleet en concreet beeld van de totale planschade hebben, onder voorbehoud van eventuele beroepsprocedures.

b) Evaluatie
N.v.t.

c) Participatie en communicatie
N.v.t.

d) Publicatie verplicht?
Nee

Wat mag het kosten?
Het benodigde krediet is bepaald op basis van en inschatting van de voorzienbare kosten op basis van de voorliggende adviezen. De definitieve kosten kunnen pas worden bepaald na afloop van de termijn waarbinnen de verzoeken zijn ingediend (31 januari 2023) en eventuele procedures zijn afgerond (naar schatting 2024).

Door dit voorstel stijgen de lasten van programma 8 met een bedrag van € 115.000.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Aanvullend krediet afhandeling planschade bestemmingsplan Dorpsschool Rozendaal

---

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 juni 2022**.**

Besluit:

1. In te stemmen met een krediet van € 115.000 voor de afhandeling van de voorliggende planschadeverzoeken naar aanleiding van de bestemmingsplanherziening Dorpsschool Rozendaal.
2. Het begrote bedrag aan uitgaven bij programma 8 in begrotingsjaar 2022 te laten stijgen met € 115.000 en een bedrag van € 115.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 5 juli 2022.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester